

AUTHOR JACOB BEN ASCHER

NO. 203

TITLE ארבעה פרקים
[ARBA'AH TURIM]:
VOL. 2

RR _____

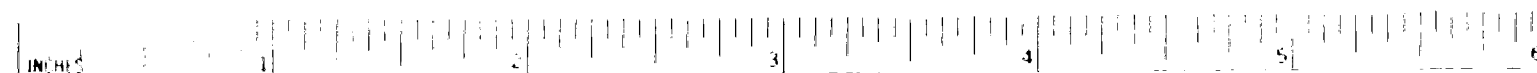
הוצאת והכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

IMPRINT PIOVE DI SACCO, 1475

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

CALL NO. GOFF, HEB 47 ; ACC. 85681

DATE MICROFILMED _____

C 2399

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

XEROX University Microfilms, Inc.
A DIVISION OF KODAK CORPORATION

Heb.49 —: — (—) Constantinople: David and
(H546) Samuel aben Nahmias, 13 Dec. 1493.
40.

Men: Alexander Marx: The first book printed in
Constantinople (*to be published*)

Ref: Cowley p. 288, DeRossi (p. 106) 50, Marx 26,
St 5500(2); Thes Cr. Van Straalen p. 98.

Cop: HUCL(2, 1-), ITSL, YUL(-) — EHLS(-).

בְּרֹדֶךְ הָאֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל

אכתבם ואכתוב אחריו מסקנא אלא הלאש' ול וקרא
וקראתי לספר הזה

יורה דיעה

בי הוא ילמד
הארם ועת ל
להורות בכל

אשר יאסדר מדברים המזהמים בזמן הזה וזה סיפור
חלבות שחיסה וכל ריגיה ובכלל דין שליל הנמצא
בנחמה ואותו ואת בנו ויא' טריפות ובכלל טריפות
הריאה ובריקתה ודין מתנות בהוצה שהם הדרוע ו
והלחיים והקיבה ואכר מן החי ואיסור חלב במה נ
נזהר וקדומות וגידיו שיש בחו משום חלב ואיסור ח
חיתובן בסבין של בשר ואיסור הדחתו ומליחתו ע
עם הבשר וכל ריגין והמקומות והגידיו שיש בחו מ
משום דם והבשריו ודין גיר הנשה וכל דין הנקור
איסור דם ונמה נזהר ובכלל דם בצים ודם אדם ודי
ורגייה מליחה לכל האיברים לכל אחר בראוי ולצלי
וכל ריגין סימני בהמה וחיה טהורה ובכלל כל הי
היוצא מן החי כגון חלב ומי רגלים וצידם ובשריה
שינק' מן ז' טריפות ואיפכא וער כמה תינק' יונק' ו
וסימני העוף וביצור העוף וכל סימני רגלים וק' ובי
רגלים וצידם וסימני שמים ובכללם תולעים הנמצ
הנמצאים בבורות וכלי המים ובפירות סימני חג
חגבים וסימני בגים וסימני צמחים ובכללם ביצנים
צבילה וטריפה וביצה סמאה או שיש בה אפרוח או ר
דם שנה נשלח עם אחרות וריגייהם ואיסור כושל ב
בשר בחלב ואיסור אכילתו ובכלל דין הבחולות ודי
והעזובה בשר בחלב וכל ריגין דין כל שאר האיסורים
טענת נדבו בהיתר וביסולו ופת של גוים והשלכות
שלחם ומשקין שלהם ואיזה ובה ניקח מהם ואיזה
שאינו ניקח וחלב שחלבו גוי והגבינות שלהם ודין
גילוי ורברים המאוסים ורברים האוסרים לנשות ב
בהן סחורה וחצריבין שני חותמות ביר גוי ודין הדי
החשור על דברי האסורים ותיקון חכשד בליב הנק
הנקה מן הגוים הלכות יין גסר דין בלי היין אס
אסור וחבשרן איסור הנאה מלך ומתשמישיה ומתק
ומתקדושתו וכל ריגיה ורברים האסורים למכור רג
לגוים ואיסור משא ומתן עמהם ביום אירם והתרת
מהם בכל זמן ושלא לרפאות מהם ריגין ריבית אס
איסור לקיחתו והחזרתו וכל ריגין ואיסור לבן בח
בחסי הגוים וקוסם ומכשף ומגחש וחומר חרש ושו
ושואל אוב וידעוני ודורש אל חמתים וכתובת קע
קעקע והקסם הראש והשחתת זקן והעברת הער
פשאד הגזא חלבות נרה וירלרת והתרחק בעליה מ
פחן וכל טהורו וכל ריגיהו והמקוה שראויין לסב
לסבול בחן וכל ריגין חסכילה והמקוה חלבות נרה
איסורן והחיתור ובכלל חתרת האב לבתו והפרת ה
הבעל לאשתו וכל ריגיהו חלבות שבועות איסורן ו
והיתורן ביבור אב ואם ואיסור קלקלתו והנאתו כ
ביבור הרב ומוראו ואיסור הכזותו מצות תלמודו תו
תורה כיצור ילמד הארם וילמד בנו ואיזה קורם וכל
ריגיהם מצות צדקה מי חייב בה וביצור נהיגתה וכל
ריגיה מילת בגיר בזמנה ושלא בזמנה בחיל נשמת
ויום טוב וכל ריגיה מילת העברים והגרים ודין גר

אשר לו הגדולה והגבורה לו נאה שיר ושכחה הללו
וזמרה עז וממשלה נרא עלילה על כל אלה נאמר
נעלה אם אמר אשמיע כל תהלתו ואהללה אי בור
גבורתו אמללה לא אובל בי אין בלשוני מילה ובי
הוא מרומם על כל ברכה ותהלה ולו רומייה תהלה
שליט בכל דרי מטה ומעלה בולם איש איש טמקו
ממקדמו ישתחו לו בחילה ראשון לראשונים בי א
אין לראשיתו ראש ותהלה וגם את האחרונים ואין
לו קץ ותהלה בראשית ברא את השמים ואת הארץ
ובששת ימים עשה מלאכתו ער אם בלה ויצר את ח
האדם עפר מאדמתו ואת הכל עשה יפה בעתו בע
בעבור ישראל ראשית תבואתו ובעבור תורת קניינו
ראשית נסיבתו להנחילה לעם קדשו יעקב חבל נח
צחלתו וזיווג ראשית עם ראשית טוב אחרית דבר
מראשיתו וזיווגם יפה עלה אמרת יצורופה מקר
מקושטות בעשרים וארבע בכלה ויתן לנו על יריב
נאמן ביתו חקירתו ותורתו והברילנו מטומאת גווי
הארצות ויקריבנו לעבודתו וצוה עלינו חקים ימים
ומשפטים ללמדנו ויעש כאשר צוה וילמד חק ומש
ומשפט בישראל לא עשה כן לכל גוי ומשפטים ביר
ירעום וחקי הא ותורה אשר קבל מסיני מטה ליה
ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים
מסורה לאנשי בצת הגדולה וכן דור אחר דור עד ה
היום הזה

ריעו

בי ארכו לנו הימים בגלותינו
בשל ברבינו ויבש נחיינו ויפר
ירינו ושמים לבנו ובהו עינינו
ובברו אזנינו ונאלם לשונינו וציטל מדברינו ונסת
ונסתמו מעינינו חכמתנו נשתכשו הסברות וגדלו ה
המחלוקות ורבו הדיעות ולא נשאר הלכה פסוקה
שאין בה ויעות שוגית ער בי רבים ישוטטו לבקש
את דבר יולא ימצאו על כן העירונו רעיונו ומש
ומחשבותיי ועם לבבי אשיחה אמרים אקומה נא וא
ואסובבה בבתי יעבץ תרעתם שמעתי סובותם סופ
סופרים ואפינה בספרים ובדברי המחברים ואלקס
שנים שלשה גרגרים כראשי האמרים ואחברה ספר ב
בענין איסור והיתר ושאר כל הדברים הצריכים כד
בזמן הזה וישיבוצי סעיפיי הלא אמרת ימים ירברר
ורוב שנים יוריעו חכמה וצער אתה לימים ואין ב
בר דעת ומזימה ואין אתר יודע ער מה לבן חרלל
לר מחשבותי פן מה תעשה באחריתך ואל יכל
יבלימוד דיעד ואשיבם דבר לאמר אקומה נא ויהי
מה כי היא מלאכת שמים ואשאלה עזר מאיתו וירי
לי לעינים ולשמוע בלימודים יעיר לי אזנים ולבי
מישרים יפתח לי שבתים ויוצא לפועל מחשבותי ו
ותעלוזנה בליותי ואין רצוני להאריך בראייה אל
לכתוב דברים מסוקים ובמקום שיש דיעות שונות

ציטל לחי התחתון או העליון. צי
ציטב חושט או החלפו קרומיר
או ישב בו קוץ ובריקתו אצל ררר
רדוסה ונקובה ועוד שצוארו מלר
מלובלך כרם

צמסקה וצדצרת או צחצרת

סריפות הרצא מניין אוזותיה וא
ואם חסרו או נתוספו או החלפו

נקיבתה וחסירונה ואם היא אסומ
או קשה או צחמסמה או יבשה או
צמקה ומחט שבת

אבעבועות ובשיפוליה

סינוי מראות הפוסלות בה

סרבות הפוסלות בה ואם הרופ
סותם נקב שבה וריאה חסרת
לרופ

סרפות חלב והקנה שבו ומחט ט
שבו

סרפות הכבד ומחט שצמצא שם וא
ואם צמצא שנים

סרפות המרה ונרעיון הצמצאין
בה

סרפות הסחול ואם צמצא שנים

סרפות חבליות ואם צמצא שלש

גסלח האם והשלמות

ניקבו הרקין והחדרא רבנות וחל
וחלחולית ואיזה חלב סותם

מיעי היתר בבדמה ועוד

סיכח וניס פנימי וחיצון והמסח
ובית הכוסות שניקבו ומחט שגמ
שגמצא בהן

לג

לד

לה

לו

לז

לח

לט

מ

מא

מב

מג

מד

מה

מו

מז

מח

איסור שחיטה משום ארתו ואת ב
בנו

איסור שחיטה משום מצבנות

בדיקות הסבין תחלה וסוף הראו
והראותו לחכם ודין הפגיונות

ברכת השחיטה לאחר ולרבים וש
ושלא להפסיק בה

מקום השחיטה בקנה ובושט וח
ובאיזה מקום בצואר

שיעור שחיטה לעוף ולבהמה וחש
והשושט בכ מקדמות והעשויה ב
בקולמוס ובמסרק ומצא חצי ק
קנה פגום

חתיבת הזרירין בעוף ובבהמה ו
ואם לא בשלו או צללו

שחייה ושיעורה דרסה חלרה הגר
הגרמה ועיקור

בדיקת הסימנים אחר השחיטה
בהמה וחיה בחזקת איסור ואחר
שחיטה בחזקת היתר

ניקב חושט בשעת שחיטה או הר
הריאה אחר שחיטת הקנה והמע
והמעיים אחר שחיטת חושט

חתך ממנה בשמפרבסת והיתר מע
מעיים לגדי

ביסוי וברכתו ובמה מכסין וכל ר
דיניו

בדיקות וסריפות רמז לטריפות

גולגולת שגחבסה או נפתחה בבח
בבהמה ובעוף היבשה והמים

ניקב הקרום של מוח או צימוח ח
המוח או גחסר

צמסח חוט השררה או צימוח חמו
רמית בתוכו או גחסר בו חסר חו
חוליא ועיר היבן חוט השררה

יד

יה

יט

כ

כז

כח

כט

ל

לה

לו

לז

לח

לט

מ

מא

מב

הבא להתגיייר ואיסור עריות בגלים ועדותו חלכות
ספר תורה הלכות מזוזה איסור חרש הלכות ערלה
הרכבת האילן ובלאי הכרם ובלאי זרעים ובלאי בח
בהמה ובלאי בגדים הלכות בכור ארם ופדיונו ובב
ובכורי בהמה טמאה וטהורה ופדיונו ובל דיניהם
הלכות חלה ותרומות ומעשרות הלכות גזיר וחית
והיתירו הלכות אבל וגז אסיים כאשר הואסוח כל
הארם ובכללו עניין ביקור חולים ואם ציתן רשות
לדפא לרפא ואם בחנם או בשכר ודין הגוסס עניין
הפטירה ועניין הקדיעה ואיזו מתאחין ואיזו איז
מתאחין ומי שמתו מוטל לפציו בחול או בשבת או
ביום והמשמר המת ודין מת בעיר ודין חתן שמתו מ
מוטל לפציו ועניין ההפסד על מי מספידין וביצר
מספידין ומתי מספידין ודין המאבר עצמו לרעתו
והרוגי בל והזמן שאין מעורדין את המת ועניין ה
הוצאת המת כיצר מוציאין אותו והרברים שהמת ק
ציצה אותו וחטלת ציצית בטליתו וצדוק הדין שאר
שאמר עליו ועל מי מבטלין תורה שני מתים איזה
מהם קורם איש ואשה מי קורם מת ובלה מי קורם
ועניין הקבורה כיצר קוברין המת ודין בית הקבר
הקברות ועניין הכהנים על איזה מת מסמאין ועל
איזו טומאה צריבין לזהר ודין מת מצוה וזה סדר
האבילות ועל איזה קרובים מתאבלים ומאימתי מ
מתחיל האבילות ומעמדות ומושבית והנכרות שם
שמכריזין בבית האבל ודין ההבואה והספת שמוס
שמוסיפין בכרבת הטוב והמטיב ודין החולבין לבי
לבית הקברות והנשארים בבית ורברים שהאבל א
אסור בהם בגז מלאכה רחיצה סיבה צעילת סנדל ו
השיש המטה דברי תורה ושאלת שלום ותכנסות
וחייב בעטיפת הראש ובכפית המטה ואיסור הנח
הנחת תפילין ותספורות וגיחוף ושמחה ואיחוי הק
הקדע ואם יש אבילות מן התורה ומי שלא נחגאבי
אבילות תוך שבעה ואם מותר לו לצאת מפתח בי
ביתו ועניין שבת ויט וחולו של מועד ביצר גזחגב
בהן ועניין שמדעה דחוקה וליקוט עצמות וארון
העובר ממקום למקום וראיתי עור לעשות סימנין
לבגול כל עניין ועניין במלות קצרות ולבותכם ב
בתחילת הספר במספר ובמניין למען היות צקל לב
לעקש כל עניין ועניין במלות קצרות וא אחים הו
הוא ורע וישראל הוא יודע כי לא לבעבור מעלה עש
עשיתי הדבר הזה כי לא עשיתי דבר שיהא בו ברו עי
עילוי שאינו אלא בתלמוד הלומד מפי המלמד ובית
דבריו בדי להתלמד ובלוקס המלקס מאחרי הקדש
הקוצרים ובמאסה בין העומרים אחת חנה ואחת ח
חנה ביצי חיסוי לקוטי בתו לקוטי וחיווע כל העל
העילומות יעזריני להוציא לאור געלמות ויקריבנו
לעבודתו ויאיר עינינו במאור תורתו ויצילנו משגי
משגיאות ויראינו בתורתו גפלאות ויקבנו
בביאת הגואל לראות ויורנו
ברביו וגלכה
בארחותיו
בי
מציון תצא תורה ודבר י בירושלים בית יעקב לבו
וגלגל בארץ

ז

ח

ט

י

יא

יב

יג

יד

טו

טז

יז

יח

יט

כ

כא

כב

שחיסת חרש שוסח וקסן ושיבור
וטומא וערום ורוב המצויין אצל
שחיסה ומי שמצא גריון שחוסין

שחיסת משומר צברי וצרוקי ובי
וביתוס וכשר ומסול ששחטו בית
ביחר

חולין אין צריבין כוונה וסבין שב
שגמלה ושחטת

חשוחס לשם על וחריים וגבעות ד
ולשר שלהם ואין ישרא אוסר בתמ
בהמות חברו

חשוחס לשם דבר הגידר והגירב

שוחסין בכל דבר תלוש ולא במחו
במחובר ונעץ סבין בכותל ושחט
בה

חשוחס בגלגל של רחיים ושל יוצר

שיעור חסבין ואין שוחסין במחט

סבין של משמשי על

סבין של גוים או סבין ששחט בה
בבר בשירה וסריפה

שחיסה שבילול ובשבת וביום ה
חכמורים

אין שוחסין לתוך ימים או בלים

אין שוחסין לתוך גומא ואם שח
שחט לתובח

דגים וחגבים אין טעונין שחיסת
ודין עובר במעי אמו ואם פרסות
קלוסות או רומח ליונה וחמפל
בריה שיש לה שגי גבין

עובר שחוצא ראשו או ידו והחזיר
או שגחתר ממנו או מאמו וגמא
בה

איסור שחיסה משום מחוסר זמן ב
בגז וולר לתוך שמונה

עז	עופות ממולאן בבשר שלא נמלח	עב	בזית בשר שנפל ליורה דתחת של חלב וסיפת חלב שנפלה על חתיכה שבקרירה או על הקדרה מבחוץ ואיפשר לסוחטן
עח	ספילת בצק בעוד שלא נמלח	עג	קררה שבשל בה בשר ובשל בה ח חלב או איפכא
עט	סמני בהמה להכיר בין סמאח לס דסחורה וסמא שילרה במין סחור או איפכא	ער	התחב בה חולבת בקרירה של ב בשר והחותר בשר דתח בסבין ח חולבת
פ	סימני חיה להכיר ביצה לבחמה	עה	רצים שעלו בקערה של בשר מהו לאובלם בחלב ואם נצלו בה וקע דקערות חולבות שהריחו ביורה של בשר
פא	דברים חיוצאין מן החי כגון חל חלב וציר ומי דגלים בסחורה לס לסמאח ורובש וחלב אדם וערמתי תיגוק יוגק ואם פירש	עו	צנון שומין ובצלים שחתצום בס בסבין של בשר לאובלם בחלב
פב	סימני העוף ועל מה סומבין להת להתיר	עז	אין לשיך העיסה בחלב ולא סחין חתנור כאליו ופת שאסאן עם הב חבשר
פג	סימני רצים וסימני קרביה וממי צקחים ואיסור צירם ואם הוא ביר גוי	עח	איסור שנתערב בהיתר במינו וב דבשאינו מינו ואם הוא שלם אי ב צימוד או גשפר ואם בשל בקדרת איסור או תחב בה איסור לתור ה היתר וביטול וטעימת קפילא
פד	תולעים הנזולים במים שנבלים דשבבורות שיחין ומעורות ובפירן תלושין והמחורבים ובבשר ובגל דגביצה המלוחין	עט	ביצר משערין האיסור וההיתר וא דאם העצמות מצטרפין ואם גתר גתרבה באיסור או בהיתר
פה	סמני חגבים	ק	ביסול בריח וסעמ ומה צקרא בר בריח וירד שנתבשל עם גיר
פי	סמני בצים וממי צקחים ובצי גבי גבילה וסריפה ואפרוח היוצא מ מהן ואם נתבשל עם חיתר	קא	מה צקרא חתיכה הראויה להתכב וביטולה ואם נתרסקו הבריוה זה זה חתיכה
פז	בשר בחלב באיזה בשר ובאיזה חל חלב גוה	קב	מה צקרא דבה שיש לו מתירין ובי וביטול
פח	איסור העלתו על השלחן יחר	קג	גותו סעם לפקם וקרירה שאינה ב בת יומא
פט	אכילת בשר אחר גביצה וגביצה א אחר בשר	קד	עבבר שנפל לתוך שבר וחומץ יי יין ושמן
צ	ביסול הכחל וצלייתו ומליחתו	קה	איסור שנתערב בהיתר על ידי בב בבישה או במליח או בצלי ובמח אוסר ותתאה גבר וסומן מפעפע וחתיבת איסור שגעה בהיתר בצלי וחתיבת שנפלה
צא	בשר וגביצה שגגעו זה בזה ובשר וחלב שנתערבו צונגין או דותחל או מלוחין ומה צקרא אינו גאבל מחמת מולחו		

מט

ניקב הקורקב

נ

אין מרמין נקב לנקב ובמה מרמ
מרמין ואם חסר האבר בירי שמי
שמים

נז

קוץ או מחש שנקבו לחלל והלע
והלעיטת חלית

נב

נפלח לאור ונחמדו בני מעיה

נג

נחתכו או נשברד ירי הבחמה ונע
והעיה או גשמשו

נר

נשברו רוב צלעותיה

נה

נחתכו רגליה או נשתברו ואיזע
עוד ובשר חנפון את רובו

ני

ניסלו צממת חגירין

נד

נדפסה ובריקתה ואם חוששין לס
לספק דרוסח

נח

ריסוך אברים שעל ירי צפילה ור
ורציצת בהמה ועוז שנחבט וברי

נט

הגלורה שנמשח עורה

ס

אחוזת חדם והמעושנת ומציצנת
ושאכלה סם המות של אדם וברג
ונשובת גחש ובלב שוסה ושנפסקו
רגליה

סז

מתנות בחונה היאר נותנין ולמי
נותנין ואם נוחנין עתה ומי פס
מסור מחו והמשתתח עם הפטור
מחו ובל ריגיהם

סב

אבר ובשר הפורשין מן החי ואבר
ובשר המדולדלין וביצי חסילתא
ושיליית שיצאה מקצתה

סג

נבשר שנתעלם מן העין

סר

איסור חלב במה נזהג ומקומות
שיש בהן משום חלב ושלא לחתנו
בסבין ענותנין בו בשר ושלא לח

11

סה

לחריחו ולמדלחו עם הבשר שאין
צריך סבין מיוחד לניסור וטבח ש
שנמצא אחריו חלב

סו

איסור דם במה ואם נמצא בביצה
ורם רגים וחגבים וארם היתיר
ואיסורו

סז

היתר דם האיברים ואיסורו בגז
בחוטין ושובר המפרקת הבהמה
ואומצא ראסמיק ורם הצצר מח
מחמת המכה

סח

מליגת הראש והרגלים ותרגולת
ברמץ והבחוב אוזנין באור ומלי
ומליגתו ברותחין

סט

סדר המלוחה והרחה ושיעור שהי
שהיתה במלח ואיזה מלח ובאיזה
בלי מולחי ואם מלח בלא הרחה
או בשלה בלא מליחה או מלח בב
בכלי שאינן מנוקב ובשר ששהח
שלשה ימים בלא מליחה ובמקום
שאינ מלח

ע

מליחת הרבה חתיכות ביחד ורגי
עם בשר וסרפה עם שחוסה ורגס
סמא עם סהור או בשר שנמלח ע
עם בשר שכבר נמלח ונתינת בשר
שלא נמלח עם בשר שנמלח

עא

מליחת הראש וקרחם של מוח והס
וחסלפאים

עב

מליחת חלב אם בשלו או צלאו בל
בלא קריעה

עג

מליחת הכבד והבשיר לקרירה ו
ולצלי

ער

מליחת הסחול

עה

אין מחזיקין דם בבני מעים ואם
מולחין עם הבשר

עו

צלי לצלותו בלא מליחה ובלא הר
הרחח שאחר מליחה והשפיר שזו
שצולין אותו בו וחסבין שהותכין
אותו בו ונקיגת בלי תחתיו ואם לאחתר הוורניו

קבט

המניח גוי בחנותו או שמסר לו המפתח או שהניחו בספינה ונב ונכנס לעיר או ששמע הקיעת שד שופר בערב שבת ועניו רבים ה חולין להקל במגע גוי וחבית שב שנמצאת בנהר או טמונה בכרם של ישראל

קל

ביצד מפקדין ושולחין יין בירג גוי ושבר או קנה בית בחצירו של גוי ונותן בו יין

קלא

המטהר ייצו של גוי ונתנו בישותו

קלב

איסור הנאת יין גסר ואיסור מבי מבידתו חוץ מלגוי שנכנס וביצד יעשה המוכר יין לגוי ופועלים ש שעשו מלאכה לגוי ונותן להם יין גסר ומי שיש לו פועלים גוים לא ישקם יין גסר והאומר לגוי פייס בשבילי לגלד או מלטגי מהאוצר והיתר דמי יין גסר של גוי

קלג

איסור המשתכר ליין גסר ואם ה השכיר חמורו לרבוש עליו או נש גשכר להעביר חביות ממקום למ מקום ונמצאת בחז של יין גסר

קלד

איסור תערובת יין וסתם ייצם ב ביין או במים ותקנתו וחומץ בי ביין או אימכא ויין בעצבים וחמ וחיסין ושעורין

קלה

דיני בלי היין איסורו ותיקונו ש שלצו ונגע בו גוי או של גוי רפוס דפוסין ומבנסן לקיום ושאינן מ מבנסן לקיום ובל דיניהן

קלו

השולח בלי יין על יד גוי

קלז

איסור תשמיש יין בבלי הגוים בלי תיקון והיתר לשאר משקין

קלח

הבשר הגת ובליו ומפות שגפ לע עליהן יין גסר

קלט

איסור עבודה זרה ותשמישיה וזר וזויה ותקרובת וצירות שמדליק ל לפניה והמחתה והגביע והברות שנותנין ל

קמ

לז ותקרובתה שנתנו בו ביד א אחר

קמא

צורות הנמצאות ושברו לז הנמצ הנמצאים איזה אסור ואיזה מותר ביותר ואיזה צורות אסור לעש לעשותן ולהשהותן

קמב

איסור כל הנאות הבאות מלז פת שנאפה מעיצה ובגר שנאפה בכרב בכרברה ואפרוחים שקצנו עליה והעכרת תחתיה והיעה תחת ה האשירה ומה בקרא אשירה ומרח ומרחץ שעומד בחציה

קמג

איסור המהנה איתה בזון ביתו סמור לעז ונפל ושל לבונה לח ביפה שמעמירין בה לז ואיסור אפיוה בתורה ושכירות הנייתה ושל לספור בחלילה ושל לא ליתר להבאין שלה

קמד

דמי לז ביר ישראל וביר

קמה

איז איסור לז במחובר ובבעלי חי חיים ורין תלוש ולבסות חברו וז בתים וז אשירות ואין אדם אסור דבר שאינו שלו וחלופי לז

קמו

ביסור ~~לז~~ ושל ישראל ואין ב בטולה וחלוקה גרוטאות ומצא בהן לז

קמז

איסור חשבע בשמה ושל לא לחזביר

קמח

איסור משא ומתן עם הגוים ונתניהם שלום להם ביום אידם ו לפניהם ולחולך להתרפאות

קמט

איסור חליבה לעיר שיש בה לז וא ואסור קציה בעיר שיש בה לז יר יריר שנותנין מבס לעז ואם אינו נותנין מבס וגוי החולך ליריד או ישראל

קנ

צתפזרו לז מעות בפני לז או שי שישב לו שם קוץ בגללו ומעיין המושך שם ופרצות מקלח מים

קנא

דברים האסורי למכור לגוי משום חשש עבודה זרה או משום נזק ל לרבים ושאר דבר ומכירה ושבי

בציר וגביצות שנעש ברמזי צוים

איסור חבלוע בחתיב ונתבשלה ב
בקרירה ויש ל לבסלה וכו חתיבה
שיש בה חלב ונתבשלה בקרירה ש
שיש בה ל לבסלה

דגים שנתבשלו וצמצא בהן דג טפ
טמא וזבוב שחוציאן בהן וחזרו
ותחבבהו בקדירה

ויחא מילתא היא אם לא

ביסול יבש ביבש בדברים שאינן
חשובין

דברים חשובין שאינן בסלים בוד
ברוב וחיבא אמרינן כל דפריש מ
מירובה פריש ואם נאכר אחר מהן
או פירשו הרוב למקום אחר וז
דהמיעוט למקום אחר ובאיזה ס
ספק ספיקא תולין להקל וסריף
שצמצא במקולין

ספק איסור שנפל לחיתור באיזה
תולין להקל או לחמיר

איסור פת של גוים וחיתורו של יש
ישרא שאפאז גוי ואם מועיל חשל
השלבת קיסם לתגור

איסור ביסולי גוים וחיתור

איזה משקין שלחם אסורין ואיזה
מותירין ואין נקחים מהן וזתים ו
דענבים וכבשים שריר ליתן בהן
יין והברייתא והקפלוסות ומורין

חלב שחלבו גוי ואין ישרא דאחז
וגביצות שלחם

גלוי ונקודי שרצים והזהר ממאכ
ממאכלם ומשקין ומאוסין ומלא
ומלאכול בשר דג ביחר ומדברים
שנזהרים בהן העולם ומלאכול ב
בהמה וחיה מסובגין

איזה דברים האסורים מותרין ב
בסחורה ואיזה אסורין ומי שגזר
שגזרמן לו גבילות וסריפות

קיה

קיס

קכ

קכא

קכב

קכג

קכד

קכה

קכז

קכח

קכט

איזה דבר מותר בחותם אחר ואין
צריך שנים ואם יש חילוק בין גוי
וישרא חשוד ואם הכיר חותמו ומ
ומתי חיישינן לחילוח ודין יוצא
וצבנס

החשוד לאכול דברים האסורין מה
חרין בעניין המעות ומה תקצתו
לסמור עליו עוד

שבילות בלים חדשים הנקחים מ
מן הגוים

הבשר בלים שצשתמש בהן על יד
האש והסככים

חיתור צותזיסעם לפגם ואם בשל ב
בקרירה שאינה בת יומה וסתם
בליחן אינן בני יומן

איסור יין צדד וסתם ייצם ומגע
גוי ביין שלנו ובאנומלין ובאלוב
ובאלוגתית ובתבשיל שיש בו יין
ובחומץ ובנוסר וחרצנים וזגין
והמרו ומאימתי הדי יין ליאסר ב
במגע גוי ודורר בגת פקוקה ובגי
ובגיגית ומה אוסר במגעו בגת

איזה גוי אוסר בשתייה ואיזה בהצ
בהצאה ומגע עבדים או שאר גוי ש
שנתגיירו ובני שפחות וישמעל
איזה מגע אוסר בהצאה או בשת
בשתייה וגוי שהבגיס הברזא או
הוציאה או גת ידו בקרב או שמת
שמתקן השולים המטפטפין

בהן של גוי לברו או ישר עמו שז
שזרק חפץ ליין או שמזגו במים
או שגושא חבית של יין או בוד לב
לברו או ישר עמו ואם הוא מטפ
מטפטפ

צצוק וגוי המערה

האומר לחברו צתנסד ייגר מתי צ
גאמז

ביד מי מיוחד יין ואין מקפידין
וגוי שצמצא עומד אצל היין ובית
שיש לישראל גוי ויין בתוכו או לי
לישראל לברו וצמצא בו גוי

קעו

איסור שבירות במעות והחזיק
בכלי ובחמץ ששם אותה בלמים
מרוכים בשבירות קרקע ולא בש
בשבירות ארם וכיצר מבדיל
בשבירות שדה וחצות ובאיזה עני
עניין אסור

קעז

קבלת עיסקא היאר שמין אלה
והיאר חולקין הדיוח וההפסד
דהיאר בותבין השטר ואם לא מן
בי שהוא עיסקא והיאר חולקות
חילר והיאר פורע לו שבר סודא
ובל דיניה

קעח

איסור לבת בחקות הגוים

קעט

איסור קום ומעונן ומנחש ומכ
ומבשח ואיסור לחישה על הפכה
והתירו ולגשיבת נחש

קפ

בתוכת קעקע גרירה ושריפה ו
קרתה על מנה

קפא

הקפת הראש והשחתת זקן מקו
מקומו ושיעורין ומי חיצ בהן ומ
וכיצר חידושי

קפב

העבית שער בית השחי ובית הער
הערה ושאר הגוף ואיכר בלי ג
גבר לאשה ואשה לאיש

קפג

גירה ריץ גרה וזבה ואוריותא וז
והומרא שההמירד אחר כן

קפד

פרישה מאשתו סמור לזאתה וז
והתירה אחר הווסת ושלא בשעת
זוהתה והבא מהדרד

קפה

אשה שאמרה סמאה אני או שהח
שהחזקה גירה בשבנותיה וחזרה
ואמרה טרורה אני וטפרשה גירה
תחת בעלה

קפז

היתר תשמיש למי שאין לה זוסת

קפז

חזואה דם מחמת תשמיש ובריק
ובריקתה

קפח

מראות דמים הסהורים וחזואה ר
דם בשפופרת ובחתיכה דם יבש
ובמין קליפות ושערות ונאמנת
אשה לומר בזה דאיתי ואיברתי

קפס

סוף קביעות הוסת לימים זלוצ
ולזמנים שוין ושאינו שוין זמנ
ובמקרים ועקירתו ושוויו מוסת
ללסת וזוהתה צמחבא בעת זיסתה
וקיצועי ווסת בימי גירה וזיבול
ולקטנה וזקנה והגיע ווסתה בי
בימי עזבונה ומניקתה

קפז

דין בתם באיזה אשה גזרו ובאי
שקדו באשה צמחבא ועל איזה רב
ובאיזה מקום בחליק ושיעורו
ותלייתו וכל משפסיו

קפא

אשה שנמצא דם בהטלת מימיה

קפב

חכמה ליתאצופייסה וחזון של
שנישה בלחצורה וחופת גירה

קפג

הכונס בתולה מתי יפדש וספיר
זכריותה דהמורקח

קפד

דין היולדת ומפלת שפיר מדוקם
דשליחא ונפל ואם בועליה על דם
סודא

קפה

לוחק הארם מאשתו בימי סומא
סומא וזוהתה מאכזות מזה וז
לעשות לו

קפז

ספירת השבעה ובריקתו ויצור
ובמה ואם פלטה בחו שכבת זרע
ובריקת חרשת ושוטה וסומא

קפז

זמן סבילת גרה וזבה ונשי ריחן ר
והאירגא

קפח

איזה דברים החוצצין וביצור תס
הסכול ובאיזה מקום וזוהתה אשה
עומדת עליה

קפט

חפיפה באיזה מקום בגוף ובמה
דאיזו שעה ואיד תעשה בשבת וז
ואם סבלה ולא תפפה

ר

ברכת הסבילה

רא

דין מקומו ומעין חבשה ומסחל
דבל דיניהם

רב

דין סבילה בליום וחוצץ בחו

ושבירות בתים להם ואיסור מת
מתנה וסיפור בשבח.

איסור אכילה במשתה ולפתו

איסור יחוד ובחמה ותינוק עמו
עמהם ואיסור הסמלות עמו בדרך
ברוך ואיד יתנהג עמו בדרך

איסור ליילד ולהציק לצבדית וחיא
לישראלית

איסור התרפאות מחזן ובעצי הא
האשרה

איסור הסתפר מחם ותיקון בלור
בלודית ואיסור הסתכל במראה

באיזה דבר יעבור ואל יהרג ובאיז
יהרג

חגים לא מעלין ולא מורידין ומ
מי מורידין

התיר צתיגה בריבית לגוי ולמש
ולמשומר

איסור רבית במח צריך לזוזר בו
שלא ליחזות

חמלוה מז הלוח אפילו בריבית מ
מיקדמת ומאחרת ודבור וריבית
מלאכה ואפילו אם נתנו במתנה
ומוחל עליו ואפילו לבני ביתו ה
ולמי מותר בגזל לית'מים ולתמ
ולתלמידי חכמים ובגזל שאינו ב
בא מיר חלוה למלוה

באיזה דבר צוה ריבית ובאיזה ע
עניין וחזרת ריבית קצוצה ושאין
קצוצה ושטר שיש בו ריבית

איסור הלואה סאה בסאה והתיר

איסור העמדת מלוה על הפירות
ואם הלוח לחבירו חסים במנח
וחזר ולקחו ממנו בתשעים

חלוהו על שרחו לא יחזור ולא יח
יחריגה לו בירו קצוב וחמלוה ע
על שרחו ואמר אם לא תתן לי מב
מבאו עד שלש שנים חרי הוא של

קנב

קנג

קנר

קנה

קנו

קנז

קנח

קנט

קס

קסא

קסב

קסג

קסד

קסה

קסו

קסז

קסח

קסט

קע

קעא

קעב

קעג

קעד

קעה

מעכשיו ומח יחא בפירות

חמלוה מסבע דפסל ועשו אחר
והדסיפו עליו

חמלוה מעות לחבירו ולא ידור ב
בחצירו בחנם ואיזה ריבית ואיזה
קצוצה ואיזה אבק ריבית

מלוה אדם מנח לחבירו שיתעס
שיתעסק בו לצורכו עד שיהא ב
מנים ומשם ואילך יחא חלואה

ישר שלוח מעות מגוי ובא ישראל
אחר ליטלם וגוי שלוח מישר ובא
ישר ליטלם מירם וישר שאומר לג
לגוי לזה לי מעות מישר וישר שא
שאמר לחבירו לזה לי מעות מגוי
דמשכנו של גוי ביר ישר ובא למ
למשכנו לישר ומעות של גוי מופ
מופקדות ביר ישר או איפכא ורא
וראבן שאומר לשמעון לקחת מ
ממני רבית קצוצה ומשיב לו לק
לקחתי על יד גוי

איסור ערבות בין ישראל לגוי בהל
בהלואת ריבית

ישראל שלוח מגוי וצתיגור או איפכ

משבנתא איזו אסורה ואיזו מותר
וצילוק חמלוה ממנח ואיזה קר
קרוב לקצותה חמלוה או בעל ח
חמצר ובל ריבית ומשכן לו על ש
שרחו ואמר לו אל תמכרהו אלא ל
לי וגוי שמשכן שרחו לישראל וחזר
ומכרה לאחר

איסור על ידי מכירה בגזל שמ'בר
ביוקר בשביל המתנת המעות או
קנח בזול בשביל הקדמת המעית
ובאיזה עניין מותר והתיר מכיר
בפחות וחמובר תבואה או סחורה
הזול ובמקום היוקר לחמורים ול
ולארם אחר

איסור אכילת פירות במכירת שר
שרה שלא גחלט והתיר

איסור פסיקא על חשער והתיר
וביצור פוסקין ואם יכול לפרוע
מעות או פירות והפוסק על יר
שליח ומקח שגעשה באיסור

שלא להכבות לאביו ולאמו ושלא ל
לקלל ולבזותו וגר ועבר אם חיי
חייבין בכך ומי שנתחייב שבועה
לכנו היאך ישיבענו

ביבור ומורא תלמיד לרב איסור
חוראתו לפגיו ואיזה תלמיד ראוי
לחזרות ואם הרב מחל על בבור
והנחת הרב עם התלמיד

פסדו חמס ומלעשות מלאכה
עם שאר העם והקדמת מבידות ס
סחורתו ואיסור הבזות

סימה והידור מפני חכם שאינו ר
דבד אפילו הוא יצא וזקן וחכם
איזה קודם לבכור

חייב אדם בלימוד לכנו ולהלמיד
ומשיבין מלמדי תינו קות בבל ע
עיר ועיר וביאור מלמדין אותם

חייב אדם בלימוד ואם ישא קודם
וישליש זמן לימודו והיאך לומר
בשכר ואשה לא תלמוד

גורל שכר הצדקה ועודש מציעות

מי חייב בה מי ראוי לקבלה

במה חייב ליתן בבל שנה וביצור י
יתגנה

במה ראוי לבל אחד ואחר

למי בותנין אותה ואיזה קודם לח
לחבירו

פיריון שבויין וביצור פוריון אותה
ומי פוריון ומשנין אפילו מתלמוד
תורה לפוריון שבויין

במה יהיה לו ולא יסול מן הצדק
ומי שחילו שדות ואינו יכול למד
למזכרים ומי שצריך ליסול ואינו
רוצה לקבל ותח שצריך ליסול ומ
ומותר עניים לעניים ומותר שכר
שבויין לשבויין

שלא לקבל מנוי בפרחסיא ומלך
ששלת צדקה לישראל

רמא

רמב

רמג

רמד

רמה

רמו

רמז

רמח

רמס

רנ

רנא

רנב

רנג

רנד

חנודר על תלאי שביסלגו בשירצה
או תולה ברעת אחר שיבסלגו או
לזמן

גדלים שאין צריבין חתרה בגון צר
גדרי ודווין וחבאי ושגנות ואוצסל
וגורדין לאוצסין והתולה צרדו ב
ביבר ולא נתקיים או שהדירו אם
יסול ממנו בר וכד או אם לא יתן
לו בר וכד

עונות גדלים לזכר ולצקבה

מתי מפר האב לבתו ודבעל לאש
לאשתו ומתי מפירין שניהם יחד
יחדיו באיזה אשה מיפר וביצור הפ
הפרה וההקמה ואיזה צד מפיל
ובל דיניהן

חמדי אשתו מחצאתו או מתשמיש
או שלא תלך לבית אביה או לבית
האבל והמשתה או שלא תעשה מ
מלאכה או שלא תשאל בליה לשב
לשביצה ולא תשאל מהם עד במ
במה יקיים

ביצור הוא שבועת ביסוי ושבועת
שוא

ביצור עיקר לשון שבועה וירודת
וביצורין ואם צריך לישבע בשם א
או בביצור

שבועה שלא אוכל סתם בתמיה וא
ואם פירש שלא אוכל ושותה או א
אימכא שלא אוכל דבר איסור שלא
אוכל ואכל עמו או דבר שאינו רא
ראוי וחילוק שבין לא אוכל בכד ד
זה או ללא אוכליו ושלא אוכל ת
תשעה שלא אוכל עשרה או אימכא
ונשבע על הכבוד ואכלו ונשאל על
עליו

שבועת זירוזין וחבאי ושגנות וא
ואוצסין ונשבע על רבר שאין בו מ
ממס ולבסל מצוח דאורייתא או ד
דרבנן ומתמיש בשבועה ואין ש
שבועה חלה על שבועה

בכור אב ואם מוראם ביצור הוא ח
חביבור וחמורא ובכור אחיו חנ
חגדול ואשת אביו ובעל אמו ואם
אמר לו אביו לעבור על דגרי תש
תורה

רלא

רלב

רלג

רלד

רלה

רלו

רלז

רלח

רלס

רמ

הג	חלכות גדרים התרחק האדם מן ח הגדר ובאיזה גדר יכול לידור	ריח	ביצר חולבין אחר בוזת הצורך
הד	ביצר עיקר הגדר וחילוקי לשונן בין בחולין בין בקרבן	ריט	מי שגדר לישא אשה ולא קבע זמן או אסר עליו דבר אחר בלא זמן
הה	המתמיש אשתו או גדר ברבר האש האסור	רב	חילוק שבין קונם ויין היום ליום אחר ושכוע ושעטח וגורר ער דבר שזמנו קבוע או אינו קבוע או ער הגשם או הגשמים
הו	ידות גדרים ומחן ידות	רבה	מה חזן הרבדים האסורין במורד הנאה מחכירו או מורד מאכל או דברים חמביאים לירי אכילה ומה חזן חמיתרין והמשכיר בית לחבירו וחרירו עליו והנשבע שלא לדבר ל לחבירו
הז	ביצוי גדרים	רבב	מי שחתנו מורד הנאה ממנו ורוע ליתו מעות לבתו
הח	סתם גדרים לחמיר וגדר בחרם ו ואמר לא גדרתי אלא בחרמו של ו נס ובאיזה גדר צריך לנהוג איסור בימים שעבר ונחה גן היתר	רבג	המריר בנו לתלמוד תורה וחמיר בנו ושיקצה הוא הנכסים להקצות לבן בנו לבשיהיה תלמיד חכם
הט	מורד ממנו אחר	רבה	דאיבו שאמר לשמעון צבסי עליך חרם וכן
הי	צריך שיחז פיו ולכו סוין והגורר בחלום והגורר וחזר בו מיר	רבה	אין אדם אוסר פירות חבירו על ח הבירו אלא יענה אמן
היא	הנתינה שיהיו רביו בסלים	רבה	שנים שותפין שבחצר שהרירו זה את זה או שאחר הריר לאחר מהש מהשוק מגבסיד
היב	הגורר בתורה או במה שכתוב בח	רבה	מי שאסר עצמו מכל ישראל אי אס אסר עליו או אסר הבהני והלויים או העניים עליו
היג	גדרים אין חלין על דבר שאין בו מנשנור לשנוה פרק וקונם עי עין בשינה היום אם אישן למחר	רבה	דין התרת הגדר היאך פותחין לו פתח או חסה וכיצד יתירו לו ומ ומהצקרא על דעת רבים וגדרים ו וחרמים שמטילין הקהל
היד	דברים דמותרים ואחרים נחגו ב בהן איסור בגין שנהג להתענות ב בזמן ידוע	רבה	צד שהותר מקצתו או שתלה גדר בגדר והותר הראשון אי שגור על דבר פעמים או שנשבע שלא ל לשאל עליו או שלא ליהנות מחת מהחכם שישאל עליו

הטו	גדרים חלין על דבר מצות	רבח	כל גדר ושבועה יש לחזן חתרה כס בפתח וחרטה
היו	חילוק שבין האומר פירות האלו או לא אמי האלו ובין ביתר לבית זה ובין קונם בשר עלי או שאני ס סועס ממנו וביוצא בזה	רבט	
היז	ביצר חולבין בגדרים אחר לשון ב בני אדם ובאיזה דבר שהגורר בו א אסור ביוצא בו ואיזה דבר בכלל ח חבירו	רל	

רעט	איסור שחייתו בשאיג מולח ואיר יגיהצו	רצה	הרבכת האילד
רפ	צקדעה חיריעה לאחר תפירה או שבלתה	רצו	בלאי הברם ובלאי זרעים
רפא	מי חבשר לבחבד ואם צמצא בירג גוי וער במה פורין אותו ממנו ואם אמר הסופר שלא כתב האזב האזכרות לשמן ולא עובר העור העורות לשמו	רצז	בלאי בהמה הרבעתו וחצהגתו
רפב	בכור ט' איר מתנחה בבכורה ואם מוליכה בררד ודין תשמישי בעורו קיימין ולאחר שבלו	רצח	בלאי בגדים
רפג	מותר לרבק תורה וצביאים לבתו לבתובי וסידורן ובמה יצית ריות בין זה לזה ומותר לכתוב כל חד חומש וחומש ושיעור גליונו ואם בותבין מגילה לתיגוס להתלמד בה	רצט	איזו מיצין צוחג כהן בלאי צמר ג גמלים ורחלים או קנבס ופשתל שערבו יחד ובגר צמר גמלים שאר שארג בו חוט של צמר וחוט של פ פשתן אצלו או ברחוק ממנו
רפר	איסור כתיבה בלא שידטוס ובאיג כתב ובמה תיבות	ש	איזה בלאים דאורייתא או דרבנן ומה צקרא חבור ומבסח של פשתן שצמלאי צמר ועורה תכורה בש בפשתן להנח תרת בגר צמר ורצ ורצועה שבראשיה אחר צמר ואחר פשתן וללבוש חלוק של צמר על של פשתן ובגר צמר ששפת פשתן או ריקס עליו פשתן לסימן כיצר איסור לבישת בלאים לחיים ולע ולמית ולמירעת החמור ואיזה בגר של בלאים אסור ללבוש ובגר שאגר בו בלאים
רפה	שכר מצות מזוזה ובמה עוצש המ המבטלה	שא	היתר לבגר שחיבור בו חוט של כל בלאים
רפי	איזו מקומות חייבין בה והשובי בית מתי חייב	שב	היתר לבגדים הגיקהין מן הגדים
רפז	איזו פתח חייב בה	שג	המוציא בלאים דאורייתא או דרב דרבנן עליו או שראה אותו אחר ע עליו וחמלביש את חבורו בלאים
רפח	כתיבתה במה נכתכת וחיאר ואם הוסיף בה שום דבר בפנים	שד	היתר עשייה ודקים לבלאים
רפט	מקום קביעתה וביצר נקבעת וברבתה	שה	פריון בכור אדם מי חייב בו ומ ומתי צוהג וביצר יתנגד ובמה הד הוא וספיקו ומתי ראוי לפריון וב וכל ריגין
רצ	אם כתבה על גליון של סמל תורה	שר	בכור בהמה טהורה באיזה זמן צו צוהג ובאיזה מקום ובמה צריה ה הבעלים ליטפל בו ואם צריך לה להקדישו וביצר יתנחה בו הבתן ב בתם ובעל מום
רצא	מתי צרבקת ומי חייב בה וחשוב בית מישראל לא יטלצו בשיצא		
רצב	מצות שילוח הקז		
רצג	איסור חרש ומתי צוחג ובאיזה מ מקום		
רצד	דין ערלה באיזה מקום צוחגת וב ובשל מי וספק וכל דיגית		

רנה

להרחיק מלקבלה למי שאיפשר ל לקבלה למי שאיפשר זולתה

רנו

קופה ותמחוי ביצר נגבית ומתח ומתחלקין ולצורך מה יכולין ל לשנות ובמה יהיה בעיר מתחיל בהן ובבסות עניים וקבורתם יח יחיד או רבים שהלכו לעיר אחרת ופסקו עליהן שם צדקה

רנז

מנחה חגבאים בגביית הצדקה וב בחילופה שלא לאחרה

רנח

המתפיש בצדקה והגורר ואינו יד יודע כמה גרר והאומר תנו מאתי דון לבית הבסות או לעשות ואמי דאמירתו לגבוה ומקריש חוב שב שביד אחר

רנט

השנותה קורם שנא ליר גבאי ואח בן בין בגורר סלע או דבר מסויים בגורר גורר מצודה או גר לבית חבב חבבסת

רס

חלבות מילה גורל שבר מילה ועונש ביטולה

רסא

על מי מוסל למול

רסב

זמנה לבריא ולחול ולאררוגיוס ולמי שיש לו שגי עורלות ולגולד בין השמשות

רסג

קטן שחוא ארום או ירוק או שיש בו ספק חולי ומי שחוזקת בגי בגיה מתים מחמת מילה וזולר ב בשחוא מהול וקטן שמת תוך חי ימים

רסד

מי ראוי למול ובמה מלין וביצר מלין ואיזה ציצין מעבבין וקטן שמרוב בשר אינו גראה במהול

רסה

סדר ברבית המילה ועל מי מכובד ואם יש שגי תיגזקות ומילה ביום תענית ואם יש לברר שהחייבו ואם צריכה עשרה ואם יש לבסות ערות הקטן ומוהליון על העפרו ובסא איחור

רסו

איזו מילה דוחה צרעת שבת ויט ואיזה איזה דוחה ובאיזה דבר דו דוחה שבת ויט ואיזו דבר מותרין לזמ לגוי בשביל

רסז

מילת עבדים איזו צימול לא או ל לאחריו ולוקח עבר גורל שאסור ל לקיימו ערל ואם יכולין להטביל בעל ברחו ועבר קטן ושוטח וע עבר עמברו דבו לגוי והלוקח ע עבר מגוי וקדם וסבל לשם בז חו חורין וברבת מילתו

רסח

ביצר מציירין הגר וברבתו ואם הו הוא צימול בכר או שאין לו גיר וא ואם הוא קטן וגברית שנתגיירה מעוברת ואיש שנתגייר לשם אשה וגר שחזר לסורו והבא ואומ צתגי נתגיירתי לשם אשה בבד פלוגי או ביצי לבין עצמי

רסט

איסור עריות בגרים ודיצו לעניין ערות וחליצה ודיצין

רע

חלבות ספר תורה שבר מצות בת בתיבת ספר תורה ושלא למוכרה והאירגא בשאר הספרים

רעא

העיר שגבתבת עליו ועבורו ושירטוטו ובאיזה צר בותבין בו ודיו שגבתבת בו

רעב

שיעור ארבע והקיפה ושיעור אור אורך חיריעות ורוחב הרפז והרח האחרון ובאיזה מקום יסיים בו

רעג

שיעור הגיליון למטה ולמעלה וב דבין דח לרח ובין שיטה לשיטה ובתחילה ובסופו ובין ספר לספר ובמה יכול לכתוב חוץ לרח

רעד

בתיבה לשמה ומתוך הכתב והתיק ותיקון האותיות ואם נקבו או גר צרבקו או גפסקו או נחקקו או צ נפל דנג באות ותיקונו וזיונו האר האותיות

רעה

צורות פרשה פתוחה וסתומה וס וסורה ואם שינה בשאר תיקוני סופרים

רעז

תלית חרילוג או בשם וכל ריצי ב בתיבתו

רעז

שלא לחפור יריעה על פגיו

רעה

תפירתו ביצר ואם חסר יריעה שא שאינה תפורה עמו

מי שהבין צרכי חופתו ומת אביו
של חתו או אמה של בלח או אימב

איסור מלאכה ושאלת שלום בש
בשישנות בעיר ועונש מי שאינו
פלוגה

עניין החסד הנורל שברו ועונש
המבטלו וביצר מספידיו ועל מי
מספידיו ומתי מספידיו לקטנים
דכסור מקרית שמע למספידיו וא
ואם מספידיו בבית דכנסת ומוצ
ועוציאו פיורשיו רמי החסד מי
שלא נחסדיו ואיסור דיבור בפני
חמת

דין המאכר עצמו לזנות ומצורה
והרובי כל ומלכות והפורשיו מן
הציבור והסובע בנהר

מי שקרובו אלו בנע לא ידור בה

לא יעודר על מתו ל יום לבני הר
הרגל

שריפה על חמת ותאומד אל תקב
תק ברובי

איסור חגאת במת ותבריתיו ובלל
שזורקין על המטה

דברים העושים לבת ואין בו פס
משם רובי תאומד

בלאים וציציה בתבריתיו חמת

באיה ברים קוברין ואין האיש
מלביש האשה

היאר מצינאק מת ברול או קסו ר
ובאיה מטה ותיוק חמת קורם
שימול

עיר שיש בה שני מת' איזה קורם

דברים שמשנים באש ובאיש

בגר לצורד חמת והחזירו

איסור חלצה חמת ומתי יבולתו ל
לתלמי

שמי

שמב

שמג

שמד

שמה

שמר

שמז

שמה

שמט

שב

שבת

שנב

שנב

שנר

שנה

שנר

איזה מת חייב בחלח

עיסת בלבים והמקד ושהתית י
וישר ששותח עם הגברי

דין תרומות ומעשרות סידור ובי
וביצר צותגין וביצר חכח מקבל
ובאלו מקום ובאיזה זמן דאוריית
או דרבנן והלוקח מישר או מגוי
או מוכר להן והמקבל שרה מחנני

דין מתנות עניים

דין ראשית הגז

דין חמורה וחמורם וביצר גוח
גוחגין עמחם וביצר תגדיו ועל ג
מה מצדיו וכל דין הנידוי וביצר ח
חחרתן ותלמי חכם מצדה לבוכרו

עניין ביקור חולים מתי מבקרים
וביצר יאמר לו ויתפלל עליו ואם
ישב ואיזה חולים מבקרים

ביתן רשות לרופא לדמאות ואם
יכול לקבל שבר ואם סעה וחז
וחזיק ואם יכול לדמאות למורר
חנאה נמנו ומי שיש לו סמנין ות
וחברו צריך להם ומעלים לו בומל

חולח שמת לו מת

וידויה חולח וביצר אמר לו

עניין הגופס והמסירה ומתי מת
בתאבלין על גוסס

עניין הקדיעה שיעורה ותוספת
ומקומה ובאיזה זמן קודעין וב
ובמה קודעין וביצר קודעין וחר
והרברים שקודעין עליהם ואם מ
מתו לו שני מתים מאחז או אביו
או אמו או מת אחר ואם בא להת
לחחליח תור' ואיזה קדע מתאח
וכל דיניה

דין מי שמתו מוסל לפניו בחול ב
בשבת ויט' ואיזה רברים חייגו א
אסור בהן והמשמר מת אחר

שבט

של

שלא

שלב

שלג

שלר

שלה

שלו

שלו

שלו

שלח

שלט

שמ

שז

אין מרגליו בו ואם שחטו ונמצא
סריפה מכירתו בעורו חי בזמן ה
חבית והאירגא

שח

איסור עבירה דגוזה בו ואיסור צ
צמר שנתלש מעצמו והאורגא ממ
נמצו בכור

שט

אין הכבוד ציתר בזמן הזה אלא
על יד שליש ואינו רשאי לבזוס ל
לביפה ואינו מומין שראוין לשד
לשוחטן עליהן

שי

בכור שנשחט שלא על פי חכם וא
ואחר כך נמצא בו מום או נמכר
ממנו ומי שאינו מומחה וראה הב
הכבוד
החסור למכור בכור לשם חולין

שיא

שיב

הזוסל שבר לראית הכבוד ואין ח
החכם רואה לעצמו ולא רואה או
אותו ביום טוב

שיג

איסור חטלת מים בכבוד ושלא ל
לשחטו על המום שחטילו בו וא
ואם עשה גוי או ישרא ברי שיצול
ממנו ואם אחזה דם להקזיזה על י
יד המום

שיר

הבהנים חשורים להסיל מום בכב
בכביר ומהי נאמנים ומי צאנן לח
להעיר עליו וישרא צאנן אפילו
על שלו ואין רואין בכור לישר בל
בלא כהן עמו

שטו

דין ספק בכור ויוצא רובו סומסך
ואררוגיוס ומכבדת שיצאה בלי
מליאה וחזרה ריקנית ורחל שילד
עז או איפכא ורחל בת רחל בת ע
עז ואיפכא ופרה שילדה מין חמד
חמור ואיפכא ובהמה רקה שטנן
ובהמה גסס שהפילה שיליאו או ח
חירת דם וברבו בטיב או בשיליאו
או באחותיו ונפחתו כותלי בית ר
דחם או געקרה גגמם או צפרץ מ
מקתו או חוביק שגי רחמים זה ל
לזה

שיר

הלוקח בדמה מחגיו ואינו יודע
אם בברה ואם היא חולבת או מה
מגולת וולד והלוקח מחבירו ול
ולא הודיעו אם בכור

שיר

שנים שחפסידו אצל אחר זה בכור
וזה פשוט או אחר שחפסיד אצל ח

חבירו בכור ומת אחר מהם ורואה כהן שילדו בהמו
בהמותיו בבית בעל חבית

שיח

רחל שלא בכרה וילדה שני דברים
ושני רחליו שלא בכר או אחת בכ
בכרה ואחת לא בכרה וילדו וגר ש
שצתגויר וספק אם בכרה בהמתו
קודם אם לאחר כך

שירט

חיתוד אבר אבר הכבוד ולהשליב
לבלבים ויצא שליש ומכרד לגוי ר
ויצא שליש ורר דופן ויצא רובו ב
במיעוס וחציו ברוב אבר

שב

מי חייב בכבוד בהמה טהורה ובי
וביצר פוטר שותפות חגוי ובדגן
הזה מצוח להשתתח עמו והמקם
ממנו צאן ברזל

שבא

בכור בהמה טמאה במה צוהג במי
ובאיזה מקום וביצר פריצו וערי
וערפתו וספיקו וראו וכל דיגו

שבב

חלה במה חלות צדי להפריש באי
ובחל ואם יש בהן טהור מה דיגו

שבג

חלה דרבנן היאר גיתנת ונאבלת
ואינו סובלת

שבר

שיעור חיצ חלה ושלא לעשות מ
פחות פחות ממנו ברי לפוטרה ר
מיוצ מצטרפין וסדר צדופן והע
והעשה עיסה מלודו ורגן שאור
פסור לעיסה חייבת ואיפכא ופת
פסור שנתערב לפת חייב ועיסה
שאינ בה שיעור תפחלאחר אפיות

שבה

ביצר מפרושיץ מעיסה על אחית
בשאינ בשום אחת בשיעור ובשיש
בשתיהן בשיעור

שבר

שנים שלשו בל אחר פחות מבשי
מבשיעור או אחר שלש שני עי
עיסות ואין בשום אחר בשיעור וב
וגתערבו והעושה עיסה לחלקח
בצק ושתי עיסות שאין בשום אח
אחת בשיעור המפורש מהם ונתע
וגתערבו

שבז

מתי חל העיסה חיוב חלה ואם ח
הפרישה קודם

שבח

שיעור חלה וברכתח ומי ראוי לה
להפרישה

מקצת יום ו' בכולן אם מצא
הלילה בכל היום

אבל שלא נהא אבילות בשבת
במזיד או שהיה קטן והגדיל תוך
שבעה או תוך שלשים

אם יש להתאבל על מי עד אחר

אם יש אבילות ראדנייתא

דין הקובר מתו לפני הרגל וכו'
ודיני כל הרגלים, היאך מפסיקים

דין שבת עולה ואינה מפסקת וא'
ואיזו דברים גוהגין

דין אבילות והספר והבראח בחו'
בחול המועד וראש השנה וחגובה
דפורים

דין שמועה קרובה ורחוקה ואם
בשבת או ברגל שמעם

דין ליקוט עצמות אכיו ואמו וש'
ושאר קרובים

תם ונשלם סימני
יורה ויעה
חזק חזק חזק

שיצו

שיצה

שיצו

שיצו

שיצה

שיצו

ת

תא

תב

איסור שאילת שלום וחתיור

עטיפת הראש

דין כפית חמטח

איסור הנחת תפילין

איסור ביבוס וגיחוך לשאר קר'
קרובים ולאכיו ואמו עד שיגער
בו חבריו

איסור גטילת שער צפורניים לא'
לאיש ואשה

איסור שמחה וליבנס לבית המשת'
לשאר קרובי ליום לאכיו ולאמו
שנים עשר חוש

איסור אירוסין וגיטואין על אכיו
ואמו ושאר קרובים וחתיור

איסור יציאתו מביתו בשבת וחב'
ובחול

שלא להקשות על מת יותר מראי
זכמה זמן חבכי והאבל וההספר
ועוקרין על המת וביצור מתגחגח
האבל

שפר

שפה

שפר

שפו

שיצה

שפט

שיצ

שיצה

שיצב

שיצב

שנז

פסוד מקרית שמע ותפולח לבוש
לנשאי חמת ושלח להוציא סמ
טמור לזמן קרית שמע

שנח

איזה מקום יציאת חגשים וחאב
וחאבלים

שנט

מת ובלח מת ומילח איזה קודם

שס

ביסול תלמוד תורה ושאר מלאכה
להוצאת חמת ולשאר צרכיו וליו
ולוייתו וקיימה מפניו

שסח

צריך לקבור בתוך הקרקע ובאיש
עניין קובריו ואם קובריו שני מת
מתים ביחד וצריך אצל רשע

שסב

איסור פיצוי חמת דהעצמות ממ
ממקדמו וארון שפיגחו וחמוציא
צסרים בבית

שסג

איסור הנאה של קבר וחאב וחאב
והבגיל ואיזה קבר מותר לפנותו
והחוצב קבר לאביו

שסד

פסוד קט לחופר בור ובמה מרחי
מרחיקין מהקברות מחעיר

שסה

המבור קבור ואשח שירסה קבור
ממשפחתו ואיזה בקברת עם אב
יבניה או עם בעלה

שסו

קובריו צייתי גוים איסור חילוד ב
בבית הקברות בתפילין וציצית

שסז

אין צמחין קלות ראש בבית הקבר
הקברות וקבר ישן אינו ממור ולא
בחלק ולא צמבר

שסח

על איזה סומאח חבון מוזהר

שסט

גוסס ומי חשוד במת אלץ שחואת
חי עדיין

שע

דין אבל היאך מביא הסומאח דין
תפיסת דאמית של מת נאמר

שעא

חיתר סומאח דרבנן במקום מצוח
ואם מותר לילך על קברי גוים

שעב

איזו כהן מוזהר על הסומאח איזה
מתים ששטמא לחן ומצוח ליסמא

לחם ועד מתי מסמא ואם יכול ליבנס לבי חסברות
לקוברם

שעג

סומאח חבון למת מצוח ולנשיא
דלרבו

שעד

מאימתי מתחיל אבילות לגשאר
בבית וליוצאים מן חמת בשקדב
בשקובלין בעיר או במקום אחר
ולאחר מחאבלים שכא ולא היח ע
עמהם ולמי שמפנין מקבר לקבר
ולחרוגי מלכות ולגדרתו חיה ול
למי שמת בתפיסח

שעה

מנהגי התחומין ומת שאין לו מ
מנחמין ופסוד המנחמין מקרית
שמע וחקריש ורחיצת הירים וקיי
וקיצוחן בעפר ותלישת חעפר

שעו

אין מנחמין על חעברים ואין מנ
מנחמין אבל המגורה ואבלי מצו
מגורה שמת

שעז

דין הבראח במה מכרין זמי מבר
ואשח אם יכול בעלה להברותה
ואם רצה שלא לקבל הבראח ובל
דיניה

שעה

א אמת שמוסיפין בבית האבל וא
ואם אומר אותו בשבת ובל ח אם
פוחתים ברור מנחם אבליים ואם
מוסיפין בגונח ירוטלים

שעס

איסור מלאכה לאבל ואיזה מותר
ואיסור סחורה והלואה בריבית וש
ושרהו וחמורו וספינתו ביד אחר
באריסות ובקבלנות או של אחר
בירד וקיבולת של בגיון בית שלו
ביר אחרים ואחרים בירד ושני שו
שותפין שאירע אבל לאחר מהן ומ
דמיעות עסק לאבל ההולך ממק
ממקום למקום

שפ

איסור רחיצה וסיבה וסבילת גרה
והתירן

שפא

איסור געילת מנעל והתירן

שפב

איסור תשמיש המסח והתיר שימ
שימוש ואבל שאירע ברגל ולחתך

שפג

איסור תלמוד תורה והתיר

תניא

וזבחת באשד ציויתיד מלמד
שנצטוה משה על פה בחלבות
שחיסה וחגני מסדר

הילכותיהן מיוחדות לשחוט וכוונת השוחט זמ
ומחשבה הפוסלת השחיטה במה שחטין ומתי שר
שחטין ובאיזה מקום שחטין ומי חזן הנשחטין
ושליל הנמצא בבהמה ואותו ואת בנו ובריקת הסכ
הסבין ובניקת הסכין והשחיטה מקום
השחיטה בצואר ובמה שחטין וחמשה הלכות שח
שחטין והכיסוי ובדבוקי הבל שחטין לבתחילה
גשים ועבדים משוחררים וכל אדם אפילו אין מבי
מכירין אותו שמוחזק לשחוט שלא יתעלפה דגם
אין יודעין בו שהוא מומחה ויורע הלכות שחיסה
שרוב הרגילין לשחוט הם בחזקת מומחין ומדוחז
ומדוחזקין בראשיתן בפנינו אז מותר לאכול משה
משחיסתו וסומכין על החזקה אבל אם הוא לפנינו
צריך לבדוקו אם הוא מומחה ושואלו אם נתעלפה
ובתב בספר חמצות בשם רבינו תם שאין צריך שיד
שודע כל הרצין אלא אם אימר על דבר זה היתי מס
מסתמך ושואל קרינו כיח שפיר יודע עד שיאמר ע
על האסור מותר ומי לבתחילה יכולין ליתן לו לש
לשחוט על סמך שידברו ולא חיישינו שמא יאכל
משחיסתו בלא שידברו וישאלנו אבל מי שידועין
שאינו יודע הלכות שחיסה אפילו שחט לפנינו דאד
הפעמים שחיסה חגוגה וראויה ושחט אחר בר בי
בינו לבין עצמו שחיסתו פסולת אפילו שאלו עשי
עשית בר ובר ומתוך תשובתו צראה שחט בראוי
אין לסמוך עליו ואפילו אמר ברי לי ששחטתי יפה
יפה אבל כל מה ששחט לפנינו כשר ואפילו לבת
לבתחילה ידברנו לו לשחוט ביון שאחר עומד
על גבנו וצריך שידברו אחר מתחילת השחיטה עד
עירומה ובעל חזקוני כתב אי יודעין בזה דהמיר
אפילו לא איתחזק מותר לשחוט לבתחילה ואי לא
ידעין בזה אי גמיר אי לא לבתחילה לא יסודס וא
דאם שחט שחיסתו בשירה ואין צריך לבדוקו ואפ
הוא לפנינו והרמבם חילק בין מומחה ומותר
מדוחזק לעניין לשואלו שכתב היורע הלכות שחיס
הרי זה לא ישחוט בינו לבין עצמו בתחילה עד שיש
שישחוט בפני חכם פעמים רבות עד שיהיה רגיל וז
דדיון ואם שחט בינו לבין עצמו שחיסתו בשירה ו
ולא כתב שצריך לשואלו אם הוא מדוחזק ובמה ש
שאין יודע אם יודע הלכות שחיסה כתב שאם שחט
בינו לבין עצמו שואלין אותו אם יודע הלכות שחי
שחיסה שחיסתו בשירה ואם הראש זל לא חי
חילק אלא אם הוא לפנינו בודקין אותו ושואלין א
אותו אם נתעלפה ואם אינו לפנינו סומכין על הח
החזקה בשניהם וכן היא סברת רב אלפס וביון ש
שרוב מצויין אצל שחיסה מומחין חזן המוציא כח
בהמה שחוטת בראוי במקום שרוב ישר מצויין בשי
בשירה ואפילו אם נגבה ממנו ומצא שחוטתו אח
על פי שהוא חשוד על הגניבה אינו חשוד על השחי
שחיסה וכתב הרמבם דווקא שמצא בבית
אבל מצא בשוק או באשפה שבבית אסורה
ואם הראש זל חתיר אפילו באשפה שבבית ולא

שחיטה

ב דברי גבילה א
אפילו אחרים

דואין אותו וכתב הר
מבם אפילו הוא קסן ואפילו אינו עובר עז כגון
גרוהושב משומר אוכל גבילות לתיאבון ישר בוד
בורק סבין ונותן לו ואז מותר לאכול משחיסתו א
אפילו אם ישחוט בינו לבין עצמו ואפילו אם לא י
יאלל הוא ממנה תחילה וכתב הרשבא אפילו אם א
אין יודעין אם יורע הלכות שחיסה ודווקא שבוד
הסבין תחילה אבל אין ליתן לו בלא בריקה על סמ
סמך שידברו אחריו וחיישינו שמא ישכח ולא ירב
ידברנו ובלא בריקה תחילה או בסזח אסור אפילו
אם ישר עומד על גביו כתב הרשבא שחט בינו לב
לבין עצמו ולא ידענו באיזה סבין שחט ויש עמוס
סבין יפה ושאינו יפה ואומר שביפה שחט נאמן
ואפילו אם נמצאת בשך שחוטת בידו אם יש סבת
ומקולים ישר נאמן לומר מן השחוטת לקחתי ואפ
ואפילו אם בידו עזח שאינו נאמן במקולים אם יש
אנשים מומחים עמו במדינה נאמן לומר ישר מומ
מומחה ובשר שחט לי שאינו מציח חתיר ואוכל אי
איסור ומשומר אוכל גבילות להבעיס כת הרשבא
שאין מוסרין לו בתחילה לשחוט אפילו אם ישר ע
עומד על גביו ואם שחט בדיעבר בשך על ידי בריק
סבין תחילה וסוח ואם הראש זל כתב שדינו בג
בגוי משומר לאחר משאר עבירות שחט בינו לבין
עצמו ואין צריך אפילו בדיקת סבין והרמבם
חצירי גם כזה בריקת סבין וחגי מילי לשאר עביר
חזק מעבירה זרה וחילול שבת בפירסויא אבל מש
משומר לאחור מאילו חזי בגוי נאמן וכתב האירגא
דינו בגוי וצורקין ובייתוסי כתב הרמבם שחיסתו

אסר אלא באשפה שבשוק והרשבא חתיר אפילו
מצא באשפה שבשוק חרש שאינו שומע ואינו מ
מרבד ושוחט הידא יחירי בלילה או מקרע כסות
או לן בבית הקברות או מאבד מה שנותנין לו אפ
באחת מאילו אם עושה אותו דרך שטות נקרא שוט
וקסן שאינו יודע לאמן ידיו לשחוט אין שות
שוחטין לבתחילה אפילו אחרים דואין אותו ובר
ודיעבר בשירה אם אחיים עומדים על גביו ואין
מוסרין להם לבתחילה לשחוט בשאין אחרים עומ
עומדים על גביו אפילו אם רוצה להשליכו לבלבים
וחרש המובר ואינו שומע אפם שמובר לבת
לבתחילה לא ישחוט מפני שאינו שומע הברכה וא
ואם שחט אפילו בינו לבין עצמו שחיסתו בשירה
והשומע ואינו מרבד אם הוא מומחה שוחט
אפילו לבתחילה אם אחר מברר וקסן מומחה
ויודע לאמן את ידיו לשחוט לא ישחוט לבתחילה
בינו לבין עצמו ואם שחט שחיסתו בשירה ואם גר
גדול עומד על גביו שחט אפילו לבתחילה
ושיבור שהגיע לשכרותו של לוס דינו בשוטה ואם
לא הגיע לשכרותו של לוס שחט אפילו לבתחילה
ושיבור וסדמא לא ישחוט לבתחילה אלא אב אחר עד
עומד על גביו וערום לא ישחוט לבתחילה מפני ש
שאינו יכול לברר

ידי הרהר שיריחנז תחילה וסביב ששחט בו טרופה
אסור לשחוט בו פעם אחרת ער שיריחנז בצונן או
יקגחנז ברבר קשה ונזחגין עתה לקגחנז יפה בשער
הבחמה בין בל שחיסה ושחיסה ושפיר ומי ואם ש
שחט בו בלא הרהר ירית בית השחיסה ואם יגיל ל
לשחוט בו סריפות הריר צריר געיצה עשר פעמים
בקרדק קשה

לעולם

שוחטין בין
ביום בין בל
בלילה בראבשהאבוקח
בגדר אבל אם אין אבוקח בגדר או ביום במקום א
אופל לא ישחוט ואם שחט שחיסתו כשירה
חשוחס בשבת ויום הביפורים אפם שאלו היה מזיר
בשבת מתחייב בגפשו ולוקח ביום הכיפורים שחיס
שחיסתו כשירה שוחטין בכל מקום אפילו בראש
הגג ובראשי הספינה אבל אין שוחטין לתוך ימים דג
וגזרות שלא יאמרו לשר של ים הוא שוחס ולא לת
לתוך הכלים שלא יאמרו מקבל הרם לזורקו לפז
ואם יש בכלי מים שאין הרם ראוי לפז אם הם צלו
צלולים לא ישחוט בו שלא יאמרו לצורה חזראית ב
במים שחט ואם הם עכורים מותר היה בספינה
ואין לו בה מקום פצוי לשחוט יכול לשחוט על גבי
כלים ובלבד שלא ישחוט לתוכן או מוציא ידו הוץ
לספינה ושוחט על רופנותיה והרם שותת ויורד ל
לתוך המים ואינו חושש

אין

שוחטין לתוך הגומא
אפיל בבית היה רצח
לגזות ביתו כיצד יעשה עשה מ
מקום הוץ לגומא ושחט שם וחרט שותת ויורד ל
לגומא שאז גיבר לבל שמתכוין לגזות ביתו ובשך
אפי' כחג אסור שאינו חושש לגזותו ובתב הרמ"ם
ואם שחט לתוך הגומא אסור לאכול משחיסתו עד
שיבדקו אחריו שמא מין הוא והר"ש בא בתב אפם ש
שאסור לעשותו אין שחיסתו פסולה שאין מוציאין
את הארם מחזקת בשרות עד שיבדק ונמצא חסור

אחר

בהמה היה דעה סע
סעוגין שחיסה רגים
והגבים אין סעוגין שחיסה ח
השוחט בהמה ומצא בה עובר בין אם הוא בן שמנח
אז בן תשעה בין חי בין מת מותר ואין סעוג שחיס
וחלבד מותר ודמו אסור והגז מילי תשעה חי א
אין סעוג שחיסה שלא הפריס על גבי קרדק אבל ח
הפריס על גבי קרדק סעוג שחיסה דאריה וכל שם
שפוסל בשאר שחיסות פוסל בו וחלבד אסור אבל
כל שאר סריפות אין אסורין אותו ואם פוסלתיו ק
קלושה אפם שהפריס על גבי קרדק אין סעוג שח
שחיסה וחלבד מותר ואם לא שחט האם בגז שקר
שקדעה זמנא בה בן תשעה חי צריר שחיסה ואפי'
שחסה וגזגבלא בירו או שחיתה סריפה ושחסה א
אין שחיסתה מתרת העובר וגיתר בשחיסת עצמו
אם בן תשעה חי אבל אם הוא בן תשעה מת או בן

זאפילו אם אמר בדי לי שלא ורסתי פסולה והגז מ
מילי בהמה שחיא בבירה אבל בערה בשר בריעבד
ובתב הר"ש בא ודוקא בערה חקל בתרנגולים א
אבל הכבר באוויז לא וגר לי ביוז שאינו מחלס
בגמר אלא בין בהמה לענה דכל ענה שרי אפם שח
גדול קל הוא בסבע חטבח צריר שיחיה לו סבין מ
מיוחד לשחוט בו

קבע

סבין בגלגל וגלגלה וש
ושחט בה בין גלגלו ב
בירו או ברגלו שחיסתו כשירה
והר"ש בא בתב ששוחטין בו לבתחילה וחבי מסתבר
קבעו בגלגל שמתגלגל על ידי מים ושחט בו שחיס
שחיסתו פסולה ואם פטר המים ער שבאו וסבבו ח
הגלגל ושחט בסיבובו כשירה שהרי המים באומב
מבחו ודוקא בסיבוב הראשון אבל מכאן ואילך פ
פסולה שסבר מסק בה האדם

סבין

אפילו כל שהוא שוח
שוחטין בו ובלבד ש
שלא יהא עוקץ בראשו ובמ
דבמחט אפילו הוא רחב קצת באותו של רצעין שח
שחוטבין בו החוט אין שוחטין בו

סבין

מלובנת לא ישחוט
בה ואם שחט בה ב
בתב הרמ"ם שחיסתו פסול
ובן דעת רב אלפס והרא"ב הכשיר וכן הר"י יוצה
ובלמר שירע שהיא מלובנת שאז נזהר שלא יגע בה
בצירי בית השחיסה ולזה היה צוטה דעת א"א הרא"ש
זל

סבין

של משמשי עץ חרש
או ישן וחבשיו שאין
בו משום גיעולי גוים מותר
לשחוט בה בחמה בריאה שהוא מקלסל ואסור לש
לשחוט בה מסובנת שהיא מתקן ואם שחט בה ב
בתב הר"ש בא יוליד הנאה לים המלח והיא מותרת
דבמה היא הנאה בדי שבר סבין לשחוט בה ואלא ח
הרא"ש זל בתב שאין צריר רבנא מועסת בזו שרי
בריעבר שחט בסבין של גוים בתב הר"ש בא ראמילר
יורע שאין בו יומר צריר לקלוח מקום בית השחיס
ושונג חגורבס ברופני הסבין נפגם ונבלע ברופני א
בית השחיסה וא"א הרא"ש זל בתב ראמילר בסת
שאינו יורע אם הוא בן יומר אם לאו אינו צריר לא
קליפה ולא הרהר ואם יורע שהוא בן יומר קולא ב
בית השחיסה אבל אינו יכול לשחוט בו לבתחילה ע
על רעת שיקלוח צות השחיסה דשמה ישבח ולא יק
יקלוח בתב הר"ש בא ואם שמה או געצה עשר מעמ
פעמים בקרדק קשה א"א צריר קליפה שאין בית
השחיסה כרותה גמור שפליט מה שבסבין וכלי
ויבליעו בבשר סבין ששחט בו כשירה אפם שחוא
מלובלר בדם מות לשחוט בו פעם אחרת אבל א
אסור לחתוך בו דותה ומותר לחתוך בו צוגז על

ולחמכם אמילד לאנתכוין לעובר

ה

לשם דבר שבא
בגוראן גרבה

השוחט

בגון עולה ושלמים וא

ואשם תלוי ותורה וקרבן נזיר שחיתתו פסולה דא
דאיכא למיחש שמא עתה הקרישו וחוי ליה שוחט ק
קרשים בחוץ וכן פסח ביון שיכול להפרישו בבל
שעה שירצה דומה לגירר וגירב וכתב הרשב"א אפ"י
היא בעלת מום שאינה ראויה להקרבה שפעמים ש
שארם מבסח מומה ואין ציבר אבל השוחט לשם דב
דבר שאינו בא בגרר וגרבה בגון חטאת ואשם וראי
בבזר מעשר ותרומה שחיתתו בשירה בלא שלא נזר
שעכר עבירה שחייב עליה חטאת ואשם אבל אם ע
עבר עבירה שחייב עליה חטאת ואשם ואומר מזול
לחטאתי ואשמתי פסולה שחט תרגולין ואוויזים
דביוצא בחז מניין שאינו ראויין להקרבה בשירה
אבל שחט תורים ובגל יוצה פסולין והוא שיהיו תור
גדולים ובני יוצה קטנים אבל אם תורים קטנים
ובני יוצה גדולים בשדים שחבל יורעין שאינו ראויין
להקרבה חיו שנים ששוחטין בין שאוויזין בסביד
אחר בין שכל אחד סביד בידו ושחט אחד לשם את
אחר מכל חוברים האסורים ואחר שחט לשם דבר
ששחיתתו בשירה שחיתתו פסולה וכתב הר"מ
בם ובג אם שחט זה אחר זה וביון אחר מהם לשם
דבר פסול פסולה

ר

דבר התלוש שוחטין בין
בסבין בין בצור בין בז

בבל

בזבובית בין בקצח הגדול באגם

ובין בצמורין ובין בשן יחירי ובלבד שיהיה פיו חד
ודרוק מפנימות כאשר יתבאר ברין פגימות הסבין
אין שוחטין בקדומית של קצח ולא במגל קצ
שחטין דהוא בלוי שצור אחר סבין וצור אחר מגל וא
דאסור לשחוט אמילד בצור הסבין צורה שמא ישחוט
בצר האחר דאם שחט בו שחיתתו בשירה הלבד סב
סבין שיש לו פגימה אסור לשחוט בו אמילד אם מ
מכרין לשחוט שלא מצר הפגימה וביום טוב נזהגין
חיתר לכוחד מסלית על הפגימה ביון שאינו יכול ל
להשחיו וסבין שיש לו שתי פיות לא ישחוט בו ע
עד שיבדקו משגי צוריו אין שוחטין בבל דבר חמ
המחובר ואמילד שחט בו בדיעבד פסולה בלא במ
במחבר מעקרו בגון צפורן מחוברת ושן מחוברת
בלחי בבעלי חיים וקצח העולה מן הארץ אבל ב
בתלוש ולבסות חברו לבתחילה לא ישחוט ואם ש
שחט שחיתתו בשירה לרב אלפס אמילד אם בסלור
דבלבד שלא יחא צרש בארץ אחר שבסלור בגון קצח
שנסעו ולרעת א"ה ראש זל בל תלוש ולבסות חב
חברו שבסלור פסול אמילד בדיעבד וחרמכם מתיר
בשן קבוע בלחי אמילד לבתחילה ולא נהירא דהא
רשרי תלוש ולבסות חברו בדיעבד בגון נעץ סבין ב
בבזל ושחט בה דווקא בשחטין למעלה וחצואר
למטה אבל אם חסבין למטה וחצואר למעלה פסול
אמילד בדיעבד שחצואר מכביר על חסבין ודורס וא

אסורה ואם שחט בפניו מדתית שאינם צרי אלא
שאינו צאמניו לומר לא קלקלנו וחרשבא בתב אם
שחט בינו לבין עצמו אמילד אם חותר בזית בשר דב
וצותו לז אסורה שכל מצוה שאינה בתובה בתורה
אמילד החזיקו בה אין סומבין בה עליהם התחיל
אחר מהפסולין לשחוט וגמר הישר על ידו או היש
הישר שהתחיל וגמר הפסול על ידו פסולה בלא ש
שהתחיל הפסול בדבר שעושה אותה גבילה בגון ב
פזושט או ברובה של קצח אבל התחיל בחצי קצח
וגמר הישר על ידו בשירה היה הישר והפסול אחר
אדחזין בסבין אחר ושוחטין פסולה ואין צריך לז
לומר אם כל אחר סבינו בידו לא מבעיא אם שחט
הישר בשירה על ידי צירוף הפסול אלא אמילד שחט
כל אחר רובו של סימן פסולה

ה

חולין אין צריך
בונה לפיכך

שחיטת

אמילד לא ביה לשחוט

אלא מתעסק בעלמא לחתוף או שזרק סבין לזועץ
בבזל ושחט בהלכת בשירה והוא שראה שלא הת
חליר הסבין בין סימן לסימן או תחת העור ואם
מצא הנוצה התובה וראי לא החליר ואמילד הפיל
הסבין בידו או ברגלו שלא בכוונה בלל וחלד ושחט
בשירה אבל גפלה מעצמה פסולה רבעין שיבא מ
מכה גברא ובג אם היה הסבין מונח בחיקו או ביד
וגפלה מידו או מחיקו שלא בכוונה בגפלה מעצמה
דמי ופסולה

ר

לשם פז הריז
זה זבחי מתים

השוחט

דאסורה בהנאה אמילד

לא חיוב בשעת שחיטה לפז אלא חיוב בשעת שחי
שחיטה לזרוק דמה או להקסיר חלבה לפז הריז זה
זבחי מתים שחט קתם ואחר כך חיוב לזרוק דמה
או להקסיר חלבה לפז הריז זה סמך זבחי מתים
ישר ששחט בחמתו של צור אמילד חיוב הגוף
בשירה ואם חיוב הישר שידרוק ~~בבזל~~ כתב ה
חרשבא ופסולה ישר ששחט בחמת חברו לפז לא
אסרה שוראי לא ציג לאוסר אלא לצער אבל א
אם היא של שניחם כתב הרמב"ם שאסור גם חלקת
חברו וא"ה ראש זל כתב שאמילד אם הוא שותפו
אינו אוסר שאינו מכויין אלא לצער שותפו ואם יש
ישר משומר שחט בחמת אחר או שהתיר בו בישר
דקבל התראה אז וראי ביון לאסור ואוסר ששחט ל
לשם חדים וגבעות לשם חמה ולבגה בזבבים ימד
דמזלות וימים ונחרות אין לו דין תקדושת פז לאו
לאוסרו בהנאה אבל שחיתתו פסולה דמרי אמיל
אם מכרין לעוברם ולחרמכם אם מכרין לעוברם
חיי תקדושת פז ואם אינו מכרין לעוברם אלא ל
לדמואה וביוצא בזה ברברי חבאי שחיתתו פסולה
דמותית בהנאה שחט לשם שרן של חר או לשם שר
אחר משאר חרברים בין ששחט לשם מיבא שר הגרן
בין לשם שר של שילשול קטן שבים חרי זה זבחי
מתים ואסורה בהנאה לזין דווקא בגתנין לעובר

ולא כחל קצור והוא של פנימני נטע לזב אחר
במסמך ולא כחל יד והוא כל ע

מסובבת

אינה נחלת
בשחיטה וב
דבידור מסוב

מסובבת שאינה יכולה לעמוד בשמיעתו אותה אלא
אפילו אכלה בקעיות וקורות כיון שאינה יכולה
לעמוד בחזקת מסובבת היא ואינה ניתנת כשחית
אלא אם כן רואים בה סימן שלא יצא חיותה קורם
המר שחיטה ומה היא סימנה אם היא דקה צריך
שתפשוט ידה ותחזירנה אצלה וכן אם היתה פשוט
והחזירתה אצלה חיו סימן אבל פשוטה ולא בפפה
לא מהני שאין זה אלא חוצאת הגפס וחצי מילי ביד
אבל ברגל בין שפשוטה ולא בפפה או בפפה ולא
פשוטה בשירה והא שיש חילוק בין יד לרגל דוקא
בדקה אבל בגסה אין חילוק בין יד לרגל איזה מח
מהם שתבנה או שתפשוט בשירה ודחה גסה וינה
צבהמה דקה ובשכש בדגבה בשירה בין בגסה בין
בדקה וענה אפילו לא רפה אלא בעינו או בשכש
בזנבו בשר דאם בגמר שחיטה יצא ממנה דם בקי
בקיחות בשירה ואם שחט בלילה ולא יכול לראות
המחור מצא בית השחיטה מליכלכים בדם ביד
בידוע שיצא בגמר שחיטה דרך קלות ובשירה ואם
דאבתי איבא תריסימני בגמרה שאם הסילה דעי
ומתרות בשירה ואם שותתת פסולה ובצניקת וק
וקולה חזק בשירה ואם קולה חלוש וצמיד פסולה
ואם הראש זל לא הביאם בבסקיו וגם הר
גבם לא כתבם ובעל העיסור כתב שהם הלכה
ובל אילו הסימנים צריך שתעשה בסיה השחיטה א
אבל אם עשאה בתחילת השחיטה או באמצעיתה ל
לא מהגו והא רבעינן הגר סימניו דדוקא כשהיית
בחזקה מסובבת אבל אם היא בריאה אפילו אין כ
בה אחת מבלי אילו הסימנים בשירה ישמן הגאונים
שכתבו שלא התירו מסובבת על ידי סימניו אלא בב
צבהמת ישראל משום הפסד מנינו אבל לא בבהמת
גוי ובתשובת אחרת לגאון מסובבת והיא של גוי
מותר לישראל לשוחטה וליקח כמנה בשר ומותר ל
לישראל לקנותה מן הגוי

מותר

השוחט

בדקה
בסבין תצד
מגומה חור

זו צבילה אפילו געב
בעצם המפרקת אין תולין שנפגם בו אחר שחיטה
אלא חיישונן שמא בעור נפגם ונמצא שחוט בסבין
מגומה ואפילו בעור וכתב הרמב"ם אפילו היא
קטנה ביותר ולא חזקת חגירת צפורן ומה כתב
הרמב"ם שיעור הפגימה כל שהוא ובלבד שהחזור
בה כל שהוא אפילו בחוס השערה ואם הראש
זל פסק ברי שתחזור בה הצפורן וביו שפגומה מ
פוסלת צריך לבדוק הסבין תחילה ואין לסמוך על
מה שירצה לבדוק אחר השחיטה ואם עבר ולא בד
בדקו תחילה ואחר כך בדקו ומצאו יפה שחיטתו כ
בשירה וביצור היא הפגימה בי הא דאמר רבא שלש
מירות בסבין אדגרת לא ישחט ואם שחט שחיטתו
פסולה מסובבת לא ישחט ואם שחט שחיטתו
בשירה עולה ויורד שוחט לכהנילית מן אגודת שיש

מותר

לא שגעי עוקצין וכן חוליד ולא חביא או חביא ולא
חוליד פסולה מסובבת שאין לה אלא עוקץ אחד
וצד השני חולק במשוחות ובגזן דק יצא אריסא ר
לסבינא וחוליד ולא חביא בעניין שלא חתר אפילו
העור עד שעבר כל הפגימה ואם היא עומדת אצל
הקטא צריך שיביא ולא יוליד אבל אם היא באמצע
הסבין ~~העוקץ בלפי הראש הסבין~~ בכל עניין מ
פסולה דרב אלפס פסק אפילו באמצע הסבין אלא
העוקץ בלפי ראש הסבין בשר אם חוליד ולא חביא
שאינו עוקץ הפגימה קורע אלא בפוגעי בסימן ולא
בשירור ממנה ואם העוקץ בלפי הזנב או בשר אם
חביא ולא חוליד וכן כתב הרמב"ם דרש"י בהב
בסבא הראשונה ולזה חסבים אא הראש זל

עולה ויורד שאין לה שום עוקץ שהושחזו שני עוק
עוקציה סבין שיש לה פגימות הרבה גידון במגיד
ואפילו בריעבר פסולה ופ"י רש"י אפילו בולם מס
מסובבות ובעל העיסור כתב אם הם מסובבות
בשירה בריעבר אם שחט בעניין שלא נגע בעוקץ ח
הפגימה אלא מימיו שהן אגרת דאא הראש זל
חסבים לפי רש"י סבין שאין בו פגימה אלא שהצ
שחצפורן מסבסך בו מחב חירורו בראש השיבולת
בשר סבין שפיו חלק אלא שאינו חר פוחסין בו אלא
מי ששוהה בשחיטה הרבה דק שוליד ויביא ולא יש
ישחה בשחייה ובעניין בדיקת הסבין אסיקנא
והילכתא אבישרא ואסופרא ואתלת רוחתא פ"י שצ"י
שיעביר עליו צפורנו לראות אם יחגור בו בשר אז
אצבעו בתלתא רוחתא פ"י על פיה ובשני צדדיה
חילב בורק בחולבה ובהובאה על חודה בבשר לאס
ובכוונת חלב שלא יפגה לבו לרברים בסלים ואחר
כך בחולבה ובהובאה בצפורן שאינו יכול להרגיש
יפח אם יבדוק בבשר ובצפורן בידו וכן יעשה בש
בשני הצדדים והם שנים עשר ואסמכתא ושחטת
בזה השוחט בהמות הרבה זה אחר זה צריך לב
לבדוק הסבין בין כל אחת ואחת ואם לא בורק ופ
נמצאת פגומה בולץ אסורית אפילו ראשונה אלא
מי שבדק חסבין לפני השחיטה צריך לבדוק יגם ל
לאחריו והני מילי לכתחילה שהסבין לפניו אב
אבל אם צאבר שחיטתו בשירה ואפילו שחט בו הר

על

חריב זה אחר זה ויש אומ' שאם נגע במפרקת הר
הראשונה ושחט בה אחר כך אחרות ונאכר חסבין
כל שחט בה אחר כך אסור ושמא נפגם במפרקת
הראשונה דאא הראש זל מכשיר גם בזה
אבל אם לא בדקו קורם השחיטה ונאכר אחר כך ש
שחיטתו פסולה ומיחו בתב אא הראש זל סבח שיש
לו סבין מיוחד לשחיטה ומקים מיוחד שמצניעו ש
שם תמיר בחזקת בורק הוא ואם שחט בו בלא בד
בדיקה ונאכר שחיטתו בשירה השוחט בסבין
בדוק ואחר השחיטה שבר בה עצמות ומצאו פגום
בשירה שאני תולין שבעצמות נפגם ובל ביוצא כד
בזה בגזן שנמלה על גבי קרקע קשה ודוקא שראי
שראייה שנמלה על חודה אבל מספיק אין תולין ל
לומר שנמלה על חודה כתב בעל העיסור אם
נמצא עצם המפרקת נפגם וחסבין פגום על ידי ח
היה מעשה ונשאלתי וחשבתי כיון שחך שחיטה נל

שמנה אפילו חי חרף זה אסור בד תשעה שצמצא
 בימעי שחוסה וגרל ובא על חבהמה וחוליר אותו
 וחולל אין לו תקנה בשחיסח השוחס חבהמה
 ומצא בה עובר שפרסותיו קלסות בשל חמור מות
 ולא מבעיא אם מצאו בתוכה אלא אפילו גולד ממנו
 מותר דגמל בן פרח מותר השוחס חבהמה ומצא
 בה דמות יצה אסור אבל אם מצא בה בחמה שרגלי
 ברגלי יוצה או שאין לה רגלים כלל מותר המפלות
 בריא שיש לה שני גבין ושני שרירות אסור

המקשה

ר

לילר והו
 והוציא ה

העובר את ראשו אל

שהחזירו חרף הוא בילור ואינו נותר בשחיסתה א
 אלא בשחיסת עצמו אם הוא בן קיימ ואם הוא בן
 שמנה או בן תשעה מת אסור הוציא ידו והחזירה
 מה שיצא מן האבר לחוץ אסור אבל מה שנשאר ממ
 נמצו בפנים ומקום חתך מותר לא החזירה קד
 קודם שחיסתה גם מקום חתך אסור אבל מה שבפ
 שבפנים מותר אפילו הוא מיעוט ואם יצא רוב ה
 העובר חרף הוא בילור ואם יצא חצי בדוב אבר ב
 בגו שיצא רוב ידו ובשנאל מה שיצא מחציתו אי
 אלא חצי ואם גסיל מיעוט חרף שנשאר בפנים את
 אחר רוב חרף שיצא חרף רוב שדיגן מיעוט חרף שבפ
 שבפנים אחר רוב חרף שיצא להשלים לרוב העובר ד
 דאסור וכן אם יצא רובו במיעוט אבר אסור ואין
 אומרים גסיל מיעוט אבר שיצא אחר רוב האבר שב
 שבפנים אלא גסילין אותו אחר רוב העובר שיצא
 דאסור הוציא אבר אחר והחזירו וחזר והוציא אבר
 אחר והחזירו ער שהשלים לרוב המיעוט שלא יצא
 מותר ואם חתר כל אבר ואבר בשעה שהוציאה או
 אותו גם המיעוט שנשאר בפנים אסור עובר שהו
 שהוציא ידו והחזירה ואחל גולד וגרל וחוליר חלבו
 אסור נחתר מהעובר שבמיעי בהמה וצמצא בתוכ
 מותר באבילה נחתר מגופה וצמצא בתוכה מותר ב
 באבילה נחתר מגופה וצמצא בתוכה לאחר חשית
 אסור באבילה חושים ידו למיעי בהמה ותלש חלב
 מבן תשעה חי שבתוכה חייבין עליו משום חלב בע
 בעל חלב בחמה גמורה

אסור

ט

בל זמן שלא
 יצא לאויר הע

העולם אסור משום שרץ

השורץ על הארץ ולאחר שיצא לאויר העולם מותר
 מיר דר איעזר בו יעקב אוסר ער שיפתחו עיניו
 ומסר רב אלמס בתל דשרי ואחראש זל מסר בל
 איעזר ולר בהמה הדר שמנה ימים אסור משום ש
 ספק צפל ומיחו אין צריך שמנה ימים שלמים אלא
 מיר בתחילת ליל שמנה מותר דחגי מילי בשאיז יד
 ידוע שכלו לו חרשיו אבל אם ידוע שכלו לו חרשיו
 מותר מיר אמי ביום שגולר ולא תישיגו

שמה גתרסקו אבריו
 מחבלי
 הלירח

אסור

ר

לשחוס אותו ואת ב
 בגו ביום אחר לא
 שגא האם ואחר כך

חבו או חבת לא שגא חבו או חבת ואחר כך האם ב
 בין בגקיבות בגון האם וחבת בין בזברים בגון הא
 האב והבן בין בארם אחר בין בשנים ואם עבר וש
 ושחוס ביום אחר בתב הרמבם שמותר לאונלם
 דבחלכות גדולות אסור לאוכלו בו ביום ויום האמ
 באותו ואת בגו היום חולד אחר הלילה שאם שחט
 בלילה אסור ביום שלאחריו ואם שחט ביום מותר
 בלילה של אחריו והא דאסור לשחוט דווקא בירד
 בירדע שחוט אביו וכן בירדע שהיא אמו בגון שבר
 אחריה אבל מן הספק אין חוששין הלכר הלוקח
 בהמה בכל מקום וכל זמן אינו חושש שמא נשחטה
 האם או חבו היום אבל על חמור להזהיר על הל
 חליקה שאם שחט האם או חבו היום או מברה לאח
 לשוחס היום אם הוא באחר מארבעה הזמנים ש
 שדרר שכל מי שקוצה בהמה ששוחטה מיר והם ער
 ערב הפסח וערב עצרת וערב ראש השנה וערב יום
 טוב האחרון של חג שוראי קוצה אותה לשוחטה מי
 מיר צריך להודיעו שמבר האם היום ואם לא הודיע
 הודיעו שחוס ואינו חושש לא שגא קוצה מישא או
 מגוי ואם גורע לו אחר כך שנשחטה אמה היום הוי
 מקח טעית ודווקא שמובר שניהם ביום אחר אבל
 אם מבר האם ביום שלפניו אין צריך להודיעו
 ואם מבר האחר לחתן ומובר השני לבלה אפילו א
 אם מובר בשני ימים צריך להודיעו שוראי שניהם
 שוחטין ביום אחר שנים שלקחו אותו ואת בנו ב
 ביום אחר הלוקח תחילה ישחוס ולא חשני ברא ב
 בשלש חזים שניהם מארם אחר שמיר כשמבר לראשו
 לא היה לשחוט את שנשאר בירד שהלוקח לקח על
 מנת לשוחטו מיר וביון שהוא לא היה יכול לשוחט
 גם הלוקח ממנו אינו יכול לשוחטו שאינו יכול למ
 למכור אלא זבות שיש לו בו אבל אם לקחים משנים
 שניהם שוין וכל מי שישחוס תחילה זרז ושבר
 אותו ואת בגו נוחג בבחמה אבל לא בחיך ועוד
 נוחג בבלאים הבא מן העז ורחל צבי הבא על הת
 התנישה ונלר צבי ושחוס התנישה ובגו ביום אחר
 לוקח צבי הבא על התנישה וילר בת ואותה בת י
 ילר בת ושחט בתה ובת בתה תייב תייש הבא על
 הצביה וילר בת ואותה בת ילר בת ושחט בתה
 ובת בתה פסור אבל אסור בתב הרמבם תייש הבא
 על הצביה וילר תייש אסור לשחוס את הצביה ד
 דבגו אבל אין לוקין עליהם עב וגר שמותר לבת
 לבתחילה לא אסרה תורה אלא בשחוס אבל נזחר
 ומעקר האם מותר לשחוס חבו לפיכך חשו ששת
 שחוס האם בינו לבין עצמו מותר לאחר לשחוס
 אחר בו חבו לפי שרוב מעשיהן מקולקליו ואם א
 אחרים רואין ששוחטין בראוי אסור לשחוס אחריהן
 בהמה שנשחטה אמה היום ונתערבה באחרות וצר
 לשחוס מהם היום כיצר תקנתו נבכשינהו דגירי מ
 ממקום קביעותו ויקח מהם אחר וישחוט וכל מ
 מריש מרובא מריש ושנים האחרים אסורין

היום

ידע בהן כשידע אלא שצריך לנשקם בשעת שחיטה
מערב שחרם חם שלא יתקרר בתוכו ואז לא יוכל ל
לצאת לאחת בשעת שחיטה ומנחת העדה לא
לאברים שרי אבל לא יאמר לכתחילה לא אחתכם
בשעת שחיטה ואנתחננו לאברים וחיישינו שמא ל
לא ינתחנו וביון שדרר לצלותו באחר וכו' גריים וס'
ושלא ידע לצלותו באחר צריך לחתוך ווריד
ודי ידע לא חתכן וצלאו באחר בתב' ו' שהוא מוח'
ואלא ח' אש' ז' כתב שהוא אסור ומיחו אינו
מפפע כבולו אלא ישלך הוורידין ויחתך כבי' **ב**
צרי גסולח שהוא בעובי אצבע ואם נשלו בקדירה
מחטט ומגקר החוטין וחטא אם יש בו ברי לבטל
פל החוטין בששים גיטר ובחמח כיון שדרר לנתח
איך צריך לחתוך הוורידין ועותר בין לבטלה בין
לצלוחת וח' אפרים כתב שאין לבטל ענה שלם או
א' שחתך הוורידין ער שינתחו אבר אבר ויסירם
פל הגידים שיש בהן דם וכו' בהמה שרדצה לבטלה
א' שמתחח צריך לשחוט הוורידין וכן כתב בע'
בעל הלכות גדולות והני מוזרי קי רבנא צריך ל
למחתיננו בחרי סימנים א' ע' דאמר רב חסדא לא
א' יחורה אלא בעיה חזאיל וצולהו כולו כאחד זימ'
זינצין דבהמה גמי צילה כולה באחר וצריכה ולא צ'
גחירא לארזני אבי הר' אש' ז'

אמר

ב

רב יחורה אמר רב
בל טבח שאינו יור

יורע הלכות שחיטה אסור לא

לאכול משחיטתו ואילו הן הלכות שחיטה
שהייה דרסה חללה הגרמה ועיקר

שהייה

ביצר חרי שהתחיל לשחך

והגביה יור קורם שגמר

השחיטה ושהה בין בשור

בין במזיר בין באדם בין ברצון וחזר ח' או אחר
הגמר שחיטתו השחיטה כסולח אם שהה שיעור שח
שהייה ובהמה שיעור שהייה ברי שחיטה אחרת וכן
ונס' ר' ט' ברי שחיטה בהמה גסה לשהיית גסה

וברי שחיטה בהמה וקח לשהיית דקה וברי עיה לע'
לענה וחר שחיטה דמשערינ' בה יש א' מרים דחיי'
ברבנא ועומרת לשחוט שאין משערינ' אלא בברי ח'
חתיבת הסימנים לבר' ויש אומרים שמשערינ' כברי
שיגביהנה וירביצנה וישחטנה וכו' עיקר' ומיחו א'
אין משערינ' בברי שחיטה בל הסימנים אלא לברי ש'
שחיטת רוב שהוא חכש שחיטה וכן כתב הרמב"ם
אלא שחילק בענה שכתב ברקח ברי הגבחה וחרבנ'
ושחיטת גסה ובענה ברי שיגביה בהמה וקח וירבי'
וירביצנה וישחוט ולהב אלפס אפילו לוקח ולענה
משערינ' ברי שחיטת גסה והגבחה וחרבנ' וחרבנ'
ולזה חסבים א' הר' אש' ז' אלא שכתב א' ע' ומשע'
דמשערינ' ברי שחיטת גסה והגבחה וחרבנ' וחרבנ'
חיינו ודוקא לבהמה אבל לענה לא משערינ' אלא פ'
ברי שחיטה בהמה לחורה ולא מסתבר להקל בולי
האי לשער בהגבהה וחרבנ' בהמה לענה שחט פ'
מעט ושהה מעט וחזר ושחט מעט ושהה מעט אמ'

כ' א' א' ט'
ה' (ה' א')
שחט מעט

יש בין הכל שיעור שהייה מצטרפות השוחט
בסבין שאינו חר והוליד והביא כל חיוס בולו דק'
שלא שהה בשירה ורצי מילי בענה שהבשירו בסימ'
אחר אבל בכחמה אם עכב בשיעור שהייה בשחיט'
מיעוט האחרון של סימן ראשון א' ש' שהוליד והבי'
יורד שחיטה כסול'. ביון ששחט רוב הסימן מיעוט
הנשאר חשוב בשחיט ומח שנתעכב אינו נחשב מן
השחיטה והוי בחות' בידה או בגליה והיינו בעי
בעינא דרבא שהה במיעוט הסימנים מחו לחר פ' ר'
פירושא ור' ט' פ' בעינא דרבא בשהה במיעוט בת'
ולבר כתב דאפילו במיעוט בתרא של קנה או של ד'
אושט פוסלת שחיטה לפיכך שחט רוב אחר בענה או
רוב שנים בבהמה א' ש' שחיטה כסול' וס'
ושהה למית מוטב שיבנה על ראשה ממה שיחזור
וישחוט וכן כתב בהלכות גדולות שהה במיעוט
הסימנים בין בתחילה בין בסוף אסור וח' מ' ב'
פ' במיעוט קמא אבל אם שחט רוב אחר בענה או
רוב שנים בבהמה אפילו שחט הרבה בשירה על בד'
כתב רבענה לא שיר שחיטה בקנה שאם שחט רוב'
ושהה ג' בגר גומרה השחיטה ובשירה ואם שחט
מיעוט חוזר ושחט בל זמן שיצא אלא בורשט ל
לבר שיר שהייה במיעוט קמא ובבהמה אח' בקנה
בגון ששהה לאחר ששחט רוב' וא' הר' אש' ז' כתב
דבאשכנז ובצרפת גומה לחרמיר ב' ט' שחט חעד
אענה ושחט בד' ואינו יודע אם צי' קב הוושט אם לאו
חוזר ושחט הקנה לברו במקום אחר ומניחו ער ש'
שימות ובידק הוושט מבפנים אם אינו מוצא בו ס'
סימנים דם ביוע שלא צי' קב ובשירה

דרסה

ב

ביצר השוחט צ

צריך שיוליד ד

ויביא ואם לא עשה כן אלא

התיז חסימני בבת אחת במו שחיתר הצנן כסולח
חיה שוחט בהולכה או בהובאה לבר אם יש בסבין פ'
במלוא צואר וחזק לצואר במלוא צואר בשירה שאו
איפשר לו לשחוט בלא דרסה על ידי הולכה או הוב'
הובאה לבר ואם הוליד והביא אפילו שחט באיזמיל
פל שהוא כשר כתב א' הר' אש' ז' לא שיצטרך לח'
להוליד כל אורך הסבין קורם שישחוט הרוב ואין
אדם יכול ליזהר בזה דפעמים הסבין חר וחריח וח'
וחוזר רוב הסימנים קורם שיוליד או יביא בשיעור
הזה אלא לא אמרו חכמים שיעור הזה אלא דקים
לחושא יבול' לשחוט כריוח בלא דרסה והשחיטה ב'
בשירה בחולבה או בהובאה כשיש בסבין מלא צואר
וחזק לצואר במלא צואר או באיזמיל כל שח' והול'
וחביא את א' שחט הרוב קורם שהוליד כל אורך ח'
הצואר ובלבר שלא יחוש הסבין במזיר במקום א'
אחר וישחוט בדרסה קורם שישחוט הרוב ער באו
שוחט אדם שני ראשים באחר ובלבר שיחא הסבין פ'
ברי שלש ראשים לא חיה בו אלא כרי שנים הביא
ולא הוליד חחיצונה בשירה והפנימי כסולח חול'
הוליד ולא הביא חפנימית בשירה והחיצונה כסול'
כסולח שנים או חזין בסבין ושחטין אפילו זה למ'
למעלת לצור הראש וזה למטה לצור חתונה שאותה צ'

סריפה אֶלֶף שחי חריאה תלויין בקנה וחיי חמע
המעיים תלויין בושט אפילו חבי שויר בחן סרפ
עד שישחטו שניהם קנה וושט ויש מבשרין בקרי
בנקיבת חריאה אחר שחיסת הקנה ונקבו מעיים
אחר שחיסת חושט ואין רעת אֶלֶף חֲרָאֵשׁ זֶל בו
חתר מהבחה לאחר ששחטו בראוי ועדיין מנ
מפרבסת אסור לאוכל בעוריצה חיה אבל לאחר ש
שמתה מותר לאוכל ולהאבילו לגוי ומותר לחאב
בזי מעיים לגוי כל שנפסלה בשחיטה חרי זו נביל
ובל ששחטו בראוי ורבו אחר גורם לה ליפסל חרי
זו סריפה נשברה מפרקת ורוב בשר עמה נבילה

השוחט

חיה ועוף
צריך לבסו
דמן לא ש

שנא צדק עתה לא שנא חיד מוזמני בידו ומברך ביד
ברוך אתה יְיָ אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצו
במצותיו וצונו על ביסודי דם בעפר ובתב בחלבות
גדולות שמבסה ואחר כך מברך אֶלֶף רבל המצות
מברך עליהן עובר לעשייתן חגי מילי בתחילת חמ
המצוה אבל זו סיום מצוה היא ובאמצע מצוה אין
ראוי לברך חלכר מברך על השחיטה קודם התחלת
חמצוה ועל הביסודי אחר גמר חמצוה ובתב אֶלֶף
הֲרָאֵשׁ זֶל ולא נחגו בו ובזי שהוא ספק חיה וב
ובלאים הבא מבחה וחיה צריך לבסות דמן אבל
אין לברך עליהן מפני שהוא ספק ובעל העי
בתב שמברכין עליהן ולא נחירא אֶלֶף חֲרָאֵשׁ זֶל
דאין שוחטין בזי ביום טוב מפני שהוא ספק ואם ש
שחטו אין מבסין את דמן ובליילה אם רישומי גיבר
יבסו ואין יבולין לקבל דמן בבלי לבסותו חלילת
שאין שוחטין לתוך הכלים ביצר מבסין צוהן עמר
תיחוח למסה ועפר תיחוח למעלה ובתב בעל ח
העיסוד שצריך להזמינו למסה לשם ביסודי ואֶלֶף
הֲרָאֵשׁ זֶל בתבאין צריך ליתגין לשם ביסודי אלא א
אם מצא עפר תיחוח ושחט לתוכו שפיר דמי ומב
ומבסה בידו או בסבין או בבלי אחר אבל לא ברגל
שהוא דרך בזיון ומראה שתמצות בזיונה עליו
שחט ולא חיה עפר למסה צריך לגרור דמן וליתגר

בעפר תיחוח ולבסות עפר תיחוח עליו שחט ולא
ביסה וראוהו אחר חייב לבסות שמצות ביסודי תיאב
בשאר מצוה עשה שכל ישראל חייבין בשן אלא שחש
שהשוחט קודם לכל אדם חלכר אם קדמו אחר וב
זביסה חייב ליתן לו עשרה זהובים שבר ברב שבי
שביטל ממנו אלא שאין גובין אותם בזמן חזק
שחט מאח חיות או מאח עופות או שחט חיה ועוף
במקום אחד ביסודי אחר לכולן ובבר בתבתי למע
למעלה שאם סח ביגהים שמבסה ומברך עליהם ע
על דם שחיסה שחט ויברך ברבתי השחיטה על מ
מה שישחוט ולא יברך על ביסודי רמה השוחט זה
וגבלע דם בקרקע אם רישומי גיבר חייב לבסות ו
זאם לאו פסור מלבסות בסח חרוח חזר ונתגלת
חייב לבסות בסח עצמו וחזר ונתגלה אחר כך מ
פסור מלבסות דם שנערב במים אם יש בו מרא
מראית דם חייב לבסות אין בו מראית דם פסור

מלבסות ואין חילוק בין אם צמל דם בתוך מים או
אומים לתוך דם לעולם בשיש בו מראית דם חייב
לבסות אֶלֶף שורח מביסודי בשלא חיה בו מראית
דם וכשחזר למראה דם חייב לבסות נתערב ב
ביין ארום או ברם בחמה רואין חייין דמן חבהמח
כאילו חזא מים ואלו נחערם במים בשיעור חייין זה
חזה וחיה בו מראית דם חייב לבסות בתב בעל ח
העיסוד מאן דשחט ציפרא או חיותא ושחט בחמה ע
על פסור מלבסות בחמה ואחר כך חיה חייב לב
לבסות דם הציתו ושעל הסבין אם אין שם דם
אחר חייב לבסותו אבל אם יש שם דם אחר אין צ
צריך לבסותו שאין צריך לבסות כל חרם לפיכך
אין צריך למצות עד שיצא כל הדם השוחט לחז
לחולה בשבת לא יבסה אפילו אם יש לו דקר צעור
וגלילה אם רישומי גיבר יבסו כל השוחט אפילו
אין צריך לו לאוכל ואינו חושש אלא מפני דמן שצ
שצריך לו חייב לבסותו ביצר יעשה גורר או מעק
מעקר שלא חייבה תורה בביסודי אלא בשוחט שחיס
חראויה חילכר השוחט הסריפה או השוחט ונתב
ונתגבלה בידו פסור מלבסות לפיכך צריך לבדוק
חסימנים וחסיבין קודם הביסודי ובתב בעל העי
שוחט חיה לא יבסה עד שיבדוק את חריאה וזע
ומסתכרא אם ישתבח סירבא דתליין בבדיקה בגז
סבינא דחליש פומיה דלא ברקיען השתא אֶלֶף אומא
לרומן מבסה בלא ברב חשן ששחט ביגן לבין ע
עצמו אין אחרים חייבין לבסותו (אפאחרים רואין
ששחטו בראוי חייבין לבסותו ומי שאין לו עמר ל
לבסות לא ישחוט עד שיהיה לו עמר לבסות

השוחט חיה ועוף ולא יצא מהן דם מותרין אין מ
מבסין אלא בעפר וכל הרברים שהזרעים הזרעים
בהם מצמיחין הם בכלל עמר ואם אינו מצמיחין א
אם נקראי עמר מבסין בהם ואם לאו אין מבסין ב
בהם לפיכך מבסין בזבל וחול חרס מאד עד שא
שאין חיוצר צריך לבסותו כלל ובסור ובחרסית ול
ולבנה ומגופה של חרס שכתשן ובשחיקת אבנים ו
ובשחיקת חרשים ובזהב שחוק ובגדרת של פשתו
דקח ובגסורת של חרשים ובאבנים או בגדים שר
שרפים עד שגששו עמר ובשיתור ובבחול ובגדרת
המגילים אבל אם בפה עליו בלי אר כסה באבנים
אין זה ביסודי לפיכך אין מבסין בזבל חס והחול
חס שחיוצר צריך לבסותו ולא כסמת וסובין ומ
ומורסן ולא בשחיקת מתכות חוץ מבזהב שחוק
ובתב חֲרָאֵשׁ זֶל שלא גשרפו אבל גשרפו חזרין
לעמר ומבסין בעפר אין מבסין בעמר המרבר
בתב בעל העיסוד אין מבסין בכל דבר שיש בו לית
ליחלו חית מים בגז מתוצתא

בתוב בספרו חר חזקיהו זֶל מי ששפר יבסה ואם
דאחו אחר שלא בסה חייב לבסות ובמה ששפר יב
יבסה שלא יבסה ברגלו שלא יחא המצות בזיונה ע
עליו ואם זה רצה לבסות דקדם אדם אחר יבסה חי
חייב ליתן לו עשרה זהובים ומיהו אם עמר אחר ל
לקריות בתורה ועומר אחר תחתיו אין לחייבו חש
דעשרה זהובים ובקריא כולם חייבין זהבמו זה
ואפילו בהן ועמר ישראל תחתיו אין לחייבו בעשרה

ואחד באלכסון ולא חיישינו שמה יורסו זה על זה

חלדה

בה

ביצור שמכניס
הסבין ביוסי

סימן לסימן לא שוא ש
שחט התחתון בחלבון ממעלה למטה וחזר יהוצי
והוציא ושחט העליון לא שוא שחט העליון ממעלה
למטה לא בחלבון החליר הסבין תחת העורא
או תחת צמר מסובך בצואר חבהמ או תחת מטלית
הקשור בצוארה או שחט מטלית מהורק בה בשעור
ושחט שחיתו פסולה אבל אם המטלית פרוש על
צוארה ושחט תחת שחיתו בשירה והרמלם
פסל גם בזה ולא נחירא כתב בספר המצות צריך
לזחד בשאדם שחט זה על העור שלא יעשה בורק
קדע גדול ושחט בראש הסבין ומתבסה מהעור
אמנם אם שחט באמצע הסבין אין לחוש אם ראשו
מתבסה בעור ביוסי שהסבין במקום ששחט בו כג
בגד הסימנים איצ' מבססה והר' איעזר ממיץ היה
מחמיר גם בזה והחליר במיעוט הסימנים מבעיא
ולא איפשיטא ולחומא דגם בזה פ' שי' במיעוט כ
בתרא דלאחר שחט חרוב החליר תחת המיעוט
והחט ממטה למעלה והרמלם פ' במיעוט קמא
שהחליר תחת מיעוט הראשין ושחטו ממטה למעלה
ואחר כך גמר השחיתו בדרכה וכן אם שחט רוב
סימן אחד בכמה והחליר הסבין תחת מיעוט הנש
הגשאר ושחט סימן השני אל החליר במיעוט בתרא
בשר וא' הרמלם זל כתב ברש"י

הגרמה

בה

ביצור ששחט
שלא במקום

שחיתו בברכת לעיל
מקום שחיתו בקצה משיפוי נובע ולמטה ואם שחט
שחט למעלה במקום שחיתו או שהתחיל לשחוט ב
במקום שחיתו ושחט מעט והסה הסבין חוץ למק
למקום שחיתו וגמרה שם שחיתו פסולה אבל
שחט הרוב במקומה והטה בלפי מעלה וגמרה שם
בשירה אפילו לגי שפוסל שחיתו וחלדה במיעוט ב
בתרא ודוקא ששחט רוב חלל הקנה אבל ברוב ח
הטבעת לא סגי לפי שאינו מקיפות את כל הקנה
ואלץ ששחט רובה עדיין לא שחט רוב הקנה חוץ
מטבעת העליון שהוא מקפת כל הקנה ורש"י פוס
פוסל גם בזה שכתב ביו שחט שליש והגרים שליש
ושחט שליש בין הגרים שליש ושחט שליש והגרים
שליש ואפילו שחט שני שלישים והגרים שליש הבל
פסול וא' הרמלם זל לא פסק במותו במה שפוסל
שחט שני שלישים והגרים שליש ובעניין שחט של
שליש והגרים שליש ושחט שליש או איפכא יש אוס
אוסרין הבל ואפילו הגרים שליש ושחט שני שלישי
והרמלם הבשיר הבל חוץ מהגרים שליש ושחט של
שליש והגרים שליש אבל שחט שליש והגרים שליש
ושחט שליש או הגרים שליש ושחט שני שלישים כש
בשירה ולזה היה צוטה דעת א' הרמלם זל וכל זה ב
בקנה אבל בורשט אפילו אם שחט בו כל שהוא חוץ
למקום שחיתו קורם גמר הבשר השחיתו פסולה

אלץ שגמר כל השחיתו לפי שנקבתו בנשהו

עיקור

בה

ברש"י ששחט ב
בסבין פגומהו

ונעקרו הסימנים ובעל
הלכות כתב שנקר הסימן או נשטט ממקומו וא' א
בר שחטו ואפילו בעוראם נשטט סימן אחד ושחט
השני פסול או שנקר בתור השחיתו קורם שגומא
אבל אם נעקרו לאחר ששחט רובו בשירה ודוקא ש
שנקר כל הסימן או רובו מן הלחי או אין מועיל
השחיתו אבל אם נשאר בו רובו מחובר בלחי בשר
וחא פסול בנקר דוקא כשנקר בבח מבאז ומ
זמכאן שמייעוט הנשאר אינו במקום אחר חלבר א
אינו חסב חיבור אבל אם נשאר המיעוט מחובר ב
במקום אחר שרי שחט סימן אחד בעורא ואחר
בר נשטט השני בשר נשטט אחד ואחר בר שחט הש
השני פסולה שחט אחד ונמצא השני שמוט ואין יו
יורע אם נשטט קורם השחיתו אם לא פסולה ואם
נמצא השחוט שמוט כתב הרמלם אם לא תפס בסד
בסימנים בשירה שאי אפשר לשמוטה שתעשה שח
שחוטתו ובוראי אחר שחיתו נשטט ואם תפס כסימ
בסימנים חריו ספק נכילה ולא הזכיר שום בדיק
ויש אומרים שאפילו אם תפס בסימנים נותר
על ידי בריקה שברקו ואם נעשה קורם השחיתו א
אם לאו ביצור יעשה יביא בהמה אחרת ויגחוט הסי
הסימן ואחר כך יעקרו ממקומו אם שתי השח
השחיתות שוות בשירה שבשם שזו נשחטה קורם
בר הראשונה נשחטה קורם ואם השנייה מארמת יו
יותר פסולה שזהו סימן שהוא טונה נשטטה קורם
שחיתו וא' הרמלם זל כתב דלא מהניא בדיקה א
אלא כשל תפס אבל תפס לא מחניא בדיקה ופסול
השחוט תרגול צריך לזהר שלא ירחוק רגל
בקריקע ואיגבהה שלא יעוץ רגלו בקריקע ברי
שלא יעקרו הסימנים

השחט

בה

צריך שיבד
שיבדוק ב

בסימנים אחר השחיתו
אם נשחטו רובן שכל זמן שאין יורע שנשחטה הב
ובהמה בראוי היא בחזקת איסור ומשיריע שנשת
שנשחטה בראוי היא בחזקת היתר אפילו צולד בת
דיעותא בגין שבא זאב וגטל בגי מעיה והחזירים נק
צקובים בשירה שאני תולין לומר הוא נקבם ולא א
אמרינן במקום נקב נקב ואין צריך לבדוק אם נע
נעקרו הסימנים או נקבו דבהא סמכינו ארובה ב
כמו בשמנה עשרה טריפות ובבדיקת הסימנים ג
גמי אם בשעת שחיתו רואה איתן שחוטין לפגיו א
אין צריך יותר

ניקב

בה

הוושט בשעת שח
שחיתו בגר המ

המקום ששחט בבר טריפה ש
שחט הקנה ונקב החיאה קורם ששחט הוושט או
ששחט הוושט וניקבו בגי מעיים קורם ששחט הקנה

לירד שוחח ולא היה יכול לעמוד סריפה וכן אם א
ההוס עכובבר ואם מעמירין אותו אינו יכול לעמ
לעמוד מחמת כביר סריפה אבל אם נחסר קצת מ
מן המוח ונתדקסן בשר וסרפות זה של החוט הוא
ער פרסה השלישית פי בשמגיע החוט בעד היריב
מתפצל פיצול אחד לצד ימין ואחד לצד שמאל ואם
ואמצעית יורד ער למטה בגדר הזנב ולאחר שידר
בשלשה אצבעות מתפצל עוד לשני פיצולין אחד ל
לימין ואחד לשמאל וכן בחדבה מקומות עד שיג
שיבלה וכל מקום שיפסק ער פיצול השלישי סר
סריפה ומשם ואילך בשירח ואם גפסק בגדר
עובי הפיצול של פרסה השלישית כתב הרשבא ירא
שהוא סריפה ויש שמתירו ואם גפסקו אחד משני
חוטי הפיצולין הראשונים ושניים סריפה אבל אם
גפסקו חוטי פיצול השלישי בשירח ובעות הוא סר
סרפות החוט ער בין האגפיים התחלת המקום ש
הוא מחוברין בו בגוף והרשבא כתב ער מקום ב
בלות חיבורו בגוף ולא צהירא ואם נעקרה חוליא
אחת מהחוט אפילו למטה בהבסלים שאין שם צל
צלעות סריפה בחמה שהבו אותה על השדרה
במקל וחלך המקל על פגיבל אורר השדרה בשירח
ולא חיישינו שמה גפסק החוט ואם לא הגיע
המקל על פגיבל השדרה או שיש במקל קשרים ו
חוששין המקל במקום שהוא בלח מבח בכח וכן ג
במקום הקשרים וכן אם הבח לרוחב השדרה חוש
חוששין שמה גפסק החוט בהמה שגוררת רגליה
אין חוששין שמה גפסק חוט השדרה שלה שאנו
תולין אותה בשגורא פי באב חיריבים וכתב
הרשבא ברא שלא גורע שגפלה אבל אם גורע שגפ
חוששין שמה עם גפילתה גפסק חוט השדרה ולכך
גוררת רגליה שמסיקת חוט השדרה מצד עם גפיל
גפילתה

ציטל

לג

לחי התחתון נש
בשר ובתבו

הגאונים וזוהי שיכולה לחת
להחיות על ידי המראה והלעסה הא לאו חצי סריפ
כתב הרמבם ציטל לחי העליון סריפה אבל
ציטל התחתון בגוף שגמם עד הסימנים ולא צדק
נעקרו חרי זה מותר ואני בתבתי למעלה בחלבות
שחיתה שאפילו נעקרו רובו מהלחי אם המיעוט
גשאר מחובר במקום אחר בשר ער שגעקרו בולם
או שלא ישאר המיעוט במקום אחר וגם אני תמה
על מה סאסר ציטל לחי העליון ביון שאינו ממורש
ובי לחוסית על הסרפות יש ייש לרסרס מהבשיר ג
בתחתון מכלל רבעליון סריפה דלגופיה אצטריך
לאשמועינן אלא דסימנין מחוברין בו ובש בעליו
וושט שגיב בכל שהוא סריפה
ואמילו בתורבץ חושט שאינה מקום שחיסה ויצר
בוושט לענין גיב ושני עורות יש לחושט זה על ז
זה ואם גיקצ זה בלא זה בשר גיקבו שניהם אפי
זה שלא בגדר זה סריפה חלבו בכל מקום שגיב
סריפה ואם גקבו ועלה בו קרס וגסתם סריפה
ולא חשיב סתימה וקרומין אלו חחיצון ארום דם

ופנימי לבן ואם נתחלפו שהחיצון לבן ופנימי אד
ארום סריפה ואם שניהם אדומים או לבנים כתב
בעל העיסור בשר שאחר מהן לקח וחבירו מגין ע
עליו והזהר ליה בנקב זה בלא זה ואיכא מאן דאמ
סריפה ובתבא אראש זל וכן צל דלא דמי לנקב
קטן דחבריה מגין עליו אבל הכא שכולו לקוי אי
אינו מתקיים על ידי חשני וביון שיעור החיצון א
ארום וחפנימי לבן אין לו בדיקה בחוץ אבל צד
דרוסה שצריך בדיקה בראית לקמ רביון שהוא אר
ארום אין ארום הארס ציבר בו אלא מבפנים ובי
וביצר יעשה אם הוא בורק הקצה בחוץ ושוחסו וא
דאחר בר מחסר חושט ובורק בפנים ובעל העי
העיסור כתב שגם אם בחמה היא שוחסה ובורק
בפנים אם יש בה קורס דם פסולת ואם לאו בשיח
ולא חיישינו שמה במקום דם שחם דמינכרא מילת
עב דבר קשה הוא להחיר בכהמה שהוא מתלבלר
ברם השחיתה ואין קורס של הארס ציבר בו דפריש
דחוא הדין גמי לענין נקב אין בדיקה מבחוץ
דאראש זל כתב שנקב ציבר בו מבחוץ אפילו
שהוא ארום ויש מחלקין בשהנקב במקום ידוע
יכול לבודקו אבל בשאינו במקום ידוע אינו יכול
לבודקו דביון שאינו יכול לבודקו אם הוא בהמ
בחמה אין לו תקנה שאי אפשר לשוחסה ולהחב
דלחופכו אחר כך ולבודקו דשמה שחם במקום נק
נקב ואם עות הוא שוחס הקצה ויהפוך הוושט וי
דיברקצו עות חבא לפניו וצוארו מלובלר ברם
פריש אין חוששין לספק דרוסה לבודקו כל הצואר
אבל חוששין לספק צדובה מקום המלובלר דרבי
זבא פין שאין צריך בדיקה בלל אמר עדלא ישב לה ק
קוף בוושט אין חוששין שמה חבירא דרוב הפוש
הפוסק פסקו דלא בותיה אלא חוששין שמה הב
חבירא ופי' חבירא גיב מלשון וברא אתחון חביר
בחרבותיהן וצריך בדיקה למד וושט יש לו בדיקה
אצל נקב ויש מפרשין חבירא מלשון בריא שמה
גיב ובתפא והזהר ליה קדום שעלה מחמת מבח
בוושט אינו קדום וכן כתב הרמבם הדין וז ספק
גבילה שמה גיב הוושט ועלה קדום במקום הנקב
ואינו נראה ודווקא שגמא חקוף תחוב בוושט א
אבל אם גמא לארברא דלדחבו ואין תחוב בשיח
בתב חרשבא ברא שיש קורס דם בוושט או סביב
חקרץ אבל לא גמא עליו קורס דם בידוע שהוא ל
לאחר שחיסה ובשירה ומקצת המורים אסרו בוד
בר וביון כך ולזה דעתי גוסס עב זהר אליעזר ב
בתו פסק בעולא דאין חוששין אפי בקרץ התחוב
ובבל עניין בשר ולזה הסכים אראש זל ואפילו
לרביון אם יש עליו קורס דם בחוץ בראי סריפה
דוראי גיב בולו כתב רבי חננא גפרד הוושט מהק
מהקצה ונתולרלו זה מזה ברוב שיעור אורבו סל
סריפה

בעת מחובר חמק בוושט של אחר שבלח חושט ג
מתחיל חמק הוא בבית תלוי למטה ואם גיב מש
בשר דגדו דינו בוושט ליאסר בגיב כל שהוא חמק
ואיזהו גדו כל שגמח עמו פי ממקום שמתחיל
לשמע בלמי חושט ונעשה על חמק בבסוי על

יבין

יבין

יבין

והוא דאמרינן דקדושתו לכל דבר שבקדו
שבקדושה לפתוח ראשון ולבודד ראשון וליסול
מנה יפה ראשון אסמכתא בעלמא היא ולא גבינן
מיניה בבית דינא ואפי' על הכיסוי לא גבינן מיניה
בבי דינא בזמן הזה דבמילתא ולית בה חסרון כיס
לא עבדינן שליחותייהו דאם נתנו לו בן למול וק
וקדם אחר ומל אותו כמו בן אין מחייבין אותו דל
דלא עבדינן שליחותייהו ועוד דהבא אפילו תפשיג
מפסינן מיניה דביוז דעצה אמן הא אמרינן גדול
העצה אמן יותר מן המברך ואם שומע ולא עצה
איהו דאפסיד אנפשיה אבל אין לפוסדו מסעם שית
לו תרגולת לשחוס בזה היא מצוה אחרת ומצוה
ראשונה הלכה לה ומעוות לא יוכל לתקון

הלכות

בדיקות חריאה
ושאר חטרפות
בת ובשר בשדה

סריפה לא תאכלו מבאן אזהרה לסריפה וסתם
סריפה היינו שטרפה ארי וביוצא בו ובעות שרודס
אותו עות חרודס בגון הצץ וביוצא בו ועל בורחיד
לא איירי בגטרפה ומתה דאב הוה ליה גבילה דמה
לי גבילה שהומתה על ידי אחרים או שמתה מעצמה
אלא מיירי שגטרפה ועדיין לא מתה ואי אפשר לזמ
דבטריפה בעלמא שהובתה מבח כל שחוא תהיה אס
אסורה דהא כתב לבלב השליכו אותו אלמ' מיירי
בעניין שאינה יכולה לחיות ואינה ראוייה אלא לבל
דבא להשמיענו ביוז שטרפה בעניין שאינה יכולה
לחיות אפילו אם קדם ושחטה אסורה לביוז שירע
דשגטרפה ער שאינה יכולה לחיות אסורה אם בזה
הוא הדין אם אירע לה מעצמה חולי שאינה יכולה
להחיות ממנו שהיא אסורה רבי חיבי דגבי גבילה אי
חילוק בין מתה מעצמה או מתה על ידי אחר בר
אין חילוק בסריפה בין גטרפה על ידי אחרים או
גטרפה מעצמה על ידי חולי שבכל עניין היא סרי
וזחן ששנינו כל שאין במוה חיה סריפה ויש מיני
חולאים שהלכה למשה מסיני שהיא גטרפת בחן לפ
לפי שאינה יכולה לחיות מהן והן שמנה ברוסא
גקובה חסרה גטולה ופסוקה קרועה גפולה ש
שבורה ובל חטרפיות גבליין באלו השמנה כתב
הרמבם אלפ' שבולם הלכה למשה מסיני אין לר
בפירוש אלא ברוסא ולכך החמירו ובל ספק
שיסתפק ברוסא אסור ושאר מיני שבעה טרפיות
יש בהן ספק שמותרין והגני מפרש אותן על סוד
הילוך הבחמה ואתחיל מן הראש גולגולת שנחבס
דגיב קרומ של מוח וחוט חסרה שפסק כי הוא
גמשד מן החוט המוח ואחזור לראש בגון גיטל הל
חלחי וטרפות הוושט וזפק בעות והקצב ובל אברי
הפגימים בגון דיאח לב בכר ומדח וסחול וכוליא
וחאם וחרקין וחרקיה וחברס הפגימי וחליצון וח
המסס דבית הביסות וקורקבן בעוף וגיב בקוף
לחלל והלעיטת חליתית וגפלה לאור ואחר בר
אברים החיצוניים בגון היריב והצלעות והרגלים
ואחר בר טרפות שישנו בכל הגוף בגון רוסא גמ
גפולה וגלורה ושאלה סם המות וחבישה גחש או

צבחה בלב שוסח

בחמה או חיה שנחבסה עצם גולגולתה פי' שנתרצה
ברובו סריפה בין ברוב חריפה דהיינו באמצעיתו
ולמעלה שהוא למטה מהעינים בין ברוב גבהן
דהיינו ממקום שהתחיל בכר לשפע וחוא למעלה
מהעינים אלפ' שהקדום קיים סריפה ואם נפתחה
וחסר ממנה בסלע כתב רש"י שחיא סריפה וכן כתב
הרמבם שאם חסרה בסלע סריפה ואם גקבה גקבי
שיש בה חסרון אם יש בכלם בסלע סריפה ולפי זה
צריך לומר מתניתין דקתני ואלו בשדות והא קא חש
חשיב נפתחה גולגולת מיירי בשאין בו בסלע

דבעל העיסור כתב שחיא בשירה וכן יראה מרברי
אל' הראשון שהביא המשנה ואלו בשדות גולגולת
שנחבסה בפשטה ולא חילק דבעות של מים בגון א
אווזות וביוצא בחן אפילו לא גיב העצם אלא כל
שהו סריפה ועוד של יבשה אם הובתה חולדה על א
ראשה או גיגפה ויש לחוש שמא גיב הקדום מניח
יור בצר הנקב וגועץ או מכניס יור לתוך פיו ורוח
ווחק כלפי מעלה אם יוצא המוח דרך הנקב ביוז
בירוע שגיב הקדום וסריפה ואם לאו בשירה

לא

יש לו שני קרד
קרומים זה על
זה ואם גיב

המורה

זה בלא זה בהא איבא פלוגתא דת אוסר בגיב העל
העליון ומתיר בגיב התחתון דב אלפס אוסר
בתחתון ומתיר בעליון דרבי איעזר כתב שמותר
עד שיצק בו שניהם וכן יראה מרברי הרמבם וכן
היא מסקנת אל' הראשון ואם חסר מן המוח מעט
בגון שגקב או גתמער והקדום קיים בשירה אבל
אם גימוח וגשפר במים בתוך הקדום או שגתרכר
עד בשיוצא בזה בחוס השררה אם מעמידין אותו וא
דאינו עומד סריפה וכתב הר"ר איעזר בר' נתן שג
שנעשה בא ליוז שגמצא בתוך הקדום מים וגחסר
המוח בשיעור המקום המוח והיה המוח למקין אס
המים סביב שלא היו מגולין כלל וחתיירו וכן כתב
בהלכות גדולות כיון שהמוח מקיף המים הרוא
בריא אבל אם אין המוח מקיף המים סביב סביב
סריפה עצם שהמוח מונח בתוכו יש בו חלל
גדול כמו קרדה ויש על פיה בלפי חצואר כמו שני
פולין ובל מה שישגא מהמוח בתוך הקרדה ער הפ
הפולין ופולין בכלל גרוד במוח וגקובתו במשהו
ומבאן ואילך גרוד בחוס השררה

לב

השררה יוצא מן ח
המוח וגמשד על פ
פגיבל השררה ער

חוט

סוף חזגב ואם גפסק עורו של החוט שהמוח בתוכ
בולו או רובו סריפה אלפ' שכל המוח קיים אבל
אם גסרק לאורבו או גפסק לרוחבו בפחות מרוב
בשר אלפ' שגפסק כל המוח אבל אם גתקלקל חמ
המוח בתוך החוט עד שגימוח וגשפר במים ואלו אי
היה החוט גקוב חיה יוצא או גימס וגתרכר ער
שאלו חיה מעמידו ביוז חיה המעס שממנו תוצ

הריאה

ל

שלח שני קד
קדמים גיסק
זה בלא זה בש

בשירה עד שיצקבו שניהם ואפילו גלר קדום הע
העליון בולו בשירה ומיחו צריבה בדיקה וכתב
הרשב"א שאם נקבו שניהם זה שלא כנגד זה בשירה
צקבו ועלה בו קדום ונסתם סריפה דיאה שמ
שמוציאה קול בשנפחין אותה אם ידעין היבן זה
הקול יוצא מנפחין על אותו המקום קש או גוצה
וגופחין אותה אי מבצבצא סריפה ואם לאו כשיר
ואם אין יודעין מחיבן יוצא הקול משימין בולח
בבלי שיש בו מים וגופחין אותה אם המים מבצב
מבצבצין סריפה ואם לאו בשירה ולא יהו העים
לא קדים ולא חמים אלא פושרין בחפשרת המים ש
של ימות הקיץ שעמדו בבית קצת לאחר שנשאבו וג
ונתחממו קצת מחים האויר ואם נמצא הנקב כמ
במקום שיש לתלות שגעשה אחר השחיסה בגון כמ
במקום שהעביר ידו או שתלשה בבה או שלקחה זא
זאב והחזירה נקובה תליצו להקל ובשירה זכו אם
נמצאו עליה תולעים שנקבוחא ואין ידוע אם נקד
צקבונה לפני שחיסה או לאחר שחיסה נקבונה כשיר
ואם אין מקום לתלות וחרבר ספק אם צקבה נ
מחיים אם לאו עושין צקב אחר אצל אם הם דומ
דומין בשירה כמו שזה נעשה אחר שחיסה בר געשה
הראשון ואם אינו דומין סריפה שוראיה ראשון צ
געשה לפני השחיסה ומדמין גסה לגסה ומדקה ל
לרקה אבל לא מרקה לגסה ומגסה לרקה ופירב
אלפס ששמרמין מראה לריאה אחרת רק שתחיה מ
מבהמה במותה אם גסה גסה אם רקה רקה ורש
פוי שאין מרמין מבהמה לבהמה אחרת ואפילו באר
באותה בהמה דווקא מאונא לאונא ומאונא לאונא
אבל לא מאונא לאינא ומאונא לאומא וכך היא מ
מסקנת אא חרש"ל צקב אחר מהסמפונות שבפני
לחברו בגון במקום שמתפצלין זה מזה ואין בש
ביניהם סריפה שחבירו קשה ואין מנין עליו
אבל גיסק לבשר הבשר מנין עליו ובשירה לשון ח
חרמבם אחר סימפונות הריאה שניקב אפילו לח
לחבירו סריפה ויראה מלשונו רש"אם צקב לבש
לבשרו ולא נהירא חסר מבשרה מבפנים וחקרתי ק
קנים בשירה לציבר צימוק מבשרה מבפנים וחסר
אפילו אם המקום שנתדקן גרול ער שמחזיק רביע
דביעית בשירה צימוק בשרה בפנים במים בשירה
ובלבר שיהו כל סימפונותם קיימין ופירב אלפס
דווקא שנחא מיחוי המים זר אבל אם הם עכורים
או סרוחין סריפה ובן כתב הרמב"ם ואלא חרש"ל
לל מבשר אחר בעבורין וסרוחין וכיצר בורקין אש
פל סימפונותיה קיימין מביאין קערה מחושה בא
באבר שחיא לבנה וגוקבין אותה ושופכין לתוכה
אם רואין בה כמין וורדין לבנים בידוע שמו חסי
הסימפונות חן וסריפה ואם לאו בשירה כתב
הרמב"ם חסר מגזה הריאה אע"פ שלא גיסקה הריה
היא כמו שחכר מניין האונות ובעל העיסוד כתב ש
שחא בשירה ביון שחער קיים אע"פ שנפגמה וז
זהבי מסתבר דיאה שאירע בה מקרה שנפגמה וז

וצאוד בה מקום אסום שאינו עולה בצפיחה קד
קדועין המקום האסום אם נמצא בו ליחה בשירה
שמחמת הליחה גאסם ואם לא נמצא בו ליחה מני
מניחין עליו קש או גוצה וגופחין אותה אי מבצב
בשירה שחרי חרוח באשם ואם לאו סריפה אבל
אין צריך לחוש על זה כל זמן שלא נפחוח
דיאה שנתמססה סריפה כיצר כגון שנמצאה שלימ
ובשתולין אותה תחת ותפול חתיכות חתיכות
דיאה שקשה בעץ במישושא סריפה יבשה אפילו מ
מקצתה סריפה וכגון שהיא נפרבת בצפורן אבל
לא נפרבת בצפורן בשירה צמקה בולח אפילו אי
אינה יבישה אם מחמת בני אדם שהפחירוה בגון ש
שחסו אחרת לפניה ובוצא בזה סריפה ואם ביד
שמים בגון שפח"מקול הרעם אי מפחר שאר בריך
בגון מקול שאנת אריה וביוצא בזה בשירה וביצר
צדע אם הוא בירי אדם אם לאו משימין אותה כמ
במים מעת לעת אם חזרה ללחותה ובשירה ביר
בירוע שהוא בירי שמים ואם לאו בירי אדם הוא וטר
וסריפה ובאיות מים בורקין אותה בימות חול
החורף לזקחין בלי חרס שאינו לבן ומחופה אפד
מפצי שאין המים שבו ממהרין להתקרר וממלאין
אותו מים פושרין שיהו חמין כמו צונצין בימות הק
הקיץ שעמיד מעט בבית בין של נחר בין של מעי
ומניחין אותה בד והוא שיהיה המים פושרין כל מ
מעת לעת ובקריץ בורקין אותו בבלי חרס לבן מו
מחופה באבר שהוא עמחר להתקרר וצונצין בד מ
מים קדים שעמד מעט בבית אחר שנשאבו ומניחין
אותה בה כל מעת לעת מחס שנמצאת בריאה אם של
שליפה היא גופחין אותה אם עולה בצפיחה בשיר
בין אם הוא רק או עבה בין אם היא צננס דרך חור
או דרך קופא ואם היא חתוכא או אפילו שלמה ויש
עליה קדנס דם כגון המחס בחורף סריפה

ריאה

ל

שיש בה אבעבוע
אפילו הן גדולות
חרבה ומליאות מ
מים בשירה ומיחו לרב אלפס צריך שלא יהו עכורים
ולא סרוחין וכן כתב הרמב"ם דיאה שיש בה אבעב
אבעבועות אם הם מלאים רוח אדמים זכים או לי
ליחה הנמשכת אד ליחה קשה אפילו בעץ מותרת
ואם יש בה ליחה סרוחה או עבדיה אסורה
וכאב שדד בשמוציא ליחה ובדק אותה צריך לבד
הסימפונות שתחתיה ואם נמצא נקב סריפה ואלא
הרש"ל מתיר אפילו בעבורין וסרוחין וגם לא חד
חזכיר בדיקת הסימפון ואם יש בה שתי אבעבועות
ספוכות אסורה אפילו מלאים מים זכים ואם היא
אחת וגדאה בשתים גוקבין אותה באחת מצדיה א
אם שפכות למקום אחר אחת היא ובשירה ואם ל
לאו שתים חן וסריפה אבעבוע שנמצא בשיפולר
חריאה כתוב בהלכות גדולות אם חבשר מקיח בכל
צד אפילו בכל שהוא בשירה ואם לאו חרי היא בית
פיתרת ובל יתר כנסול ומי וסריפה אבעבוע שנמ
שנמצא בו נקב ואינו יודע אם גיסק מחיים או לאחר
שחיסה אין אדמרים גיסקב לאחר לרמות בו שאין מ
מרמין באבעבועות

פי הקדירה ו' אמר אפילו ציטל בולו בשר וכתב
בעל העיטור וקיימא לו בר אבל בתוב בתשובת
הגאון מרסאמ גגו של זפק צידון ביושט שם לא
קיימא לו בר דאמר אפילו ציטל וזא איבא מקום
דאפילו בניקב לבר טריפה עב

גרירת

לר

שנפסקה דוב
חללה במקום
הראוי לשחט

טריפה אבל אם לא נפסק רוב חללה אעפ"י שהוא
דוב חקיפה אם תצרה עמו עובי חצור בשירה
ואם ניקב באפילו יש בה חסרון כל זמן שאין נקב
בנקב באיטר בשירה ואם חסרה באיטר טריפה
ואם נטרקה לאורכה ויש בה חסרון מצטרף לבאיטר
ואם ניקב סביב הקיפה נקבים דקים שמיניהם זה אצל
זה ניקבי הנפה אם יש בה חסרון כל זמן שאין
שאר נקב באיטר בשירה ואם חסרה באיטר טריפה
ואם נטרקה לאורכה ויש בה חסרון מצטרף לבאיטר
לכאיד ואם נקב סביב הקפה נקבים דקים זה אצל זה
אעפ"י נקב הנפה ואם שניהם חסרון כל זמן
שאינו נקב באיטר בשירה ואם חסרה באיטר טריפה
ואם נטרקה לאורכה ויש בה חסרון מצטרף לבאיטר
ואם ניקב סביב הקפה נקבים דקים זה אצל זה
אעפ"י הנפה אם יש בה חסרון מצטרף לבאיטר
שם יש באיטר נקבים עם השלם שביניהם טריפה
ואם אין בהן חסרון שיעורן גרובה ובעות שיש
בהם נקבים כנפה אין שיעורן בפני שיעור איטר לב
לכחמה אלא חותך המקום המנוקב כנפה ומשיג
על פי חלל הקצה אם יש באותה חתיכה מן מה ש
שניקב ממנה בן השלם לכסות דבול של חלל
הקצה הנקוב מענה עם השלם שבין הנקבים טרי
טריפה ואם לאו בשירה גפתחה במורלת שלא
ציטל הפחת אלא תלוי ועומד וזקוח שם בולת
על פיה הרובה אם הפחת גדול ברי שיכנס ויצא בו
איטר טריפה וזהו יתר מבאיטר ואם לאו שאינו אלא
אין באיטר מצומצם בשירה ביון שהולת סותם
הנקב והלמ"ם כתב גכתחח נקב מפולש משני
צדדיה ברי שיכנס איטר לרוחבה טריפה ובן בת
רב אלפס ביון שניקבה משני צדדיה ציטל בשיעור
קטן פי בעובי ריג נטרקה לאורכו אעפ"י שלא חסר
חסר מענה בלום טריפה בלא שלא נשאר מענה
בלום אבל נשאר מענה כל שהוא למעלה ולמטה
בשירה והוא שישאר חמשה מקום הראוי לשחי
לשהיטח שממקום שאינו ראוי לשחיטה ואילך צד
צידו בריאה ליאטר בנקיבת משהו ואם מוציא
הגרירת שנפסקה או חסרה ואינו יודע אם געשה
מחיים אם לאו פוסקה במקום אחר ודואה אם
הם שוים בשירה ואם לאו טריפה ואין מדין
אלא מחוליא לחוליא ומבר חוליא לבר חוליא
אבל לא מחוליא לבר חוליא ולא מבר חוליא
לחוליא ובר חוליא חוי מחציו של טבעת בלפי
מסה ממקום שמתחילין להיות דקין ויש מפרשין
חוליא היינו טבעת בר חוליא היינו עור שבין
הטבעות וטוב לחוש לרובי שניות הקצה בסוף

משנכנס תחת החזה מתפצל ומשם יפדר חזיה ל
דאשים והאחר גוסה לצד חלב והאחר לבבר והאחר
לריאה ופ' ש' דשל לב וריאה צקובתו במשהו ו
דשל בכר ריגו בכבר ר' פסק דשלשתו צקובתו א
בעשה

ריאה

לה

שניקבה טריפה
ותחילה אפרש
צורתה ואחר

בר טרפות שלה אמר רבא חמשה אונזי אית לריאה
ת'תא מימינה ותרתי משמאלה פ' לימין הבהמה
דחא לימין חטבת בשתולה בגליה ובני מיניה
בלפי חטבת ואם יתלה אותה הארם בידו פני
הריאה בנר פניו יחיד לשמאל הארם שלשה ולפני
דלימיו שנים ויש לה עוד בצד ימין אונזא אחת קט
קטנה וצקראת עינוניתא דוורדא ואינו עומרת
בסדר האונזות אלא מרוחקת מהם לצד פנים ואם
חסר אחר מהימין או מהשמאל שהיו שנים מימין
דשלשה משמאל טריפה ואם הוורדא פ' ש' גבשה
דכשירה ואם יש לה שנים טריפה ורבי אפרים
אוסר בשחא חסרה ומכשיר בשנים והגאונים
מכשירין בין אם אין לה כלל בין אם יש לה שנים
דכו עיקר גתוסף האונזא במיניו שהיו מימין
או שלשה משמאל אם התוסף עומד בסדר שאר
אונזות בשירה ואם לאו טריפה וכתב בעל העיטור
דלא מכשירין אלא בשעומד ממש בסדר האונזות
אבל אם היא ביניו וביניו שלא בסדר בדרך הוורדא
טריפה בין בימין בין בשמאל אבל הרמ"ם כתב
כל מקום שהוא בלפי פנים הריאה אין התוספת
אוסר אלא אם כן יהיה בגבה ואם הראש זל הסבי
לסבת בעל העיטור שכתב שם נמצאת הוורדא
בצר שמאל טריפה היה היתרון על גבה בכל
מקום אפילו קטן בסרפא ראסא טריפה אבל פת
פחות מסרפא ראסא אחר שנתפחת הריאה אינו נמ
יתרון היא וכתב בעל העיטור שמעינו מהא ד
דשיעורא דאונזא בסרפא ראסא ואם חסר אחת מ
מחאונזות ואין בה אלא בסרפא ראסא בשירה חיות
חסרה מאונזות הימין כתב הרמ"ם שהוורדא משל
משלמת אותה ור' ש' כתב שאינו משלמת וטוב ל
לחמיר חיותה הריאה בולת שתי עינות ואין
לה חיתובי דאונזי טריפה היבא דלא מיתחבא
באונזי חיתור גמור אלא כמין מראה הפרש ציבר בו
בשירה לשון א' הראש זל כתב הרמ"ם
נמצאו שתי אונזות באונזא אחת ואינו צראת בשנים
דכיקות אם היה ביניהם במור עלה של הרס ביון
בעיקרו בין באמצעיתו בין בסופו ברי שיובר בהן
שהו שנים דבוקות מותרות ואם לאו טריפה ויש
שכתבו אי סריבין מעיקרו וער סופו מיתיו סביב
סביבא חריפא ומפרקינן להו אי מפסא זיקא בינייה
חרא היא וטריפה ואם לא בשר דלישנא
דתלמודא משמע ב' ש' דאי
איבא חיבירא כל שהוא
בשירה ובן
עיקר עב

שבגד הדופן שחשוב כסתום אבתי איבא מיעוטא
שלא בגדו שאינו סתום ואחראש'ל חסכים לסב
לסברת בעל העיסור

הלב

יש לו שלשה חללים
אחר גדול באמצע ו
ואחר קטן בימינו ו

ואחר קטן בשמאלו ציבב ער לאחר מן החללים ס
סריפח ואם חלב הסרפשא של חלב סותם הצקב ל
חוי סתימה וסריפח ואם לא הגיע הצקב לחלל כשי
בשירה ב'א שניקב מחמת חולי אבל אם ניקב בק
בסוף או במחס אפילו מבחוץ סריפח ואפילו מ
מחס שנמצא בחלל הבהמה סריפח כמו שיתבאר ל
לקצ' בפ' ואם מחס נמצא בו אפ' שאינו גיבר
בחוף סריפח לשון הלכות גדולות מחס ומסת
דמסתכחא בליבא אפ' ולא נקיב סריפח והני מיל
בי משתכחא פסימפוצא דליבא לגזאי דלית ליה דוב
דובתא למיפק דבי רישא לתתאי דבמה דאהא גרובי
מנרבא וסריפח אבל קוצא לתתאי לא ינייל אלא
בסימפוצא רבא תלינן דילמא בהרי דשע לא פלטא
לח ואחזיז' באיסורא לאר מילהא היא דנפקא מהת
מהתם וקצבה דובתא אחרית' עב' קנח חלב די
דינן בלב ליאסר במשחז והוא החלב שעל דופני ח
הערוגה והרמ'ם פ' קנח חלב הוא המזרק ח
הגדול היוצא ממנו דריאח ציטל חלב בין ביד בין
מחמת חולי סריפח

ציטל

הכבר סריפח
ב'א שלא בש
נשאר ממנו כ

בוית במקום מרה ובזית במקום שהוא חיה שהוא
המקום שהוא תלוי בו אבל אם נשאר ממנו בזית ב
במקום מרה ובזית במקום שהוא חיה בשירה
ובעוה חבל לפי גדלו ולפי קטנו לא היו אלא בשני
חזות' שלמים בל אחר במקומו אלא מתלקטין א
או ברצועה או מחודין אפ' שיש מהם בבעניין זה
בזית במקום מרה ובזית במקום שהוא חיה סריפ
יבש בזית במקום מרה ובזית במקום שחיא חיה
ער שנפרד בצפורן סריפח ובנסול דמי אבל אם ה
התלוע אפילו במקום מרה ובמקום חיותא כשי
דאין צ'ל התלועה בשאר מקומות שבשרה גדל לח
הכבר בולו ממקום שהוא מחובר שם ועריין היא
מחובר בסרפשא של חבבר בשירה בתב חרמ'ם ק
קגי חבבר והם המזרקים שבו חרם מתבשל אם ב
גיבב אהרמחם סריפח ולא נחירא דהא מבשירינן
אפילו בניטול בלו חוף מבזית במקום מרה ובזית
במקום חיותא מחס שנמצא בכבר בין אם בא לסב
לפנינו שלם או חתור אם צר העב שלו לצר חלל
הבהמה לחוף סריפח אפילו בולן טמון בבשר חב
הכבר שאנו חוששין שמא נבנס ררר חזושס להרקיין
ויצא מחדקיין לחלל הבהמה וקצבו זמסם נבנס לב
לכבר שאלו נבנס ררר סימפון לא היה יכול לצקב
בצר העב שלו ואם חצר חרק שלו בלפי חוף בשירה
שאנו תולין לומר ררר סימפון בא שם ב'א מחס ב

מידן שבגד העצם אינו סתום ורב שר שלח' חתיר
אפילו אינו מסובך הרבה בבשר אלא סרוד בל מעס
ובן כתב רבי גרשום וחוסית להחיר אפילו סר
סרוד בצלעות אלא שהחמיר לה צריך בריקה ולא
משום ריעותא וצלעות שאח בסרוד בבשר היה מצ
פצריך בריקה ולא היה מחלק בין בעצם לבשר ו
דבשניהם היה מתיר בסרוד ועל ידי בריקה והעיס
במו שבתכתי דלעצם אפילו בריקה לא מהני ולב
ולבשר אפילו בלא בריקה שרי וברסביר ריאה חנק
הצקבה במקום שאין הדופן סותמה דחיינו בל הא
לאומא חוף ממקום חית' בי ראוי בתב הרמ'
בם דמפריקין ליה אם נמצאת מבח בדופן אפילו
יש ריעותא בריאה בגוף שחלתה צמחים בשירה
אפילו בלא בריקה ולדעת רב אלפס אם יש מבה ב
בריאח וריעותא בדופן צריכה בריקה ואם אין מכ
פכה בדופן ואפילו אין ריעותא גם בן בריאה אסור
ואפילו בריקה לא מהניא ויש אומרים ומהניא לח
בריקה ומתירין כשיש מבה בדופן ואין ריעותא ב
בריאח ואפילו בלא בריקה ולדעת ר'ש' ור' לעול'
אינה גיתרת אפילו בבריקה אלא אם בן יש מבה ב
בדופן ואין ריעותא בריאה אבל אם שניהם שרי
בין יש ריעותא בשניהם או שאין ריעותא בשניהם
לא מהניא ליה בריקה וכל שכן כשיש ריעותא ברי
בריאח ולא בדופן אא חראש'ל כתב בתשובה
דלא שרינן אלא על ידי מבה ממש שבדופן אבל אם
יש בו בהרות שחורות אינו סימן מבה ממש כי אינו
איפשר שבאו מחמת חכאות שהכו הבהמה על גבה
שבו ררר מקום חמבה להשחיר אבל בשבר הצלע
אפ' שחזר ונצטרך קרינן ביה שפיר מבה יש אגדל
בל היבא ותלינן בדופן אין חילוק בין אם סמוכה ב
בולח לדופן או סרובח לו אבל אא חראש'ל כתב דר
דווקא סמוכה בולח לדופן אבל סרובח לא תלינן ר
דיעותא בדופן אלא בריאה ואם בל חריאח דבוקח
לדופן בלא שום פילוש ובלא שום פיזור יש מתירין
על יר שמפדירין אותה מן הדופן בנתת ואם עולח
בנפיחה בשירה ויש אוסרין ובל בריקה רחבא רנח
דנפחינן במיאי דפושירין אי מבצבצא סריפח
וכתב אא חראש'ל וכאשכנז ובצרפת צוחנין לחסר
להסדיח חבל ריאה שנכרבת לאחת מהצקומין
שאינן הנקב פוסל בהם כמו לחזה ולצד' הדלשם
ולשמנוגיהא חלב ולטרפשא בזה כתב חראש'ל שרי
בסרובח לדופן שאם יש בה מבח תלינן לחסל במד
שתולין לדופן והרמ'ם בתב שאין תולין אלא במב
במבה שבדופן ולא במקום אחר וכו' כתב אא חר'
אש'ל דווקא בדופן שהוא רחב ולחיותו מרובח
צקלטת הריאה אליו אבל לא לשאר האיברים
ובתב בעל העיסור שאם האוגא והאוגא נסדכו יחד
בסירבא אחת אל הדופן אם רוב הסירבא מן האוגא
דמיעוט מן האוגא תלינן רעיקר הנקב היה באוגא
וסריכו סריר באוגא ובשירה ואם רובא מן האוגא
סריפח ובן ריאה חסרובא לחזה ולדופן שרינן ב
בתר דובא ובן גמי אם יש מבה בדופן והסירבא במ
במקום המכה וחוצה לח בכולחו אזלינן בתר דוב
ד'א ולא אזלינן בתר דובא דמאי גסס מ'ב בלוב שב

הריאה

לח

צפסלת בשי
בשינוי מרא
מראה ביצר

היתה שחורה כרד או ירוקה במראה חלמון של ב
ביצה או במראה הבשורה או במראה חבובם או ב
במראה הבקעת או במראה חבש סריפה אפילו
בכל שהו ממנה ובל אלו המראות אין פוסליו אלא
לאחר צמיחה שזפתחין אותה ואינה משתנית אבל
אם על ירי צמיחה חוזרת למראה חבש בשירה ואם
אינה שחורה כרד או אלא במראה חבול או ירוקה ב
בכרתי או שהיא במראה חבב או אדומה אפילו בת
בתכלית האדום בשירה אפילו היא כולה כד היתה
חאורם מחמת מכה שיש לה בדופן בגדר סריפה
אפילו בכל שהו ואם יש בה חרבה גוונים מאלו
המראות חבשים בשירה ולא אמרין ביון שנחפכה
להרבה גוונים נתקלקל ועתידה לינקב יש בה גל
גלרי גלרי פי קליפות במד נתק והיא שליף בשירה

בל

לס

סרפות שמנו חבמים
בבהמה ובעוף אין צ
צריך לברוק אחריהן

דחזקת בחמה היתה דעוה בשירים הם שרוב בעלי ח
חיים בריאים ובשירים הם אלא שהצריכו לברוק
הריאה בשחיה לפי צינור לפי שהסירכות מצויות בה
ובעל התרומות כתב דאפילו אם אינה לפי צינור יש ל
לחוש ביון שהסירכות מצויות בה ולא התירו בשא
בשאינה לפי צינור אלא בגדים או סלאים שאין חסר
הסרפות מצוי בהם כב לכד נוחגין בכל המקומות
לברוק הריאה ואם יש בה סירבא פי חוס של ריר
שיצא ממנה וצטרד אל מקום אחר סריפה אפילו
אם אין רואין בה נקב ורואין נקב אלא שנחתם
דקדום שעלח מחמת מכה בריאה לא חשיב סתימה
וחגי מילי בשאין חסירבא בסירדן אבל אם ח
היא מאוצא לאוצא בסדרה בשירה ויש אומרים דאמל
בסדרן צריכה בריקה לראות אם עולה בגפיחה
אבל ר' חאי כתב אפילו בריקה אינה צריכה ולזה
הסכים א"א הראש ז"ל ופ"ש דלא מקרי שלא בסדר
אלא בשסדרו שתי החיצונות ממעל פי גזו שגס
שנסרבו השתי החיצונות אחת לחברתה בגזו שח
שהסירבא עולה מחיצונה לחיצונה ועוברת על הא
האמצעית או מתחתיה פי בגזו שהולכת חסירבא
מחיצונה לחיצונה ועוברת מתחת האמצעית זהו
מתחתיה אבל כל שסירבא לאוצא שאצלה בין בחי
מחיתור לגב או אפילו מגב לגב בשירה אבל כל הש
חשאר פוסקין פסקו דלא מקרי בסדרן אלא בשתיים
זו אצל זה מחיתור לחיתור מחיתור של זה לחית
לחיתור של זה אבל מגבה של זה לגבה של זה או אפ
אפילו מחיתור לגב או מחורה של זה לחורה של ז
זו שאצלה אסורה ורבי חננאל כתב דאפילו מחיתור
לחיתור אין מתירין אלא צטרבת כולה מראשה לסד
לסופה שכל שיש פיצול ביניהם בראשון או באמצע
באמצעיתו או בסופו מתנועעות ומהפירות זו מ
מזו ולא חורו כז הגאונים אלא כל שהוא מחיתור
לחיתור שאצלה בשירה אפילו צטרבת באלבסון מר

מראשה של ד' לסופה של ד' וכן נוחגין בכל המקומות
המקומות ואומא שסירבת לאומא שבצירה מהיתור
לחיתור היה ר' אסר ואלא הראש ז"ל כתב ונהגו
העם להתיר וכן כתב הר"ר יהודה מברצילוני בשם ח
הגאונים ועיניו יתא דוורדא לבל מקום שחסר
סריפה אפילו לביס שלה ואפילו כולה צטרבת בו ו
וסירבא חיצונה משיפולי הריאה הויה באילו צטרב
צטרבת מן חגב וסריפה בין שתהיה צטרבת משיפול
משיפולי לשיפולי בין שתהיה צטרבת משיפולי לח
לחיתור האוצא לבל מקום שחסר הריאה בין ל
לצטרבת או לחזה או לשמנונית הלב או לסרפשא
אסורה (בין אם חסירבא מן האוצא או מן האומא
או מן חגב והיא תלויה פי שאינה נאחזת בראשה ח
חשגי לשום מקום אלא בחוט יוצא ותלוי בה בשיח
זאפילו בריקה לא בעיא מ"ר יעקב גאון הורה לאת
לאחזו בקצה ולענע הריאה שלשה וארבע פעמים
יפה יפה ובל סירבא שתינתק על ידי ציענע זה בש
בשירה ועל זה נוחגין במקצת מקומות להבשיר ב
בל סירבא שנתקת בשטהבוב מבני ירד נחת לברד
שאמר שאינו סירבא אלא ריר בעלמא שנתפשט מל
מליחות הריאה שהסירבא אפילו אם יפרוד ארם א
אותה כל היום בין אצבעותיו היא הולכת ומתחזקת
והרשב"א כתב כל סירבא שאמרנו אין הפרש
בין אם תהיה עבה וחזקה בין שתהיה רכה בדקות
ולא כחללו שממעבין ביד ואם נתמעבה תולין לה
להקל ובל נוחגין בו באילו מאבילין סריפות ל
לישרא שזה לא שמענו מחבמים בשום מקום עב
ריאה שנקבה במקום חיתור האונות בגב ח
האוצא בגדר חרופן בשירה וכן הריד בכל השלם שבג
שבגדר האונות למעלה עד הערוגה בשירה מפני ש
שהמקום צר ונחזקת לרופן והוא סותמו ונקרא ד
דופן עד החוס שמנקרין מן החזה ומשם ואילך נק
צקרא חזה ורוקא שהניקב בגדר חרופן אבל אם
ציקבה מכפנים וסירבא יוצאה משם לרופן סריפה
על כן כתב הרשב"א ציקבה בשיפולי אוצא וסירבא י
יוצאה אל הדופן סריפה חוששין שמא בפנים היא
באה בתב בעל העיסור אם נקב באוצא וסירבא ע
עולה מן האוצא לרופן שבצר האומא בשירה אבל
א"א הראש ז"ל כתב אם הסירבא יוצאה מבין חיתור
שבין אוצא לאוצא וצטרבת לרופן או מגב אונות צס
צטרבו לרופן חוץ למיצר החזה סריפה שאין הריד
חרופן סותמתה בתב הרשב"א בשם הגאונים ש
שאר כל הגב של האומא מהשלמת דאיניו ולמעלה
דבוק בשורא בשירה שבר מראים חבובים שזו הי
היא ברייתא ב"א בשכל הגב דבוק אל השורא אב
אבל אם יש פיצול שאין כל הגב דבוק אל השורא סר
סריפה והא ורופן סותם ורוקא בשורא בגדר הב
חבש שבין הצלעות והוא מסובך ונאחז היטיב לב
לבשר אבל בגדר הצלעות אינו סותם אם הוא בגדר
הבשר וגם בגדר הצלעות בזה כתב הרמב"ם אבא מ
מודי מן האיסורין ואני מן המתירין ואלא הראש ז"ל
בתב ורואה אצי רברי האיסורין ביון לבגמרא לחור
לא חשיב סתימה הוא הריד גמי בגמרא ובבשרא רב
דנחי שחבש סותם בגדר לא מחביא אותה סתימה

הרקין

של הבהמה
שיוצאין מ
פיה מעיק

קטן בעצת היוצא מן הבר אם בראש הקיבה במק
במקום שהרקין יוצאין משם יש שלם ברוחב אצב
אצבע קודם שיתחיל זה המעי ליפרר וגם למשח
לאחר שנתחבר עם שאר הרקין יש ברוחב אצבע של
שלם בשירה ואם לאו שאין באצבע שלם למעלה ו
דלמטה סריפה ויש אומרים שאינו בשר אלא אם כן
יהא באורך הפיזול פחות מרוחב אצבע וראשון ע
עיקר ובעוז ביוצא בזה בשר מעי היוצא מבית ה
הבוסות להמסס בשירה והיוצא מבית הבוסות לב
לברס סריפה ואי אית לה תרתי סניאדיבי סריפה
דאי שפכי להרדי בשירה בתב אא חלאש זל בתסונה
חורא רבנות שיוצא מאמצעיתא יתרת שתלוי ב
ברקין כמו מעי קטן באורך אצבע בשירה

קיבה

שניקבה סריפ
ואם החלב שע
שעל היתר סות

סותם הנקב בשירה אבל שעל הקשת אינו סותם
צדס הפנימי שניקב בל שחו סריפה ואיזהו ברס ח
הפנימי יש אומרים היבא רפרעי סבחי פי כל מה ש
שוראח מהברס כשהסבה פורע ופותח מהיריבים ע
ער החזה ושהמצר מזה ומזה הגתו תחת הצלעות
חוא ברס החיצונה ואינו גאסר בנקיבת משהו ויא
דבל הברס חוא ברס הפנימי ליאסר בנקיבת משהו
דבן עיקר וברס החיצונה הוא בשר הרופח את רוב
הברס פי קרום עב העובר על כל חולל משכו מ
החזה ער היריבים והקרב שקורין פנצא נחבא בצל
בצלעות החזה ורובו תחת אותו הקרום ולחפי קא
קאמ מחופה רוב הברס שרואין במה יש מן הקרן
בגדר אותו רוב הברס וזה דיגו אם גרוע בו קרע ב
באורך טפת או גיסל בו סריפה ואם נתמסס חב
הבשר ער שחרמא גוררו חשוב בגיסל ואם הבהמה
קטנה שככל בשר החופה רוב הברס אין בו שני ספ
ספחים גאסר ברובו אלם שאין בו ספת גקדר חב
הבשר בעגול או באורך אם אין בחסדון אלא בסלע
בשירה ואם יש בו יותר מבסלע שיעורו כרי שיבב
שיבגיסר בו שלשה גרעיני תמרה זה אצל זה ברוחב
סריפה המסס בית הבוסות דבוקים זה בזה ואם
נקב במקום חיבורן אפילו הנקב מפולש זה לזה
בשירה ואם הנקב בשאר הצדדיו שאינו דבוקין יח
יחד אם הנקב מפולש מעבר אל עבר סריפה ואם
לאו בשירה בין בחמסס ובבית הבוסות וישל אסר
גחמסס אפילו אין הנקב מפולש ולא גחירא
גמצא באחר מהם מחס תחוב בו ולא נקב מעבר א
אל עבר חומבין אותו ובורקין אותו מבחוץ אם ג
גמצא עליו קודם דם בירוע שניקב בולו וסריפה
אם לאו בשירה ואפילו ראש העב שלו לצר חוץ
דאם עבר המחס מעבר אל עבר ועודנו תחוב בו ב
בורקין אותו אם גמצא קודם דם סביב המחס ביר
בירוע שקודם חסויסה ניקב בולו וסריפה ואם ל
לאו אחר השתיסה דחק ועבר בשירה דביון שהמ

שהצחש עורגו שם אילו עבר מחיים חיה חרם סבי
סמיכו אבל בשאין המחס לפניו אסור בשניקב ב
בולו אפילו אין בו קודם דם בתב חר סרץ אם מל
מלחו או חריוח אפילו אין עליו קודם דם אסור ד
דחיישינן שמא עבר על יד מליחה או חרחה

בל

אילו הסרפיות הסר
הסרפיות בבהמה סר
סרפיות גם בעוז בא

באברים הנמצאים בו אלא שאין לעוז לא ברס ולא
חמסס ובית הבוסות ויש בגדר דפס וקורקבן
ולמעלה פרשתי דין חזפס וחקורקבן יש לו שני ע
עורות ואם ניקב זה בלא זה בשר ער שניקבו שני
שניהם זה בגדר זה אבל גקבו זה שלא בגדר זה ב
בשר ואם ניקב ושמו שעליו סותמו בשר ואם גמ
גמצא מחס תחוב בו בפנים ולא ניקב בולו דיגו ב
בין מחס שגמצא בחמסס ובית הבוסות

בל

אילו הנקובין אם יש במה
לתלות כמו בסבא או בא
בזאב שגסלן תולין בהם ד

ואם אין דבר לתלות בו וספיקא אם ניקב מחיים א
אם לאו גוקבין נקב אצלו דמדמין זה לזה בוסריש
לעיל ואפילו אם אין דומין אם נשמשו בידים בג
בנקב הספס נשמשו גם בנקב שעושין לרמות בו
אם דומין לאחר המישמוש בשירה ומיחו פי רבו
יזה שאין מדמין אלא בברס ובורקין אבל לא בכבד
דלבוטחול וקורקבן ובעל העיסור בתב שמדמין
בכל ואלא הראש זל בתב בסכרת רי אבל כל אבר ש
שיאמרו בו אם ניקב במשהו סריפה הוא הדין צמי
אם גיסל חוץ מטחול שיאמרו בו אם חיסר סריפה
בול שגו אם נחתר וגיסל אבל כל שיאמרו בו אם גי
גיסל סריפה בתב חרמבם שאם גבראת חסרה אותו
חאבר בשירה וחרשכא בתב שגם בזה צמי סריפה

קיד

אם מחס שניקב לחל
לחלל הבהמה או ע
עוז חיישינן שמא

ניקב גאחת המקומות שנקיבתו במשהו אבל אם
לא ניקב לחלל אפילו בולו סמוך בבשר בגדר בירד
שחלא עבד וצר העבה של המחס בלפי פנים בשירה
ולא אמרינן דראי מן הרקין בא וגבס לירד ורד חו
חורר שאלו בא מן החוץ לא היה יכול לנקב בגדר ח
העבה שלו כל עובי הירד עד סמוך לחלל אלא אגו
חולין לומר שבא מן החוץ ולפי שדרר הבחמה לה
להתחבר בבותלים ינקב בגדר העבה ודחק וגבס
כל עובי הירד בתב בחג ונקיבת קודץ ומחס יש לו
חיתר על ירי בדיקה שיבדוק כל המקומות ואם אי
אין מוצא נקב בשירה אבל רבי שלמה ברי יצחק
פי שאין לו חיתר בבדיקה לפי שהמקומות רבו וזה
דנקב דק דאי אפשר לעמוד בהן על ירי בדיקה
דרדקא קודץ ומחס שחו רקין אבל ניקב בקצה ובי
דבוצא בו יש לו בדיקה בתב חרשכא ניקב הקודץ
למצינו תשחשה הבחמה וגמצא הקודץ תחוב לפני

בדיקה זר

מר

חכליות בשיר
הילכר אם צמ
צמצאו שלשה ב

נטל

בשירה וכן אם צקבו או חסרו אפילו הגיעה בחיט
בחסרון והצקב עד חלובן בשירה ואם הם מלאים
מים זבים בשירה אבל אם הם עכורים או אפילו ז
זבים וסרוחים סריפה לקחה אפילו באחת מהן ס
סריפה ואיזהו לקוי כל שצמצמו חבשר עד שא
שם יאחזו אדם במקצתו מתמסמס וגופל והוא ש
שיגיע הלקוי ומים העכורים עד חלובן שבה בוליא
שהקסיצה סריפה ובמה תקסין ותסרו בבחמה ר
דקה עד בפול ופול בכלל סריפה יתר מכאן בשירה
ובגסה עד כענבה ביגוצית ודוקא בשקסיצה מח
מחמת חולי אבל אם קסנה בתולדתה בשירה ומ
דמראיתה מוכחות עליה כתב בעל העיסור מסתב
מסתברא חלובן בוליא לקוחה הוא ובל שיגוי מרא
פוסל בה ואם היא ירוקה בשירה כתב הרשב"א ש
מגרולי המורים שחורו שאין סריפות בוליא של ע
של עוח אפ"ם שיש לרזן ולאסור בבר הורה זקן ע"ב

מה

האם שחור
שהולר מו
מוצח בה ב

נטלה

בשירה נטלו שלמותה שמימי הרגלים נקווית לתוב
סריפה לה"ה וה"ר איעזר ב"ר נתן מבשיר ולזה הסב
הסבים לא הראש זל

מו

הרקין סריפה ו
ואפילו ליחה ש
שבהן סותמתה א

ניקבו

איצה סתימה ואפילו היא רבוקה בהן הרבה עד שא
שאי יבולין לחוציאה אלא על ידי חרחק ואם חל
חלב סחור סותמתה בשירה שכל חלב סחור סותם
שם אינו סותם חוץ מקרום שעל החלב וחלב שע
שעל הכרששתא אפ"ם שהן סחורין אינו סותמין
וחלב חיה שבגנרו סמא בבהמה אינו סותם יצאו ה
הרקין לחוץ והיפך בהן וחזירין סריפה אפילו ח
הן שלימים אבל אם החזירין ולא היפך בהן בשירה
כתב הרשב"א אפילו לא יצאו וצמצאו מהותכין
סריפה דכל שנחמכו בני מעיה איצה ופולה לחיות
חרא רבנתא שניקב אחר לחבירו בשירה שחברו מג
מגין עליו ואין צריך לומר אם ניקב לבנתא שהב
שחבתא חלב סחור הוא וסותם חולחלת והוא מעי
האחרת שהוא שוח בלא עיקום והרועי יוצא ממנו
אם ניקב במשחו סריפה כמו שאר המעיים בוליא
שניקב לחלל הבטן אבל אם ניקב במקום שהוא
דבוק בין היריבים כשר ואפילו גיסל כל המקום ה
הדבוק בין היריבים כשר רק שישאר ממנו כמלא ד
אצבעות בשדר הגרול ובדקה לפי שיעור זה הגר
לפי גורלו וחקסן לפי קטנו ואם באותו ד אצבעות
ניקב יש אומרים דאפילו במשחו סריפה
וה"ר יונה חבשיר עד שיגסל הר
הרוב של הד אצבעות
ולזה הסבים לא הראש זל

בגסה אבל בדקה אין חילוק וסריפה בכל עניין ש
שחרי הוא ראוי ליצקוב בצר העב שלו וכתב ה
הרשב"א ואין צורך בקיאיין איזו גסה איזו עבה חיל
חילכר בין בון בון אסורה ויראה שאם היא גס
גסה בגרעינה של תמרה שאינה ראויה ליצקוב ע"ב
בתוב בחלבות גדולות דאי איצקוב סרפשא רב
דבכרא סריפה ומחטא דמשתכחא בסרפשא ספק ס
סריפה הוא וכל ספק סריפה לאיסור ואם צמצאו
בסימפוזא רבא דבכרא בשירה בכל עניין צמלה לא
לאור וחזיריקה כבר בגנר מרה בעות סריפה ובסר
דבטרפות צמלה לאור יתבאר זה לק"מ כפ"ה ואם צ
צמצאו שני כבדים בבחמה או בעות סריפה וכל ית
יתר בגסול רמי וחזיר ליה גיסל חבבר ויש אומרים
דלא אמרינן באילן גיסל בלר אלא באילן גיסל עם
המקום שהוא דבוק שם חילכר אם הם דבוקים בבז
בבזית של מקום מרה או בבזית של מקום חיותא ש
סריפה ואם לא בשירה וא"א הראש זל הסבים ל
לסברא הראשונה

מב

שצקבה סריפה
ואם גיקבה בגנר
הבכר והבכר ס

מרה

סותמו בשירה גיסלה ביד או חסרה סריפה אבל ו
יש מיני עופות שאין להם מרה כמו תורים ובני יו
יונה ואין לאוסרן ביון שכל המין הוא כך ומ"מ אין
ללמוד מהם לחבשיר מינים אחרים שאין להם מר
מרה שחלוקים הן בעינין ואין ללמוד מין משאינו
מינו בתוב בה"ג אם גסלה המרה טעמינו לה כדורב
בדוכתא אם יש בה טעם מרה בשירה ביוע שנבל
שנבלעה במקומה וכתב הר"ר איעזר ב"ר נתן וא"ל
סע"י בה טעם מררינא בשחיא חיה יצלגה ואי בלע
בגויה יהיב בה טעמה ואם צמצאו שתים סריפה רב
דבנסול רמי ואם היא אחת וצראת בשתים ניקבין
אותה ואם שופכות זו לזו אחת היא ובשירה ואם
לא שתים הם וסריפה גרעין שנמצא בה אם הוא
גרול בשל תמרה בשירה שאינו יכול לצקוב ובדוראי
צבס רך הסימפוז ואם הוא דק בשל צזית סריפה
שחרי הוא עשוי לצקב

מג

הסחול בשר דב
ובניקב יש חיל
בין ראשו האחר

ניטל

לחברו שהסחול בראש האחר ענה ובראשו חשיר
דק ניקב בראש חרץ בשירה ואפילו גחתר שם בד
כולו בשר ניקב בראשו העבה סריפה בוליא שלא צב
צשאר מעובין בעובי דיגר זהב שלא ניקב אבל אם
צשאר בו בעובי דיגר זהב שלם בשר כתב הרשב"א
עובי דיגר זהב זה לא ידענו שיעורד ויראה ליש
שהוא פחות מחצי עובי גחתר במקום עובי יש
מי שמתיר ויראה לי שחזא אסור מספק וסחול ש
של עוח עגול בעצבה ואיזה רומח לשל בהמה לפי
לפיכך יש מי שחורה שאין הצקב פוסל בו ועליו א
אנו סומכין שכבר הורה זקן ע"ב צמצאו שני סחולין
בשר ביון ואפילו גיסל בוליא בשר

נחתנו

הגליה סריפח
ולא בכל מקד
מקום שיחתנו

אלא מקומות יש ביצר שלשה פרקים יש ברגל וכן
התחתון והוא מה שחותכין עם חסרנות בשממש
בשמלשיתין את הבחמה ונקראת ארכובה הצמבר
עם הראש ולמעלה ממנו פרק שני והוא הנקרא פרק
שוק וצומת הגירין בתחתיתו סמור לארכובה הצמבר
הצמברת עם הראש ולמעלה ממנו פרק שלישי וכן
והוא הקולית ומחבר לגוף הפרק התחתון בכל
מקום שיחתו בו בשירה למעלה ממנו מיד בכל
מקום שיחתו סריפח ואפילו בתוך הפרק שבינו
לשוק לזעת רש' ועצם הקולית אפילו לא צחת
אלא ניתק ממקומו במקום חיבירו בגוף סריפח
בין בבחמה בין בעוף בראש נפסקו הגירין שמחוב
כחן בגוף או בהעברו אבל לא נפסקו ולא נתעבר
בשירה וכן אחנו כתב ודני מילי בבחמה אבל בע
בעות סריפח אפילו לא איעברו וראש הראש
לא חילק בזה בתב הרש' אראשו התחתון של
עצם זה ומחבר עם השוק שנשל ממקומו יש
אוסרין אלף שלא נפסקו ולא נתעברו גירין ויש
מתירין אפילו נפסקו ונתעברו ולזה דעתי נוסח
עב' ורב אלפס מכשיר בנחתו ביצם האמצעי
ובלבר שלא יהא במקום צומת הגירין וכן כתב
הרמבם וראש הראש' וכן כתב ובספר התרומות כתב
ברש' וכן נהגין באשכנז וצרפת ובין הנחת
הגליה סריפח אם יש לה גרגלים סריפח דבליית
בנסול רמי ובאלו חסרה דגל אחד והוא שיהיה זה
היתר מראש עצם התחתון ולמעלה ולכל מקום
שהוא מחובר שם בין במקום צומת הגירין או למע
מחו' כל מקום שאם יחתר שם חרגל והיא סריפח
כחן מעצם התחתון ולמעלה לרש' אפילו אם לא
צחתו אלא נשבר אם אין עוד ובשר חיפין אתה
חשוב בנחתו בין בבחמה בין בעוף אם עוד ובשר
חזפין את רובו הכל מותר בין בבחמה בין אבר
ואפילו אם נפל קצת מן העצם אם יש בעוד ובשר
לחפות השבר אחס' לא נפל העצם בשר אבל אם
אין לו ברי לחפותו אלו לא נפל אלף שיש בו ברי
לחפותו עתה סריפח ובמקום שאינו נסתר אלו
צחתו כמו בעצם התחתון לרובי הכל ובאמצעי
שלא בגוף צומת הגירין לרב אלפס אם אין עוד
ובשר חזפין את רובו הבחמה מותרת והאבר אסור
מדרבנן ורוב זה צריך שיחא רוב עובדי ורוב חסי
פז יש עצם שאינו עקול אלא רחב מצד אחד וחולך
ומצד לצד השני ואם בשר החופה בצד הרחב
רוב עובדי יותר מרוב חסימו ואם הוא במקום
שמצד וחולך אף רוב חסימו יותר מרוב עובדי
חילבד בעיניו לעולם תדוריהו והא ומכשיריו
בשיעור ובשר חזפין רובו חזקא בשורב החיפוי
מן הבשר ואז חמיעוס של העור מצטרף עמו לבשר
לחבשיר אבל אם חזפי מן העור והחזפי מן הבשר
לא וכן בבחמה אבל בל עוף ביון שיעורו רב
מצטרף עם הבשר ואם מחצה בשר ומחצה עור
בתב הרש' יראה שיעור לברו איגו מציל אפילו

בעוף ויש מקום שיעור לברו מציל אפילו בבחמה
והוא במקום חסמור ממש לארכובה לפי שאין שם
לעולם בשר אלא עוד לבר רבוק עם העצם ובין
שבו שיעור מרובק בתולדתו עם העצם מציל הוא
במקום חז' גירין בין העור ובין הבשר וא' שמציל
אלף שאין שם בשר עב' גירין שסופו להקשות
איגו מצילין בבשר לא היה הבשר החופה רובו
במקום אחר אלא שח' מררר' וכן מציל
מעט כאן ומעט כאן סביבות העצם או שהוא במק
במקום אחר אלא שהוא מרורר או נקלח מעל העצ
העצם או שניטל שלשיתן התחתון או ניקב או נק
צדק בבולו מבעיא אם חשוב חיפוי ולא איפשיטא
ולחומרא וכן אם נתמסס בשר החופה ער שהר
גוררו חשוב כאילו איגו סריפח נקרה הבשר בסבי
מעל השבר בעין סביבת בעגול ורוב הקיפו מבוסס
בשירה בראש הבשר רבוק בעצם סביב הקרירה
שאו מעלה ארכבה אבל איגו רבוק לא נשבר העצם
במקום שעושה סריפח וזהו ונקשר ואין ידועה
אם יצא רובו אם לא בתב האוננים ובשירה רב
שקשר בידוע שלא יצא רובו צמצא שבור דאין
ידוע אם נעשה מחיים או לאחר מיתה אם מקום
הנפלה שחור בידוע נעשה מחיים ואם אין יבולין
לעמוד עליו אם יש במה לתלות במע שורסה לכות
או שרפח וביוצא בו תולין להקל ואם לא אסורה
מספק

ניטל

צומת הגירין או
נפסקו סריפח
אלף שכל העצם

קיים וצומת הגירין הם בבחמה בעצם האמצעי
בלפי חז' שהזנב נופל עליו לאוסקי מדברי הראב"ד
שכתב שהם בלפי פנים לצד חלל הבחמה והתחתון
מחלל הבשר ומעלה שעצם קסז' יש שפחיר השוק
לארכובה והצמברת עם הראש ושמו ערקום ומעל
ממנו מחלל בריד וצומתן גירין אלו ועילין ומה
ומתלשטין בשוק עב' שפחיר בריד וחזרין בעין
בשר צמטקד או נטל בגוף העור וכן בשירה נפסק
אפילו למעלה מחסימו וזהו המקום שהם
שחמורין חללין בשר שח' אפילו ארבע מקומות
שחמורין חללין צמטקד עב' שמתלשטין בשר
בשוק צמטקד הוא דאצבעות לרש' ולזעת הרמבם
ין אצבעות ובבחמה דקה לא נתנו בהם חבמים
שיעור אלא כמראיתו ומעישורו וכל זמן שהם לבני
קשין ועבים יש להם דין צומת הגירין אבל משח
מתחילין להתרברב או שח' קשין דקין אין להם
דין צומת הגירין ובמקום שאין לצניש כל כך אלא
לבנים קצת ומזהירין בעין וספית לרש' חז' חז'
צומת הגירין ולרב אלפס לא חז' צמטקד חזרין וכן
היא משקצת אף הראש' ויש גירין אחרים שחמור
שנבלעים באלו בזברים ובנקיבות ואחת אינו בכל
בכל צומת הגירין וגירין אלו בבחמה אחר עכ'
דפי' יקיים וכתב הרמבם נפסק חזרל כולו
דשני' חסימו קיימין או שפסקו השנים וחזר
קיים בשירה וכן אם נפסק קצת כל אחר מחם

למניצו מדומה הבחמה לאחד האיברים צדאין חרב
 חרברים שלא ניקב במקום אחר למיבד מנע בלב ו
 ובידצא בו ולא ניקב לבית חללו בשירה חלעיסה
 קרסין של חלית סריפה מפני שנוקבין בני מע
 מעיה אבל אכלה עלין של בשירה כתב הרמבם
 חלעיסה חלית תוד שלשה ימים ספק ניקב ספק
 לא ניקב ותיבדק ולא נחירא מרסאם שמוא חלעי
 חלעיסה חלית סריפה אלמ אין לה בדיקה

נבלה

לאור ונחמרו
 בני מעיה ונח
 ונשתנו בגון לב

קורקבו ובבר שדבן להיות ארומין ונשתנו ונחמרו
 וחוריקו או המעיים שרבו להיות ירוקין נשתנו
 ונחמרו סריפה אפילו במשהו מהם נשתנו אמר
 לא הגיע לחלל שביו שלקו מחמת מכות אש סומא
 לניקב ואין חבד דומה ללב וקורקבו שחלב נאסף
 וקורקבו בכל מקום שישתנו אפי' במשהו סריפה
 דבבר אין חשיבדי אסור בו אלא אם בו נשתנה בגון
 המעיים ואין איסור מחמת עצמו שהרי אפילו
 ציסל בלול בשר אפילו בכל שהו ודאי לקו גם חבדי
 מעיים אפילו הן לפגיו ואין דאין בהן שום חסר
 דיעותא אסורה ובגד המעיים הוא ראש תחתון
 שלה הוא בגד הצלעות כתב הרמבם הוא הדין גם
 אם חוריק בגד חמרה או בגד מקום חיותא שהיא
 אסורה ובל מקום ירקותא באלו גשרת וציסל גם
 וקאם בגמרא דבריאא אין לחוש בגפילת האור
 מפני שהצלעות מגינות עליה ופי' הרמבם וקאם
 קאם אלא לעיניו שאין צריך לבדוק אחריה אפילו
 אם נפלה לאור לפגיו אבל אם ראינו שהארימה
 סריפה שהרי לא הגיעו עליה צלעותיה וקאם
 ו' כתב אפילו דאין אותה ארומה בשירה וביר
 שצלעותיה מגינות עליה אנו תולין חשיבדי ביר
 אחר ולא בגפילת האור אפילו אם נפלה לאור
 בפגיו והא דשיגיו מוסל דוקא כשעמדו בשיגיו
 אחר ששלקו אבל אם שלקו וחזרו למראיתו לא שם
 ירוקין שהארימו ושלקו וחזרו והוריקו לא שם
 ארומין שהוריקו ושלקו וחזרו והארימו בשירה
 וכתב הרמבם ולא מבשיריגו אלא בירוקין שהארימו
 ושלקו וחזרו והוריקו אבל לא בארומין שהוריקו
 וחזרו על ירי שלקו וקאם הרמבם ו' חבדי
 בשניהם ארומין שלא חוריקו ושלקו וחזרו
 וירוקין שלא הארימו ושלקו והארימו סריפה
 דממ מותר לאבלן צלויין ולא חיישינן אם היה שם
 שולקן שמה חיד משהגיו כתב הרמבם שני מיני
 ירקות הן יש ירוק בברתי ויש ירוק בביצה ויראח
 לי שהירקות המוסל בבבר של עוף הוא הירק בבר
 בברתי שחבד הוא ירוק בביצה אם הוא שמו וכן
 יראח לי שאין ירקות מוסל בעוף בירתי שיש במינו
 מרברי שכל תמוריים בבין ירוק בברתי ובל שיש
 במינו מרברי ירוק אימשר שימצא לעיתים גם כן
 בתי ירוק בעיניו שחתירו יתרת שבריאא מפני
 שיש לעינים מורמות בו וכתב עוד הוא ו' במצא
 חבדי ירוק בגד בני המעיים ואין ירוקאם נפלה

אין נותן
 לקו נפילת
 ציסל בלול
 בשר אפילו
 בכל שהו
 ודאי לקו
 גם חבדי
 מעיים
 אפילו הן
 לפגיו
 ואין דאין
 בהן שום
 חסר
 דיעותא
 אסורה
 ובגד
 המעיים
 הוא ראש
 תחתון
 שלה
 הוא בגד
 הצלעות
 כתב
 הרמבם
 הוא
 הדין
 גם
 אם
 חוריק
 בגד
 חמרה
 או בגד
 מקום
 חיותא
 שהיא
 אסורה
 ובל
 מקום
 ירקותא
 באלו
 גשרת
 וציסל
 גם
 וקאם
 בגמרא
 דבריאא
 אין
 לחוש
 בגפילת
 האור
 מפני
 שהצלעות
 מגינות
 עליה
 ופי' הרמבם
 וקאם
 קאם
 אלא
 לעיניו
 שאין
 צריך
 לבדוק
 אחריה
 אפילו
 אם
 נפלה
 לאור
 לפגיו
 אבל
 אם
 ראינו
 שהארימה
 סריפה
 שהרי
 לא
 הגיעו
 עליה
 צלעותיה
 וקאם
 ו' כתב
 אפילו
 דאין
 אותה
 ארומה
 בשירה
 וביר
 שצלעותיה
 מגינות
 עליה
 אנו
 תולין
 חשיבדי
 ביר
 אחר
 ולא
 בגפילת
 האור
 אפילו
 אם
 נפלה
 לאור
 בפגיו
 והא
 דשיגיו
 מוסל
 דוקא
 כשעמדו
 בשיגיו
 אחר
 ששלקו
 אבל
 אם
 שלקו
 וחזרו
 למראיתו
 לא
 שם
 ירוקין
 שהארימו
 ושלקו
 וחזרו
 והוריקו
 לא
 שם
 ארומין
 שהוריקו
 ושלקו
 וחזרו
 והארימו
 בשירה
 וכתב
 הרמבם
 ולא
 מבשיריגו
 אלא
 בירוקין
 שהארימו
 ושלקו
 וחזרו
 והוריקו
 אבל
 לא
 בארומין
 שהוריקו
 וחזרו
 על
 ירי
 שלקו
 וקאם
 הרמבם
 ו' חבדי
 בשניהם
 ארומין
 שלא
 חוריקו
 ושלקו
 וחזרו
 וירוקין
 שלא
 הארימו
 ושלקו
 והארימו
 סריפה
 דממ
 מותר
 לאבלן
 צלויין
 ולא
 חיישינן
 אם
 היה
 שם
 שולקן
 שמה
 חיד
 משהגיו
 כתב
 הרמבם
 שני
 מיני
 ירקות
 הן
 יש
 ירוק
 בברתי
 ויש
 ירוק
 בביצה
 ויראח
 לי
 שהירקות
 המוסל
 בבבר
 של
 עוף
 הוא
 הירק
 בבר
 בברתי
 שחבד
 הוא
 ירוק
 בביצה
 אם
 הוא
 שמו
 וכן
 יראח
 לי
 שאין
 ירקות
 מוסל
 בעוף
 בירתי
 שיש
 במינו
 מרברי
 שכל
 תמוריים
 בבין
 ירוק
 בברתי
 ובל
 שיש
 במינו
 מרברי
 ירוק
 אימשר
 שימצא
 לעיתים
 גם
 כן
 בתי
 ירוק
 בעיניו
 שחתירו
 יתרת
 שבריאא
 מפני
 שיש
 לעינים
 מורמות
 בו
 וכתב
 עוד
 הוא
 ו' במצא
 חבדי
 ירוק
 בגד
 בני
 המעיים
 ואין
 ירוקאם
 נפלה

לאור אם לאו סריפה דבידוע שנפלה לאור וקאם
 וקאם ו' כתב רב' מה דסריפין בשיגיו מראח
 במעים היינו דוקא בידוע שנפלה לאור אבל אין
 ידעין וחזינו שנשתנו בני מעיה לא תליגו בגפיל
 האור דמילתא ולא שביחא היא אלא תליגו בשיגיו
 הסבעים דמעמים מחמת רוב שומן או כתש
 מנשתני וכתב עוד קאם הרמבם ו' יש אומרו דסריפות
 שנפלה לאור לא שייך בבחמה לפי שעורח קשה
 דגם עובי הצלעות מגינות עליה וגם בני מעיה קשה
 קשין ליחמדי כי בסרם יתגורו מגפילת האש ישירה
 עורה ובשרה וכן כתב הרמבם ובעל העיטור כתב
 דרך משה שחעות מביו שנפל לאור צריך לבדוק
 לפי שאין לו עור וקורב חרבר שנחמרו מעיו אבל
 בבחמה אין חוששין אבל ודאי אם נחמרו גם היא
 נסרפה בבר דאין אילו אלא דברי גביאות אלא ודאי
 לא שייך בבחמה בלל פ' ב

נשתבר

ירי הבחמה
 או אפילו
 נחתכו

לגמרי או ששמשו מעיקרין או שיש לה שלשה ימים
 בשירה וחצו עצמו אסור בשגבר אם אין עורא
 ובשר חומין את רובו באשר יתבאר בע"ה וכן בע
 בעוף שנחתכו או נשברו אפיו אבל אם נשמש העי
 מעיקרו אפילו אחר מכן חוששין שמא נקבה חיי
 חיותא וצריך לגמחה לבדוקה אם היא שלימה בשי
 בשירה ואם לאו סריפה ובעל העיטור כתב שהיא
 סריפה ולא מחביא ליה בדיקה וכן כתב בעל המד
 חתומין ובדואי איעבול גיבי וקאם הרמבם ו' כתב
 בסברא ראשונה ווא שאם נשבר עצם חלשי חמת
 ומאכל לאח חוששין שלא נקבה חיותא וצריכה ב
 בדיקה וקאם הרמבם ו' ב

נשתבר

צלעותיה
 סריפה
 והוא שם

נשתברו רובו ביצר הבחמה יש לה עשרים ושנים
 צלעות צוללים שיש בהן מוח אחר עשרה מבאן
 ואחר עשרה מבאן וכל אחר תקועה בחוליא שלה
 ולמטה מהם יש לה עוד צלעות קטנות שאין בהן
 מוח ולאחר כל הצלעות יש חוליות שאין צלעות
 תקועות בהן נשברו רובן של עשרים ושנים הא
 הגדולות בין ששה מצד זה וקשה מצד מזו או את
 אחר עשר מצד זה ואחר מצד חשגי סריפה וקאם
 שנשתברו מחציו ולמעלה בלמי השררה אבל לא שם
 נשתברו רובן או שנשתברו רובן מחציו בלמי מסח
 בשירה ואם נעקרו מן החוליא וחוליא קיימ
 חיי באילו נשתברו צלעות הקטנות שאין בהן מוח
 בשירה נעקרו עליו חוליא עמה סריפה
 וכתב הרמבם ודוקא מחצלות הגדולות אבל
 הקטנות שאין בהן מוח אפילו נעקרו עליו חוליא
 וחוליא בשירה וקאם הרמבם ו' לא חילק בזה
 נעקרה חוליא אחת בולח אפילו מאותן שאין בהן
 צלעות אסורה

שלא

שלא

זהם שותקיו שחוששין שמא חארי דורסו ודחפודו
צמטח וישבח לו בגבו וכתב הרשב"א ולא לזה
לבר חוששין אלא לבל חשוורים שבדיר שכבר ביאר
ביארו שאין אומרים נח דוגזו אלא בשחרג אחר מה
מהם אבל דרס ולא חרג ארבה דוגזו ביותר ומבחי
דורס וכתב עוד הוא בלא כשנכנס בבלוב מלא עו
עות או בדיר של בהמה שהוא להם מקום צר שא
שאיין דרך לברוח מפניו אבל ארי שנכנס למקום ש
שהבהמות דועות שם אפילו שמענום צווחות וזו
זהו שותק אין חוששין שאנו אומרים ברחו מפני
ולא חשיגם ע"כ בהמה או עוף שבא למציגו בשווא
מבעבעדם ולא ירענו מה היה לו ומח אירע לו תו
תולין להקל ואמ' בקצה היבשה או בלב הכה אותו ו
ואין צריך בריקה אלא במקום שהם מבעבעו וכן
אם ציקב אפילו בפנים בשירה וכתב הרשב"א דורס
שנלפניו בלב וחול או קצה וחול שיש דבר לת
לתלות בו להקל אבל בשבאו לפניו בד ולא ידע
במה לתלות איך תולין אלא במצוי בין להקל בין
לחמיר הא וחוששין לרוסח חייגו שלא להתיר
בלא בריקה אבל אם בורקה ואינו מוציא בה דרס
דרס בשירה ומיחו כתב הרמ"ם דורסא ספק
דרוסה ציתת בבריקה אבל אם ודאי שגירסה אין
לה היתר בבריקה וכן כתב בעל העיסור ולא ש
שריגו בבריקה אלא היכא דקאמ' אין חוששין לו א
אבל היכא דקאמר חוששין לואין לו תקנה בבדיה
וארצי אבי הראש"ל כתב דאפילו

גבילה

נח

אסורה ביצר
בהמה שנבלה
מברר גביה א

או שנבלה לבור אם יש מכריסה ער המקום שנבלה
שם עשרה ספחים חוששין שמא גתירסו אבריה וא
דאפילו בורקין אותה ומוציאין אותה שלימה מכל
אבריה סריפה שוראי גתירסו אבריה אל"ם שאין ר
דואין בה שום שיצוי וכן כל ביוצא בזה בגז שסו
שסרפה לכותל או דרסה ברגליה או חכה באבן ב
בבל גופה וכן חרין בעוף שנחבס על דבר קשה
דאם שחתה מעת לעת יצאה מכלל דיסוק אברים ו
וגיתרת על ידי בריקה שיברקו אותה כגד בל החלל
אם היא שלימה מכל יח' סריפות בשירה ואם לאו ס
סריפה כתב הרמ"ם וכן אם גתירסו מהאבר
שבפנים וגססרה צורתו סריפה אפילו אם גתירסו
אבר שאם גיסל בולו בשר בגז סחול וכליות סרי
סריפה שחריסוק יותר מהגסולה והנקיב והמות
דחסימנין אין צריבין בריקה דאם עמיה תור מעת
לעת או אפילו לא עמדה רק פססה ידה לעמוד יצ
יצאה מכלל דיסוק אברים באילו שהתה מעת לעת
ודילה בבריקה חלבה או אפילו לא חלבה רק ש
שקטת רגליה לילך מותרת מיר אפילו בלא בריק
והרשב"א כתב ולא מהניא פססה ידה לתתירה
תור מעת לעת ער שתעמוד ולא עקרה מהני רגלה
לילך להתירה ער שתלך וכן יבא מדברי הרמ"ם
דא' הראש"ל כתב בסברא ראשונה ובעל העיסור
כתב ואנן האירנא ליכא מאן ד בריק ובעינן חלבה
דעת שנחבס על פני חמים חוששין לריסוק אבריה
ואם שם מלא קדמתו ממטה למעלה לעימת חמים
חרי זה בחילוד ואין צריך בריקה ואם שם ממעלה ל
למטה אין זה בחילוד שחמים חורירוהו דרך ירידת
לפיקר היה קשצו תבן על פני חמים בשדה לו וק
וקרם הוא להם ודאי מבחז שבו והוי בחילוד ביד
שקדים להם והא רשריגו היכא ולא גמל בגובה גש
עשרה דיוקא כגופל מעצמו אבל אם הפילוהו אח
אחרים אפילו בפחות מעשרה חוששין לו למיכה
זכרית ומגנחים זה את זה וגומלין לארץ חוששין
לריסוק אברים אבל אם לא גמלו אין חוששין ואם
ירעה תחילה שרוצין להפילת אין חוששין מפני ש
שועצת צמורניה בארץ ומחזקת עצמה לסיכור ש
שודרים שממילים לשוחסו אין חוששין להם אפילו
אם גשמו קולם בגומלם קמחא מועתה אמילוק

לדריסתו שהרי חוששין לספק דרוסה וחוששין ש
שמא שיגח מראוי מבחז וחבריא ויורד ונזקב למ
למטה אל"ם ולא ידעתי למח יש לצו לחוש לדבר
שלא מציגו שחשו לו חכמים כתב בעל הלכות בב
בעל מקום שהוזכר שם בריקה כגז בדרוסה גפולה
ושבירה בלא ברורות הראשונים ורבנן קמאי ה
היו חבימי ובקאי בבריקה אבל השתא ליכא למי
אבריקה שפיר ואמור רבנן לזכר יב' חרש ולצוקיבה
בל שאינה יולדת הילכך משחיגן הזכר שנים עשר
חרש והנקיבה ער שתתעבר ותלך ויש מהנאיצים
שכתבו שאנו סומכין על בריקתיגו שאין לריין אל
אלא מח שעיגיו רואות וצריך בריקה ימח שצמור
הקסגים ונס היוגים הארמומית נמצא כח ודיר
דברייתו קשה ונס כתבו שאם חגץ איגו ארנס כל
בר ואינו גיבר לשיכר אין לו בריקה כתב הרמ"ם

בשירה ער שיפסק דוב כל אחר ואחר מהם ורש"י אסר לאפי' בגפסק דוב של כל אחר מהם ואם הראש זל אפילו לא גסא דוב של כל אחר ואחר מהם בשירה 10 שאינה אסורה אלא בגפסק כל הגדול ורובו שכל אחד ואחר מהקסנים או שגפסקו כל שנים הקסנים וא דרובו של הגדולים אבל גפסקו וגסא דוב מכלל אחר מהקסנים או שגפסקו שני הקסנים וגסא דוב דובו של הגדול בשיר ובעות הז בעצם האמצעי כמו בבהמה וסימנים בו כסימנים בבהמה והם יז וחמור עות בבהמה שאפילו אם גפסק אחר מהז טריפה כתב הרשב"א ואם גפסק קצתו של אחר מהז יש מתירין ער שיפסק דוב כל אחר ואחר מהז כמו בבהמה ויש מי שאוסרין אפילו בגפסק דוב אחר מהז ואם גסבר העצם במקום צומת הגידוד דנקשר ונתרפא יפה יש אוסרין בלא בריקה ביון שאלו הובא לפגיון קורם שנתרפא היה צריך בריק דחר שמוא מאיברא כתב בשם הרשב"א שאם לא נשתנה מראית הבשר שעל השבר אז וראי נתרפא יפה אבל אם נשתנה אז וראי יש לחיש ורבי שמשון כתב שאם יאדע הרבר בערב שבת בין השמשות בעניין שאי אפשר להבין אחרת היה מתירין אבל לא בעניין אחר וכתב א"א הראש זל וכו' שהרבר מפיסק פק בעיני הגדולים גבוה להחמיר ברבר חרמבם מבשיר בגטלו צומת הגידוד וחתר אחר בר הרגל למעלה מהם מפני שהוא פוסק בנחתכו דגל דגליה ברב אלפס ובעיקר הפסק שהוא מבשיר בנחתכו דגליה למעלה מצומת הגידוד אין דעת א"א הראש זל בו דבמה שכתב לחתור הרגל למעלה מצומת הגידוד להבשירה לפי דבריו כתב א"א הראש זל ודעת רחוקה היא זו

דרוסה

טריפה פי' חזר
הגדרס מחיה
ועות חרורסין

ולא כל חיה ונחת שוין בדריסתו אלא מעלות מעלץ יש ביצר הארי יש לו דריסה אפילו בשור הגדול וב דבחיה אפילו גרולה שבחיות ואין זל בעופות וח והזאב אין לו דריסה בבהמה גסה ואפילו בקסנה ש שבגסות בגין בעגלים הרבים אבל יש לו דריסה בר בוקס ואפילו בגרולה שברקות בגון בבשים חזר הגדולים ואין זל בעופות חתול וגמיה ושועל א אין להם דריסה בבכשים הגדולים אבל יש להם דר דריסה בגריים וטלאים ובש בכל העופות חולרז אין לה דריסה בבהמה כלל אפילו בגריים וטלאים אבל יש לה דריסה בכל העופות ובלב אין לו דריס כלל אפילו בעופות אלא במעשה קוץ בעלמא שא שאם דרס או גקב בשיגיו ער לחלל חוששין לו ברר ברר שחוששין לקוץ שניקב לחלל וכל שאר חיות חוץ מאלו כתב א"א הראש זל שאין להם דריסה ש שאלם שהרוב שכול וחגמר עז אינן דורסין וחזר שכל כתב כל חיה סמאח שאינה גסה מן הזאב אין ל לה דריסה בגרולה שברוקס בבכשים דעייזים אפילו היא גסה בזאב אבל יש לה דריסה בגריים וטלאים ובש בעופות ואם הייתה גסה מן הזאב דינה כזאב

דיש לה דריסה ברקח אבל לא בבחמה גסה אפילו ה היא גדולה בארי היתה גסה יותר מארי הרי היא בא בארי ויש לה דריסה בכל ובן יראה מרבי הרמבם כל העופות אין להם דריסה בבהמה אפילו בגריים וטלאים חוץ מהנץ שיש לו דריסה בגריים וטלאים ולא בשאר דריסה לחוש בנתיאדם הבשר אלא אם גי ציקב ער לחלל חוששין לדריסתו שאז מטיל ארס דעופות בעופות ביצר חזק והוא אסור ויש אומ' שהוא פלסון וכל שלמעלה ממנו יש לו דריסה בכל העופות אפילו בגס שבגסין ושאר עופות שהן למט מחס ער הנץ יש להם דריסה בכל העופות שבמד שבמותם אבל לא במינין הגדולים מהם הנץ הוא הנקרא שפרווער יש לו דריסה בכל העופות הרק' בגון יוגים וביוצא בהז ובש בצפורים ואפילו הם גדולים ממנו אבל לא בגסין באיוזים ותרנגולים ברא בתרנגולים הגדולים אבל בקסנים יש לו דריסה כתב א"א הראש זל כל שלמטה מן הנץ אין לו דריסה כלל אפילו במינין שלמטה ממנו וכל א אילו שיש להן דריסה אין חילוק בין אם באין להז להחיל הגדרס ממנו ובין אם אין באין להחיל אבל בספר התרומות כתב דחתול אין לו דריסה א אפילו בעופות אלא אם כן יש לו מצילין ועל כן א אגד סומבין להתיר בחתול שבגס לתור לול של תר תרנגולים ומסקנת א"א הראש זל כתב בסברא הרא הראשונה ור"ה כתב אסור בכל עניין וטוב לה להחמיר והרשב"א כתב איפשר שחתולין שלגו בני תרבות הם עם התרנגולין וכל שראינו שרדת אחרי אחריהן וחבה אין חוששין לו וראוי לחוש להם עכ' אין דריסה אלא ביר ובציפורין אבל דרסה בגלח או גשבה בשיניה לא חיי אלא בקוץ בעלמא ואין ד דריסה אלא מיעת הדורס אבל שלא מיעת בגון שג שגפל הדורס דרר מקרה על הגדרס ונתחבה בו צפו צפורנו לא חיי דריסה ואין דריסה אלא מחיים של דורס ודורס ביצר הרי שנעץ בצפורנו בגבו של דורס דער שלא הוציא צפורנו הומת הדורס או גשחט חג הגדרס הרי זה בשר ברא בשדאינו מתחילה וער סוף אבל אם בא לפגיון וצפורן תחובה לו בגבו חוששין שהוא דרס וחזר ודרס ובן אלו הצרין בעופות הר חרורסין אפילו אם שחטוהו קורם שהסיר צפורנו אסור שכן דרר שמכה בו כמה פעמים ער שיצודנו חוששין לספק דרוסה בגון אם רואין ארי שבגס ל לבין השוורים חוששין שמא דרסו ברא בשחיה שו שותק והם מקרקרין אבל אם הוא שותק והם ש שותקין או הוא והם מקרקרין אין חוששין ואם חתר ראשו של אחר מהם אין חוששין לאחרים אפי הוא שותק והם מקרקרין ראמריו כבר נח רוגזיה וכתב הרשב"א ודוקא בשחרגה אבל אם פצע אחת מהם ולא חרגה חוששין לכולם וכל שכן שחמ שחמתו בערה בשחצילה עצמה ולא חרגה והא דת דחוששין דדוקא בשירענו שבגס הארי אבל אם הוא ספק אם בגס אם לא או שהוא ספק ארי או בלב או שמא בקצה גת אין חוששין ארי שבגס בין השוורים וגמזאת צפורן של הארי תלושה ויושבת בגבו של אחר מהז חוששין אפילו אם הוא שותק וח

שחוק הלוקח ישר שאומר לחברו מבור לי בני מעי מעיה של פרה זו וחיו בהן מתנות בהונח צריך הלוקח ליתנם לבחן ואינו מנכה לו מהרמים שלא מבר לו חלקו של בחן מברם לו במשקל אם שקל הלוקח לעצמו צריך ליתנם לבחן ואין מנכה לו מ מהרמי ואין הבחן יכול לתובעם מהמבור שקלם המבור רצה הבחן תובע אותם מן המבור או מן הלוקח צר שנתגיר והיה לו פרה שחטה קורם ש שנתגיר פטור האם אתגיר חייב ספק אם קורם אם אחר בר פטור

ל תאכל הנפש עם הבשר חבשה אוהרה לאיבל אבר מן החי ונוהג ב

בבחמה וחייה ועות ואינו נוהג אלא בסחורים למי לפיכך אבר הפורש מן החי בין שיש בו בשר וגידיו ועצמות בין שאין בו אלא בשר לבד בגין הלשון וח וחסחיל והכליות והבצים אסור לאוכלו בין אם יש בו בשר בין אם אין בו בשר וכן בשר הפורש מן החי אסור אע"פ שאין בו מים אבר מן החי אסור משום ובשר בשדה טריפה לא תאכלו ואפילו הפורש מהבחמה ועריון הוא בתוכה בגין שנחתה פחסה או מהכליות ונשארה החתיכה בתוכה אסורה אבל אם נחתה מהעובר שבמעיה ונשארה בתוכה מותר אבר המדולדל בבחמה וכן בשר המדולדל בח אסור אינו יכול לחזור ולחיות אפילו אם לא פירש ממנו עד לאחר שחיסה אסור אבל אם יביל לחזיר ולחיה אם נשחטה בבחמה מותר ועצם הנשכר אם עורר ובשר חסיד את רובו מותר ואם אין עור ובשר חזר חסיד את רובו האבר אסור ובהמה מותרת ואם חזר במקום שאינה נסרפת בו כדפריש לעיל בחל בחלבד טריפות ביצי דבר שנחלש ועריון חז מעורר בבית מותרין אלא שנחלו בחז מנחמאס איסור ואין לשנות חוצא העובר את ידו בתבתי למעלה בחלבות טריפות

בשר שנתעלם מן העין אסור אפילו היא בהמה שלימה ואפי

מוצח בביתו לרעת רב אלפס וכן כתב הרמב"ם ח חכמים אסור כל בשר הנמצא בין בשוק בין בירגו אע"פ שרוב הסבחים והמבורים ישר ולא עור אלא אפילו המצוי בשר בביתו אסור אם נעלם מן העין אלא אם נז ישר לו בו סימן או סביעת עין ורש"י ח התיר החל ורש"ם כתב וראי אם נסלו עור וחזר והחזירו אסור דחיישינן שמא החלימו וכן אם א אבד דמצאו אסור הכל אם אין סימן או סביעות ע עין אבל אם מצאו במקום שהניחו מותר ורש"ם כתב דאם נחלש עורו ומצא תשעה אסור דחי דחיישינן שמא צילז האילן אחרים ויש מחלוקת ש שאם חזר במקום שהניחו והעורמות יכולין לים ליתעל מעלם ולהוציא אחר ממקומו חיישינן אבל אם תלש ממנו דמכא שם לא חיישינן ומסקנא אא חרש"ל ברב רח"ט

מבין דבריו למח ממרישין כל המתנות כיון שאינו חייב ליתנם וחללא אינם טובלין ואלא חרש"ל כתב כיון חייב בכל המתנות דתניא אם שח לרבות בוי פ"ב וצרצח לומר דווקא בצבי חבא על חתי חתישה דממח נפשו יש כאן מקצת שח אבל תיי תייש הבא על חצייה פטור רש"ם אין חוששין לו לזרע חאב ואין כאן אפילו מקצת השח ואין צחגין בקרשים ובבבור ומיהו בביר קורם שבא ליר בחז שנתערב בבהמות אחרות חייב ליתן מחז המתנות שיאמר הבחן על כל אחת ואחת תן לי מתנותיה ואם אתה אומר שחוק בבור א"כ תן לי כולו אבל בכ בביר שגיתו לבחן כמומו ומבור לישרא שגם הוא פטור מן המתנות ואם נתערב באחרות אם רבים שיחטין אותם כולן פטורין שכל אחד יאמר שליח הוא הבבור ואם אחר שוחט את כולן אין פטורין לו אלא אחר מהן ונחגין בין בארץ ישראל בין בחוצה לארץ בכל זמן כד כתב הרמב"ם ורש"י פסק שאין צחגין בזמן חזו ובן כתב הרמב"ם מיר מוטעבור וכן נחגין ואין צחגין אלא בישראל אבל בהנים ול ולנים פטורין שגם הלוי פטור מליתנם אבל אם נטלם בחז מירו אין צריך לחזירם לו שהיא ספק אם חייבין אם לאו ואין צחגין ללוי בראש שבחן פטור בששוחט לעצמו אבל אם הוא סבך ו שוחט למכור אם הוא קובע למכור בבית המסבחי חייב ליתן לו מיר ואם אינו קובע למכור בבית ח המסבחים פטור שתיים ושלוש שבתות ונכא ואי ואילר חייב ומגרין אותו אם לא יתן שני ישראל שהם שוחטין בבחמה אחת חייבין אבל המשתתח עם הגוי ועם הבחן פטור וצריך לרשים פי לעשן סימן שחן שותפין עמו כרי שלא יחשדוהו שאינו צו גותו המתנה כתב הרמב"ם אם הבחן יושב עמו ב במטבחים ונשא וגותו עמו אין צריך לרשים א אפילו אינו עמו והמשתתח עם הגוי אין צריך לר לרשום אפילו אינו עמו בשעת מכירה וכתם גוי מדבך דברים ומוריע לכל שהוא שותף ואינו צרא ב מתור הגמרא אלא בשותח עם הבחן בכל עניי צריך לרשום ובגוי אם יושב עמו במטבחים אדא אין צריך לרשום בראש שותפות הבחן והגוי מ בדר בשותח בבולה אפילו בכל שהוא אבל אם אי איך הבחן והגוי שותף עמו אלא בראש אינו פטור אלא מן הלחיים ואם הוא שותף עמו ביד אינו פוט פוטור אלא מן הזרע ואם הוא שותף עמו בבני מעי מעיים אינו פטור אלא מן הקיבה ואם יש בחמה ל לסח ומצא דאשה לישראל ושייר כל הגיה לעצמו חזיר בלחיים אע"פ שכל הבחמה היא לבחן כיון שסבחים חתיוב הוא לישר השוחט בחמה ישר ח חבמה חרובת על השוחט ליתן מתנותיה לבחן ואם שוחט בחמה ביה או גוי פטור בחז שמכר פרה ל לישר ואומר לו אני מוכר לך פרה זו חזר ממנו מתנותיה חוי תנאי וצריך ליתנם למכור אבל א אפודמו לו על מנת שמתנות ש"ל אינו תנאי וח חמסות קיים אכול ליתנם לכל במז שירצה ישר שמכר פרה לחברו ושייר חמשה חייב הלוקח ל ליתנם אע"פ שגשמו למכור בבהמה אחת על חסבה

ממקום גבוה הרבה אין חוששין לה לא שצא קטחצ מחלון שבכותל לא שנא מארובה שבאמצע חגג למ לפיכך אם הגיחה למעלה ומצאה למסה אין חוששין לה שאנו תולין לומו מעצמה קפצה וא אמילו הפילה אחרים אם גמלה על מתניה אין ח חוששין לה לפיכך גנבים שגנבו בהמה מן חדר א אמילו השליכוה מעבר לגדר שהוא גבוה מאד אין חוששין שמכוננין להפילה על מתניה ברי שתוכל לרדף לפניהם וכן בשעה שמתזירין אותה אם מחמת תשובה מחזירין אותה שמכוננין להפילה ב בענין שלא יפסידה אבל אם מחמת יראה מחזירין אותה אין מכוננין לכך וחוששין לה עובר שגולר אלף שבבית הרהם הוא מקום צר אין חוששין לו ל לדיסוק אברים אמילו אם רואין בו ריעותא שאינו יכול לעמוד ומותר לשוחטו מיד אם ידוע שכלו לו חרשיו עות שנחבס על דבר קשה בגון סלית שגמל או על גבי דשתות שיש בהן קשרים ועל גבי דק שב שגופץ מחפשתו ועל אבק ורבים ועל גבי חריות של רקל חוששין לו ואם נחבס על דבר דך בגון ע על סלית בפול ועל חול חס ובירצא כזה אין חוש חוששין לו ברבסו בגפיו ברבסו שצוין אותו בו וזה נחבס אם שני בגפיו ברבסו כות שצוין אותו בו ח חוששין ואם לא נרבסו בו אלא אחד מהם אין חוש חוששין שהוא מורה מעט בבגת השיני

הגלורה

אסורה וח
והוא שגם
שנמשס כל

עורה בין בירי ארם בין על ירי חולי ואם נשתייר בח כסלע בשירה ומסך רב אלפס דבעינן שישאר ב ברוח סלע על כל אורד חסרה וה' מכם מס מסך דבעינן כסלע על מצי חסרה וברוח סלע ע על כל פרק ופרק מפרקיה וברוח סלע על מקום סיבורה ואם ניסל מקום כל חסרה או מקום כל פרק ופרק ממנה או מקום סיבורה והשאר כולו ק קיים מבעיא אם מהני ולא איפשיטא ולחזמרא ואם הראש זל מסך ובכל מקום ממנה שישאר בו ב כסלע כשירה

אחרות

הדם והמעושנות
והמצוננות ושאי
ושאכל חרפוני

וצאות חרפונין ופלפלין וסם המות של בהמה א או ששתתה מים חרעים בשירה אכלה סם המות של אדם או הבישה גחש או שנשבה בלב שוסה מותרת משום סריפה ואסורה משום סכנת גפשות בהמה או חיה שגפסדו רגליה לא יאכלו ממנה אלא על יד בריקה שיש לחוש שמה נשבה גחש וזו בריקה ש שלא יאכלוה אלא על יד צלי ואם יש בה ריעותא יראה מיד על ירי האש

אחר

שכר ומצא בשר
יפריש המתנות ש
שחם חזרוע וחלת

וחלחיים וחקיבה ונתיב וזה יהיה משפט חכמים

מאת העם מאת דובחי הדבה אם שדר אם שח ונתן ל לבחן חזרוע וחלחיים וחקיבה פי' זרוע דווקא בש בשלמים של ימין והוא מפרק ארביכה הנמכרת ע עם הראש עד כח היר שקורין אישםלרא וזה שגי מ פ"קים וחלחיים וזה מפרק של לחי עד פוקא ש של גרזרת שהיא סבעת הגדולה עם חלשון שביצית וצריך ליתנו עם העור ועם הצמר שבדאש חבבשים וחשיער שבדאש חתישים שאינו רשאי למלוה הראש ולא לחפשים עורו קורם שיתגנו לבחן וחקיבה צריך ליתנו לו עם כל חלבה פנימי וחיצון אלא א אם בן נהגו בהכנים להניח חללב לבעלים או רשא דשארין לעכבו ואע"פ שאינם סובלין פי' שאינם א אוסרין לאכול מהבשר קורם שיפרישם כדרך שחת שחתומה אוסרת לאכול מחתבואח עד שיפרישוח אמילו חבי מצוה להפרישם מיד ואמילו אינו שוחט לצורך אכילה אלא לצורך בלבים או לצורך אכילה רפואה חייב ליתנם אבל שהם ומצא טריפה פסור ויתנם לבחן חבר אם יש שם חבר שהוא קורם לעם הארץ ואם אין שם חבר יתנם לעם הארץ וג ונותנין אותם גם לבהצת אמילו בשואה לישראל ולא עור אלא שאמילו בעלה ישראל פסור בשבילה ולא י חלקם להרבה בהנים שצריך ליתן לכל אחד ואחד דבר חשוב ברי נתינה אלא גותן זרוע לאחר וקייבח לאחר ולחיים לשנים ובשור הגדול יכול לחלק ח חזרוע לשנים לכל אחד פרק אחד ואם אין שם בחן ישים הפתנות ברמים ואוכלן וגותן הרמים לבחן ואין לו לבחן לחסות המתנות ואמילו לשאל אותם במח אלא אם יתנום לו דרך בבור יסלם ובזמן שחם בהנים רבים במטבחים הצנועים מושבין יריהם והאגודנים ניסלים ואם היה צנוע זה במקד שאין מבירין שהוא בחן יסול ברי שידעו שהוא בחן וחבחו יכול לאוכלם בכל ענין שהוא ערב ע עליו ויתר ואם כל המטעמים שוין אצלו יאכלם צלי ובחורל דרך גדולה ויכול לחאבילם לבלבים ולמזבזם וליתנם לגדים שאין בהם שום קדושה בחן שיש לו מבירין שרגילין ליתן לו מתנותיהן יב יכול לזכותם לישראל שיקבלם מיד מבירין אלף ש שעדיק לא באו לירד ודווקא שהזבחה תלמיד חכם וחשפה דחוקה לו ולא יחא בהן המזבחה משרת בב בבית ישראל שרגילין ליתן לו המתנות אבל אם אין ח חזובה תלמיד חכם או שאין השעה דחוקה לו או ב בחן חמשה בבית ישראל אין מזבחה לאורח תלמיד ח חכם שמתארח בבית רבו במתנות שרגיל ליתן לו רבו אסור לא נתן המתנות לבחן אלא אכלו א או הפסידו פסור מדיני ארם אלא ברי לצאת ירי ש שמים צריך לפרוע דמיהן ישראל ששלח לחבירו ב בשר והמתנות בהן מותר לאוכלו ואינו חושש שמ שמה גולם המשלח ומתנות אין צוהגין אלא בבהמ סהורה ולא בחיה ועות וצוהגין בכלאים הבא מהעד והחול דבענין מתנות כוי הבא מבחמה וחיה בתב הרמבם כוי אלף שהוא ספק מפרישין ממנו ב כל המתנות צבי הבא על חזק וילרע חייב בחצי מ מתנות או שח אמילו מקצת שח אבל תיש הבא על חצייה חולד מסור מכל המתנות עב ואיב

גירח שכל ירד שיוציאנה מתחת יר ישר מחזקתה
ברד שמתכין אותה מצדרי הבשר היא בחזקת ש
שניטל גירח חילבד מי שבא מעלמא וציקר והלך לו
ואין אנו יורעין אם הוא בקי בניקוד ואין כאן מי ש
שהוא בקי בניקוד להראות לו אם הוא מנוקד ים
יפה מותר שאנו תולין אותו שהוא בקי בניקוד וצ
דניקוד יפה דרוב המצויין אצל הניקוד מומחין ח
הן הסבה צאמן על גיר הגשה ברד שנאמן על חת
החלק וכתב הרמבם ומי אין לוקחין בשר מכל ש
טבח אלא אם היה אדם בשר ומוחזק בבשרות אותו
ששוחט לעצמו ומוכר לאחרים וצאמן הלוקח בשר
ושלחו ביד אחר מעמי הארצות נאמנין עליו אעפ
שאינו מוחזק בבשרות ואין חוששין שגא יחלוח ו
ואפילו עבוי ישר ואמהותיהן נאמנין בדבר זה אב
אבל לא גוים שחוששין שמא יחליח אבל כל חתיכה
שניכר בה חיתוך הניקוד בגזו הירד וגטילת חוסי
היר והחוס שגוסליו מן החזה מותר לשלוח על יר
צוי סרר הניקוד מבעל העיסוד

סרר הניקוד שהעתיק חרב מאחר מן המהברים הש
הנוקד את הבשר מתחיל בראש ימחתכו ומוציא
המות ומעביר הקדום שעליו ואחר כך מעביר הק
הקדום שתחת המוח הרבוק בעצם וגוסל הלחיים
וחותך בסבין תחת שורש הלשון ומוציא גיר אחר
ובן יחתוך מצד השני ומוציא גיר אחר ומחתך בס
בסבין תחת שורש הלשון ומוציא ממנו חוט של רם
ויורד משם לגררת למקום שחיסה ומוציא משם
שני גירין מצד זה סמור לבשר ושני גירין מצד זה
סמור לבשר ואחר כך חותך את החזות לשני צדין
ומאותו בשר ארום הסמור לחזה מוציא חוט של ב
בשר סאותו מקצת החזה עד קצתו ובן מן החזה ח
חשני וגוסל הסבין ומחלק בין הכתח לגזת דגוס
את הדורע ואת הכתח ומתחיל מראש הכתח כאמצ
באמצעיתו ומחתך ומוציא גיר עבה ומוליך חסבין
ומחתך הדורע על יר קצותיו עד שימסור כל הגיר
סאותו משפת הכתח חסמור לשורה עד קצת היר
וצריך לשקוע הסבין יפה עד שיעקור אותה צירי ח
החוטין הגושבין ממנו מעיקרן שהוא מחלק בין
הכתח לגזת ויעקור שרש גיר זה שהזכרנו למעלה ש
שם חרש שלו ומוציא ממנו מצד הכתח מלמעלה
חוט אחר ובן לבתח חשני וגוסל היר ומחתך בו דמ
ומוציא ממנו גיר אחר ואינו נמשך למעלה ומרתו
במרת היר ומחתך מצד היר ומוציא משם גיר אחר
שהוא סמור לעצם היר ואחר כך מתחיל ממקום ש
סיום הגיר שמוציא מן החזה ומקליח בידו אותו ק
קדום שעל חבסל ובשמן קלח גראין ראשי החוטין ש
שחן בבסל וחן שלשה מימין ושני משמאל שלשה ש
שמימין מתחלקין לבב ושנים משמאל לשלשה
שלשה גוסל ראשי הגיר בידו וממשיך וגמסכו מאי
מאליהן בהיותו חם אבל בצונן צריך לפשפש את
אחוריתו וגורר אותו חלב שתחת בשר המתניין דמ
ומקליח יפה יפה משני צירי הכחמה ואחר כך מע
מעביר בשר המתניין שקורין בלעז לונביש ואינו
ראוי אלא לצלי וגוררו יפה משני ציריו ואותו ע
עצם סאותו בבתיים מחתכו ומסיר כל הכבחות ש

לא שיהתכם תחילה ואח"כ ימלחם ואז מותרין א
אפילו לבשלם בקדירה ויאדאפילו לצלי אסורין ש
בלא חתיכה ואפילו אם מלחו וצלאו אסורין דכל ז
זמן שלא חתכו אין האור שואב חום שבהן ומיחו
אם חתכו מותר לצלותו אפילו בלא מליחה
וחגאונים בתבו שמותרין לצלותו אפילו בלא חתי
חתיכה ומליחה ובן היא מסקנת אא חר"א ש"ל וא
דאפילו למי שמצריך חתיכה גם לצלי אם צלאו בל
בלא חתיכה הם אסורין וחבשר מותר ובן הקדום
של המוח צריך לחתכו ואם צלאו ולא חתכו ולא ח
הציתו על בית השחיטת הקדום אסור והמות מותר
מותר ביצי זכר כל זמן שלא היה לו שלשים
יום מותרין במליחה בלא קליפה אפילו לקדירה
אפילו אם יש בהן כמו חוטין ארומין ואם היה לו
שלשים יום רואין אם יש בהן כמו חוטין ארומין
אסורין לקדירה בלא קליפה אבל לצלי מותרין ל
לשון הרמבם חוסי הלב וחוסי היר וחוטין העוקץ
וחוסי לחי התחתון שבצר הלשון מכאן ומכאן זה
וחוסי הרקין שחן בתוך חלב הרקין כמו בית עכב
עכביש מסובבין זה את זה וקדום שעל המוח שבק
שבקדור וקדום שעל הבצים לאחר שלשים יום ב
בולן אסורין משום דם ובל בני המעיים שהמאכל
סובב בחללו אין מחזיקין בהן דם כתב הגאון יש
בכחמה כמה גירין ובמה חוטין שמלאין דם וצריך
לחתוך כל המקומות ברי שיצא הדם במליחה עפ
וחומרא הוא שהחמיר ולא מדינא דגמרא דמדינא
דגמרא אין צריך לחתוך אלא הגירין שהזכרתי

גיר חגשה נוחה בכל בהמה וחיה אפילו אין בה שלה עגול וצוחה ביד

של ימין ובשל שמאל ואינו צוחה בעזת למי שאין ב
בח שלו עגול אבל אם גמצא לו בח עגול צוחה בו וא
ואין צריך לברוק אחריו אם הוא עגול וצוחה בבוי
ואינו צוחה בשליל כל שאינו סעון שחיסה ושנים
צוינהן ביד אחר פגימי סמור לעצם וחשני חיצ
חיצו סמור לבשר ושניהם אסורין וצריך לחסס א
אחריהן אלא שהפגימי אסור מן התורה והוא הפו
חפוש בכל הירד והחיצון אסור מרבריהם וקצוק
וקצוקגות שבשניהם אסורין מרבריהם לפיכך צר
צריך לחסס אחריהן בכל מקום שחם ושמגם אס
אסור לפי שיש קדושים הם ונחגו בו איסור וגו
וגופו של גיר אינו אלא בעץ שאין בו טעם ואעפ"כ
אסרתו תורה על בן אינו אסור תערוכתו בפליסתו
וחקצוקגות והשומן שבהן יש בהן טעם לפיכך א
אסורין תערוכתו בפליסתו ויש אסורין אותו בהג
בהנאה וחרמבם התירו ולזה חסבים אא ח"ל
אש"ל לפיכך שולח גובדי לאדם יר שגיר הגשה ב
בתוכה אעפ"כ שמחזיק לו טובה בשביל הגיר ואם א
אינו צותנו לגוי במצי ישר יבול ליתנה לו בין אם
היא שלימה או חתוכה ואם גותנה לו במצי ישר לא
יתנה לו בשחוא חתוכה אלא אב"גסל גירח שיש ל
לחוש שמא סבור ישר שראה שגתנה זה לגוי שנסל
ירה קורם שגתנה לו ויקחנה מנגנה ויאכלנה עם

חלב שור וכשב ועז ל
לא תאכלו לפיכך אי
אין חייבין בשום ח

חלב אלא אלו ג' המינין אבל בהמה טמאה דחיה ב
בין סהורה בין טמאה רלבם בכשרם ואפילו באיל
השלשה מינין כתב הרמב"ם שאין חייבין על חלב ב
צבל שלה אלא משום גבילה כמו על בשר אבל בא
באלו השלשה מינין חייבין משום חלב בין אם הו
הוא שחוטא או גבילה וטריפה כו' חלבי אסור
ואין חייבין עליו השוחט כדמצינן במצא בה עיבר
לא שנא בן שניה או בן תשעה בין אם חי או מת ח
חלבו מותר והא דחלב כן תשעה חי מותר ודוקא
שלא הפריס על גבי קרקע אבל הפריס על גבי קרקע
חלבו אסור והרמב"ם אסור אפילו לא הפריס
על גבי קרקע ולא נהירא הוסיף ידו לצעי בהמה
ותלש חלב מבן תשעה חי שבתוכה חייבין עליו מש
משום חלב בעל חלב בהמה גמורה ואיזהו חלב ב
כל שהוא תותב קרום ונקלח פו שהוא פרוש על הק
הקרום בעניין בשנקלה הקרום צלח עמו ולא י
יהא בשר החופה אותו חלב האליה מותר
חלב שעל הבסלים וקרום עליהם אסור ופ"ה הר
מב"ם שהוא החלב גבי קרקע הידיים ורש"י פ"ה עצם
קסו הוא ומוצא על עצם הנגא ומרובו תחת האל
האליה מנעלח ועליו יש חלב תחת ראש המותן ש
שקדיו לנגביל חלב שתחת המתנים אסור ופ"ה הר
שהוא תחת הבליות ונראה בגובה הבסלים ואחר
בר גבלע תחת בשר אדום דק ומתפשט תחת אותו
בשר בכל הבסל וכל שהבשר חיפהו מותר ובשבלח
למטה אתי בשר יוצא ממנו קרום לבו ועב חוץ מ
מנה קרום חרץ המהפשט בכל הבסלים שאסור מש
משום חלב והחת אותו קרום יש לובן חלב ויש צד
צוהגין בו איסור חלב לפי שאותו קרום העב אינו ד
חשוב להם חפוי בשר אבל באשכנז צוהגין בזה ח
היתר והם בעיני צראה שחפוי בשר גמור הוא
ורב א"פס פ"ה שהוא תחת הבשר בראש הבסלים וק
דקרום מפסיק בין זה החלב ובין השומן שתחתיו
דהעליון אסור והתחתון מותר והרמב"ם צ"ח ס
סימן להבנה איזה חלב וכתב כל מקום שתמצא בו
חלב תחת הבשר והבשר מקיפו כל כביביו ולא
יוראה ער שיקרע הבשר הרי זה מותר חלב שעל המ
המסס יבית הכוסות חייבין עליו קרום שעל דרה
הסחול והוא הצר הגס חייבין עליו ושעל שאר חס
הסחול והחוטין שבו אסורין ואין חייבין עליהן
הבוליא יש עליה שני קרומים העליון חייבין על
עליו התחתון והחוטין שבה אסורין ואין חייבין
עליהן ולבן שבוליא יש אסורין ויש מתירין
דרש"י פסק לחומרא חוטין שנחלב אסורין ואין ח
חייבין עליהן חוטין שבעורץ אסורין ואין חייבין
עליהן ודחם חמש ג' מינין וב' משמאל חג שמימין
בלאחר מנהן מתפצל לשנים ולשנים דהשנים משמ
משמאל כל אחר מהם מתפצל לשלשה שלשה ווא
וראשו ואחר מחיבר לשורה וראשו הפיגולין גרב
גרבקין תחת החזה בראשי הצלעות ואותו ראשי ח
הפיגולין מצויין בחצי הבהמה שלפנים וצריך ל

ליזהר לחסס אחריו ב
חלבים אחר עשוי בקשת ואחר עשוי ביתר ורב א
אלפס התיר שעל היתר ואסר שעל הקשת וכו' ב
כתב הרמב"ם ורש"י אסר שניהם ולזה הסכים א"ח
הראשון חלב שעל הרקין אסור ודוקא באורר
אמה משמתחילין לצאת מן הקיבה אבל מבאז ואי
ואילר שומן הוא ומותר לשון הרמב"ם חלב ח
חלב וחלב המעים והם הרקין המלופפין כולו מו
מותר חוץ מהמני הסמור לקיבה שהוא תחילת ב
בני המעים שצריך לגרור חלב שעליו ויש מהגאונים
שאמרו ראש המעים שצריך לגרור הוא המעי שיר
שיוצא בו הרעי שהוא סוף המעים אין מולחין
החלבים עם הבשר ולא מריחין אותם עמו וכלי ש
שמריחין בו את החלבים אין מריחין בו את הבשר ל
לפיכך במקום שררר הטבח להיות מריח הבשר בזה
בחצות צריך שיהיו לו שני בליים אחר להריח בו הב
הבשר ואחר לחיוב בו החלבים סבין שחיתכו בו
החלבים אין חותכין בו הבשר לפיכך צריך הטבח
שיהיה לו סבין לחלבים וסבין לבשר כתב בעל
העיטור מסתברא מנקה הבשר אין צריבין שני ס
סבינין שאין מחתכין חלב שאסור מן התורה אלא
צורך אותו בסבין ואין בו דוחק וסבינא בבשר אע"פ
שכשמוצית הגיר אי אפשר שאינו חותך ומנקה
ישראל קרושים הם וחחמירו בו ולא החמירו בסבין
ואפילו דמשתכח דאית כח דוחקא וסבינא בריעבר
מותר בהרחה שהרי כל ישראל נהגו להדיח הבשר לקר
לקרירה וכן כתב הרמב"ם ונהגו מנקה הבשר לב
לצק בסבין אחר לפי שלא אמרו שני סבינין אלא
לחתיכת חלבים אבל בגיר ושמוצית אין בו שומן
חלב כל בר שירבק ממנו בסבין ומצ צריך ארס ל
להיות מלמד כתור ביתו שיחוש משכשפין הבשר יפ
יפחלצא יריספיקות הללו וכו' להיות מנקה
הבשר מקצת תורה בסמרטוט וכן צוהגין רוב המנקה
המנקה אין פורשים הבסלים על גבי בשר ב
בעור שהחלב עליהם חס לפי שהקרום שעל גבי ח
החלב דק וקרקע על ירי משמש ירי חטבח ובשטנ
ובשמוצית אותו על גבי הבשר גמול החלב ובבלע
בבשר כתב הרמב"ם כל הרבירים האלה אסור לעש
לעשותן ואם צעשו לא צא"ס הבשר ואין מבין העו
העושה אלא מלמדין אותו שלא יעשה וכן אין מו
מולחין את הבשר קרום שסיסור ממנו החוטין וח
וחקרומו האסורין ואם מלחו מסירין אחר ואמל
חיה בחזקת מנשה מסירין אחר שנמלח ומבשל
וסבך שדרבו לנקה בשר ונמצא אחריו חוט או קרום
מלמדין אותו ומזהירין אותו שלא יזלזל באיסורין
אבל אם נמצא אחריו חלב אם הוא בשעוררת מעבי
מעבירין אותו ואם נמצא אחריו בזית ואמילר בחר
בהרבה מקומות מכין אותו מכת מדהת ומעבירין
אותו מפני שהטמאים צאמנים על החלב

חוטין שאסורין מש
בשום דם שבהן כנוז
חוטין שביד ושבתח

ושבלתי ובלטון ונצחור ומליחה לא מהגי בזה אפ

ראשון שהוא מתבשל חלב ורם שבהם עם הבשר
ורשםם התיר לערות מבלי ראשון עליהם שערות
חשוב בבלי שיני ורשםם אסר רחשיב ליה בבלי ראשון
ועיחו אם עירח עליו רי לו בקליפת העור שאינו
מבשל אלא ברי קליפה ואם ראש העור למעלה בש
בשמערה עליו או אין צריך קליפה לפי שהנוצה
נגיזה עליו והרשםם כתב שאפילו אם נחשב ע
ערוי בבלי שיני אסור שאינו מבשל מבליע
ומפליט שהיו אסורו אפילו להניח הבסלים על הב
חבשר מיד אחר שחיטה שמא יזכ החלב ויבלע בב
בבשר לפיכך אסור למלוג אלא אחר גיקור ומליחה

ביצה סדר מליחה מריח
חבשר תחילה ואם
הריחו הטבח אין צ

צריך להריחו עיר ואם מלח ולא הריחו תחילה יש
אוצרים שאין לו תקנה עור אחת אם יריחו ומלחו
פעם אחת ויש מתירין ולזה הסכים א"א הראש ז"ל
ומלח בין במלח רך בין במלח גס והרשםם כתב
שאין מולחין אלא במלח חס שהמלח חרץ הוא
בקמח גבליע בבשר ואינו מפליט וא"א הראש ז"ל כת
ולא מסתבר דיתר שהוא המלח רך הוא מתפורר ע
על הבשר ופועל להוציא הרם כי הוא הצרפק בו א
אבל הגס הוא נושר מן החתיכה כשהופכה למולח
על צורה חשיני ובעיקר המליחה כתב הרשםם שא
שאין צריך ליתן מלח על הבשר עד שיכסנו בולר א
אלא מולח יפה יפה ער שלא יחא ראוי לאכול עם א
איתו מלח ואין צריך למליח החתיכה משני צדדיה
אבל א"א הראש ז"ל כתב צריך לפזר עליו מלח
הרבה שלא ישאר בו מקום מבלי מלח ואין תרצה
ותרגזות צריך למולחם גם בפנים ושיעור שהיו
שתיהן במלח כתב הרשםם ברי שיעור הילוך מיל
וא"א הראש ז"ל כתב ברי עלייה ואחר ששהה שיעור מ
מליחה יריחו שני פעמים ראשונה להעביר המל
וזרם ושנייה להעביר ליחלוחית המים שנשארו ב
בו וישנות הבלי שרוחצין בו בין רחיצה לרחיצה
וקורם שיתגנו בבלי של מים שמריחו בו יגפץ מעל
מעליו כל דמלח שעליו או ישספנו במים ברי שלא
ישאר עליו מהמלח לכן כתב הרשםם שמוסב למ
למלוח במלח גם כי הרם צדק בבשר הרבה וצריך
שפשות גדול ורשםם פי אין צריך גיפוף כלל שהוא ב
גבליע בבשר ואין ממנו על הבשר כלום ומי בין מ
מלח במלח גס או רך ולא נפצו או לא גשסח במים
תחילה אין לאוסרו כי המים שבבלי מבטליו בח ח
המלח ולא חשוב כדירת לאסור הבשר ואם נתבש
חבשר בלא חרחה שאחר המליחה צריך שיחא בקד
בקרייה ס לבטל כל המלח ואין צריך ס לבטל כל ח
החתיכה וכתב בספר חמצות ואם גוי משמש בבית
ישר ונתן הבשר בקרייה ואין ידוע אם הריחו אם
לאו נאמן במסיו לפי תומו ואם ידוע שריר ישר
להריחו וחיח שם אפילו צער שיורע בסיב הרהח א
או אפילו אם נכנס וירצא מותר ומירתת גוי ויש א
אוסרין בזה בשר שנתבשל בלא מליחה צריך שיהא
בקרייה ששים לבטל כל חבשר ואז הכל מותר

לפיכך מותר לאכול בשר חי בלא מליחה ובלבד של
שלא יחא בו מחחוטין שדם בהם שחרם שבחוטין ח
הוא ככנס ועומד בבלי ואסור והרשםם כתב
הרוצה לאכול בשר חי מולחו ומריחו יפה יפה ול
ולא נהירא השובר מפרקתה של בהמה אסור לאב
לאכול מבשרה חי אלא אם בו מלחו יפה לפי שהד
נותעורר לצאת בשעת שחיטה ובששובר מפרקתה א
אינה יכולה לזנק להוציא וחזר וגבליע באברים
אבל על ידי מליחה מותר אפילו לקרירה ובעל ח
העיסור כתב דאפילו במליחה אסור שאין המלח מ
מפליטו ונשאר בו מרם הגפש ואסור וא"א הראש
ז"ל לא כתב כן צריך הרם מחמת מבח אסור לבשלו
ער שיחתור המקום ויעלחנו יפה יפה שכיון שג
שנצור הרם אין לו פתח לצאת ער שיחתור בו אב
אבל מותר לצלותו על האש אפילו בלא חיתור ומל
ומליחה שהאש שואב הרם וכן כל הורירין והקר
והקרומים שיש בהם דם כאשר בארתי למעלה אס
אסור לבשלם בלא חתיכה ומליחה אבל מותר לצ
לצלות בלא חתיכה ומליחה וכן כתב הרשםם יס
מהגאונים שכתבו שצריך שיציח מקום החתך למט
בשעת מליחה כדי שיוזב הרם וכן בכל מקום שצ
לחתור כגון בהמה ועוף שלא גשחו הורירין שצ
שצריך לחותכן קורם מליחה בשר שנתגזו בהו
בחומץ ברי להצמית רמז בתוכו אם נתארם הבשר
זהו סימן שנקר הרם ממקומו והחומץ אסור וגם
חבשר אסור לאוכלו חי ואין לו היתר לקרירה אלא
בחתיכה ומליחה או לצלי לא נתארם הבשר בידו
ביוע שלא נקער הרם ממקומו והחומץ מותר ו
גם הבשר מותר לאוכלו חי וחומץ שנתגז בו בשר
פעם אחת להצמיתו לא יצמיתו בו בשר פעם אחת
לפי שכבר תשכחו ואין בו עור כח להצמית אבל
כל שלא חלטו בו כלל מותר לחלוט בו אעפ"י שאי
שאינו חזק

הטומא הראש ברם
ברמץ למו
למולגו צ

צריך לבוין שיהא בית השחיטה למטה כדי שיוזב ח
הדם ורר שם ואם הגיחו על צדדין המוח וקרום א
אסורין לפי שהם מתקבץ בתוך הגולגולת ונתב
ומתבשל המוח בתוך הדם הגיחו על נחיריו וצעץ
בו קנה או דבר אחר מותר לא צעץ בו שום דבר א
אסור וכן החוטין שכלחי צריך לחותכם קורם
מליגה ובשמולגין הרגלים אין צריך למולחם תח
תחילה אלא שצריך להסיר ראשי הטלפים בי הם
מצמידים הרם ומותר למלוג תרצולת ברמץ שא
שאין בה מקום שיתקבץ שם הרם כתב הרשםם
המחביב אוזניו ותרגזולין באור לחידוך שיורי הגו
הנוצה שעליהן צריך לרחוץ בית השחיטה כדי ש
שלא יתבשל דם בית השחיטה ויבלע בבשר ואחר ב
בר מעבירו באש ולא ישהה אותו הרבה באש כדי ש
שלא יבלע דמן בבשרו על ידי חום האש שמה שנבל
על ידי חום האש מסתדר הרבה ואינו יוצא על ידי
מליחה אין מולגין גריים וטלאים ועופות בבלי רא

שישתנה עם הבשר ברי שלא ישתיר בו משרשי הח
 החוטין ובשר המתנים בלום וחוזר לבני מעיים ו
 וממשיך אותו ממקום שהן קבועים בו ומוציא רא
 ראשיתם של בני מעיים באותו חולחלת המסוגפת
 שקורין אותה מבעי אולטר ומחתר אותה חולחלת
 עם אמה מבני מעיים ומשליכו לפי שאינו ראוי לא
 לאכילה אותו שהוא מקום קביע לבני מעיים קורין
 אות' כנתא ובלעז ייבלון והוא אסור לבשל ומותר
 לצלי ונוטל הרדא רבנתא ומקלח מעליה קדוש של
 חלב שעל הקיבה ושלפוחית ושל הגבולא באלם
 באלפתה בר שמו בערבי עם קרום שעמו הכל מע
 מעבירין ומוציא את דמו ונוטל הטחול ומקלח פע
 מעליו קרום עם התלב שעליו ונוטל ראש הגיר ש
 שבתור הטחול ומושר אותו וגמסבין עמו שלשה
 חוטין מבתיבו ונוטל חלב ומחתר האזנים ומשל
 ומשליכו וקורעו ומוציא דמו ונוטל את הכוליית
 ומעביר החלב שעליהן ומנקרו יפה יפה ונוטל ח
 הסבין ומחתר ומעביר קרום החלב שעליהן על כל
 אחת ואחת ומחתר בתור הכוליית ונוקד אותה ש
 שיש של גיר מתוך הכוליית כמו שהוא עם קצותיו
 הנראין מבחוץ וכן לכוליית השנית ונוטל הביצה
 ומעביר קרום של חלב שעליהן וממשיך את החול
 החולחלת וקולח קרום של חלב שעליה עם אותו
 חוט של דם מקצה אל קצה ונוטל הסבין ועוקר ב
 כל אותו חלב סמוד לחלחלת מכל צדדיו בעיקר
 האליה עד מקום שעקר ממנו בשר המתנים שהזב
 שהזכרנו למעלה עם כל אותו החוט המעורב עם א
 אותו חלב עד שמתקד יפה מקום שחולחלת קב
 קבועה בו מחלב וחוטין וכל רבר ונוטל חסבין
 וחותר באליה ומוציא ממנה חוט שמתחלק לשני
 וממשיך החוט מעיקר האליה עד קצתיה מאיתר
 פנים המכושין על ידיבי הבהמה ואחר כך נוסל ח
 חסבין וגורר מאותן פנים גופן חומרים שקורין ב
 בערבי עקר מן העצמות וגורר יפה עד שישתנה מ
 מקום גבהות החומרים עם שפלות שעליהן ולא יש
 ישתיר לכל פני האליה לא בשר ולא שמנונית אלא
 גוררן יפה ופוסק הירד האחר ומפדק בסבין במק
 במקום שיש הזכרות בעצם שבו גיר הנשה וחותר
 חזקת והנקבות ומשליכו והבשר שבצדדיו מנק
 מנקרו יפה יפה מכל מיני חוטין וחלב שבו ומן
 אותו וזנותא שקורין ארדולא ומן גיר ששם בעצם
 האמצעי והחוטין והחלב צברים בו ואי אפשר ל
 לומר אלא בראיית העין ואחר כך נוסל העצם האמ
 האמצעי שפוסק הזכרות מקצתו ונוקד החל
 החלב ומיני החוטין עמנו וחותר בסבין גדול הק
 הקצה השני שהוא סמוד לעצם של ירד שזה ממנו
 שוק וגמא אותו עצם אמצעי מחותר משני צדדיו
 ואח אותו עצם שהוא סמוד חותר בסבין גדול את
 המקום הסמוד לעצם זה שהזכרנו ומטשטש אחר
 חוטין קטנים וחתיכות קטנות של חלב ששם ומ
 ומעביר אותו גיר אחר הגמסר מקצית עצם האמצ
 האמצעי עד קצות השוק והוא הגדאה לענים
 ואי אפשר לפרש יותר מבאן וכן לירד השני וכל
 גירין שבירר אסור בין צלויין בין מבדליון עד ש

שמנקר איתם יפה ומוציא כל החוטין וכל החלב ש
 שבתור הירד שהכל הוא חלב ואחר כך אוכל אות
 צלוי ומבדל וחגורין שתחת הכתף אם צולח אותו
 בשירה לאכילה שהם צמקים באור וכן הלכה וכן
 וחוט העוז שבא מראש לשדרה מוציאין אותו וחק
 וחקרונם שתחתיו ומנקר חלבו שיש בשדרה ציקור
 יפה וסדר רב עמרם זל אין שינוי בין גיר הנשה לש
 לשמנה ויש קדושים הם עשאיה כגיר הנשה וזה
 החכם החמיר והחמיר תבא עליו ברכה

בל

דם לא תאכלו לעותול
 ולבהמה וחי בהכלל ו
 ובין טמאה ובין טהור

חייבין עליו משום דם בוי חייבין על דמו ושליל
 אעפ"י שחלבו מותר דמו אסור אבל דם דגים וחגב
 מותר ודם בצים אם ירוע שאינו מרוקם האפרוח
 אין חייבין עליו אלא שחבמים אסורו אבל אם יר
 ירוע שהוא מרוקם האפרוח חייבין עליו ואם נמ
 גמא על הקשר פי בראש החור של הביצה כל חבצ
 חבציה אסורה וכן אם הוא על קשר החלבון וניח
 שמתפשט ממנה וחדצה לו ואם נמצא על החלמון
 וחלבון שלא על הקשר או אפילו על קשר של חלבון
 ולא נתפשט חיצה לו חרם אסור והביצה מותרת
 דרי' היה מתיר גם חרם אם נמצא על החלבון וחל
 וחלמון שלא על הקשר ולדעת ח"אונים אין ח
 חילוק בין קשר לחוצה לו אלא בין חלבון לחלמון
 שבכל מקום שימצא בחלמון הכל אסור ובכל מקו
 שימצא בחלבון זורק חרם ואוכל השאר ובתב
 א"א הראש זל וטוב להחמיר ליאסר כולה בנתפשט
 חוץ לקשר וגם בכל החלמון ולפי זה אין חיתר ל
 לביצה אלא בגמא בקשר של חלבון ולא בנתפשט ח
 חוצה לו בשאר מקום בחלבון בתב א"א הראש
 זל בתשובה בצים הסורפים בקעה ונמצא דם על
 החלמון על אחת מהן שכולן אסורות אעפ"י שזרקו
 החלמון שעליו חרם שבין שסורפין אותם בקער
 החלבון שהוא רק מתערב ביחד הכל אסור בצים ח
 המזורות פי שאינם מזכר אלא מספא מארעא וא
 ואינם צלטות לעולם אפילו יש בה תרנגולת עלי
 עליה עד שמזדנה מותרת לאוכלת וזורק חרם

ודם דגים אעפ"י שהוא מותר אם קבצו בכלי אסור מ
 משום גזראית עין לפיכך אם גיבר שהוא מדגים בג
 בגזו שיש בו קשקשים מותר ודם אדם אם פירש מ
 גמנו אסור גם משום מראית עין לפיכך אם צדק ח
 חבבר בשינו ויצא דם משיניו על גבי הבכר צריך לז
 לגררו אבל שבין חשינים מוצצו

ברם

בהמה וחי נמי
 אין איסור ברת א
 אלא ברם הנפש ש

שהנשמה יוצא בו אבל דם האברים מותר והם בש
 בשלא פירש מן האבר ויוצא לחוץ אבל אם פירש מן
 האבר יוצא לחוץ או שגזר בחתיכה או שפירש מ
 ממקומו ונתערר לצאת ונבלע במקום אחר אסור
 ולוקין עליו וביון שמתרבל זמן שלא פירש לם

סה

ומליחה ואין נוחהין בן זמ' בריעבר שרי ואם חלו
חלש בדותחין מריגא דגמרא היה מותר לבשלן ש
אח' אפילו עם בשר אחר וכתב הרשב"א ובלבד מ
שיגד ויוצא מזרקיהם שבתובח ואין החלטה זה
מועלת לרם המכונס בעין בתור המזקקים ונחא
וחגאנים בתבו שאין אנו בקיאים בחליטה הילכך א
אין לחתירן בחליטה אבל אם געשה בריעבר או אם
אפילו נתכשל לברו בקדירה שרי בריעבר שפילטת
ואיצה בולעת אבל הקדירה אסורה וה' מ' אס
אסור אפילו בריעבר אפילו אם בשלן ולא נחיוא
ולצלותו פי' ר' שמותר אפילו בלא חתיכה ומליחה
שחאור שזאב כל חרם אבל בחגבתבשגם לצלי צר
צריך חתיכה משום דם שבסימפונות ואם לא קר
קרעו קורם צליה יקרענו אח' ולא חיישינן שמא
גבלע דם הסימפונה בבשרן דבכולעו כד פולסר
ובתב בעל העיטור גוהגין בצרפת לגורבו בסבין ו
זמנהגו אין לגו אלא בגרובת חספור ובכר העות
בלא שום חיתור אלא על גבי הגחלים ויפה הוא ל
לגורבו בסבין להוציא אסור לצלותו עם בשר בש
בשפור אלא אם כן הכבד למטה אבל בריעבר שר
שלא נחיה למעלה שרי ובתב ר' בשפורין שלגו
שנולין אצל חאס אסור לכהחילה ולא שייך לחלק
בין תתאי בישראל בין עילוי בישראל שפעמים שמה
שמגביחין חספור באותו צר שאצל ראש ופעמים מ
מגביחין צר השיני וכן ריגו בעניין מליחה שאסור
למולחו לכהחילה על גבי בשר אבל תחת הבשר מ
מותר עב' ומ' לח' על גבי בשר מותר ואם נמצא
חבד בעות ריגו כרין הלב בצלי מותר בקדירה
צריך ששים בגור הכבד

הטחול אע"פ שישיב
בן מראה א
אדמומית
צרי' סביר' דם ריגו בשא' בשר לכל דבר ואין צריך
אלא מליחה בין לצלי בין לקדירה

אד מחזיקין דם בבני
מעים בגור בכרס
ובקייבה ובדקין ה
חסדבין סביב הכנתא ובחלחלת לפיכך אם בשל
בשלם בקדירה ב' א' מליחה מותר אבל בשומן של ב
בני המעיים יש בו דם לפיכך צריך למולחו ובת'
גומת יש בה דם וכתב הרשב"א יש גורולים שאסור
לקדירה אפילו בחתיכה ומליחה לפי שמליחה חו
חוסין קסצים מלאים דם ועכשיו נוחגין חיתר דא
ואומו חוסי דם בשארם בקי בהם מותח וגמ' שלין ח
חסיב עד שלא יסאר אחד מהו פ' יש אומרים כיו
שאינ מחזיקין דם בבני מעים אין מולחין אותם ע
עם שאר הבשר כיון דלא אסירי' לפלוס ובלעי ור' ו
חתיך וכתב הרשב"א כשמולחין החלחלת את'
מולחין אותה בצר חפנימי מעבר חמאבל
אלא בצר חתיצו ששם שומן
דבוק שמחזיקין שם
דם

שיסיר השער וחוזר ומדלח ואיני רואה ובריהם א
אלא חותך הראש לשנים ומולח יפה יפה הראש ל
לצר פנים וחוזר ומולח על השער שאין השער מע
מעבב על ירי המלח להפליט דם שבבשר הראש ש
שחרי מוח שבבשר העצמות בכשר על ידי מליחה
ואין העצם מעבב ק' לשער שבראש ובן חרין לטל
לסלמים מחתך אותם מעט למטה ומולח וחרם
יוצא דרך החתך הקרום שעל המוח יש בו חוסין ו
וחמוח עצמו יש בו דם ואינו יוצא מירידו במד
במליחת הראש לפי שעצם הראש מקיפו ועומד ל
לפגיו ואינו מקום לרם לזוב ואפילו צוליהו על ח
האש אי אפשר לאש לשאוב דמו וחרם מתקצץ בע
בעצם המוח חעשו בקדירה לפיכך הבא למולחו
קורעו ומוציא חמוח וקורע הקרום ומולחו דוצ
דוצה לאוכלו צלי מניח בית שחיטתו על האש וז
וחרם זב דרך בית השחיטה הגיחו על בית גחירין
וגעץ בו שפור או קצה מותר לפי שגם דרך שם זב
הדם וכן אם גיקב בעצם בגור הקרום והגיחו לו
על הנקב שפיר דמי והרמב"ם כתב שאין מבש
מבשלין ולא קולין אותו עד שיחבכו אותו באש
תחילה ובן כתב בהלכות גרולות שאין לאוכלו א
אלא צלי וא"א הראש' ז' היה מתיר לבשלו על ידי מ
מליחה עם המוח דק שינקוב העצם בגור הקרום
וינקוב גם הקרום וכן כתב בעל העיטור

הלב מתקבץ חרם בתו
בתובו בשעת שח
שחיטה לפיכך צ

צריך לקרוע קרום מליחה ולהוציא דמו ולמולחו
אחר כך מולחו ולא קרעו קרעו אחר מליחתו מו
מותר אע"פ שנמלח עם חרם שבתובו דבבולעו כד
פולסר וכתב הרמב"ם אפילו אם בשלן ולא קרעו
קורעו אצל ומותר ור' פי' אע"פ דשני הלמוד שאני
לבדשיע ק' ואינו בולע ומותר אפילו אם בשלן כל
בלא קריעה למסקנא לא קאי הכי לפרש אם בשלן
בלא קריעה אסור ואין להתירו אלא בקריעה שא
שאר צלייתו שאם צלאו ולא קרעו קורע אח' וא
ואפילו לרברי הרמב"ם אם בשלן עם הבשר בלא ק
קריעה אסור הבשר וצריך ששים בגור הלב ולא יר
ידעינן בנח' נח' מניח ויש אומרים שאם הלב דב
דבוק בעות שכולו געשה גכילה וצריך ששים בגור
כל העות ולא צריך ויש אומרים שאם העות מנו
מנותח לגחלים וחלב באחת מהם שיש לחוש שמא
אותה חתיכה גשורה לברה ברוטב וגאסרה ואסר'
חאחרת ולא צריך ולימא נחוש לזה ושמעתי מ
מא' ור' אש' ז' שחיה מקובל שאין עות שלא יהא בו
ששים בגור לבו

הכבד יש בו ריבוי דם
לפיכך אין לו ת
תקנה לבשלו ע
על ידי מליחה ואין לבשלו אלא אם כן קרעו שתיו
וערב וחננה חיתוכו למטה וצולחנו ואחר כך יב
יכול לבשלו ור' חתיר לבשלו על ידי קריעה ונל

מולחין

זו אַעפֿ שעהתחיתנה גומרת פליטת קורם לעליונה
לא אמרין שחוזרת וכולעת מרם העליונה לפי ש
שהיא ששה הרבה לפלוט ציר וכל זמן שכולטת
צירה אינה בולעת ואפילו מתקבץ הרבה מציר וע
דעמד בגומא שנין החתיכות שרי בלא במלוח בש
בשר עם בשר ואפילו בשר שור עם בשר גריים וטלא
וטלאים ואפילו עם עופות שאי אפשר לגריים וא
וטלאים ואפילו לעופות לגמור כל פליטת ציר ע
ער שיגמור בשר שור לפלוט את דמו אבל בשר עם
צרים אפילו בשר עופות עם דגים אסור למלוח ל
לפי שהדגים פולטין כל צירן קורם שיפלוט העוה
את דמו עבר ומולחן יחד בפרשי שהעופות מות
מיתרין והדגים אסורין אבל לא מלחן יחד אלא
שמלח הדג אצל העוה מותר עב ורעבם פי שגם
העופות אסורין לפי שהדגים הוזרין ופולטין חרם
שלען ומחליעין אותו בעופות וכן היא מסקנת
אא חראש זל והאדאסרינן להם לא בולם אלא
ברי קליפה מהם לפיכך אם הוא שלם ולא ניסלו
קשקשין שרי וכל זה בשמלח שניהם יחד אבל אם
לא מלחו יחד אלא לאחר שמלח הדג נהגו עם העוה
מותר בשר שהוסה שמלחו עם בשר טריפה אס
אסור אַעפֿ שאינו בולע מרם חריפה בולע מצורח
דג סמא וטהור שמלחו יחד אסור ובש אס
חטמא מליח והטהור ספל אבל אם טהור מליח וח
דחטמא ספל ונתן הטהור אחר שמלחו על חטמא
שרי ואפילו קליפה לא בעי כתב הרשבא אסור
למלוח בשר עם בשר שכבר גמלח אם שהח הראש
במלוחו ברי פליטת ציר לפי שחוזר וכולע מרם
חתיכה זו כיון שאינו סרור לפלוט אפילו צירן זה
וגרולח מיו שמעתי מרבתי שאפילו בשר שמלח ל
לעצמו אסור להשחית ולמולחו לאחר פליטת כל
ציר לפי שחוזר וכולע מליח לוהית רם שעליו וש
דסעל המלח עבר ושהה ציר קליפה שאין דם גב
זכנס בו אלא ברי קליפה ומקובל אני מרבתי ש
שער יב שעות פולט ציר ואא חראש זל כתב שיש
שיכולין להשהותו כמו שירצו לפי שרם שעליו מע
מעט הוא וכולע במלח ואינו יכול לצאת ממנו שא
סאין המלח מפליטו מנצו ארבה רר המלח להט
להפליט חרם ומדשכו אחריו ונשאר בתוכו ואינו
חוזר לבשר כתב עור הרשבא אסור ליתן בשר
שלא גמלח כלל עם בשר שמלח קורם פליטתו ל
לפי שבשר זה שלא גמלח בולע ממח שחברו פלס
סאין לו דבר שימגעו מלכלדו ובספר התרומות ב
כתב שהוזר לחיות מותר עם מליחתו שבמו שפול
דם על עצמו כד פולט דם שבלע ואפילו לפי זה בש
בשר שמלח בבר ופלט כל דמו שמלחו עמו בשר את
אחר אסור דכיון שפלט בבר דמו אינו חוזר ופולט
דם שבלע ויש מתירין גם כזה על ידי מליחה ולא צ
צחירא כתב הרשבא המולח חראש ביצ
יעשה שחשער מפסיק ביצו ובין המלח יש אומרים
שמלח על חשער ואחר כך מגיחו על חאש עד שיש

זיא אפילו אם יש בה ששים שהתבשיל מותר והבשר
אסור לפי שנתבשל בדמו ויש מתירין ולזה הס
חכמים אא חראש זל כתבו הגאונים בשר ששהה ב
מים מעת לעת בלא מליחה צתיבש דמו בתוכו ול
לא יצא עור על ידי מליחה ואין לאכלו מבושל
אין מולחין אלא בבלי מנוקב או על גבי קשין וקסמ
דקסמין או במקום מוררין בעניין שאם ישפר שם
מים יצאו מיר ואם מלח בבלי שאינו מנוקב חבל א
אסור להשתמש בו ברבר ברותח ויא שאפילו בצונ
אסור להשתמש בו לבתחילה בלא הרחה ואם נשת
נשתמש בו בלא הרחה ירחי מה שנשתמש בו ויא ר
דלכתחילה מותר להשתמש בו בצונ בלא הרחה א
אפילו למאן דאמר סבין ששחט בו ציר הרחה אפי
להשתמש בו בצונ שאני התם דאיבא דוחקא וסבין
אבל בקערה צוננת דליבא דוחקא מותר להשתמש
בה בצונ והבי מסתבר אבל אם הוא מנוקב מו
מותר ויא שאפילו אם הוא מנוקב אסור לאכול
בירותח ולא נהירא לאא חראש זל וחל פרץ כתב
שאם הוא של עץ מותר כיון שהוא מנוקב ואם הוא
של חרס אסור אַעפֿ שהוא מנוקב והבשר שמלח ב
בבלי שאינו מנוקב אסור לאוכלו אפילו צלי רחוי
באלו נתבשל בדמו וכתב חל פרץ שכל החתיכה אס
אסורה אפי מה שממנה חרץ לציר אַעפֿ שחתיכה
שמלחה וגפלה בציר של איסור אינה אסורה אלא
מה שממנה בתור הציר הבא בולה אסורה ואא חר
אש זל כתב שאם בכאן אין איסור אלא מה שממנה
בתור הציר וכן כתב הרשבא ואפילו אם יש ב
בה שומן לא אמרין שעל ידי חשומן מנעפע ככול
דכתב רת שנסארה מיר אפילו לא שהתח שיעור מל
מליחה וחל יהורה אלברצולוני כתב שלא נאסרה
אלא אם בו שהתה בבלי שיעור מליחה ואא חר
אש זל כתב שאם שהתה בו בשיעור שיתנו בו מים
על האש עד שיתחילו להרתח וחסב בכבוש וכל מ
מה שממנה בציר אסור ואם לאו אין אסור ממנה
אלא ברי קליפה כתב הרמבם אפילו לאחר מליח
אין לבשל הבשר אלא אם בו יתנוהו במים דותחין
ברי שיתלבן מיר ולא יצא דם ולא נהגו כן דכיון ש
ששהה שיעור מליחה אין חוששין לדם מעשה שגם
שמלח בשר ושהה ברי מליחה וגתנוהו אַעפֿ בבלי
בלא הרחה וגתמלא הציר והתירו רשי במקום
סאין מלח מצוי יצלו הבשר עד חצי צליתו ואח
יבשלוהו מצאתי כתוב באגרת התשובה
לחך יונה זל חבשר לאחר שמלח אַעפֿ ששהה במל
בשיעור הראוי לשחות אסור לאכול ממנו עד שיר
שוריהנו יפה יפה ואסור לחתור ממנו בסבין עד שי
שיריח הבשר יפה ואם חתכו בסבין צריך להגעיל
חטבין ברותחין על גבי חאש לפי שהמליח הרי הוא
בדותח חמנה הבשר בשרוצין לקיים הבשר המליח
ב ימים או גאו יותר מדיחין אותו יפה יפה לאחר ש
ששהה במולח בבלי מנוקב בשיעור הראוי ואחר כך
חוזרין ומולחין אותו פעם שנייה ברצינן בבלי שא
סאין מנוקב ברי שיחא מותר לחתור ממנו בסבין ו
דברי שלא יפול מן חרם חנוטחמן הבשר דרר נקבי
חבלי על חבלים שבכית ויאסור אותם עב

שהיוצא מן הסמא סמא ומן הסהור סהור אלף ש
שיש לו כל סימני טומאה דווקא שילתו בפניו א
אבל אם חניחה מעוברת ומצא מין סמא חולד אח
אחריה אלף שכרוד אחריה ויוצק אותה אסור עם
סמא לא ילדתו והגולר מן הסריפה מותר

חיה

חלבה מותר ודמה אס
אסור וטעמו כיסוי ול
ולא נתפרשו סימניה

בתורה וחכמים נתנו סימו בקרנותיה אם הם מע
מפוצלות וראי חיה היא ופלישי מפוצלות שהרבה
פיוצולין יוצאין מהן דלת פלי שחו זקופות ובפומן
בראשיתן ואם אינן מפוצלות צריך שיחו ברובות
חרדות וסדוקות פלי ברובות עשויות גלרי גלרי ב
בגלרי חבצלים חרדות שיחו עגלות ולא רחבות
בקרדי העז חרוקות שיש בהן חריצין כל סביבו
זהו שיהו חריצין תבופין ומובלעין זה לזה חס
חסר בה אחר מאלו שלשה סימנים אינה חיה עזה
חבר מין חיה הוא ושור חבר מין בחמה הוא

חלב

בחמה וחיה סמא
טמאה או טריפה
וצירה ומי רגליה

לא שנא מי רגלים של חמור לא שנא של שאר בהמה
וחיה חסמאים אסורין בכשרה וגבינות שנעשו מ
מחלב בהמה ונמצאת טריפה אם הוא טרפות שאי
איפשר שלא אירע לה אלא עתה בגז ניקב קרום ש
של מוח וביוצא בזה מותרת דאמרינן השתא הוא ר
דגטרפה שרוב בהמות בחזקת כשירות חס והשתא
הוא שגטרפה אבל ידוע שקרום סחלבה גטרפה בגז
יתרת אחר שגטרפה בו או הוגלר פי חמכה שבידוע
שג ימים קודם השחיטה חיה כל הגבינות אסורות
ואם היא בעדר עם בהמות אחרות ונתערב חלבה ב
באחרות כל הגבינות אסורות והרשב"א כתב שחו
שהולכין בו אחר שיצור ששים כמו בשאר אסורין
ואם גטרפה עליו ידברא כתב הרשב"א ביון שאין א
איפשר לומר עכשיו ממשי גטרפה ואסורות וכל שי
שודוע באמת שעכשיו ממשי גטרפה אב כבר יצאה זו
מחיים מחזקת הדין ואין ידוע מבמה ובספק יש
לאסור דספיקא דאורייתא לחומרא וא"א הראש זל
כתב להתיר בסתפות שעל ידי סירוב מפני שאם ח
איינו צריאין לברר איפשר שהיה לה התיר על ידי ב
בריקה אז הוה לית ספק ספיקא ספק טריפה ספק
אינו טריפה דא"ל טריפה אימור אלה גטרפה יא
ואלי דחמורתא מותרין פלי במין ביצי זכר שהיא ח
חמורתא משלבת מרחמה עוד חבא בגז פניו של ח
חמור מותרין פלי שליא שחמור גוצר בו דפרשא
בעלמא הוא חלב בהמה וחיה הסהורין ומי רגליה
מותר ואין בו משום אבר מן החי וכתב הר
איעזר דווקא חלב שהתירו הכתוב אבל מי חלב א
אסור וחר שמחה מתירין וכן צוהגין טריפה שיב
שינקה מן הכשרה חלב שגמא בקבחה מותר ובש
ובשירה שינקה מן הסריפה חלב חגמא בקיבותה
אסור ודווקא הצלול אבל חקודש מותר ולקמן ית

יתבאר בחלכות בסדר בחלב חלב אדם מותר בלא כ
בשפירש מחאשה שחלבתו בתור בלי אבל גרול היו
חיונק משריאשה כיוצק שרץ ומבין אותו מכתמר
מחיות ותינוק יונק ער סוח ארבע שנים לבריא וח
וחמשה לחולה בלא בשלא פירש אבל אם פירש ש
שגמלוהו שלשה ימים מעת לעת אחר עשרו וארבע
חרש לא וחזיר והוה דהני מילי שהיה בריא ופורש אבל
אם פירש מתורחולה שלא יכול לינק ופירש לא חשו
קפירש ויבולין להחזירו ואם יש סכנה מחזירין
פלי אחר כמה ימים ובתיר עשרים וארבע חרש אם
אפילו פירש מתור בוריו חרש או יותר מחזירין א
אותו רבש דבורין מותר ואין בו משום אבר מן החי
וכתב בספר המצות אלף שגופי הרבורין מעו
מעורבין בו ובשמפירשין הרבש מהן מחממין ומר
דמיתיתין אותו אפילו חבי מותר שנותן טעם לפ
לסגם הוא רבש הגזין והצרעין כתב רת שהוא מו
מותר וכן כתב הרמב"ם וא"א הראש זל כתב לאסור
ברבש הגזין וחזירעין

סימני

העוה לא נהם
נתפרשו אלא
שפי הבתובע

עופות שטאין וטהורין ובמה שהחליקין הסהורין
מהסמאים עשו חכמים סימני טהורה והם ארבע ד
דברים הסהור אינו דורס פלי אינו אוכל העוה מה
מחליק ויש לו זפק ואצבע יתירה וקורקבנו נקלח ביד
ואפילו אם אינו נקלח אלא אם כן יתנו אותו בשמש
לחתחמם חשיב סמיר נקלח אבל אם אינו נקלח א
אלא בסבין לא חשוב נקלח לפיכך מי שמכיר ביד
עופות הסמאין המפורשין בפסוק ומצינו מותר
לאכול כל עוף שאינו מהן וכל מי שאינו מבירין
אם הוא עוף דורס וראי סמא ואם אינו ידוע אם ר
דורס אם לאו אם בשמעמירין אותו על חוס חולק
את הגליו באצבעות לכאן או שקולס מן האויר ו
ואוכל בידוע שהוא דורס ואם הוא בחזקת שאינו
דורס ויש לו עוד אחר מן הסימנים איזה שיהיה
כתב הרמב"ם שהוא סהור אבל רבי חננא כתב שא
שאר להתירו בסימן אחר אלא שקורקבנו נקלח א
אבל אם אינו נקלח אפילו יש בו זפק ואצבע יתיר
סמא ורש"י כתב שאין לסמור ולאכול כל עוף אלא
במקנות שמסרו לנו אבותינו שהוא סהור שיש לח
לקח שטא דורס וחרמ הגזי בתב וקבלנו מסורת
מאבותינו ומזקיצינו הקדמונים שכל עוף שחרסו
שחרסונו רחב וכתב רגלה רחבה כשל אווז בידוע ש
שאינו דורס וכתב א"א הראש זל וכן מסתבר
ויש לאוכלו אם ימצאו לו שלשה סימנים בגופו וא
ואין לחוש שטא הוא חרס צאמן הציד לומר ע
עוף זה התיר לי פלוגי הציד והוא שיהא אותו שא
שקוצקין שהתירו לו בקי בהן ובשמותיהן כתב
ש"א הראש זל מי שהוא במקום שצוהגין אסור בעוף
אחר מפני שאין להם מסורת וחלר למקום שיש לה
לחם גז מסרת שיכול לאוכלו במקום שחלר שם
ואפילו רעתו לחזור ולא עוד אפילו בכל המקומות
ומילין לסמור על המקום שיקבלו בו שהוא מותר

הצלי

אין צריך מליחה
לפי שהאור שואב
הדם ואם ישאר ב

בו שום דבר ממנו הוירם האברים שלא פירש ואין צריך מליחה אלא לבבוס ומבושל אבל אם אחר שנדחה על הצלי שאצל האש לא אמרין ביה שהאש שואב דם הנדחה עליו חם או אפילו צונן או אסור ממנו ברי צטילה בתב חרשבא רצה למלות צלי ולאובלו בלא הרחה עושה ואין לחיש לרם שע שעל המלח שהאש שואב ומיוגע המלח מבלוע חרם בלא בשמולחו וצוליהו מיר אבל אם שהת המלח ב במולחו בולע ונאסר ולפיכך מריחו יפה קודם צל צליה לא חתך חורירין בעור או לא נקבם בשע שחיטה אסור לצלותו ער שיגתחו אבר אבר ויצלה ואם רצה לאובלו חי אסור ער שיגתחו וימלח ובתב חרשבא ויראה לי שאם גיקר הבשר אוכל בלא מליחה חי או צלי אפילו העושה שלם בולו באחר וי דיש מגדולי המורים שהחמירו שלא לאובלו בולו שלם אלא שנקדו אלא אחר חתיכת חורירין ושת ושחיטת הסימנים ע"כ בתב בספר המצות שא אסור לחתוך בסבין צלי שאצל האש שלא צמלח ב כל זמן שאינה צלה כל צורכו מפני דם שבו שנבלע בסבין וחרשבא אסור השפור שבתב שפור שצו שצולין בו בשר בלא מליחה בולע מהרם ונאסר וח זהרה אחר מהגדולים שאסור להשהות הצלי על ח השפור לאחר שהוסר מן האש שמא יחזור הבשר ה חם ויבלע ממנו אבל מותר לצלות בו ולהשהות מל זמן שחבשר זה שכל שהוא זה ופולס אינו בולע מהרם שבשפור וא"א חרשבא זל בתב שחשפור מותר ונראה משאכ שאיב דאינו מניחו לבלוע חרם ולפי זה הוא הדין הסבין צמי מותר צלי שלא צמלח וחתכוהו על גבי בשר אלא שיש בכבד מראה אורם ועבר בכל הבשר מותר אם צלה ער ברי שהוא דא ראוי לאכילה בשר שצולין בלא מליחה אין נותני בלי תחתיו לקבל שמנונית הצוסת ממנו ער שיצל ער ברי שיחיה ראוי לאכילה על ידו צליה וקאמר בגמ' שאם נותן בבלי שנים או שלשה גרגרי מלח מותר לפי שהמלח מושר בטבעו כל הדרם לשוליה חבלי והשומן צל למעלה ואחר צליה שופה בנחת השומן ממעלה ומשליך הדרם הצסאר בשולי חבלי דמי חבלי אסור לפי שבו לע מן הדרם בלא בבשר אב אלא בכבד אסור בכל עניין ליתן בלי תחתיו לקבל שמנונית מפני שדם חבכר עבה ואינו יורד לשוליו הפלי ומהערב עם השומן ובתבו הגאונים שלא ה חתירו על יד נתינת מלח אלא בשנים או שלשה גר גרגרין אבל אם המלח הרבה אסור לפי שפוסק בת דם ועושהו במים ומערב עם השומן ועל כן כתב רש"י שאין אגו בקי אין ברבר שלא להרבות או למע למעט ואין ליתן בלי תחת הצלי ער שימלחו ויש וישהח בשיעור מליחה ובתב חרשבא ואם עבר ונתן אפי' הרבה מותר אין בו איסור דאוריית ביה שנתבשל הדרם ובלבד שנתבשל קצת ער שהעלה ח תמורתו מ' ער שגיוצות הציתות ממנו על הצחלו מעלות עשן שזה סימן שאין בו דם ועור שאין דר

ידר הדרם להעלות עשן

עופות

אוגריים שממ
שממלאים א
אותם בשר ש

שלא צמלח אם לצלי מותר אפילו פיהו למעלה ו ואפילו אם צמלח החיצון שעתה אינו סרוד לפלוס ובמו שבלוע דם חמלואים כר פולטו ולקדירה א אסור ער שימלח חיצון לבדו ופנימי לבדו אבל אם לאחר שמלאו מלח לחיצון אינו מפליט לרם שבפג שבפנימי

הטופל

בצק בעור
שלא צמלח
בשיעור מל

מליחה אם חבצק של סמירא מ' מקמח של חיסין סולת חגס מותר אלא שמאדים שבצק של סמירא מתפרד ובכולעו כר פולטו ואין ארעומית זה א אלא מראה דם ואם חבצק מקמח של חיסים מנוח דק אפילו אין מראה האודם אלא זר בבסה אסור לפי שזנבך בו הרבה ובולע ואינו פולט היה הא חבצק משאר קמחים אם הארים אסור ואם לאו מותר

בתב

לחבדיל בין ה
חבהמה הטמא
לסחורה פ' ה

האסורה לאכילה ולמותרת ובמה יבדילו ביניהם ב בסימניהן ושני סימנים בטהורה שהיא מעלת גר גרה ופרסותיה סרוקות ובתיב זבל בחמה מפרסת פרסה ושוסעת שסע פרסות מעלה גרה בבחמה או אותה תאכלו וחייה היא בכלל בחמה שאינה גרת אלא כאלו שני סימנים וכל בהמה וחייה שאין לה ש שינים בלחי העליון ולא גיבין שחן תלתולי בשר ב בעין שינים בולטין בחגבין בידוע שהיא סחורה והוא שיביר בין גמל שאין לו גיבין ער שיגדיל דמי דביו שאין לח שינים למעלה היא מעלת גרה וכל שמעלת גרה גם הוא מפרס פרסה חוץ מחגמל וח וארצות וחשפון שהם מעלין גרה ואינם מפרסין פרסה ולאותן אינן לחוש שיש להם שינים למעלה או גיבין אלא שמעלת גרה ולפיכך המוציא בחמה שפרסותיה חתובות שאינו יכול לבדוק בהם יבדק בפניה אם אין לח שינים ולא גיבין למעלה בידוע שתואסחורה והוא שיביר בו צמל וגל שמפרסת פרסה מעלת גרה חוץ מהחזיר לפיכך מציא בחמה שפיה חמוד יבדוק בדגליה דאם פרסותיה סרוקות בידוע שהיא סחורה והוא שיביר חזיר שיש לה קר קרגיים יצא מספק חזיר וסחורה ואין בחמה סמ סמאה שבשרה שתחת העוקץ שלה הולך שתי וערב לאיזה צד שיחתכו אותו אלא הערור לפיכך המוצי בחמה או חיה שפיה ופרסותיה חתובים יבדוק בב בבשרה שתחת בגפי העוקץ אחר שישחשנה אם ח חולך שתי וערב סחורה והוא שיביר ערור סמאה שילדה במין סחורה אלא שיש לה כל סימני סחורה אסורה וטהורה שילדה במין סמאה מותרת שהי

החזן חילוק בין ראשו ארוך ויש לו זנב או אם אין
ראשו ארוך ואין לו זנב וכתב א"א הרא"ש ז"ל הא
האירא אפילו חגב הבא כל סימניו אין לאוכלו אל
אלא במסורת ששמו חגב חגבים אין טענין שחיטה
בתב ח'מ'מ'ם א"עם שציר דגים טמאים אסור צורת
חגב סמא מותר שאין בהן ליתלוחית

סימני

בצים להביר ש
שחיא מניח ס
סהור הוא בשר

בשראשה אחר כך ועגול וראשה חשני חר דעגול ו
וחלבון מבחוץ וחלבון מבפנים ואינו סימן מוכח
לסמור עליו לקנותה מהגוים אלא להכי אחני שאם
יש בהן סימן סהרה שואלין את המוכר ממח חן אם
אומר משל עוף פלוגי ופלוגי ואנו מבירין אותו שה
שהנא סהור קוגין ממנו אבל אם אמר סתם משל ע
עוף סהור ואינו מוכיר אינו קוגין ממנו וח'מ'מ'
הם כתב ראפילו כי אמר משל עוף פלוגי וסהור הוא
לא מהני לקנות מישר אבל מגוי אין קוגין אלא א"ב
מכירין אותו ויש לו בהן סביעות עין שחן ביצי ע
עוף פלוגי הסהור וצ"ל שאין לחלק בין גוי לישר
השוריים ואם שני ראשיה ברין או חרין או שחלבון
בפנים וחלבון מבחוץ ודאי אסורה ואפילו אם י
יאמר המוכר שהם מביצי עוף סהור אין סומכין ע
עליו ועכשיו נזהגין לקנות בצים אפילו בסתם מ
מכל אדם לפי שאין ביצי עוף סמא מצויין ביצי
ביצת גבילה וסריפה אפילו נגמרה שבידא בהן נג
צמברה בשוק אסורה ואפילו נתערבא באלה כולל
אסורות ובתב בספ' התרומות אבל ספ' א"א
היא ביצת גבילה או אם היא ביצת שחוסה מותרת
אפילו בלא תערובת אבל ספ' א"א היא של סריפה
או של שחוסה אסורה הבה תרגולת על זבבה זה
וחפילה ביצתה קורם שנגמרה מותרת ואין בה מ
משום אבר מן החי וכתב הרא"ש ז"ל שאינה
מעורה בגירין חיתה מעורה בגירין הרי זה בבשר
הפורש מן החי ואסורה ביצת עוף סמא שנתב
שנתבשלה עם אחרות אם היא בקליפתה אינה אוס
אשרית ואם היא קלומה אוסרת וצריך ששים ואחד
בצים של היתר נגמרה לבסלה ואם נתבשלה בתב
בתבשיל של היתר אין צריך אלא ששים מן התבשיל
לבסלה וביצה שיש בה אפרות אדם אוסרת
המתבשל עמה אפילו אם אינה קלומה ומספרה
התרומות אין מחלק בין ביצת עוף סמא לשיש בה
אפרות או דם ומדברי א"א הרא"ש ז"ל יראה שיש
לחלק אפרות שגולד מביצה סמיאה וסריפה מותר
בתב ח'מ'מ'ם ביצי עוף סמא שהתחיל העוף ל
לחתרם בה לוקין עליה משום שרץ העוף וביצי
עוף סהור שהתחיל העוף לחתרם בה ואכלה מכל
אותו מכת מדרות סריפה אינה יולדת למיבר עוף
שחוא ספ' סריפה וחסיל בצים משהין אותו ער ש
שיסיל כל ביצי שסוען בכר אם יסעון יותר מעם א
אחרת בשר ואם לאו סריפה אין מוכרין ביצי גביל
וסריפה לגוי שמה יחזור וימכרם לישר כיצד יעשה
יסרפנה בקערה וימכרנה לגוי שאז ודאי לא יסנה א

אחריהן שבתוכו או שמי מפרי לפרי אסור וח'מ'מ'ם
אסור אפילו מת בתוך הפרי ופירש א"א ולא נחירא
לא"א הרא"ש ז"ל בתב ח'מ'מ'ם כל זמן שנמצא בתוך ה
הפרי אפילו חורו צרוב לחוץ לא חיישינן שמא פ
פירש וחגדילים בפרי בעור מחובר חסוב בשורץ
על הארץ ואסור א"עם שלא פירש דר' ורבי יעבץ
התירו גם בזה והג' אסור ובן עיקר בתב ח'מ'מ'ם
אפילו החור שתולע בתוכו קטן ואינו מחזיק אלא
בני התולע אסור ואלא הרא"ש ז"ל מתיר וכתב תול
תולעים חגמזאים בפולין ובחימצי מותרין חימצי
פוי אפונים בלש ערבי ולא קרינ' בהן השרץ השורץ
על הארץ כל זמן של ריחש אבל הנמצא בשרביט
אסורין שיש מקום לרחש אפילו חגדילים במחו
צמחזכר אם עבר עליהם שנים עשר חרש משנתלש
מותרין ספ' א"א התלע הפרי במחובר אם לאו א
אסור לפיכך כל פרי שרבו להתלע במחובר אסור
לאוכלו תוך שנים עשר חרש בלא בריקה ולאחר ז'
חרש בלא בריקה מותר ומיהו בתב א"א הרא"ש
ז"ל גם לאחר שנים עשר חרש צריך לבדוק ולהשל
חתולעים חגמזאים ביניהם לחוץ או על גבי פרי
זאת לאחר שישליר חגמזאים יש לחוש שמא בשיתנם
במים בתוך הקדירה יש לחשש שירחשו במים או בר
ברופגי הקדירה או על גבי הפרי חלב מנחגיפה
באלו חערשים שמצוי בהם חבנימה תוך שנים עשר
חרש אין לו תקנה ולאח' שנים עשר חרש יתנם ל
לתוך מים צונגין המתולעים והמנוקבין יעלו למ
למעלה ואח' יתנם בקדירה דותחתה שאם נשאר בו
תולעת ימות מיר ע"כ בתב הרא"ש ז"ל עבר ובישל
תוך שנים עשר חרש בלא בריקה אם יוכל לבדוק
בודק ואם לאו מותר ואם נמצא קצת בקדירה מ
משליכו ואוכל השאר שאין בהן כל בר שיאסרו פלי
פליסתן בתערובתן יש פניני עופות חגדלין כאיל
ותלוין באילן בחורסומיחן ובתב רבינו יצחק שהן
אסורין משום שרץ השורץ על הארץ כל תולעים
חגמזאים בבהמה לא שנא במעיה ולא שנא בין עור
לבשר כולן אסורין וחגמזאים ברגלים כגועיהן א
אסורין בין עור לבשר או בתוך חבשר מותרין זה
וחגדילים בבשר ורגלים ובנביצה המלוחין מותרין
כל זמן שלא פירשו וכתב א"א הרא"ש ז"ל חלב
תולעים חגמזאים בקערה שגפלו מן חבשר מותרין
ולא חיישינן שמא פירשו מחיים חוץ לחתיבה דמ
דמסתמא אותו שפרשו מחיים גפלו בשהריח חבשר
ואלו נשאר בבשר ועתה יצאו בר כתב בספר התר
התרומות וראוי היה לחוש בשנתן הבשר בקדירה
במים צונגין אולי פירשו לרופגי הקדירה ולאזחי
חיינו רביתיהו וזהו להחיר ע"כ

סימני

חגבים בל שי
שיסלו ארבע
רגלים וארבע

בגמים ובגמיו חומין את רוב אורר גופו ורוב היק
חיקה גופו ויש לו שני בגמים ברעים שמגתר בהן
ואפילו אין לו עתה ועתיד לגרלם לאחר זמן וצ"ל
שיחא שמו חגב ובשיש לו כל הסימנים הללו מותר

צל ומצא שאין יכולין להכיר שהוא סמא ביצי עתה
סמא אסורין במותו

סימני

דגים ממורשי
בתורה כל שיש
לו סנפיר וק

וקשקש שסנפיר הוא ששס בחזק וקשקשת חזק הקל
אקליפות חקבועין בו ואפילו אין לו אלא סנפיר
אחד וקשקשת אחת מותר והוא שתהיה חקשקשת
קבוע תחת לחיו או תחת זנבו או תחת סנפירו
ויש אומרים שאינו מותר עד שיהיו לו שלש באל
שלשה חקבועות וא"א הראש זל מתיר אפילו בא
באחת ואפילו אין לו עתה ועתיד לגרול לאחר זמ
זמן או שהיה לו בעדו במים והסיר מיר בעלותו ל
ליבשה מותר יש מיני דגים שקשקשית דקין מאד
ואינו ציבורות ואם כרכוהו בכר או נתנו אותו בכ
בבלי מלא מים וגמזאו קשקשים מותר בידוע שי
שיש לו קשקשים כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר
ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת לפיכך מצאנו
חתיבת דגים שיש לו קשקשת אין צריך לחזור אחר
סנפיר מצאנו סנפיר לא יאכלנו עד שידע שיש לו
קשקשת מצא חתיבות דגים ויש באחת מהן קשקש
אם חתיבות מתאימות בולם מותרות חזקה מד
מוצא אחר באר ואם אינו מתאימת את שנמצא בו
קשקשין מותרות וחשאר אסורות אפילו בולז מ
מלוחין ביחד עור יש סימן אחד ברג סחור והוא ש
שהסמא ראשו חרוטין לו שדרה והסחור אין ראשו
חר ויש לו שדרה ויש מהגדלים שכתבו שיש לסמור
על שני סימנים אלו לחתיר כל דג וא"א הראש
זל כתב שאין לסמור עליו וזמנ כתב גוי שמביא
רביית מלא מחתיבות דגים מלוחין כל דג שמביד
ראשו ושרותי מותר וחשאר אסורין ציר דגים סמ
סמאים אינו אלא מדרבנן לפיכך מותר לקצות מה
מהגוים דגים מלוחין סחורין אע"פ שמדנחית עם
הסמאים בכלי אחר שמא לא צמלחו יחד גוי שמביא
חבית מליאה מציר של דגים אם כולבית אחת שש
שטוטט בו מותר שזה סימן שהוא מרגים סחורין
שאינו דרך כולבית בציר דגים סמאים ואם לאו אס
אסורה וחמ"סגי בכולבית אחת בחבית סחור
אבל אם היא פתוחה אינה ציורת בפחות משתים
אבל באחת חיישינן מעלמ אתא וחמ"מכתב כתב
דרך אחריתי כל חבית שרג סחור משוטט בו מותר
שאנו יכולין לומר שכל חציר מרגים סחורין ואם
הוא פתוח צריך שיחז בו שנים דגים סחורין היו
החביות רבים וכולן פתוחות ורג סחור באחת מהן
כולן מותרות היו סתומות פתח אחת מהן ומצא
בה רג סחור היא סתורה שגייה ומצא בה רג סחור ב
כולן מותרות כתב הרשב"א הא דשרינן על ידי
רג סחור משוטט בו חמ"כ שאין בו חתיבות אחרות
שאינן בהם קשקשים חיו בה חתיבות אחרות או רג
דגים שיש בהם קשקשים חבל אסור אפילו ציר
גזירה נשים גופן קרבי דגים אינו נקחין אלא מה
מהמומחה אבל מי שאינו מומחה אין לוקחין אותו
ממנו בלא בשגימוחו אבל אם חזן שלימין וגיבור

בחזן סימן סחור נקחין מכל אדם ומהו סימניה
שבראשם האחר בר דעגול וראשו חשני חר ועגול
במז חביצח וכתב רבי תם שהוא סימן מובהק
לחתיר עליו כל דג ובירושלמי משמע שאינו סימן
מובהק וכן היא מסקנת א"א הראש זל והא ראיו נק
נקחין ממי שאינו מומחה בשגימוחו חיינו ויוקא
בסתם אפילו אם אומר משל רג פלוגי ואנו מביר
שחור סחור או שאומר אני מלתתים או שאמר אלו
הדגים שקרבין אלו באין מהן נקחין מכל אדם אבל
אבל אם אומר של רג פלוגי וסחור הוא לא מהניא

והרשב"א כתב ואפילו חזן שלימין וסימן סחור נוב
גיבור בחזן אין נקחין ממי שאינו מומחה אלא אם כן
אומר של רג פלוגי וסחור הוא או אלו דגים ואלו ק
קרביהן וא"א הראש זל כתב בסברא ראשונה וכת
עוד הרשב"א עובדי דגים והם המקובצים הנמצאים
בדגים מותרין ליקח מכל אדם שוראי מרג סחור ח
חזן שכל דג סמא משריץ ואינו מטיל בצים ואיני
יודע למה כתב בו אע"פ דפריך תלמודא על מילתא
דרב ואומר קרבי דגים ועובדיהן אין נקחין אלא
מן המומחה מהא דתניא רג סמא משריץ סחור מס
מטיל בצו א"ל שאין עובדין רג סמא ומשני סמי
עובדין מדברי רב כי חזן נקחין מכל אדם הא איבא
שינוייא אחרני דמשני רב זידא אורי ואירי משריץ
זה משריץ בפנים וזה משריץ בחוץ ובין דאיבא ת
תרי שינויי נקטינן לחומרא דג סמא שכלע דג
סחור בין שנמצא במעיו בין שידצא לחוץ מותר אפ
לא ראינו שכלעו ובכל ענין שנמצא בו בין נמצא
דרך בית חרעי בין נמצא דרך בית חבליע וסחור ש
שכלע דג סמא אסור דלא חשוב במעובל ביון שהוא
שלם

שרצים חגילים ב
במים שבב
שבכלים ו

ושכבודות שיחין ומעדות חריצין ונעיצין שאינן
נזבעין מותרין אע"פ שאין להם סנפיר וקשקשת
לפיכך שוחה ושותח בכל מקום מהן ואינו חושש
לשרצים שבחן וחמ"מכתב לא התיר אלא שבבודות
ומעדות שהן דומין לבליים אבל של חריצין ונעיצין
חמושין אע"פ שאינן נזבעין אסורין וא"א הראש
זל לא כתב כן והא דשרינן דוקא בשלא פרש אבל
אם פרש ממקום רביתו כגון לאחורי חבור או על
שפת חבלי מבחוץ אע"פ שחזרו אסורין אבל אם לא
פרשו אלא על דופן חבלי מבפנים לא חשיב פרשו
ומותרין המסנן המשקה וחיו בו שרצים חשוב כח
בפרשו שהרי פרשו ממקום רביתו לפיכך משקח ש
שדרד ליגול בו שרצים אין לסננו בלילה שמא יחז
יחזור חרצים לתוך חבלי ויבא לשתות וחר
בבר פרשו אבל מסתמא אין לחוש שמא פרש כל ד
זמן שאין חובחה כרבר תולעים הגדלים בסירות כ
בתלוש מותרין שלא אסרה תורה אלא שרץ חסור
על הארץ בלא שלא פרשו מן חמרי אבל פרשו מן
חמרי אפילו לא הגיע לארץ אלא שמת באויר קוד
שהגיע לארץ ואפילו לא פירש כולו מחפירי אלא
מקצתו או שלא פירש אלא על גבי חפרי או על חגד

הבחל

בין שהוא של מני
מניקה שיש בה
חלב הרבה בין אי

אינו של מניקה אסור מדרבנן לבשלו אפילו בקריר
בקדירה לבדו בלא בשר ובשם עם הבשר אלא קרעו
שתי וערב וסחו בכותל לחציאכל חלב שבו ואז מ
מבשלו בקדירה לבדו לא קורעו או אפילו קורעו ו
ולא סחו בכותל ובשלו אפילו בקדירה לבדו אם אי
אין ששים כנגד הבחל אסור ואם יש ששים כנגדו מ
מותר והבחל עצמו משלים לששים ואם בשלו ב
בקדירה עם בשר אפילו יש ששים כנגדו הבחל אס
אסור והבשר מותר ואם בשלו מעם אחרת בקריר
ריצו כמו בפעם הראשונה ולצלי צריך קריעה ש
שתי וערב צלא בלא קריעה מותר זהו לדעת רש"י
ולדעת ר"ת אם קרעו שתי וערב וסחו בכותל
מותר לבשלו לבתחילה בקדירה עם הבשר לא קר
קרעו בלל ובשלו עם הבשר אסור עד ששים ואם י
יש ששים בהל אסור ובשר מותר אבל בשלו בלא בשר
או צלאו בריעבד אפילו בלא קריעה בלל מותר וא
ואם קרעו קצת ולא כהלכתו אסור לבשלו לבתחיל
עם הבשר ואם בשלו עמו בריעבד מותר אבל מו
מותר לבתחילה לבשלו בלא בשר או לצלותו על ידי
קריעה קצת אבל בלא קריעה בלל אפילו לצלותו
אסור לבתחילה ולרב אלפס קרעו שתי וערב וס
וסחו בכותל מותר לבשלו בקדירה עם בשר לא ק
קרעו בלל ובשלו בלא בשר מותר ועם הבשר אסור
עד ששים ואם יש ששים בחל אסור ובשר מותר ול
ולצלי מותר אחר בלא שום קריעה בתב הרש"ב
הא דאמרינן בחל עולה לעניין ששים שאין חלב ש
שבו ציבר ודוקא לבסל סעם החלב כגון שבשלו ב
בקדירה לבדו אבל אם בשלו בקדירה של חלב צריך ש
והוא שאין חלב שבו ציבר וצדע שיצטרף עם שאר
החלב לבסל הבשר ובתב עור ויראה לי שאם גמל
בראשונה בפחות מגז הבחל עצמו חזר גבילה וא
ואם גמל אחר כך בקדירה צריך ששים והוא ובתב
עור ויש מחמירין להצריכו לבתחילה קריעת שתי ו
וערב וסוחו בכותל אפילו בקדירה בפני עצמו
ולצלי קריעה כל שהוא וראוי לחוש לרביהם דז
זהו ברע"ט רש"י וכן בתב בספר המצות ובבד נהגו
שלא לבשלו בלל עם הבשר אפילו בקדירה שתידע
וערב וסוחו בכותל ואפילו אם מבשלו בקדירה ל
לבד מצריך קריעה וסוחו ושתחזי הקדירה מיוחדת
לבד אפילו קרעו שתי וערב וסחו בא לצלותו עם
הבשר בשמוד לא יתן הבחל למעלה והבשר למטה
אלא הבשר למעלה והבחל למטה עבר ונתן הבחל
למעלה מדת בריעבד ובתב הרש"ב אר"הוא חז"ל
גמי בשמולחו עם הבשר לבתחילה צריך שיחא הב
הבחל למטה ובשר למעלה עבר ומלח בחל על הב
הבשר מותר וכן כתב הרמב"ם שאם מלחו בלא קר
קריעה מותר בריעבד וא"א חר"ט ז"ל כתב שמותר ל
לבתחילה למולחו עם הבשר בבל עניין שהמלח א
אינו ממליט החלב שבו ומותר לבתחילה לחתכו ב
בסבין של בשר ולתנו בבלי של בשר אחר קריעת וס
וסיחא

בשר

הגבינה שנגעו זה
בזה מותרין אל
שצריך להרחיק מ

מקום גביעתן ומותר לצור אותם בעטפות אחת ו
ולא חיישינן שמא יגעו זה בזה כתב בעל העיסור
ש"מ בל מירי רבעי הרחה כגון בשר היתר צונן בקע
בקערה של איסור צונן אסור לבתחילה דילמא אכיל
בלא הרחה ודוקא בשר מבושל ולא אר"ה בהרחה
אכל מירי ואורחיה בהרחה כגון בשר חי וביוצא כן
שרי לבתחילה וביון רבצונן בעי הרחה צריך ליתן
שלא יגע בשר לא בלחם שאם יגע בו אסור לאוכלו
עם גבינה וכן אם יגע בו גבינה אסור לאוכלו עם
בשר וחכמי א"תא בירושלמי חרין ואכיל חוביץ ומ
דבעי למיכל קופר מבער פתיתיה מ"י מי שאכל גבינ
ורוצח לאכול בשר צריך לבער מעל השולחן שדורי
פת שאכל עם הגבינה בלא בשניהן צוננין אבל בש
בשר בחלב דותחין שנתערבו יחד או אפילו בשר צ
צונן לתוך חלב רותח שנפל על בשר צונן או בשר
שנפל לתוך חלב צונן קולח הבשר וחשאר מותר
וכן בחלב בתב רבי יב"א צריך שיחא בו ששים ברי ח
חליתם שגאסר ממנו אבל רבי יצחק כתב שאין
צריך וכן יראה מרבדי הרמב"ם שכתב קולח הבשר
שנגע בו החלב ואובל חשאר ולא פ"י בחלב מה יע
יעשה א"כ רוצח לומר שכולו מותר שאם היה בו אי
איסור היה מפרש אותו ואם גמלו זה לתוך זה צ
צוננין מריח הבשר ומותר ומליח ריצו ברותח ול
ולא לגמרי לאסור כו"ל אלא כרי קליפה לחור ואינ
תלוי בין אם הוא עליון או תחתון אלא בין עליון
או תחתון המליח מבליע בתפל ואינו בולע ממנו
חילוכו בשר והגבינה המלוחין שנגעו זה בזה צריך ל
לקלוח שניהם מקום גביעתן ואם הבשר מליח וז
והגבינה ספילה הבשר שרי בהרחה והגבינה צריכ
קליפה ואם איכא איכא ואם חזיבישיו אפילו
אם הם מלוחין או לחין ולא מחמת מליחה סגי ב
בהרחה והא דרדת חשיב כמליח ודוקא בשאינו נא
נאכל מחמת מולחו ופ"י רחיינו מליחה בשר ל
לחצניע שאינו נאכל עד שישיחו במים ויריחוהו
חיסב ויא"ל מקרי אינו נאכל מחמת מולחו אלא
כגון עיבור שמולחין אותו הרבה לצורך חריר
וד"ה פ"י דבל מלח שמולחין לקדירה מקרי אינו נא
נאכל מחמת מולחו אבל לא הוי בדות ודוקא ב
בבשר חי יש חילוק בין נאכל מחמת מלחו לשאינו
נאכל מחמת מולחו אבל בצלי אין חילוק שאפילו
נפל למליח שנאכל מחמת מלחו בעי קליפה ואם
יש בו בקעים או מתובל בתבלין אפי"ן בו בקעים
והוא חי בולד אסור

בית

בשר שנפל לתוך
ידרה של חלב דו
רותחת ויש בחל

בחלב ששים כנגד הבשר אם קדם וסילק הבשר קו
קדים שתגות הידרה מרתחת הבשר אסור והחלב
מותר אבל אם אין בחלב ששים לבסל הבשר או אם
אפילו יש בו ששים ולא קדם וסילקו קודם שתגות

להעלותו על השלחן שאיכל עליו גבינות שלא יבא
לאוכלם יחד אבל בשולחן שסודר עליו התבשיל מ
מותר ליתן לזה בצד זה והא שאסור להעלותו על
השולחן דווקא בשני בני אדם המבדיל זה את זה ו
ואז אסור אפילו אם מקפידין זה על זה אבל אכסב
אכסגאין שאין מבדילין זה את זה מותר ואפילו חמ
המבדילין שאם עשו שום חיבר כגון שכל אחד אוכל
על מפה אחת וציתגין ביניהן פת להיכירא מותר
ויש אומרים שאם יש להם חוצצא אחת שאין להם ח
חיתר על ידי חיבר שעושין ביניהן

אחריו עד שישהה בשיעור שמוצו סעודות הבקר ע
עד סעודות הערב שהוא שש שעות ואפילו אם שחה
בשיעור אם יש בשר השינים צריך להסירו ובתור
הזמן אפילו אין בשר בין השינים אסור לפי שהבשר
הוציא שומן ומגורס טעם עד זמן ארוך ולפי זה הס
דסעם אם לא יאכלו אלא שלעסו לתינוק אין צריך
להמתין דביון שלא אכלו אינו מוציא טעם
והרמב"ם נתיי טעם לשהיה משום בשר שבו השינים
דלפי דבריו לאחר ששהה בשיעור מותר אפילו נשאר
בשר בין השינים והלועס לתינוק צריך להמתין
דסוב לאחרי בחומרי שני הטעמים אבל גבינה מו
מותר לאכול אחריו בשר מיד ובלבד שיעיין ידיו יפ
יפה שלא יחא שום דבר מהגבינה צדק כחן לפיכ
אם הוא לילה שאינו יכול לעיין אותם חיסב וצריך
לרחצם וביום אין צריך והר' פרץ כתב יש לר
לרחצם אח ביום לפי שפעמים שהגבינה שמינה וג
דצדקת בליחלוות חררים ולא ארעתי וצריך
לקנח פיו ולחריחו והקניחה הוא שילעס פת דיק
דיקנח בו פיו יפה וכן בכל דבר שירצה חוץ מחק
מהקניחה ותמדי וירק לפי שהם צדקים כחצבים
ואין מקנחין יפה ואח"כ ירחיץ פיו ביין או במים
ויש צוחגין לשרות פה ביין או במים ולאובלו והר'
עולה בשביל קניחה וחרחה דיתר שוב לחיות בלא
אחר ואחר בפני עצמו וכתב הרמב"ם ברא באוכל ב
בשר בהמה וחיה אחר גבינה אבל אם אוכל אחרית
בשר עוף אין צריך לו קניחה ולא הרהר ולא גסילוח
ור"ת כתב בשם הג' שמותר לאכול בשר אחר גב
גבינה מיד בלא קניחה והר"ה והם גבינה אחר בשר
מותר מיד אלא שצריך קניחה וחרחה ואח"כ אכיל
זל כתב ונהגו העולם שלא לאכול גבינה אחר בשר
ואפילו אחר בשר עוף ואין לשנות המנהג ברא כש
בשאוכל הבשר והגבינה בעצמם אבל אם אוכל תבש
תבשיל של בשר מותר לאכול אחריו תבשיל של גבי
גבינה ואפילו הגסילה ביניהם אינה אלא רשות א
אכל אם בא לאכול הגבינה בעצמה אחר תבשיל של
בשר או הבשר בעצמו אחר התבשיל של גבינה והנה
הוא ליסול יריו

אותה ישר ממנו שאין קניחה בצים סדפות מן הגור
בוא שרואין אותה סדפה שיש לחוש וראי ישר מבין
לו מפני שהיא סדפה אבל מותר לקצות ממנו פ
פת שגילוש בביצים במקום שנוחגין לאכול פת של
גדים כיון שאין רואין אותה סדפה בירד ואין חשו
חוששין ג' משום דם שרוב בצים אין בהן דם שהרי
אנו אוכלין בצים מהולגלין ואין אנו חוששין משום
דם

הנאמר שלשה פעמים בהדויה אחד לאיסור ביסול ו
ואחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הצאה והוציא
איסור אכילה בלשון ביסול לומר שאינו אסור מן זה
התורה אלא ררר ביסול אבל מדרבנן אסור בכל ענ
ענין דהרי לאו דווקא רחוק הדיו גמי שור שח ועז
ולא שנא בחלב אמו ולא שנא בחלב אחת אלא שר
שררר הכתוב בתורה ואינו צוחגאלא בסחורה כגון
בשר בהמה סחורה בחלב סחורה אבל בשר סחורה
בחלב בהמה סמאה או בשר סמאה בחלב סחורה
ובשר חיה ועיה אפילו בחלב סחורה אינו אלא אמו
מדרבנן ומותר בביסול ובהצאה ובצים הגמצאים
בעופות מותרין לאוכל בחלב ברא שהן גמדות א
אבל אם אינו גמדות דין בבשר העוף עצמו כתב
הרמב"ם כל שיש לה חלבון וחלמון אע"פ שהיא מעד
מעורה בגירין חרי זה גמדות אין לה אלא חלמון ע
עריין בשר הוא דרש"י פ' בשבועה החלמון ועריין
היא אדומה ומעורה כמו חלמון של הבצים המחוב
באשכול שרי ויראח מרדכי שמתיר אפילו אין
לה עריין חלבון דגים וחרגים מותר לאוכל
בחלב כתב הרמב"ם המבשל בחמי טבירא מעוש
ודם שבשל בחלב פטור ואין לוקין על אכילתו מש
משום בשר בחלב המבשל שליל בחלב חייב וכן הא
חאובלו המבשל שליוא או עור גירין ועצמות ועי
ועיקרי קרנים וסלפיים חרבים בחלב פטור וכן ה
האובלו פטור המבשל במי חלב או בחלב מתח או
בחלב זבי פטור וכתב א"א הרא"ש ז"ל דניסויבי דחל
דחלבא אינה בכלל מי חלב ואסור מן התורה אלא
מי חלב היינו אחר שהוציאו מן החלב כל האובל כג
כגון לאחר שעשו כל הגבינה מבשלים החלב והאוב
זה מלמעלה ולא נשאר בו אלא מים בעלמא וזהו ה
הצקרא מי חלב חלב הצמא בקיבה לדעת רב אל
אלמס אינו חלב ומותר לבשל בו בשר אפילו בצלול
שכה וכן כתב הרמב"ם ורש"י אסור וכתב שהוא ח
חלב גמור אפי' הקרוש שבה ג' חלול ור"ת חיל
הקרוש שבה אינו חלב אבל חלול הוא חלב לפיכ
אם מלח הקיבה בחלבה נאסר משום בשר בחלב ו
דמליח בליתא וכן אם עמד בה יום אחר דבכוש נכ
במבשל ואם חעמיד בה גבינות אם יש בהן
בנותן טעם אסורות לרש"י אפי'
בקרוב ולר"ת בכל
בצלול דווקא
וכן היא
משקנת א"א הרא"ש ז"ל

בחלב דק שהיתה הקדירה רחוצה יפה שלא חיתת
שום שומן דבק בה אבל אם נצלו בכלי של בשר אם
אסור לאוכלם בחלב וכן התיר הרמב"ם בשנתבשל
שבתם קערה שאכלו בה בשר ובשלו בה דגים מותר
לאוכלם בחלב דגים שצלויו עם הבשר אסור לאוכל
לאוכלן עם החלב ואינו מבין למה כתב שצלויו
עם הבשר אסור לאוכלו בחלב ורואהו צמי מבו
מבושלים עמו שהרי לא התיר אלא בשנתבשלו בקע
בקערה של בשר ואם בא לחמיה בצלי אצל למה כת
עם הבשר אפילו בלא בשר צמי בכלי של בשר אסור

קערות של בשר שרחצו אותם ביורה חולבת
וחיא על האש או אפילו אינה על האש והמים חמי
שחיד גבוהת בחן כתב בספר התרומות אם הקער
וחיורה שניחן בגי יומן הכל אסור אפילו היו הקע
הקערות יבשות שאין שום שומן דבק בהן אבל אם
אין חיורה בת יומא מותר ובלבד שיהא הקערות יב
יפות שאין שום שומן דבק בהן אלא הראש זל
גתיר אפילו הן שניהן בת יומן וכתב אמנם יש
לחוש לפי בשמריהן קערות צארה השימן טעה שא
שאכלו ברו דבק בחן ונגוע ביורה ונאסרה היורה
ממשותת הבשר שנכנס בה וכל אסור הילכך אין
להתיר עד שיאמרו ברי לי שלא היה שום שומן דבק
בה אין מניחין בלי שיש בו כותח אצל בלי שיש בו
מלח אבל מותר להניחו אצל בלי שיש בו חומץ וב
דכו מותר להניח בלי שיש בו חלב אצל בלי שיש בו

בשר

צ או שלקית שחתכו
בסבין של בשר אם
אסור לאוכלם בהל

צ

בחלב ער שיקלח טקום החתך או עד דסעים ליה
שלא יחא בו טעם בשר והרשב"א כתב שכולו אס
אסור וא"ה ראש זל לא בתבין וכתב בספר הת
התרומות ראפילו אין הסבין בן יומן אסור וכן דר
חיון בשימין ובצלים וברשים שחתכו בסבין של בשר
בשר שאין לאוכלן בחלב שאם הן חריפין ימו צנור
ואם עבר ובשלם בחלב צריך ששים לבסלו ומיחו
אין צריך ששים ברי כל הצנור דק ש ברי חבלוע בו
והיינו ברי כל הסבין אבל אם חתכו בסבין של גוי צ
צריך ש בנדר כל הצנור וח"ה מאיר מרוטבורק ה
התיר בין בצנור בין בשומן ובצלים אלא אם כן ה
היה חסכין בן יומן ולא רצה להורות הלכה למעש
ובתב אע"פ שאגי מורה בספר התרומות לאסור אי
איני מוחה בירי דצוהגין היתר ואם חתך קישואין
בסבין של בשר מותר לאוכלן בחלב בלא קליפה ר
דק שיגרר טקום חתך ואם חתך בו לפת אפילו צ
צנור אין צריך דק הרחה בעלמא ולא עור אפילו
צנור שחתך אחר חלפת שרי בחתכה כמו חלפת
דפרש"י לפי שטעם הלפת משונה ומבטל טעם חגם
הגמלט מהסבין וכתב בספר התרומות

הגמלט מהסבין וכתב בספר התרומות

דווקא לפת אבל חתך בו לחם

אז ירק או פרי אחר

אסור לחתוך

בו אחרי

ש צנור או פרי אחר חתך חתך שרץ לאכו עם חלב

בניח גפס מתיח וח"ה פירץ בתב שאם חתך של מת
מתכת משערינו ככולן ואומה שלא נכנס ממנו דק
בקדירה משום חם מקצתו חם כולו ואם חתך ח
חבה בקדירה בפעמים ולא נדוע בינתיים צריך ש
שני פעמים ששים ואם יש ששים לבטל חבה חקר
הקדירה וחתכשיל מותרין אבל חבה אסור בין עם
בשר בין עם חלב לפי שהיא בלוע מבשר בחלב וא
ואפילו בריעבר אוסרת אם חזרו והחזוה בין בבשר
בבשר בין בחלב כל זמן שהיא בת יומא ואם איז לו
שנים הכל אסור בהנאה אפילו הקדירה אר מותר
לתת לתוכה פירות או צונן כיון שאיז נהנה מגד
מגוח האיסור ואם אין החב בן יומן הקדירה וח
והחבשיל מותרין וחבה אסורה לכתחילה בין עם
בשר בין עם חלב ונ"ל בריעבר אינה אוסרת כיון ש
שלא היתה בת יומא כתב בספר התרומות אע"פ
ובשאר איסורין קדירה של איסור ששהתה מעת לע
לעת בלא איסור אם הוחמו בה חמין בתוך מעת ל
לעת לא חשיבה בבת יומא שהרי טעם האיסור שם
שנקודה פלס לתוך העים ולא היו בהן ששים לבט
לבטלה דבכולה משערינו ונעשת בת יומא וצריכ
מעת לעת לאחר חימום המים בבשר בחלב אין כן
שאם בשלו בה בשר ובתוך מעת לעת הוחמו בה
מים ולאחר ששהתה מעת לעת לבטל הבשר בשלו
בה חלב ובתוך מעת לעת הוחמו בה חלב מותר
אע"פ שהוא מעת לעת לחימום המים אע"פ שאר אי
איסוריו שבתורה איסור הכלוע בהיתר בגדו בצלים
בליעה באיסור ובשלם בקדירה של היתר צריך ש
בגדו כל הבצלים ולא סגי בששים בגדו כל הכלועה
בבשר בחלב איזו בן שאם בצלים או ירקות שכלו
שכלועי מבשר ובשלום בקדירה חולבת אם ידוע ב
כמה בשר בלוע בבצלים ובירקות אין צריך אלא ש
ששים בגדו הבשר ולא בגדו כל הבצלים והירקות

ובתב ח"ה פירץ יש רוצים להתיר בשר רותח שחתכו
בסבין חלבת על ירי קליפה כדאמרינו גבי בית הש
השחיטה אונל רותח וסגי בקליפה ולא רמי להתם
דהתם אין כל הבהמה רותחת אלא מקום בית השח
השחיט לכו אבל חתיכה שכולה רותחת כשחותכין
אותה בסבין חולבת מתפשט בכולה וכולה אסורה
אין בה ס ברי כל הסבין אבל אם איזו בן יומן או א
איזו ידוע אם הוא בן יומן אם לא משתב איזו בן
יומן וסתם בליים איזו בן יומן אכל קליפה בעי

צה

רותחין מיר לא

לאחר שסלקום

מן האש שנתנום

דגים

בקערה צוננת של בשר או שחוגים צוננין והקערה
רותחת מותר לאוכלם בחלב אבל אם נתכשלו בקר
בקדירה של בשר יש אוסרין לאוכלם בחלב ורש"י מ
מתיר אפילו שנתבשלו בקדירה של בשר אלא נתבש
נתבשלו עם הבשר בעצמו ובעל התרומות מתיר
בשנתבשלו ואסור בגצלו שכיון שגצלו בלא מים
קבלו טעם בשר מעיקר חבלי ואסור לאוכלם בחל
בחלב ולזה חסכים א"ה ראש זל וכתב ירקות או
דגים שנתבשלו בקדירה של בשר מותר לאוכלם בח

והורה מרתיהה גס החלב אסור לרש"י דמין במיזו
במשחו אבל לר"ת דמין במיזו בששים אפילו לאסר
קדם וסילק ביוז שיש בו ששים מותר טיפת חלב
שנפלה על חתיכת בשר שבקדירה אם יש בה ששים
לבטל החלב מותרת ואם לאו אסורה ואין חשאי ש
שבקדירה מצטירה עמה לבטל החלב ופ"ו דדוקא ש
שכל החתיכה חוץ לרוטב בגון שחתיכה שתחתיה
קצתה חוץ לרוטב וזו מונחת עליה וכולה חוץ לר
לרוטב אבל אם מקצתה ברוטב הרתיהה מערבת
ואע"פ בכל הקדירה והכל מצטרף לבטל החלב
ד"ש פ"ו אפילו מקצתה ברוטב אין דבר מצטרף ל
לבטל החלב וכן כתב בעל העיסור דדוקא בשלא
ציער הקדירה מיר בשנפל החלב וגם לא ביסה אות
מיד אבל אם מיר בשנפל החלב על החתיכה ציער
הקדירה או ביסה איתח"ה כל מצטרף לבטל החלב
כתב הרמב"ם אבל אם ציער מתחילה ועד סוף או ש
שביסה משעת נפילה ועד סוף הרי זה בנותן טעם
וצראה ואין צריך דק שיער או יבסה מיר בשעת נפ
נפילה ואפילו פסק אחר מלגער מיר מתערב חס"פ
בכל מה שבקדירה ומצטרף בולו לבטל וכתב עוד
הרמב"ם נפל חלב לתוך המרק או לכל החתיכות ו
ולא נזרע לאיזו חתיכה נפל נזרע את הקדירה בול
בולה ער שיתערב הכל אם יש בקדירה בולה טעם
חלב אסורה ואם לאו מותרת ואיני מבין את דבריו
שם החתיכות בולן בתוך הרוטב מה צריך לגער
ואם אינו ברוטב מה מועיל ציער שמגער אחר
והיבא שנאסרה החתיכה מהמת החלב נעשית כלל
החתיכה איסור ואם בשלה עם אחרות צריך ששים
לבטל בולל אל"פ שאי אפשר ליסחס החלב הבלדל
ולבטל בששים בשאר החתיכות אפילו הכי חב"א
אסור שכבר נעשית החתיכה בולה איסור וצריך ש
ששים לבטל בולה ואם יש בלגה שבקדירה צק מ
מ"ק בשר ותכלית ששים לבטלה מה שבקדירה מותר
מותר והיא נשארת באיסורה ואם מבירה משלית
והאחרות מותרות ואם אינה מבירה הרוטב מותר
ונל החתיכות אסורות אם חתיכת האיסור ואינה
לאתכבר דבר זה יתבאר עוד לקמן בהלכות התער
התערובת ופסק הר"א אפרים ולא אמרינו איפשר ל
לסוחטו אסור אלא בבשר בחלב אבל בשאר איסורים
בגורמיה חלב שנבלע בחתיכה ואין בה ששים לב
לפסול ואסורה דאחר כך בשלה עם אחרות אין צר
צריך אלא ששים ברי בזה הראשון ואז אפילו החתי
החתיכה עצמה חוזרת להיות מותרת ור"ת פסק
דאם צאצא איסורין איפשר לסוחטו אסור ודוקא כ
בשנאסר בנותן טעם שלא היה בהיתר ששים לבטל
האיסור שנבלע בו אבל צאצא במשהו אפילו צאצא
מהמת מיזו שאסור במשהו לר"י יהודה לא נעשת בו
באח"כ בולל ואם לאו זל הסכים לרעת הר"א
אמריש טיפת חלב שנפלה על הקדירה שאכל
האש מבחוץ אפילו אם בתבשיל הקדירה ששים בג
בגדו אינו יכול לבטלה וא"כ הטיפה אסרת הקדירה
כל שביבותיה ונאסר התבשיל שבה וכתב הר"א
מאיה מרדכיבורק שאם יש בתבשיל ששים פעמים
ששים בגר הטיפה מותר שחסימה אינו אסרתה

אלא ער ששים בגררה ואם יש בתבשיל ששים בגר
איתם ששים מותר ובספר חמצות כתב שאם נפלה
בגור התבשיל אין צריך אלא ששים בגר הטיפה ש
שמפעפעת לפניו והוי ליה באלו נפלה בתבשיל
ואם נפלה במקום הריקז והיא מפעפעת ברופז ח
הקדירה ערסמור לרוטב כל כך שאין ששים בגר
הטיפה הרי נאסר אותו מקום הקדירה ואם יערה
התבשיל דרך מקום הקדירה שנאסר הרי נאסר התב
התבשיל וזה תצנתו שיניחנה בדר ולא יגע בה ער
שתצטנן וכבר נהגו העולם לאסור בשנפלה על הר
חורפון שלא בגר הרוטב ודוקא בשנפלה באותו צר
שאינו בגר האש אבל אם נפל בגר האש מותר שח
שהאש שרפו ומיבשו ודוקא ברבר מועט בגור טו
טיפה אבל אם נפל הרבה אין להתיר אפילו אם נ
נפל בגר האש אלא אם כן בגר הרוטב ועל ירי שש
ששים ורבינו יואל היה מתיר בשעת הרחק בגור כ
בערב שבת אפילו שלא בגר הרוטב אפילו שלא בג
בגר האש על ירי ששים כתב הר"א זל מחבת
של חלב שנחגז בבירה תחת קדירה של בשר הויעה
עולה ונבלע בקדירה ואוסרתה

קדירה

שבשל בה בשר
לא יבשל בה ח
חלב ואם בשל

בה בתוך מעת לעת אסור אבל אם שהה מעת לעת
קודם שבשל בה הוה ליה נותן טעם לפגם ומותר
כתב בעל העיסור אם בשל חלב בקדירה של בשר ו
היא בת יומא ויש בה ששים איבא מאן דא"ל מבשל
בה ממין שבשל בה עכשיו ביוז שהתבשיל מותר ס
טעם הראשון בטל ובקדירה צמי מותרת ואיבא מ
מת דאמר ביוז דק"ל בלי חרש אינו יוצא מירי דופ
לעולם טעם הראשון אינו יוצא לעולם ואינו יכול
לבשל בה ממין שבשל בה עכשיו וממין הראשון אי
אינו יכול לבשל בה שחרי האחרון אינו בטל ואין לח
הקצת אלא שבירה וכתב ח"א שיכול לבשל בה מאת
מת שניצח ואני תמיה ח"א מותר לבשל בה חלב
דבי ענין מהנעלה ואפילו הנעלה לא מהני לבלי
הקטש פולט תמיד מעט מעט וחר פרץ כתב
אמרי אגה בת יומא ובשל בה חלב אסור אחר כך ל
לבשל בה בתחילת לא בשל לא חלב לפי שנתחב בלו
בלועה מבשר בחלב אלא אם היא של מתכת יגעיל
לאחר מצינו לעת של ביטול שני ואם היא של חרס
אנ"ל תצננה אלא שבירה כתב הר"א שאם ב
בשל ירקות בקדירה של בשר שמותר לבשל בה אחר
בגדו שנפרזה מעט בלע חבשר וצקלש ער שאין ר
דאוי לחול עליו שם איסור בשר בחלב ב"א בשבלע
חיתר כמו שאמרנו אבל בלע דבר איסור לעולם ח
תוא באיסורו ער שיגעיל הראוי להגעיל וילבן הר
הראוי ללבן ע"כ

התחב

מה חולבת
בקדירה של
בשר או איבא

משערינו בכל מה שתחב ממנה בקדירה ולא ירעיו

מטביל ועולה דתרומוה שאין לצו עתה עסקי בחו כל
שיש ששים בגור האיסור מתבטליו אותו אפילו אין
הם בולו חיתר כגון קורח שיש בחו ג' זיתים של חת
חיתר ונפלו בחו ב' זיתים אחר של דם ואחר של חלב
כל אחד מצטרף עם הז' של חיתר לבטל חברו ובן
ל' זיתים של חיתר שנפל בחו בזית דם ול' זיתים אחר
של חיתר שנפל בחו בזית חלב ונתערבו אלו חתער
התערובת בשוגג מותרין ובן שלש מיני איסורין ש
של יבש שנתערבו זה בזה בזית מכל אחר כל ב' מיני
דבנים על הגומבטליו אותו ופטורין על שלשתן

חתיבת

צט

בכילה שיש
בה בשדוע
ועצמות ש

שנפלה לקדירה של חיתר יש אף שעצמות האיסור
מצטרפין עם בשר האיסור להצריך ששים בגורו וע
ועצמות החיתר מצטרפין עם בשר החיתר ג' לבטל
האיסור דרב' שמשון כתב שאפילו עצמות האיסור
מצטרפין עם החיתר לבטל האיסור וכן היא מסקנ'
לא הראש' ל' לפיכך הבא לבטל איסור שנפל לקרוי
לקדירה יצא כל מה שבקדירה בין רוטב ובשר וק'
וקיפה ועצמות ואפילו העצמות של האיסור ואם
יש בין חבל ששים מותר אבל המוח שבעצמות הא
האיסור מצטרף עם האיסור לאסור וגוף הקדירה
אינו מצטרף לו עם החיתר ולא עם האיסור ב' רא' ב
בחתיבת גבילה שנפלה לקדירה שהיא חיה אבל א
אם נתבשלה תחילה ואח' גפלה לקדירה חיתר ע
עצמות שבה מצטרפין עם האיסור לפי שבלעו מב
מבשר הגבילה בשנתבשלה לבה לפיכך בשחורה ו
וגפלה לקדירה צריך לשער גם בעצמות ולא סגי ב
בששים בגור הבשר דשם נתמעט בשר הגבילה בכ
בבישולו ונכנס בעצמות ומשערין החיתר והאיסור
כמו שבא לפנינו אל' שחיה בחיתר יותר מתחילה
ונתמעט בבישולו וגבלע בקדירה אפילו חבי אין מ
משערין איתו אלא כמו שבא לפנינו שגם באיסור ה
חיה יותר ונתמעט וגבלע בקדירה הלכך משערין
שניהן כמו שבאין לפנינו והרשב"א כתב לא שא
שאומרי' במה בלעו מן החיתר בקדירה ומצטרף
עם החיתר ונראה לו מין במינו שכן התורה בטל
ברוב וחכמים הצריכו ששים תליון להקל אבל מ
מין בשאינו מינו בזית בכרי אבילת פרס דבר תור'
ואפילו בזית של גיר בעיקרו אין תולין בו להקל ו
ואין משערין אלא במה שבא לפנינו ולא הראש' ל'
לא חילק כתב בספר המצות שצריך לחבם לחסוד
אם נתנו מים בקדירה אחר שנתנו לה האיסור שא
שאותם המים שנתנו אח' אין מצטרפין לבעל האיס
האיסור וז' שאינו צריך שאפילו אם חוסית מים
אח' אם לא כיון כדי לבטל האיסור מצטרפין דק'
דקיימא לן כל האיסורין שריבם עליהן שוגג מותר'
במזיר אסורין ואין לחוש שמא באו לרבות במזיר
שם באנו לחוש לזה גם לא נאמין לו מה שאמר ש
שלא ריבם אבל המכדין להרבות אפילו הוא מין במ
במינו והחיתר רבץ על האיסור שהוא בטל מן התו
התורה אלא שחכמים הצריכו ששים אינו בטל כי

כיון שריבם במזיר ובתב הרמב"ם דחוקא למבטל
עצמו אם הוא שלו קצין לאסורו עליו או למי ש
שכיון לבטלו בשבילו אבל לאחריו שרי ובתב
הרשב"א אבל דבר שצריך איסור ואינו אלא מדרבנן
בגור גבינה של גוים ושמנו של גיר אין מערבין או
אותו בחיתר כדי לבטלו עבר ועירבו בחיתר כדי ל
לבטלו כשוגג מותר במזיר אסור נפל מעצמו בחי
בחיתר אל' שאין החיתר כדי לבטלו מותר לחוס'
בחיתר כדי להכשיר כרחיצו בעצים שנשרו מן ח
הדקל בתוך התגור ביום טוב שמותר להרבות על
עליהן עצים מובנים לחתירין ולא הראש' ל' כתב
דאפילו איסור דרבנן שנתערב אסור להוסיף עליו ל
לבטלו ולא חתירו אלא בעצ' שנשרו לתוך התגור
משום דמקלי קלי לאיסורא איסור שנתבטל בגור ש
שהיה ששים בגורו ונתוסח בו אח' מן האיסור חוזר
ונאסר לא שנא מין במינו או מין בשאינו מינו בין
בלח בין ביבש

בל

דבר שהיה בריח בגור צמ
צמלח או עוף סמא וגיר
הנשה דאבר מן החי וכו'

וכידוע בזה שאם יחלק אין שמו עליו אינו בטל חע
לעולם דאם נתבשל עם החיתר אם אינו מבירר הב
הכל אסור אפילו חו אלה אבל הרוטב תלוי בנתיב'
סנים שאם יש בחיתר ששים בגור הבריה הרוטב מו
מותר אל' שעיקרו אינו בטל סעמו בטל ואם מ
הבירר זורקו והאחרים וחרוסב תלויין בנתיבת ס
סעם שאם יש בכל ששים בגור הבריה מותרין דאם
לאו אסורין חוץ מגיר הנשה שאין סעמו אסור דק'
אין בגירין ב' אבל שומנו אסור מדרבנן וצריך ש
ששים בגורו להחיתר הרוטב ה' בר ירד שנתבשל עם
צורה אם מבירר זורקו וכל השאר מותר אם יש בו
ששים בגור שמו דאם אינו מבירר כל החתיכות
אסורות ואם יש בקדירה ששים בגור השומן או חד
הרוטב מותר ואם לאו אסור ואם צימוח שאינו נב
ציצר צריך ג' ששים בגורו דאל' שאין בו סעם וה' ו
בעין התורה אסורה יא' דכריה בסילה בתתם
ולא בהירא לא הראש' ל'

חתיבה

הראויה לה
להתכבד רי
דינה בבריה

שאינה בטילה ואפילו היא אסורה כהנאה קרינן בח
ראויה להתכבד כיון שאם תתבטל תחיה מותרת ו
ותהא ראויה להתכבד אבל סעמא בטל ברין בריה
דרוקא שאיסורה מחמת עצמה כמו גבילה ובשר בח
בחלב אבל אם נאסרה מחמת שקבלה סעם מאיסור
ולא חיד בה ששים לבטלו אפילו למי שסובר שנחש
שנחשבת אין לה דין חתיבה הראויה להתכבד כיון
שלא נאסרה אלא מחמת סעם שקבלה ובעניין חת
חתיבה הראויה להתכבד כתב לא הראש' ל' רבו ח
חריעית יא' שתרגולת בנצחת וכו' חתיבה חיה כ
כיון שאינו ראויין עתה לא חשיבי ראויה להתכבד
ואפילו בחמה שלימה בטלה ער לאחר שנתבשל לה

לשון העיסה בחלב ש
שם יבא לאוכלה עם
חבשר ואם לשכל הא

העיסה אסורה אפילו לאוכלה לבד ואי עכריהו
בעין תורא שרי פ'ש'י שלא לשכל אלא דבר מועס עו
עונה קסנה דב אלמס פ' שעשה בחן שיצוי פ' צור
צורות בעין חסוד ובידנא בז שמתוד בר יזכר שיש
בה חלב איז סחין התגור באליה ואם סח כל חפת
אסורה אפילו לאוכלה לבד אלא אם כן היסק הת
התגור תחילה יפה שאז פלס הכל אפילו היא של ח
חרס בלא בתגור שהסיקוה בפנים אבל כוביא שהס
שהסיקוה בחוץ אסור אלא אם כן מלאו גחלים בס
בפנים עד שיתלבן כתב הרשב"א פת שאפא בתגור
עם חבשר יש מהגאונים שאסרו לאכול אותו הפת ש
שריחו בסעמו ויש מתירין וכן גראה ע"כ וכן מ
פסק ר"ש ריח לאו מילתא היא ומדת לאוכלו אפי'
בחלב ור"ת פסק ריח מילתא היא ומיחו רווקא
בתגור קטן כמו שלהם אבל בתגורים שלגו הגדולי
שרי וכתב בספר המצות ופרשו לי רבותי המחזיק
שנים עשר עשרונים זהו תגור גדול

התערובת וביטול
א"י יוחנן בל איסור
איסורין שבתורה

בששים אמר רבא אמר רבנן בסעמא אמר רבנן בק
בקפילה אמר רבנן בששים מין בשאינו מינו הת
התירו בסעמו כגון תרומה שנתערבו בחולית מין
בשאינו מינו יטעמו בחן אם אין בו סעם תרומה
מותר דאיסורא כגון חלב שנתערב בבשר יטעמו
קפילא גוי אם אימך שאין בו סעם חלב מותר
כתב הרשב"א ואין צריך סיחא אומן בבר אלא אפי'
סתם בני אדם שכל סעם שאינו צריך לסתם בני אר
אדם אינו סעם וכתב עוד ואם הוא אימך אפילו י
יורעין שסומכין עליו נאמן שאינו מפסיד חזקתו
ויש מי שאוסר עד שיחא אומן ומסיח לפי תומו
ובז כתב א"ה ראש ז'ל שצריך שלא ידע שסומכין על
עליו בעניין איסור והיתר מין שנתערב במינו ולי
דליבא למיקם אסעמא כגון חלב בשומן ומין בשא
בשאינו מינו וליבא קפילא בששים ופ'ש'י דסמכין
אקפילא רווקא בראיבא ששים ואפילו הבי לא שרי
עו שיעטנו קפילא אבל קפילא בלא ששים או שש
ששים בלא קפילא לא וח"מ בראיבא קפילא א
אבל מין במינו לא שייך ביה סעימת קפילא או א
אפילו מין בשאינו מינו וליבא קפילא איז צריך ל
לחזר אחריו ואי אית ביה ששים שרי והרמב"ן חו
חילק היבא שמבירין האיסור ולא נתערב ממנו אל
צירו וסעמו ביון שמן חרין לא היה לגו לשער אלא
בסעמו אלא שאין אנו יודעין במה הוא ברא סמכין
אקפילא אע"פ שאין ששים כגון גזוז האיסור אבל ב
בסגות האיסור נתערב וצריבין ששים לבסלו או לא
סמכין אקפילא בבציר מששים אבל בששים מיהא
שרי ואין צריך לחזר אחר קפילא כלל ור"י פ' דב
דבבל ענין סמכין אקפילא אפילו בבציר מששים
ובששים אין צריך קפילא כלל אפילו אם הוא למע

לפנינו ולזה הסכים א"ה ראש ז'ל ב"ק אם נתערב
איסור בחיתר ומין במינו כגון חלב לתור שומן ב
בין מין בשאינו מינו כגון חלב לתור גריסין שיעור
בששים ומיחו פ'רת ביון שאינו גזוז בו טעם מן ה
התורה בסל ברוב אלא שהבמים הצריכו ששים
ושלא במינו אסור מן התורה עד ששים אלא שאין לו
לדקין גליו עד שיהא בו כל בר מן האיסור עד שיה
בתיר כל א"בע בצים מן החיתר בזית מן האיסור וא
ואז חייב על כל בזית ובזית ממנו ונפקא מינה אם
נתערב מין במינו ונשפר בענין שאין יכולין לעמו
עליו לשערך אם נתבאר שהיה רובו היתר מותר וב
דביון דספיקא דרבנן תולין להקל ואם לא נתבאר
שרובו היה היתר אסור ואם נתערב בשאינו מינו ו
נשפר אסור דספיקא דאורייתא לחומרא וכתב
הרשב"א שאם נתערב במינו ובשאינו מינו ונשפר ר
דואין את שאינו מינו כאלו אינו ותולין לומו שמינ
היה רוב ונתבטל בי היכי דאמרינן דואין את מינו
כאלו אינו להקל ושאינו מינו רבה עליו ומבטל
למאן דאית ליה מין במינו לא בסיל וח"מ שאין
לפנינו כגון שגשפר אבל אם הוא לפנינו אלא שא
שאינו בקי לשערך אפילו מדרבנן איז תולין להקל
הלכך בחל אפילו שחוא בדרבנן צריך ששים כגורב
כולו ור"ש פ' רמין במינו לא בסיל כלל פ' באלה
ומין בשאינו מינו אינו אלא דרבנן ולריריה תולין
להקל מספק במין בשאינו מינו וא"ה ראש ז'ל
הסכים לסברת ר"ת ולא מבעיא איסור שנתערב בח
בחיתר וצימוח בתומו שצריך ששים לבסלו אלא א
אפילו מכירו והוא שלם וזורקו צריך ששים כגורב
כל האיסור וע"אין אנו יודעין במה יצא ממנו לפיכך
המבטל בקרירה איסור שהיא בת ידמא או תוחב בח
של איסור בחיתר ובח"מ בבשר בחלב צריך ששים כגור
כל הקרירה ובגור כל מה שתחב מחכה שאין אנו י
יודעין במה בלעו לא שנה ח של חרש או עץ או מ
מתכת וזהו פרץ החמיר בבח של מתכת להצריך ש
ששים כגורב כולו אפילו לא הבניסו כולו משום דח
דחם מקצתו חם כולו ומיחו אם בשל איסור בקד
בקדרת היתר לא אמרינן שגזוז הקדרה תצטרך לב
לבטל האיסור דלחמיר אמרינן הבי ולא להקל

ואין משערין אלא בעה שבתוכה ואם ידוע במה ח
הוא האיסור כגון בח חרשה שגזוז בה בזית חלב וא
ואח"כ ביומו גזוז בה קרירה של בשר אין צריך אלא
ששים לבטל חבזית שבלע בה ישנה שגזוז בה במח
פעמים אין יודעין במה בלע ומשערין בבולח בח
בחיזית של איסור שנתערב בחיתר צריך ששים ח
חצאי זיתי היתר לבסלו ביצה שיש בה אפרוח
או סיפת דם שנתבטלה עם אחרות צריך ששים ואח
לבטלה לפי שיש ביצות גדולות וקטנות לפיכך הו
חסיפו ביצה אחת להשוות מרתו לפי אם נתערב
בתבטל בסלח בששים כמו שאר איסורין ואם נתע
נתערב ביבש זה יתבאר לק"מ בע"ה בחל מתב
מתבטל בנש ולמעלה כתבתיו בהלכת בחל וכל שא
שאר איסורין בין של תורה בין של רבניהם צריבין
לבטלם חוץ מחמץ בפסח כאשר בארתינו בספר או
אורח חיים ויין נסך כאשר יתבאר בע"ה וחוץ מס

האש מפליט אפילו אין היר סולדת בו עב וזל שא
שארין חגרון רומח לראיה שאין חום בית השחיטה ו
וחום חלב הכסלים מפליט אלא ברי קליפה אבל ל
לחבליע בכל ההיתר לא חשיב חום אלא היר סולדת
בו ואיפשר שרל רחום לתור חום אינו אוסר גב א
אלא ברי קליפה ובן ראיתי לקצת מחמכברים וא
דאינו בן אלא אוסר בולד אלא היר סולדת בו לפיכ
גפול איסור חם לתור היתר חם או אפילו איסור צו
צונו לתור היתר חם הכל אוסר דתתאה גבר אעפ
שהתחתון היתר ביון שחיא חם גובר על העליון ו
ומחממו עד שמפליט בתחתון בשם אם התחתון ת
החם איסור שיותר נקל לו להפליט איסור בעליון
אכל אם העליון חם והתחתון צונן אז אינו אוסר
בולד אפילו אם העליון החם איסור שהתחתון צ
גובר על העליון ומצננו עד שאינו מפליט איסור ג
בכל התחתון אלא ברי קליפה לבד ובשם אם העליון
שחיא חם היתר בולד בשנתערבו רוד הביטול בג
בגון שגפול לתור התבטול אבל רוד עלי בגון איסו
חם או אפילו קר שגפול על הצלי שאצל האש אינו א
אוסר בולד אלא ברי גטילה שחיא בעיבי רוחב עז
אצבע לפיכך ירד שצלאו בגיר או חתיכה איסור
שצלאו עם חתיכה היתר ונוגע זה בזה צריך להסיר
ברי גטילה סביב הגיר ובן מן החתיכה במקום ש
שגנעה בחתיכת איסור ובן אם גפול איסור על חתי
חתיכה שבקדירה שהיא חוץ לרובט ולא גיער חקר
חקרירה ולא ביסה אותה אינו אוסר אלא ברי גטילה
אבל אם היא ברובט לרשי אפילו מקצתה ולרשי בו
בולה ברפריש לעיל או אפילו בולה חוץ לרובט ד
וגיער או כסה הקדירה הרובט מפעפע חסעם ומע
ומערבן וצלע בבולד בולד בירר עם גירו וביוצא
בו דבר בחוש שאין בו בח לפעפע בכל החתיכה א
אבל גרי שומן שצלאו בחלבו אוסר לאכול אפילו מ
מראש אצו שביון שהוא שמון הוא מפעפע בבולד
ובוליא שצלאו בחלבו אינו אוסר אלא ברי ק
קליפה שחקרום מפסיק ולא מבעיא חתיכה אח
אחת שיש בה חלב שמפעפע בבולה אלא אפילו ח
חתיכות האיסור בחוש וחתיכה היתר שצלת עמו
שצנח האיסור מפעפע בבולד ומלוח שהוא מלוח
ער אינו גאבל מחמת מלוח וכבר פרשתי שיעור מ
מלוחותו בחלבות בשר בחלב דינו ברותח ומפליט
ולא לאסור אבל אלא ברי קליפה בולד בשחאיסור
וההיתר שניהן מלוחין ואפילו האיסור מלוח וההי
וההיתר ספל אבל אם ההיתר מלוח והאיסור ספל
וגוגעין זה בזה לא שאין בח בעלח שיגרום לאיסור
שלא גמלח שיפלוט שאין בו בח אלא להפליט מה ש
שבתו בו וכתב הרשבא דווקא בשהאיסור המלוח
למטה וההיתר הספל למעלה דתתאגבר אבל אם
האיסור למעלה והיתר למטה לא בעי אלא ברי קל
קליפה דתתאגבר שההיתר שהוא למטה מצנן הע
עליון ואינו בולע אלא ברי קליפה עב
יראה שהוא סובר שחום על ירי מליח אוסר הכל
ואם הראש זל לא כתב בו וגם מה שחילק בין אם ה
האיסור למטה או למעלה כתב רי שאין חילוק דב
רביון שהוא חם על ירי מליחה אין חילוק בין ת

התאה לעילאח אלא בכל עניין שחאיסור מלוח מכל
מכליע בחיתר הספל ומלמ אין אוסר בולד שאין ב
בח שעל ירי המלח לחבליע אלא ברי קליפה ובשח
ובשחאיסור ספל חבל מותר ואפילו קליפה לא ול
ולא שייך מליחה אלא באובלים ולא בבלי חלבר ג
גבינות שנעשו בדפוס חגונים אעפ שנמלחו לתובן
לא אצריצו מליח ברותח ויהיו אסורין אלא כמו אי
איסור ספל והיתר מליח ומותר ובן מלח שהוא בק
בק עדות של בשר מותר ליתנו בחלב ובי חיבי דפ
דפסלגינו בצלי בול בחוש לשמן הוא חרין גמי בח
בחוש של מליח שאם החתיכה שמינה ונמלחה בחל
בחלבה או איסור במליח וההיתר ספל והוא שעז
מפעפע בבולה ואוסר בולד ומלמ חתיכה שגפלה מ
מקצתה לתור הציר שאנו אומר מה שבציר אוסר ו
זה שאר מותר אפילו אם יש בה שימן אין הציר מפ
מפעפע על ידו לקצתה שחיוץ לציר ביון שציר עז
עצמו אינו מפעפע למעלה והא חתיכה איסור א
אוסרת חבירתה בגגיעתה דווקא שאיסורה מחמת
עצמה כגון גבילה או בשר בחלב אבל אם אין בח
איסור אלא מה שבלעה ממקום אחר אינה אוסרת
אחרת הגוגעת בו ואפילו אם צנלו ביחד שאין דבר
חבלוע בחתיכה יוצא ממנה לבלוע באחרות אלא על
ירי רובט אפילו החתיכה של היתר שמינה ושומן
שבח מפעפע לפי שאין השומן שבה מוליך עמו הא
האיסור אלא למקום שחאיסור יבול לילך בסבעו
ובתב הרשבא בולד בשבלע איסור שאינו מפעפע א
אצל צלע מן הרברים המפעפעים בסביבו כגון שר
שומן אוסרת חבירת בין בצלי בין גוגעת זו בזו ח
חום בחום שחאיסור הבולע בעצמה מפעפע ויוצ
מחתיכה לחתיכה כתב בספר התרומות מלח חב
הצליח פירם כגון מי מליחת בשר ונתנוה בקדירה
או שנתנו בקדירה בשר מלוח בלא הרהח בעור שח
שחמלח עליו אם יש ששים כגון המלח אעפ ש
שעם המלח נדגש בקדירה וסעם אינו בסל אעפ
מוצאי לפי שאין במלח בח לאסור משאלו חיה בולד
דג ואין לנו לחחמיר בגאסר יתיר מבאוסר דרבינו
שמעון צוקצי כתב ורבי יצחק בר אברהם כתב בי
ביון שאין הצלח צימוד עם הרם ומתערב בכל חק
חקירה ומוליד איסור עמו צריך לשער באלו ח
חיה הרם בולד מלח

כתב

הרשבא אעפ שאין
חתיכה שבלעה איס
איסור געשית גביל

קד

דאינה אוסרת אלא לפי חשבון האיסור שבה אעפ
בשגופלת לקדירה שיש בהם ששים לבסל איסור הב
הבלוע שבה אין החתיכה חוזרת לקדמתא לחיתור
לפי שאיסור שבה אינו גפולס ממנה לגמרי ואינו גב
גבול לתור היתר שבקדירה מה שאין בו בדבר ח
הגבול וגמור שאם גפול רם וביוצא בו לתור רוסב
של היתר ואסור מחמת מיעוט וחזר ונתנה חרום
של היתר ער שיהא בו בין בולד ששים לבסל חרם בו
בולד מותר שחבל גבול ונתערב האיסור בתור ח
חיתור ואיני מבין דבריו רביון שחבל מצטרף לב

וראוייה ליתן לפני אורח לכבוד ולא נחירא ולא ק
קאמר ראוייה להתכבד אלא לשיעורא שתהא גדולה
וראוייה לכבד בה אורח לבשתבשל אבל בשביל ש
שחיא חיה או בצדקה לא בטילה חשיבותה וגם יא
וכבש שלם או אידו שלם אינו נקרא ראוייה להתכבד
סאין דרד ליתן לפני אורח כבש או אידו שלם וגם א
אלו דברי הבאי הם ובי בשביל שראוייה ליתלף חת
חתיבות חשדות גרע ספי כשרחשיב ספי אתשר
שרדנו למנות והוא דבריה וחתיבה הראוייה לא בס
בטלי דווקא בעוד שלמים אבל אם גתרסקו בטלי
יתן לא חשיבי ואפילו אם נאסר כבר חתערוכות דג
וגתרסקו אלא מתבטלי דווקא שנתרסקו חבדיות
וחתחיבה בשוגג אבל במזיד שכיון לבסלם אסור
למי שכיון לבטלו ומיהו אע"פ שנחתכה לחתיב
אחת אין תולין לומר האיסור נחתך ומתבטל ויה
ויהיו כולו מותרות אלא איתא שנחתכה לבר מות
מותרות טמה נפשה דאם היא של האיסור את בולן
נותרות ואם אינה של איסור הרי היא לבר מותרות
נחשאר אסורות ואפילו נחתכו רובן אין תולין ש
שהאיסור מן הרוב שנחתכו אלא כל הנחתכות מותרות
מותרות וחשלות אסורות

בל

קב רב שיש לו מתירין כ
בגון ביצה שגולרה בי
ביט שראוייה למחר

אם גתערבה באחרות בין שלימה בין סרופה אינא
בטלה אפילו באלה ואפילו ספק אם גולרה אכ לאו
וגתערבה באחרות אסורות ואפילו עשה ממנה חב
תבטיל בתב אבי העזרי שהיא אסור אבל לפי מה ש
שפירש ר"ת דהא דרבר שיש לו מתירין אינו בטל דו
דווקא בשנתערב במינו אבל גתערב בשאינו מינו
סעמו בטל בששים אכ חתבשי מותר אם יש בו ששי
ביון שלא ביון לבטלה בתב חרשכא שאינו נקרא
דבר שיש לו מתירין אלא דבר שחיתת יבא וראי מ
ממילא כמו ביצה אבל דבר שאינו בירו להתיר דא
ואינו בוראי שיבא לא חלכו פסק ביצה טהיפה אע
פי שאיפשר שתסעוד התרנגולת או תהיה יב חרש מ
מותרות בולם ביון ספק הוא לא הוי דבר שיש לו
מתירין

בל

קג רב שטעמי פגום אינו
איסר תערובתו ואפילו
אין סעמי פגום מחמת

עצמו שבפני עצמו הוא מוטעם ומושבח אלא ש
שפוגם תערובתו בגון יין צסר שגפלו לתוך גריסין
שהיין בעצמו הוא טוב אלא שפוגם הגריסין מותר
ופגם זה אין צריך שיפגם לגמרי ער שיחא קץ לאב
לאכלו אלא אפילו פגם קצת אינו אסור תערובתו
בלא שפוגם מתחילתו וער סופו אבל השביחו
ולבסוף פגם או פגם ולבסוף חשביה בגון יין שגפלו
לתוך גריסין צינן והשביחו וחרתיחו וסעמו אס
אסור אפילו אין בה באיסור לברו לפגום אלא על
יד דבר אחר שמסייעו בגון שגפלו איסור לקדרה שי
שיש בה מלח או תבלין מרובין ואילמלא חמלח דח

וחתבלין שכח לא היה בה באיסור לפגום אפילו ח
חבי מותר בל קדרה שאינה בת יומא חשיבא ט
סעמא לפגם ואינא אסרת ומקריא בת יומא כל ז
זמן שלא שהתח מעת לעת אחר שנתבשל בה האיסור
ואם בתוך מעת לעת שבשלו בה חטמ' בה אפילו מ
מים לבדה חשיבא בת יומא ער שתשהח מעת לעת
לחיימום המים לפי שמשערין בכל הקריה בשחממו
בה המים בתוך מעת לעת לא היו במים ששים לבס
לבטלה וחזרו המים כולו אסור ואינו כן בכשר ב
בחלב בדפירש לעיל בחלבות כשר בחלב בתב
חרשכא יראה לי דהא ראמרינו גתו סעם לפגם מו
מותר דווקא בשריבה החיתר על האיסור אבל בז
בזמן שהחיתר באיסור אינו מותר ער שיפגם לגמרי
שכל שאין החיתר רב עליו באלו הוא בעינו ולא
חתירתו תורה ער שלא יחיה ראוי לגר ומג' קריה
שאינא בת יומא אע"פ שמשערין כבילה ונמצא שא
סאין החיתר רב עליו אפילו חבי שרי וחיינו סע
סעמ' סאין באו ממנו כל איסור אלא טעמו וכל ש
סעמו לבר מעורב בו אם אפילו קצת מותר אבל
צירו אסור ובש בשנתערב בו גופו של איסור שאינו
מותר ער שירבה החיתר או ער שיפגם לגמרי שאינו
ראוי לגר עכ

עכבר

קד שגפלו לשכר או
לחומץ חסות
חכמים שמא מ

משכיה השכר והחומץ לפיכך אם גפלו לתובי צונ
צונן וחסירו שלם אם לא שהח בתוכו יום שלם מ
מעת לעת מותרין אבל אם היו רותחין או אפילו
צוננין ושחח בתוכו מעת לעת חשיב כמבושל אפי
חסירו שלם צריך ששים בגדרו לבטל טעמו שפלט
ואם גתחתך בתוכו לחתיכות דקות ויכול לסגנו ב
במסננת בעניין שלא ישאר ממנו בתוכו כלום סע
סעמו בטל בששים ואם נימוח לתוכו לגמרי בטל
בששים ואם גתחתך בעניין שאינו יכול לבררו חב
חבל אסור בתב הרמכס ואם גפלו ליון ושמן שרי
שאלו צריכין להיות מבושמים וכדוראי פ"גם בתב
חרשכא דברים המאוסים שנפשו של אדם קצת בהן
בגמלים ובזבובים ויתושין שכל אדם בריל מהן למ
למיאוסן אפילו גתערבו בתבשיל וגמחה גופן לת
לתוכו אם החיתר רב עליו מותרין ומג' כל שאינ
שאיפשר לברוק ולהעביר במסננת בורק ומסנן

בל

קה חרין שגוהג באיסור
שנתערב בחיתר על
ירי בישול בר ריגו אם

נכבש בתוכו יום שלם מעת לעת רבבוש ריגו במבו
במבושל אבל פחות מיום ביון שהוא צינן סגי בה
בחרחה בעלמא ואם הוא חם שחיד גבויות בו או
אוסר כמו מבושל בתב חרשכא שאין מפליס א
אלא חום של בלי ראשון שהוא מבשל אבל בלי שני
דכן עירוי שהוא בבלי שני אינו מפליס ולא נחירא
שחרי חום של בית השחיסה וחום חלב חבסלים מ
מפליס שחן פחות מבל שני אלא כל חום שעל ירי

ונשחטו בסל חשיבותו ובטליו וחוא שנשחטו בשו
בשוגג וכן חתיכה שנחתכה לאחר שנתערבה בסל
ברפיש לעיל והאחר בסל בתריביש ברבר ש
שאינו חשוב דווקא בשחאסור אינו גיבר במקומו
אז בטל דבר שאינו חשוב דבר חשוב אינו בטל וא
ואפילו אם פירש אחר מהן מהתערובת אסור ולא א
אמרינו מרובא פירש אבל אם האיסור גיבר במקומו
בגון תשעה חציות מוכרות בשר שחוטח ואחת מו
מיכרת בשר גבילה ולקח מאחת מהן ואינו יודע
מאיזה מהן לקח אסור ואפילו בחתיכה שאינה רא
דאוייה להתכבד רכל קבוע במחצה על מחצה דמי
אבל בשר הנמצא לפני החציות מותר אפילו בחת
בחתיכה הראויה להתכבד וביון שלא פירש בפנינו
לא נולד הספק במקום הקביעות ולכך אנו תולין
אותו ברוב אבל אם פירש לפנינו הוי באלו היא עד
עריין במקום הקביעות ואסור ובתב חרשבל לפ
לפיכך מצא בשר ביר אחר אעפ"י שהרבר יודע שאין ל
לוקחין בשר אלא מאותו מקוליס והוא אינו יודע
מאיזה לקח מותר ולאחר שפירש גילד בו הספק
ברא שלא ראי אותו יוצא מן המקוליס אבל ראו או
אותו יוצא מן המקוליס באותה שעה נולד הספק
ונמצא שבמקום הקביעות נולד הספק ואסור וירא
לי שלא אסור אלא בזמן שהוא בפני עצמו אבל צת
נתערבה באחרות ואינה נכרת בסלה ביד משום ס
ספק ספיקא לפיכך מי שלקח בשר מן המקוליס
אפילו חתיכה הראויה להתכבד ואחר בר נמצאת ס
טריפה במקוליס ולא נודעו חתיכות הסרפות בין
שאר חתיכות והוא אינו יודע מאיזה מהם לקח ב
כל מה שלקחו מהמקוליס קורם שנמצאת הסריפה
מותר שלא גפיל בחז הספק בקבוע אלא לאחר שש
שפירש אבל אסור ליקח משם מבאן ואילד בראב
בחתיכה הראויה להתכבד שאין לה ביטול אבל שא
שאר חתיכות מותרות ודאוי להתמיר ולאסור כל
החתיכות שגשאר במקוליס שאין הכל בקיאי ברוב
ברברים אלו ואם אתה מתיר בשאיצי חשובת קרוב
חרבר לסעית וליקח אחזן החשובות וכן אנו נוחה
נזחנין עב ואינו מבין מה שכתוב להתיר בחתיכות
שאינו ראויין להתכבד אלא שחחמיר לאסור שנשא
שאוטריין מן הדין ולא מסעם חומרא רכל קבוע ב
במחצה על מחצה דמי ואסור בכל דבר וכן כתב א
א"א הראש"ל רכל מה שלקחו קורם הספיקא חבל מ
מותר ולאחר שגודעה הספיקא חבל אסור והא דש
דשריגו בשפירש אחר מהם מהרוב דווקא דומיאר
דתשעה חציות שהאיסור ידוע וגיבר במקומו אבל
בעלי חיים ושאר דברים חשובים שנתערבו בחית
שאינו בטלים אפילו באלה אפילו אם פירש אחד
מהן מן הרוב אסור וביון שאין האיסור גיבר במק
במקומו חיישינן שמאי קח מן הקבוע ובתב חרש
כא דווקא בשחפרישן במתכוין אבל אם פירש ממי
ממילא שרי וא"א הראש"ל כתב ואפילו פירש ממיל
גמי איסור ומיחו דווקא בשפירש אחר שגודעה
התערובת אבל אם פירש קורם שגודעה התערובת מ
מותר דבהא לא שייך למיגזר שמא יקח מן הקבוע
אבתי בולם בחזקת חיתו חז ואפילו אם פירש לפ

לפנינו מותר ביון שעריין לא נולד הספק א"כ לא צי
נולד הספק במקום הקביעות ותלינו מרובא פ
פירש רכל זמן שהן בחזקת חיתו אין חילוק בין פ
פירש בפנינו ובין פירש שלא בפנינו דבר שאינו ב
בטל מחמת חשיבותו כגון בעלי חיים ובריה דחת
וחתיכה הראויה להתכבד שנתערב באחרים ונאכל
אחר מהם או גפיל לים בעניין שנאכר מן העולם ב
בשוגג חותרו כל האחרים שאנו תולין לומר הא
האיסור חלד לו ופ"י דווקא שנפלה מעצמו אבל
אם הפילו אפילו שוגג אסור אסור מזיר ובתב א"א
הראש"ל שאם הפילו קורם שגודעה התערובת שרי
דלא שייך למיגזר ביון שעריין לא נודע התערובת
והא דשרי בשנאכר אחר מהן דווקא בשאכל הנשא
הנשארות שתיים שתיים ביחד רממה גפיר איבא חר
חרא דחיתירא אבל לאובלם אחר ואחר או שאובלם
בולק אדם אחר אסור ודווקא שנאכר אחר מהעולם
ברפיש אבל לא נאכר אלא שפירש אחר מהן אין ל
להתיר בסביל זה הנשארים ולא מבעיא אם פירש
אחר מהן אלא אפילו פרשו מהן הרבה אין להתיר
הרוב הנשארת אלו המיעוט שפרשו מותרין שאנו
תולין לומר האיסור ברוב וחדוב אסור ואם כל חר
הרוב נתערב באחרות בולן אסורין באלו גפיל שם ח
האיסור בידוע אבל אם המיעוט גפיל למקום אחר
מותר ובתב חרשבל ראפילו גפילו גפילו למקום
אחר מותר שאני תולין להקל בספק ספיקא שמא
לא היה האיסור בתוך אלא שנפלו לכאן ואם תר
תדעה לומר באן היה שמא זה שאובל עתה אינו הא
האיסור ודווקא שנתערבת הראשון היה מותר מן ח
התורה ביון שנתבטל ברוב לכך תולין להקל בס
ספיקא אבל חתיכה איסור שנתערבה בחתיכה חי
חיתר ומאלו השנים גפיל אחת מהם לתוך עשרה של
חיתר אין אי"כ בזה ספק ספיקא להקל לפי שאנו
דואין כל אחת מהשנים בגופו של איסור כל זמן ש
שלא נתבטל האיסור ברוב והא דשריגו ספק ספיק
דווקא על ידי תערובת ברפיש אבל ספק ספיקא
שנתערבה באחרות בולם אסורות עד שיהא בחית
בר לכסל האיסור אם הוא מדברים חמתבטלים ש
שביון ספק הראשון היה בגופו אין להתירו מספק
ספיקא וראש אפילו בספק שעל ידי תערובת אין לה
להתיר ברברים החשובין דכי היכי דמהניא לחות
חשיבותיהו דלא בסילי אפילו באלה מחניא לחות
גמי שלא להתיר בחז ספק ספיקא ולא בחירא דספק
ספיקא מותר בכל האסורים ואפילו בעל

מספר תורת חבי
הבית איסור
שנפיל למק

למקום אחר ואינו יודע לאיזה מקום גפיל יש בזה ל
לחקל ולהחמיר ביצר שתי קדרות אחת של חיתר ב
בגוד בשר שחוטח ואחת של איסור כגון בשר גביל
ולפניהם ב חתיכות אחת של חיתר ואחת של איסור
אם החתיכה היא מאיסור דרבנן כגון שמנו של גיד
הנשה וגפילו אלו לתוך אלו מותרין שאנו תולין ל
לומר האיסור גפיל לתוך האיסור וחיתר, לתוך של

הריח הרבה אבל אם פת צוצת אפילו אם החבית
פתוחה או פת חמה וחבית סתומה מותר וכן מזה
מותר להריח בבית תחיה דין פירוש ג' שיש
בחבית להריח משם ביון אם הוא טוב

קט

שאינה ראו
ראויה להת
להתכבד שז

חתיכה

שנתערבה באחרות יבש ביבש בסילה אפילו חר ב
בת י ולכאור צד שאין חילוק בין שנתערבה במינה
בין שלא במינה כגון שנתערב לחתיכות דקות שאין
ציבור זה לזה אבל בעל התרומות כתב דיוקא שנתע
שנתערבה במינה אבל מין בשאינו מינו אפילו יב
יבש ביבש צריך ששים ביון דאם יבשלם יתן כחן ש
סעם וכיון שנתבטלה החתיכה ברוב מותר לגמרי
ואפילו איסורא דרובו ליבא ומותר לאדם אחר לאב
לאכול בולם ביחד אע"פ שבוטא אוכל האיסור וכן
מותר לאכול כל אחת ואחת בפני עצמו ואין צריך ל
להשליך אחת כנגד האיסור ואפילו אם האיסור אי
איסור הנאה או חמץ בפסח בטל ברוב ביון שהוא
יבש ביבש דר"ש אסר תערובת חמץ בפסח יבש בי
ביבש באכילה ומתירו בהנאה אלא שמצריך לחשלו
אחד מהם לנהיר דרב אלפס אסר הכל ואפילו בהנא
וא"א הרא"ש ז"ל מתיר הכל ואפילו באכילה ואם ביש
בישל התערובת אחר שנתבטל ברוב כתב הרא"ש
שכל אחר ואחר מותר בפני עצמו והרמב"ם בנותן ס
סעם שצריך ששים כנגד האיסור וא"א הרא"ש ז"ל חי
חילק בזה וכתב שאם לא גזע תערובתו קודם ש
שנתבטל צריך ששים כנגד האיסור ואם גזע תער
תערובתו קודם שנתבטל גם הרמב"ם מותר בולד כ
כמו החתיכות שנתערבו ואם אחר שנתבטל ברוב
נתוסת על האיסור חזר ונאסר

ק

הראויה להת
להתכבד וש
ושאר חרבו

חתיכה

החשובין בגז בעלי חיים ודברים שרובן למנות
שנתערבו בחית אינו בסלים לעולם אפילו באלה
דמין דיוקא דברים שלעולם אין מוכרין אותו אלא
במניין דהלכה כד ירחנן ואמר את שרובו למנות
שנינו פי שלעולם אין מוכרין אותו אלא במניין א
אבל דברים שלפעמים מוכרין אותו באומר בסל ב
ברוב לבר כתב שביצה בטילה שפעמים מוכרין א
בסל מלא בצים ביחד ובעל העיסור כתב ש
שביצה אינה בטילה והרמב"ם פסק
בחבמים דאפילו דבר שרובו למנות לעולם בסל
דשבעה דברים לבר הן ואינו בסלים כגון דימוני ב
בז ואיגוזי פדר ומיהו כתב כל דבר שהוא חשוב א
אצל בני מקום מן המקומות לפי הזמן ולפי המק
המקום שהוא שם אינו בסל ואוסר בכל שהוא
חזר יהירח הורה על קרקע טריפה שנתערב באחר
שהוא בטל ולא חזר ראוי להתכבד כראמרינן בני
מע' אובליחון לאו בר אינישולמי זה הוא חרין גמ
גמי בכל בני המעיים בעלי חיים שנתערבו באחרים

לכסל על בריחיד הסעם מתבלבל בכולו וכיון ש
שמתבלבל בכל אגבתבטל וכתב עוד הרא"ש בזה
חתיכה שיש בה חלב שנתבטלה בקרירה שיש בה ש
ששים לבטל החלב צריך לזהר שלא יסיר שום דבר
מן הקרירה בעוד החתיכה האיסור בתוכה שמא תש
תשאר באחרונה בשעת שאין ששים לבטל החלב ות
זתאסור מזה שכדורה וגם לא יוציאה תחילה שחלב
שבה יאסור אותה מזה תקצת שיחנה ער שיצטנן ה
התבטל והקרירה וזה לפי סברתו שאם לאחר שנת
שנתבטלה לא חזר לחיתורא אבל לפי מה שכתבתי ש
של אחר שנתבטלה האיסור שבה אינו אסור וחזור ל
לחיתור ואין לחוש ומ"מ יש לחלק אע"פ שחתיכה
שבלעה איסור מתבטל האיסור שבה בששים ואינו
אוסר עוד החתיכה שחלב שבה היא בעין אינו מזה
מתבטל ואע"פ שיש ששים כנגד חזר ואוסר

קז

בספר המצות דגים
קטנים שנתבטלו ו
וצמצא כחן דגסמא

כתב

יש אוסרין אפילו מבירי וזורק ויש ששים לבטל
לפי שמערה מים חמין לפעמים בסות העירוי עם
מעט מים ישאר הרגסמא עם עשרים או עם שלש
דגים ונאסרו וחזרין המים וצוה"עין לכל הרגים
ויש מתירין מפני שאותם עשרים או שלשים שנא
שנשארים בטלין ברוב תערובת כי לא שייך לומר ב
צריה לא בטילה אלא בבדיה שנאסרה מחמת עצמה
ולא שנאסרה מחמת בליעת איסור אחר ואין חזר
ואוסרין השאר שבמחבת אע"פ שגזעין בהן המים
לפי שאסור הנבלע ואין איסורו מחמת עצמו אינו
חזר ונבלע ביבש כי אם על ידי בישול לא זכוב
או נמלה שצמצא בקורה ויצאיהו בזה צריך לזה
ליזהר שלא לחזור ולתחוב חבת בקרירה לפי שבבר
נאסר חבת בשחוצייהו חבת וחזבוב מהקרירה דש
לא אייהו ששים כנגד ואם יחזור ויתחבב לקרירה
איסורא אמרין ששים כנגד וצדקה שאין לחוש ביון
שאין ידוע במה הוא האיסור הבלוע בזה אין צריך
ששים כנגד כל חבת אלא כנגד חזבוב הבלוע בזה

קח

של איסור שנתער
בחיית כגון בשר
וגבילה שצלאו ב

ריח

בתנור עם בשר שחוסה פליגי ביה רב ולוי דב אסר
דל"י שרי ופסק ר"ש בלוי דשרי וכן כתב בחלכות
גדולות דה"פ פסק ברב דאסר ואפילו בשר גבילה
בחוש עם בשר שמן שחוסה וריח כי האי מילתא
היא וכתב הרא"ש בסכמת דב המורים להתיר מ
מ"מ לכתחילה אסור לצלות בתנור צד ואם בא לבש
לבשלם בקרירה כל אחר לעצמו אפילו בתנור צד
ומי הקדירה מגולה מותר אפילו לכתחילה שאין ד
ריח המתבטל בב אסור ומסקנת הרא"ש ז"ל ברב
הם ודיוקא בתנורים שלהם שהם מבוסים לבר גב
גבצ הריח של זה בזה אבל בתנורים גדולים שלגו
ומיחם פתוחין אין לחוש פת חמה שמונחת על גבי
חבית פתוחה של יין צסד אסור לפי שקולסת מן

שיח שדגין ואל יחד מזדוין וכו' כתב ח'מ'ם שא
 שאמילד לא זרק הישר אלא עץ אחר לתור התגורר
 היתיר כל הפת שבו שאין חרבר אלא לחיות חיבר
 שפת של גוים אסורה ע'ב ויראה שאינו מחלק בין
 של גוי לשל ישר שאפאה גוי ובאשר בתכתי בן צ'ר
 עיקר פת של גוים שגילוש בכצים אע"פ שיש בכצים
 משום בישולי גוים ושלקות אסורין בכל המקומות
 אפילו הבי מותר בידו שהפת מותר חכמים טפילין
 ל' בתבו חנאונים שכותח של גוים מותר ואין חר
 חוששין לפת של גוים שבו ר' היתיר למי שנזחר מ
 מפת של גוים לאכול בקערה עם מי שאינו נזחר מ
 ממנו ואינו חושש לתערובת הפת

שכשלם ג
גוי אסורי
לא שא א

אם בשלם הגוי בביתו או בשלם בבית ישר וזה א
 אברהם היה מתירם אם בשלם גוי בביתו של ישר ד
 ולא שייך בהו לא משום התנות ולא משום שמא יא
 יאבילצו רברים טמאים ור' חילק עליו וכו' נזחג'ה
 ולא אסור אלא רבר שאינו נאכל כמו שחוא חי וגם
 עולה על שולחן של מלכים ללפת כו הפת או לפ'ה
 לפרפרת אבל רבר הנאכל כמו שהוא חי אפילו הו
 הוא חשוב להעלות על שולחן מלכים או רבר שאינו
 נאכל על שולחן מלכי אפילו אינו נאכל כמו שחוא
 חי אין בו משום בישולי גוים ולא אסור אלא בשג
 כשמבזין הגוי לשם בישול אבל אם אינו מבזין לש
 לשם בישול כגון שהסיק התגורר ליבש בו בלי דחיה
 בו בשר ולא ידע בו ונצלה או שחרר ראש גוי להסו
 שערד ונצלו ראשי חנאונים שהם רבין ערשדאין
 לאבילה מותר בידו שלא ביון לשם בישול אבל אם
 ביון לשם בישול כגון שהסיק התגורר לבשל בו וחי
 בו בשר תחילה ונצלה אע"פ שלא ביון לזה חכמי ש
 שהרי לא ידע בו אפילו הבי אסור לפיכך אם ידע
 שהיה בשר בתגורר אפילו חממו ליבש בו בלי אסור
 חיישינן שמא ביון גם לבישול ביון שירע בו ולא אס
 אסור אלא בשלל הבישול על ידי גוי אבל היה תתל
 תחלתו או סופו על ידי ישר מותר ביצר הגיח גויח
 התבשיל על הגחלים ובא ישר וחתה בחו גחלים מו
 מותר אע"פ שהיה מתבשל בלא היתאר כן אם הגיח
 ישר ובא גוי וחתה מותר במה רברים אמורים שמ
 שמצאה גוי על גבי הגחלים כשחיתה אבל אם נתנו
 הישראל על האש וסלקו מיד ובא גוי וחזירו אסור
 אלא אם כן הגיע למאכל בן דרוסאי שהוא שלישי בי
 בישולו כשסלק שכל שנתבשל על ידי ישר במאכל כד
 דרוסאי אמילד אם סלקו הישר מן האש אם בא גוי
 והחזירו וגמרו אין בו משום בישולי גוים וכתב ח
 ח'ש'ב'א דהוא הדין גמי אם בשלו גוי במאכל בן רר
 דרוסאי אין לו היתר אחר כד על ידי גמר בישול יס
 ישר ולא צחירא לאא ח'ראש'ל ולחלק החשיבו כמ
 במאכל בן דרוסאי כמבוסל ולא לחמיר הלבר אפי
 אם בשלו גוי במאכל בן דרוסאי ובא ישר וחתה בו ו
 וגמרו מותר כתב ח'ש'ב'א הגיח הישר על גבי גחלי
 עמימית שלא חיח ראוי להתבשל עליהם ובא גוי

שלקות

אם בשלם הגוי בביתו או בשלם בבית ישר וזה א
 אברהם היה מתירם אם בשלם גוי בביתו של ישר ד
 ולא שייך בהו לא משום התנות ולא משום שמא יא
 יאבילצו רברים טמאים ור' חילק עליו וכו' נזחג'ה
 ולא אסור אלא רבר שאינו נאכל כמו שחוא חי וגם
 עולה על שולחן של מלכים ללפת כו הפת או לפ'ה
 לפרפרת אבל רבר הנאכל כמו שהוא חי אפילו הו
 הוא חשוב להעלות על שולחן מלכים או רבר שאינו
 נאכל על שולחן מלכי אפילו אינו נאכל כמו שחוא
 חי אין בו משום בישולי גוים ולא אסור אלא בשג
 כשמבזין הגוי לשם בישול אבל אם אינו מבזין לש
 לשם בישול כגון שהסיק התגורר ליבש בו בלי דחיה
 בו בשר ולא ידע בו ונצלה או שחרר ראש גוי להסו
 שערד ונצלו ראשי חנאונים שהם רבין ערשדאין
 לאבילה מותר בידו שלא ביון לשם בישול אבל אם
 ביון לשם בישול כגון שהסיק התגורר לבשל בו וחי
 בו בשר תחילה ונצלה אע"פ שלא ביון לזה חכמי ש
 שהרי לא ידע בו אפילו הבי אסור לפיכך אם ידע
 שהיה בשר בתגורר אפילו חממו ליבש בו בלי אסור
 חיישינן שמא ביון גם לבישול ביון שירע בו ולא אס
 אסור אלא בשלל הבישול על ידי גוי אבל היה תתל
 תחלתו או סופו על ידי ישר מותר ביצר הגיח גויח
 התבשיל על הגחלים ובא ישר וחתה בחו גחלים מו
 מותר אע"פ שהיה מתבשל בלא היתאר כן אם הגיח
 ישר ובא גוי וחתה מותר במה רברים אמורים שמ
 שמצאה גוי על גבי הגחלים כשחיתה אבל אם נתנו
 הישראל על האש וסלקו מיד ובא גוי וחזירו אסור
 אלא אם כן הגיע למאכל בן דרוסאי שהוא שלישי בי
 בישולו כשסלק שכל שנתבשל על ידי ישר במאכל כד
 דרוסאי אמילד אם סלקו הישר מן האש אם בא גוי
 והחזירו וגמרו אין בו משום בישולי גוים וכתב ח
 ח'ש'ב'א דהוא הדין גמי אם בשלו גוי במאכל בן רר
 דרוסאי אין לו היתר אחר כד על ידי גמר בישול יס
 ישר ולא צחירא לאא ח'ראש'ל ולחלק החשיבו כמ
 במאכל בן דרוסאי כמבוסל ולא לחמיר הלבר אפי
 אם בשלו גוי במאכל בן דרוסאי ובא ישר וחתה בו ו
 וגמרו מותר כתב ח'ש'ב'א הגיח הישר על גבי גחלי
 עמימית שלא חיח ראוי להתבשל עליהם ובא גוי

בל

שכר אחר שכר תמרי
 או של שעורים וכו'
 משך העשוי מ'בש

אסורין משום התנות אבל אין בהן לא משום בישול
 בישולי גוים ולא משום גיעולי גוים ולא החמיר
 בהן כמו בפת ושלקות שלא אסרום אלא בבית גוי
 וכתב ח'א' ח'ראש'ל שאז בבית הגוי לא אסרו אלא ב
 צסקובע עצמו לשתות בדרך שארם קובע בשתייה
 אמ'ל אפי' נבנס בבית הגוי ושותה ררד עראי באקראי
 מותר וכו' מי שלץ בבית הגוי חשוב חפזגרוק בבית
 חמיר לשתות כתב ח'ש'ב'א מקום שיש גזחגין שם
 שקלא בין של גוים אפילו השב' אסור וש'א' מסקי
 בשן של תפוחים ורימונים מותר לשתותם בכל מ

קיד

שכר אחר שכר תמרי
 או של שעורים וכו'
 משך העשוי מ'בש

היתר ואפ"ל אם ההיתר שבקדור אינו רבה על האיסור
שלפניה וכן הדין אם לא היה באן אלא קדור אחת
של בשר שחוטתה וגפלה בה אחת מאלו שתי החתיכות
ואין ידוע א"ל או תולין ושל היתר גפלה אפילו
אין ההיתר רבה על האיסור או אם לא היה באן אל
אלא חתיכה אחת מאיסור דרבנן ויש שתי קדרות א
אחת של היתר ואחת של איסור ואין ידוע לאיזה ג
גפלה גם בז' תולין להקל ב"א שתולין בכל אלו ל
להקל אפילו אין ההיתר רבה על האיסור שאין הא
האיסור ג' רבה על ההיתר אבל אם האיסור רבה ע
על ההיתר אין תולין ב"א להקל היה האיסור של תר
תורה אין תולין להקל לומר לתור האיסור גפלה
עד שיהא ההיתר רבה על האיסור ברי שיתבטל בתו
בתוכו מרבית תורה היה ההיתר רבה על האיסור ב
ברי שיתבטל בתוכו מרבית תורה תולין להקל ביצ
שתי קדרות אחת של בשר שחוטתה ואחת של בשר ג
גפילה וגפלה חתיכה גפילה לתור אחת מהן אם הח
ההיתר שבקדרות ההיתר רבה קצת על חתיכה חזב
הגפילה תולין להקל לפי שדבר תורה מין במינו ב
בטל ב"א אלא שחכמים הצריכו ששים וב"א שאינו
אלא דרבנן מקילינן היו שתי הקדרות ממין א
אחר והאיסור ממין אחר אין תולין להקל עד שיר
שירבה ההיתר ששים על האיסור מפני שאין מתבט
מין בע"א אינו מ"א דבר תורה בפחות מששים ויש מ
מקילין להקל כל זמן שאין בו ב"א בב"א אכילת
כרס היו באן שתי קדרות של היתר ולפניהם שתי
חתיכות אחת של היתר ואחת של איסור וגפלה א
אחת לתור זו ואחת לתור זו שתיהן אסורות אפ"ל
באיסור דרבנן שאי אפשר לתלות באחת יותר מחכ
מחברתה ב"א בשאין בשים אחת מהן ברי לבטל
האיסור אבל אם יש באחת מהן לבטל האיסור שת
שתיהן מותרות טאני אומר האיסור גפלה לתור אות
שיש בה ברי לבטלו ואין חילוק בין אם שני הקד
הקדרות של אדם אחר או משל שני בני אדם היה ב
באן שני קדרות של היתר וגפלה איסור לתור אחת מ
מהן ואין ידוע לאיזו מהם גפלה וחזר וגפלה איסור ל
לתור אחת מהן וידוע לאיזו גפלה וחזר וגפלה איסור
לתור אחת מהן ואין ידוע לאיזו גפלה ואמר למ
למקום שגפלה איסור הראשון גפלה גם השני גפלה הא
האיסור לתור אחת מהן ואין ידוע לאיזו גפלה ואח"כ
גפלה איסור לתור אחת מהן וידוע לאיזו גפלה שתיהן
אסורות ואין אומרים למקום איסור האחרון גפלה
גם הראשון היה באן שתי קדרות של היתר וגפלה א
איסור לתיך אחת מהן ואין ידוע לאיזו גפלה ואין ב
באחת ברי לבטל האיסור ויש בעתה ברי לבטל
שתיהן מצטרפין לבטלו ולא עוד אפילו חיתה אחת
בבית ואחת בעלייה מצטרפין והוא הדין אפילו ל
למאה שכל שנבנס בספק מחמת האיסור מצטרף ל
לבטלו במה דברים אמורים בשתייה משל אדם א
אחר לפימח שהוא של אדם אחר עתיד להתערב ל
לפיכך דואין אותו באלו בבר מעורב אבל
אם הם של שני בני אדם אין
מצטרפין
לבטלו

עיקר מן התורה במדפת של גוים אפילו אפאולו
ישראל והשלכות שמבעלין הגוים ואסרו לשנות ב
במסיבתן אפילו שאר משקין שאין בהן משום השש
יין צסד ובל אלו הדברים אסרו משום חתנות פ"ש
שלא יבא להתחתן בהן שכל אחד מושכין לב האדם
ואם יתקרב עליהם באחר מאלו יבא להתחתן בהם
ובתב"א הראש"ל בתשובה שלא אסרו אלא פת חי
חטים ושעורים ובוסמין ושיבולת שועל ושיפון
אבל של קטניות ושל אורז ודוחן אינו בכלל פת סת
סתם שאסרו וגם אינו חסוב להיות בו משום ביטול
גוים וגזרת הפת לא צתפשטה בכל המקומות
ובתב"א הראש"ל ועל זה סומבין הגדולים שאינו
אוסרין אותו לבני מדינתן שנוהגין בו היתר כי הם
אומ' שהם מהמקומות שלא פשט איסורו שם ועוד
סומבין על מה שכתוב בחלום מנהגין שבין בני אר
ארץ ישראל לבני בבל מי שהתענה שלשה ימים מות
מותר בפת של גוים משום חיי ג'ש וברוב מקומות
גליותינו אין פלטר ישראל מצוי והוא באלו התענה ג
ימים ע"כ ויש אוסרין אותו אלא התענה שלשה ימ
ימים ממש ויש מהגאונים שהתירוהו בשבת אם אי
אין משום עונג שבת ולדעת א"א הראש"ל אין חילוק
בין פת של בעל הבית לשל פלטר אבל מהמחברים
חלוקה בין של בעל הבית ושל פלטר ולא שייך ח
חתנות אלא בשל בעל הבית הלכך אסרוהו בכל עג
עניין חוץ מבמקום סבבה אבל של פלטר אין באו
כל כך קירוב דעת שבאומנתו הוא עוסק וכן מהל
בירושלמי שמתיר לקנות מפלטר של גוי במקום ש
שאינו פלטר של ישראל מצוי ובתב"א הראש"ל אפילו
יש שם פלטר של ישראל אם אין חפת של פלטר ישראל
בפת הפלטר של גוי מותר ב"א שערב עליו יותר
ואינו גרמה כז' מן הירושלמי שלא התיר אלא במקום
שאינו פלטר של ישראל אבל אם הוא מצוי אלא ושל
גוי עדב לו יותר לא התיר של בעל הבית אסורה ל
לעולם אפילו קנאה פלטר ממנו ואפילו שלחה ל
לישראל לביתו וכן אפילו שלחה אותו הישראל לא
אסורה לעולם ושל פלטר מותרת לעולם אפילו קב
קנאה בעל הבית ממנו שלא הלכו באיסור זה אחר
מי שהפת ב"א עבשיו אלא אחר מי שהיה לו בשעת
אפייתו ואין להתיר אפילו במקום שנהגו בפת של
גוים ואנתג אין להבית על ידי חיתוי שיחתה ושר
בגחלים בי אינו איסור משום ביטול אלא משום ח
הפת מעצמו אבל פת של ישראל שאפאול גוים הוא ב
בכלל איסור שלקות ובאותו לא צהגו חיתר בשום
מקום ועלה קאמ' ג' מלאכות בפת חיסק התנוד
וחתיית הגחלי והאפייה שאם ישראל עשה אחר מאל
אין בו משום ביטול גוים ובתב"א הראש"ל ו
ותיב' על מה שנוהגין האדמא להקל בהשלכת קיסם
לתנור ובהלכה שבין בני ארץ ישראל לבני בבל כת
בתוב בני מזרח משליבים קיסם לתנור ובני מערב
אומ' קיסם זה אינו מעלה לו ולא מוריר אלא התענ
ג' ימים מותר משום חיי ג'ש והגח להם לישראל מבער

בל

קיד

חובבים האסורין מן
התורה אלץ שטות
שמותיהן בהנאה אכ

אסור לעשות בהן סחורה ברתן אין עושין סחורות
בגבילות וטרפות שקצים ורמסים אבל גזרמנו לו
לצייר חיה ועוף ודגים סמאים או שצר טמאים עם
סחורים מותר למכורם וכלכלם ש"א יתכוין לבד וב
זכר מי שגזרמנו לו גבילות או סריכה יכול למכורם
לגוי או ליתנה לו במתנה ופ"ד ד"ה דווקא נסתם
סאינה מוכרה לו בחזקת בשרה אבל אסור למכרה
לו בחזקת בשרה משום גבול דעת ומשום שמא יח
יתנה לו בפני ישראל ויהיה יקחנה ממנו וי"ג רבנן
דבמתנה אפילו אם גזרמנו לו בחזקת בשרה שרי ול
לא חיישינן לא משום גבול דעת ולא משום שמא
יתנה לו בפני ישראל אבל דר"א אסור למכרה לו ב
בחזקת בשרה משום גבול דעת וגר"א אפילו לפי
אלו המפרשים אין היתר אלא ליתנה לו בינו לבינו
ולא חיישינן שמא יתנה לו בפני ישראל אבל דר"א
אסורה למכרה לו בחזקת בשרה או ליתנה לו בפ
פני ישראל בחזקת שחוסה ומסקנת א"ח"א ש"ז
בר"ה כתב הרמב"ם מותר לעשות סחורה בחלב שח
שחלבו גוי ובגבילות הגוים וביוצא בהם זה הכלל
כל שאסור מן התורה אסור לעשות בו סחורה וכל
שאיסורו מדרבנן מותר לעשות בו סחורה כיון כ
בספ"ק בין בוראי

אמר

קיד

רבא ב"ה אסור בחור
אחד מ"ח חתיבת
דג או בשר או י

יין או תבלת שאין בה סימן אסור להפקידם ביד גוי
בחזותם אחר עד שיעשה שני חותמות אבל חמ"ה
מ"ח חלב מוריס פת גבינה שני בחותם אחר ופ"ה
סעמא דחביה צריך ב"ח חותמות משום טומאת יסורים
סרה ומזיוח ובז בין משום חיבת נסיד ס"ח ומזיו
ולפי זה היה הגר דווקא אבל הרשב"א תולח חטעם
לפי שאסורין מן התורה ובתב המפקיד ביד גוי או
ביד ישראל החשוד או משלח על ידם בשר או חתיבת ד
דג שאין בה ספק וקספ"ד וקספ"ש וביוצא בהן מהדרבנן
שאם הוחלפו באיסור יש בו איסור תורה צריך לנ
לעשות חותם בתוך חותם אם שלח או הפקיד ביד
ביום בחותם אחר אסור המפקיד להם או שולח ע
על ידם דבר שאיסורו מדרבנן במוריס פת וזבין
אם הוחלפו באיסור אין בו איסור אלא מדרבנן
אפילו בחותם אחר מותר ועפ"ה אינו בחותם אחר
אחר ור"ה כתב דווקא בישראל החשוד צריך ב"ח חות
חותמות אבל ביד גוי שרי בחותם אחר וי"ג שאין
חילוק בין גוי לישראל אלא שיש חילוק בין מפקיד ל
לשולח רמפ"ד שעתיר לחזור לחותמו ול"א אחר ד
די בחותם אחר כי הוא ירא אבל השולח על ידו שא
שאינו עתיר לראות החותם צריך ב"ח חותמות ולפי
זה אם חזר ע"ה לחברו צורת החותם ודגם לגוי שחור
שחזר ע"ה לחברו די בחותם אחר וכן היא מסק
משקנת א"ח"א ש"ז וכל"ה בחלכות יין גסר יתבאר
עד שלחות יין על ידי גוי ואם הפקיד או שלח

יין מן זמן שיש בו טעם יין יש בו משום גילוי
יין תוסס אין בו משום גילוי וכמה תוסס בו שלשה
ימים כל זמן שנתגלו המשקים בין ביום בין בלילה
יש בהן משום גילוי אפילו ישן בצירן שאין אימת י
ישן עליהם יין מבוסל אין בו משום גילוי ויין ש
שהחמיץ אין בו משום גילוי משק"ה שיוורין וזוט
וגוטפין ויוורין טיח טיח אין מהם משום גילוי
משקים שנתגלו לא ישפכם לרשות הרבים שמא יע
יעבור עליהם ארם יחל ולא ירבה בהן הבית ולא י
יגבל בהן חטיט ולא יטעה מהם לא בהמתו ולא בח
בהמת חברו ולא ירחץ מהם פניו וידיו ורגליו אפי
שארין בהן בקע כל השרצים יש להם ארס וצריך ל
לחש"ל לצקורן ושל גחש ממית ושל שאר שרצים א
אינו ממית אלא שהוא מוסיף כל פרי שיש בה לחה ב
כגון של קישואין ורילועים תאנים ומלפפונות ו
ואבטיחין אם הם מבושלים לא יאכל מהן שיש להם
לחוש שמא צקר בהן שרץ והסיל בהן ארס אפילו ח
הז גוולים הרבה בין אם הם תלושין או מחוברין
ואפילו אם רואין שנקר בו מי שאין לו ארס כמו צ
צפור או עכבר אסורין שיש לחוש שמא צקר בהן ש
שרץ אחר תחילה וזה הצפור צקר במקום שנקר בה
בהן השרץ וכתב הרשב"א דווקא מנוקדיו או מכר
מנוקדיו שהליתח מבושלים שבהן מגולה אבל פבו
מבושלים שאין להם לחה שחז מגולה מותרין לפיג
תאנה אין בו משום גילוי ואוכל ארם תאנים ועגב
ועגבים בלילה ואינו חושש וצריך ארס לידהר בא
באלו הדברים מאד ולהחמיר בספקו שביותר החמ
החמירו בספקו מבספ"ק איסור והאירגא נהגו לה
להקל אפילו בוראין שאין הרחש מצויין עתה
ואין בזה משום דבר שנאסר במצויין שלא גזרו אלא
משום הרחשים ובין שאין רחשים ליתח לגזר
וצריך לזהר שלא לאכול בשר ודג ביחד סקס"ה לצר
לצדעת ויש מחמירין ברבד ליחד לרבים בליס לבד
וא"א הראש"ל היה דגיל לרחוק ידיו בין בשר
לדג והיה שורח פת ביין ואוכל בנתיים ברי לרח
לרחוק פיו וצריך לזהר מדעת הארס שכל זיעת
הארס כסם המות חוץ מדעת הפנים וצריך לזהר
שלא יתן מעות בפיו ושלא ליתן כפר להם תחת ב
בית השחי ושלא ליתן תבשיל תחת המטה ושלא לנ
לנעוץ סכין באתרוג או בצנור ולחניחו בתוכו ואם
ואסור לאכול מאכלים שנמשש של ארם קצה בהן כג
כגון משקים שנתערבו בהן קי צואה ולחה סרוחה
זכיוצא בהן ובן אסור לאכול ולשתות בכלים חצואי
שנמשש של ארם קצה בהן כגון בלי של בית הכסא
וכלי זבובית שמזיקין בהן וביוצא בהן ובן לא יא
יאכל בידים מזוחמות ועל גבי בליים מלוכלכים ש
שכל אלו בכלל אל תשקצו את גמשותיכם וכתב
הרמב"ם שהאוכל מהאבלים אלו מכין אותו מכת פ
מדרות כל בחמה חיה ועוף שהן חולין ותשי בחזו
זגוטין למית ואין להם שום סימן סומות אלא שני
שגוטין למות מותר לאוכלם ובלבד שימרכסו במל
בממורש בחלכות שחיטה ומ"ה הפקיד בקעו
וחתמיר על עצמו שלא לאוכלם
הרי זה משובח

מקום שלא גזרו עליהם לפי שאינן מצויין וכל אלו המשקין וגם החומץ של שבר אסור לקצותו מהן אם רמיהו יקדים מרמי חיין שאנו חוששין שמא עירב בהן יין בלא בשמכרין בחצות אבל אם דו רואין שמוציאין אותו מן החבית מותרין ולא חיי חיישינן שמא עירב בהן יין שאם היה מערבין בח בחבית היה מתקלקל חשומן וכן מים חמים ש שלחם מותרין ואין בהן לא משום בישולי גוים ול לא משום גיעולי גוים הקפדיסין והקפלוסות ו החגבים שלהם הכבדשין מותרין בלא שרואה שם שמוציא אותן מן האוצר אבל הנמכרין בחצות אס אסורין משום שמא זילח עליהן יין וכן זתים של שלהם הכבדשין מותרין אפילו רבים הרבה ער שגרעיתן נשמטת ולא חיישינן שמא זילח עליהן יין ובלבר שלא יהו נחתכין בכבין שלהם לרעת בע בעל התרומות שאסר כצל שנחתך בכבין של גוים בשביל שהוא חריח שמרמה איתו לקדוש של חלתית וח' מאיר מרוסבורק כתב על רבי בעל התר התרומות לבי גוסה להתיר ואע"פ שאיני מורה בס בספר התרומות אין ז'ל למחות ביר הנוהגין היתר וכן העצבים שלהם אפילו חן לחין הרבה ער שמטו שמיפות וכן כל חבכשין שאין ררך לתת לתוכו יי יין וחומץ וכן טרית שאינה טרופה פי' דגים מחות מכותבין והוא סיביר ראש דשרה של כל אחר ואחר דכן ציר של דגים שיש בו בלבית ולמעלה בהלכות ר דגים פרשתי ביצר התירו וכן עלה של חלתית אבל אסור ליקח מהם קורט של חלתית וסרית טרופה וחילק פי' גיני דגים קטנים מעורבין מפני שרגים טמאים מהערבין עמהן ואין יכולין להפריד דבבשים שריר לפעמים נותנין בהן יין אע"פ שאין ירוע שהכל ניתנין בהן יין אע"פ אסורין לקצות מהם ואסורין באבילה ומותרין בהנאה אבל בירוע שחבל נותנין בהן יין אסורין אפילו בהנאה אע"פ שאינן ירוע שנתנו לתור אלו אסורין בהנאה מספק בג' היו ודאי שנתנו בהן יין חמורים שלהם אס אסור דאין אסור מחמת עצמו אלא משום שמער שמערבין בו יין לפיכך אין אסור אלא במקום שח שהיין בזול יותר ממנו אבל אם חיי יקריין מדמי ח המוריס מותר ואם הביאו ממקום שהיין ביוקר ל למקום שהוא בזול מותר ולא חיישינן שמא חלר ב במקומות שהיין בזול בלא בפעם ראשונה ושנייה שנתנו עליו מים שעדיין הוא שמן ואיפשר ליתק ליתקצו בלא יין אבל בפעם שנייה ואילר בכר בחש ואי אפשר לתקצו בלא יין בלא באומן שהוא יכול ל לתקצו פעם ראשונה ושנייה בלא יין אבל מי שאינו אומן אפילו בפעם ראשונה אינו ירוע לתקצו בלא יין ואסור אם היין יוקר ממנו

חלב

קטן

שחלב גוי ואי
יש רואהו אס
אסור שמא עיר

עירב בו חלב סמא לא שגא חלבו לצורכו או לצורך יש' לפיכך היה חולב בביתו ויש' יושב מבחוץ א אם ירוע שאין לו דבר סמא בעדרו מותר אפילו אין

חיש' יכול לראותו בשעת שחוא יושב היה לו דבר סמא בעדרו והיש' יושב מבחוץ והגוי חולב לצורך יש' אפילו אינו יכול לראותו כשהוא יושב אם יכול לראותו כשהוא עומד מותר שירא שמא יעמוד וירא ויראהו והוא שירוע שחלב סמא אסור ליש' גבינות הגוים אסורה ומפרש בה בגמרא כמה סעם סעמים מפני שמעמידין אותה בעור קיבת צבילח מפני שטחין פניה בשומן חזיר ושמערבין בה חלב סמא אע"פ שאין החלב הסמא זקפה חיישינן שמא ישאר ממנו מעט בין זקביה בתב הרמ"ם אפילו אם אין לחוש בגזן שירוע שהעמידה בעשבים ואין בה חלב סמא הדרו הגאונים שהיא אסורה שכבר גז גזרו על הגבינות בין שהעמידה בדבר האיסור בין שהעמידה בדבר המותר והאיכל גבינות הגוים א או חלב שחלבד גוי ואין היש' רואהו מנין אותו מ מבת מדרות והחמאה מקצת הגאונים התירוה שח שהרי לא גזרו על החמאה וחלב סמא אינו עומר ומקצת הגאונים אסרוה מפני ציחצוח חלב שישאר בה שהרי הק'ום שבחמאה אינו מעורב בה שיתבטל במיעוסו וכל חלב שלהן חוששין לו שמא חלב סמא מעורב בו ויראה לי שאם לקח חמאה מן הגוי ובשלה ער שחלבד להם ציחצוח החלב הרי זו מותר מותרת שאם נתערבו עמה ונתבטל הכל בטלו במ במיעוסו אבל החמאה שבשלו אותה הגוים אסורה משום גיעולי גוים ע"כ והרשב"א אסרה אח לאח בישול וח' פרץ התירה לחיוב בלא בישול וא"א הראש' ז'ל היה אומר שלא היה ירוע בה טעם ברור ל לאסור אלא שנהגו בו איסור לבן לא היה מוחה לא לאנשי המקום שנהגין בו היתר אבל אם רוב המק מקום נהגין בו איסור אין לארס לשנות

קטן

קטן

רברים שאסורם חבמ' משום סכנה בגזן מש משקין שנתגלו שיש

לחוש שמא שתה מהן נחש והסיל בהן ארס אפילו אם שתו מהן אחרים ולא היוזקו אין לשתות מהן ש שיש נחש שהארס צח למעלה ויש שהארס שלו מפע מפעפע ער אמצעית המשקה ויש שהארס שלו שוק שוקע לשולי הכלי לפיכך אפילו שתו ממנו אחרים ולא היוזקו אין לשתות מהן דשמא ארס של נחש שש ששתה מהן שוקע ואלו המשקין שיש בהן משום גי גילוי מים יין חלב ורובש ושרם כתות משק' שסנצנ במשמרת יש בהן משום גילוי שמא עבר הארס ורר חמשמרת דבמה ישו מגולין ויהא בהן משום גילוי שמא עבר הארס ורר משמרת כרי שיצא הנחש מתל און הכלי וישתח ויחזור לחורו ובמה שיעיר הנש המשקין שיש בהן משום גילוי בכלי אין להם שיער' הן רבחו מעט בקרקע קאמ' בגמ' מ' סאה ויחייב שעמא לפי שאין הארס ניכר בהן וי' אם הם מ' סאה או יותר אז הארס בטל בהם ושרי ופחית מכ מכאן אינו בטל ואסור וי' איכבא שער מ' סאה מ מותר לפי שהן מעטיין ואם היה בהן ארס ניכר אם הם צלולין אבל בשהן יותר איפשר שיש בהן ארס ו ואינו ניכר בהן וסוב לחוש לרברי שגיהם

אם נשתמש בבלי בערוך על גבי חאש צריך שתהיה צב חגגלה דווקא בבלי שחאש מהלך תחתיו והפך מסתבר ואם חבלי גרול שאינו יכול לחבניש

כולו באחד יבנים חציו ואחר כך חציו חשני ודיו ואם הוא ארוך שגם זה אינו מספיק לו ילגנו באמ באמצע ויורה גרולח שאינו יכול להכניס באחרות יעשה לה שפה מטיט או בצק כדי שיוכל למלאה ח חסיב ברי שיבא המים על כל שפחה או יבניס בה א אור בוער ומתוך כך ירתחו המים ויעלו על כל ש שפחה בלי שיש בו טלאי אינו צריך בהגעה ל לפי שמה שבלוע תחת הסלאי אינו נפלט בהגעה ד צריך להסיר הסלאי קודם שיגיע לנר ואם בא לנר לעדות עליו מבלי ראשון להכשירו כתב ר' רחשוב בבלי ראשון ור' שם כתב דעידיו לא חשוב בבלי רא ראשון ואם הראשון כתב דרבי וראי לא מהני עידיו ואפילו אם נחשבנו בבלי ראשון היינו דוד דווקא להפליס ממנו מעט ברי קליפה ומידו אינו לו בחלולס ממנו כל איסורו הבלוע בו ומיהו ב בלי שלא נשתמש בו אלא על ידי עידיו די לו להב בהב להכשירו על ידי עידיו ובלי שלא נשתמש בו אלא בב בבלי שני מגעילו בבלי שני ודיו ובלי שמש שמשמשין בהם דברו חריפין כמו מדור שרבינו בן שומן ופלימין עם דברים האסורים אפילו לא נחש נשתמשו בו כי האי גזנא אלא בצונן צריכין הגעלה וציהו על ידי הגעלה שרד כתב רב אלפס צריך שיש שיסחא חבלי במים עד שיפלוס כל האיסור שבו ולא נחזו בן כי מי יודע לשער מתי יפלוס הכל שאם ב באנו לומר בדרך שנשתמש בו לא היה מהג' בחו הג הגעלה שהיו נשתמש בו איסור זה כמה ימי והיאר יפלוס בפעם אחת אלא ודאי קיים לחו דבהגעה א אחת פולס חבל ואין חילוק בין אם ישנו בתוכו א או יצאנו מיד וכן נחזין ולאחר הגעלה יספגו בצונן בדרך שדספין הכוס וכתב ר' ש' שצריך שי שספגו מיד במים קרים בעור החמין עליו כדי שלא יחזיר ויבלע ור' כתב שאפילו לא שספגו מיד לא נאסר כי אינו חוזר ויבלע ומ' גזנא לשוספן מיד וכן ראוי לעשות ואין מגעילין חבלי עד שלא יחא בן יומד או שיהיו במים שמגעילין בו ס' בצנר אבל אם הוא בן יומד ואין במים ס' בצנר לא עלתח לו הגעלה ולא עוד אפילו חבלי שהגעילו בתוכו ג' נאסר אם היה של חיתר ובו אם מגעיל בלי של בשר לאכול בו חלב או אינבא צריך שלא יחא בן יומד ואם מגעיל בבלי של איסור צריך שלא יחא בן יומד כי חמין נאסרין אם אין בהם שיעור ס' בצנר חבל דאי אינבא שיחא בהן ס' בצנר דבבולד משערינן דא ואין שום בלי מחזיק שיעור ס' בצנר ואיזהו שאינו בן יומד מ' כל שעבר עליו לילה אחת בלא חבש אפילו בשלש בו אתמול מערב מיד בבקר אינו בן יומד ור' מ' שצריך שיחא מעת לעת וכן עיקר ואם נחזר מעת לעת חממו בו אמילד מים לבדם צ צריך לשחות עד מעת לעת לבישול חמין אבל בב בבשר בחלב אינו בן אם משל כח מים לבדם אחר בישול מבשר ובא להבשירם לחלב אין צריך לשחות מעת לעת אחר בישול חמין אלא אחר בישול חבש

צונן משפירם וצידא בהן או כל צדדי סעודה וא אין משל מיני מתכות לא ובלי זכוכית בבלי מתכ' דמו וכן בלי חרס חמיוני וח' במצומח באבר בפנים וחשתא דמו לבלי סעודה שחצויו בפנים ב במקום חתשמיש אבל אם אינו מצומח אלא בחיץ א אין צריך סבילה ומטעם זה צמי בלי של עץ שיש לו חשוק' של ברזל שמעמידו אותו אין צריך סב סבילה אפילו למי שהולך אחר המעמיר בתג בספר חמדות בוס של בסח מחובר בבלי עץ צריך ס סבילה כיון שמשמש בשל בסח אבל מבחיץ לא א' דמעמיר ויש מחמירין להסבילו בלא ברבה ד דווקא בלוקח בלי מן חגוי אבל שואל או שוכר מ ממנו אין צריך אבל יש' שלקח מן חגוי והשאל' לחברו אסור לחשתמש בו בלא סבילה כיון שכבר נתייב ביד הראשון ואם משכן לו חגוי בלי אם נראה ברעת חגוי שדעה לשקעו ביד צריך להסביל ואם אינו יודע אם בדעתו לשקעו מבעיא אם צריך סבילה ולא אינשטא וז' לקולא שאין צריך סביל וטוב להסבילו בלא בר' אדיקצח בלי אחר ויסבילנו עמו יש' שנתן בסח לאומן צוי לתקן לו בלי אי אין צריך סבילה אפילו למ' אומן קוצח בשבת בלי כיון שלא נקרא שם חגוי עליו ור' כתב דאפי' אם גותן לו בלי שבור לתקן אם לא היה מחזקת דביעת קודם לבן ותקנו שמחזיק רביעית צריך ס סבילה דקיימא לו חבל הולך אחר המעמיר יש' שמבר בלי לגוי וחזר ולקחו ממנו צריך להסב להסבילו אבל אם משכנו ביד וחזר ופירא ממנו אין צריך להסבילו אף על פי שצריך להסביל חבלי קודם שישתמש בו אם נשתמש בו קודם לא נאסר מ מה נשתמש בו ויסבילנו עוד

הלוקח בלי חגוי

בדרך שנשתמש בהן חגוי בן הוא חבשין לפיכך הלוקח בלי תשמיש ישני שמשמשין בצונן כגון ב בוסות וצלוחית וביצא בהן משפספן ברי להסיר ולמרק האיסור שעל גביהו ואח' שוספין במים ד משבילין והן מותרין לקח מהן כלים שנשתמש בהן בחמין כגון קדרות ויורות שמשמשין בחמין מגעילין ומשבילין והן מותרין ואין חילוק בין א אם הן של מתכות או של עץ או אבן ובתשובה לר לרב חילאי גאון בבלי אבנים ריזו בבלי חרס ולא ש שרן בהגעלה אבל רב אלפס נתן לחם דין בלי ססח וכן עיקר וכתב ר' ש' דווקא מגעילין ואח' מסבילין אבל אם מסבילין תחילה דדי בסובל ושרד בידו אבל ר' כתב שיכול להסבילם תחילה ואם לא ירצה להשתמש בו אלא צונן יכול להסבילו ולחשת ולחשתמש בצונן כשידעה להשתמש בו בחמין יגעי יגעילו ויספיק לו סבילה שחסבילו כבר ביצד היא חגגלה ישמש חבלי חסיב ברי להעביר חלודה ש שבו ואחר כך מגעילו אם הוא בלי ראשון כגון יור וורות וקדרות מגעילו בבלי ראשון ונקרא בלי רא ראשון בעורו ונתח אפילו אינו על גבי חאש וי' א

ולא הכיר חיתמות חיישינו שמה טרח וזיהא אפילו עשה ב חותמות ומיהר כיון שהחתימו בראוי ב חותמות במקום שצריך שנים ואחר במקום שריב באחר אין צריך לחזר אחריו לדאיתו כתב אות את אחת חסיד בחותם אחר שנים היו בשני חותמות מפתח וחיתם היו ב חותמות כתב רש"א אם עלה ע על ירי גוי יחד בלא חותם אם היא חתובה בררר יש ישר חותמה אחר חסיטת הגיד בשדה וכן דאיתל ל לרבתי שהתירו בשר שזשלח על ידי גוי ונתקלקל ח החותם וכל החתיבות שהיה ציבר בהן ציפור היש הישר בגון בנטילת חוסא דירא והחוט שגוטלין א אצל החזה והתירו ע"כ כתב ח"ש"א שלח על ידי גוי בהמה או עוף שחייטיו אסורין בלא חותם שאין סימן שחייטה סימן לסמור עליו כתב עוד אפילו ש שלח על ידי גוי בלא חותם אם אותו המקום מעבר לרבים מותר שהוא ירא שמה יראנו אחר מהעוברי שהוא בחליה ויתפוש עליו בגב והמחמיר שלא לשלוח לעולם אלא בחותם ת"ע ע"כ חמנית צברי בחצותו וכן מרבדים שאפילו הוחלפו יש בהן איסור תורה מותר ולא חיישינו שמה החליה להכש להכשילו אלא צהנה בחליפין ואפילו אם נתנה בח בחליפין אם הוא יוצא ובגס או אפילו שהח זמן וב לא הוריעו שרעתו לשהות מותר אבל אם הורי הוריעו שרעתו לשהות אסור לפי ישר וגוי ששפתו קדרות זו אצל זו זה בשר שחוסה וזה בשר בגליל מ ת"ו ואין להוש שמה בשהחזיר הישר פניו החליה הגוי שחוסה בגלילה אפילו אם של ישר משוכת ואפילו פיהו מגולה מותר ואין לחוש שמה יתווצ צוצות מוזל לזר וכתב א"א הרא"ש ז"ל ועל זה סומכין להציח הקדרות אצל השפחות בשחולבין לבית הב הבנסת וזכרון לירא שמים להחמיר בי במה פעמים אידע קלוקל ברבר ועיר כדי להשכיח חלקה צותנת חלב בקדירה

החשור

ק"ט

לאכול ד
דברים ה
האוסרין

בין אם הוא חשור באיסור תורה בין אם הוא חשור באיסור דרבנן אין לסמור עליו בחזק ואם נתארח עמו לא יאכל משלו מרבדים שח"א חשור עליהן במה דברים אמורים בחשור אבל בסתם כל אדם הוא בחזקת בשר ויכול לאכול עמו וכן אפילו אם הוא חשור למבור דברים האסורין מתארח עמו ואוכל עמו וכן אם שולח לו לביתו כיון שאינו חש חשור לאכול דברים האסורין וחזקה ממה שהוא א אוכל משגרו לו אפילו החשור לאכול דברים האסור האסורין אין האיסור אלא שלא לאכול משלו אבל יכול ליתן לו משלו שיתקן לו ולא חיישינו שמה יבזול ויחליטנו בשלו ברא בסתם כל אדם אבל צות צות למי שחושש בתקנתו אסור שמה יתקלקל פ מה שניתן לו והוא יחליח חמתקלקל בשלו כיצד הרי שנתן לחמיתו אסור שבושה מתנתה ורדפה בת בתקנת בתה וכן חנותו לסוגרית מעמים שהיא ב גושה מן האבסנאי ומחלפת לו טוב ברע וכן כל ב

כיוצא בזה החשור לרבר אחר אינו חשור לרבר לרברים אחרים אבל כל מה שצריך לאותו דבר חש חשור גם עליו בחזקת עוברא דאיתא בבכורות בס"ב שהיה חשור למבור חלב במקום שומן וקצסו אותו שלא למבור אפילו אגוזים מפני שהיה מרגיל הצע הצערים לבא אליו לקנותו ממנו באגוזים שהיה צו צותו להם אבל כל שאר הרברים שאינן צריכי כלל לרבר שהוא חשור עליו מותרין לקנות ממנו וע"כ החשור לרבר החמור הוא חשור גם לרבר חקל ממ ממנו אפילו אין החמור חמור ממנו בעונש אלא ש שחמור בעיני בני אדם שזחירין בו יותר מבזה החשור על שני דברים וחזר בו ויצא מידי חשור וא"ל בר חשור על אחר מהן אנו חוששין שמה חזר לסורר בשניהן וחשור על שניהם אפילו לא נחשור באחרונה אלא על להקל שבשניהם חמור דברים האסורין ו דגורע אם ער שלא אכלהו בורע יחזירו לו מה שק שקנו ממנו והוא יחזיר להם חומים ואם ער שלא אכלהו בורע מה שאכלו אכלו והוא יחזיר לו חומי ואם מבור חלוקחים לגוים או השליכו לבלבים יש ישלמו לו דמי טרפה המוכר דברים האסורין מעב מעבירין אותו ומשמתין אותו ואין לו תקצח ליק ליקח ממנו ער שילך למקום שאין מכירין אותו וי יחזור אברה ברבר חסוב אי ישחוט לעצמו וימצא טרפה לעצמו ברבר החשוב שוראי עשה תשובה כל בלא הערמה כיון שאינו חש על ממנו כתב ח"ש"א האימ"ל מי שחשור לאכול גבינה של גוים קצח לי גבינה בשרה מן המימחה והלך והביא לו דאמר מן הכשרה קציתי מן המומחה אינו נאמן מ נא"ט פלוגי מומחה קציתי נאמן חזקה לא ביחש ל לו שירא שמה ילך וישאלנו וימצא בדאי הביא לו מנתה בשם אחר מן המומחין נאמן שאינו חשור ל להחליח ואם אתה חושש שמה משלו הוא צותו אין אדם עשוי ליתן מנתה משלו בשם אחר ברא שאינו חשור על הגזל ואם חשור על הגזל בן ב"ש שהוא חש חשור על החליפין

הבשר

בלים הנקחין
מן הגוים הל
הלוקח בליים

חרשים מן הגוי אסור להשתמש בהן ער שיסבילם טבילה חוגגת בלא חציצה במקוה של ארבעים סאה וכתב בספר המצות אבל לא במעיין אע"ג דמע רמעיין משהר בבלי טמא בכל שהוא בבלי חלוקחין מן הגוי צריך ארבעים סאה ולא נחירא שאין לחת להחמיר בטבילה זו ספי מטבילת סמיאה דלא ירע ירעינו להר אלא ממנה וצריך שיחא חבלי דפוי בי בורו בשעת טבילה שאם מחוסר בורו בשעת טבילה הוי חציצה ומיהו אם ליחלח ידו במים תחילה אין לחוש ויברר ברור אתה לא אחינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על טבילת בלי ואם מטביל ב או ג ביחר יאמר על טבילת בלי ואין צריך טבילה אלא לבלי מתכות וכן צרכי חסע חסעידה בגון בוסות וצלוחיות יורות וקומקמסי דכיוצא בהן שחז מצרכי חסעידה אבל שאר בליים

הלכות יין ונכר

קבר יין

אז וראי חמץ גמור הוא זרית אסור לפי שאין אנו בקיאים בחומץ שיש יין והוא יין גמור. כמו יין שלא נתבשל בעצבו כל צורכו וכן נזהגין לאסור וחומץ של גוי שחיה תחלתו יין אסור. שאם נתבשל שחמץ לא פסק איסוריה מצינו וחכמים גמרו חראוי לא יחא בו משום יין נסור ולא בר גיסור הוא אלא שרית החמיר נב לפי שאין אנו בקיאים מתי נק נקרא בוסר יין מזה אפילו נתן בו מים הרבה כל זמן שיש בו טעם יין יש בו משום יין נסור. התמר ש שניתנין על מים שנותנין על גוי חרצנים. כתב הר אברהם אב בר שאין בו משום יין נסור אלא אם כן נתן גמירות של מים ומצא ארבע וחלאלו כתב שאין לו להתיר מגע גוי בשום תמר. והר יונה כתב שממדים שלנו שתמרו ולא מצא אלא כדי אותו מרתו פעם ר דאסור אסור ופעם שני מותר. אבל שמרים של גוי לעולם אסורין אפילו לא מצא אלא כדי מרתו אפילו תמרו כמה פעמים. ומים שנותנין על חרצנים שני שצרכו בגלל ולא נתעצרו בגלל וקורה פעם ראש ראשון ושני אסור. אפילו לא מצא ביי מרתו שהגוי בולעים מהמים ויוצא חיין שבהם הלכה לעולם י יש בו משום מגע גוי ער שיהא נרדף שאין דרך בוי א ארם לשתותו. ואם נתעצרו בגלל אז אין בהן מש משום יין נסור. אלא אם כן נתן שלש מירות של מים ומצא ארבע. וכן היא מסקנת אא הראש זל

חרסים שבלעו יין הרבה עד בששורין אותו במים פולטין יין אם בלעו יין נסור. הרי הוא כמות ואסורין בהנאה. חרצנים והזגין של גוים תור שנים עשר חרש אסורין בהנאה ולאחר שנים עשר ח חרש מותרין אפילו באכילה וכן שמרי יין ומיהוב כתב הר שאל התירו שמרי דגים וחרצנים אחר שני עשר חרש אלא בשתמרו תחלה במים אבל אם לא ת תצרו אסורין לעולם אפילו יבשם בתנור. ורבי אפרים היה מתיר חיבא שיכשו בתנור מיר ולזה הס הסכים אא הראש זל. והחמץ כחן תור זמן איסור איסורו כל העיסה אסורה בהנאה. כתב הראש זל תמצית חיין הנקדש על דופני חכית. והקנס צל צהנו כחן חיתר. שכיון שנתבשש כל כך בלחב כל ליחלוחית יין שבו ובעפר בעלמא הוא ומעשים ב בכל יום שמשתמשין בבלי גוים לאחר מילוי ואין מ מקפילין התמצית הנקדש עליו

מאימתי נקרא יין ליאסור במגע גוי משחתחיל לים לימשר. ואם משם ואילך גגע בו גוי נאסר ואפילו לא גגע בו אלא דרכו ומשך וירד מבחוץ לבור מח שבכור אסור ברבעיו מימר שאסור בביר במאיר דנפק לביא דפיה התחיל לימשר. כמו שפירש' שגם שגמשר על חגת בעצמו כי חגת הוא מורדון. ואם פיצה חרצנים והזגין וחברילן מהיין וחיון לבור צמשר מצר העליון לצר התחתון. וצמשר חיין לבור עומד נקרא המטבה ונאסר כל מה שבגת אפילו לא גגע אלא בחרצנים ובזגין. אם יש בהן סופח על מ מצת לחטפיה. והרמבם כתב אפילו אם יש בו סופח על מצת להטפיה אינו אסור אלא מקום מגעו אבל כל זמן שלא הבריל חיין מן הזגין וחרצנים לא חוי חשבת חילבד אם חגת סתומה ומליאה בעגיון ש

שנתנסר לעז אסור בהנאה וחכמים גזרו על סתם יין משום בגותיהן. ואסר אה בהנאה אפילו שלא עשו בו בשאר חרבים שגזרו עליהן. וחכמים כיוו שיון נסור גמור אסור בהנאה עשו סתם ייןם באלו וראי נתנסר והחמירו לאסור בהנאה אפילו מגע גוי ביין שלנו אבל רשבים כתב בשם ר' לוי שכתב ע על שם חגאונים ובזמן הזה אין איסור הנאה במגע צמגע של גוי ביין שלנו רגוים בזמן הזה אין רגילין לנסור לעז. והיו לעגיון נסור באלו אינו יודעין ב בטיב עז ומסמשיה וחוי בתיצוק שעושה יין נסור לאסור בשתייה ולא בהנאה. ועל זה סומכין בהרבה מקומות ליתר יין מן הגוים בחובותיהן. וגם אם צ צגע גוי ביין שלנו מותרין אותו לגוים. ואלא הראש זל האריך בו. וסיום דבריו וטעמים הללו מספיק מספיקין למגע גוי ביין שלנו אבל סתם ייןם שאסור בהנאה משום בגותיהן אין סעם להתירו. ומיהו ש שמתחלה לא אסור סתם ייןם אלא בשתייה מירי דחוח אמת שמן ושלקות. אלא משום שחיו רגילין ל לנסור אסורו בהנאה ביין שנתנסר לעז. והאירגא שאין מנכבין דין הוא שגעשה סתם ייןם כפת ושלסר דמגם ראה ברורה אין לנו להתירו בהנאה והנח לח לים ליתר מוטב שהיו שוגגין ואל יהי מזידין עכ

וביין ששום צר גיסור אסורו לא אסור אלא ביין הראוי לנסור. לפיכך יין מבושל שלנו שנגע בו גוי א אין בו משום יין נסור. ומאימתי נקרא מבושל מש משהרתיח על גבי האש אלוגתית שלנו שנגע בו גוי ובן כיוצמליו אין בו משום יין נסור. ואיזו אלוגתית יין ישן ומים צלולין ואפרסמון ייוצמליו ישרבש ופולפליו ומפורש בגמר מליו שליש רבש שליש יין שליש פלפליו ויש מפורשין דווקא בכח. אבל בפח בחות מבן יש בו משום יין נסור. וחלשכא כתב ר דלאו דווקא רהוא חרין צמי בפחות מכאן דק שישת שישתנה טעמו מחמת הרבש והפלפליו. אבל לא צ

נשתנה טעמו לא. ואלוגתית שלח אסורה והמ בא באיתה שמדברין ובחנות אבל אם דואה שמדצא אות מן האוצר מותר. שאין מערבין בה יין ער שמדברין אותה בחנות שלא תתקלקל. תבשיל שיש בה יין ש גגע בו הגוי אפילו קודם שחרתיח אין בו משום יין יין נסור. כתב הרמבם אם נתערב ביין מעט רבש או מעט שאיר הואיל ואינו ראוי לנסור. הרי הוא ביין מבושל ובשכר ומותר לשתותו עם הגוי. וכתב אא הראש זל ואין לסמוך על זה שעיקר הגזירה משום בגותיהן אלא שחמירו לאסור בהנאה ביין שנתנסר לעז. וכן כתב הרמבם חומץ לאו בר גיסור הוא לפיכך מן הראוי שלא יחא בו משום מגע גוי ד דרבי משלם רצה להתירו ונקרא חומץ משעבר על עליו שלשה ימים משעה שחמץ. וחלשכא כתב ש שזה סימנו שאם מגעב כששומכין אותו על הארץ

הבשר עלי חרש שנשתמש בהו איסור בחמין א
אפילו על אצל האש אלא שעיר לתוכו רותח א' לו
הבשר ואפי' מלאו גחלי' מבפני' ולבנו חסיב אם הוא
דבר שאין דרכו להסיקו בפנים בקדרה לא מחני ל
ליה ואם הוא דבר שרבו להסיקו בפנים והסיקו ב
כפנים שפיר דמי אבל אם לבנו מבחוץ לא מחני ל
ליה ואם החזירו לבבשו ער שנת לבד אפילו קדרה
שפיר דמי ומיהו כתב א' הראש' ז' דווקא שהחזירו
לבבשו שמצטרפין בו בלי חרש חרשים דביון שמב
שמבניסח להיסך גדול כזה וראו לא חייס עליה רלמ'
פקעה אבל לתנורים שלנו לא דאיכא למיחש שמא
חייס עליה דיוציאנה קיהם שתתלבן הסיב כתב
בעל העיסור אי לא מסתפיצא מרביותא דאמיצא ד
דאפילו בלי חרס בקדרה דלאו בת יומא ביון ראיש
דאיסורא דרבנן מגעילה שלשה פעמים ודיו וראיה
חביא עז הירושלמי וכן כתב הרשב"א וסיום דבריו
דאיפשר שלא התירו אלא באיסור על רביהם שאין
לו עיקר מן התורה בהרומח וחלה כהרצת לארץ
וכן ביטולי גוים אבל שאר איסור של רבדים החמ
החמירו בהם בשל תורה וראוי לחוש שלא להקל
בהם ע"כ

בלים

ששתמסין
בהו על ידי

האיר שפורין ואסבלאות צד
צריך ללבנו הסיב ער שיחו גיצוצות גיתיון חיממנו
וכתב הרשב"א שצריך לשופו תהילה וצראה שי
סאין צריך כי האש יעביר הכל ולא דמי להגעלה
שצריך לשופו תהילה שאין בח חמים בבח האש
הגעיל בלי הצריך ליבון אסור להשתמש בו בחמין
אפילו שלא על ידי האש שכל שתשמישו על ידי הא
האש אינו פולט הכל על ידי הגעלה וכל זמן שישת
שישתמש בו על ידי חמין פולט מעט מעט ויכול
ללבן חצי הבלי ואחר כך חצי חשני כתב הרשב"א
כל בלי מתכות שחם מקצתו חם כולו לפיכך אפילו
אם לא נשתמש בו איסור אלא במקצתו ואסור כולו
דווקא לאיסור אבל לענין הכשרו לא עלה לו הבש
הבשר ער שיבשיר כולו בין לענין הגעלה בין לענ
לענין ליבון ע"כ וז' דווקא בששתמשו בכולו א
אבל אם ירוע שלא נשתמש אלא מקצתו נבשר גמי
מקצתו דכבולעי בר כולטו מחבת שמטגנין בו ב
כתב אבי העזרי בשם אביר' ווא שצריכה ליבון ד
והוא כתב שדיו בהגעלה ילוח חסבים א' הראש' ז'
סביגים ישנים הנקחין מן הגוים בין גדולים בין ק
קטנים אם בא להשתמש בהו בצונן גיעצה גפעמל
בקרקע קשה וריו או שפה במשחזת של צפחים ח
חסיב על פני כולה ופ' הרמ"ה שבבל פעם גועץ ב
בקרקע קשה ולא יעצנו מבקום שועץ בפעם רא
ראשונה שצריך שיהיה קרקע קשה בכל געיצה גוע
וגעיצה ובמקום שגועץ פעם אחת כבר געשה דר
ד' כתב שצריכה שיהיה געיצה וצ' לא נחירא וכתב
הרשב"א ראוי לחתור בחדור חרית צונן סגי ב
בהכיר דאם בא להשתמש בו רותח מגעיל בוא שהוא
חלקי שאין בו גזמות אבל אם יש בו גזמות אסור לח

להשתמש בו בין בצונן בין בחמין ער שילבנו השיב
ד' א' שאפילו אין בגזמות והוא קטן צריך ליבון ש
שפעמים מחפך בו הגוי בשר אצל האש אי מתקד בו
זר של חלב בעור שהוא רולק וכתב א' הראש' ז'
ומיהו אפילו לא ליבון א' חרד בררר שנשתמש בו
הגוי על ידי האש שפיר דמי

בל

צוהו טעם לפגם מ
מותר וכל קדרה ש
שאינה בת יומא חש

חשיבא טעם לפגם ומיהו חבמים אסור לבשל בח ל
לכתחילה גזירה אסור בת יומא ואין חילוק בין אם
היתה בלועה מאיסור גבילה ובין אם היא בלועה מ
מחלב ובא לבשל בח בשר או איפכא שאע"פ שנפגם
שנפגמה הקדרה קודם שבא לידי בשר בחלב אסור
לבשל בה לכתחילה והוא דחשב פגום בשהית יד
יום א' דווקא שהקדרה יפה וסר ממנה כל שמצונית
איסור הדבוק בח אבל לא חריחה יפה שאיסור הוא
בעיו אינו נפגם בשהית יום אחר כתב הרשב"א
איסור מועט שנבלע בבלי אם דרכו של אותו בלי ש
שלא להשתמש בו בהיתר מועט בבדי שיתן זה טעם
בהיתר שישתמשו בו במו קדרה גדולה וחבית זכור
וביוצא בהו הרי זה מותר להשתמש בו לכתחילה א
אע"פ שהוא בן יומא לפי שאי אפשר לבא לידי געו
נתינת טעם אבל אם הוא בלי ששתמשין בו בדבר
מועט במו קערה וביוצא בו אסור להשתמש שאין
מבטלין איסור לכתחילה אפילו איסור מועט וא
דאפילו איסור הבלוע ע"כ ואינו נראה להתיר מש"ה
דאפילו קדרה שאינה בת יומא שחיא מיתדת אסור
משום גזירה אסור בת יומא ב"ט באותו בלי עצמו אח
ע"פ שאין להשתמש בו בהיתר מועט יש לנו לגזור א
אסור שמש"ה ישתמש בהיתר מועט סתם בלי חמין
חם מחזיקת שאינה בן יומא לפיכך אם עבר דששתמ
ב קודם הכשרו התבטיל מותר וכתב הרשב"א אע"פ
שאסור לומר לגוי בשל לי ירקות בקדרותו וכן לא
יאמר לו עשה לי מרקה או פת שכל האומר בשל לי
חרי הוא באלו בשל ביריד דאיפשר שעל ידי הפלטר
או על ידי הרקחים מותר שכל האומנין מיוחדים ב

בלים צריכים צמלאבאן כדי שלא יפגמו אומנותם
זבעל גפס יחוש שרברים אלו מביאין לידי סהרת וב
ונקיות ע"כ וטעם המחזיקין בלי הגוים שאינו בני
יומו פ' א' הראש' ז' משום דהוי ספק ספיקא ס
ספק אם נשתמש בו היום ואפילו אם נשתמש בו
היום שמא נשתמש בו בדבר חפוגם בעיו וכיון דס
דספק ספיקא הוא תליגו להקל ולפי זה הוא חרד
אמי מלים שלנו ספק ספיקא תליגו להקל כתב הר
שב"א שאסור בלי בבליעת איסור ונתערב באחרים
ואינו גיבוי בטל ברוב ואע"פ שאיפשר להגעיל ולוח
ולחחוריד להבשירו על ידי בן אין דגין אותו בדבר
שיש לו מתירין לאסור כולם ער שיגעילם אלא חרי
הוא מאיסור יבש שנערב ביבש ובטל ברוב שכל שא
שארין מתירין שלר באין מאיליהו צריך לפזר מעות
פעותיו ולהוציא הוצאות במתירין אינו בכלל שי
שיש לו מתירין

אפילו בשתייה זכה בחו בכח דמי ודליל היה מס
מסתפק בנת שלניש בו שלשה בחות כמו הרפין ו
דחקורה וחלגלל אם חשיבי בכח והרשכא בתב
אפילו עשה בחות דיינינו לחו בכח לאסור בהנאה
לסברתי שאסור בחו בהנאה ואף הראשון כתב בת
בתשובה על הקורה שגלגלל גוי לבדו ראיתי רבות
דבותי מתירין לפי שיש כמה בחות וכן אני מתיר
אפילו בשתייה בח גוי ויש מעורב בו בגון שניה
עזרו ביחר מותר אבל אסור לבתחילה שמה יסמור
על הגוי לבדו בת הרשכא יש מי שהורה לאסור את
בריעבד וזל שמונת בריעבד והרמב"ם גב התיר וכת
עוד הרשכא בח גוי וכן יש מעורב בו מותר בזה
בשגלגלל ישראל וזו את הגלגל ולא היה דגוי יכול לג
לגלגלו אלא אם בו ישר מסייעו אבל היה יכול לג
לגלגלו לבדו אעפ"י שישר מסייעו מי שהורה בזה
לחמניר ומסייעו אין בו מעש וראיה לי שמונת ש
שאה גוי מסייע לישראל ולמה נעשה הגוי עיקר וישר מ
מסייע רב שברביהם הולכין להקל דק אבי אוח
חפץ לתור היין מותר אפילו בשתייה אבל אם הת
חפץ מתגלגל והוא דחקור ער שנופל לתור היין
אסור אפילו בהנאה ואם עשה בו בחמתו מותר א
אפילו בשתייה אעפ"י שגלגלל ודחה לכיבד גוי ש
שחביא עצבים בסלים ודקדק לגת שיש בו יין דרור
מותר דחוי בזורק אבו לגת ומל לבתחילה אסור ל
לעשות שמה יגע ביין כתב הרשכא יש מי שהורה
שאסור ליתן עצבים בדרורים לגת על ידי גוי מפני
שהעצבים נסחטין והיין מתאסר לשולי הרדודין
וגמצא הגוי שופר יין צלול לגת מותר ואם ישראל מ
מסייעו בנתיתו לגת מותר אפילו לבתחילה שהרי נש
באן בח ישר מעורב בו עבר וחביא הגוי לבדו ושפכו
לגת אעפ"י שהיין מזלח על העצבים מותר מפני שע
שעריין לא צרכו העצבים ולא צמשר יינו ואין מכ
מכדין לשפיתת היין אלא לשפיתת העצבים עכ
גוי הזורק מים לתור היין מותר אפילו בשתייה
ואפילו מאן ראית ליה צורק חבור היינו דווקא יין
ליין אבל מים ליין לא ברא שאינו מכיין למדוגו ב
בגון זורק מים לחבית גדול או לבוס ולא ידע שחוא
יין שהוא ידוע שאינו מכיין למזיגה אבל אם עבול
למזיגה אסור בשתייה ואם אין ידוע אם ביון למזי
למזיגה אם לאו כתב הראשון בזה בתשובה דספי
דספיס דרבנן לקולא גוי שמערה מבלי שבירד לב
לבלי שבירד ישר היוצא אסור בשתייה וישר שמערה
מבלי שבירד לבלי שבירד גוי מותר אפילו בשתייה ו
ואם הגוי מקרב חבלי לצד הקילוח לרש"י אסור בש
בשתייה ולח"ל בם אפילו בהנאה וכן היא מפרש
ואף הראשון גוי הנזשא יינו של ישראל בגור והישר
הולך עמו מותר אפילו אם הוא חסר וחוא משכשר
ידר חילוכו שאין דרד גיסור בדר ואפילו אם הוא
מתות היה נזשא בכובא אם חסרה שרי ואם הי
חיא מליאח אסור שבקל יכול ליגע בו ולא יראהו
חילוכו חיישינו שמה נגע בו וכתב הרשכא שאי
אסור אלא בשתייה ומותר בהנאה ולא חיישינו ש
שמה יגע חגוי בכובא שחרי הוא עסוק במלאכתו א
אלא חיישינו שמה יגע בו שלא בכובא ואף הראש

יין יאסר בהנאה ביצר יעשה יאחז בידו שלא יוכל ל
לנענע ביין ויפתח גקב בחבית למטה ויוצא היין
דרך שם כתב הראשון שאין לבו לרמות מילתא
למילתא אלא מה שמפורש בתלמוד שנקרא סירא
דווקא בזה מותר לרמות לו דברים אחרים היה יין
יוצא דרך הגקב ונתן הגוי ידו על הגקב ומנעו מל
מלצאת מה שמן הגקב ולמעלה אסור אפילו בהנא
ומה שממנו ולמטה לר"ח מותר אפילו בשתייה ורש"י
אוסר בולל בשתייה ור"ת אוסר בולל בהנאה ולר"ב א
אלפס שלמעלה אסור בהנאה ושלמטה אסור בשתיי
וכן עיקר ואם לא נגע אלא בקילוח היוצא בזה כ
כתב הראשון בזה בתשובה יין שיוצא דרך הגקב א
אם הגוי הגוי ידו על פי הגקב ועבב הוא מלצאת כ
כל היין שבבור אסור אבל אם לא נגע אלא בקילוח
היוצא היין מותר אפילו אם נגע במחביון ויראה
מרביו שמתירן אפילו בשתייה והראשון אסור ואם
חייך יוצא והוא בעניין שיצא בולל אלמלא הגוי הג
הגוי ידו עליו בגון שעושיך מניקה בפופה ונותנין
ראשה האחר בתור היין בחבית ומוצצין ויוצא כל
חייך שבחבית ואם נתן הגוי ידו שם ומנעו מלצאת
זבל אסור בהנאה מנע גוי שלא בכוננה על ידי דבר
אחר בגון שיש לו קנה בידו ונגע בו ביין שלא בכונ
או בכוננה מנע אלא שאינו יודע שהוא יין רש"י אוסר
בשתייה ור"ח ור"ב אלפס מתירין אפילו בשתייה
ולזה הסכים הראשון גוי שנגע בגור שיש
בו יין אפילו הוא חסר והגיע דופנותיו זועם זמ
מותר אפילו בשתייה וכן חבית שגסרקה לרחבה
והיין מספסח לצאת וברא גוי ונתן ידו עליה והב
והביר עליה ער שחרקה ומונע יציאת היין מות
מותר וכן התיר ר"ח ברזא שהיתה רפוחה בחבית
או מגומה שהיא רפוחה וברא גוי ומחרקה וכן התיר
בחבית שאין שוליה מהורקין והיין יוצא שיקח יש
ישר בעודות בידו ויתפשטה בגור הגקב שימצע קצת
מהיין לצאת ויבא גוי אומן ויחרקה בסבין בגקב
עד שיסתום חיסב ומיחו אם היין שותת הרבה אז
צריך ליזהר כי אז נוגע חגוי ביין ואם אינו נוגע בו
בירד אלא בסבין מותר שאינו ביון רק לסתום הב
חבלי ולא ליגע ביין וחוי כמו נוגע על ידי דבר א
אחר שלא בכוננה ויש מחלוקת בין אם בא ליתן חו
הנעורת סביב חסוליים במקום שמחוברין לרפנות
זכין אם בא ליתנו באמצע לפי שבאמצע הוא תוחב
הנעורת בגור חלל החבית ונגע ביין ואסור אבל
סביב חסוליים אינו תוחב בגור חלל החבית ורא"ח
אש"ל לא חילק

בחו

קבה

של גוי בגון שמ
שמערה מבלי א
אל בלי אם הוא

בכוננה שיונע שחוא יין היוצא מחבלי אסור וכתב
הרשכא שאסור אפילו בהנאה ואף הראשון לא אינו א
אוסרו אלא בשתייה ומה שנשאר ממנו בכלי מותר
אפילו בשתייה ואינו אוסר משום צורך שלא הת
חמירד בבח חגוי לאסור המחובר לו על ידי צורך
ואם הוא שלא בכוננה שלא ידע שחוא יין הכל מותר

שאי אפשר לייז לכרז לימשד בה אין בד תורת יין ל
ליאסר במגע גוי ולבאורה מותר לדרוד בה עם הגוי
אחר אלא שרת החמיר ליאסר בה ביוז דבהמשכה כל
דהוא נעשה יין צסד אי אפשר ליזהר ממגעו של גוי
המשכה אטו שאינה סתומה ומליאה ובשרורביון בה
בגיתית לא שייך בה המשכה אבל אם פניגה לו החרצ
החרצנים לצד אחר כדי שימשד היין לצד אחר הוא
המשכה וכן אם מילא ממנו בוס יין וביוז לשלוחו
מן הזגין והחרצנים הוי המשכה ובשם אם הוציא מ
מנהיין דרד ברזא דהוי המשכה אבל אם לקח החרצ
החרצנים עם היין לא הוי המשכה ואפילו אם לק
לקחן גוי ביחר מותר להחזיר המותר וגיתית מליא
ענבים דרובי עימרת כבית הגוי אסור לקנות ממנה
שמא המשיך ממנה וחזר ומלאה אפילו בהעלמת ה
העין שהעלים הישר עיניו ממנה אסור לקח ממנה
אם לא שחתם הגיתית גת שחיא סתומ ומלאה דל
דלא שייך בה המשכה וירר ממנה יין וחרצנים ביה
ביחר לתור הגרנותיו שהוא סל שלפני הגת שהיין
מוסנן בו וממנו ירר לכרז אין על מה שבגת תירתי
יין אלא על מה שבסל לכרז דאם נגע גוי בסל נאסר
דאם החזירו לגת נאסר מה שבגת משום תערובת יי
יין שבסל שנתערבו בו ואלו חזן דבריו דב הוצא ובר
מביאם לא הראש זל אבל בספר התרומות כתב ב
ביוז דקיימ לו סילק את מינו במי שאינו ושאינו
מינו רבה עליו ומכטלו אין הלכה ברב הוצא בזה ד
דחרצנים וזגים שאינם ממין היין מכטלין אותו

לא

קבר

מוגע של כל חידים
אסור בהנאה אלא
דרוך בגדול שיווע

בסיב עז ומשמשיה דחיינו כל שזיכר ומזכיר בפיו
עז ומשמשיה אבל קסן שלא הגיע לבלל זה אינו או
אסור אלא בשתייה ולא בהנאה גו ותושב שקבל ע
עליו שבעה מצות כתב הרשבא שמגעו אסור בשתי
ומתור בר פסק שגר שמל ולא סבל אסור גב בשתי
ואא הראש זל מתיר בשניהם אפילו בשתייה פס
פסק רח הקדוה עבדים מן הגוים אעפ שטלו וסב
דטבלו עושין יין צסד ער שנים עשר חרש ודווקא ש
שאינו מתגזיר מדעתו אבל גר שמתגזיר מדעתו מ
מיר לאחר שימול ויסבול בראוי אינו עושה יין צס
צסד ורת פסק דאפילו עבר מיר לאחר שימול ויט
דיסבול בראוי אינו עושה יין צסד וכן פסק אאח
הראש זל שפחות גזיות שילדו בבית ישר בעור הב
הבנים הקסנים מגעו מותר אפילו בשתייה אחר ש
שגלו הרי הן כשאר גוים דעלמא וכתב הרשבא ד
דבעורו קסנים ושרי חיינו מלו וסבלו והרמח כתב
דרוך בשמלו ולא סבלו והבי מסתבר כתב הרשבא
בבר ביאדנו שגר תושב שקבל עליו שבעה מצות יינו
מותר בהנאה לפיכך יש מהגאונים שהתירו ייגן ש
של ישמעאיים בהנאה שחרבר ידוע שאינו עובדים פ
עז וכן כתב הרמבם וכתב עור שמגעו בלא כור
בוונה מותר אח בשתייה

לא כל מגעת הגוים שזה לאסור יש שאסור בהנאה
ויש שמותר בהנאה ואסור בשתייה ויש שמותר אם

אפילו בשתייה ציצר מענו בכוונה שביוז ליגע כיו
ואינו עוסק בדבר אחר לא שנא נגע בידו או בדבר
אחר שבירד אסור בהנאה בשכשוד בעלמא ששכשד
בר ולא יצק ממנו בלום דאפילו בפיו כיוז ששתה
ממנו או שמצץ במציקת שבחבית והעליהו לפיו ב
כל היין אסור בהנאה וממ בלי שיש לו חוטמים ב
כמו שיש לבלוי שגוסלים ממנו לירים ויש בו יין יב
יכול ישר למצוץ מחוטם זה וגוי מחוטם זה באחר
ובלבר שיפסוק הישר קודם שיפסוק הגוי לפיכך ג
גוי שנכנס לחבית ישר ושאל יש כאן יין ואמר לו
אין כאן יין וראה יין בבלוי ושכשד בו בירד נאסר ב
בהנאה ואם נהערב באחר דמי היין המשיכשד אס
אסור בהנאה וחשאר מותר בהנאה וכן חבית שג
שצטלה ממנו חבזא והבנים בה גוי אצבעו ער שג
שנגע ביוז בולו אסור וכן אם הוציא חבזא התחוב
בצקב והייתה צוגעת ער היין שאי אפשר שלא שב
שבשד אבל אם אינה עוברת כל עדי השוליים בע
בעגיון שאי אפשר לו לשכשך בשמציאה הוי כמו ב
בחו ומה שנשאר בחבית מותר אפילו בשתייה ומה
שיצא אסור בשתייה כתב הרמבם אחז בבלוי פתוח
של יין ושכשכו אעפ שלא הגביהו ולא נגע ביוז נא
צאסר ולא צראו דבריו לא הראש זל ומגעו שלא ב
בכוונה בין שלא היה לו כוונה מגע כלל כמו קסן
או שיש לו כוונה מגע וידוע שלא ביוז ליגע כיוז ש
שהוא טרוד ברבר אחר אסור בשתייה ומותר בהנא
אפילו הוא אנוס בגיעתו ביוז כגון שגפל לבור אס
אסור בשתייה בלא שהיא באונסו כל זמן שנגע ביוז
כגון שמת בבור אבל אם לאחר שעבר האונס עריין
צוגע בו כגון שעלה חי וביוצא בו אסור אפילו בחב
בהנאה לפיכך קסן שאינו ידוע בסיב עז ומשמשיה
או גרול שגפל לבור דעלה מת מותר בהנאה וכן א
אם מרר היין לידע במה הוא ביוז מרדו בירד ביוז מר
מרדו בקנה או שחיה פסולת או גרעיון על פי הח
החבית והעביר ביוז בירד ביוז ברבר אחר מותר בהנ
בהנאה שבכל אלו יש חובחח שלא ביוז לצסד אלא
למלאכתו וכן חבית שגסרקה לארכה והיין יוצא
דברכה גוי וחבקה ומגע שלא יצא מותר בהנאה
וכתב הראש זל דווקא בשלא היה שם ישר שיוכל להצו
אז וראוי לא ביוז אלא להציל אבל אם יש ישר שיו

שיוכל להציל וקדם הגוי והציל וראי ביוז לצסד
ואא הראש זל לא חילק וכן אם דרד היין ברגליו מ
מותר בהנאה ביוז שטרוד ברדיבא בלא בשמיר יש
ישר שלא נגע ביוז אבל אם לא שמר ישר אסור בהנ
בהנאה שוראי נגע בירדו שחיבת ציסוד עליו
והרשבא כתב שאפילו נגע ברגליו ביוז בכוונה מג
מותר בהנאה ביוז שאין דרך ציסוד בכר ואא חר
אש זל אסור בהנאה וכן אם חכנים ידיו לחבית של
יין ואינו ידוע שהוא יין מותר בהנאה ופלי דרוך
שלא נודע לו שהוא יין ער שהוציא ידו והראש זל כת
אפילו נודע לו שהוא יין אם מיר בשגודע לו הוציא
מותר בהנאה וכן היא מסקנת אא הראש זל ואם ג
צטל לו שום דבר ביוז וחכנים ידו והוציא לא נאסר
אפילו בהנאה בהבסת ידו אפילו אם ידוע שהוא י
יין שאינו מבויז אלא ליסול את שלו אבל בחוצאת

במקום ויסתמנו מותר ולא חיישינו לפתיחתו
הפסוק וכן לא חיישינו לזיוה חחותם אבל למי מה
שנסק ר' דני בחותם אחר וסתימת החבית היו ב
בחותם אפילו שהוריעו שמפליג מותר ביון שהוא
סתום וכן יראה מרבי א' הראש' זל ומכל מקום
עתה נזהגין להצריך שני חותמות ואין להקל

בתב ח' שבא הא דשרי בשיש דרד עקלתו דוקא ב
בשחגיו לברו אבל אם אחר או שנים יעמד אסור שא
שאיפשר לאחר מהם לשמור דרד עקלתו והאחר ל
ליגע בתב ח' שבא דלא שרינו בחביות פתוחות
לגמרי אלא בספיגה או בחנות שאין לו רשות ליגע
בחבית עצמו אבל במעביר חבית ממקום למקום ל
לא לפי שאיפשר לו לפשוט ידו וליגע בתוכה אם ה
היא מליאה הילכך אם היא מליאה אסורה אפילו ל
לא הניחו כלל ואם היא חסדה אם העלים עיניו א
אסור חיישינו שמה הורידה מעל בתיפו ונגע בה דמ
ומשתמיס לומר הורדתי מיס ד' פ' אפילו פתוחה
לגמרי מותר וח' מבין הכריע דיראי בפתוחה לגמ
לימרו אין לרתור ביון שהיא על בתיפו ובקל יבול
ליגע בה חיישינו דילמ' נגע ולא ירא כלל ומשתמי
למימד' להחזיק בחבית בידני שלא תפיל אלמא מ
מיידי בסתימות הפסוק של עץ וביוצא בזה שרד ל
להעביר חביות דא' שובל לס' ד' ו' יגע בו בלא ד
זיוה כלל ירא וכן היא מסקנת א' הראש' זל ובתב
ח' שבא אפילו הוריע שהוא מפליג אם החבית פקד
פסוקה וזהו בזמן שיש הרבה עובדי דרכים כגון ב
בין חגיות מותר שהוא ירא מעובדי דרכים ובתב
ח' שבא בשם ר' ח' הא דאסדינן בהוריעו שהוא מפ
מפליג דוקא במקום שיש לחוש שמה נגב דשתה ד
ונתן מים במקומו או החליח סדק ברע אבל במקו
שאיין לחוש שמה נגב ממנו בגז שרבים עובדים ש
שם אפילו הן גוים לא חיישינו המוסר מפתח חגו
חנותו לגוי חיון שבו מותר אפילו הוריעו שהוא מ
מפליג שלא מסר לו אלא שמירת מפתח וחוא ירא ל
ליכנס בו ומבאן התיר ר' ליש' שחלד לעיר אחרת
לשבת שם המועד והניח יין במרתפו ומסר חמץ
המפתח ביד שפתחו את על פי שלא נשאר שום יח
יהורי בעיר וח' מבין חלק על זה ובתב שלא התיר
אלא בשאינו יודע שהוא מפליג ואז מותר אפילו נג
מצאו שנכנס אבל אם הוריעו שהוא מפליג אפילו א
אם נתפש עליו בגב אסור ישר וגוי שהיו בספ
בספיגה ושמע ישר קול תקיעת שופר שתוקעין לש
לשבות ונכנס לעיר והניח היה שבספיגה עם הגוי
היו מותר שהגוי ירא ליגע שיאמר עתה יזכור יינו
ויבא אפילו יש בינו ליון ויהר מאלפים אמה שאין
אנו בעיני הגוים בחזקת שומרי שבת כראוי
חיו יושבין לשתות כל אחד מיינו ושמע הישר שקר
שקורין ללר לבית הבנסת והלך שם להתפלל היו
מותר שיאמר הגוי עתה יזכור יינו ובגז שיש דרד
עקלתו שובל לבא עליו פתאום ב' ראש' שכל אחד ש
שתה מיינד אבל אם היו שותין ביחד מין אחר ויון
לפניהם על השולחן מין אחר חוץ לשולחן וחניח
חגוי לברו שעל השולחן אסור זאת שחזק לשולחן א
את שתור מישוס ירין אסור ושחזק למישוס ירין מ

לחסתכל משם ולראות כל חביות מותרות אפילו
הן פתוחות ואם לאו את שובל לראות דרד שם מו
מותר וחשאר אסור ובתב ח' שבא דאפילו חביות ש
סתומות אסורות דאח על פי שאין חגוי יבול למצוע
חיש' מליכנס בשיבא יבול לישמש ולומר ישן חיתי
ולכד לא פתחתי לך במחבריים אמורים שאין יש
ישר דר בחצר אכל אם דר בו אינו יבול לישמש שלא
חיה לו לסגור דלתים בפניו אחרי שהוא דר שם
וראיתי לאחר מגדולי המורים שהחמיר ברב אחר
שיש לגוי שייכות בבית וצריכין אנו לחוש לרבינו ע
ע' ואם אין בבית אלא יינו של ישר לבר וגמצא ה
הגוי בתוכו ור' ש' אם נתפש בגב על הגניעה מ
מותר אח על פי שאינו נתפש בגב על חביתו ואם
אינו נתפש בגב על חביתו ואפילו אם הפתח פת
פתוח דוראי נגע בין שנכנס שם וכן חרין בגמצא
עומר בשוק בין חביות אם נתפש בגב על חבית
מותר א' על פי שאינו נתפש בגב על חביתו אסור
ור' פ' בל חבית שהחלת פתוח אפילו אינו נתפש כ
נגב מותר ובל חבית שנתפש בגב אפילו על חבית
חביתו לבר מותר אפילו הדלת נעול וכן היא מס
מסקנת א' הראש' זל בתב ח' שבא כל היבא ראנו או
אסרין משום שמה נגע חיינו דוקא בשתייה אבל
אינו אסור בחנאה אלא אם כן הפקידו אצלו ור' ש'
פ' שהוא אסור בחנאה ביון שאנו תולין לומר שמה
נגע ולזה הסכים א' הראש' זל

קבט

מקום שהיו בחז
בחזקת משתמר
דאיבא למיתלי שלא

בל

נגע בו חגוי מותר אפילו בלא חותם ביצר חניח נב
צכרי בחנותו ויצא או שהיה לו יין בספיגה או בקר
בקרדו וחניחו עם חגביו וחלד לו לבית הבנסת או
לבית המרחץ או שהיה חגוי מעביר לו חביות ממקו
למקום וחניחו לברו עם חיון ויצא אח על מישב
שכבל אלו יש לגביר שייכות בין מותר אפילו שחז
שהזמן רב שהוא ירא בכל פעם עתה יבא ויראני
ובלבר שלא יסגור חגוי חנותו ולא ירחיק חקדו ו
זהספיגה בעינין שאין יכולין לראותו אפילו חבי א
אין אנו חוששים שמה סגר החנות או הרחיק חקדו
זהספיגה במה רבדים אמורים שיש דרד עקלתו ש
שיבול לבא עליו פתאום שלא יראנו וכן בשחלד לב
לבית המרחץ הלך דרד עקלתו בעינין שלא ירע
חגוי שהלך לבית המרחץ ועל כן ירא בכל פעם עת
עתה יבא אבל אם ראה שהלך ליכנס לבית המרחץ
יודע שלא ימחר לבא ואינו ירא או שאומר לגוי שה
שהניח בחנות שמור לי יודע שנסתלק משמירתו א
או שאמר לגוי המעביר חביות לר ואני אבא אח
אחריר או שהוריעו שהוא מפליג אם החביות פתו
פתוחות ביון שגעלמו מעיניו אסורות ואם חס ס
סתומות בתב ח' שבא אם יש בהפלגת שיעור כדי
שובל לחסור מגופת החבית ולהחזירה אם היא של
סיר ויש שיעור שיפתחנה כולח ויסתמנה ותנגב א
אסור אבל אם אומר לו לחפליג פחות מזה חשיעור
אפילו יש בו ברי שיעור שיגדב חור בחבית אר נב

לתור צלוחית של גדי אמיש במים שבחכית לבטל
 חיינ שבצלוחית מותר שלא יחא חמור מיין גסר שג
 שנתערב בחבית שאנו אומרים רואין היין הבשר ג
 באלו אינו ואיסור מים רבין עליו ומבטלין אותו
 וכן חרין לגת שחית יורד למטה ממנה לבור וגנע
 בו בקילוח חיוור רואין קילוח חיוור דאלו הוא ב
 גת וסילוק היין שכנת באלו אינו וחרצנים וזגים
 דעגבים שכנת מבטלין אותו

האומר קבו

לחברו ג
 גתסר יי
 ייגר :אם

הוא ביד בגז שנתנו בידו לשומר נאמן או אפילו
 אינו עתה ביד בגז שהחזירו אם אומר לבעליו ש
 שנתסר בפעם הראשון שנמצא נאמן אפילו אם ח
 אבעלים מכחישין אותו אבל אחר שאינו ביד או
 שלא אמר חסומר לבעליו בפעם הראשון שראוהו וא
 דאמר לא בו אחר כך אינו נאמן ודוקא שהבעלים
 מבחישין אותו או אמר איני יורע אבל אם שותק ס
 שתיקה בהוראה רמיה ומלמדים אותו לבתחילה
 שיאמר אינו מאמינך והא דשתיקה בהוראה דוקא
 בשאמר לא גתסר בפניך או שאמר לו ירעת רגלים
 לרבר אבל בענין אחר לא הוי שתיקה בהוראה וא
 ואפילו היבא דהויא שתיקה בהוראה אם שותק תחי
 תחילה ואחר כך הבחישו דאמר השתקתי תחילה ל
 לפי שהייתי מחשב לירע אם הוא אמת נאמן

בל קבח

מי שרדכו לגסר א
 אינמיחרין יי א
 אצלר אפילו שעה

אחת ואם יחרו אצלו אסור בהנאה שאנו תולין לו
 לומר ודאי גסבו ואם אינו עובר עבודה זרה כגרת
 תושב שקבל עליו שבעה מצות מותר ליחר אצלו לז
 לזמן מועט אפילו בעיר שכולה גוים ואפי' חוריעת
 שמפליג ואין מפקידין אצלו לזמן מרובה שאנו
 חוששין שמא מחליט בשלש ושליו דאי אסור ביון
 שאינו חושש על מעד גדי וישמעאים לאו עוברי על
 הן ומותר ליחר אצלו אבל לא להפקיד ושאר בלח
 הגוים מגסבין ואין מפקידין אצלם ולא מיחרין
 ולא מבעיא שאסור אלא אפילו בלא ייחר בל חיבא
 דאיבא למיחש שמא גנע בו אסור בגז גוי שנמצא ע
 עומר בצר ייצו של ישר ויש לו מלוה עליו אסור דת
 דחיישינן שמא גנע ודוקא שיש לו מלוה על אותו
 יין בגז שעשאו אסותיקי או משבגו לו הא לאו חבי
 שרי שהוא ירא ליה גז ואפילו גמזא ביד קצח שח
 שרגיל לעלות על פי היין מותר שאנו תולין לומר
 מרופני החבית לקחו ולא מפניו ובתב חרשכא בג
 דברים אמורים בדברים המצויין לפעמים בדופני
 החבית אבל בדברים שאינן נמצאין אלא על פי חת
 החבית אסור שאת על פי שנתפש עליו בגב מבל
 מקדם מה שנמצא ביד לא בא אלא מפי החבית ובד
 בית שיש לישף ולגוי ויין בתוכו וגכס חגוי וסגר ח
 חדלת אחריו בענין שאין יכולין לראותו מבחוץ ח
 היין אסור היו גסבים בולת אם חיסרא יכול לוח

ולכתב אסור בסתם ויראה שול אפילו בהנאה
 וכתב חרמבן בשם הראב"ד דוקא בשחישף חולד א
 אחריו ולא מצוה מצטרף ליה אבל חולד בצרו גסר
 ליה אפילו מלא עינו שרי שאי אפשר לו ליהגע בו
 כדי שלא יראהו ואלא הראשון לא חילק ואם גושא
 הבובא במוס בשנים אפי' מליאח שרי שחיא רחוקה
 ממנו ואינו יכול ליהגע בה וכתב הראב"ד גוי הנשוא
 חבית במוס או אפילו על כתיפו וזהו נקדוכה ומז
 ומציאה יין דשלא מרעת חגוי מותר אפילו היה ח
 היין גשפר מבחו רבל כחו שלא בכדוזה מותר אפילו
 בשתייה הייתה מטפטפת מעט אפילו יורע ש
 שטפטפת מותר שאין היין גשפר מבחו של גוי ול
 ולצ מרבה בשפיכה בצרודין שאפילו אם היתה מוצ
 מונחת על גבי קרקע היתה מגטפת ומציאה בר ב
 בררר שמגטפת ומציאה על כתיפו ואין כאן בחו ש
 של גוי בל עיקר ולבר מותר אלא שיש להתיישב בר
 ברב עב

הצוק קס

פסק רש"י
 רהוי חיב
 חיבור גז

ירעת רב אלפס פי' המערה מבלי שיש בו יין של היתר
 לתור יין של איסור רואין באלו יין של האיסור מע
 מעורב בשל ההיתר הלבד אם עירה וקיסח שקודם
 שנגע למטה בשל האיסור הפסיק קילוח חיוור מח
 מהיין של ההיתר מותר ור"ת פסק רגזיק לא הוי חי
 חיבור ומסקנת א"א הראשון ז"ל ברש"י וחרמב"ה מרד
 מרדסבורק היה גוחה על פי גרולי צרפת רבהפסר
 מרובה היה נחיר צוק בגז אם הוציא מן החבית
 לבלי שיש בו יין גזר אבל לא ברבר מיעט וצוק ב
 בר צוק לבולי עלמא שרי בגז שיצק הישר מחק
 מהקצקן לצלוחית של גוי שנאסר מה שבקצקן משו
 צוק ואם חדר ישר ויצק מן החבית לפה שבקצקן
 מותר והוי המערה מן החכית פסק רש"י שמח שגש
 שגסאר בחבית מותר אפי' רגזק חיבור היינו דוד
 דווקא צוק המחובר לית משום מגע גוי אבל זה
 שאינו מחובר אלא ליין שנאסר מבחו של גוי לא הח
 החמירו לאסור בו צוק וחרמב"ה כתב שגם צוק
 זה צמי אסור ובתב עיר שאם הגוי מערה לטיס או
 לאשפה אי למקום ליבלוד אין דרד ציסור בכד זה
 וחבל מותר בין מה שיצא לחוץ בין מה שבפנים
 אבל ישר המערה לטיס או לאשפה דבא גוי וגנע ב
 בקילוח הבל אסור ורעת א"א הראשון ז"ל ברש"י
 דיש אומרים דצוק אפילו לסתם יין אסור הבל בהצ
 בהנאה וחרשכא כתב בשם הגאונים דצוק לא חש
 חסוב חיבור אלא במערה לתור יין גסר גמור אבל
 המערה לתור בלי של גוי שלא הורח הצשאר בו מו
 מותר אפילו בשתייה ונ"ל ביון דטעם דצוק שאנו
 רואין אותו באלו הוא מעורב ביחר לפי מה שהוא
 הרבר שיוצק בו בר הוא הרבר שמערה ממנו אם יו
 יוצק לתור יין גסר גמור איז לעליון תקצח ואם
 לסתם ייגם יוליד הנאה לים המלח או ימכרנו בלו
 לגוים חוץ מרמי יין גסר שבו ואם לתור בלי שלא
 הורח אסור בשתייה ומותר בהנאה בתב חרשכא
 חכית של יין שיש בו קיתוח של מים ועירה ממנו ל

מותר דאם אוצד לו חורמה וסדור אף שחזק למי
לפיוס ידיו אפילו בכל חבית אסור אפילו לא הו
הודיעו שמפליג שחרי חרשו לשתות מכל אשר יבא
הלכר כל החביות פתוחות אסורות והסתירות מ
מותדות אם לא שיהא בדי סיסירה מגופה ויחזירנה
ותגוב כתב חרש לא התיר מחמת סענה זו ע
עתה יזכור יינו אלא ברבים שאיפשר לעשותם בא
באז בשוחזר כמו תפלה ושכית שבת אבל במס
במפליג ליבנס לבית המרחץ וביוצא כזה ברבים
שיש להם מקום ידוע ואי אפשר לעשותם באז אס
אסור שכבר הודיעו שמפליג לרבים שאי אפשר
לעשותם באז וצראה ביוז רטעמ משים שאמר עת
עתה יזכור יינו ויבא איך חילוק בכל רבר שייד לומר
בז אפליג שאי אפשר לעשותו באז אינו רוצה להפס
להפסיד יינו בשביל בית שיש לישראל ויני בתוך
הגורד למסח ויש בעלייה וארובה מהעלייה לב
לבית ויצאו לחזק וקדם וחזר לבית קודם מהישר
וסגר הדלת אחריה חיי מותר אפליג שאין לישראל מע
פעבר אלא דרך הבית ואי אפשר לעבור שלא ירא
אפילו חבי מותר שהוא ירא שמא חקרימני וחוא י
יחשב בעלייה ורואה אותי גוי ששמע שאגה קול
אריה ומפחד נכנס לבין החביות חיי מותר אפלי
הן פתוחות אפליג שאינו נתפש עליו בגב שחזר לח
להגיל עצמו נכנס שהוא ירא שמא גם אחרים נחבאו
שם ואפילו סגר הדלת אחריה גבבים שגבסיו
למרתח ופתחו חביות של יין אם רוב גבבי העיר גו
גדים אסור ואם רובו ישראל מותר ובמקום שיש ליה
ליחוד שכונה לבדם החלבו אחר רוב נצי חסבונה אפ
פי שרוב בני העיר גוים ובמקום שרגילין להצניע
ממזון בחבית אצל היין מותר אפילו אם רוב גבבי ח
העיר גוים דסמא לא באו אלא בשביל הממון ובשר
לכשראו שהוא יין לא נגעו בו חיל שבא לעיר ונכנס
לצית ישראל בשעת שלום חביות פתוחות אסורות וס
וסתומות מותרות ובשעת מלחמה אלו דאלו מותר
מותרות גוי שגמא עומר אצל חגת אם יש בו סוף
עמ להטפית צריך חרחה וציגוב דחיישינן שמא נכ
גע דלא מירתת למיגע שהוא סבור שאינו מפסיד
ביוז שאין בדין דאלו סגי בהרחח דנח גויה במס
במסיבות ישראל חיי מותר דנח ישראל במסיבה של גו
גוים יינה של הזנה אסור ישראל הציח יין בב
בביתו בחלון ולא היה סגור ובא גוי והבגיס שם ז
דנח וסגר הדלת אחריה אחר כך מצא חישל ויציב
נמי שהגידו והתירו אף חראש'ל דבעבודתיה טרי
טדיר ואין לו פנאי לסגר חצר שחלוקה בראשית
יתירות בין ישראל לגוי אפליג שחביות פתוחות עומד
עומדות סמוד לחלקו של גוי תור פיוס ידיו מות
מותרות וכן אם היה גוי של ישראל למעלה מגגו של ג
גוי מניח שם יינו אפליג שידו של גוי מגעת שם ח
חבית של יין שצפה בנח ונמצאת בגר עיר שרובה
ישראל אם יש בנח מכסולת ושכר אגמי מים שחיו מ
מעמירין אותה אלו בא נמקום אחר מדתה שאין
לתלותה אלא בעיר שגמא נגרה דאם אין בנח
שכר אגמי מים אסורה שאנו תולין אותה ברוב חשב
חסיבות שהם גוים שבכל מקום שיש רוב וקדוה

חולבין אחר חרוב נמצא כגור עיר שרובה גוים אפ
רוב חסיבות ישראל ויכולה לבא שם דרך ישראל שלא ת
תסבע מותרת אפיקרובה חרבה לעיר של גוים ע
ער שמוכח קורבתה שחיא של גוים מניחין הקרוב
וחולבין אחר חרוב ואם לאו שאינה יכולה לבא מה
מחסיבות חיי אסור וחביות מותרות בהנאה למ
למוצא ואם בא ישראל ונתן בח סימנ אף חיי מותר
למוצא חבית של יין שגמא נמצא בדרמו של ישראל ויש
ברמים אחרים של ישראל סמוכין וברמים רבים מהם
של גוים סביבותיהם אפליג שחוקי משל ישראל החב
החבית אסורה ואין צל בשאין שם כרם אחר של י
ישראל אלא זה שאין דרך לגבוב מברם זה ולהצניע
בתיכו וכן גמיל חקל אם נמצא בשל גוי ויש סביב
סביבותיו ברמים של ישראל ברא כשירושבת בין החרים
שאינו מעבר לעובדי רבים אבל אם אינה יושבת ב
בין החרים אסורין שרוב עובדי רבים גוים הם
ושמא מהם נפל ברא שתולין בעיבדי רבי בבקבוק
שרר עובדי רבים להוליד כדצא בו אבל חבית שא
שאיין דרך עובדי רבים להוליד כדצא בו אין תולין
אותו בעובדי רבים גירות מים שגמא מושלבו
ברוך אם רוב שיפכי יין ישראל מותרין ורוקא בנ
בגורות דלים אבל אם הם קטנים שרר עובדי ר
דברים להוליד כדצא בהן אסורין שאנו תולין בנ
גורב עובדי רבים שהם גוים היה בהן גדולים וק
וקטנים מותרין שהגדולים מוכיחין על הקטנים
שהם משופכי ישראל והרי רובו ישראל והקטנים לחביות
המשא באו ולפיכך בולן מותרין

מה שאין מיתרין ולא מ
מפסידין יין ביד גוי
דווקא בשאינו חתו
חתום אבל אם הוא חתום מפסידין ושולחין על יד
ידו אפליג בחתום אחר רכיון שחיתם בחו
בחיתם אחר לא סרח ומזיח ובלכר שלא יהא בחב
שים נקב נקב שמניחין בו שיוצא משם חרית ויש
מחלקין בין לחפסיר ביד דבין לשלוח על יד דוד
דודאי לחפסיר בידו שרו בחותם אחר מפגי שעת
שעמד לראות חתמו ומירתת גוי ולא מזיח אבל
בשולח לחבירו שאינו מכיר חותמו לא מירתת וכן
דבעי שגמא נמצא דאפילו לפי זה אם הודיע לחב
לחברו צורת חתום דגם הודיע לגוי שחוריעו לח
לחפסיר מירתת גוי וסגי בחיתם אחר והגבוב רב אל
אלפס מצריבין לכל בחותמות וכן צוהגין ואין לה
להקל ויש צוהגין לעשות שוליים שנים לחביתו ל
לסתום חמנופה הסיב ולחברה עור במסמרים אבל
ד' יצחק כר יהודה הסיב לרש'י רחביות של עץ אסו
אסורות לשלוח על ידי גוי אפילו בחותם בתוך חו
חותם ודווקא בחביות של חרס שסורח לעשות בהן
גבוב ולסיתמו די בסתימת פיהם בחיתם בתוך חו
חותם אבל בחביות של עץ יכולין להוציא חייין בין
הגסדים ולא ירגישו כלל הלכר אין להם תקנה אל
אלא להבגיס כל החביות בשק שאין בו משום תפיר
מכח ויחתום פי השק וכל שכן בגורות שבקל יכולין
להוציא חייין מבין התפירות יבן כתב אף חראש'

לכתב ר"ת שבטל בששים כמו שאר איסורין ואין דע
 דעת שאר המפרשין בן אלא אוסר בכל שהו ביין גס
 גסר גמור וחמץ בעצרה מציגית של יין גסר לפיכך
 שקלוחו גדול הלכך אוסר כל מה שבבור אפילו יש
 בו ס לבטל הקילוח אבל המערה מצרצור לבור או
 אפילו מחבית ביון שאין קילוחו כל בר גדול בטל
 בששים שאם יש בבור ששים לבטל מותר אפילו ב
 בשתייה ער שיתרבה כל בר שאין בבור ששים לבס
 לבטל והמערה מעט מעט מיין של היתר לתור ש
 של איסור אלע"פ שנתרבה כב ער שיש בהיתר ששים ל
 לבטל האיסור אסור אלע"פ רבשאר איסורין כה"ג היה
 חוזר וגיבור ומותר ביין גסר מחמריה וכל אסור
 ור"ש פ' שאין חילוק בין גיגית לצרצור וחבית אלא
 בכל ענין אוסר בכל שהו וא"א הראש"ל בתב
 בסברא ראשונה ויין גסר שנתערב בעים אוסר בנות
 טעם יש מפר' רהייגו בששים כמו בשאר אסורין
 וחל"כ בתב ביון שנתערב במים ער שיש בו יותר מ
 מבני מציגה פוגמו ומותר אפילו בשתייה חילכך א
 אם יש במים חלקים מן היין מותר אפילו בשתייה
 דכן פ' ודאם נפל היין לתור חמים מעט מעט
 אלע"פ שאין בו ברי ליתו טעם בשמתרבה ער שיחא
 בו ברי ליתו טעם אוסר ואם נפל חמים לתור היין
 אפילו מעט מעט ביון שנתרבו חמים ער שאין היין
 צותו כהם טעם מותר ויין של היתר ואיסור שנתער
 שנתערבו ואחר כך גופל לתובו מים אם יש במים
 ברי לבטל היין של איסור ודאין היין של היתר באל
 איגו דחמים רבים על האיסור ועבטלין אותו ולא
 אפריצו כבר חזר היין של היתר באיסור ויצטרך מ
 מים לבטל שניהם ובש"אם היו חמים עם היין של
 היתר ואחר כך גפליעל האיסור עמהם דאין צריך ל
 לומר אם היו חמים עם היין של האיסור ואחר כך
 נפל של היתר לתובו שהוא מותר ולא דווקא ממ
 ממשו של איסור אוסר תערובתו אלא אפילו סעמו
 צמי אוסר ביצר נתן יין של היתר בקצקצין של גוים
 אלע"פ שאין בו אלא סעמו של האיסור אוסר ויין גסר
 גמור שנתערב בהיתר אין לו תקנה בראשונה שנתערב
 גמור היין ביין אבל חבית של יין גסר שנתערב בחב
 בחבית של יין של היתר מוליד רמי חבית לים חמל
 וחשאר מותר בהנאה או מברו ביחד לגוים חזק מר
 מרמי יין גסר שבו ובסתם ייצא אפילו שנתערב גמור
 חיות ביין יש לו תקנה לחתירו בהנאה על ידי חולכ
 הנאה לים המלח או למוברו לגוים חוץ מדמי האי
 האיסור שבו ולפי זה היבא שאין בו ממשות של הא
 האיסור בגון שנתן יין בקצקצין של גוים הכל מותר
 מותר בהנאה שאין באן דמי האיסור כת הראש"ל
 יש אימרים כל חיבא דאמריצו מוברו לגוים חוץ מד
 מרמי יין גסר שבו שצריך לומר לגוי בשעת מכירה
 חריגי מוברו לך חוץ מדמי יין גסר שבו אבל אם מ
 מברו לו סתם אסור והוא בתב שאפילו מברו סתם
 שפיר דמי וכתב עוד דייין גסר גמור שנתערב חבית
 בחבית אלע"פ שיש לו תקנה על ידי מכירה לגוי חוץ
 מדמי יין גסר שבו אין ציתר על ידי חולכת הנאה ל
 לים המלח דאלע"פ דסתם ייצא מהני אפילו לין מיק
 דא"א הראש"ל לא כתב בו אלא תודיעו מהני גמור

ביין גסר גמור חומץ של גוים שנפל לתור יין
 של היתר או יין של גוים שנפל לתור חומץ של הית
 שניהן חשובין מין בשאינו מיצר ואינו אוסרין אלא
 בצותו טעם ויין של איסור בין חרש בין ישן שנפל ע
 על חענבים אם הם שלמים יריחם והם מותרות
 ואם הם מבוסקעות או שביטל עוקצו שאז חשובין ב
 במבוסקעות אם יש בו ברי ליתו טעם אסורין באב
 באכילה ויעצרים וימכרם לגוים חוץ מרמי יין גסר
 שבחם אבל לא ימכרם כמו שהן שמא יחזור וימכרם
 לישר ואם אין בו ברי ליתו להם טעם מותרין ויין
 של איסור שנפל על ערשים ושיעור' וכיוצא בהו שא
 שאינו מבוסקעין יריחם והם מותרין וכת הראש"ל
 דווקא שחריחם מיר או לזמן מיעט אבל אם עמד ע
 עליהם זמן רב וראי בלע ואין להם היתר בהרחח
 נפל על חישין ונתן כהם טעם ביון שהם מבוסקעין
 בולם אסורין ואסור למכרם לגוי שמא יחזור וימכ
 וימכרם לישר אלא יטחון אותם ויאפם וימכרם ל
 לגוי שלא בפני ישר שאז לא יקנה אותם ממנו אם
 הוא במקום שנחגז שלא לאוכלו אבל במקום שנחגז
 לאוכל פת של גוים אין להם תקנה למכרם לגוי
 לגוי חומץ של איסור שנפל לתור גויסין דותרין
 פותמו ומותרין אבל לתור צוננין משיחין ואסורין
 אפילו חרתיחו אחר כך וחדרו להיות טעם לפגם ר
 וכל שתחילתו לשבח ואחר כך פגם אסור

הלכות קלה

בלי היין
 חיון אי

איסור

והבשירין כל בלי עץ ומתבות או דוכות או אבן שא
 שאין דרך להבזים בהו יין לקיום אלא משתמשין ב
 בחן לשעה סגי להו בשכשור בין הקונח אותם מן
 המי ישר בין שלגו שנגע בהו גוי בעור משקה סוף
 שופח עליהם בראשאיגם ופותים אפילו חלוקות
 אחת חרשים מן חנו צריכין עירוי שמא נתן בהם
 חנו יין בשעת שזפתם וכן שלגו שנגע בחן גוי צרי
 צריכין עירוי שזפת מבלע היין ומיהו פ' ודו"ק
 בימיהם שחירגילין ליתו יין בזפת שאז אינו צינר
 אם יתן בחן יין אחר הזפת אבל האירג שחן רגילין
 ליתו בחן יין בשעת זפיתו בל זמן שהו חרשים מר
 מראיתו צריך ער שיתגר בתוכו יין לפיכך יכולין
 לקנותו מהם כל זמן שהם צריכין אבל אם חבלי
 צר שאין יכולין לעיין בו כמו קירוייה אין לקנותה
 מהו ואפילו לפי זה אם נגע בשלגו בעור היין ס
 סומח עליו צריך עירוי ור"ת חתירגם שלגו שנגע
 בו גוי על יד שכשור' וכספר התרומות כתב שאין ל
 לחתירו אלא בריעבר אם נתן בהו יין אחר חשיב
 חשיבשור בלא עירוי אבל לא לבתחילה וכן היא מ
 מסקנת א"א הראש"ל בראש"ל עץ ואבן אבל שלע
 עור לא שמו שלחם שאין גבר בהם שחם חרשים לא
 שמו שלגו שנגע בחן גוי צריכין עירוי אפילו לרוב
 לרבו ד' לפי שהן רכין חזפת מבלע בחן חיון וצ
 וצריכין עירוי וכלי חרש לפי שהם בילעו חרבה
 משתמשין בהם שאם נשתמש בהם חנו כל זמן שלא ש
 שער לבלע צריכין עירוי אפילו אם אינו דפותרין

בשולח והכלי עימד בחצרו של גוי או תופש אותו
 ביום מותר שמיר בשהגיע לאויר חבלי קצאו ולא ע
 גאסר ער שיגיע לשוליו ואם חבלי בחצרו של מוכר
 לא קנה ואסור אלא אם כן יאמר לו יקנה לו כליר
 היה גוי מורד הגביו תחילה לקצותו קצאו גמצא
 בשמעת ערב אחר כך למורד שלו הוא לא הגביו תח
 תחילה לקצותו אסור ומיחו למאי דבתכינו לעיל
 רבחו בכוונה למאז דגפס לברא שרי בהנאה מותר
 בדיעבד אלא שלכתחילה אסור שקרוב הדבר שיגיע
 ביון מוד ער שלא פסק אסור אלעג שאין באן אלא
 תערובת של סתם יין קרוב הרבה שיגיע אח שימשכנו
 ועריין לא נקנה לו ביון שלא פסק וביון שלא נזה
 נזהר הישר יש לחשש שמא גנע בד פועלים ושר שע
 שעשו מלאכה אצל גוי ושלח לחם יין גסר בשכרם
 אם קודם שזכו בו אומר לו תני לצו רמיו מותר ואם
 לאחר שזכו בו אומר תן לגו רמיו אסור שחרי הוא כ
 באלו מוכרין אותו לו מי ששכר פועליו גוים ופסק
 להם מזונות אסור להשקותם יין גסר ואם אמר לה
 להם צאו ואכלו ושתו מחנוגי פלוגי ואני פורע אם
 חקדי הדינר לחנוגי אסור שמיר נקנה לו היין שביד
 החנוגי ומשלח משקה אותם אבל אם לא חקדים לו
 הדינר מותר אלעג שייחר לו הדינר להיות שיעבור
 עליו והוא ביד בעל חבית ויש איסורין גם בזה רב
 דביון שיחר ולא חוי באלו נהגו לו נקנה לו מיר
 בתב חרשכא הא דאסור בשהקדים לו הדינר דווקא
 בשאומר לא יהא דינר זה ביד ער שתשקה לפועליו
 ואני אחשב עמך באח-דגה אבל אם נתנו לו לחוציא
 עכשיו אם יצטרך לו מותר עב ואינו נראה דביון ש
 שהקדים לו הדינר מיר נקנה לו היין ובשליחתו ג
 נתנו להם יש מקומות שנתנו לו חלק ידוע מה
 מהפירות ואם יש לישראל יין וצריך ליתן ממנו חל
 חלק ידוע למלך וכול לומר לגוי פייס למלך בשבילו
 אלעג שנתנו לו יין גסר וחוא חוזר ונותן לו רמיו
 אין צראה בפורע חובו מיין גסר דביון שאומר לו פ
 פייס סתם משג פייסו במה שתוכל לפייסו דמא
 שי דווקא שגם הישר היה יכול לפייסו ברבר אחר
 ורי פי אפילו הוא בעניין שאין הישר יכול ליפטר א
 אלא ביון מותר אבל אם אומר לו היה במקדמו לי
 ליתן למלך אסור דהוי באלו אומר היה במקדמי לי
 ליתן לו היין שיש עלי לתת לו מלך שיש לו חוק ע
 על בגי המדינה בשיש לו יין שהוא מחלקו על בגי
 המדינה פלוג יקנה ממנו כד וכלו כד ובר ואם
 בתכו על ישר חלק ידוע ואומר לגוי מלסני מאוצר
 המלך מותר לפי שזה חולד וקנה לעצמו מן המל
 ברי שלא יבזבז הישר לקצות ואם אומר לגוי הבנס
 בטקומי וקח מאוצר המלך דהוי באלו אמר קבל א
 אותו בשבילי ואני מוכר לך ויא שאם כתבו כבר ע
 על הישר חלקו אסור בכל לשון שיאמר לו ואין בו ח
 חיתר אלא כל זמן שלא כתבו עליו שמותר לומר לה
 לגוי פייס בשבילי שלא יכתבו עלי דהא דרמי יין ג
 גסר אסור דווקא בשל ישר אבל גוי שמכר עז או ייג
 ייגן חרמים מותרין והא דאמרינן דמי עז ביד גוי
 אסורין דווקא בשמכרין לקצות ברמי צורכי עז
 שאז שאר דרמין באיסורן ברתגיא ישר שהיה צר

גושא מצח ביד גוי והיה מוכר עז ויין גסר ומביא לו
 מותר ואם אמר לו חמתן ער שאמכור עז ויין גסר
 ואביא לך אסור מפני שרוצה בקיומו ופרו דסינ
 מיירי שאין לו ערב ממנו ולבר אסור שאינו יכול ל
 ליפרע ממנו בעניין אחר ורוצה בקיומו ער שימכר
 אבל אם ישר לו ערב שבלאו הכי יכול ליפרע ממנו מ
 מותר והוא אכל חילק בשחן בידו לצוגשן ומרצונו
 ממתין לו אסור שהרי על ידו מתקיים עז אבל כשא
 כשאינו בידו לצוגשן על כות ממתין לו ומותר

בשם שאסור למכור סתם ייגן ולי
 וליהנות בו כד

אסור להשתכר בו לפיכך ישר שנשכר לגוי לעשות לו
 לו מלאכת אפילו בסתם או ששכר לו חמורו או ש
 ספיגתו להוליד בו אפילו סתם ייגם שברו אסור ג
 בהנאה ביצר גסל מעות בשכרו שוחק וזורח לרות
 או מטיל לים נתן לו פירות יוליכס לים המלח או
 ישר ויקבר העפר בבית הקברות כרי שלא יבא שו
 שום אדם ליהנות ממנו ואפילו לקח בשכרו קרקע
 או בהמה דבר שאינו נאסר בהשתחואה החמירו בו
 לאסרו בהנאה חשכיר לו חמורו לרכוב עליו אלעג
 שמיצח גם לגיג עליו או שחשכיר לו ספיגתו להוליד
 בה סחירתו אלעג שנותן בה גם מאכליו ומשקיו שב
 שברו מותר ביון שעיקר השכירות לא היה בשביל
 יין גסר גשכר לו להעביר לו חביות ממקום למקו
 כל אחר ואחר בפרוסה דגמא בהן אחר של יין גסר
 שכר אותו חבית אסור והשאר מותר שכל חבית ות
 וחבית שכירות בפני עצמו שברו להעביר ק חביות
 בק פרוטות והיתה אחת מהן של יין גסר כל שברו
 אסור שחכל קבלנות אחת היא ואותה פרוטה מעו
 מעורבת בכל השכר ואלו לא העביר לו גם אותה
 חבית לא היה ניתן לו שום דבר משכרו ובתב חר
 אבד מי יש לו תקנה על ידי שילוח אותה חבית לי
 לים המלח ובן פרו והדמיון כתב ביון שקבלנות
 היא כוליה אגרא אבל חרא וחרא יחייב ואין לו תקנ
 על ידי חולכת הגאח לים המלח ובן בתב חרמח
 ובתב חרשכא דווקא שיש ביניהן שוח פרוטה משכר

יין גסר אבל פחות שוח פרוטה כגון ששכרו לח
 להעביר חמשים חביות כג פרוטות והיתה אחת מ
 מהן של יין גסר מותר אלעג שיש בהן שכר חצי פר
 פרוטה מיין גסר ובתב עוד אפילו היה עושה עמו
 בחנם ממשכניו אותו מצבסיו כגור שכרו לפיכך לא
 יחא ישר משמשומו: לגוי ביון גסר ואפילו אמר לו
 לך הגוי שמיר בחנם חבית זו של יין גסר אסור אלעג
 שפסוד אם גשביה או צאברה וממ מיצר הוא אם ת
 תשכר או תאכר מתור שמירתו ורוצה הוא בקיומו
 ואסור שכרו לשכור לו חביות של יין גסר שברו מ
 מותר אלעג שרוצה בקיומו ער שישברם

קלר גסר גמור שנתערב ביון של חיתר אם
 אפילו כל שהו אס
 אסור בהנאה אבל סתם ייגן שנתערב ביון של חיתר

גוי אפילו לא חכמים בו יינו אלא לפי שעה הבינו
צמיצאסר בו יינו של ישראל אפילו לפי שעה ובתב
הרשכא שאם צתו בו קיתור של מים ראינו כל שיש
במים ברי לבטל קליפת הקנקז מותר אפילו בשת
בשתייה שאפילו אם נחשוב חסד קליפה בין הוא מתב
מתבטל בתור ששח חלקים בראש לעיל רואין רי
היין באלו אינו וחשאר מים רבים ומבטלין אותו
וכש אם דרר ענבים בגת של גוים שלא הכשירו שח
שהרי החרצים וחזקין רבים על הקליפות ומבטלין
אותו ויראה לי שאפילו בו אסור להוציא היין דרר
גקבי הברזא שהנקב אסור והיין יוצא משם צלול
מבלי תערובת חרצים ויאסר שם עב ובן הת
התיר רת יין שגדור בגת של גוים שלא הוכשר אל
מי אסור ליתן יין בבלי ששתמש בהו הגוי ביון מ
מותר ליתן בחם מים ושבר ושאר כל מיני משקין ל
לפי שהיין פוגם אותם ולא חיושינו שמא יתן בחם
יין

קלח

של אבן שזפתה גוי
וגתו בה יין בשעת
זפיתו או שזפתה

קלח

ישל ונתן בה יין ונצץ בה גוי בעור משקה טופח ע
עליה צריכה גיגוב וכן אם דרר הגוי בשאינה זפותה
צריכה גיגוב אבל אם דרר בזפותה אינו רי לה בגיב
בגיגוב אלא יקלוח חזפת ואחר כך יצא או עירוי ב
בלא קליפה ושל עץ זפתה גוי ונתן יין בשעת זפית
אפילו לא דרר בה או שזפתה ודרר בה אחר כך יין
אחר לחם שצריכה קליפה וגיגוב או עירוי בלא ק
קליפה ואם דרר בשאינה זפותה יגוב ואם יש צי
צערות של פשתו בין צסר לצסר או בלאי בגדים ב
כמו שנוסין ברי לרבקה ברי שלא יטפסת משם אי
אין רי לה בגיגוב אלא צריכה עירוי ושל חרש זפ
זפתה אפילו לא דרר בה צריכה קליפה וגיגוב
אף עירוי בלא קליפה ואם זפתה ודרר בה צריכה ק
קליפה ועירוי או הגעלה בלא קליפה ואם דרר בא
באינה זפותה צריכה עירוי ובתב אא הראש זל
גתשנבה אבל לסוח עליה סיר לא מחגי כי מפגיב
בדבר חריבה פעמים הוא מתבקע ולא מצינו הית
חיתר בזה בתלמוד עב וזל שאותה שבגויה מלב
מלכנים או סיר ובפסיר דינה בשל חרש בתב חרש
בא שכלי חגת מחגי להו הגעלה על ירי עירוי שמע
שמערת מבלי ראשון עליהם ויש אסרין ורעתו הו
חיה צוסה לדברי המקילין והבי מיסתבר שאי אים
אימסר לחבנים גת בבלי ראשון גיגית גדולה שרור
שרוכבין בה דינה כמו גת וכן המחץ והמשפר ריב
דינה בריין חגת בעצמה כל אחת לפי מה שהוא וכן
בלי המרה ביון שמורדין בה תמיר צריכה חבשר גר
גדל כמו חגת רשי כתב שאין חילוק בין גת לשאר
גלים ונתן גמי סגי לה בהרחח ורת כתב רבשל יש
ושר נצעיבה גוי סגי בהרחח אבל אם תחילת תשמ
תשמישה על ידי גוי צריכה גיגוב והגמי שיש חילוק
כדי ישר לשל גוי בשאינה זפותה ולעניין גיגוב אב
אבל אם היא זפותה אין חילוק בין אם תחלת תשמ
תשמישה על ידי גוי לשלנו שנגע בה גוי לא שגא אם
איש של אבן או של עץ כולם דין אחר להם

בספר התרומות שאם עבר חומם לצור חוץ ערשא
שאינו יכול להגיע בהן ירד שפיר רמי לפיכך חמי
חביות של עץ בין מזדמתיז בין שאינו מזדמתיז אל
מי שמכניס בהן שלהבת לא מחגי וצריבין עירוי או
הגעלה ורת חתיר לשפור בהן רותחין וללגלו ער
שיעכרו על מני כולה ובתב אא הראש זל ראה לרב
לדבריו אין להתיר בהג אלא בשאינו מזדמתיז אבל ב
במזדמתיז לא מחגי בהגעלה צרועה בזאת ומשמ מדב
מרבירין כי הגעלה טובח מחגי בלא קליפת חזפת
ורו היה מצריך להגעיל כל צסר וצסר לבדו שיכניס
בלי לתור חירור בשאינו רותחין על האש וישפור
על כל צסר וצסר שחמים שבאותי בלי חשובי בבלי ר
ראשון ביון שחכיר מרותחין בלי עץ ובלי עור א
אלם שמכנסו לקוים שצריבין עירוי שרו גמי בהג
בהגעלה אבל בלי חרש כתב הרמבם ולא שרר בהגע
בהגעלה אלא באותו שאין מכניסו לקיום אבל אם
מכניסו לקיום לא שרר בהגעלה וחדש בלא כתב יש
מגדולים שאומרים שאם במכניסו לקיום שרר בהגע
בהגעלה וגל דבריהם דרוקא בבלי ראשון אבל ב
בבלי שני אדאפילו לעדות מבלי ראשון עליהם לא
מחגי ביון שמכניסו לקיום אבל אם אין מכניסו ל
לקיום סגי להו בעירוי שמערה מבלי ראשון עליו
כל חבליים שישגן שנים עשר חרש שרר שוראי בלה ב
כל ליחלולית יין שבהם ובתב אא הראש זל
בתשובה שאם צתו בהן תור שנים עשר חרש אין צר
צריך להמחין שנים עשר חרש למים אחרונים אלא
שנים עשר לזמן הראשון כתב הרמבם ישי מישו
שהורה שצריך להתיר הקסדו וכן כתב הרמבם ומ
ומדבריו רשי יראה שאין צריך להתיר וכן כתב ה
הרמבם וכן בכל מקום שצריך עירוי אין להתירם
שהמכניסו בבלי מקום אבל במקום שמוציא צי
צריב צריך להתירם ואלא הראש זל כתב להתירם
גם ביסון

קלח

מלי ביד ג
גוי צריך
להחתימו

השולח

שכל בלי ששחה ביד גוי אפי שעה אחת צריך חבשו
בפי ההפך שצריך אלו היה ישן בכית הגוי ונא ל
לסגורו ממנו ורשי בתב שצריך חותם כתב חותם
והליצת כתב שרי צחותם אחר ובספר התרומות ה
חתיר לשלוח חביות של עץ גדולים לבית גוי אומן
יום חיומים להקנם דבבלי גדיל צחאין רגילין ל
להשתמש בו לפי שעה

קלח

חבליים האסורין ש
שגשתמש בו ישרא
ביון ער של חבשר

כל

בראוי אסור בשתייה ומותר בהנאה אפילו הוא יב
יבש כל זמן שלא עבר שנים עשר חרש ומיחו כתב
אא הראש זל אם הוא בלי שאין מכנסו לקיום לא נא
נאסר אלא אם בן עומד בו יינו של ישר עשויים זארב
שעות אבל בתר שמכנסו לקיום יראה מלשון רשי
שנאסר בו היין מיר דכי חיבי שנאסר הבלי על ידי צ

ומאימתי שבעד מפעל שנייה ואילך אבל נשתמש
בה בפעם ראשונה ושנייה צריך עירוי ובתכו הגאון
הנאונים בבל בלי חרס ריגו שזה שאם תחילת השמי
תשמיש בירגוי צריכין עירוי אבל אהרן אש
זל כתב שאין זה חרין בבל בלי חרס אלא באותו ח
הירועי שחן ממין ארמח שבפעם ראשונה ושנייה ח
היא בולעת חרבה ומין ארמח גורמת להם או שלא
נשיפו בכבשן אבל סתם בלי חרס רי להם בשיבשור
ובתב חרש בל רוקא בכוסות שאין היין משתחא בה
בהן אלא ממלאו לשעה ושיתיהו אבל בר של חרס ש
שאינו מבניסו לקיום שנתו בו חרס יין ונשתחא ב
בו קצת אפילו בפעם ראשונה ונשתמש בו הגוי מ
מבאו ואילך מותר שכבר שבע בפעם הראשון ביר
חרס וכתב עיר ואם זפתו גוי ודיר לתת יין בש
בשעת זפתיה ומראיהו צריכין אח על פי שאין מבני
מבניסו לקיום צריכין עירוי אבל במקום שאין ר
דיר לתת יין בשעת זפתיה ומראיהו צריכין מותר לק
לקצותו מהו עכ ובלצי הזפותים שנוגע בחו
גוי בעור משקה טופח עליהם מיסתב לרמותם
לכלי עור להציבו עירוי ואין צוהגין בו בלי גת
צתר וזה העשויין ממחפורת של צריח איז להם סח
סחרה עולמית וכתב הרמב"ם אפילו אם ישנו שנים
עשר חדש והרמב"ם כתב ומחני להו ישנו שנים עשר
חדש ולזה הסכים אהרן אש זל לפיכך בלי חרס המ
המצופין באבר או בחשדקו זכובי אם הם ירוקין ד
דינו בכלי צתר מפני שנותנין בחו צתר בשעת חפז
חפויין אבל אם לבנים או שחורין והם חלקין ש
שאינן בקעים בהו דינו בשאר בלי מתכות ושור בשב
בשכשור ואם יש בהן בקעים דינו בשאר בלי חרס
וצריכין עירוי כל הכלים בין של עץ בין של
אבן שמבניסו בהו יין לקיום צריכין עירוי לא שנא
חלוקה אותו ישנו מז הגויים לא שנא שלגו ונשתמש
בהו גוי אפילו לפי שעה ומיהו בעירוי סגי להו א
אפילו הו זפותים ונזרות יש אומרים שחשבוין מ
מבניסו לקיום וצריכין עירוי אפילו אינו זפותי
וצר שאין דיר להבניסו בהו יין לקיום ביוז שאינו ז
זפותים וכן יראה בתשובה אהרן אש זל שכתב צו
נזרות של גזים של עור גזרים שלא צופתו מעולם
אין מבניסו לקיום דק לחוליד בהו היין מן חגת
לחבית יראה לי שמוותרין בהרחח שחרי מעשים בב
בכל יום שאנו מתירין בלי חרס בהרחח ולא מיסת
מיסתבר למימר דעיר שאינו מדפח בלע ספי מב
מכלי חרס ואם כי צארה בהם מהצמר לא מצינו שיה
הצמר בולע עכ בקבוק שמוליכין עוברי דרכים
אפ"ם שאין מבניסו בו יין לקיום ביוז שחיון גתו
בהו תמיר שמיר בשמערין אותו חוזרין וממלאין א
אותו דינו במבניסו לקיום וצריך עירוי כתב
חרמב"ם ולא מחמירין בשביל שמבניסו לקיום אלא ב
בכלי חרס אבל בלי אבן עץ ומתכות אפילו מבניסו
לקיום סגי להו בשכשור והרמב"ם חוסית כל בלי ע
עץ ועור אבל לא בלי זבובות ומתכות ואהרן
אש זל כתב שאין לחלק במבניסו לקיום וחביא ראייה
מכלי עץ ועור שאסורין במבניסו לקיום ואיפשר
שאלו לרבין מורי בבלי זבובות אבל בלי מתכות דינו

בבלי עץ בכל מקום כל מקום שמצביר שבשור צת
לת שצריך להוריו שלשה פעמים ובספר התרומה
חילק שאם תחילת תשמישו בירגוי צריך שלשה פע
פעמים ואם תחילת תשמישו בירגוי די בפעם אח
אחת וכל מקום שמצביר עירוי בא משפטו שימל
שימלאנו מים על כל גדותיו ויניחום בו צר שעות מ
מעט לעת ולסוף צר שעות ישפכם וחמים בעצמו
מותרין ויש בו מים שניים ויניחו בו צר שעות
וכן יעשה פעם שלישית ואם ירצה לעשות עירוי ב
ביוז אינו בלום ואם שפר המים קורם שעמרו בו
צר שעות לא עלול לו אותו המים וצריך שלשה פעם
פעמים חוץ מאלו ואפ"ם שאינם רצופין איז כבר ב
בלום ואפילו לבת חילה יכול לעשות שלשה חימיו
מפוזרין ואם עמדו בו חמים בזה במה ימים ולא ש
שפכם לא עלול לו אלא ליום אחד עלול אפ"ם שלא ש
שפכם מיד אחד צר שעות אין כבר בלום ואם נאל
לעשות עירוי לרבר המזופח שמבניסו לקיום כתב
הרמב"ם שצריך לחסיד הזפת תחלה ואהרן אש זל
כתב שאין צריך וגדולה מזאת כתב בספר התרומה
ואפילו בהסד הזפת לחור סגי והרמב"ם תפס על
עליו בזה ואמר דלא סגי כהא וממ"א אין צריך להסד
הזפת קורם העירוי ברפוי וכתב הרמב"ם איש מגדול
המורים שאמר שאפילו שמבניסו לקיום אינו בולע
יותר מכדי קליפה לפיכך אם העביר עליו מלקט או
דחיסני או קלפים בקורדום הוכשרו ויש מרבותי
שאיסרין ונראין דברי המתירין וכתב עיר ברבר שא
שאינו מבניסו לקיום שצריך עירוי בגז שהוא מזופח
במקום שנגילין ליתו יין בשעה זפתיה אם קלח
הזפת ונשכשו שפיררמי כל דבר שצריך עירוי אם
הבניסו בו ציר או מוריים מותר ליתו יין אחד בר ש
שחציר שורח ומבטל סעם היין וכתב הרמב"ם ש
שאינו צריך בו הציר אלא קצת ואהרן אש זל כתב ש
שצריך להשתחו בו מעט לעת וכן כתב הרמב"ם
ובתב הרמב"ם שאין צוין מציר ומורין לשאר משקין
שאינו אומר בסבעי זה רומח לזה אולי תערובת המ
המלח שבתוך הציר ומורין פועלתו והרמב"ם כתב
דמיסתברא מיא דמילחא חיבא דתקח מלחיהו דו
דנמיא וציר ומוריים שפיררמי ואפילו לרבין איז
לחתיר אלא בריבוי מלח כי היכי דמפר' גבי שבת ח
היבוי דמי מי מלח עזים תילתא מילחא אבל לא באו
באותם שלוקחים מלח קומצם מלא ומערבבין או
אותו במים ומשפשפין בו וחרו באלו לא עשו בלום
ועוברין על דברי חכמים כתב הרמב"ם הניח בלית
תחת הציצור שמימיו מקלחין בו כמעין שמימיו ד
דורפיו ונשתחו שם יב שעות מותר שהמים חרדופי
העוברי עליו מעבר לעכר מפלסו היין הבלוע ברו
בדופני הבלי והרמב"ם כתב שלא אמר כן אלא בעק
בעקלים וביוצא בהו שאין המים מתכנסין בהו אב
אבל גזרות וקצקנים ושאר בליים לא סגי להו בחבי
כי קילוחו ודריפתו מאי הוי הלא בשחן בתור הבלי
אינו לא מקלחין ולא דורפין בלי חרס שחחזירין ל
לכבשן ונתלבנו אפילו לא חשם בתוכו ער שגשר
חזמת אלא שגרפה שור אבל אם מרליק בחו אשאם
אפילו צתחממו ער שגשר חזמת לא מחני וכתב ב

אסורה דסתם לשם פלוגא געשט ודנמצאים כדברים פ
מיתרין דודאי לגוי געשט אלא אם כן עומדין על
פתח מדינה ובידם מקל או צפור או ברור או סויה
שאותם געשט לשם פלוגא חוציא שברי צלמים
מושלבים או בתוך שברי גחשת או אפילו שברי פלוגא
עצמה מותרין אבל מצא תבנית יד או רגל והוא עו
עומד על בסיס אסור שבזח גיבד שתחלתו געשט
בד לעוברו כתב הרמב"ם חוציא יד פלוגא או רגל א
אבר מאיבריה מושלך אסור בהנאה ולא צהירא דח
דחא מוקי ליה בגמרא בעומד על בסיס בדפריש
חוציא כלים ועליהם צורת חמה או לבנה ודקדוק
דומה לצחש ויש במין סגפירין בין פרק חליות שב
שבצואר אם הכלים מכובדין אסורין שוראי געשט
לשם פלוגא ואם הם מבוזים מותרין שאז לא געשט א
אלא לגוי וחיבי דמי מכובדים שעל השיראים וגופ
דנזמין וטבעות ומבוזין יורות וקומקמסין וחמי
חמין בין אם הם למסח מהמים או למעלה מהמים
וצראה דחא הדין גמי שעל חבורות ששותין
בהן חוד מבוזין ויש אומרים שעל צדדי משי ודק
דקמח חסובין מבוזין ביון שהם ללבושה ומפרי
שיראים מי אצורה והרמב"ם חשב איתם עם המכוב
המכובדים וטוב להחמיר וכל זה בסתם אבל מיר
בידוע שאינן צעברים אפילו שעל המכובדים גמי
מותרין וצורות שאר כל המזלות ושאר כל הצורות
אפילו צורת אדם המוציא אותם מותרות אם לא ש
שיש הוכחה שגשגת לפלוגא כגון צורת אדם עומדת על
פתח מדינה ובידה מקל או צפור וכדור ושיח ודבשל
בפרים אבל בלם אסור לעשותם לא שגא אות
אותם שבמזרז שבינה כגון דמגים להדי אחריו לא
שגא אותם שבמזרז העליון כגון חיות שרפים ואדם
ואופנים ומלאכי חסות לא שגא איתם שבמזרז ח
התחתון כגון חמה ולבנה בוכבים ומזלות לא שגא
אדם לברו כולם אסורין וכן גמי שמשין שבמקדש
אסור לעשות ממם רוגמות אם לא שישגה מהן קצ
קצת כגון אד באורר ברחמיא לא יעשה אדם תבנית
חיבל כשיעור גובה ואורכו ורחבה אכסורית תבנית
אולם חצר תבנית עזרה שולחן תבנית שולחן מג
מזורה תבנית מזורה אבל עושט של קצין של ש
שטח או שמנה אבל של שבעה לא יעשה אפילו מעא
משאר מיני מחכות ושרות ימים ובעיות מותר לעש
לעשותן וצורת דקדוק אסורה למי שמציאה לח
לחשדותה ומותר לעשותה וכל הצורות שאסור ל
לעשות לעצמו אסור לעשותן לכל לגוי וכן אם גוי ע
עשאם לו אסור לחשדותם ברא בבולטת אצל בשוף
בשוקעת באותם שארין כגון שמציין כבואל
מותר לעשותו ברהציא שפעת שהותמה בולטת מי
שהצורה שבה בולטת אסור להצות ומותר לחתום
בה שהצורה נשקעת בשערה חרומה שוקעת צויה ל
להצותה ואסור לחתום וגל וכל אותם שאסור פ
במוצא אסורין אפילו בשוקע רבית שגא חשוד
לא שגא געשט לפלוגא אח בשוקעת גמי אישאל למיחש

ואם בכולסת גמי לא אסור יצו אלא ליחיד דסעמ"ט
גשום חסרא שיחשדוהו שמכרין לעלן הלבר בשל רב
דבים ולא שייך בחר חסרא או אפילו של יחיד והוא
עשויה פרקי או עשאה להתלמד בה שרי ורב אל
אלס אינן עתיר אלא כשהוא להתלמד אבל אינן ל
לחתלמר אפילו של רבים ושל פרקי אסור וכן כתב
הרמב"ם ואלא הרמב"ם זל כתב בספרא ראשונה דרת כת
דבצורת חמה ולבנה בוכבים ומזלות אין חילוק ב
בין בולסת לשוקעת אלא בשאר צורות ופרצופין
כל אלו אסורין בכל עניין בין לעשותן בין לחשדות
והרמב"ם חושב עור צורת אדם וכל שמשין שמכרין
שאסורין בין בכולסת בין בשוקעת ולא מפרצינן
בין שוקעת לבולסת אלא בשאר צורת דסעמ"ט מס
חסרא הלבר לא אסור אלא בבולסת דאיבא חסרא
אבל בשוקעת דליבא חסרא שרי אבל חנר דאיסוריה
דירוהו משום לא תעשו אתי אין חילוק ומיסתברא
שלא אסור בשאר צורות אלא על הסכנות וביוצא בה
בהן שחז מכובדין אבל על המבוזין מותר לצורש
שאר צורות בין שוקע בין בולס דליבא למיחש בחר
לחסרא והא דקתני אסור לחתום בה על המכובדים
קאמ' כגון שיראים וטבעות אבל על דמבוזין שרי ע
עב' כתב הרמב"ם דמות שמשין שאסור לעשותן
אין חילוק בין מכובדין למבוזין ולא שייך לחלק כ
בין מכובדין למבוזין אלא בהנר דאיבא משמשין פלוגא
ומכובדין איבא למיחש לפלוגא בטבויין אבל בהנר ד
דאיסוריה דידוהו משום לא תעשו אתי אין חילוק ב
בהן עב' והא דאסורין בצורת אדם ודקדוק דיר
דווקא בצורה שלימה בכל איביה אבל צורת ראש א
או גוף בלא ראש אין בה שום איסור לא במוצאו ולא
בעושה

הבאות ממנה אסורות אפילו אם שרפה ליחנות ב
בהללית ואסורה אבל מותר ליחנות משלחבתה סב
טבין של פלוגא או ישן וילבנו אסור לשחוס בו בת
בתחילה בהמה מסובגת ולחפור בהם צחחים קסב
דחיה לי מתקן ובידיעבד מותר ומותר לשחוט בו ב
בהמה בריאה ונתחים גדולים העומדין לדורין דח
דהוי ליה מקלסל גסל מדבר מהאשרה וארג בה ב
בצר חמור אסור גסל ממנה עצים וחסיק כהן חהב
דחגור חרש יותץ שנגמד באיסור ישן יצו ואם אפ
אמה בו הפת באותו חסיק למאן דאמר זה דוח גור
גורם אסור וחפת אסורה אבל אגור קיימא לו זה דוח
חרש מותר בריעבר אבל לבתחילה אסור לגשות על
ירי זה דוח גורם ומלך תנור חרש שחסיקו בעצי איסר
מותר לבתחילה לאפות בו על ירי חסיק שיסיקנו ב
בעצי חיתר וחשוב ויעבר ביון שחיה צריך לצחור
אבל אגור ישן שחסיקו בעצי איסור אסור לאפות בו
לבתחילה ביון שאין באו אלא חסור מועט של דמי
חסיקין חלמ' אם אמה בו חפת מותרת ואע"פ דקיימא
לו זה דוח גורם מותר אם אכוסח מצור חפת אסורה
ויש שגא עצים כמות וחרמ' כתב אפילו למי דחור
לא חור' מותר חסא גבי פלוגא שגא חסא בעצי איסר

וכן כתב הראב"ד דאח של חרס וכליה אם השמישה
תחילה על ידי ישראל ליה בניגוב ושל אבן סגול
ליה בשכשור ומסקנת א"א הראש"ל ברב"ד ר"ת
הקורה שעוצרין בה העצבים והרפיון שמשימין על
העביס סגול לה בהרחח העקלים שכורבין סביב הע
העביס העשוין מחדיות של דקל מנגבן ושל שיפא
ושל גמי בולעת סמי וצריך לישנו שנים עשר חרס
משגרת של גרים אם היא של שער אינה בולעת ורר
ורר בהרחח ואם היא של צמר צריכה ניגוב ואם זה
היא פשתן צריכה יישון שנים עשר חרס ואם ישבה
קשרים צריך להתיר קודם היישון דקולי וחלת
מ"סל הכורה שמסננין בהן בסעת הגיתות שהן של
גרים אם הם עשוין מחבלים משל צוקי של דקל ר
די להם בהרחח ואם מגמי מנגבן ואם הם מפתח
מיישנו שנים עשר חרס אחר שיתיר הקשרים שבו ר
הש"ס פ"י שאין צריך להתיר הקשרים לישון וא"א
א"א ש"ס ז"ל כתב שצריך לחתום מפות שנפל עליהם
יון גסד כתב ר"ת שאין צריך לישנו אף על פישח
של פשתן שלא לכל הכלים של פשתן הצריכו יישון
אלא דוקא לאלו כלים המפורשים כתב בספר התר
התרומות וסל וגדלות של גרים לא סגי לחו בניגוב
אלא שצריכין יישון כדי עקלים ובשלגו ונגע בהן גר
גוי מסתפק אם סגי לחו בניגוב אלא צריכין יישון
בריו עקלים ובשלגו או בער הגעלה והגיהוב כתב
הר"מ שאם הבלי יבש מקצתו במי ואחר כך מריחו
יפה יסח ואם חו לחין מקצתו באפר ואחר כך מריח
מריחו במים ואחר כך אפר ומים פעם שנייה וא
הא"א ש"ס ז"ל כתב ולקולא עבדין וסגי בובש במים
ואמר ומים זבלח אפר
ומים

עבודה זרה קלס

אסורה בהנאה היא ותשמישיה וזויה ותקדושתה ביו
פיו של גברי בין של ישראל אלא ושל גברי אסורה מיד
ושל ישראל אינה אסורה עד שתיעבר ותשמישיה וזו
וזויה בין של גברי בין של ישראל אינן אסורין עד שיש
שישתמשו בהן ותקדושתה משהביאה לפניה ועשה
ממנו תקדושת גאסר ול"ז ותשמישיה וזויה של גוי
יש להם ביסול ותקדושתה אין להם ביסול ול"ז של
ישראל אין לה ביסול וחייבי דמי גוי וחייבי דמי הקד
תקדושת גוי בגז שמדליק לפניה צירות או שוסח
לפניה בגדים וכלים צאים לגוי ותקדושת כל ביהמ
בו קרב על המזבח כמו כל מיני מאכל בגז בשרי
שמינים וסלחות מים ומלח אם עשה ממנו תקדושת
שהניחו לפניה לשם תקדושת גאסר מיד אמילול לא
עשה ממנו בעין עבודת פנים וגם הקסיד ממנו כ
בלום אלא נתח לפניה לתקדושת געשה זבחי מת
מתים אבל ברב שאין מקריבין ממנו בפנים אינן
גאסר אלא אם בן עשה ממנו בעין זבחה או בעין זר
דרישה חמשתבית וחייא דרד לעובדה באותה דבר
אל"ז שאין דרד לעובדה בזה העניין ביצר פ"ז ש"ס

שעוצרין אותה במקל מ"י שמקססין לפניה במק
במקל ושרר מקל לפניה גאסר ששכירת המקל יו
דומה לזבחה ששור צואר הבחמה אבל אם אין ע
עובדין אותה במקל כלל ושבר המקל לפניה לא גא
גאסר ואם עברה בקשקש מקל שהיא דרד עבודת
חייב ולא גאסר וכן בכל דבר שעובדו בדרד עבודת
בין אם הוא דרד בבור או דרד בזיון ואינו בעין פ
פנים חייב ולא גאסר אבל אם לא עברה במקל בדר
ברד עבודתה אלא דרדו לפניה אינן חייב ולא גא
גאסר אם שחט אב לפניה גאסר אפ"ל אין דרד לע
לעוברו באב כלל משום דמי סמי לשחיסה כל
דבר ביוצא בו קרב לפנים אין מוציאין אותו בפני
פ"ז או שמוציא אותו לפנים מהמחיצה המרוסה לפ
לפניה אסור שאנו תולין שעשה ממנו תקדושת וא
דאפילו מלח ומים שאינו דרד בבור וכל שמוציא חו
חוץ מהמחיצה אם הוא דרד בבור אסור משום גר
זיון ואם לאו מותר ופעור ומרדוליס כל מה שמוצ
שמוציא עמהם אפילו דרד בזיון ואינו ראוי למזבח
הכל אסור ומה שדאין שמבניסין איתו לפ"ז וער
ועריון לא נכנס מותר שעריין לא נעשה תקדושת
מצא בראשה מעות בסות וכלים אם מצאן דרד בבור
בבור אסורין ואם הם דרד בזיון בגז כיס תלוי כצ
בצואר דבאר מקופלת על בתימין וכלי כפוי על רא
דאסר מותרין והבכרות שנותנין ~~לעצמן~~ ~~לעצמן~~ ~~לעצמן~~
שכיוצא בו לפנים מותרין שאין מקדישין אותה ל
~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ וצירות של פעות שמדליקין
לפניה צוין הן אסורין ואם משכנן ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ לישראל או
מכרן מותרין רבין רבינו לצורר עצמו זהו ביסול
וח"י יונה כתב אפילו אם בבו על דעת לחזור
ולחזר ליקדו הוי ביסול אבל כבו מעצמו לא הוי ביס
ביסול אבל אם משכנן לישראל או מכרן הוי ביסול ב
ב"ד ח"ל ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ותתיבות של פעות שנותנין
לפניה מותרות דלא צוין הן ולא תקדושת ומלכ
ומלבושין של גוי ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ וזויה ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ גוי
שלח הן ול"ז גוי ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ואפילו ביסול אינן צריכין
~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ותקדושתה שמקסיר בה פ
משמשיה הן וצריכין ביסול ואם מכרן הגוי או מש
משכנן ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ברבנן דסבירא לחו ~~לפניה~~ ~~לפניה~~ ~~לפניה~~
גוי או משכנן לא בסלח וח"א חרין גמי צוין
אבל ח"מ כתב אל"ז ר"ז גומה לא בסלח במכירה
ומשכנן צוין ותשמישה בסילין במכירה ומשכנן

עבודה זרה ומשמ
קמ ומשמייה ותקדושתה
אסורין בכל שהנא בגז בוס או טבעת או גזרה של
פ"ז שנתערבו אפילו באלה בולן אסורות אכלסמס
שפיא מותר כמו בשאר איסורין (למיכר אסאחר פ
מתערבת הראשון גתערב בשנים אחרים מותרין
וכן אם אחר מתערבת הראשון גסל לים או גשרה
בעיין שאבד מן העולם כל הנשארין מותרין לית
ליתנות בהם שנים שנים ביחד אבל לא מאחד לבד
זבלר שלא יחצה ארם
אחר מכול

בשם

שעל ותקדו
ותקדו בתחא
אסורין בד

קמדי

ומיהן אסורין בלא רמי פל בירי ישראל שמכרה אבלא
אם מכרה פל אפילו מכרה ברי לעוברת חרמים מות
מותרין ודוקא שהרבר ידוע שמכרה לעשות צרכי
בדמיה בגזן לפדוע חובותיו או שאר צרכיו אבל אם
אינו ידוע יש לחוש שמא מכרה לקצות בדמיה פל את
אחרת והרי חמעות מוקצין פל ואסורין

אין

איסור פל אלא
בדבר שיש בו ת
תפיסת יד אדם

קמה

הלכך המשתתף לתור לא נאסר ואפילו אבני הר ש
שנתלדלו ועדיין במקומו אינו נאסר וכן הגהרות
ומעיינות של רבים ואילנות שלא נטעו לשם פל אי
אינו נאסרין וכל מקום אפלם שלא נאסר בית הא
האילן בשמשתתף לו כל חסריו והעליו והפירות
היוצאין ממנו אסורין בחזקה כל זמן שהוא נעבר
ואלפם שמחזק אינו נאסר ציפדיו נאסר תלוש ולב
ולבסוף חברו חסר בתלוש לפיכך חבונה בית לעל
או שצאצא בגזן וחמשתתף לו נאסר מיר ואם של יש
ישראל אין לו ביטול אבל אם לא נאסר לעוברת אלא למ
להעמיד בו פל חרי זה משמשי פל ואינו נאסר עד שי
שישמש בו סיורו וביורו לילך גוסל מה שה
זה שאר מותר לא שנא סיורו וביורו גוי או ישראל בש
בשגוסל מה שחרש באיסורא אין לה ביטול עולמית
והשאהמות בי לא נאסר אלא החידוש אבל הסיור
והביור שגוסל ממנו נאסר באיסורו ואין לו ביטול עד
עלמית אלא הוא של ישראל ואם הוא של גוי ער שיבטל
שיבטלו הגוי חכמים לתובן פל והוציאה מותר
לפלוש שלא הקצוהו לפל אלא לפי שעה הילכך מוע
מורעיל חוצאה לפי שעה אפילו לפי רעתו להחזירה
או אפילו חוצאה ישראל מותר אבל אם הקצוהו למש
למשמשי פל לא מחזיא חוצאה לפי שעה ער שיבטל
מחשבתו וחוציאה על מנת שלא להצניס עור
שלש אבנים הם אבן שחצבה לדימוס או שזקפה לפ
לבד ועוברין הדימוס עצמו אבן הצלם שמעמידו על
עליו חרי זה אסורה פיר סיורו וביורו וחידוש בחד
אפילו בגופה של אבן גוסל מה שחידש וחשאר מותר
העמיד עליה פל וסלקה חרי זו מותר שלש אש
אסורות הן אילן שנטען מתחילה לפל חרי זו אסורה
גרעו ופסלו לפל וחחלית גוסל מה שהחלית והשאר
מותר ופלי דוקא שמפדש בהדיא שמבוין שלא יח
יחא פל אלא מחשחלית דומיא דסיור וביור שאינו
מבוין לעשות כל הבית פל אבל אם מבוין לעיקר
האילו געשה בולו פל בגידוע ופיסול אפלם שלא חש
השתתף לו ואא חראש זל בתב אפילו ביון לע
לעיקרו של אילו אפילו הכי לא נאסר אלא בולו אלא
אם כן השתתף לו אחר כך שאז נאסר בזלד ובגידוע
ומיסול נאסר מחשגל אחר כך אעל פי שלא חש
השתתף לו העמיד צלם תחתיו ופסלו חרי זה
מותר אעל פי שרפקע אינו נאסר עשה בו געש
בגזן שחמד בו בורות ושיחיו ומעדות והשתתף לו

אחר כך נאסר בעלי חיים אינו נאסרין שאפילו ח
השתתף לבהמה שלו לא נאסרה עשה בה מינשה ש
שחטה לפל נאסרה אפילו בסימן אחר ואפילו אינו
שלו ודוקא גוי איסר רבר שאינו שלו אבל ישראל אינו
אסר של חברו שוראי אינו מבוין אלא לצער וללא ל
לאיסרו ואפילו אם יש לו חלק בה אינו אסר ואם י
ישל משומר היא או שחתך בו דקבל ההתראה חרי ז
זה אסור אעל פי שבעלי חיים אינו נאסרין החלית
בעלי חיים בחליפי פל נאסר דוקא חליפין אבל ח
חליפי חליפין בגזן שהחלית בעלי חיים בחליפי ע
פל מותרין וחרמבם אסר אפילו חליפי חליפין

עבודה

זרע שנת
שנתבטל
מותרת

ודוקא בשל ברי ובטל חרי אבל ישראל אינו יכול לבטל
פל של ברי וכל שבן של ישראל שאין לה ביטול עולמית ו
דאפילו אם יש לגוי שתתפת בה עמו אין ביטול ח
הגוי מועיל לה ואפילו פל משבאה לירי ישראל
זוכה שוב אין לה ביטול בגוי אעל פי שערין לאו
זכה בה חרי וכתב חרי איעזר ומשמשי פל ונדיח
אם באו לירי ישראל ואחר כך בסלם גוי מותרין שאין ל
להחמיר בהן כמז פל עצמה לפיכך הלוקח גרוטאות
מן הגוי ומצא בה פל אם משר עד שלא נתן מעית יח
יחזירם לו שערין לא נאסר ואם משנתן מעות משר
בבר נאסר לו והרי פל של ישראל אין לה ביטול וצריך
להוליכה לים המלח וכן כתב הרמבם בין משר ול
ולא נתן מעות או נתן מעות ולא משר יהיה אלא א
אם כן משר וגם נתן מעות גר דגוי שירשו את א
אביהם יכול הגר לומר לגוי סול עתה פל ואני מער
מעות אבל משבאה תפל לרשות הגר אסור גוי מב
מבטל פל אעל פי שאינה שלו ואפילו אינו עובר ל
לאותה פל ואפילו בעל ברהו ובלבר שירע בסיב פל
אבל קסן שאינו ידוע בסיב פל וגר תושב שאינו ער
עובר פל אינו יכולין לבטלה ביצר מבטלה גסל
מהאסרה מקל או אפילו עלה אחר לצורכו נתבטל
וכין האסרה עצמה ובין האשפאים שגוסל ממנה מו
מותרין ואם גוסל האשפאים לצורכו לא נתבטלה והי
אסרה וחשפאים מותרין וישל שפאה בין לצורכו
בין לצורכ היא וחשפאים אסורין שאינו יכול לבטל
היתה של צורה וקסע ראש אנה או ראש חוסמה או
ראש אצבע או שמיעכה בפגיה אפילו לא חסרה כס
בטלה מעכה שלא בעיניה ולא חסרה או שרפק או ח
חשתין בפגיה או גרה וזרק בה חצואה לא בטלה מ
פגיה או משבגה אפילו לצורה ישראל לא בטלה כל ש
שבנאם מכרה לצורה גוי או לישראל אחר שאינו צורה
חביתה עובדיה וחלבו להם בשעת שלום מותרת ב
בשעת מלחמה אסורה פל שגשתכרה מאילית
אסורה וצריך לבטל כל קיסם וקיסם ודוקא כשהר
בשחזיוס יכול להחזירה אבל אין חריוס יכול לחח
להחזירה בטלה דימוס שהוא אבן אחר שנתפס חרי
זה מותר ומזכה עד שינתץ רובי המבטל פל נתבטלו
משמשיה ביטל משמשיה לא נתבטלה היא מצוה על
פל המצוא פל שיערנה ויאכרנה וביצר מכירה ת

והבגד שנאמר בברכר של פל אסורין וכן יראה מרמ
 מרביי אהראש זל שהביא חמשנה לפסוק חלבה וא
 דאם נתערב הפת והבגד באחרי בולן אסורין ברפרו
 לעיל דעל אסור בבל שהוא ראינו אמר יולר הבא
 לים המלח והלבנת בורותיה שאעפ שואסר הפת וח
 וחבאר יש להם תקנה על ידי פיריון שיוליך דמיהן ל
 לים המלח ויהיו הן מותרין ופליג ראפילו לא נת
 נתערב הפת באחרים ציתר על ידי פיריון ופי עור ש
 שאין צריך להוליד לים המלח אלא דמי העצים ולא
 דמי כל הפת ודל פל שאין לו חיתר בפדיון אלא אם
 בן נתערב הפת ולא סגי ליה בהולכת דמי העצים ל
 לבד אלא צריך להוליד דמי כל הפת ואהראש
 זל כתב דל ברבדי דל שלא הקלו חכמים להחיתר הפ
 חפת בלא תערובת על ידי הולכת הנאה לים המלח
 אבל בהא זל ברש"י שאין צריך להוליד לים המלח א
 אלא הנאת העצים דכיון שנסתלק מבאן הנאת גוף
 האיסור חותר הכל פל כתב ח"י זח שאין להתיר
 באפילו על ידי הולכת הנאה לים המלח אלא בהב
 בהנאה לבד וח"י יונה בהב דאפילו באפילו נמי ש
 שרי ולזה הסבין אהראש זל אפרוחין שקייצו
 ב. שירה דאיצו צריבין לאמץ מותרים אבל בצים שע
 שעליה אד אפרוחין שצריבין לאמץ אסורין ואפילו
 באפרוחין שאין צריבין לאמץ לא יעלוה עליה ליק
 ליקח האפרוחין אלא יתיר בקנה עד שיפלו לארץ ו
 דא חיישינן שמא יעלה באילן אסור ליטב בצל הא
 האשירה ואפילו בצל צילה פל שחרית וערבית הצל
 שכל דב ארוד מאר עד כדי קומתו נקרא צילו ומש
 ומשם ואילך נקרא צל צלו ואפילו לעבור תחתיה ר
 דרך העברה בעלמא אסור והמ שאינו נוסה על חר
 חרוד אבל אם נוסה על חרוד אם יש דרך אחרת אס
 אסור לעבור תחתיה ואם אין דרך אחרת מותר לעב
 לעבור תחתיה ואפילו הבי ירחיק אדם חסוב מח
 מהכיעור והרומח לו ובשעור תחתיה ימחר לרד
 בבל מה שובל וכתב הראשון דוקא אשירה שעשויה
 לצל בין לתחתיה בין לחיצה לה אבל בית פל חרוד
 דגד פתחו תור ארבע אמות אסור אחריו לצל מות
 מותר ואפילו תוכו אם גדול הרבים שקדם לו חרוד
 ואחר בר בנה שם בית פל מותר לעבור דרך שם אבל
 אם קדם הבית לדרך אסור דורעין תחת האשירה
 וירקות בימות הגשמים אפילו לבתחילה אבל לא בי
 בימות החמה ופליג שאפילו בדיעבד אסורין ולאח
 חזרת לא בימות הגשמים ולא בימות החמה אבל
 הרמב"ם מתיר ירקות גם בימות החמה וכן בתכור
 הרמב"ם דורעין תחתיה ירקות בין בימות החמה בי
 צין בימות הגשמים וכן יראה דעת אהראש זל ש
 שרה שגזבלח בזבל פל ופרה שנתפסמה בברשיני ע
 פל בריעבד מותרין ולבתחילה אסור ונקראת אשורה
 כל פל תחתיה אפילו איצו עוברין האילן בשאם ע
 עוברין האילן בעצמו ובל אילן ששומרין מירוח
 מירוחיו לעשות מהם שבר לשתותו ביום אידם אש
 אסור בירוע שעוברין אותו ואילני סרק שיגליגו
 הגוים עתה ליטע בפני פל שלהם יש אומרים שהם
 מותרין שאין עוברין אותם ולא לגזי נסעו להאש
 שמוקסי הגוים הוא לעברה לאותו אילנות פה

בעיד תקרובת פל וצויעתו זו היא תקרובתו ובתקר
 ובתקרובת כזה איצו צאסר כיון שאינו בעין פנים ו
 דיש אומרים דלא גרע מגווי פל ואסור ודחי מסתבר
 מרחץ פל עומרת בחציה מותר לרחוץ בה שאין ח
 המרחץ געשית בשבילה אלא געשת לגוי למרחץ

בשם שאסור ליהנוץ מעל בר אסור להבנות לפי

לפיכר מי שביתו סמוך לפל ונפל אסור לבנותו שמ
 שמהנה לה לבנות לה כותל ביצר יעשה כונס לתור
 שלו ארבע אמות ובונה היה בניין הכותל והמקום
 שהוא כנוי עליו משותח בינו ובין פל חצי מקום ח
 הכותל שהוא שלו עולה לו להרחקת ארבע אמות ו
 דחלקו מן העצים והאבנים אם מכיר מותרין ואם
 לאו הכל אסור ובאותם ארבע אמות שחרחיק ישע
 יעשה בהם בית חבא שלא תחנה מהם פל ואם א
 איצו דשאי ימלאנה קצים אסור לבנות חביפה שמע
 שמעמידין בה פל עבר ובנה שברו מותר ובתב חרמ
 בם אבל בונה הוא לבתחילה חסר לקין או חסר ש
 שיש בה אותה חביפה וכן כתב רש"י שהוא מותר כיון
 שהוא תשמיש פל ודל פל דאפילו תשמיש נמ
 נמי אסור היה לפל גינה או מרחץ וחסובה היוצאה
 מהם היא לבנות מותר ליהנות מהם שלא בסובח
 ואסור להנות מהם בסובח ואפילו יש לאחרים חל
 חלק בסובח עם המבנות אם אין חסובה היוצאה
 מהם לבומרים אלא לעיבוריה מותר ליהנות מהם א
 אפילו בסובח אפילו הגנה והמרחץ לפל לבנה
 דחרמבם בת כשיש לאחרים חלק בסובח מותר אפ
 היא חסובה לבומרים ופליג בסובח שמעלה לח
 להם שבר אז הוא אסור שלא בסובח בחנם אז הוא
 מותר ולפי זה אסור לסחון ולאפות בריחיים ובת
 ובתנור של פל ודל פל בסובח שמחזיק להם ס
 סובה אסור אבל בשאיצו מחזיק להם סובה מותר א
 אפל שנותן להם שבר ועור פליג דאפילו לרש"י אם
 אין הריחיים והתנור עומדים בחצר פל עצמה מותר
 ולא דמי ליריד של גוים שאסור ליתן מבס לפל ודל
 מיורי שהמבס הוא לצורך פל גוייה ותקרובתה אב
 אבל האירא שאינה אלא לחק המבנות והנאותם
 ואין עושין ממנו צירבי פל מותר וח"י יונה כתב ל
 לאו דוקא בגינה העומדת לפניה ברבוי רת אלא א
 אפילו רחוק לח ביון שהגינה נתונה לפל ונותנין פ
 פירותיה לשבר המתעסקין בצרכה רחייגו המבנות
 אסור ליהנות ממנה בשבר אבל גנות שקנו המבנות
 מאיליהן לא מצינו איסור ליהנות מהם פל
 ואהראש זל כתב ברת אהראש זל אסור לספור
 מהן חנויות של פל אסור לשבור מהם ואם מעלה
 שבר למריצה מותר לשבור מהם פל שמעלה חסבר ל
 למריצה ודני המריצה מספיקין צרבי פל כיון שפ
 חסבר מותר פל גבאי של פל אסור ליתן להם וא
 ואם חז מעלין שבר למריצה אפל שגובין לפל מותר
 ליתן להם פל שגבי המריג לוקחין לעצמן מה שגוב
 ומספיקין צרבי פל מותר ביון שאם ירצו יסחור ל
 למעט פל מה שגבו זמ שנתנו לפל באל גותגו מביש

מִצְוָה **קנ** להתרחק מדר מדר פו ארבע אמות ישב לו

קוץ ברגל בפני פו או צחפורד לו מעות לפניה ל
לא יסור לחסיד הקוץ וליסול חמעות מפני שנראה
במשתחוה לה ואם אינו נראה במשתחוה לה כגון
שמצור עצמו מותר מעיין המוסר מים בפני פו
לא ישתה וישתה ואמילוי אימית אי לא שתי
פרצות חמקלח מים בברכים לא יגיה פיו וישתה פו
מפני שנראה במנסק לעבורה זרה

דברים חמיוחיו למין ממי ממיני פו

אסורין למכור לעולם לעוברי אותה פו שבאותה
חמקדס ואם קוצה הרבה ביחד שניכר הרבה שחוא
קוצה אותה לסחורה מותר דברים שאינן מיוחדת
לה מזכרת אותה סתם ואם פירש הגוי שחז לפו א
אסור למכור לו אלא אם כן נסל אותם מלחקדים
לפו ואם חמק מחזר אחר דברים חמיוחיו לפו ומ
חמקדים לכלול דברים אחרים עמו או בידא כזה
גוי שלא יבדק שדעה לצור פו אסור למכורם לו
דהאירא אין דגילין להקסיר אלא לבונה חלבר כל
דבר מותר למכור להם חוץ מלפונה וכל לבונה א
אסורה בין זכה בין שאינה זכה ובתב חר שבא אפ
אפילו אומר שצריך אותה לדברים אחרים אסור א
אימור אימורמי קא מערים אבל אם ידוע שצריכה ל
לו לרבר אחר מותר בתב בספר התרומות האירא
אין דגילין להקסיר אלא לבונה חלבר כל
לבונה או לבונה אסור ולבונה אסור וכן ש
שניה ביום אסור אסור לזונה לבונה אסור
בשאר ימים מותר למכור להם עמו וכן דברים ש
שבתם אסור אסור למכור לבונה אסור למכור לבונה
דכסלו אסור למכור לבונה אסור למכור לבונה
בין אינו מצוה הגוי מלעשות בו עבודה וכן כסוי
דאסור למכור לבונה אסור למכור לבונה
בחמק דקה לגוים מוכרים דמקדס שחמקו שלא לפ
למכור אין מוכרין ובכל מקום אין מוכרין להם ב
חמק חסד ומותר למכור להם על ידי סמסידא מ
שקוצה חמקמח לעצמו כדי להרדף ומכרה פיר א
אבל על ידי סרסוד בעלמא אסור פמו גלא סרסוד
דחמק דלא אסורין אלא בבחמה סמיאח שוראי לא
למלאכה או בסחורה שמי למלאכה אבל בסחורה
סתם מותר שאנן תולין לומר שלשחיסה קוצה א
אותם ועליוס קסנים שקוצה לגדלם אפילו בסח
סתם אסורין דמסתמ אינו סודה בחם לגדלם א
אלא למלאכה ודבלי האי בתב שאנן צד חיתר אלא אם
כן נראה צד שקוצה אותה לשחיסה וחמקמבם
בתב בשחמקמח לסבה וראי לשחיסה ומותר ובש
ובשמוכרה לבעל ארפה וראי למלאכה ואסור ובש
שאסור למכור לגוי אסור למכור לישי חחשוד למ
למכור לגוי והאירא צחם חיתר בכל ובתב חיס
חסעם למי שבימיהם חיו דרים הרבה יחודים ביחד
וחיו יחודים למכור זה לזה אבל האירא שמעק יח

לא מצוה שחא אסור לילך לשם משום חסדא ובנה
חיא מכקגת אלא חר'אש'ל עיר שיש בה ידיר של
פו ובל מי שלוקח שום דבר צותן מבס לפו אסור ל
ליקח משם בלום בין אם יתן מבס או לא יתן שחא
יתן מירי מהגזי לפו ואם לא יתן חרי זה נחמה ממ
שמנחת לו חמבס ואם ליקח משם בחמה תעקר ש
שיחחוד פרסותיה מהארבובה ולמטה פירות בסות
ובלים ירקבו מעות וכלי מתכות יוליבם לים המל
לפיכך מעמים שחגוי מובר חפץ ואומר לא אתנגו
לך אלא בכד ובר ועור פשוט לך או שרגילין
שנותנין לך חפשוט שמקיימין חמקח בו אסור ל
לישף ליקח ממנו ובתב בספר התרומות ואם
אינו מזכיר בפירוש פו אלא אומר אתנגו לך בכד וב
וכד ופשוט יותר מותר ואפילו אומר ועור פשוט יו
יותר לאסור שלד איפשר שחוא מותר דשמא רעתו לי
ליתגו לעגני גוים ודוקא ביריד שנותנין חמבס לע
לפו ליקח מבס אבל ביריד שאין צותנין מבס לפו א
או ליקח מבס חבית שאין לוקחין ממנו מבס מותר
צותה דרתגיא חולבין ליריד של גוים ולוקחין מה
צחם עבדים ושפחות אחר עבד גוי ואחר עבד ישראל
בתים שרות וברמים וכו' וכתב ונתן דמעלה בערבאות
שלהם מפני שחוא במציל מידם ובתב חר יוגה א
אפילו בחקום שאין צותנין מבס לא חחידו לילך ש
שם לקנות אלא אלו מפני שרבים אלו אין איס מ
מוכר אותם אלא מפני חסרון בים חלבר משום מי
מיעוטיגהו שרי לילך שם וליקח מהם אבל בסות ד
ובלים חעשוין לסחורה אסור לילך שם וליקח מה
מהם שאין זה במציל מידם אלא מהגזי ומעשיר דר
וראי חר שם מותר לליקח בל דבר בין דלא חיו יח
יחבי מבסא אבל לילך שם וליקח לא חחידו אלא ע
עבדו ושפחות ובחמות שחן ישוב ללוקח ומיעוטי
למוכרו וכל זה אידי ביריד שאינו ביום חמק אכל
אם הוא ביום חמק אסור לשאת ולתת עמהם בדמ
לעיל ובתב אלא חר'אש'ל ויש אדערים דהאירא יריר
יום אסור ואפילו חפי מותר ליקח כל דבר שצרי
משום דילמא לא משבה להו אלא ביריד וחח ליה ל
לגבי דיריד דבר האבר וגבי דירידו ליתא דוחא דב
דביריד חל תרעו ספי משום זימגי וחיוצו דאמר מ
משום מיעוטיגהו בלבר דממעק לחו דוחא ומ
דמסעם זה גמי מותר למכור לו סחורה עומדת וכ
ובן בתב דב האי בתשובה והאירא נחמה חיתר לי
לישא וליתן לחלודתו ולפורען אח ביום חמקמב
מחטעמים שבתבתי למעלה וגם האירא אינו מצוי
שיתגו חמבס לעבורה זרה ואם יש מבס הוא אסור
דאובלין דשותין אותו ואין קוצין ממנו לא חחידו
עבורה זרה ולא מויה פכ גוי חחולך ללך ש
שמוכרין שם עבורה זרה וצורכיה מותר לשאת ולת
ליתת עמו בין בחליבה בין בחזרה שאין אג תולין
שמבר שם עבורה זרה וישראל חחולך שם
בחליבתה מותר בחזרה אסור
שאנו אומרים וראי
עבורה זרה
מכר
שם

שוחק וזורה ליהוה או שוחק ומסיל לים וצריך לשח
לשרש אחריה ולבנות לח שם גנאי

הצורך

קמח

או נשבע ב
שם ענה
חרי זה לו

לוקה ואסור אפילו להזכירה בשמה בחנם שלא לצו
לצורך ואסור לגדום **לפי** שישבע או ידור בשמה ומו
זמותר להזכיר שם **לפי** הכתובה בתורה במד ברע כל
קורס גבו העורבים לגר שולחו ומותר להזכיר **לפי**

שלשה

קמח

ימים ל
לפני אי
אמירה

מלבד יום **לפי** אסור לשאת ולתת עמהם ואם **לפי**
במשך שלשה ימים או ארבע ימים חשבו הכל ביום א
אחר ושלשה ימים לפניהם אסורין ואינו נקרא יום
לפי ליאסר שלשה ימים לפניו **לפי** הוא יום קבוע ל
לכל ועושינו אותו בכל שנה ושנה ומי אם יום קבוע
אסור אפילו אינו עיקר **לפי** שהחזיקו **לפי** על שם שאר **לפי**
אלה **לפי** שאר האמרים שהחזיקו **לפי** על שם שאר **לפי**
מקצת **לפי** ואפילו יום גינוסיה של מלכים ואפילו אם
אין יום קבוע לכל ביום תגלחת זקנו ויום שעלה
בו מים שעשה אותו יום איר אינו אסור אלא באר
באיתו היום ועם אותו שעושינו אותו **לפי** באותו ח
היום אבל עם אחרים מותר ואפילו הן משועבדים
לאותו שעושינו **לפי** בו ביום ואפילו **לפי** קבוע אין
אסור אלא באיתו העיר **לפי** בהזכר אבל חזקה ל
לה אפילו חסמוכין לה מאר מותר לשאת ולתת עמ
עמהם ואפילו הן משועבדים לה במח דברים
אמורים בארץ ישראל אבל בחוצה לארץ אין אסור אל
אלא ביום **לפי** בלבד וחר משא ומתן **לפי** דאס
ואסור משום דאזיל ומורה **לפי** וענין משום לא יס
ישמע על פיר הלכך כל הרבר שמתקיים אסור למכ
למכור להם ששמה בו ואזיל ומורה **לפי** ומותר לק
לקנותו מהם שהוא עצב במכירתו ואינו מורה ורב
דבר שאינו מתקיים מותר למכרו להם ואסור לק
לקנותו מהם ותראבד בתב שאפילו דבר המת
המתקיים אסור לקנותו מהם **לפי** המעות מתקיי
מתקיימין ביר ור' פ' שאין במכירה משום דאול
ומה אלא משום שקינח צורך **לפי** הילכך כל דבר
שאינו לצורך תקרובת מותר למכרו להם ומותר ל
ליקח מהם בדבר המתקיים אבל דבר שאינו מתקיי
אסור ליקח מהם ששמת הרבה במכירתו ואזיל ומ
דמורה ואסור לשלוח לו דורון ולקבלו ממנו ואם
אי אפשר לו שלא יקבלו משום איבה יקבלו ממנו
ולא יתנה בו ובגוי שמכירין בו שאינו עובר **לפי** חבל
מזהר ואסור להשאיל ולישאל מהן וללות וללות
מהן ודווקא בלא ריבית אסור להלות אבל מותר ל
להלות בריבית ואסור לפורע ולפרע מהם מלוח
בשטר אבל מלוח על פה נפרעין מהן מפני שהוא כ
במציל מידם והאירגא אפילו מלוח בשטר חשבו לח
להציל מידם אפילו אינו בריבית וכל שכן אם היא כ
בדיבית אבל חיוב דאיבא מכבד קאמ בירושלמי ש

שאינו נפרעין מהם שאינה חשובה כארבעה וכו' בת
א' ח' ראש' ז' רב' זה מיירי בשאינה בריבית אבל א
אם היא בריבית אפילו במשכנו חשבו **לפי** **לפי**
נפרעין מהם ואם נשא ונתן ביום **לפי** אסור וב
ובשלשה ימים שלפני **לפי** בארץ ישראל לרב אלפס פ
מותר ולרבי יוא אסור ולזה הסכים א' הראש' ז'
אסור ליכנס לבית הגוי ביום **לפי** וליתן לו שלום פ
מצאו בחוץ מותר אבל יאמר לו בשפה רפה ובכבוד
דאש' ואסור לבפול לו שלום לעולם למיכר טוב ל
להקדים לו שלום כדי שלא יתחיל חנוי וינסדר לבס
לבפול לו גוי החולד **לפי** **לפי** **לפי**
למרחוק בהליכה אסור לשאת ולתת עמו ונחזקה פ
מותר דאם נקשרו חבורות חבורות יחד אח בחזקה א
אסור שגיבד הרבר שדעתו לחזור שם ויש' החולד ל
ל' **לפי** בהליכה מותר לשאת ולתת עמו ונחזקה פ
אסור ואם יש' **לפי** הוא בין בהליכה בין בחזק
אסור והאירגא בתב הר' שבא בשם ר' ש' שהכל מותר
ולא עוברי **לפי** הם לא אזלי ומורה **לפי** ומתבררין
ונותנין המעות **לפי** מותר לו להלותו שאין חז
ל' ק' **לפי** מהם לא תקרובת **לפי** ולא גזייה אלא
איכלים ושתיים אותם ועור ביוז שיקר פרנסתו
מהם ואין גזשין ונותנין עמהם כל ימות חשנה וא
דאם היינו פורשין מהם ביום **לפי** היה לנו איבה ול
דלכך שרי וחכי תניא בתוספת במח דברים אמורים
בגוי שאינו מכיר אבל אם מכיר מותר מפני שהוא
במחזיק לו והניא נכנס לעיר ומצאם שמחי שמח ע
עמהם מפני שהוא במחזיק להם

קמח

שיש בה **לפי** א
אסור לילך ש
שם אם חדרר

עיר

מיוחד לאותו העיר לבר כגון שאין חדרר כבושה מה
מבאן לשם אלא לאותה העיר אבל אם מעבר לעבר מ
משם לעיר אחרת מותר ופ' **לפי** ר' עמא משיח חש
חשוא שיחשדוהו שהולך לשם **לפי** ומשום חבי קא
קאמ' בירושלמי שלא אסור אלא באכסנאי בן עיר פ
מותר שיירא מותר שבו דרר שיירא לילך בכל בת
א' הראש' ז' יש שכתבו שאם יהודים דרים בעיר מ
מותר דתליצ' דלבר עם היהודים חולד שם ומ
ומתיר הירושלמי אינו משמ' כן ולא שרי אלא בבן
עיר שהיה חוץ לעיר וחולד לביתו **לפי** ובתב
הר' שבא ומשום הר' סעמ' רחשדא אפילו יש' הר' ב
בעיר שיש **לפי** בה אסור לילך לרחוב **לפי** שם אם
אין אותו רחוב פתיח לשווקים אחרים וג' בחולד
שם כדי לעבורה וכל שכן שאסור ליכנס לעולם **לפי**
לחצר **לפי** ואפילו לרבר עם אחר מהם ואיפשר אפ'
פל עסקי רבים ואפילו על פקוח נפש אסור ליכנס
שם כדאמרין גבי מעיין דמושר מים לפני **לפי** שלא
שתה אפילו אי מאית אילא שתי **לפי** וחר' יתה בת
דמשום **לפי** שבעיר אין לאסור לילך שם אלא מיירי
שעושי' יריד ביום האיד לפי שהגוים מתקבצין מב
מבמה מקומות והולכין שם אסור שלא יתאגרא
באחר מהם חולד שם לסחולח ולבבר **לפי** אבל בעיר
שעושי' שם יום **לפי** ואין חולדי' שם משאר מקומות

בצניעה אם ירצה יעבדו ואל יחרג ואם ירצה להחמ להחמיר על עצמו וליהרג רשאי ואם הוא בפרהסיא חייב ליהרג ולא יעבור במה דברים אמורים שחגוי מבויין להעבירו על הרת אבל אם אינו מבויין אלא ל להנאתו יעבור ואל יחרג ובשעת חסד אפילו על מנהג בעלמא שנהגו אם באים להעבירו עליו יחרגו ואל יעבור ובפלו ובגילוי עריות ושפיכות דמים אם אפילו בצניעה יחרג ולא יעבור ואפילו אין הגוי מ מבויין להעבירו על דת אלא להנאתו אסור לארם ל לומר שהוא גוי כדי שלא יחרגו רביון שאומר שה שהוא גוי חרי מורה לרתם וכופר בעיקר אבל מי שנתחייב מיתח ומציל עצמו במה שבורח לבית פלו בתב אא חראש זל שיכול לברוח לתוכו ואין בזה מ מורה בעבורה זרה

הגרים עשׂ קנח

שורדין לבו
לבור או למ
למקום סבג
סבגה על הדואה אותם להעלותו אפילו אם ית יתו לו שבר לפיכך אע להפואתו אפילו בשכר וא אם מתוירא מהם או משום איבה מרפא אותם בש שכר אבל לא בחנם ומכל מקום אין מורדין אות אותם לבור בידים אבל המינין והמסורין ומשומד אוכל גבילות להכעיס והאפיקורסי מורדין אותם ביום

רבר קנט

תורה מותר לה
להלות לגוי ב
בריבית דסע
דסעמא דריבית ברכתיב וחי אחיד עמד וגו' אע מ מצויין להחיות וחכמים אסרוהו משום גזרה שמא ילמם ממנו וברבי חיו שרי ובגדל רבנן ולי דליבא למיחש שמא ילמד ממעשיו שרי אפי' ביותר מברי חיו ושאר כל ארם גמי לא אסרו אלא בריבית דאורייתא אבל ריבית דרבנן שרי והאידנא נהגו הי היתר לכל בכל מיני ריבית משום שאי אפשר לגו ל להשתכר בשום משא ומתן אם לא שנשא ונתן עם עמחם אם כן לא סייר בריבית שמא ילמד ממעשיו סמי משאר משא ומתן ~~מותר~~ מותר להלותו בריבית ביון שאנו אנו מצוין להחיותו ואסור ללות ממנו בריבית ואם לא ~~היה~~ הוא הנהגו לו ~~דגב~~ משום ולסגי עור לא תתן מב מבסול

ריבית קס

הואיל ואתא ל
ליון גימא בי
ביח מילתא מ
מאר מאר צריך ארם ליזחר באיסור ריבית ובמהל לאוין נאמר בן ואפילו הלוח והנותנו עובר מח שאין בן בשאר דיני ממונות שאם ארם רוצה ליוזק בצבסיו רשאי אבל מעני רגילות החסא מזחיר גם ב בלות וכן בערב ובערים המתעסקין ברבר וכל הג חנות בריבית צבסיו מתמוססין וכלו כפר ביצי ביציאת מצרים ובאחי ישראל וכל התולה מעותיו

בלאן הכי חגיע זמנו למות ורב אלפס התיר בזה ואא חראש זל בתב בסברא ראשונה ובחולי שצריך אומנות להפאותו ואין בו סבגה לרביי הכל מתרם מתרפאין מהן ובל זה בשאינו מומחה לרבים אבל אם הוא מומחה לרבים מתרפאין ממנו בכל רבר ד ולא מרע צפשיה חילכר גוי אומן מקיז דם ביון שה שהוא מומחה מקיזין ממנו וריפוי ממנו כגון לב לבחמתו מתרפאין אפילו מהכל ובכל מקום שאין מתרפאין אפילו הוא ספק חי או מת אין מתרפאין ממנו שוראי ימיתנו אבל אם הוא ודאי מת מתרפאין ממנו דלחיי שעה לא חיישינן ואם אמר סם פלוגי יפה לו וסם פלוגי רע לו יבול לסמור ע עליו שירא שטא ישאל גם לאחרים וארם שקרוב למלכות יבול להתרפאות מהכל אפילו ממי שאינו מומחה שירא לעשות לו רעה ואם הגויים מתקנאי בו או שהוא שוגאו אפילו הוא קרוב למלכות אסור אסור שהגוי מוסר נפשו עליו לעשות לו רעה ובל מה דאמרן חיינו בשבא להפאותו בסם אבל אם באל להפאותו בלחש מותר שאין בו סבגה במה דברים א אמורים בסתם שאינו יודע אם מזכיר שם פלו אבל אם יודע שמזכיר שם פלו אסור אפילו אם יודע שוד שוראי ימות ודחג רבסתם מותר בסתם גוי אבל מ מין אפילו סתמא גמי אסור שוראי מזכיר שם פלו ומיהו להתרפאות ממנו על ידי סם ריגו בשאר גוי ד דעלמא לבל רבר וגוי דעלמא שבא להפאותו ואמר לו קח ממי אלו או מאילן פלוגי שהוא של פלו יקבל ממנו בראמדין בכל מתרפאין אפילו באיסורי הנא במקום סבגה או אפילו שלא במקום סבגה אם הו הוא ברור הנאתו כגון מציח חלב של שור הגוססל על גבי מבתו וביוצא בו חוץ מבעצי פלו ורוקא שא שאומר לו שאין לו רפואה אלא במים אלו או מאילן זה שאז נראה לו באלו חיסר גותו ממשות בפלו אבל אם אומר לו קח ממים אלו או מאילן זה ולא הזכיר לו שם פלו ואין מאותו המים או מאותו האילן מצ מצוי אלא אלו מותר ביון שלא תלח הרפואה במה שחן עבודה זרה

קנו

מסחפרין מהגוי שעיני
שמא ילמם ממנו
ברשות הרבים שחב
שחבל עובדין ושבים שם מותר שהוא ירא וכן אם ה הוא מסתכל במראה מותר שאז נראה בארם חשוב וירא לעשות לו רעה ולא התירו להם להסתב במרא אלא למי שמסתמר מן הגוי וביוצא בו כגון שמסמר לעצמו או שחושש בעיניו משום רפואה אבל בלאו חבי אסור משום לא ילבש גבר שמלת אשה וגו' ח חמסתמר מישר ביון שהגיע סמור לבלוריתו טלשה אצבעות מבל רוח שומס ידיו וכן הקרהה עענס ו ה' אסור לעשותה להם

קנו

העברות חוץ מפלו
וגילוי עריות ושפי
דשפיכות דמים שא
שומר לו לארם שיעבור עליהם או יחרג אם הוא ב

קנב

מעמידין בהמות בפוגדקאות שלהן כשעובדי עז זכרים אצל זכרים

אין

וצקיבות אצל צקיבות מפני ששני צדדיהן נקראין זכרים וזכרים אצל צקיבות ואין צריך לומר צקיבות אצל זכרים דזכרים אצל צקיבות ואין מוסרין בהמה לדעה של שלהן דהא צקיבות אצל זכרים ללמדו ספר או אדם אומנות וד' שפסס שמותיה לחעמיר אצלם בהמך דקיימאלו שאין חשודין על חרביעה ואין מתייחס מתייחדין עמהם מפני שהם נקראין על שם צקיבות דמיא ואם נזדמן לו בררר אם ודאי חגור סייח סופלול למ לימינו ברי שתהא ימינו קדובה לסייה דמיא שהיא חגורה לו על שמאלו ואם הגוי יש לו מקל בידו סד סופלול לשמאלו היו עולין בעלייה או יורדין בירי בירירה ויהא ישר למטה דגוי למעלה אלא לעד לעולם יחא ישר למעלה כגון בירירה יהא ישר אח אחרון ובעלייה ראשון ולא יסחה לפגיו שאל לו ל להיבן אתה הולך ירחיק הררד ולא תתייחד אשה עמהם אפילו הם רבים וצוותיהם עמהם ובהגב בישר שרי דגוי אסור ופגיו דווקא באשה שאינה ח חסובה אבל אם היא חסובה וקדובה למלכות מות מותרת להתייחד שאין חוששין לא משום שפיכות ד דמים ולא משום ערוה ובל אשה מותרת להתייחד ב בין הגויות וד' פ' דבל אשה אסורה להתייחד עם האנשים משום ערוה

קנב

שעוב עז לא תתוילר לישראל ב ביצה לביצה

צברית

מפני שהסורר על שפיכת דמים ואפילו היא מומחית וכן מטעם זה לא תניק לבנו של ישר בכל בביתח ואפילו אחרים עומדין על גבה ולא אפילו בבית ישר אלא אם כן ידעו שפיכת דמים או ידעו יוצאין ונכנסין מותר לילך ולהניק בבית ישר אבל אין להניחו עמו לבדו בלילה וישראלית לא תניק ל לבן גוי אפילו בשכר ולא תתוילר לצבריות בחגם א אבל בשכר מותר כמה דברים אמורים בחול אבל בשבת אסור אפילו בשכר ובתב חרש באחד שריב בשכר דווקא במיילות ידוע שמתעסקה בבר שאז יחיה לה איבה אם לא תעשה אבל אשה שאינה רגיל בבר אפילו בשכר אסור דליבא איבה דמצי למימר אינה בקיאה בבר

קנב

מכה וחולי שיש בה בהן סכנה שמחללין עליהן שבת אין מ

בל

מתרשאיין מהן דביון שחשודין על שפיכות דמים דדאי יחרגו ולא יחוש עליו שיאמר עליו שהוא ח חרש שיש לו סעצה לומר מסוכן הוא למות וכן בר ברבר שאינו חולח ואינו בו סכנה כמו ריבדא דכוס דכוסילתא שחקין לו ישר ובואב לו המקום לא ית יתרמא ממנו דביון שאין ברפואה זו אומנות אם י ימיתנו לא יתלו חרבר בחסדון ודיעתו אלא יאמר

יחודים דדים במקום אחר ואי לא מדבני לגוי איבא פסירא שרי ובתב בספר חתרומות אפילו לפי זה אין להתיר אלא שזרמנה לו אבל לקנות כדי לחרד להרויח לא אין מוציין לחן כל רבר שיש בו נזק ל לרבים כגון דובים ואריות ולא שום בלי דיון ולא סדן וכבלים וקולרין ושללאות של ברזל ואפילו עשת של ברזל שראוי לרדד ולעשות ממנו בלי אסור אסור ולא משחזין להם בלי דיון ולא צוצין להם מקום שרצין בו בני אדם ובשם שאסור כל אלו למכ למכור לגוי בר אסורין למדברם לישר החשור למד למדברם לגוי ולא לישר ליכסין אפילו אינו הרהב בהן כיון שעל ירי חזיון עומד על צפשו ומלכסס הב חבירות והאירצא צהנו למכור כל בלי דיון לגדים ב ביון שעל ידם מצילין אותנו מהאויבין הנאים על העיר אין מוציין להם בארץ ישר כל דבר המחובר כגון אילן וקמה אבל מוציין על תנאי שיקרץ כך ב בתב חרמבם ורב אלפס אסור גם כזה אלא אם כן ק קצץ אותו תחילה ומסרצת לא הראש זל כמו חרמבם בם וחרמבם בתב והוא הדין גמי בחרצה לארץ גמי אסור גזירה אסור ארץ ישר ולא גזירה דבריו לא אחר אש זל אין מוציין להם בתים ושרות בארץ ישר אבל משבירין להם בתים ולא שרות ובחוצה לארץ בין בתים בין שדות מותרין בין למכור בין להשכיר ובלבד שלא ימכור או ישכיר לשלשה גוים ביחד בשב בשבוצת היהודים אבל לאחר או לשנים יכול למכור או להשכיר כמו שירצה ולא חיישינן שמא ימכור ח הוא או ישכיר לאחרים ולא התירו להשכיר אלא לא לאוצר או לשאר תשמיש חרץ מלרירה אבל לרירה א אסור להשכיר מפני שמכנים לתוכו עז והאירצא צ צהנו להשכיר את לרירה ביון שאין צוהגין להכביס ע עז בביתחם תמיר אסור ליתן להם מתנת חנם כדא בשאינו מכיר אלא אם מכיר או שכנו מותר וב ובן מותר לפרנס ענייהם ולבקר חוליהם ולקבור מיתיהם ולחטפיהם ולגחם אביליהם משום דרבי ש שלום וכן אין ממחי ביד עגי גוי מליטול לקס שכל דפאח ואסור לשכוח במה נאח גוי זה ובל שבו שלא לספר בשבת מעשה ידיו אבל אם מבין בשבת לח לחודות לחסבה שברא בריה נאח כזה מותר גוי ח העישה משתה לחופת בצו או בתו אסור לישר לאכל שם אפילו אבליהם ושמם של עומד עליו ומש ומשמד וגאיתו אסור מקודם החופה משיתחיל לחביו שום דבר לצורכי החופה ולאחריה בסתם ש שלשים יום ולאחר שלשים יום מותר אבל אם אומ שמומינו בשביל החופה אסור עד שנים עשר חוש ולאחר שנים עשר חוש מותר אפילו הוא אומר בשב בשביל החופה ואם הוא אדם חשוב שחגוי שמח בו אם אומר מחמת החופה אסור אפילו לאחר שנים ע עשר חוש אפילו אינו שומע עמנו שמדחה לפי דמ רמסחמא מודה ביון שהוא שמח בו שהוא אדם חשוב ואם הגוי שולח לו לישר לביתו עושות חיון או דגים בתב לא הראש זל בתשובה שמותר

אשה שלוח מחכרתה בכר אין צריך שתעשנו רמ"ם
אפילו אין לה ולא יצא השער מי שיש לו איז מות
ללוות לו סאה בסאה ברי לזרעה בשדה והוי כאלו
התנו שיקח בעל הבית סאה אחת תחילה מהיוצא ב
בשדה וחלקו חנוכה ואין באז חלואה ובמקום שר
שריד שהאריס גותן תבואת חזרע ואם לא יתנו יע
יעכירצו בעל הבית יכול ללוות לו סאה בסאה אפילו
לאחר שירד לתור חסד ובמקום שרד בעל הבית
ליתן תבואת חזרע והאריס גתרצה ליהנח או אינו
יכול ללוות לו סאה בסאה לזרעה אלא אם כן הלך
הלוחז מיר כשירד לאותה שדה כתב א"ה ראש זל
בתשובה הלוחז לחמרו חסין ועשה עליו שטר מכר
וכר סאין וטועו חלוח שאין לו לפרוע לו אלא רמי
החסין בשעת הלואה אם יביר המלוה שיצא השער
בשעת חלואה או שהיה לו ללוה אפילו סאה אחת צ
צריך שיתן לו חסין אחת חסין ואלא לא יוכל לב
לברר ישבע הלוחז שלא היה שער בעיר וגם לא ח
חיו לו חסין וישלים רמיהן בפיה הלואה ואם ית
יתחייב לו חסין וההלואה הייתה במקום אחר והת
זהבביעה במקום אחר וחסין יקדים במקום חת
התביעה יותר מבמקום החלואה יתן לו בשוויין במ
במקום החלואה כתב הראב"ד שלא התירו כשיש לו
אלא ללוות סאה חסין בסאה של חסין אבל סאה ח
חסין בודחן אסור אפילו פ"ה שחן בשער אחר ויש לו
דוח

מי קטב שיש מעות אצל חב
חברו שהלוחז ואו
ואמר תו לי מעות

שאני רוצה לקנות בהן חסין ואומר לו אין לי מעות
אבל צא וחשוב כמה שוים החסין ועם עלי כחיטי
בשער של עכשיו ויהיו לך אצלי חסין אם יש לך ח
חסין בגר הרמים שחייב לו מותר ואם לאו אסור
א"ע שיצא השער אבל גותן לו עתה מעות על חס
אויסין ליתנם לו כל חשנה בשער של עכשיו מותר א
אם יצא השער אפילו אם אין לו חסין כאשר יתבאר
צ"ע אומר לחברו הלויני מנה ואמר לו מנה אין ל
לי חסין יש לי במנה שאני גותן לך ונתן לו חסין
במנה וזהו דלוקח ממנו בתשעים דבר זה אסור מ
בפני שוואה בדיבית שנותן לו שבעים והוא מחזיר
לו מנה במה דברים אמורים בשמורע לו לבסות ח
חמשה במעלות דאז צוחזי בריבית אבל גותן לו חסין
שדה מנה מותר ואפילו בשמורע לו מעות דוקא ש
שאמר להחלילה הלויני מנה אבל אם אמר הלויני ח
חסין מותר בתב הרמב"ם אף על פי שחכמי אסרו
שאם עבר ועשה כך מוציא ממנו מאה שאפילו אבס
דיבית אין באז והרמב"ם כתב שאבס דיבית הוא וא
אין מוציאין לא מלוה למלוה ולא ממלוה ללוה
ולזה אסרים א"ה ראש זל ואפילו לפי
זה אם רוצה לפרוע לו חסין
מותר אלא שאין
בזמן אותו
לפרוע
חסין כדי לחצוא מיד

מקבלין ממנו ואם אין חריבית של קח בעיר בגז ש
שאינו דבר מסויים אין מקבלין ממנו והמקבל ממ
ממנו אין דוח חבמי צוחזי חסין ודוקא בבא לע
לעשות תשובה לעצמו או אין מקבלין ממנו שלא ל
לעול דלת בפני בעל תשובה אבל עומד במדרו מו
מוציאין ממנו בעל כרחו ואפילו בבא לעשות מעצ
מעצמו לא אמר שאין מקבלין אלא ממי שרוב עסקי
ומחיתו בריבית לפי שתשובתו קשה אבל במי שע
שעשה באקראי מוציאין ממנו בעל כרחו מי שח
שהיה לו ליתן לחברו דיגד של ריבית ונתן לו בשכ
בשביל חמשה מרות של חסין וחזי צמברין ארבע ב
בריצר בשבא מלוה לחחזירו לו צריך להחזיר לו רב
חמשה מרות ומיהו אם רוצה לחחזיר לו רמיהם די
דיגד ורביע רשאי שהמקח קיים א"ע ששעשה באי
באיסור ואם נתן לו בריצר גלימא שהוא דבר מסו
מסויים צריך לחחזירה לו ואם המלוה שבר מהמל
מהמלוה חפץ באותו דיגד של חריבית ולא היה רא
דאי לשוברו בחצי דיגד בשמוציאין ממנו להחזירו
מוציאין ממנו כל הריצר מעלם אף על פי שהוא לא
קבל ממנו אלא שזה חצי דיגד שטרשיש בו ריבית
בין של תורה בין של דבריהם גובה הקדו ולא הרי
הריבית בראש שאין חריבית בשטר אלא הערים מ
מעירין על פה שפסק עמו ליתן לו ריבית אבל אם
הערים מעירין שכלל קרו עם הריבית וכתבו בשס
בשטר אינו גובה לא קרו ולא ריבית

אסור קטב ללוות סאה
בסאה ובן ב
כל דבר חוץ

ממסבע בין אם קצב לו זמן לפירעון בין אם לא
קצב שמה יתיקדן וצמצא שנותן לו יותר בשחלוחז
אם לא שיעשנו רמ"ם שאם יתיקדן שיתן לו רמים
ואם לא עשאהו רמים וצתיקדן ונתן לו חסין שחז
שלים בשעה הלואה ואם חזרו ציתן לו חסין ודיגד
זהב שיש לו דין קרי שאסור ללוות דיגד וחב בריצר ד
דגב שמה ארבע שעה בשעת הלואה ארבע ועשר ד
דיגדי נסת ונא שנה בשעה פירעון חמשה ועשרים
אבל מותר ללוות דיגד בסח בריצר בסח דבן כל שאר
מטבע וזהו בשוואה מהלואה אבל אם גססלו ואינו
יוצא בהוצאה הוי כשאר מרי ואסור ללוות זה בזה
ואם יש ללוה אפילו סאה אחת אפילו אינו מצוייה
עתה בירד בזמן שאין בירו עתה המפתח אדער שי
קובא בגו שיהא סאה בירו לוח עליה מנה סאין אם
אפילו בלד בזה דבשביל כל סאה וסאה שלוח אצ
דואין חסאה שלו באלך היא נחלסת מיד למלוה ואם
התייקר ברשות התייקר ובן אם יצא השער שבס
שבשוק יבול ללוות סאה בסאה ופ"ה ראש זל אין
לו מעות ללוה ושראמן כתב שאין יכולין ללוות ע
על סמך שער שבשוק אלא אם כן יש לו מעות לל
ללוה וכתב א"ה ראש זל אפילו לפי דבריו אין צר
צריך שיתן לו רמ"ם סאה אחת בתב חרמ"ם הוא
שרי ללוות סאה בסאה כשיש לו או בשיצא השער ד
דוקא בשלא קצב לו זמן הפירעון אבל אם קצב לו
זמן אסור בכל ענין וא"ה ראש זל לאחזיק מנה

כגוי לומי' שהם של גוי ומלוח אותם בריבית רוצו מסור לחוסר לבבות ליפרע ממנו ואפילו אם חזקה גותו לו יותר מדעתו בשעת הפירעון שלא חזקה עמו ואינו אומר לו שנותנו לו בשכיל ריבית אסור אחר על פי שרשי מתיר בזה וגם הרמב"ם כתב להיתירא ולא בחירא לאא הראש' ול ואפילו אם אומר למלוח אני מוחל הריבית ונותנו לו כמתנה אסורה וחגאונים בתבן שאם מחל הלוח למלוח ריבית שלקח או שעתיר ליקח אע"פ שקצו מירו או גזתו לו כמתנה אינו בלום שכל ריבית שבעולם מחילה היא אבל חתורה לא מחילה ואסרה מחילה זו לפיכך אין המחילה מועלת בלום ואפילו בריבית של רבניהם וחרמבם חלק על זה וכתב שהמחילה מועלת וא"א הראש' ול כתב וראי אם לקח ממנו ריבית וצריך לחזירה לו מועלת מחילה לפוסדו כמו בכל גזל אבל בשעת לקיחת הריבית אפילו אם אב אומר אני גזתו לו כמתנה אסור לקבל ולאר ריבית שבשעת חלואה לבד אסורה אלא אפילו ריבית מקרמת וריבית מאוחר גמי אסורה והיבי דמי מקרמת בגון שנתן עיניו ללוות ממנו והיה שולח לו ואומר בשכיל מעות שתלויני מאוחרת ל לאחר שהחזיר לו מעותיו ואחר כך היה משלח לו ואמר לו בשכיל מעותך שהיו בסילוח אצלי וירא שאינו אסור אלא במפרש שבשכיל זה משלח לו אבל בסתם מיתר והרמב"ם אסר אפילו בסתם ובספר המצות כתב וברב"ר מועט בסתם שאינו גיבר שבשכיל זה חלואה הוא עושה אבל ברב"ר מרובה אפילו בסתם גמי אסור וצריך חמלוח לזהר שלא ליהנות מהלך שום דבר כל זמן שמעותיו בידו אפילו ברב"ר שהיה עושה לו את אס לא חלוהו וחמ"ה שהמלוה גזנה מ מחלוח בלא דעתו שכיון שגזנה ממנו בלא רשותו גראה סומך עליו שבשכיל מעותיו שבירד יסבול לו אבל אם גזנה ממנו ברשותו מותר ברב"ר שהיה עושה לו את אס לא חלוהו ובלבד שלא יהא דבר של פרהסיא בגון לודר בחצרו ולהשתמש בעבדיו שזה הוא אסור בכל עניין ברלקמן ואסור להלווא בריבית אפי' לבגין ולבגי ביתו אע"פ שאינו מקפיר עליהם ובראיתא נותנו להם כמתנה אפילו חבניא אסור ברי שלא להחזירם ברב"ר ואפילו במלאכה יש בה משום ריבית שלא יעשה עמו מלאכה על מצת שיעשה עמו אחרת לאחר זמן כרתנן אמר ארם לח צבש עמי ואנכש עמר ולא אמר עורר עמי ואנכש עמר שפעמים שהאחרת שעושה לו חברו בברה יד יותר מאותה שעשה לו ובשבר שממתין לו מלפור מלפור עז שבר עבודתו עושה עמו מלאכה הברה יותר מזאת שעשה לו ואפילו באותה שעשה לו אם חברו יעשנו לו בזמן שבברה לו בזמן שבברה יותר אסור כרתנן לא יאמר לו לגבש עמי בגריר ואנכש עמר ברביעה ואפילו ריבית ברבדים גמי אסור של יקדים לו שלום אם לא היה רגיל ליתן לו שלום ול לא יאמר המלוח ללוח חוריעני אם בא איש מלוגי ממקום מלוגי וכיוצא בזה על כן צריך לזהר בעב בעניין ריבית שלא לבקש שום צד היתר בי חזא דבר המוסר לאדם ואם היום יפתח לו בחורה של מחס

יוסיח עירי יום יום ער שיפתח לו בפתחו של אולם ומיחו לא אסרה תורה אלא ריבית חבא מיר לוח למל לחלוח לפיכך יכול ארם לומר לחברו חילד זוז וחלוח עשר דיגרי לפלוגי ודווקא שאומר בר בעצמו בלא דעת הלוח וגם לא יחזור ויקחנו מהמלוח וגם לא יאמר הלוח למלוח אני לא אתן לך אבל פלן יתן לך בשכילי אבל אם יש בו צד אחר מאלו אסור ואם המלוח אומר ללוח אני מלוח לך על מצת שתתן זוז לפלוגי פשיטא שהוא אסור אע"פ שאינו ח חייב לו כיון שבשליחותו גזתו לו וכן מותר לארם שיאמר לחברו חילד זוז ואומר לפלוגי שילוח לי מעות ואפילו לבן המלוח יכול לומר כן והוא שיח גדול ואינו סומך על שולחן אכיו אבל אם הוא סומך על שולחן אכיו אסור דכאלו גזתו ליר המלוח דמי ותלמידי חכמים מותרין לחלוח זוז לוח ברי בריבית לפי שיורעין שהוא אסור ונותנין אותה במתנה גמורה ורוב ברב"ר מועט שארם רגיל לית לחברו במתנה אבל בית-מכאז לא ומעות של יתו יתומים מותר לחלוחן קרוב לשבר ורחוק לחפטר פ"ה שאם יחיה ריוח שיחלוקהו ביניהם ואם יהיה הפסד שיחיה הבל על המקבל וחמ"ה בכל ריבית דרבנן וכן חזין במעות של הקדש שחוקרשו לעניי או לתלמוד תורה או לצורך בית חבנסת אבל אסור לחלוחן בריבית דאורייתא אע"פ דחוקרשו גמור בגון שחוקרש לברק הבית מותר לחלוחן אפילו בריבית דאורייתא

כל

קטא

דבר אסור ללות ב
בתוספת בין בסח
בבסח בין אוכל

באוכל בין אוכל בכסח אע"פ דבתיב צדכ בסח צדכ א אוכל מרביצין כל דבר ופ"ה חוץ מקרקע בגון שחל שחלוח לו חמש צפנות סעודות בשש חוץ חשוח מפ מפחות משנה פרוסה וחרמ"ה כתב דאפילו בפחות משנה פרוסה אסור מן התורה אבל אין מוצאין או אותו ברייגין ער שיחא גזתו פרוסה אמר רבנן גזמן כללא רביתא מל אגז נטר לי אסור פ"ה בשכיל המצות מעותיו גזתו לו שבר בין אם דרך חלואה או דרך ממכר או שבירות אלא שהוא דרך המצתה הוא מרביצין וזה אכס ריבית דאינה יוצאה ברייגין וכתב הרמב"ם גמי שאינה יוצאה אם תפס לוח משל מלוח לא מפתקינן מיניה וא"א הראש' ול כתב אפי' תפס לוח משל מלוח מפתקינן מיניה דאחר שנתנו לוח למלוח הוא שלו וריבית דאורייתא שהוא דרך ח הלואה ברב"ר קצוב יוצאה ברייגין וכן בהילוחו על חצרו ואמר לו על מצת שידור בו חגם או ישכירוהו לו בפחות וכיוצא בו במה דברים אמורים שהמלך קיים אבל אם מת אין הבגים צריכין לחזיר אח עלפי שזרעין שהוא של ריבית זאת הוא דבר מסווי בגון פרה וטלית צריכין להחזיר משום בבור אביה ודווקא שעשה תשובה בחייו אלא שלא חספיק להח לחזיר ער שמת אבל לא עשה תשובה אין חייבין בכבודו שיחזירו משום בבור וחיבא שבא לעשות ת תשובה לחזיר הריבית אם הוא דבר מסויים מקב

יודע שהוא של ישרא אסור הוא ללוות עליו ואז אם
אינו יודע שהמסבון של ישרא בכוון שהוא מלכוש של
ישרא שאין הגוים רגילים בו מכוער הרבה ליקח ריב
דיבית וחלמבז חלק על רביו ריב ישרא ששלח מש
מסבון על יר גוי ומיחר גם הוא מורה שאם השאיל
הישרא מסבון לגוי ללוות עליו לעצמו שמותר אה ע
אל פי שחולר הגוי ופודע ישרא בעל המסבון למלוח
קרן וריבית דהא אקצייה לגוי וקצייה במשיכה

קעג

שאמר לישראל לוח
לי מעות מישראל בר
בריבית בתבורכו

גרי

ברשם ורבו אבז שמותר למלוח ליקח הריבית מיר ישר
ישרא השליח אעפ שאין שליחות לגוי וזעשה של
המלוח לחוליר מעותיו לגוי ולחביא לו מסבון וא
דאמילן אם פראו השליח במעותיו ונתן למלוח ק
קרן וריבית מותר שלא אסרה תורה אלא ריבית הב
חבא מיר לוח למלוח וזה לא לוח הוא אלא שליח
בעלמא וקצת המלוח דהמסבון על הגוי במעות שה
שהלוח עליו והוי באלו מוכרן עתה לוח הישרא שפר
שפראחו וכו בתב אבי העזרי ובתב שאמילן הגוי א
אלם ואינו פודע לשליח יכול המלוח ליסדל הריב
ממנו אבל אם חזכיר לו הגוי שהוא אלם לא יסול מ
ממנו דאא הראשון בתב בתשובה שצריך שיאמר
המלוח לשליח אתה תהיה שלוחי לחביא לי המסבון
מיר הגוי באחריות ולחוליר לו המעות על אחרי
אחריותי וכן בשעת פרייה תהיה שלוחי להביא לי
מעותי עז הגוי ויהיו באחריותי מיר בשיצאו מיר חג
הגוי וכן תהיה שלוחי לחחזיר לו המסבון ואם א
אינו מאמינו יאמר בר בלבו ואין צריך לחזיריני א
או יתנה עמו שלא יהא צאמו לומר צאגס או גאבר אל
אלא בערים דאם עשה כן ובשעת פרייה אומר השלי
השליח ולא אצנח לך אמת תחילה אלא שכי הוא
יאמר המלוח איני מאמינך אלא לרברים הראשונים
אני מאמין שאינו רוצה לחחזירי ברשע אבל חוש
החוש אני לרבינך דאני רוצה לקבל ממך המעות
דבשיבא הגוי ויתן לי המעות אתו לו מסבון ואמיל
אם ירצה לישבע איני צאמו דאמילן עדים צעידין ש
שחוא של ישרא לא מחגי בית שהורה תחילה שאינו
שלו גאחאם יאמר השליח למלוח אל תמכרהו כי
הגוי אלם אין המלוח צריך לראש לרבריו כי אין למ
למלוח עם הגוי בלום ואם השליח ירא ממנו יציל
עצמו ויטרה המסבון או יטות מסבון ללוו בדי ש
שלא יסיר בהמתנה ומרברי הרמח יראה שצריך ש
שלא יחיד המעות באחריות השליח אבל על המסבון
אין לחוש אם הוא באחריותו שכתב ישרא שאמר לת
לחבר סול מעות הללו והלוח איתם לגוי בריבית
אם אחריות המעות על השליח בחולבא או בחובאח
אסור למלוח ליקח הריבית מיר השליח או מיר ש
שלוח של שליח ואמילן עד מאה ואם אין האחריו
עליו אלא בשאר שלוחי אם שומר חנם שומר חנם ו
נאם שומר שבר שומר שבר ומות ומלן שעשה שליח
לישרא חכור לקבל מסבון מיר גוי והלוח השליח ע
פלע לגוי בריבית מותר למלוח לקבל הריבית

שיתן הריבית לישרא רשיר וכו אם העמידו אצל הגוי
ואמר לראשון הניחם על גבי קרקע וכן עשה ונסת
וגסתלק ולקחם השני משם מותר

קעג

שלוח מעות מישראל
בריבית ובקש לחח
לחחזירם לו וצא

גרי

דמצאו ישראל ואמר תנם לי ואני אעלה לך בדרך שא
שאתה מעלה לו מותר ואמילן אמר אני אעלה לך
בדרך שאתה מעלה לו מותר שבשכיל הגוי צותנם לו
דאם העמידו אצל ישראל ואמר ישרא הראשון לגוי לוח
ליתנם לשני מרש' שהגוי געשה שליח הראשון ליתנ
לשני ואסור וזה פי כיון שאין שליחות לגוי לא נע
געשה שליח הישרא רשיר וכו היא נסקנת אלא הראש
ל ונעוה אמילן ליתנאם ישרא השני אינן שבשליחות
הראשון מקבלם מהגוי אסור ושלוח של ישרא הוא וכו
וכאלן מקבלם מיר ומי

קעג

שאמר לגוי
לגוי לוח ל
לי מעות

ישראל

מישר בשמר ומאי דוחבית לוח קרנא ורווחא עלי ח
הוא דהמלוח לא ידע שבשכיל ישרא לקח איתם ולב
ולכסות גורע לו לרבריו רת שחז שליחות לגוי
מותר רביון שאין שליחות לגוי אין שלוחו של הישרא
דאין למלוח עסק אלא עם הגוי ולמי רש' שיש של
שליחות לגוי לחמרא הרי הוא שלוחו של הישרא וא
דאסור ור' חתירו את לרבריו רש' ואמילן עשאו חל
הלוח שליח בפירוש ויש עדים ברבר וכתב אא הראש
ל לרבריו ר' אין חיתר בורבד אלא למלן למי שאינו
יודע שהוא לצורך הישרא אבל הלוח שידע שלקח
לצורכו הרי שלוחו הוא אסור למרש'

קעג

שנתן מש
מסבון ל
לגוי ללוו

ישראל

ללוות עליו מישרא בריבית כתב ר' שחוא מותר לו ל
ליקח הריבית אמילן חלר הגוי ופודע הישרא קרן
וריבית לישרא המלוח ומסתמא לא שביק היתירא ו
נאכיל איסורא דאקצייה גיחלי מסבון לגוי ותי קצי
קצייה במשיכה וכל מה שנתן לישרא בשכיל גוי זה
הגוי הוא צותן לו וכתב בספר המצות גלפי זה גוי
שמסבון לישרא בחיבו ומסבון המסבון לישרא בריבית
אסור לו ליקח הריבית מישרא בעל המסבון שחזיר
וראי לא הקצהו לו ומרברי אא הראשון ל ליקח במ
במשכונ של גוי ביר ישרא יראה שגם זה מותר וכתב
אא הראשון ל שגם כזה שישרא שולח מסבון גוי גוי ל
ללוות עליו צריך שלא יודע המלוח שהמסבון הוא ש
של ישרא ולצורך ישרא הוא לוח ואם יאמר ישרא שלי
הוא לא יאמינו המלוח והעדים לא יוכל לחביא כי
לא יוכלו לחעיד שאלו המעות עצמן שנתן המלוח
לגוי שחזר ונתנו לישרא שיוכל לומר להם עכבם ל
לעצמו וממעותיו הלוח לו חלכר אין בידו בח לו
לומר למלוח אל תקח ריבית מהגוי אבל אם חזק

המלוה

לחברד
על שדה
קסר

לחזור ולחשכיר לך בדבר קצוב לשעה אפילו אם בותבין בשטר ששחת ביד המלוה זמן רב קודם שחת שחכבירוה ללוה ולוהו על שדה ואמר לו אם לא תתן לי מבאן עד שלש שנים חרי היא שלו ולא אמר מעבשיו בענין שאם הפקח קיים תוך שלש שנים ו לא יאכל הפירות ואם אכלם לא יחזיר וחרי ליה א אבך ריבית ואם זה שתק והגיה בידו אחר שלש שני מפיני שהיה סבור שחלטה לו ובשגורע לו שלא קצ קצאה מוציאה מידו צריך להחזיר לו הפירות שאכל לאחר שלש שנים

המלוה

לחברד
סכום מ
קסה מטבע

בפסל דעסד מטבע חדש והוסיפו עליו שהוא יותר גדול ובבר מן הראשון אם הוזהר הפירות בשביל ח התוספת שנותנין יותר למטבע חדש ממה שהיו צו ציתנין בישן לא יפרע לו אלא לפי חשבון הישן ואם לא הוזהר הפירות אלא שהחדש שזה יותר לחתירו אם אין ביניהם אלא החומש מן האחרון שזה במד חמשה מהראשון נותן לו חמשה ואינו מנכה לו בש בשביל התוספת דאם הוסיפו עליו יותר מהחומש יפרע לו מטבע החדש כפי משקל מטבע הישן ול לא לפי המציין וחלף אם פחתו ממנו כד הוא חרי ו זכו הריד אם צוסינין ובספי של משקל שפחת מן חבסה שנתן או הוסיפו עליו כד הוא חרי

המלוה

מעית לח
לחברד ל
לא ידור

בחדור חגם ולא ישכור ממנו בפחות ולא יעשה מ מלאכה בעבור אפילו הוא בשל דבשביל מעותיו ח הבטלות אצלו הוא עושה אפילו בחדור דלא קיימא לאגרא דגכרא דלא עביר למיגר אם בא לדורכו א אחר שהלוהו צריך ליתן לו סכר וכל שכן אם אומ לוחיוצי ודור בחצירי שצריך ליתן לו שטר ובתב חרמ'ן דווקא לגתחילה שבא לדור בו אבל אם דר ב בו כבר ביון דחצר ולא קיימא לאגרא אפילו דאג אברא דעביר למיגר אם הלוהו ודר בו אין בא שר שום צד ריבית ואפילו לצאת ידי שמים אין צריך ל לתת לו ומכל מקום אם אמר לו חלוצי ודור בחציר בחצירי דהוי אבך ריבית ולא מפקינן ובחדור קיימ לאגרא אם אמר לו חלוצי ודר בחצירי חרי ריבית ק קצוצה והלוהו דגר בו' הוי אבך ריבית והרמבם כתב אפילו בחדור דלא קיימ לאגרא דגכרא דלא עב עביר למיגר דאם הלוהו ודר בו הוי אבך ריבית ואלא הרמבם זל הסכים לרבי הרמבם וחלוצי ודור בחצירי דהוי ריבית קצוצה אי קיימ לאגרא ואבך ריבית אי לא קיימ לאגרא אין חילוק בין אם אמר ל בין בשעת חלואה או לאחר חלואה שאין חילוק בי בין קצץ בשעת חלואה להדניה לו זמן אחר חלואה

בשביל חמשת חמעות והרמבם חילק שכתב ח חדר רבדתי שהמלוה לחברד ולאחר זמן תבע חיבו ואמר לו הלוה ודר בחצירי ער שאפרע לך חובר ח חרי דח אבך ריבית לפי שלא קצץ בשעת חלואה ורמ'ן פי' שאין חילוק ומיהו דווקא שאומר לו ב בשעה שמרויח לו הזמן אבל אם כבר הרויח לו חזמ הזמן ובא בתור הזמן ואמר ודר בחצירי בשכר מעו מעותיד שחן בסלות אצלי לא הוי אלא ריבית מאו מאוחרת . א' זל ולא מקרי ריבית מאוחרת אלא ב במה שנתן לו אחר שפרעו אבל ביון שאמרים בו ב בעוד שהוא חייב לו אסור ובהלוהו ודר בחצירי שח שהוא אבך ריבית לרעת הרמבם אפילו אי לא קיי קיימ לאגרא ולרעת הרמבם בקיימא לאגרא כתב דב אלמס לא מבעיא אם פרעו כבר ולא מפקינן מי מיניה דעלוה שכר הדירה שדר בו אלא אפילו לא פ פרעו הלוה עדיין ושאל הלוה שיצכה לו מחיבו שי שיעור השכירות שראוי ליתן על שדר בחצירי לא מ מהבינן ליה דצריך לפרוע לו כל החוב משלם והר אפרים חילק עליו כזה ובתב ביון שלא פרעו מעין שיעור השכירות מעיקר החוב ולזה הסכים א' הרמבם זל ואם משכן לו הבית זה יתבאר בדיני משכונח לקמן בעה

מלוה

אדם לחב
לחברד מצ
קסה מנח עלת

תצאי שיתעסק בו לריוח המלוה ער שיחא שני מצ מצנים ויחיה באחריות המלוה ער אותו זמן ולשיח שני מצנים יחזור שני המנים מלוה ומשם ואילך יח יחיה כל חריוח ללוה ובלבד שיתן לו שטר עמלו ער שיחיו שני מצנים שלא יחיה ריבית מוקדמת

ישראל

שלוח מע
מעית מח
מצוי בריב

בריבית וביקש להחזירם לו ומצא חבירו ואמר תצ תנע לו ואני אעלה לך בדרך שאתה מעלה לו אסור שאין ישר חלוה שום עסק עם חגוי ואפילו אומרת תנע ואני אעלה לך בדרך שאתה מעלה לו אסור דב בשליחתו הוא צותו לגוי ודומה למי שאומר לחב לחברד אני מלוה לך על מנת שתתן הריבית לגוי דמשיטא שהוא אסור לא מבעיא אם המלוה חייב ח המעות לגוי והמלוה צותנן לו בשבילוי כי הבא אל אלא אפילו אין המלוה חייב לגוי בלום ביון דבשכר חלואה צותן לגוי הריבית על פי המלוה הוי ריבית קצוצה ואפילו העמידו אצל חגוי ואמר לו חגוי ת תנע לישר זה והפטר ואני אתנה עמו שיתן לי קרן וריבית אסור דביון דקיבל מיר ישר גראח כגותן רי ריבית לגוי בשליחתו אבל אם קבל חגוי המעות מי מיר תישר הראשון ונתן לשני מותר אפילו לא מיר מירש מירש שפטר הראשון ומסתמא מספיקא דמ דמסר דתחייב לו השני ומותר אפילו אם צותן חר חריבית לישראל הראשון שבשביל חגוי הוא מקבל ואחרי דומה לגוי שמלוה לישר בריבית על מנת ש

בז הזה ליה במלוח ליש הערב ואם קבל עליו מד
מותר אפילו ליה ליה שקיל מישר קרן וריבית

ישראל

שלוה מעות מנוי ונתגיר
אם ער שלא נתגיר זקפון ע
עליו במלוח גובה את הק
הקרן ואת הריבית שהרי קורם שנתגיר חזר בולד
בקרן ומשעת זקפה חסוב בגבוי ואם לאחר שנתג
שנתגיר זקפון במלוח גובה הקרן ולא הריבית ופי
אם הראש זל דאפילו ריבית שעלה קורם שנתגיר א
אסור ליקח וגוי שלוח מישר בריבית ונתגיר אפ
אפילו לא זקפון במלוח ער לאחר שנתגיר גובה ק
קרן וריבית שלא יאמרו בשביל מעותיו של זה נתג
נתגיר זה וחוא הדין צמי לא זקפון עליו במלוח ב
ביון שלוח כשהיה גוי צריך לפרוע הריבית ובתב
הרמח שאינו נותן לו אלא ריבית שעלה קורם שנתג
שנתגיר אכל לא מה שעלה לאחר שנתגיר
ואא הראש זל כתב שנותן אפילו ריבית שיעלה לאחר
שנתגיר ער שעת פירעון

משכונא

שלוה מעות מחברוד
וכמשכונ לו שרה ל
לאכול פירות יש מק
מקימות שנוהגין שאין חלוח יכול לפרות עד הזמן
שקובעין שניהם ויש מקימות שנוהגין שיכול לפר
לפרותה אמתו שירצה אחר שנה ראשונה וגם המל
המלוח יכול לבוח ללוח שיפרצה אמתו שירצה ובמ
דבמקום שנוהגין שיכול לפרותה רומה ספיר לריב
שהשרה היא ברשות הלוח ואב המעות הז בתודת ח
הלואה ביר המלוח אבל במקום שנוהגין שלא לפר
לפרותה דמי טפי למכר באלו גוה השרה צמבר לוע
ער הזמן ואיבא חיתורא טפי חלבר לרשי באתראד
דלא מסלקי שרי אפילו בלא גכיתא ובאתרא דמסל
דמסלקי בלא גכיתא הוא אבך ריבית ואינח יוצאח
ברייגין ובגכיתא שרי וחיבי דמי גכיתא שמנכה ל
לו מעיקר החלואה דבר ידוע בכל שנה בשביל המי
הפירות שאכל וביין שנותן לו דבר ידוע בכל שנה
בשביל הפירות בין אם יחיד הפירות או לא יחיד ח
הוי קרוב לשכר ולהפסד ושרי אפילו אין מנכה לו
אלא דבר מועט ולרר אלפס באתרא דמס
דמסלקי בלא גכיתא חוי ריבית קצוצה ויוצאין בד
ברייגין ובגכיתא חוי אבך ריבית איאתרא דלא מס
מסלקי בין בגכיתא בין בלא גכיתא חוי אבך ריבית
ואין חיתר לשום משכונא אלא בעין משכונא דסוד
שממשכונ לו לשנים ידועות ובותב כח כמשלם שניא
אילין תפוס ארעא דא בלא בסח ובכח שרי אפילו
מחיב הזמן הדבה ער שאין מגיע לכל שנה אלא
דבר מיעט רביון שבתב סבום כל השנים כל שנה נכ
בבר ובר ואינו יכול להעלות בכל שנה יותר ממח
שקצב עמו לא דמי לחלואה אלא באלו עבר לו פיר
פירות כל שנה בבר ובר אח על פי שיכול לסלקו ב
בכל שנה ושנה ובשמסלקו מנכה לו הפירות למל
חשנים שאכל דאפילו באתרא דמסלקי רמחזי כריב
אם אומר חלוח חסוב חמירות שאכלת ותגבה איתמ

בחדבר שאינו רוצה לית' לה ריבית לא שמעיון ליה
אפילו אם לא אכל אלא ברי החוב בשאם אבל יותר
שאינו מוציאין ממנו שאינו אלא אבך ריבית ואי ה
היה מסלקין ליה בלא דיון הוי באלו מוציאין ממ
ממנו ושמחלה לא אכלו בתורת פירעון חביו היל
הילכך לא מסלקין ליה בלא דיון לרשי אפילו בל
גכיתא ולרר אלפס בגכיתא ואא הראש זל
זל הסכים לרברו רשי וכן כתב הרמבם וכל מה ר
דבתיבנא היינו בממשכונ שרה שפעמים אינח עושה
פירות הילכך מית בגכיתא שגכנס בספק שטא ל
לא יעשה פירי והוי קרוב לשכר ולהפסד אבל בממ
במשכונ בית דחצר שפירותיהן רהיצו הריז מצוי
חמיר כתב רשי שאסורין אפילו בגכיתא וכן כתב
הרמבם ור' ור' מתירין גם בבית שפעמים גופל
הבית או נשרח ואב חשים שפיר קרוב לשכר ולהפס
ואא הראש זל הסכים לדעת רשי ואפילו לדעת רת
זל אם כותב לו באחריות על שאר גכסיו אסור שא
שאם יפול הבית או נשרח מיר יפרע משאר גכסיו דב
דגמנא שאין באן הפסד ועל מה שנוהגין האירנא ש
שראיבן בממשכונ בית' לשמעיון ולוי שוביד משמעון
וראיבן נשאר בביתו ופרוע הסבירות לשמעיון על י
ירי לוי הסיבר כתב אא הראש זל בתשובה אני א
אסור אבל ריבית קצוצה לא חוי ביון שלא פסק ל
לו ריבית על החלואה וגם אם יפול הבית או נשרח
יפסיד שמעון מעיתיו ולכתחילה יש לאוסרו ואין
לדין להשתדל עב ולא כדירא לי הא סינמ שכתב א
אם יפול הבית או נשרח יפסיד שמעון מעותיו שכ
שכיון שכותב לו באחריות על גכסיו וראי לא יפסיד
מעותיו ומרברו הרמח יראה שחוא ריבית קצוצה
ויוצאה ברייגין שבתב גבוי המלוח לחברוד על שרה
וחזר ומכר לו ברבר קצוב אבך ריבית דהמ רלא א
אתני בהריה מעיקרא כי משכונ גבוי ארעתיה רלוח
דליוהר וחבר ליה מיניה או אגר ליה מיניה בבר וב
וכר אבל אי אתני בהרי מעיקרא ריבית קצוצה היא
ויוצאה ברייגין לא שגא אתני בחרי רחב ליה אי
אינח מיניה לא שגא חבר ליה אחר היבא רבחיב ל
לשוכר או לחבר למיפרע מאי דפירע למלוח גדיל ח
עב וכל עבן מה שנוהגין עתה שהלוח נותן משכ
משכונים בקרן וחשוב בפירות והוי ריבית קציע
כל משכונא אין חלוח יכול לסלק המלוח תור שנה
דמכאן ואיל- תלוי במנהג ברפויש לעיל ובמקום
שנוהגין שאם לא יפרצה לזמן ידוע בגון בתחלת כ
כל שנה ושנה או טו ימים קורם שיכלח השנה כתב
הראב"ד וחשיב אתרא דלא מסלקי ביון שאינו יכול
לסלקו בכל שנה אח- שיעבור הזמן ואא הראש זל
מתב דחשיב שפיר אתרא דמסלקי ביון שיכול לסלקו
בתחלת השנה ואפילו באתרא דלא מסלקי ואם אמ
המלוח ללוח בתחלת החלואה בשעבר לו גכסיו
אני רוצה להסתלק בכל עת שתדע יכול לסלקו ב
בכל שעה ביון שאומר בו בתחלת החלואה ואע
דחביב קבל הטעות וכן אם אומ- אין איני רוצה לח
להסתלק אין חלוח יכול לסלקו אפילו אם חוא ב
באתרא דמסלקי אבל אם בתחלת החלואה לא התנד
בדלם אלא שחבר לו שוחו סתם ובשעה מתו מעית

אָעם שהשליח צדק חייב באחריות המשכון ופיקדון
הוא ראיבא אלא שמחייב בעצמו באונסין וקיימא
לן מחנה שומר חנם להיות בשואל ולא רמי למעות
דמעות לא חרי בעיניה ומשכון הרר בעיניה פֿכ
ואא האש זל לא חילק ואמילד לסברתו אם לא עש
עשאו שליח רק בהכאת המשכון והוא בעצמו נחת
המעות לגוי אימער שהוא מותר אמילד אם אחריות
המשכון על השליח

ישראל

שאמר לחברד לוח לי מע
מעות מהגוי אם נתן לו מ
משכון ואמר ללוח עליו
מותר שהגוי סומד על משכונו ומותר לשליח ליק
ליקח חריבית וליתנו לגוי לפי שהוא שליחו של
ישר ובל מוח שלקח בנותו אינו עושה אלא בשליחות
של זה ואינו לא לוח ולא ערב ואם לא נתן לו משכ
משכון אסור שהגוי אין לו עסק אלא עם הישר שהל
שהלוח לו והוא חוקר ומלוח לישר ששלחו ואם אפ
לחברד לוח לי מעות על שמי מותר שאז הגוי סומד
על המשלח ואחריותו עליו והשני אינו אלא שליח ב
בעלמא

משכון

של גוי שביד ישר והגוי
והביאו לישר חברד שי
שילוח עליו ולכשיבא
הגוי לפדותו סיפק הוא חריבית שעלה עליו עד או
אותו היום והשפיקח חריבית שיעלה עליו מאותו
היום והלאה התייר רת ובלבר שיאמר לו חריבית
מֿכר לך כל כח דזבית ושיעבור שיש לי על המשכון
זה ואין לי עסק עמר ולא לך עמי רביון זה לאוה
הלואה הוא אלא מכר ואם לאחר זמן רצה שני זה
לחזור וליסול מן המאשד קדן וריבית ולחזור לו
משכונו מותר מפני שהוא כאלו חזר ומכר לו
ובחובות של אשדאי צריך שיאמר לו אתה תפסדו
הגוי בכר ובד מכל וכל ובכר וכר אני קדמא ממך ב
כל מה שאני יוכל לחוציא מיד הגוי ואא האש זל
התיר בהשיבה במשכון שביד מהגוי לקבל דמיון
מי חברד והריבית שעלה עליו עד היום אם אם אי
אינו מוכר לו אלא מוכרו לירו על מנת ליקח חריב
חריבית מן הגוי ולא חשבינו לריבית שנתן הגוי ל
לישר שני באלו בנות מכת ישר הראשון אלא בשב
משכונו הוא נחתנו לראשאל מי שמצא משכונו הראש
מורה ואינו נותן בשליחות ישר הראשון וכן בת
בעל חניסיה ואם אחר כך יאמר הראשון לשני אינו
אמת אלא שלי הוא והחזירוהו לי בחנם ישבעו
השני שבר אמר לו הראשון ולא יחזיר לו המשכון ל
לעולם אלא אם כן יבא הגוי שיפדנו ואם לא יבא
הגוי ימכרנו לי והוא שלו אמילו שזה הרבה אבל י
ישר חבא לחברד שאמר לו הלויני מעות על משכונ
אלו שחן של גוי וחלה לו או שאמר לחברד הלויני
מעות בריבית ואני אשלח לך משכון על יד גוי וז
הגוי הביא המשכון למלוח וחוליד המעות ללוח
כל זה הוי ריבית קצוצה ומשכונו של ישר ביד גוי ב
בתב בעל העיסור שאסור לישר לחלוות עליו בריב
אִא אם כן אמר ישר בעל המשכון לגוי קצח מע

מעבשיו המשכון אם לא אתו לר על ידם מלוגי
ובתב אא האש זל ואין צדקה לדבריו דמאי צפקא מ
מינ שאין המשכון לגוי ובי אסור לחלוות לגוי על מ
משכון של ישר ואמילו אם חלוח הגוי לישר בריבית
מותר לישר לחלוות לגוי על אותו משכון בריבית
אלקבל מהישר חריבית שחייב לגוי שחרי הישר השני
לא חלוח לראשון כלום אלא לגוי ובמקומו הוא מ
לקבל חריבית מיד הישר מעותיו של ישר מוט
מוקדשות ביד גוי והלוח אותם לישר בריבית ואם
חיד באחריות הגוי מותר לישר ליקח חריבית ביו
שחם באחריות הגוי חשובין בשלו ומח שנותן חרי
חריבית לבעל המעות אינו אלא במתנה בעלמא וא
ואם היו באחריות הישר אסור לו ליקח חריבית
מעותיו של גוי מוקדשות ביד ישר אם הם באחריו
הישר אסור לו לחלוות בריבית ואם היו הם באח
באחריות הגוי מותר לחלוות בריבית ישר
שאמר לגוי חילק שכרד וחלוח מעותי בריבית אס
אסור שחן באחריות הישר וגוי שאמר לישר חילק
שכרד וחלוח מעותי בריבית מותר אבל אסור לעש
כן משום מראית העין ויראה שגם בפיקדון אסור
אָעם שאינו באחריותו משום מראית העין ויש אומ
אומרים שאינו מותר אלא בשקצץ לו שכרד דבר יוד
ידוע בין אם ירדו או לא ירדו אבל אי אמר לוח מ
מליגא לך בריחא אסור אָעם שאין לו בהפסד כלום
ויש מתירין הואיל ולא משים בסמו בא לו ובו כתב
הרמב"ם גוי שעשה לישר אפיסדמא על גבסיו מ
מותר ללוות ממנו בריבית וישר שעשה לגוי אפיס
אפיסדמא על גבסיו אסור ללוות ממנו בריבית
וגם בזה תלוי במי שאחריות עליו ואובן שאו
שאמר לשמעון לקחת ממני ריבית מיד ליר ושמעון
משיב לא לקחת אלא על יד גוי נאמן נתב אא חר
אש זל בתשובת שגאמן בלא שביעה אבל אם משיב
אינו יודע אם נתת לי מעולם מעות בריבית צריך ל
לישבע על אותם מעות שטוען ראובן שהלוח אותם
לך בריבית שאינו יודע שנתנו לך מעולם

ישראל

שלוח מעות מהגוי בריבית
אין לישראל ליבנס ערב בש
בשבילד ביון דבריניה בת

בתר ערבא אזלי חוי באלו הגוי מלוח לישר הערב
דחוא חזרז ומלוח לישר ואם כתב לו לרון בדיניגו
שלא לתצוה לערב תחלה שרי והאידנא אפילו סתמ
גמי בבא דמי שהדי חן רצין בדיניגו ובת חר יצחק
קדקדא דגראח למורי חיבא ולא קביל עליה שלא ל
לתצוה לערב תחלה ונעשה לו ערב ופדוע בשבילד
צריך לשלם לו כל ההפסד דיוקא לבהחילה הוא רא
דאסור אבל ריעבר ישלם כל ההפסד ביון דמחמתיו
קאמסיד פֿכ ואינו צדקה בן ביון שיש בו צראיסור
למה צדקתינו לפדוע באיסור וראי בל הפסד שנא
לי מבחו במי שגאנסו או ביוצא בזה צריך לשלם
אבל לא צאמר לו תן ריבית בתב האבד והוא
חריז גמי גזע שלוח מישר בריבית שאין ישראל רשאי
לחלוות לרעב אלא אם כן התנה עם הגוי שלא יות
ידגו אצל הערב כל זמן שיש בידו לפדוע שאם לא

חדשה ומורה אלא אם כן יסיעו לרוש ולחבר
 מותר להקדים מעות על יין שבשעת הבציר על מ
 מנת שיתן לו יין טוב בציסן ולא חשבינן ריבית המ
 שהמבור מקבל עליו האחריות בשביל הקדמת המע
 המעות ובן מותר להקדים מעות של חבית ירוע ש
 של יין ולחתנות עם המבור שאם יתולול או יתייסק
 יתייסק-עד, זמן מבירת היין יהיה ברשות הלוקח
 ואם יחמיץ יחיה באחריות המבור ואין חילוק בין
 אם מושכו לרשותו או אם מניחו ברשות המבור
 אבל אם אין הלוקח מקבל עליו אחריות הזול אסור
 אפילו אם מושכו לרשותו כתב הרמבם חבית של
 יין ששנה עתה דיגר ומכרה בשנים ער זמן הקיץ ש
 שאם תארע תקלה בה שתחיה ברשות המבור עד שי
 שימכרה הלוקח הרי זה מותר שאם אברה או נשכ
 נשכרה אין משלם לו בלום ואם לא מצא למוכרה ו
 דלהרויח בה היה לו להחזירה לבעלים ובן אם מכ
 מכרה מירה לו בשנים ואומר לו היתר על השנים
 יהיה שברר בשביל שאתה מטפל למוכרה ואם לא
 תמצא למוכרה כמו שתדע החזירה לי מותר את
 על פי שאם אברה או נגנבה או החמיצה תחיה ברשו
 הלוקח עד מי שיש לו סחורה שנמכרת באן בזול
 ובמקום אחר ביוקר ואמר לו חברו במקום הזולת
 תנה לי באן ואוליכנה למקום היוקר ואמכרה ש
 שם ואפרענה לך בפי ששנות שם ברי שתמתינני ע
 עלי המעות אם האחריות בהליכה על הלוקח אסור
 אפילו אם אמר אפרענה לך מיר כשתמכר שמיר ב
 במקום הזול געשת עליו הלואה בפי מה ששוח שם
 ומסית לו לפורעה במקום היוקר בשביל המתנת ה
 המעות ואם האחריות על המבור מותר ודווקא ש
 שנותו לו שבר סרחו על הבאת למקום היוקר דאלכ
 הוח ליה ריבית מוקדמת ואם המבור אדם חשוב ש
 שפוטרין ללוקח המכס בשביל מותר אפילו אינו
 צותו שבר סורה חבאתה והחמרים שדרכו לחז
 להוליד תבואה ממקום למקום מותר להן לקבל מ
 מעות מבעלי בתים במקום היוקר על מנת ליתן
 להם לזמן פלוגי תבואה בשער מקום הזול אפילו
 אין נותנין להם שבר סורה חבאתה ואפילו אין ה
 הצותו המעות אדם חשוב שיפטר חמכס בשביל
 זכר אפילו אחריות ההבאה על החמרים ור' פי
 שציד שיהיה אחריות ההבאה על צותני המעות
 אבל אם האחריות על החמרים אסור ודווקא כתב
 בתנאה מותר לחמרים לעשות כן אבל לא בסחור
 אחרת ואפילו בתבואה אדם חשוב שצריך לקרס ב
 במעשיו לא יתננה להם כן המוליד פירות ממ
 ממקום הזול למקום היוקר ומצא חברו ואמר לו
 לו תנם לי באן ואני אתן לך שם פירות תחתיהן לך
 לזמן פלו אם יש לו שם פירות מותר ואם לאו אסור

המעות ואם אומר הלוקח מדעתו לכשיחיו לך מע
 נעות אחזירנו לך אינו תנאי כיון שלא התנה המוכ
 והמקח קיים מיר לפיכך הלוקח אוכל הפירות
 מבר לו השרה ונתן לו קצת המעות ואומר לו כש
 בשתביא חמורת קנה לך השרה מעבשיו וגמצא המ
 המבור תלוי ועומר אם ישלם לו המעות נקנה לך ה
 השרה למפרע והשלום המעות היא אצלו בהלואה
 ואם לא ישלם יתבטל המקח ומה שהיו מהם ביר
 המבור היו החלואה הלכר אין שום אחר מהם רש
 רשאי לאכול הפירות מוכר לא יאכלם שמא ישלם
 הלוקח המעות וגמצא סקנה השרה למפרע והרי
 שאכלן המבור הפירות בשביל המעות שנשארו לך ב
 ביר הלוקח ולוקח לא יאכלם שמא לא ישלם המע
 המעות ולא יצא השרה מרשות המבור וגמצא שאם
 שאכלם בשביל המעות שהיו לו ביר המבור אלא יח
 יהיו מונחים ביר שלישי אם יגמר המקח יתנם ללוק
 ואם לא יתנם למבור והוא יחזיר המעות שקבל
 ואפילו אם יאמר הלוקח אני אוכלם ואם לא יגמר ה
 המקח בשיחזיר לי המעות שנתתי לו אשלם לו הפ
 הפירות אסור דסוח סוח ריבית אבל אלא שמחזיר
 אבל ודאי אם יאמר אכלם ואם לא יגמר המקח בשי
 בשיבא המבור להחזיר לי מעותי ואני אעשה עמו
 חשבון ואנכה רמי הפירות מותר והוא הדין נמי א
 אם המבור אימר כן ואם כשנתן לו המעות קנה בש
 בשיעור מעותר כל אחד אוכל פירות בפי מעותיו
 אם אומר כן ואם כשנתן לו אמר לו קני לו כשתכי
 מותר המעות קני ולא מעבשיו ולוקח אסור שאין
 באן מקח כלל עד שיביא המעות ואם היה אוכל ב
 צמצא שבשכר מעותיו היא אוכל ומוכר מותר ושל
 הוא אוכל ואם אמר קני מעבשיו וזווי ליהוי הלואה
 גבר ולוקח מותר שמיר נקנית לו ושליו הוא אוכל
 ומוכר אסור רבשכר המתנת המעות הוא אוכל הח
 האומר לחברו קנה לי שרה מפלוגי ואמר המבור ל
 לשליח אני מוכר לך על תנאי שיחזירנו לי לכשיחזיר
 לי המעות והשיב השליח אתה והלוקח חברים ב
 בסוב תפסר אינו מוכר אלא על זה התנאי וצריך ל
 לחזיר ופירות שאכל הוי אכר ריבית ואיזה יוצ
 יוצאה בריינין

אין פוסקין על חפ
 הפירות ער שיצ
 שיצא חשער פי

אינו יכול להקדים מעות לחברו ולפסוק עמו שיתן
 לו חסין כל חשנה בשיעור מעותיו בפי מה ששנות
 עתה שבשביל הקדמת המעות הוא מקבל עליו ליתן
 בפי זה חסכום אח אם יתייקרד ודבר זה אסור כל זמ
 זמן שלא יצא חשער של עיירות אבל משיצא חשער פ
 פוסק אפילו אין לו למבור חסין או אם יש למבור ח
 חסין יכול לפסוק עד ברי החיטין שיש לו היר חרש
 בשעה פסיקא ארבע סאין בסלע וישנות שסובות יר
 יותר משלש סאין בסלע ובן תבואה של לקס שאין
 טובח היא ארבע סאין בסלע ושל בעל הבית שלש
 סאין בסלע אינו יכול לפסוק שיתן לו אפילו מחרש
 מחדשות ומשל בעל חבית ארבע סאין בסלע ער ש

מבר שרה לחברו
 ואמר לו לבשיח
 לבשיחיו לי ח

המעות תחזרה לי אסור ללוקח לאכול הפירות ש
 שאין באן מבר אלא הלואה כיון שצריך להחזיר ל
 לבשירצה וגמצא שאוכל הפירות בשבר המתנת המ

זמן בשרים עשר אבל אם מכר בשנים עשר על מג
 מנת לפורעו לאחר זמן יביל לומר תפרע לי מיר
 ואקח ממך עשרה מירי וזהו אמור וזהו כפחית
 שמי שיש לו ססר על חברו או מלוה על פה יכול
 למכרו לאחר בפרהת ואין בו משום ריבית ובלבד
 שיחא אחיות של השסר והמלוה על הלוקח בגז
 אם יתנה בעל השסר וחלות שלא יחיה לו ממה לפ
 לפדוע שלא יחזור על המוכר אבל אחיות שבא מת
 מחמת המוכר בגז שצמצא פדוע או שסופו בעל ח
 ח'בו מוקדם אין צריך שיהיה על הלוקח ובמ
 שיכול למכרו לאחר כפחית בר יכול למכרו ללות
 עצמו ובשכירות מותר אפילו מפרש בחיוב בגז
 שמשכיר לו בית ששוח שכירתו שנים עשר וחובים
 ואומר את תפרע לי מיר חרי הוא בעשרה זהובים ל
 לשנה ואם לחרשים תתן לי זהוב לכל שנה מותר
 שו' חני שמוכר ריב' טבוע במעות שאינו טבועות ו
 דמוכר חריגה ביותר משיוויז בשביל שממתינ למעות
 אם יש ללוקח המעות מותר ואם לאו אסור וכתב
 ח' ה'א' ז'ל שצריך שיהיו ביר הלוקח כל דמי חריגה
 בחב הרמ'ח דרוקא שולחני ואורחיה בהבי אבל בא
 באיניש אחריני אסור ער ואמר ליה בפ' דרר מקח ו
 דמכר ודוקא ריב' במעות אבל מעות במעות א
 אפילו בשולחני אסור וכשם שאסור למכור ביוקר ב
 בשביל המתנת המעות בר אסור ליקח בזול בשביל
 הקדמת המעות שאם קונה רב ששוח שנים עשר ב
 בעשרה בשביל שמוקדם המעות אם ישנו ברשות
 המוכר אלא שאינו מצוי לו עד שיבא בגז או ער שיב
 שימצא המפתח מותר ויש אומרים שמותר אפילו ב
 במפרש אם אקדים לך המעות לא אתן לך אלא עש
 עשרה ואם לבשיתן לי החפץ אתן לך שנים עשר
 ז'ח' ישעיה נתב דיוקא בסתם אבל במפרש אסור וז
 וחבי מסתברא ואם אין לו מאותו חרבר ברשיתו ב
 בלל אסור אפילו אם יש לו ממנו בחקפה ביר אחרי
 ומותר להקדים מעות לגז שיתן לו לזמן פלוני יל
 דילועין בני אמה אמה בזוז אח על פי שאתח שיון ב
 בני זדת בזוז אח על פי שאין לו עתה בני אמה אמ
 אמה חשבינן ליה באלו חן בידו ביוז דממילא רבו
 אבל החולר לגז ולחולל בר חליו ולרדות בזורתו ד
 ואימר לחברד מה שיעניג חולבת וגוזות ומה שבוזר
 שבוורתו רורח אני מוכר לך חמרה בכר דבר ומוזיל
 גביה בשביל הקדמת המעות אסור ולא חשבינן ל
 ליה כמד ביד אבל אם אומר לו כל מה שיעניג חול
 חולבות וגוזות וכוורתו רורח חן רב הן מעט יהא
 מבור' לך בכר ובר מותר שהוא קדוב לשכר ולהפסד
 ובכרם בפ' ח' אסור אפילו לאחר שנעשה סמדר או ב
 בוסר אסור למכור כל הידנא ממנו ברבר ידוע ברי
 שיקדימו לו המעות וכו בורתי חזמורות אסור לח
 להקדים לתם מעות בשביל חזמורות ברי שימכרו
 בזול אגל מותר לקנות עגל בזול בשביל הקדמת ח
 חמעות ולתגיתו ביר המוכר ער שיגדיל שאם ימות
 או יבחיס הוא ברשות הלוקח שומרי השדות
 שבעלי תשרת חייבין ליתן להם שכירות מיר אחר
 חקציר אסור להוסיף לחן בשכר ברי שימתינו אתר

בשרים

שיש ריבית בהלואה כד ישרי
 ריבית במכר ביצר מכר לו ד
 דבר ששוח עשרה זהובים בש
 בשנים עשר בשביל שממתינ לו חמעות אסור אמ'
 אם המוכר עשיר ואינו צריך למעות ולא היתתו
 וחסדוה צמחית אצלו במח דברים אמורים בהבר ש
 ששומתו ידוע במז מלפל ושעוה או כל רבר שיש שע
 שער ידוע אבל סלית שאין לו שער ידוע ואין שומ
 שומתו ידוע יכול למכרה ביוקר בשביל המתנת
 המעות ובלבד שלא יאמר לו בפירוש אם תתן לי ח
 חמעות מיר חרי הוא לך בעשרה זהובים ואם לאחר
 זמן בשנים עשר וג'אח שאמילו אינו מפרש בהניא
 אין היתר במעלתו מעט אבל אם מעלתו חרבה ע
 ער שניכר לכל שבשביל המתנת המעות הוא מעלתו
 חני ליה במפרש במח דברים אמורים במתנה בתמ

זמן בשרים עשר אבל אם מכר בשנים עשר על מג
 מנת לפורעו לאחר זמן יביל לומר תפרע לי מיר
 ואקח ממך עשרה מירי וזהו אמור וזהו כפחית
 שמי שיש לו ססר על חברו או מלוה על פה יכול
 למכרו לאחר בפרהת ואין בו משום ריבית ובלבד
 שיחא אחיות של השסר והמלוה על הלוקח בגז
 אם יתנה בעל השסר וחלות שלא יחיה לו ממה לפ
 לפדוע שלא יחזור על המוכר אבל אחיות שבא מת
 מחמת המוכר בגז שצמצא פדוע או שסופו בעל ח
 ח'בו מוקדם אין צריך שיהיה על הלוקח ובמ
 שיכול למכרו לאחר כפחית בר יכול למכרו ללות
 עצמו ובשכירות מותר אפילו מפרש בחיוב בגז
 שמשכיר לו בית ששוח שכירתו שנים עשר וחובים
 ואומר את תפרע לי מיר חרי הוא בעשרה זהובים ל
 לשנה ואם לחרשים תתן לי זהוב לכל שנה מותר
 שו' חני שמוכר ריב' טבוע במעות שאינו טבועות ו
 דמוכר חריגה ביותר משיוויז בשביל שממתינ למעות
 אם יש ללוקח המעות מותר ואם לאו אסור וכתב
 ח' ה'א' ז'ל שצריך שיהיו ביר הלוקח כל דמי חריגה
 בחב הרמ'ח דרוקא שולחני ואורחיה בהבי אבל בא
 באיניש אחריני אסור ער ואמר ליה בפ' דרר מקח ו
 דמכר ודוקא ריב' במעות אבל מעות במעות א
 אפילו בשולחני אסור וכשם שאסור למכור ביוקר ב
 בשביל המתנת המעות בר אסור ליקח בזול בשביל
 הקדמת המעות שאם קונה רב ששוח שנים עשר ב
 בעשרה בשביל שמוקדם המעות אם ישנו ברשות
 המוכר אלא שאינו מצוי לו עד שיבא בגז או ער שיב
 שימצא המפתח מותר ויש אומרים שמותר אפילו ב
 במפרש אם אקדים לך המעות לא אתן לך אלא עש
 עשרה ואם לבשיתן לי החפץ אתן לך שנים עשר
 ז'ח' ישעיה נתב דיוקא בסתם אבל במפרש אסור וז
 וחבי מסתברא ואם אין לו מאותו חרבר ברשיתו ב
 בלל אסור אפילו אם יש לו ממנו בחקפה ביר אחרי
 ומותר להקדים מעות לגז שיתן לו לזמן פלוני יל
 דילועין בני אמה אמה בזוז אח על פי שאתח שיון ב
 בני זדת בזוז אח על פי שאין לו עתה בני אמה אמ
 אמה חשבינן ליה באלו חן בידו ביוז דממילא רבו
 אבל החולר לגז ולחולל בר חליו ולרדות בזורתו ד
 ואימר לחברד מה שיעניג חולבת וגוזות ומה שבוזר
 שבוורתו רורח אני מוכר לך חמרה בכר דבר ומוזיל
 גביה בשביל הקדמת המעות אסור ולא חשבינן ל
 ליה כמד ביד אבל אם אומר לו כל מה שיעניג חול
 חולבות וגוזות וכוורתו רורח חן רב הן מעט יהא
 מבור' לך בכר ובר מותר שהוא קדוב לשכר ולהפסד
 ובכרם בפ' ח' אסור אפילו לאחר שנעשה סמדר או ב
 בוסר אסור למכור כל הידנא ממנו ברבר ידוע ברי
 שיקדימו לו המעות וכו בורתי חזמורות אסור לח
 להקדים לתם מעות בשביל חזמורות ברי שימכרו
 בזול אגל מותר לקנות עגל בזול בשביל הקדמת ח
 חמעות ולתגיתו ביר המוכר ער שיגדיל שאם ימות
 או יבחיס הוא ברשות הלוקח שומרי השדות
 שבעלי תשרת חייבין ליתן להם שכירות מיר אחר
 חקציר אסור להוסיף לחן בשכר ברי שימתינו אתר

איר

קצת

מקבל צאן בור
ברזל מישר פ"ש
שמקבל מחברו

צאן או סחורה אחרת ושמ אותה ברמים ובפ"מ
שומין אותה בר מקבל עליו ליתן בה אם ימותו
חצאן או תיזל הסחורה וחולקין הריוח ודבר זה
אסור שהרי מירגעשו עליו בחלואה ונמצא הריוח
שנותן לו הוא ריבית ולא מבעיא זה אלא אפי' נותן
לו בתורת עסקא דחייגו שהחצי האחריות על חנות
דחציו על המקבל אפילו הבי אסור שכל עסקא על
מלגא מלוח ופלגא פקדון שהחצי שלוקח ממנו ח
הריוח הוא מלוח וחצי האחר הוא פקדון ונמצא ש
סטורח בחלק הפקדון בשביל חלק המלוח היל
חילבר צריך ליתן לו שבר סודר ולא כל שברו אלא
רואים אדם שטל ואין לו שום מלאכה כמה היה ר
דוצח ליקח ולהתעסק בזה העסק ואפילו אם היה
לו מלאכה שנותניו עליה שבר טוב ומתבטל ממנו
אין אומרים במה חיה דוצח ליקח וליבטל ממלאכתו
ולתתעסק בזה העס שלא היה לוקח אלא הרבה אל
אומרים באדם בטל ברפויש וכן צריך ליתן לו ב
בכל יום וחמ' שלא פסק עמו אלא נותן לו למחצו
שבר אבל אם דוצח לפסוק עמו על כל העסק בדרך
ידוע ואפילו בדרך אחר רשאי ותקנת חכמים הוא
למי שנותן עסקא לחבר סתם ואינו פוסק שיקח ח
חאקבל חצי הריוח ולא יקבל עליו אלא שליש האת
האחריות ונמצא שתות כל העסק שלוקח ממנו רי
דיוח ואינו מקבלו עליו באחריות הוא שבר סודר
או שלוקח שני חלקי הריוח ואינו מקבל עליו אלא
חצי האחריות או כיוצא בזה שנותן לו ריב' כל ימי
משך העסק וחמ' שצריך ליתן שבר טרחו בחציו וביוצ
בו ולי ליה עיסקא אחרינא אלא חרין עיסק' ברתגל
המושיב את חברו בחנות אם היה אומן לא יעסק
באומנתו לפי שאין עיניו על החנות בשעת שעוסק
באומנתו אבל מאן ראית ליה עיסקא אחרינא לא ק
קא מבטיל מיניה לא בעי אגרא כולי האי בגון דרש
שיש לו בהמות לעצמו וליקח אחרת בעיסקא שא
שאינ צריך לטרוח יותר בשביל העיסקא וכיוצא בזה
כתב הרמב"ם אף על פי שנותן לו שבר על חלקו שח
שהוא פקדון בידו אינו עליו אלא כשומר חנם
זה ראב"ד השיג עליו ואמר בידן שמקבל עליו שבר ר
דינו כשומר שבר וחכי מסתבר כתב הר"בן שמואל
ליתן עסקא למחצית שבר ולתנות שיהא כל האת
האחריות האונסין על המקבל רק שיהא אחריות ח
הזול על חנותו ור"י אסר אם לא שיהא אחריות הא
האונסין גם על חנותו כתב התו מותר ליתן עסקא
למחצית השבר ולתתנות שלא יתעסק אלא בדרך כל
פלוגי ואם ישנה שיהא כל האחריות על המקבל וב
לבו כל תנאי שירצה בגון שישנה שלא ישמור הבסמל
אלא תחת הקרקע והוא שינה והפסיד כל החפסר
למקבל ואם הריוח הוא לאמצע אף על פי שאתח
הוא קרוב לשבר ורחוק להפסד לא חשיב ריבית ב
ביון שאם לא ישנה היה קרוב לשבר ולהפסד כתב
הר"י שיעיף שלא התירו אלא עיסקא למחצית שבר כל
קצוצה אבל אם קצצו בדרך ידוע אפילו אם כל האת

האחריות על חנותו אסור משום דמחצי כמלוח בר
בריבית ואתי לאיחלופו בריבית גמורה וכל דבר
שנותניו אותה בתורת עיסקא שנין אותו בפ"מ
המנחה בעניין שלא יהא בו שום הפסד למקבל שאם
לא כן יהיה ריבית בגון אם נותן לו סחורה ורדד ל
לשכור בתה לחוליבה לשוק לא יאמר לו כיון שאני
נותן לך שבר סודר אתה תתן שבר בתה אלא שפ
שנין במח צריך ליתן שבר לכתה וחאמכלל הקד
וחריות שיהיה מותר על זה יחלוקד ואפילו היתח
העיסקא בכית המקבל מעלה אותה בשער שבשוק
וזו יותר על הקדו שבר הבתה שחיה צריך ליתן לח
להביאה לבית המקבל וזה נוטל המקבל תחלה וב
וכל כיוצא בזה ובש"א יש למקבל סחורה שקנה ב
בבר ונתתיקרה ורוצה ליתנה ברמי העסק שלא ישים
אותה אלא בפ"מ מה ששנה עתה ולא בפ"מ מה שקנאה
בשעת חזול הניתן לחבר בהמה בעסקא שיחלקד
בגיוח וכו' ולדות באתיות חייב ליטפל בה שמנח
עשר חרש וברקה עשירים וארבע חרש ובתור זה הד
חזמן כל אחד מעכב על חברו וכו' ולדות מקדים טע
שנהגו לחלק מיר חולקין מיר ובמקום שאין מנח
מנחה כלל יגרלם המקבל ברוקח שלשים יום ובש
חגשים יום ושם ואילך נוסל חצי השבת וחציו
מחלק השני ואין צריך ליתן לו שבר סודר מחלק
השני ביון שצריך לסדרו בו בשביל חלקו ואם בא
לחלק צריך להוריעו לחברו ואם לא הוריעו וחל
וחלק אינו בלום ועריין הן שותפין בבתחילה לי
ליקח כל אחד החצי ובמקום שנותניו שמגרלם המ
המקבל הרבה אפילו זמן רב יעשה במנחהם ויש
אומרים שאם גוהגין שיגריל וולרי האתיות יות
משמנה עשר וולרי בהמה רקת יות מעשרים ואר
חרש שאין לילך אחר מנהגם הניתן עיסקא לחב
לחברו לא יצת חריות עם חקדו ויעשה ממנו כול
קדו רש"ל לא יהיה כל בר בריות ונמצא נוסל ממנו
ריבית וכן לא יכתוב עליו שסר ח"ב רביון שא
שאינו מפרש בדסר שהוא עיסקא אף הוח ליה הכל מ
מלוח וקרוב לשבר ורחוק להפסד אפילו התנו בינ
ביניהם על פה שיחלקו הריוח ביניהם לא מהני ר
דבתר שסרא אזלינן וחות ליה כול מלוח ואינו יב
יכול ליקח ממנו שים דיוח ואם כתוב שסר מלגא
באמר דבהפסד אם חנותו או המקבל אדם גדול הוא
ידוע שלא היה עושה איסור ליקח ריבית רגין אות
להתיר לומר אם יסול חצי חריות שיקבל עליו שב
שני חלקים באחריות ואם לא יקבל עליו אלא חצי
האחריות שלא ליסול אלא שליש חריות אבל באי
באיניש אחרינא רלא איתחיק בחכי כתב הרמב"ר
דייגין לשסרא במססא וחות ליה שסר שיש בו ריבית
ואם יש חפסר יקבל חציו בפ"מ תנאו ואם יש בו רי
דיוח לא יקבל בלום וחייבא בשחא אדם גדול שדני
להתיר אם יש בו דיוח ואמר חנותו אני אסול ח
חציו מיר ואם יהיה בו חפסר אקבל אחריות הח
החפסר שני חלקים או אם יש בו חפסר ואמר אני
מקבל אלא חצי החפסר ולכשיחייב בו ריוח לא אקבל
אלא השליש והמקבל אומר בחמר אם יש בו ריוח
שיתן הוא מיר שני חלקים ואם יהיה בו חפסר יק

שיצא השער של ארבע לכל ויכול לפסוק עם לקוט ש
 שיתו לו ארבע בסלע מתכונתו משיצא השער ארבע
 של לקוט אבל אינו יכול לפסוק עם בעל הבית מאל
 מארבע סלע אפילו מתכונת לקוט היה המוכר
 תחלה לקוצרים ויש לו גדיש יכול לפסוק עליו ביד
 ביון שיש לו אע"פ שעדיין לא יצא השער ופ"ש שיש
 שיכול לפסוק אפילו בזול ביון שיש לו אע"פ שחסר
 תיקון קצת ור"י פ"י אע"פ שחסר תיקון קצת לא חשב
 חסבינו ליה כמו ביון בעניין שיכול לפסוק שזה חמ
 חמשה בארבע אבל חסבינו ליה קצת ביון בעניין שי
 שיכול לפסוק עם בעל הבית בשער הקוטות שהן
 הזול שבשערים אבל רב שהוא ביון ואינו חסר שו
 שום תיקון יכול לפסוק אפילו שזה חמשה בארבע
 דאם יש לו ענבים זותים בכומר והבגים בצים לעשן
 מהן קדרות והבגים סיר לבכשן לשורפו יכול לפס
 לפסוק עליהם וכן על חזבל בימות החמה שהוא צב
 צבור קצת אבל לא בימות הגשמים וכן כל כיוצא ב
 בזה שהוא קצת ביון אפילו חסר שני מלאכה יבול
 לפסוק עליו אפילו אין בידו לגמרו אלא בירי שמ
 שמים חסר שלשה אינו יכול לפסוק עליו אפילו ח
 הוא בידו לגמרו הפוסק על השער צריך שלא ירד
 ירויה ברבר בלום בגון שאין מנהג שהלוקח צותן ש
 שבר הסרסור צריך שיתגם לו הוא וצריך שינכה למ
 למוכר החסרון שראויה להתחסר לפי הזמן ולפי ח
 חמרה שאם לא כן הוי ריבית שמרויח זה בשביל הק
 הקדמת המעות הפוסק על הפירות ובתיקון בשל
 פריעון כתב ר"ת כמו שיכול ליתן הפירות ביד יבול
 ליתן דמיהם כפי מה ששורת בשנת הירוקר
 דהר"ב כתב דראי מעות אינו יכול ליתן אבל יכול
 לשום פירות שפסק עליהם במעות וליתן להם פיר
 פירות אחרות ולזה הסכים א"א הרא"ש ז"ל הפוסק
 על השער צריך לפרש שאם יזלזל מזה הסכום שפ
 שפסק שיתגם לו בשער הזול ואם לא פירש בר דר
 ורצה לחזור לאחר שזלזל צריך לקבל עליו מי ש
 שפרע ואם פסק בו והזלזל והמוכר חוזר בו ואינו
 רוצה ליתן לו כפי הזול צריך לקבל עליו מי שפרע
 ואם עשה שליח לפסוק והשליח לא פירש ליתן לו ב
 בשער הזול והמשלח רוצה לחזור בו אינו עומד במי
 שפרע שיכול לומר השליח היחיד לפרוש ביון שלא
 פירש לא שלחתי לעיוותי ונתבטל שליחתי וגם ת
 חשליח אינו עומד במי שפרע מקח שנעשה באיסור
 בגון שהוסיף במקח משום אגר גטר או שפסק וקודם
 שיצא השער ולא היה לו למוכר המקח קיים ויתן ב
 בשער של היתר ואין אחר מחזיק יכול לומר המקח בס
 בטל ביון שנעשה באיסור אלא אם קצו באחר מרדכי
 הקנאות במקח קיים והריב"י שבו אין מוציאין אות
 אותו מיר המוכר

אסור

לארם לחשביר
 מעותיו בלשון
 שבירות שיאמ

קעני

אסביר לך עשרה דיגריין בדיגריין לחרש במה דברים א
 אמורים כשהמכור צריך להוציאם אבל אם שוברים ב
 בדי לחתלמו בהם או ליראות ומחזירין לו בעין מו

מותר וכלי מותר לחשבירו אפילו צותן לו רשות למ
 למכרו ולעשות בו כל חפצו דק של בסוח יחזיר לו
 בלי אחר כזה מותר לחשביר בלי ולקצוב דמיו וזה
 ולהתנות שאם ישבר באונס שישלם לו דמיו אע"פ שמ
 שמן הדין הוא פטור מן האונסין וא"כ ביון ששם או
 אותו ברמים ומתחייב באונסין הרי חרמים בחלואה
 אצלו והשבר שנותן לו מחזיק בריבוי אפילו דבי שרי
 ביון שאינו מתחייב בדמיו אלא אם כן ישבר וכל זמ
 זמן שהוא בעין הוא מחזירו כמו שחזר וער שעת בב
 שבירה הנא ברשות חבילים לזולא וגם הוא בפחת
 נמצא שער אותה שעה הוא אצלו בתורת שבירות וב
 ובתורת שבירות הוא צותן ואע"פ ששבר ונעשה על
 עליו בחלואה מתחייב בשבירות קודם שנעשה חלוא
 חילבד לכשישבר אינו מתחייב אלא ברמים שהיה ש
 שזה בשעת שבירה ולא מבעיא בלי שאינו נפחת מיר
 על ידי תשמיש החלואה נעשה מיר דשרי אלא אפילו
 יורה שמתחלת ליפחת מיר מותר לשוברה ליחנה
 במשקל ולהחזירה במשקל והוא ישלם פחת המשק
 אע"פ שהחלואה מתחלת מיר בשעת שבירות ביון ש
 שנפחתה מיר אפילו חבי שרי, שעדיין היא ברשות ח
 המשביר לענין קלוקל הצחושת שאח המשקל שמת
 שמחזיר לו שזה פחות ממה שהיה שזה בשגסלם לפי
 שנשרה באש מותר לשבור פרה ולשומרה ברמים
 בגון שיאמר הרי פרתן עשויה עלי בל ריגד אם תמ
 תמות וכל זמן שהוא אצלי אע"פ סלג בחוש בשבירו
 לפי שהיא ברשות בעלים ער שעת מיתה וגם גבת
 נבחשת ובלבד שישומרו אותה כפי מה ששורה בשעת
 מיתה חשובר שרה מחברו בעשרה בורין לשנה יבו
 יבול לומר הלויני מאה דיגריין שאוציא עליה לחרוש
 ולגבש ואני אעלה לך שנים עשר בורין לשנה אע"פ
 שהמאה שלי קח ממנו בתורת החלואה ליקח אותה
 שחרי מחזירים לו בסוח ונמצא שמוסיף לו שני בורין
 בשבר החלואה חק אפילו חבי מותר ביון שמוציא או
 איתם בגון חשרה וכן אם שבר לו חנות או ספיצה ב
 בעשרה דיגריין יכול לומר מאה דיגריין שאבנה בו הח
 החנות ואצירנו ואתקן בהן הספיצה ובלוה ואני א
 אעלה לך בספיצה ובחנות שנים עשר דיגריין אבל א
 אסור לומר הלויני מאה דיגריין להתעסק בחנות או
 לקנות בהן סחורה לחוליד בספיצה ואני אוסיף לך
 בשבירות מותר להרבות בשבירות קרע כיצר שמ
 שמשביר שרה ואומר אם מעכשיו תפרע לי חשבירות
 הרי הוא לך בעשרה סלעי לשנה ואם תתן לי חשבר
 בכל חרש וחרש הרי הוא לך בסלע לחרש ואסור לח
 להרבות בשבר ארם שיאמר לו עשה עמי מלאכה הי
 חיום ששנה דיגריין ואני אעשה עמך לשבוע אחרת שש
 ששנה שנים חשובר הפועל בימות החורף לעשות
 עמו בימות הקיץ בדיגריין ליום ומקדים לו שברו מע
 מעתה ושברו שנה לימות הקיץ סלע ליום אסור מ
 מפני שנראה באלו מלוח לו מעות מחיום בדי שיל
 שילול בשברו אבל אם אומ' עשה עמי מחיום עדין
 יום פלוגי בדיגריין ליום מותר ביון שמתחיל לעשות
 עמו מלאכה מעתה אינו צראה
 בנוסל שבר מעותיו
 שנקדים לו

חסדמאח מכשח בולל, כל אל ויש בו שלש חלקי
העושה מעשה על ירי בשמים חייב סקילה ואם א
אינו עושה מעשה כמו אוחז העינים פטור אבל אם
אסור ועל ירי ספר יצירה מותר לעשות לכתחילה
בתב הרמ"ח שמעשה שנים הוא בכלל מעשה בשמים
ובן בתב הר"שעיה כל אדם שעושה על ירי שמותיו
הקדושים מותר שחוא גרולתו וגבורתו של הק
ואין אסור אלא על ירי שנים ואא ה"א ו' בתב ש
שמות לישראל בחן על הגניבה שאינו עושה מעשה
אבל לעשות על יד מעשה היה מסתפק והיה גוסס
לחתירה בזה

ק

קיעקע וחזו

חוקי הגוי

הוא והוא

בזובת

שבותב על בשרו בשריטה דמלא מקום חסדיטה ב
בחול או ריו או שאר צלעות הדושמין וכלל מקום
שיעשה בו על בשרו חייב בכל מה שיבתיב אפילו
אינו בותב שם יצו ואם עושה בו על בשר חבור או
איתו שנעשה לו פטור אלא אם כן יצו ברב

ומותר ליתן עפר בירה על גבי מבחו ואין בר משו
משום בתיבת קיעקע גרירה וקרחתה על המת גם הי
היא מחוקי הגוים דבתיב בנים אתם ליל אהיבם לא
תתגוררו ולא תשימו קרחת בין עיניכם למת ובת
ושרט לגפס לא התנו בבשרכם וגרירה ושריטה אח
אחר היא והוא שסורט בבשרו ואינו חייב אלא אם כ
בן יעשה בן על מתו ועל אלא שעל מתו חייב בין ב
ביר בין בבלי ולעל אינו חייב אלא בכיר ובתב חל
מלם דוק שריטה אם אם מכה כירד על בשר מותר
כראשכחן בר עקיבא שפגע במסתו של ר' איעזר זה
וחיה מכה על בשרו עד שרמו שותת לארץ ובת אא
הראש ו' דבר תימא הוא רבין רבין ביר בין בבלי
אסור ח"א ידא מית דר הנאה ותוספות פ"ה ש
עקיבא ח"ה עושה בן על התורה כמו שהיה אמר ח
ח"ה מלכות יס ליואין שולחני להרבות המשרט
על צמר אחר שבא לו פטור המשרט ח שריטת על מ
מת אחר או על ח מתים שריטה אחת חייב חמש וק
וקרחת הוא שתולש משער ראשו על המת בכל מקו
מקום בראש בין ביר בין בסע ושיעורא בתב חל
מלם כירי שריאה מראשו בגריס פגיו בלא שער ואא
הראש ו' דאפילו בתי שערות חייב ומיהו איסורא
איבא אפילו בשער אחר ואם קרח קרחת אחת על ח
חמשה מתים אינו חייב אלא על אחת אבל אם קר
קרח חמשה קורחות על מת אחר חייב על כל אחת
ואחת בתב הרמ"ח הקרח בראשו של חברו והמשר
והמשרטס בבשר חברו וחברו מסייע אם שניהם מ
מזירין לוקין אחר שוגג ואחר מזיר חמזיר לוקה ו
חשוגג פטור וירושלם דב חונא מפקר לחבריא מפ

מסרין לגשיכוו בר יוחן קיימין על

מתיא דלא ליתלשון בשעריהו

שלא יבאו לירי קרחת

שנאמר כי

עם

קדוש אתה אחר אנשים ואחר גשים

האיצטגנינות דביון מלאכתו או חליבתו באותו הע
העת שקבעו הוברי שמים הרי זה לוקה מנחש
האומר פתי גפלה מפי או מקלי מירי או בני קור
לימאחרי או שצבי הפסיקו ברור או שעבר גחש מ
ממינו או שועל משמאלו פי באחר מאלו שארעו לו
עושה ממנו גיחוש שלא לצאת אחריו לרור או שלא
להתחיל משום מלאכה בי לרעתם לא יצליח וכן
אלו ששומעין ציפצות העופות וקול החולדה ואומ
דבר פלוגי ויהי ארלא יהיה או אלו שמגחשים בכד
בבוכים לומר בוכים פלוגי עולה אין טוב לצאת וב
וכן אלו שאומרים אל תתחיל לגבות ממני שחרית חד
הוא מוצאי שבת הוא ראש חודש הוא שאינו רוצה א
שיהיה תחלת עסקו בנתינת דבר מתחת ידו וכן א
אלו שאומרים שחוט תרגנול זה שקרא בעורב ותיב
ותרגנולת שקרא בתרגנול וכן כל רבר שעושו לט
לסימן אם יא"ע בר וכד אנשה רבר פלוגי ואם לא
יארע לא אעשו באיעור עבר אכרחם אבל בית אש
אשה ותינוק מותר לעשותם סימן בגון שקנה בית
ואומר מעת שקצתיו חסד לי לסימן טוב צ"ה צלחתי
בכל דרבי וכן משנשאתי אשה פלוגי וכן שאמר
לתינוק פסוק לי פסוקך ושם בשאומר לו פסוק
מהברבות ובתב הרמ"חם כל אלו דביוצא בהן מות
חואיל ולא ביון מעשיו ולא מנע מלעשות אלא עש
עשה זה סימן לעצמו לרבר שכבר היה הרי זה מותר
חומר חבר זהו על ירי לחש עקבץ חיות בין גרולים
בין קטנים ואפילו גחשים ועקרבים יתושים ופרע
דפרעושים בתב הרמ"חם איהו חומר איש מרבר ד
דביים שאינו בלשון עם ואין להם ענין ומעלה ע
על דעתו בסבלותו שהאומר בר על הנחש ועל חת
העקרב שאינו מזיק והאומר בר ובר על הארס אי
אינו ציוק ואוחז בידו בעת שמרבר מפתח ציוק א
או סלע דביוצא בו ברברים אלו אסור והאומר בעצ
בעצמו לוקה והארס שחברה אימרה עליו קללות ו
דיושב לפגיו ומרמח שיש לו בהן הנאה מנען אותו
מבת מדרות מפני ששנתת בסבלות הפחזה מי
ששכו גחש ועקר ב מותר ללחוש עליו אפילו בשבת
ובתב הרמ"חם אע"פ שאין ברבר מועיל בלשון חואיל
דמסוכן הוא התינוק כרי שלא תסרת דעתו מישיר
שרורפין אחריו גחש או עקרב מותר לחבר ברי שלא
ויקדוהו בתב הרמ"חם ה' דחש על המכה וקול
פסוק מן התורה וכן הקורא על התינוק שלא יבעת
או מציח ספר תורה או תפילין על תקטן לא רי לח
להם שהם בכלל חברים ומנחשין אלא שהם בכלל ח
הבופרים בתורה שעושו רברי תורה רפואות הנאה
דאינו אלא רפואות הנפש ור' פי דוקא בלוחשע
על חמכה ומזכיר שם שמים ודוקק אותו הוא שאין
לו חלק עולם אבל אם אינו דוקק לא חמיר בולוח
חאי ומיהו איסור איבא בלוחש פסוק על חמכה א
אפילו בלא דקיקא ובלא חזקת שם שמים ואם יש
בו סכנה גפשות חבל מותר ומותר לקדוהו וסוקל
להגן בגון בליח על מיסתו אוב זה המעלה חמת
בבשמי ידעוני זה המניח עצם חיה ששם ידוע בתור
פיו והוא מרבר מאליו דורש אל המתים זה שמרעב
עצמו ולן בבית הקברות ברי שתורה עליו דוחש

יִקְבַּל עָלָיו חֲצִי הָאֲחֵרִיּוֹת אוֹ אִם יֵשׁ בּוֹ הַפֶּסֶד אוֹמֵר
 שְׂאִינִי מִקְבָּל אֶלֶּא הַשְּׁלִישׁ וּבִשְׂחִיחָה בּוֹ רִיחָה לֹא יִקְחָה
 מִמֶּנּוּ אֶלֶּא חֲצִי מִסְתַּבֵּר דָּאִי בְּתִיב בִּשְׁטֵר רִיחֵיב מִרִי
 עֵסְקָא לְמִקְבָּל פִּלְגָא בְּאֵגֵר וּבִהַפְסֵד מִשְׁמָה רִמִּילָהּ
 בְּמִרְי עֵסְקָא וּבִרְיָה תִּלְיָא מִילָתָא לְמִיתָב לְמִקְבָּל
 מֵאִי רִצִּיחָא לִיחָה דָּאִי בְּתִיב בִּיחָה לְמִישְׁקָל פִּלְגָא בְּאֵגֵר
 וּבִהַפְסֵד מִשְׁמָה דְּבִמְקָנָל תִּלְיָא מִילָתָא לְמִשְׁקָל מֵאִי
 דְּבִעִי וְרוּקָא רִכְתָּב בִּיחָה פִּלְגָא בְּאֵגֵר אֲבָל אִי בְּתִיב
 בִּיחָה פִּלְגָא בְּאֵגֵר וְלֹא הַזְכִּיר מִהַפְסֵד יִטּוֹל מִלּוּחַ חֲצִי
 הָרִיחָה וְאִם יִהְיֶה הַפֶּסֶד יִקְבַּל שְׁנֵי חֻלְקִים וְכֵן אִם ב
 בְּתִיב בִּיחָה פִּלְגָא בְּהַפְסֵד יִקְבַּל עָלָיו חֲצִי הַהַפְסֵד וְאִם
 יִהְיֶה בּוֹ רִיחָה לֹא יִקְחָה אֶלֶּא הַשְּׁלִישׁ וְאִין בִּזְהָה
 חִילּוּק בֵּין גְּבֵרָא רַבָּה לְאִינִישׁ אַחֲרִינָא עַבְדֵּי הַמּוֹשִׁיבִים
 חִבְרִי בְּחֻגּוֹת לְהַתְעַסֵּק וְיִחְלְקוּ הָרִיחָה לֹא יִהְיֶה לָהֶם
 לִיקְחָה וּמִזְכֵּר דְּבָרִים אַחֲרִים מִמַּעֲוִתֵיהֶם וְאִם לִקְחָה וּפִי
 וּמִכָּר הַשְּׁכָר לְאַמְצֵעַ פִּי אִם לִקְחָה וּמִכָּר הַמַּעֲוִתֵּי שֶׁל
 עֲצֻמּוֹ חֲצִי הָרִיחָה לְבַעַל הַחֲצִית הַגִּזְתָּה מַעֲוִת לְחַב
 לְחִבְרִי לְהַתְעַסֵּק אֲעִפְּיָה חֲצִי שֶׁל רִיחָה מִלּוּחַ אִינִי
 יִבּוֹל לְהוֹצִיאָה לְצִרְכּוֹ וְלְהַתְעַסֵּק בְּחֻצִּי לְכָר לְצִוְרִי
 חִבְרִי אֶלֶּא צִרִי לְהַתְעַסֵּק בְּכֹל וְחִרְמָכֶם בְּתִיב
 שְׂאִינִי יִבּוֹל לִזְכֹּר אֶתְעַסֵּק בְּחֻצִּי שְׁלִי וְאִנִּי חֲצִי שֶׁ
 שֶׁל הַפִּיקְדוֹן בְּכָד וְלֹא גִחִירָא דְּרַבֵּר פִּשְׁטוֹת הוּא זֶה
 וְאִם מִתְּרִישׁ עֵרִים שְׁמַעִית אוֹ מִסְלָטִין אֵלּוּ הֵן מִזְח
 הַעֵסֶק גּוֹטְלוֹ בַּעַל הַמַּמְזוֹן בְּלֹא שְׂבוּעָה דָּאִין בַּעַל הַ
 חֹב וְלֹא הָאִשָּׁה גִּטְלוֹ מִהֵן כְּלָמִם אֲלֵא אִם בִּזְהָה
 בְּהֵן רִיחָה הָרִי חֻלְקֵי הָרִיחָה שֶׁל הַמֵּת שֶׁל יוֹרְשֵׁי וְגַד
 דְּגוֹטְלוֹ מֵאוֹתוֹ חֻלְקֵי בַּעַל חֹב וְהָאִשָּׁה בְּתִיב חִרְמָכֶם
 בָּם גִּזְתָּה הַמַּתְעַסֵּק גִּזְתָּה מִהַמְסָלְטִין שֶׁל הַעֵסֶק אִי
 אִין מִהַמַּעֲוִתֵּי לְאַחֲרִים וְהִבִּיא בַּעַל הַמַּמְזוֹן רִאִיָּה בְּרִד
 בְּרוּרָה שֶׁהֵן מִזְח הַעֵסֶק מוֹצִיא מִיָּדָם אֶפְיִלּוּ שִׁינָה אִי
 אִיתָם מִקְבָּל הַמַּתְנָה וּמִבְּרִים אוֹ גִזְתָּם לְאַחֲרִים אוֹ חֵח
 הַפְסִיד חִיב לְשִׁלֵּם וְהִבִּל בְּרִאִיָּה בְּרוּרָה מִי שִׁנְתָּה
 לְחִבְרִי עֵסְקָא אַחַת וּבְתִיב עֲלִיָּה שְׁנֵי שְׁטִרֹת אִין שִׁט
 שְׁטֵר אַחֵר מִשְׁוֹעֵבֵר לְחִבְרִי לִזְכֹּר שֶׁאִם הִיָּה בְּאֵחֵר רִי
 רִיחָה וּבְשְׁנֵי הַפְסֵד שִׁימְלֵא הַקֶּרֶן וְאַחֵר בְּרִי יִחְלְקוּ חֵח
 הָרִיחָה אֲלֵא יִחְלְקוּ בְּלִשְׁטֵר וּשְׁטֵר לְפִי תִנָּאִם וְאִם י
 יִתֵּן לוֹ שְׁנֵי עֵסְקִית בְּשְׁנֵי פַעֲמִים וּבְתִיב בִּשְׁטֵר אַחֵר
 וְהָרִיחָה בְּאֵחֵת מִהֵן וְהַפְסֵד בְּשִׁנְיָה אַחֵר מִשְׁוֹעֵבֵר ל
 לְחִבְרִי וְיִמְלֵא הַקֶּרֶן תִּתְּלֵהּ וְאַחֵר בְּרִי יִחְלְקוּ חֵח
 הַמִּזְחֵר הַמִּקְבָּל עֵסְקָא מִחִבְרִי וְהַפְסִיד וְלֹא הוּר
 הוֹרִיעוּ אֲלֵא גִזְתָּה וְיִמְלֵא הַקֶּרֶן אִינִי יִבּוֹל לִזְכֹּר הַ
 תַּפְסִיד חֻלְקֵר מִן הַהַפְסֵד אֲלֵא יִתְמַלֵּא הַקֶּרֶן מִהֵרֶךְ
 וְאִם יִשְׁמִית יִחְלְקוּ לְפִי תִנָּאִם שְׁנֵי שְׁקָבִלֵי ע
 עֵסְקָא מֵאֵחֵר לְעֻמּוֹ וְאִם אַחֵר לְחִבְרִי קוֹרֵם הַזְמָן ג
 גִּזְתָּה הַעֵסֶק וְאֶתְעַסֵּק אִנִּי בְּחֻצִּיָּה וְאֶתְחַבֵּר בְּחֻצִּיָּה א
 אִין שׁוֹמְעִין לוֹ וְאֶפְיִלּוּ אִם יֹאמֵר אִנִּי אֶקְבַּל עָלָיִי ח
 הָאֲחֵרִיּוֹת בְּחֻצִּי שֶׁל שֶׁאִם תַּפְסִיד אִנִּי אֶפְרַעְעוֹ לְבַעַל
 הַמַּעֲוִת אֶפְיִלּוּ תֵּבֶן אִין שׁוֹמְעִין לוֹ וְאֶפְיִלּוּ אִם יֹאמֵר
 יִשְׁאֵר הַקֶּרֶן בֵּין שְׁנֵי וְלֹא גִזְתָּה רִק הָרִיחָה אִין ש
 שִׁימְעִין לוֹ וְיִחְרִי הַמִּקְבָּל עֵסְקָא לְזִמְן קִצּוֹב הַמֶּסֶ
 הַמִּקְבָּל יִבּוֹל לְחֻזְרָה בּוֹ בְּרִיחָה מוֹעֵל שְׁחֻזְרָה בְּחֻצִּי הוּר
 הוּר וּבַעַל הַמַּעֲוִת אִינִי יִבּוֹל לְחֻזְרָה הַלּוֹקֵחַ מִע
 מַעֲוִת מִחִבְרִי לִיקְחָה בְּתִיב פִּירוֹת לְמַחֲצִית שְׁכָר לֹא י
 יִהְיֶה לּוֹקֵחַ בְּשֶׁל חֲטָן וּבְשֶׁל חִבְרִי שְׁעוֹרֵל אֲלֵא חֲבֵל

חֲטָן אוֹ חֲבֵל שְׁעוֹרֵל בְּרִי שִׂיחִיד מַעֲוִת שְׁנִיָּהם שׁוֹת
 בְּקָבֵל הַגִּזְתָּה מַעֲוִת לְחִבְרִי לִיקְחָה כְּהֵן פִּירוֹת ל
 לְמַחֲצִית שְׁכָר רִשְׁאִי לִיקְחָה בְּהֵן כֵּל מִה שִׁירְצָה אֶפְיִלּוּ
 בַּעֲלֵי חֲטָן וּבְלִבְרִי שֶׁלֹּא יִקְנֶה בְּהֵן לֹא בְּסוֹת וְלֹא בֵּל
 בְּלִים הַגִּזְתָּה מַעֲוִת לְחִבְרִי לְקִנּוֹת בְּהֵן פִּירוֹת לְמַח
 לְמַחֲצִית שְׁכָר רִשְׁאִי לְקִנּוֹת גַּם לְעֻמּוֹ מֵאוֹתוֹ חֲמִיד
 וּבְלִבְרִי שֶׁלֹּא יִמְכֹּר בִּיחָר אֲלֵא אֵלּוּ בְּפִנִּי עֲצֻמּוֹ וְאֵלּוּ
 בְּפִנִּי עֲצֻמּוֹ הַגִּזְתָּה מַעֲוִת לְחִבְרִי לִיקְחָה בְּהֵן פִּירוֹת
 לְמַחֲצִית שְׁכָר וְאִם לֹא לְקִנּוֹת אִין לֹא עָלָיו אֲלֵא ת
 הַעֲרוּמָה וְאִם יִשְׁעִים שֶׁלֹּקֵחַ וּמִכָּר מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ
 בַּעַל בְּרוּרָה

אוסר ללכת בחור
 בחקות הגוים ואין

צִרִיךְ לִזְכֹּר שֶׁלֹּא לְקַסּוֹם וּלְגַחַשׁ וּלְעִינֵן שְׁבֵל אֵלּוּ מ
 מִפּוֹרְשֵׁינִי בְּתוֹרָה דְּבִתִּי לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת כְּתוֹעֲבוֹת
 הַגּוֹיִם לֹא יִמְצָא בְּרַעְיִב בְּזוֹ וּבְתוֹ בְּאֵשׁ קוֹסֵם
 קְסָמִים מַעֲוִת וּמִנְחָשׁוֹ מִכְשָׁף וְחֻבֵּר חִבְרִי וְשׁוֹאֵל
 אוֹכ וְיִרְעוּגִי וְדוֹרֵשׁ אֶל הַמֵּתִים אֲלֵא מִנְחָה שְׁנִיָּהם א
 אֲסוּר לִילֵךְ בּוֹ דְּבִתִּיב וּבְחֻקֹּתֵיהֶם לֹא תִלְכּוּ וְכֵן בְּת
 הַרְמָכֶם אִין דְּלִבְיָן בְּחֻקֹּת הַגּוֹיִם וְלֹא מִרְמִין לֹח
 לָהֶם לֹא בְּמִלְכּוּשׁ וְלֹא בְּשַׁעַר וּבִיּוֹצָא בְּהֵן אֲלֵא יִהְיֶה
 הַיִּשְׂרָאֵל מוֹבָרֵל מֵהֶם וְיִרְעוּ בְּמִלְכּוּשׁוֹ וּבְשַׁעַר מַעֲשִׂי
 בְּמִדָּה שֶׁהוּא מוֹבָרֵל בְּמִרְעוֹ וּבְדַעֲתוֹ וְלֹא יִלְבַּשׁ מִלְכּוּ
 הַמִּיּוֹחֵר לָהֶם וְלֹא יִגְדֵּל צִיצִית רֹאשׁוֹ כְּמִדָּה צִיצִית רֹא
 דָּאִם וְלֹא יִגְלַח מִן הַצִּרְדִּין וְיִגִּיחַ הַשַּׁעַר כְּאִמְצַע ב
 בְּמִדָּה שֶׁהֵם עוֹשִׂים וְזֶהוּ שְׁנִיָּהם בְּלִוְרִית וְלֹא יִגְלַח הַש
 הַשַּׁעַר מִכְּגַד פָּנָיו מֵאוֹזֵן לְאוֹזֵן וְעֵינָיו הַפְּרַע וְלֹא יִב
 יִבְנֶה מִקְוֹת כְּבִנְיִין הַיִּבְרִיתִים כְּדִי שִׁיבְנוֹת ב
 בְּהֵן רִבִּים כְּמִשְׁחָה עוֹשִׂין וְכֵן הַעוֹשָׂה אַחֵר מֵאֵלּוּ
 וּבִיּוֹצָא בּוֹ לִיקְחָה מִי שְׁקָרָה לְמַלְכוּת וְצִרִיךְ לְבֹשׁ
 בְּמִלְכּוּשֵׁיהֶן וְלִזְמֹת לָהֶם מוֹתָר בְּכָל

קוסם כתב ה'מ
 בם זהו ש
 שנושה מ

מַעֲשֵׂה עֵר שִׁישׁוֹם וְתַפְנֵה מַחֲשַׁבְתּוֹ מִכָּל הַדְּבָרִים עֵר
 שִׂימְרָנִים הַעֲתִידִין לְהִנּוֹת וְיִשְׁמַשְׁמִשְׁנִי בְּחֹל
 אוֹ בְּאֵבִי וְיִשְׁשִׁיגוּהוּ לְאַרְץ וְצוּעֵק וְיִשְׁשִׁמְסַתְכַּל ב
 בְּמִרְאָה שֶׁל בְּרִזָּל אוֹ שֶׁל עֵשֶׂשִׂית וּמִרְמִין וְאִם יִש
 מִי שֶׁאוֹתוֹ מִקְלֵי בִירוֹ וְנִשְׁעֵן עָלָיו וּמִכָּה בּוֹ עֵר שֶׁתֵּן
 שֶׁתַּפְנֵה מַחֲשַׁבְתּוֹ וּמִדְּבַר וְאַחֵר הַקּוֹסֵם וְאַחֵר חֲשׁוֹ
 חֲשׁוֹאֵל וְאִבְרִי אֲלֵא שֶׁהַקּוֹסֵם לֹקֵחַ לְהַשְׁוֹאֵלוֹ אִי
 אִינִי לֹקֵחַ אֲבָל מִבֵּין אוֹתוֹ מִכָּת מִרְרוֹת מַעֲוִת
 זֶה הָאוֹתוֹ הַעֲיָנִים שֶׁמִּרְמֵי כְּאֵלּוּ עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה וְאִינִי
 עוֹשֶׂה בְּלֹם הַלְכָר אִין בּוֹ אֲלֵא אִיסוּר וְאִינִי לֹקֵחַ
 וְכֵן הַמַּחֲשָׁב הַשְּׁעוֹת וְהַעֲתִים לִזְכֹּר יוֹם פְּלוֹנִי וְשֶׁ
 פְּלוֹנִי יִבּוֹל לָצֵאת בְּתִיב הַרְמָכֶם מַעֲוִת כְּגוֹן אֵלּוּ
 שְׁאוּמִרִים בְּאִינִי צִנְנוּתִי יוֹם פְּלוֹנִי טוֹב יוֹם פְּלוֹנִי
 דָּאִי לַעֲשׂוֹת בּוֹ מִלֵּאכָה פְּלוֹנִי חֲרֵשׁ פְּלוֹנִי אוֹ שֶׁעַח
 פְּלוֹנִי רַעַח גְּדִיר פְּלוֹנִי וְאִסוּר לְעוֹנֵן אֲעִפְּיָה שֶׁלֹּא נַע
 צִעֲשָׂה מַעֲשֵׂה אֲלֵא שְׁחֻרְיָה חֲזוּבִי שֶׁ סְבָלִים שֶׁהֵם
 מִרְמִין שֶׁהֵם דְּבָרֵי אִמָּת וְכֵן הַעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה מִפְּנֵי ח

לימי הצירות עד שיהיו לה שבעה ימים ואז יתחילו ימי הצירות ואחריהן ימי חזיונות כאשר פירשתי וכן לעולם משרבו הגלות ותבטו הצירות ונתמעטו הלכבות חשד שמא יבאו לטעות באיסור פרת שמא תראה האשה בימי צירותה שבעת ימים ויחיה הכל רוב סחור ובשביעי תראה דם טמא וסבורה לטביל בליל שמיני וזהו ענין שבעה ימים המצוי לטביל בל מראה דם ארום ומדי שלא יבואו לידי טעות בין ימי צורה וימי זיבה הוספו חומצא אחת וחומצא ער שאמרו שאפילו אם לא תראה האשה אלא טיפת דם כחרול תשב עליה שבעה ימים ובזבח גדול

רוב הנשים יש להן קפד ודעות לראות בזמן ירוע כל

אחת לפי זמנה ודעתם ודעת משלשים ימים לשלשים יום וכל מי שישלח חסד קבוע פא עליה שלא בשעת ודעתה במה שידענה ואינה צריכה בריקה וארובא אין לה לבדוק לפני תשמיש שלא יהא לבד גוקפו ופורש אבל כל רצונה לבורק שלא בשעת תשמיש הרי זו משיכה ובשעת ודעתה צריך לפרו ממנה עונה אחת אם הוא ביום פורש ממנה אותו היום בולו אפילו אם הוסת בכופו דמותר מיר כל בלילה של אחרי וכן אם הוא בתחלתו פורש בל היום ומותר כל הלילה שלפניו וכן הדין אם הוא בלילה פורש כל הלילה ומותר ביום שלפניו ולאה ולאחריו בין שבעה ודעת בשלש פעמים או בפע אחת ובתב הרשכא ברא בגדולה אבל בקטנה של לא הגיע לימי הנעורים ולא הביאה סימנים אין צריך לפרוש סמור לושתה כל זמן שלא קבעתו בש שלש פעמים בתב הראשון ואם רגילה לראות בח בהצץ החמה ולא קים לו שפיה אי קודם הצץ החמ או אחר הצץ החמ יש צוה מיריו לאוסר כל היום וכל הלילה ויש מקילים אינה אסורה אלא ביום וחבריע הוא ברברי המקילים ואם רגילה לראות ראייה מיר מרובה מקודם הצץ החמה ער אחר הצץ החמה אי איבא מר שאסורה כל היום וכל הלילה והיא שעת בולח שעת חוסת היא ואיבא מר רבתה ושלח חוסת אזליגן ולא מיתסרא אלא בלילה והראשון בתב שאינה אסורה אלא בלילה וזוהי בשיעור הגמסד ב בו ואם ודעת גמסד ב ימים או שלשה ימים ששופעת או מזלפת שני ימים או שלשה ימים בתב הראשון שכולן חשובין בעונה אחת ואינן שחגיע תחלת ה דווסת ולא ראתה צריכה לפרוש כל ימי משר חוסת וכן בתב חרמבן שחוששת כל ימי משר חוסת שכל י יום ויום וסת בפני עצמו ואפילו נעקר יום הראשון חוששת לשאר הימים ער שיעקרו כולם החל לוי בתב שאינה צריכה לפרוש אלא עונה ראשונה של ה דווסת וביון שעברה העונה ולא ראתה מותרת לזה הסכים אא הראשון ואם הגיע ודעתה בימי עיבורה משהיכר עיבורה או בימי גזיקתה שהו עש עשרים וארבע חרשים משגולר הילר אפילו מת הול דילר אין צריך לפרוש סמור לושתה וכן לאחר ה דווסת מותרת אלא שלא בריקה האשה שהיתה צחב

נחבאת בטחכא מפצי פחר וזה ע ודסתה חוששת לו אפילו לא היה לה ווסת קבוע עבר היום ולא בר בריקה מותרת שחררה מסלקת הרמים ודווסקא הצי אבל כל אשה דעלמא שהגיע ודסתה אסורה ער שתב שתכרוק ומיהו אם בריקה אחר בד ומצאה סהורה שהורה אלא דחזקת אורה בא בזמני לא מחזקינן לה ודאי טמאה הלכך אם בריקה סחור ומצאה סהורה ופירשה שפירש סמור לושתה אינה אלא להשמיש אבל מותר בשאר כל קריבות וכו' היוצא לדרך צר צריך לפרוש אשתו אפילו סמור לושתה ויש אומרי דאפילו בתשמיש שחייב לפרוקה דזה פ' שאסור ל לפרוקה בתשמיש אלא ברברי ריצו לא חוישינן ש שמא יבא עליה הבא מן הדרך וכו' השוהה עם אשה בעיר והגיע עת וסתה אסור לנא עליה ער שישאלנ דאם שחה שלשים יום חשוב בהגיע עת וסתה וסתה עונה שלשים יום ואסורה לכות שלשים יום ער שת שתכרוק במה דברים אמורים שלא שחה אחר חוסת שיעור צר שתוכל לטבול אבל אם שחה אחר חוסת חוסת שיעור שתוכל לטבול בא עליה ואין צריך לש לשאל בין אם היא עירה או ישנה בין קטנה בין גד גדולה ואפילו בלא שחה שצריך לשאל בתב הרשכא דווסקא שיש לה ווסת לימים לחור אבל יש לה ווסת לימים ולקפצות כיון שהוסית הלוי במעשה אימ אימור לא קפצה ולא ראתה ובתב ער יש לה וסת ש של קבעתו עריין שלשה פעמים והוא בפחות מעיב ביצנית כגון שראתה מכח וכיוצא בזה אלא שלא בר בריקה כיון שלא הרגיש בדם סהרה בלא בריקה

האשה שהיא כח בחיקה סמאח קפה

אסור לו לבא עליה ער שתאמר לו טבלתי וממ בש שאימד לו טבלתי נאמנת ואם הוסיקה גירה במ בשכנותיה כיון שראתה לובשת בגדום המיוחדין ל לה בימי צירותה חשוכא בוראי סמאח אמרה לבעל טמאה אני ואחר כך אומר סחורה אני אינה נאמנת ואם נאמנת אמתלא לרבריה עאמרה לו בן תחלה מ מפני שלא היה בה כח או דבר ביוצא בזה נאמנת בתב חרמבן הוסיקה גירה בשכנותיה ואח כד א אמרה סחורה אני אפילו נאמנת אמתלא לרבריה ש שאימר לא לבשתי בגדים אלו אלא שלא תסרינני עב עבשיו בלא היתה בריאה אינה נאמנת עב רל כיון שאינה לובשת בגדי צירותה הוי כאלו ראיו שרא שראתה שאז אינה נאמנת לימר לא דאיתי ותימ הוא ובי ערית הוסיקה גירה בשכנותיה מכשאומרת כפ בפירוש סמאח אני שנאמנת שוב לומר סחורה אני ע עלירי אמתלא היה משמש עם חסהורה ופירשה גי גירה לא יפירוש אלא ינעוץ צפוניו באיץ ולא ידו ממקדמו ער שימות האכר ויפירוש באמר נת

כל אשה שאינה עסוקה בסהרות פלש' ש שאינה צריכה ברי בויקה לעלה אפילו אין לה ווסת ור' פסק כיו

הקפת

קפח

הראשון
והשחתת
הזקן גם

באלו כתב הרמב"ם שאסורם הכתוב מפני שעדיין ב
בזמן הזה לא נהגו להקפיד עליו וזה אינו מפורש ואין א
צו צריכין לבקש סעם למצות כי מצות מלך הם
עליהם אלה לא צוה סעמא ופיאות הראש הם שתיים
סוף הראש הוא מקום חבורו ללחי ממין ומשמאל
ואין חילוק בין אם מגלח הפאות בלכר ומניח שא
ע"ה חשיך שבראש או שמגלח לכל הראש עם ה
הפאות בכל ענין חייב וכתב הרמב"ם שאינו חייב
אלא בתער אבל במספרים בעין הער מותר ואם
הראש זל כתב שגם במספרים גמי חייב על הפאות
הראש ואחר המקיף ואחר הניקה חייבין ובגון ש
שטיע ברבר שמטה עצמו אליו להקיפו וכתב ב
בספר המצות אבל איסורא איבא אע"ה ולאסויע למ
לפיכך אסור להיות ניקה על יד גוי המקיף הקסד
חייב ואשה שהוקפה או שרקיסה פסונה ועבריה
ואע"ה שריגם בגשים לענין חיוב מצות חייבין כח
בהקפת הראש כאנשים וסימסום וארדגיוס חיי
חייבין מספיק כתב הרמב"ם אע"ה שהיא פסונה אסור
אסורה להקיף האיש ואפילו הקסד ובספר המצות
כתב שהיא מותר להקיף האיש כתב הרמב"ם שיעור
הפיאות לא נתנו חכמים שיעור שמעגל מזקנינו ש
שאינו מניחין בפחות מארבע שערות ופיאות הזקן
הן חמשה וזה מקומן לרחמקום חייבין להלחי לצר
לצרעים מימין ומשמאל וסני גבולי השפה מימין ו
משמאל ואחת למטה בסוף הזקן בגדרת ולרשי
אחת מקים חייבין הצטר לעצם מימין ואחת בצד
משמאל ואחר מקום חייבין להלחי לצרעים מימין ו
ובגדר משמאל ואחת למטה בסוף הזקן ויא שער
הלחי המת בר לצרעים הוא רחב הפנים ויש לו
שני פיאות הרי זה ארבע ואחת למטה וכתב אחר
אש"ל וירא שמים יצא ירי בולם ולא יעביר תער
על כל זקנו כלל ולא באותו שמניחין חוסבל שהוא
על הפיאות כי לפעמים אין מכוונין על הפאות א
אינו חייב עד שיסחית בתער אשה שיש לה זקן מ
מותר להסחיתו ואינה חייב אלא על השחתת זקן ה
האיש כתב הרמב"ם השפם מותר לגלחו בתער וזה
והוא חשך שעל גבי השפה העליונה וכן השער ה
המורלל מן השפה התחתונה ואע"ה שהוא מותר ל
לא צהגו ישר אלא לגלח קצתו ער שלא תתעבבהאב
האבילה והשתייה

בית השחי ובית הערוה ובידו שמגלח כל גופו איך
זה יסוי ארכא גיורל הוא א"א שלשם רפ"א מגלח
כתב הרמב"ם שלא אסרו העברת חשך אלא במקום
שאינו מעבירין אותו אלא חנשים שלא יתקן עצמו
בתיקון גשים אבל במקום שמעבירין השער האנשי
אם העבירו אין מכין אותו לא תלבש אשה בגדים
המיוחדין לאיש לפי מנהג המקום ולא תגלח אשה
אשה באיש ולא ילבש איש בגדי אשה ואם ליקס שער
לבן מתוך השחור חייב משום ולא ילבש גבר שמל
שמלת אשה ואפילו בשער אחר ומטעם זה אסור ל
להסתכל במראה לפי שהוא תכשיט חנשים אם לא
לצורך ברפוי לעיל וכן כתב הרמב"ם גבי צבע
מי ששער שחור וצבע לבן חייב אפילו בשער אחר

קפח

הלכות נירה

ואשה כי תהיה זבה רם יהיה זוכה בבשרי שבעת ימ
ימים תהיה בנייתה ולמדו חכמים מפורש הפסוק
שלא בכל מקום שתזוב ממנה רם טמא אלא דווקא
רם הבא מן המקור ולא כל הרם הבא מן המקור מ
שם אלא דווקא חמשה מיני דמים כאשר יתבאר א
בפ"ה דא"ה באלר אינה טמא ער שתרגיש ביציאתו
ומינה משתרגש בו משנעקר ממקומו ויצא לבית ה
החיצון טמא אע"ה פ"ה שלא יצא לחיץ וזה מש
משפטה משתדאח סיפת רם אפילו בחרל או פחו
פחות בין באונס בין ברצון מזנה שבעה ימים ער
יום ראיתו וסובלת כליל שמנה ובר זרין אפילו
שופעת כל שבעה יום שתפסוק בסהרה ביום שבעה
בערב סובלת כליל שמנה וציון שבעה ואילך ער
אחר עשר יום נקראין ימי זבה וזה שחכמים קור
קוראין להן אחר עשר יום שבין נירה לנידה ומש
ומשפטה בהן אם דאתה בהן יום אחר לכר בין שת
שתדאח בתחלת הלילה או בסוף היום רק שתפסוק
בסהרה משמרת כל הלילה שאחר כך אם לא תראה
תשכם למחר ותסבול מיר לאחר חנץ החמה אם ת
תרצה ומ"ה אסורה לשמש כל היום שםא תראה זה
ותסור וזו היא שנקראת שומרת יום בגמ' וזה
דאתה גם ביום השני ופסקו בו משכמת ביום הש
השלישי וסובלת ולא תשמש כאשר פרשתי וגם זו
בכלל שומרת יום בגמ' וזו היא שנקראת זבה ק
קטנה ראתה גם ביום השלישי געשה זבה גדולה
ולא תסהר ער שיהיה לה שבעת ימים נקיים חוץ מ
מיום שפוסקת בו וסובלת ביום שבעה לאחר חנץ ה
החמה מיר אלא שאסורה לשמש שםא תראה ותסת
ותסור ואם לא ראתה בכל אחר עשר ער יום האת
האחרון סובלת מיר ללחיתו ואינה צריכה לשמ
לשמור לו יום אחר לסהרתו וביום העשירי פליגי
אם צריכה לשמור לו יום אחר בסהרה אם לא עב
עברו כל אחר עשר ימים ולא ראתה חוזרת לתחלת
ימי גירות ואם ראתה בהן געשה זבה אינה חוזרת

קפח

הערב
כשאר
הגור

העברת

ובית השחי ובית הערוה פ"ה שריגו שזה שאסורין
בתער ומותרין במספרים ד"ה דווקא בשאר הגור
מותר במספרים אבל השחי ושל בית הערוה אסור
אסורין אפילו במספרים וכן היא מסקנת אחר
אש"ל אסור לחבכו בידו כדי להסיר אבל מותר ל
לחבכו בגור להסירו כתב האוצרים מי שמגלח כל
שער שבו מראשו וער רגלו שמותר לו לגלח גם של ב

שלשים לראייתה שחיה עינה ביוצת לסתם צמים ו
דאם אין לה ווסת קבוע לזמן ידוע כגון מ' ל' או מ'
מב' ל' חוששת לזמן הידוע שאסור לה לשמש בל' ז'
זמן חוסת ולאחר חוסת עד שתברוק ותמצא טהור
בדפדוף לעיל וביצור קובעתו כגון שראה ארבע
פעמים ביציהם שלשה זמנים שונים כגון שראה חי
היום ולסוף עשרים יום פעם אחרת ועוד לסוף ש
שלשים יום וזו צקרא ווסת ההפלגות ולבר צריכה
ארבע ראיות שראייה ראשונה אינה מן דמניין לפי
לפי שלא ראתה אותה בהפלגה ואפילו קודם שקב
שקבעתו שלשה פעמים חוששת שמיר אחר שראתה
פעם אחרת לסוף עשרים חוששת ומבאן ואילך כש
בשיגיע עשרים ובן בראיית הימים שהוא לימים י
יורעים מיר אחר שראתה פעם אחת ליום ידוע לאחר
לחרש כגון בא' או בח' בו חוששת לבעם אחרת לזח
היום ואסורה לשמש כל אותי העונה ולא אמרו שז
שצריך לקובעו שלשה פעמים אלא לענין עקירה
שביון שקבעתו בשלשה פעמים אינו זקוק בפחות
משלשה שכל זמן שלא עקרתו שלשה פעמים צריב
צריבה לחוש לו אבל ליאסר אפילו בפעם ראשונה
חוששת לו בפעם שנייה ומיהו אצל שחוששת לו
זקוק בפעם אחת אפילו קבעתו שני פעמים שאם
ראתה שני פעמים לזמן ידוע ולשלישית לא ראתה
אינה חוששת לו עוד ועיר יש חילוק בין קבעתו של
שלשה פעמים ללא קבעתו שלשה פעמים שהקבוע
אצל שעברה עונתו ולא הרגישה אסורה לשמש עד ס
שתברוק ותמצא טהור ושללא קבעתו שלשה פעמים
אם הגיע זמן חוסת ולא ברקה ולא ראתה כיון שעב
שעברה עונתו מותרת ופעמים שתהיה ההפלגה ש
שקובעת כהן חוסת ברילוג כיון שראתה היום ורא
וראתה שניה לסוף שלשים ושלישית ללא ורבויעית
ללא קבעה ווסת ברילוג של הפלגות בין שהרחיק
דילוגה בין שלא הרחיקה דילוגה הרבה אלא יום
אחר קבעה ווסת ברילוג השנה שבכל ענין שתהא
משנה ראיתיה קבעת לה ווסת ובשם שקובעת ווסת ב
בהפלגה מיצאם שנים ושאינו שנים בר קובעת בי
בימי החורש ובימי השבוע עדין ושאינו עדין כי
ביצור ראתה שלשה פעמים בא' בשבת או בח' בש
בשבת או באחר בניסן ובאחר באייר ובאחר בסיון
ובחמשה באייר ובחמשה בסיון קבע לה ווסת בא' או
בשבת ובחמשה בו ובאחר בניסן או בחמשה בו או
על פי שאחר מלא ואחר חסר אין מדקדקין בבר וח
והבא לרבו חבל קובעת בשלשה פעמים כיון שהן
לימי החורש בשנה ביצור קובעת בימי החורש ברילוג
כגון שראתה בחמשה עשר בניסן וששה עשר באייר
ושבעה עשר בסיון וקאמ' רב והבא צמ' קובעת בשל
בשלשה ראיות וחוששת לשמנה עשר בתמוז ולתשע
עשר באב ושמוא סבר שלא קבעה ווסת אלא בארבע
ראיות שאין ראייה הראשונה מצטרפת ביום שאין ה
ההפלגות שוות ולא קבעה עד שראתה שמנה עשר
בתמוז ואפילו לשמוא אם היה לה ווסת קודם שה

שהתחלה ואחר כך שיצתה וראתה ברילוג שלשה פע
פעמים קבעה ווסת ברילוג לפי שאם הראשונה בר
ברילוג ראתה אותה שלשה מוסתה הקבוע לה ורא'
פסק ברב ובן בתב הראב"ד והרמב"ם כתב בשמוא
ובן בתב הרמב"ן ובן היא מסקנת א"א הראשון ז"ל
ראתה בשלשה פעמים בשלשה חרשים ברילוג וחז' ו
וראתה באותן דילוגין עצמן אם נהגה שלשה פעמי
חרי זה ווסת קבוע ברילוג חלילה ביצור ראתה חמ
חמשה עשר בניסן וששה עשר באייר ושבעה עשר ב
בסיון וחזרה וחלילה וראתה חמשה עשר בתמוז ו
וששה עשר באב ושבעה עשר באלול ועוד חזרה ורא
וראתה חמשה עשר בתשרי ושבעה עשר במרחשוון
ושבעה עשר בבסליו קבעה לה ווסת ברילוג חלילה
וחוששת לעולם חמשה עשר לחרש זה וששה עשר ל
לחרש זה ושבעה עשר לחרש זה ראתה באחר בניסן
ובאחר בסיון ובאחר באב קבע לה ווסת לראשי חרשי
לדילוגי אבל ראתה אחר בניסן ואחר באייר וא
ואחר בתמוז ובאחר בסיון לא ראתה לא קבעה לה ו
וסת שהפסיקה לראשי חרשים ראתה חמשה ע
עשר בניסן וששה עשר באייר ושבעה עשר בסיון לא
קבעה ווסת כיון שסירגה בחרש השלישי ולא ראתה
עד שמנה עשר בו דילוגה פעם אחת או שתיים אינה
חוששת לרילוג אה על פי שחוששת לשאר חוסתות
בפעם אחת אינה חוששת לוסת ברילוג עד שתקבע
אין האשה קובעת לה ווסת אפילו ראתה שלשה חרש
חרשים זה אחר זה אלא אם כן יהיו בולם בעונה אח
אחד ביום או בלילה אבל אם היתה הראשונה בי
ביום חרש והשנייה בלילה והשלישית ביום לא ק
קבעה לחוסת לשון הרמב"ן ווסת החורש חוששת לו
בתחלתו בפעם אחת אבל ווסת ההפלגה אי אפשר
לחיש לו עד שתראה ראיה שנייה שהרי אינה יודעת
לאיזה יום היא מפלגת צמצאת איפך שחרואה ליום
ראש חרש צמח חוששת לראש חרש אייר ראתה בו ח
חוששת לראש חרש סיון ראתה בו חוקבע ווסת לר
לראשי חרשים לא ראתה לראש חרש סיון זקוק ור
ווסת של רח' וחוששת לשני סיון איפשר שתראה ווסת
ותקבע ווסת להפלגה מלא ללא שהרי ראיות רח' צי
ניסן ואייר שוות בהפלגות לראיית בניסן שניסן
חסר ואייר מלא לעולם חוששת חללו לוסת החד
ולחפלה עד שתקבע לה אחר מהן שלשה פעמים ב
בריון ביצור ראתה באחר בניסן ועשרים בו חוששת
לאחר באייר מפני רח' ניסן ואם לא ראתה חוששת
לתשעה בו ולשיעור הפלגה של עשרים ראתה בתש
בתשעה בו או שלא ראתה חוששת לעשרים באייר
שמוא בימי החורש תקבע ווסת שהרי ראתה בעשרים
בניסן ובן היא חוששת לשניהם עד שתקבע ווסת ח
ההפלגה בארבע ראיות או ווסת החורש בשלשה ערש
שתיקור האחר בעקירת פעם אחת ראתה באחר ב
בניסן ושיירה אחר באייר ולא ראתה מותרת לשמש
ברילוג ואינה חוששת לוסת חסירונת עד שתרא
שתראה בו ווסת ברילוג אינה חוששת עד שתקבע
ביצור ראתה באחר בניסן ולסוף עשרים חוששת לח
להפלגה זו עכ' יום עשרים ולא ראתה שוב אינה
חוששת כלום להפלגה דילוגה ליום בא' חוששת לר

שמיים וסחודים בשני דמים שחז לפניו יוכל להב
להבחין אם הם שוין או משונים כמראיתו כתב בספר
התורות שם תרצה להתרפאות צריכה שתתקרא
קודם שתתחזק אבל לאחר שתתחזק צריך עיון א
אם תוכל לשמור על רפואה לשמש אחר כך אפילו
אם הוא רופא ממונה בתב חלפון הי מפתחין או
אותה פחד פתאום והפילה רם וגתרפאת מותרת
לבעלה ואם חזרה וראתה רם מחמת תשמיש אפילו
פעם אחת בידוע שלא עלתה לה רפואה והאירגא
אין מתירין אותה לאחר שראתה רם עב

דבר קפה

תורה חמשה
דמים טמאים
באשה ותו לא

והאירגא שנתמעס חקראות חזרו לטמאות כל שיש
בו מראה אדום בין אם הוא כחה חרבה או עמוק ו
וכן כל מראה שחור ואין סחוד אלא בשני מראות ש
שהן הלבן והירוק בין ירוק כבדתי בין צהוב כזהב
אפילו אם יש בו צמיכות רם והוא עב חרבה וצאמז
האשה לומר כזה ראיתו ואברתיו ואם הוא מראה
לבן או ירוק סחורה אבל אם חביאה לפניו רם וח
והחזקציו כסמא או אפילו כהתפצצו בו בסמא א
אי בטחור והיא אורגה חכם פלוצי סיחר לי ביוצא
ביח אין סומכין עליה הבניסה שפופרת וחוציא
בה רם סחורה וכן אם ראתה רם כחתיכה אפילו א
אם היא מבוסקעת וחרם בבקעי בעגיון שנוגע בבש
בבשרה סחורה בין שאין רד לראות כך וכן עשה
דב שמשח מעשה באשה שנעקר מקור שלה ובמז
התיבות בשר היה גופל לה בבית החיצון ולא חיתה
פוסקת לראות כל זמן שאיתו התיבות היו בבית
החיצון וסיחר אותה לבעלה בין שאין רדך אשה
לראות רואה כך ודורקא חתיכה קסנת וצמיא רשם
דשפופרת אבל חתיכה גדולה סמא אפילו לא רא
ואתה כלום שאי אפשר לפתיחת חקבר בלא רם וא
ואפילו כגפל שלא בגמרה צורתו כל רם היוצא מז
האשה בין לח בין יבש סמא ולא עוד אפילו יוצא מ
ממנה רם בצורת בריה במין קליפות או במין שער
שעירות או במין יבחושי אדומין סמא והוא שיהו
צימוחין בתור מעת לעת על ידי שרייה ששורין במ
במים פושרין ויהיו דמים פושרין כל משר מעת ל
לעת שהן בתוכו ושיעור החימום כמו מים ששאבו
בקיצ מן הגהר או מן חמצין ועמד מעס בבית ש
שחים חמים מחממין ובחימום של אלו כך הוא ש
שיעור פושרין בימית החוררת ואם הם קשין כל שא
שאו צימוחין בתיר מעת לעת סחורה אפילו אם ח
הם צימוחין על ידי מיעיר שממכו בצפורציו ובת
ובתכ הראבד ודורקא במפלת במין קליפות ושעירות
הוא שצריך בריקה פלי שרייה ואם אינו צימוחין אז
צרתן מוכחת עליהן שהן בריה ובאין מחמת מכת
אבל חתיכה רם קשה כאבן ואינו צימות

סמא וחלץ הלוי בתב שגם

חתיכה אם אינה

צימוחית

סחורה ולוח הסכים אהראש גל

שאינו לה ווסת אפילו לבעלה אסורה עד שתפרוק
וכתב אהראש זל בפי"ט אלא שלא מלאני לברי
להקל בירבוי רח רבדי קבלה חז והר בריקה פי רב
אלפס שבירקת אחר תשמיש היא וזהו אם עשתה ב
פז שלשה ימים ונמצא רם על שלד או על שלח שלש
פעמים תצא בלא כתובה ואין לה לא מזונות ולא
פירות ולא בלאות ואם שמשה שלשה פעמים על
ירי בריקה ולא נמצא לא בשלח ולא בשלד בכל פעם
הרי היא בכל הנשים ומתרת בלא בריקה וכן כתב
הרמב"ם אלא שהוסיף עריין בריקה אחת לה קודם כ
בל תשמיש ותשמיש ואהראש זל כתב שבירקת פ
פזם אחת קודם תשמישו ופעם אחת אחר תשמישו
והבעל אינו צריך לבדוק וכן תעשה כל ימיה שלע
שלעולם אסורה לשמש בלא בריקה ואם חזקה ש
שלשה פעמים להיות רואה מחמת תשמיש אז אסור
אסורה לשמש לעולם ותצא בלא כתובה

אשה קפה

סחורה רם מח
מחמת תשמי
מיד כבדית

שהרמן המסח משמשת פעם ראשונה שנייה ושל
ושלישית אם כבולן רואה משם ואילך לא תשמש
אלא תתגרש ותנשא לאחר גישאת לאחר וראתה מח
מחמת תשמיש משמשת ראשונה שנייה ושלישית מ
משם ואילך לא תשמש אלא תתגרש ותינשא לשלישי
גישאת לשלישי וראתה מחמת תשמיש משמשת פעם
ראשונה שנייה ושלישית ראתה כבולן שוב לא תנשא
לאחר אלא אסורה לכל עד שתבדוק ביצר בירקת צ
גיסל שפופרת של אבר ופיה רציה לחרבה ונותנת כ
בתובה מכחול ובראש מוד ומבנסת אחר באיתו
מקום נמצא רם על ראשו בידוע שהוא מז המקור
ואם לא בידוע שהוא מן הצדדיו ומותתת ואם דר
דוצח לבדוק עצמה בערה תחת הראשון אחר ששמ
שמש שלשה פעמים חרשות בירה שלא אמרו שת
שתתגרש מן הראשון אלא להקל עליה לחתירה לשי
לשני ולשלישי לכל אחר שלשה פעמים בלא בריקה
ואם שמשה סמור לוחתה אנו תליון ראיתה בשביל
ווסתה ולא חשבינו לה רואה מחמת תשמיש ואם
יש לה מכה באותו מקום תולין אותה ברם מכתה
ואם רם מכתה משונה מרם ראיתה אין תולין ברם
מכתה ונאמנת אשה לומר מכה יש לי באותו מקום
שרם זה יוצא ממנה כתב הראב"ד והאירגא לא סמב
סמבינו בחר בריקה לחתירה ועוד אפילו אם הוא
יודע שהוא מן הצדדיו הרי בגזת ישר גזרו על כל רד
דואה טיפת רם כחרל שצריכה שבעה צקיים ולא ב
צהירא לאהראש זל אלא וראי סמבינו עלה ואם
הוא יודע שהוא בא מן הצדדיו סחורה וחלפון כת
שהאירגא אין תולין ברם מכתה שצריכין אנו לבדוק
אם רם מכתה עשיצ מרם ראיתה ועכשיו אין אנו
בקיאים במראות לידע אם היא משונה אם לא ולא
צהירא לאהראש זל אלא תולין מן הסתם לומר ש
שאינה משונה עד שידוע לו שהוא משונה על פיה
חכם שיראה שניהם וזה יוכל כל אדם לידע אם רד
רומין זה לזה אע"פ שאין אנו בקיאים במראות ומי

הראייה מובלעת בתוך חוסת אלא נמשכת גם אחר חוסת בזה כתב הרשב"א יש אומרים שהיא אסורה מתחלת חוסת עד סוף אותה עונה ויש אומרים שמותרת מיד אחר חוסת והוא הסכים לסברא ראש ראשונה ואם אחר מאלו בא לזמן ירוע או וראי אס אסורה כל עונה חוסת כמו חוסת ימים גרירה בשם שחוששת לחוסת הימים בפעם אחת כד חששת לחוסת הגוף בפעם אחת ביצר היתה מפקחת פעם אחת וראתה ולכשתפק בפעם אחרת חוששת לו ובשם חוסת הימים שאינו קבוע צריך בפעם אחת שאפילו אם ראתה שני פעמים לזמן ירוע אם הגיע זמן השלישי ולא ראתה צריך לגמרי בן חוסת ח חגורה ובשם חוסת הימים הקבוע בשלשה פעמים צ צריך עקירה שלשה פעמים ובריקה בן חוסת ח הקבוע בגוף ומאימתי עקירתו משיקרה מקרה ו ולא תראה היה המקרה לזמן ירוע אינו צריך א אלא אם כן בא המקרה שלשה פעמים בזמן ולא דאחה אבל במקרה לברו אינו צריך לברו שלא ראתה בהן לא צריך כתב הרשב"א חומר בוסת חפציות מבשאר חוסתית שדעת הקפציות בין שהוא קבוע יותר מעונה בינונית בין שהוא רחוק יותר לעולם היא חוששת לזמן עונה בינונית שאני אומר אורה ב בזמן בא ובעלה מחשב עונה בינונית ובא עליה לשי' הרשב"א תיגוף שלא הגיע זמנה לראות וחיא קטנה שלא הגיע לימיה העורים ולא הביאה סימני היא קובעת וסות בשאר הגשים בשלשה ראיות בשאר דוכתות ופ' כוונת ההפלות אלא שיש הפרש בינה לבין הגדולה אפ' שהחזקה דואה וקבעה לה חוס וסות אם פסקה שלשה עונות בינונית שהם חשעים יום ולא ראתה אינה חוששת לו וסותה הראשון כלל וחזרה לקדמתה ואפילו חזרה לראות באותו עונת שהיתה למורה לראות בהן אינה חוששת עד שתחזר ותקבעו שלשה פעמים לפי שאינה בת גמים ונתג זנתגלה שרמים הראשונים מקרה היח ראתה שלש ראיות משלש העונות מבזנות שלא פחתה ולאח חותירה נתגלה שרילוג הראשון אינה סילוק דמים אלא שינוי וסות לפי ראייה ראשונה שממנה התחיל לרלג מצטרפת לשלש ראיות אחרונות ונמצא ארבע ראיות ושלשה הפלות ביניהן מ' לע' אבל אם פחתה או חותירה שלא היו הראיות מבזנות א אז אי אפשר לראשונה להצטרף יצר שתראה ארבע ראיות מבזנות אינה קובעת וסות להפלות ובן זקנה שעברדעלנה שלשה עונות משחסיגה ולא ר דאחה הר' ז' מסולקת רמים ואינה חוששת לו וסות הראשון אינו היא קיגה כל שקורין לה אמא כפצ בפניה מחמת זקנותה ואינה חוששת חזרה וראתה ייצה כרין תיגוף שלא הגיע זמנה לראות חזרה לראות בעינות קטנות שהיתה למורה לסיות דואה צחן בזה יראה לי שהיא חוזרת לקביעתה הראשונה אם וסות ההפלות חוזרת לקדמותה אם תתיהחח החפלה כמו שהיתה תחלתה ואם בשאר חוסתות א אפילו מעם אחת חוזרת לקדמתה שחרי צתגלה שר שרילוג הראשון לא סילק דמים היה אל מקרה וסות חומר בין חקציגה מרין הקטנה שלא הגיעה זמנה ל

לראות מדין התלמוד אין האשה קובעת וסות בימי צירות אלא בימי זיבות כיצור ראתה באחר בחורש ובחמשה בן עהוא תור ימי צירה לראייה הראשונה אפילו צהגה בו שלשה פעמים לא קבעה וסות לחמ' בחרש אלא באחר בחרש וכו' אם ראתה באחר בחרש ובחמשה עשר בו לא קבעה וסות לח חמשה עשר לפי שראיתה חמשה עשר בחרש הוא בתור ימי זיבתה ש של ראית אחר בח'ש במה דברים אמורים שראתה ראיה חשנייה מעניין פתוח בפרש אבל אם רא דאחה אותו ממעיון סתום כגון שראתה פעמים בר בראש חרש ובפעם השלישית ראתה כח' בחרש וב זכר' א' פ' שראיתה השלישית היתה תור ימי הציר' לראית כח' בחרש קובעת וסות ברח' לפי ששהים רא ראיות הראשונות היו מעניין סתום וראית כח' בח בחרש דמים יתיר' צהוסכו בה ומהר' לבא ואם דק הקרימה שמא וסות אחר היא קבעת וכת הרמב"ן וכו'ן שהאינא צהגו שלא להפריש בין ימי צירה לימי זיבות ה' לענין קביעות וסות אין חילוק ל לפיכך אם ראתה מחמשה עשר לרמשה עשר קבעת לה וסות שהאשה קובעת לה וסות בתור וסות כיצור ראתה שלשה פעמים בראש חרש ורביעית בעש'ים לחרש ובח' וב' בחמישית ובששית הרי קבעה ו וסותות בת' הרשב"א מעיבת לאחר שלשה חרשים לעיבורה ומניקה כל ב' חרש אחר לית' הוולר אי אינה קובעת וסות אפילו מת הוולר אי גמלהו שר שרמים מסולק' מהם כל זמן עיבורה וכל ב' חרש ובשם שאינה קובעת וסות בימי עיבורה ובימי מג מניקותה בר אינה חוששת לראייה שתראה באותו הזמנים וראיתה קלה מוסת שאינה קבוע לפי ש שמסולקת רמים לגמרי ויש מגדולי המורים שאומ' שחוששת לה כדרך שחוששת לו וסות שאינה קבוע וראוי לחוש לרבריהם וח' מ' בת' שקובעת בהן וסות עיבורה משהובר עוברת ומניקה כל ב' חרש א אינה חוששת לו וסותה הראשון אפילו היה לה וסות קבוע להגיע תור הזמן והגיע תור הזמן הזה אי אינו ציבות כריקה ומותרות לבעליהן ואפילו שר שופעות וראות דם באותם עונות שהיא למורות ל לראות בה אינה אלא במקרה עכר ימי העיבורה וח' ח' חוזרת להרש לו וסות הראשון כיצור היה לחוסת הימים אם למורה לראש חרשים חוסת לראות חרש הראשון שהיא פגיעת בו וכל כיוצא ב בזה וכן הדין אם היה לה וסות מורכב או וסות הגוף לזמן ירוע אבל אם היתה וסותה וסות החפלה אי אפשר לו לחוש עד שתחזור לראות אפילו פעם אחת חרי זה חוששת ליום ההפלה שהיתה למורה להפליג ויש מגדולי המורים שהורו להקל שאינה ח חוזרת לו וסותה עד שתראה פעם אחת ובאותו היו חוסת שהיתה למורה לראות בתחילתה כיצור היית למורה לראות בראש חרש אינה חוששת לראש חרש אלא אם כן חזרה וראתה בראש חרש חזרה וראתה ב בראש חרש אפילו פעם אחת חרי זו חוששת לראש ח חרש היה לה וסות ההפלות אינה חוששת בפחות משני ראיות שאין חפלה אחת בגיחה בפחות משני ראיות הראשון עיקר ע' וח' מ' בת' שאינו חר

ליום כ"א תגיעה יום כ"א ולא ראתה מותרת לשמש
דילה ליום כ"ב חוששת ליום כ"ב הגיעה כ"ב ולא ראתה
פ"ת לשמש אירע לה ראיה ליום כ"ב קבעה לחור
דוסת לרילוג מבאז ואילך אינה חוששת אלא לרילוג
לרילוגה וכן לרילוגה ווסת חרש ביוצא כזה ראתה ח
חמשה עשר לחרש זה והומשכה ראית ארבע ימים
וחזרה והתחילה בששה עשר לחרש הבא וראתה שני
או שלשה ימים ובשבעה עשר של אחריו ראתה בכר
שילשה לראות בשבעה עשר בחרש ואין חילין בזה
בוסת הרילוג בלבר עד שתשלש בלז ברילוג ולא תח
תהא בו צר שזה לפיכך חושש לימים שהשלשה בהן
דוסת הקבוע ולשאר הימים בוסת הרילוג ע"כ הית
היתה רגילה לראות עשרים ושלישית ליום שלשים
זה וזה אסורין רבשיגוע יום עשרים לראית שלשים
אסורה משים ווסת הראשון ואם לא תראה בו חושש
חוששת ליום שלשים שינתה פעמים ליום שלשים
זה וזה אסורין שלש פעמים ליום שלשים הותר יום
עשרים וצאסר יום שלשים ואם לאו ששינתה פעם
או פעמים ליום שלשים ראתה לסוף עשרה חזר ווסת
של עשרים למקומו והותר שלשים שינתה ראיות
ולא השוות אותם בגון ששינתה פעם אחת ליום של
שלשים והסגית לל"ב והשלישית לל"ד נעקר ווסת
הראשון ואין לה ווסת בלל ואם הפסיקה ולא רא
דאתה משעבר עליה יום עשרים וברקה ולא ראתה
ש"ב אינה חוששת לעולם חזרה לראות חוששת ליר
ליום עשרים מראיה זו שעדיין לא נעקר ווסת הר
הראשון ממקומו בין אם פסק מלראות או ששינת
בראית שיגז שוות שלעולם לא יעקר ווסת הרא
הראשון ממקומו עד שתקבעו בשלשה ראיות שוות
בעקירת ווסת ההפלה כן עקירת ווסת חרש א
אלא ש"ח חוששת ליוגה וזו חוששת לראש חרש כי
ביצר היתה רגילה לראות בראשי חרשים ועבר עלי
עליה ראש חרש ולא ראתה חוששת לראש חרש עד
שיעברו עליה שלשה ראשי חרשים עברו עליה של
שלשה ראשי חרשים ולא ראתה אינה חוששת להם
חזרה וראתה בראש חרש חזר הוסת למקומו יש
שקובעת ווסת במעשה שתעשה ויש שקובעת ווסת
בימים ובמעשה במעשה ביצר בגון שקפצה שלש
פעמים וראתה חוששת לבל פעמים שתקפץ בימ
ובמעשה בגון שקפצה שלשה פעמים ביום שירוע
בגון בראש חרש או באחר בשבת וראתה ב"ב וביה שת
שתראה על ירי שלשה קביצות של שלשה זמני ידוע
קבע לה ווסת וחושש לבל פעם שתקפץ באות זמן
ואם אחר כך הגיע באחר בשבת ולא קפץ או שקפץ
בשני בשבת אינה חוששת שהרי לא קבעה אלא לק
לקביצות של אחר בשבת קפצה שני פעמים באחר
בשבת וראתה ו"א בשבת השלישי ראתה בלא קפיצ
חרזו קבעה לימים לבדן שהרי ראת באחר בשבת
השלישי בלא קפיצה וכן אם בפעם השלישית קפ
קפצה ב"ז אחר וראת קבעה לה ווסת לקביצות ל
לבדן שהוברר הובר שהקפיצה גורמת ולא חיות
אבל אם קפצה באחר בשבת וראת וקפצה בשבת ול
ולא ראתה ובאחר בשבת ראת בלא קפיצה אין או
אומר הוברר הובר שהיום גורם שהוי קפצה בשבת

ולא ראת וראתה באחר בשבת בלא קפיצה אלא הר
תליון ראית אחר בשבת בקפיצה שקפצה בשבת ו
ומה שלא ראתה בשבת בשקפצה מפני שלא הגיע ז
זמנה של קפיצה יש קובעת ווסת על ירי מקרים ש
שיארכו בגופה בגון שמפקדת ורואה ופ"ת באר
בארם שפושט זרועותיו מחמת כובד וי"ג בארם ש
שפותח פיו מחמת כובד וי"ח פ"י בארם שמוציא קול
דרך הגרון ושלשתן אמת וכל שינוי חוש הגוף הו
הוא סימן להתעוררות חרם וביון שהחזיקה בוצר
צריכה לחוש לו וכן אם מתעטשת דרך מטה או ח
חוששת בפ"י בדיסה ובשיפולי מעיה או שאחזה צווי
הקרחות או שראשה ואבריה בכדים עליה בכל אחר
מאלו אם יאירע לה ג' פעמים וראתה קבעה לה ווסת
וסת שבכל פעם שהיא חוששת מהם אסורה לשמ
לשמשה ומיהו בפיה ק"א עיטוש של פעם אחת
אין חוששת נקבע ב"ז דרך בל הארם ואין שינוי
אלא אם עושה כן הרבה פעמים זה אחר זה ואם אי
אירע לה כן שלשה פעמים שבכל פעם עשתה כן הר
הרבה פעמים הרי זה ווסת וכל אלו הוסתות שבגו
שבגופה אין לה זמן ידוע ברפריש אלא בכל פעם ש
שיקר לה זה המקרה הוא ווסת ואם בא ווסת הגוף
לזמן ידוע בגון מראש חרש לראש חרש או מ"ב יום ל
ל"ב יום קבע לה ווסת לזמן ולחוש הוסת ואינה חו
חוששת אלא לסיניהם ביצר ואם הגיעה העת ולא בא
דמיחוש או שבא המיחוש בלא עתה אינה חוששת
פיהקה שני פעמים בראש חרש וראתה ואחר כך פי
פיהקה שלא בראש חרש וראתה והוברר הרב שאין
ראש חרש גורם אלא הפיהוק וכן אם בפעם השלי
השלישית ראתה בראש חרש בלא פיהוק הוברר הרב
הובר שאין הפיהוק גורם אלא הראש חרש אם פיהק
שני פעמים בראש חרש ולפעם השלישית פיהקה ב
בכ"ח לחרש ולא ראתה ובראש חרש ראתה בלא פיה
פיהוק קבע לה ווסת לפיהוק של ראש חרש שפ"ח
אתמול גורם לראיה של ר"ח ברפריש לעיל גבי קפי
קפיצות פיהקה ב"ח וראתה וחזרה ופיהקה בחור
ימי החרש חוששת לאותו הפיהוק ואסורה לשמש
עד שתברוק שבלוסות בין של ימים בין של גוף חו
חוששת לו בפעם אחת ויש לחוש שמא תקבע ווסת
לפיהוק בלא זמן ידוע ואם ברקה ונמצאת שלא רא
דאתה אינה חוששת עיר לפיהוק גרידא אבל חושש
לראש חרש שמא נקבע לראשי חרשים וכן הדין בי
בימים אם פיהק היום ופיהקה לסוף שלשים צריכ
לח"ש לבל פעם שתפסק שמא תקבע לפיהוק גריד
פיהקא לסוף עשרים ולא ראתה אינה צריכה לחוש
גור לפיהוק גרידא אבל צריכה לח"ש לסוף ל יום
שמא תקבע ווסת לימים גרידא כל אלו הוסתות שב
שנקבעין על ירי מקרה אין אחר קובע עם חברו א
אלא כל שפיהקה שלשה פעמים וראתה קבעה ווסת
וסת אבל אם פיהקה אחת ונתעטשה שני פעמים
אין מצטרפין ונד"ז אין חוששין לחז אלא לשעתה
ביצו היתה רגילה לראית ימים התחלת חוסת מיר אס
אסורה כל זמן חמשבת חוסת חיתה רגילה לראות
בסופו אינה אסירה אלא כסופו ב"א בזמן שכלהר
הראיה מובלעת בחור חוסת אבל אם אין כל הראי

נתחפר ובה לו שם מצאה בתם לטעלה מחזור וצ
ובתם למטה ממנו וידועת שלא זורקרה טהורה ש
שאי אומר כמו שהעליון בא מעלמא בר בא חתחת
חתחתון במה רבדים אמורים בשיש בעליון בגריס ו
ועור או מבגריס ועור ולמעלה שוראי בא מעלמא ש
שהרי אין לתלותו בביצה אבל אם אין בו בגריס וע
ועור אין תולין אותו מעלמא ושמא דם ביצה ואם
יש בתחתון מבגריס ועור שאין לתלות בביצה סמא
סמא ביון שכתמים דרבנו מקילין בחז ותולין
אותו בכל דבר שיכולין לתלות בחז ביצר שחטה בח
בהמה חיה ועור או שנתעסקה בכתמים או שישבה
בצר המתעסקים או שעברה בשוק של טבחים וצמ
וגמא דם בבגריס תולה בחז וטהורה אפי' לובשת
שלשה חלקים זה על זה וגמא אפילו בתחתון סת
טהורה אבל אם גמא על בשרה אינו תולה אלא
אם בן יש לה מבח בגופה או תולה בה אפילו על בשר
בשרה אם היא במקום שאי אפשר לדם ליגטח משם
ואפילו אם גתרמא אם אפשר לה להתגלע על ידי
חיבור תולה בה וכתב הרשב"א וזהו אם נתעסקה
ממש בידה בכתמים וגמא על ידיה תולין בחז
ובשם שתולה בה כך תולה בבעלה ובבנה אם נתע
נתעסקו בכתמים או אם יש בחז מבח לפי שרבו ל
ליגע בה וכתב הרמב"ם אבל אם היו עוסקים בדם
ולא גמא בחז דם אינה תולה בהו אין מחזיקין ו
לתלות במקום למקום ברפריש לעיל שאם לה מבח
בצורה שאי אפשר לדם לבא משם על שוקה סמא
ואין אומרים שמא נגעה בידה במבח ונגעה בה בשו
בשוקה ספק אם עברה בשוק של טבחים או אם יש
ישבה בצר המתעסקים בכתמים אינה תולה בחז
ובתב הרשב"א במה רבדים אמורים בעיר שהעבדו
או המתעסקים בכתמים יושבין במקום ידוע אבל
אם דרבנו להתעסק באו וזכו תולה אפילו משפך ש
שמא נתעסקו במקום שעברה ולא הרגישו עיר ש
שחזירים מצניין בה אין חוששין לכתמים לפי ש
שנוברין בגילול ושרצין שכאשפות ומתיוון חרם
למרחוק וכתבו התוספות שהאירא אין דין זה צו
צוהג בינינו שחזי חרבר ידוע שאין החזירים מתידי
דם ואיפשר שבימיחם היה מצוי שרצים וגבילות
מוטלין ברחובות ובשוקים והיו החזירים צוברין
בהן ומתיוון דם למרחוק וזהו לפי הענין

נתעסקה ברבר אדם וגמא עליה בתם שחזר או א
איפכא אין תולין בו במה רבדים אמורים אדם בש
בשחור ושחור באדם אבל אדם באדם ושחור בש
בשחור אפילו אם אינו גיבר ממש שדומה לו תולה
בו כגון שנתעסקה במי תלתן או במי בשר או בקי
בקילור אדם קצת תולה בו האדם ואם נתעסקה
בתרגולת תולה בו אדם ושחור וברבדים גמי שר
שרם שחיתתו אדם דם איברה שחור ודם בגימא
מעיה ברבדים ומעמים שתולה במין אחד במה מי
מינין כגון שגמא עליה מין אחד שידוע שלא נתע
נתעסקה בו וגמא לטעלה מחזור שוראי באדם
מעלמא ואם גמא עליה במה מינין למטה מחזרה
מחזור שחיתתו ראוייה ליסמאות בחז אפי' תולין
במו שאותו המין שלטעלה מחזור בא מעלמא בלא

ידועתה בד באו עליה מעלמא גם חמינין שלמטה
מחזור ור"ח מתיר בזה שאין תולין מין בשאינו מ
מינין ואפילו לרבדיו אם חמינין שמהחזור ולמטה ה
הוא מאותו המין שממנו ולמעלה תולין זה בזה בר
ברפריש לעיל ומסקנת א"א הרא"ש ז"ל בדברי ר"א
שתי גשים שנתעסקו בצפור אחד שאין בו דם אלא
בסלע וגמא על כל אחת בסלע שתיחו סמאות ב
נתעסקה בבגריס וגמא בה בגריס ועור או שציגרי
גריסין סמא אח על פישאם גתלה בגריס בעסק
שנתעסקה לא ישאר בו בגריס ועור שהוא שיעור בת
בתם וכן אם נתעסקה בפחות מגריס וגמא עלי
עליה גריס ועור סמא ואין צריך לדמר נתעס
נתעסקה בבגריס וגמא עליה שציגריסין ועור וח
והרשב"א סוהר בנתעסקה בכתמים בפחות מגריס
וגמא עליה בגריס ועור והרמב"ם סוהר בנתעסקה
בפחות מגריס וגמא עליה שציגריסין וא"א הר
א"ש ז"ל כתב בסברא ראשונה מצאה עליה בשציג
גריסין וביצה מעוכה בה סחורה שחגריס האחר דר
דאי מביצה חמנוכה בו ובגריס חשני אפי' תולין או
איתו בביצה אחרת ביון שאין בו בגריס ועור וחי' ב
שחורה פספס שאין תולין בו ער בתורמוס חזר שי
שיעור בתורמוס לשיעור הגריס לכל חריגין שאמר
שאמרנו ויש אומרים שעבשו אין תולין בתם בש
בשום דבר שאין אנו תולין אלא ברומה לו ואין אנו
בקיאיין במדא דמים ולא גהירא וגרולה מזו כתב
הרמב"ם שאינה צריכה להקיות הכתם לרוב סהיה תו
תולה בו אלא תולה מן הסתם ער שתדע שזה שחור
זה אדום כתב הרשב"א יש מי שהורה שאין האשה
חוששת משום כתם ער שתדע בברור שהוא דם ובי
דביצר היא עושה תעביר עליו שביצה סמנין אם עב
עבר חזי זה דם ואם עמר חזי זה צבע ואינה חושש
לו ואין ראוי לסמוך על זה חוששת לו מן חתם א
אבל אם העבירה עליו שבעה סמנין ולא עבר וראי
סחורה היא שאין לר דם שאינו עובר על ירי שבעה
סמנין וזהו שהעבירה בסרור ע"ב והרמב"ם כתב
שאי לסמוך על יד בריקת סמנין לומר שהוא צבע
להחידה לבעלה שלא חזקו בריקת סמנין אלא ל
לסחורות אבל לבעלה אע"פ שלא עבר על ירי שבעה
סמנין חיישינן שמא דם הוא ואסורה לבעלה ע"ב
האשה שחיתתה עיסקת במלאכתה וגמא דם במ
במקום שעברה תחזור להתעסק כמו שעשתה אם
ידדצו שיעבור על המקום שגמא בו דם סמא הו
ואם לאו סחורה בריקת עצמה בער חבורק לה ולמ
ולמחר מצאה עליו דם כל שהוא או שחיתתו בקיפ
בקופסא ולמחר מצאה עליו דם אפילו כל שהוא ס
סמא בין אם הוא עגול או משובד ואפילו מאכלת ר
דצוצה בו דם סחור ביריבה לאחר שברקת בו או ש
שחיתתו תחת חבר והבסת דחשקא איבא למיתלי ב
בדם ביצה שנתמעכה ביריבה או תחת בר ובסת חי
חילבד אם הוא עגול סחורה שוראי אינו מרס חקי
הקיצינא שאם חיתת מרס הקיצינא חיה משובד וכל
דבלבד שלא יחא' בו בגריס ועור אבל אם יש בו בגריס
ועור או שאין בו בגריס ועור וזהו משנה סמא
וא"א הרא"ש ז"ל כתב בער חבורק לה וסתתו ביריבה

נתעסקה ברבר אדם וגמא עליה בתם שחזר או א
איפכא אין תולין בו במה רבדים אמורים אדם בש
בשחור ושחור באדם אבל אדם באדם ושחור בש
בשחור אפילו אם אינו גיבר ממש שדומה לו תולה
בו כגון שנתעסקה במי תלתן או במי בשר או בקי
בקילור אדם קצת תולה בו האדם ואם נתעסקה
בתרגולת תולה בו אדם ושחור וברבדים גמי שר
שרם שחיתתו אדם דם איברה שחור ודם בגימא
מעיה ברבדים ומעמים שתולה במין אחד במה מי
מינין כגון שגמא עליה מין אחד שידוע שלא נתע
נתעסקה בו וגמא לטעלה מחזור שוראי באדם
מעלמא ואם גמא עליה במה מינין למטה מחזרה
מחזור שחיתתו ראוייה ליסמאות בחז אפי' תולין
במו שאותו המין שלטעלה מחזור בא מעלמא בלא

הזו וזרות ער שתראה פעם אחת ומשתראה פעם אחת
חוזרות לווסתה הראשון אפילו אינה רואה בזמן ו
ווסתה

דבר

קד

תורה אין האשה מ
מטמאה ולא אסר
אסורה לבעלה ער

שתרגיש שיצא דם מבשרה וחכמים גזרו על כל בת
בתם שנמצא בגופה או בגדיה שחיא סמיאה ואסר
ואסורה לבעלה אח על פי שלא חרגשה ואפילו בר
ברקה עצמה ומצאה סהורה והאירוב מוצין לה ש
שבעה צקיים חוץ מידם המציאה וצריכה שתפסל
בטהרה באלו ראתה וראי ולא גזרו בקטנה שלא הג
הגיע זמנה והייצו שאין לה שנים עשר שנים לא ש
שנא אם היא בתולה או בעולה שאפילו סריגה מל
מלובלר בדם אינה חוששת ואפילו אם ראתה כבר
שני פעמים אבל לאחר שתראה שלשה פעמים יש ל
לה בתם והרמב"ם כתב שאין לה בתם עד שתראה
ארבע פעמים וא"ה ראש"ל לא כתב בן היתה שר
שופעת אפילו במה ימים או שהייתה מרלפת סימ
סיפין טיפין בלא חפסק אינו אלא כראייה אחת ע
ער שתפסוק אבל אם פסקה מעט וחזרה וראתה ש
שלשה פעמים אפילו ביום אחד חרי זו מוחזקת כד
ברמים ובתמא טמא אם יש לה שנים עשר שנים
א"לם שלא ראתה מעולם יש לה בתם אפילו אין יד
ידוע שהביאה שערות ומיסתמא הביאה ביון שהגיע
לכלל שגיתיה אבל אם ברקה ולא מצאו לה שערות
בתב הרשב"א דמחזיקין לה בקטנה ואין חדשיו ש
שמא גשור תיגזקת שלא הגיע זמנה לראות וראת
שלשה פעמים ופסקה מלראות שיעור שלשה עשרות
שהן תשעים יום חוזרות לקדמותה ובתמא סהור
ער שתחזור ותראה שלשה פעמים לא גזרו על הב
הבתם אלא אם כן יחא בו בגדים ועוד וגרים חזאת
תשעה עשרה שכל זמן שאין בו בזה השיעור אנו
תולין לומר דם ביצה הוא א"לם שלא חרגה ביצה
אבל משיש בו בזה השיעור אין תולין בביצה בין א
אם הוא מרובע שלשה עשרה על שלשה או אם הוא
ארוך ובתב הרמב"ם אם גזרמנה לה גרים ויתר גדול
מזה השיעור משערין בד ותולין איתו בביצה ער ש
שיחא בשיעור גרים הגדול ואם חרגה פיספס או
הריחה ריחו תולין בו עד בתורמוס אבל לא הרגת
ולא הריחתו אין תולין בו וכן אם חרגתו ומצאת
יותר מכתורמים אין תולין בה אם אין בבתם במק
במקום אחר בגרים א"לם שיש טיפין הרבה סמוכין
זה לזה ער שאם צרפם יש בחז יותר מבגרים סח
טהורה שאנו תולין כל סיפה וסיפה בביצה ער שיה
בו בגרים ועוד במקום אחר במה רבדים אמורים
בשחסיפין על חלוקה אבל אם הם על בשרה מצט
מצטרפין לכגרים אפילו אין הטיפין עומדיו בסדר
זה אצל זה אלא עומדיו בסיגוי או עשויין שזדות א
עומדיו בחצובה או בעיגול או שארבו לרדחב חיר
חירר בכל ענין סמאה שכל שנמצא על בשרה אנו
תולין להחמיר בתם שנמצא על דבר שאינו מקבל
סוגאח לא גזרו עליו ביצר ברקה קרקע עולם וא

כל דבר שאינו מקבל טומאה וישבח עליו ומצאה בו
בתם סהורה ובתם הנמצא על בגד צבועה פ"הי בח
תנא קמא מטמא ור' יונתן מטהר ופסק הרמב"ם ב
בתם והרמב"ם כר' יונתן ובתב א"ה ראש"ל ובכת
ובכתמין שומעין לחקל לא בכל המקומות שימצא
שם בתם טמא אלא רווקא במקום שאיפשר שבא ש
שם מן המקור כיצר נמצא על עקיבה טמא שמא נג
נגע באותו מקום בישיבתה וכן אם נמצא על כל או
אורר שוקה ופרסותיה מבפנים וזהו המקומות הנז
הנרבות זו בזו בעת שתעמוד ותרכך רגל ברגל וש
ושוק בשוק וכן אם נמצא על ראש גורל רגליה שאי
שאיפשר שנסח שם בעת חילוכה וכן אם נמצא על י
ידיה אפילו על קישרי אצבעותיה שחידים עסק
עסקגיות ושטא נגעו באותו מקום אבל אם נמצא
על שוקיה ועל פרסותיה לצד חוץ או אפילו מן ה
הצדדין ואין צריך לומר למעלה מאותו מקום טהור
סהורה ואם יודעת שגזרקה בגדי והגביה רגליה ל
למעלה טמא בכל מקום שתמצאו אפילו למעלה
מהחגור בין מלפניה בין מלאחריה אפילו עברה
בשוק של סבחים או גתעסקה בבתמים וכל שנמצא
בגופה אין תולין לחקל ויש אומרים שאפילו נמצא
בגופה להקל אם עברה בשוק של סבחים או גתעס
בבתמים וראשון עיקר במה רבדים אמורים כש
בשאין לה לתלות אלא בעסק הבתמים או בשוק של
סבחים אבל אם יש בה מכה בגופה שיכולה לתלות
בה שאיפשר שיבא הדם ממנה תולה בה וטהורה וא
ואם המכה בבתפה והבתם על יריבה במקום שאי
איפשר לבא מן המכה לשם סמאה ולא אמרינן שם
נגע ירח במכה ואחריכין נגעה באן בירה נמצא הב
הבתם על חלוקה למסח מן החגור אם לא עברה ב
בשוק של סבחים טמאה אפילו נמצא לצד חוץ עכ
עברה בשוק של סבחים סהורה אפילו נמצא לצד פ
פנים על כשרה ואם נמצא על חלוקה מחגורה ולע
ולמעלה סהורה אפילו גזרקה ואפילו לא עברה בש
בשוק של סבחים שאלו בא מן המקור היה נמצא
גם על בשרה ויש אומרים שגם בחלוקה מחגורה ול
ולמעלה ונזרקה לא תלינן לחקל אלא אם כן עכ
עברה בשוק של סבחים ואם נמצא על בשרה וחלר
זחלוקה כתב הרמב"ם שתולה בכל מה שיש לתלות
בזו שגתעסקה בבתמים ואדעברה בשוק של סבחי
תולין וטהורה בין שנמצא למטה מהחגור או סגור
שנזרקה ונמצא למעלה מהחגור לא עברה בשוק
של סבחים ולא גתעסקה בבתמים ונמצא למטה ג
מז החגור או למעלה ממנו ונזרקה טמאה ואם
נמצא על בית יד של חלוקה אם המקום שנמצא בו
חרם בבית יד מגיע ער בית התורפה סמא אם אינו
יכול להגיע שם אלא אם כן תשחח הרבה ואם אינו
יכול ליגע שם כלל סהורה חיתה מושטתו ומתכסה
בו הלילה בכל מקום שימצא בו טמא מפגי שהוא ח
חוזר אילר ואילר וכן חרין אם נמצא במעפורה ש
שמתכסה בו וכן חרין לענין סהרה שאם יש לה מ
מכה בצוארה ונמצא הבתם בחלוקה אפילו למסח
מן החגור שאי אפשר ליגע שם מהמכה אם פשטות
מושטתו ומתכסה בה תולה במכתה ואני אומר גת

שטמאה משום גרד ודפי זה אין חילוק בין עגול בי
בין משורר בבל ענין טמאה בבל שהוא ברקח בער ש
ענינה ברוך לה ולמחר מצאה עליו דם כתב הרש
בא טהורה אפילו בבגדים ועוד והוא משורר ויש מי
שהורה להחמיר בבגדים ועוד ע"כ וכן כתב הראש
ז"ל שריגו בשאר בתם לסמאות בבגדים ועוד וכתב
הרשב"א יש מרבתי שהורו שאיגו נקרא בער הברוך
לה אלא שברקתו ולא הציחתו ער שברקתו בו אבל ח
הציחתו אין זה נקרא ער הברוך שאצי אומר בשחני
בשהציחו גבתם ולא יראה ליה אלא כל שברקתו ב
בין היא בין חבירת ולא גורע שנכתם בו בתם מצר
אחר ולא העבירתי בשוק של טבחים ולא בצר המת
המתעסקין בבתמים הרי זה בחזקת ברוך ע"כ
אין האשה טמאה משום בתם שמוצאה בחלוקה אל
אלא אם כן היה ברוך לה קורם שלבשתו אבל אם ל
לקחה חלוק מן השוק ולבשתו בלא בריקח ומצאה
בו בתם טהורה ואם ברוך חלוקה ולבשתו ופשטתו
ומצאה טהור והשאלה לחבירתה ולבשה ומצאה בו
בתם הראשונה טהורה והשנייה טמאה ברוך חלוק
חלוקה והשאלתו לישראלית גירה או לגויה שהגיע
זמנה לראות וראתה א"ע שעבשו לא ראתה ואחר
בר לבשתו ומצאה בו בתם בעלת החלוק תולה בה
וטהורה אבל אם לא ראתה גוברית מעולם אינה ת
תולה בה א"ע שהגיע זמנה לראות השאלתו לקס
לקטנה שלא ראתה מעולם ולבשתו קטנה זו ולא
ולאחר שובעלה קורם שהיתה המכה או שהשאלתו
לבערה שלא ראתה ולבשתו חזר ארבע לילות לבעי
לבעילתה תולה בה וטהורה אפילו בזמן הזה שא
שארין צותנין לבתולה אלא בעילת מצוה בלבד אפי
הכי תולה בה לפי שדמים מצויין בה השאלתו ליד
ליושבת על דם טהור תולה בה יאראפילו האירצא
צמי שאין בועליו על דם טהור תולה בה לפי שמד
חזק חיושבת על דם טהור טהורה ואם תתלה בה א
אין באן קילקול לאחת מהן ואה על פי שהחמירו ב
בנות ישראל שלא לבעול על דם טהור לעצמן החמי
החמירו אבל לענין שלא תציל על חברתה לא החמ
החמירו והלמכין כתב והאירצא אין תולין בה הש
השאלתו לשומרת יום כגד יום אפילו בכ שלה ולב
ולגרה ולזבה בימי זיבתה אפילו בשביעי שלה תול
תולה בה ובעלת החלוק טהורה וחברתה ששאלתו
מקולקלת השאלתו לאשה הטמאה משום בתם א
איגו תולה בה לפי שאין ידוע לברור לבעלת הבתם
שהכתם יצא ממנה ושתיהן צריכות לחוש לזה הבת
הכתם וכל שכן אם השאלתו לטהורה וחזרה ולבש
ולבשתו ששתיהן צריכות לחוש לו ומעצמן שתולה
בעצמה כגון שלבשה חלוק בימי גירתה ולא ברקת
ולבשתו בימי טהרתה תולה אותו שמימי גירותה
הוא וחלשב"א כתב בזה אם נתבבס החלוק ולא ב
ברקה אותו ולבשתו בימי טהרתה אם נתבבס על
ידי ישראלית ואיגו בפניגו לשאול אותה אם ברקת
בשעת כיבוס אין להקל ולומר מימי גירותה נשאר בו
לפי שחזקת בנות ישראל בורקות חלוקיהם וסריגין
בשעת כיבוס ואם הישראלית בפניגו ואומר שלא בר
ברקתו תולין לומר שמתתלה היה ולא עבר על ידי

כיבוס שאין הבתמים עובדין על ידי כיבוס נתבבס
על ידי שפחה או גובריות אפילו איגו לפניגו תולין
לומר שמתתלה היה ואם איפשר לעמוד על הכידור
כגון שמכרת במראיתו אם מקדיד מ"י שגבס בתור
הבגר או מגלד מ"י שאיגו גבס בגד וראיצוהו שמ
שמגלד בידוע שלאחר הכיבוס היה ואם מקריד בי
בידוע שקודם הכיבוס היה ואם איגו בקיאה בכד
תולין להקל ויש מי שהורה להחמיר ער שתרע כב
בברור שאיגו מגלד לבשה חלוק הברוך לה ופשט
ופשטתו ובכסתו והשאלתו לחברתה וגמץא עליו כ
בתם אם מגלד בידוע שמהשנייה היא והיא טמאה
והראשונה טהורה ואם הוא מקריד בידוע שמהוא
שמהראשונה הוא והיא טמאה והשנייה טהורה ואם
איגו יכולין לעמוד על חרבה שתיהן טמאות שתי
גשים שלבשו חלוק אחר ברוך וגמץא בו בתם אם
הוא למטה מכגד התורפה לשתיהן שתייהן טמאות
ואם הוא למעלה ממנו לשתיהן שתייהן טהורות
היתה אחת ארוכה ואחת קצרה ואם הוא מגיע כג
כגד התורפה לארוכה כש שמגיע לקצרה ושתיהן
טמאות ואם איגו מגיע אלא כגד התורפה של קצ
קצרה טמאה וארוכה טהורה שלש גשים שלבשתו
חלוק אחר זה אחר זה ולא ברקתו גתים או שי
שישבו על ספסל אחר זה אחר זה ואחר בר גמץא
עליו בתם בולם טמאות שלש גשים שישנות במטה
אחת ומשולבות שרגליהן מעורות זו בזו וגמץא דם
תחת אחת מהן בולן טמאות ואם איגו משולבות זו
בזו וגמץא דם תחת האמצעית בולן טמאות אם א
איגו משולבות זו בזו גמץא תחת הפנימית היא וז
והאמצעית טמאה והחיצונה טהורה גמץא תחת ה
החיצונה היא והאמצעית טמאה והפנימית טהור
במה דברים אמורים בשעל דרך מרגלות המטה א
אבל אם על דרך החיצונה הפנימית טמאה שאני
אומר אולי דרך עברת גסה ממנה וכתב הראב"ד ד
דמיירי שגמץא במטה שלא על הסרין אבל אם גמץא
בסרין שעל המטה בין בר ובין כד בולן טמאות ש
שהסרין עשוי להתחפר אילך ואילך וא"א הראש ז"ל
כתב ודאי כן הוא בסרין העליון אבל התחתון איגו
מתהפר וכל זה מיירי שלא ברקח שום אחת מהן א
או שברקח שלשתו ומצאה טהורה אבל אם ברקח א
אחת ושתים ומצאו טהור חזן הסחורות והאחרות ש
שלא ברקח טמאה ואם ברקח אחת ומצאה טמא ח
האחרות שלא ברקח תולין בה והן סחורות ברקח
שתים ומצאו טמא חזן סמאות וחלשית תולה ב
בחן וטהורה חלכד לא איירי אלא בשלא ברקח כלל
או שברקח בולם ומצאו טהור וכתב הרמב"ן הארת
דתליגן באותה שמצאה סמא לסחר האחרות וכן ה
חא רמסחריגן לאותה שמצאה טהור ודוקא שברקח
מיד תבה למציאת הדם אבל אם שחתה בדי שיעור
בריקה מ"י בדי שתקנה בחורין ובסרין אין חביר
חבריקה מדעלת לא בסמאה לסחר האחרת ולא בט
בסחורה לסחר עצמה וא"א הראש ז"ל כתב בברקח
ומצאה טמא מדעיל לסחר האחרות אפילו לא ברק
מיר במה דברים אמורים בשבולן שוות אבל אם א
אחת ואינה לראות יותר מחברתה שאינה ראוייה תו

ובדוקת על ידי פקחות שזו היא עונת ראיה לרוב חנשי האשה שמרבה לברוך בימי ספירתה בין בימי שלא ראתה בחזן הרי זו משובחת. אצל פי שיש לה ווסת קבוע איפשר שיבא לה רם שלא בשעת ווסתה ישובה ולא ברקה בין באונס בין ברצון הרי זו בחזקת טהרה חוץ מאח- חווסת חקבוע. כל ספי ספירת השבעה צריך שיהו רצופין שלא תהא ראית דם ביניהם שאפילו ראתה בשכיעות סמור לשקיעת החמה או בין השמשות שהוא ספק יום סותרת כל המניין וחוזרת למניינה עד שיהא לה שבעה רצופין לגמרי הפולטת שבבת זרע בימי ספירתה אם הוא תוך שבעה עונות לשמושה סותרת אותו יום ל לפיכך המשמשת מטתה וראתה ופסקה בו ביום אי אינה מתחלת לספור שבעה גקיים עד שיעברו עלי עליה ששה עונות שלימות שמא תפלוט לפיכך אינה מתחלת לספור עד יום חגשה לשמושה בנזון אם ש ששה במוצאי שבת אינה מתחלת לספור עד יום ח חמשה רקיעמא לו אין שבבת זרע מסריח עד שיעברו עלי ששה עונות שלימות מעת לעת ואם שמשה במוצאי שבת ופולטה ליל ארבע קורם עת שימושה במוצאי שבת עריון היא עומרת בתוך עינה ששית ל לשימושה וסותרת הילכך יום חמשה יהיה ראשון ל לספירתה אמנם אם תרצה לספור מיר מיום מחרת דאיתתה תקצח יפה באותו מקום במור או בבגד לה להפליט כל הזרע או תרחוץ במים חמין והם יפלי יפליטו כל הזרע והרמזו כתב והוא הרינו גמיראם הלכה ברגליה פלטה כל הזרע ולא נהירא לאהר אשזל והלא כד כתב בפולטת שבבת זרע אינה סותר סותרת אלא לטהרות ולא לגועלה ולא נהירא דנא חלאשזל

קצו

האשה עולה מסר
מצימאתה עד ש
שתטביל בראוי ב

אין

במקום הראוי ואח- ימי ספירתה ורף פסק סבילת בזמנה מצוה הילכ- מצוה שתטביל מיר אחר שיכלר ימי ספירתה ורף פסק וטבילה בזמנה לאו מצוה ד- ירושלמי אית ברברי רף דגרסינן על הא דקאמר אשה שישלה ווסת בעל-ה מחשב ימי ווסתה ובא- עליה חרא אמרה שאסור לאשה לעמוד בטומאתה ג ח דאורייתא אינה סובלת עד ליל שמנה אבל זבה דב- תורה סובלת ביום שבעה מיר אחר הניח חז"ל אכל חבמים אסורו לטבול ביום שבעה הזירה שמא יבא עליה אחר טבילתה ותראה ותסתור מניינה וב וגמרא שביעל זבה הילכ- האירא אע"ג דנשי דירון ספד זכית צינהו דא- ייות לטביל ביום שבעה אפי' חבי אסורות לטבול ביום שבעה בדפ' מש"ס הזירה ולא עיר אלא אפילו רוצה להמתין עד יום שמנה או יום תשינה לטבול אינה יכולה מש"ס סדר בתה פי' שסבורה שאמח סבלח ביום שבעה ותעשה בו גם הי היא ורף חיה אומר שאין צריך להחמיר כל כך ל ולהמתין עד שתחשך ביום חרף שתטבול סמור לח לחשיכה ותביא לביתה משתחשך ותו ליבא סדר בת בתה והרמזם היה אומר שצריכה לחמתין עד שת

סריגין וחמכסח שהוא דרך חבה אבל חצעת חברים וחבסתית שיש לו טורח ואין דרך חבה שרי ושל א בפניו חבל מותר אפילו הוא יודע שחיא מצעת או אותה ואסורו ליציק לו מים לרחוץ לו פניו ידיו ו דרגליו אפילו אינה נוגעת בו וכשם שאסורה למזוג לו בר הוא אסור למזוג לה ולא עוד אפילו לשלוח לה בוס של יין אסור לא שנא בוס של ברכה לא שנא בוס אחר אם הוא מיוחד לה ובל אלו חרקות צריך להרחיק בין בימי נרתה מנש בין בימי ליבוב שהן ימי ספירתה ואין חילוק בבל אלו בין דואה מ ממש למוצאה בתם

קצו

ימים שהו
שחזבה סו
ספירת מ

שבעת

מתחלת ממחרת יום שפסקה בו בר משפטה אם תראה שני ימים או שלשה ופסקה ליראות בורקת ביום שפסקה ברי שתפסיק בטהרה ובתב הרשבא בורקה עצמה שחרית ומצאה טהור את על פי שלא ב בורקה בין השמשות הרי זו בחזקת טהרה ראתה יו יום אחר בלבר ופסקה ובורקה עצמה ימצאה טהור הרי זו בחזקת טהרה ויש שמחמירין בזה מספק ח הואיל ומניינה בתוח ומלשון אהרן אשזל יראה שצריכה שתכנס בטהרה בין השמשות שבתב וזה לשון ואח- שיפסוק היום תברוך עצמה יפה יפח ובורקה זו תחית בין השמשות ביום שתפסוק בו מ מלראות ותלבש חלוק הברוך לה שאין בזה זמ ומיום המחרת תתחיל לספור שבעה גקיים לא ב בורקה עצמה ביום שפסקה מלראות ובורקה לאחר שלשה או ארבע ימים ומצאה טהור הרי זה בורקת טמאה עד שפסקה בטהרה שלעולם אינה סופרת ע עד שתכנס ואת פסקה ואינה מוגה למחרתו ובב ובכל שבעה ימי הספירה צריכה לחיות בורקת לבת לבתחילה פעם אחת ביום ובספ- המצות כתב פע פעמים אחת שח- ית ואחת ערבית ומיהו אפילו ל לא בורקה בבל השבעה אלא פעם אחת לא שנא בור ביום ראשון של חשבנה או באחריו או באחר מן ה האמצעיים סגי לא בורקה בבל השבעה עד יום השם השמיני ובורקה ומצאה טהור אין לה אל יום שמיני בלבר ומשלמת עליה אצל פי שהפסיקה בטהרה ביום שלא בורקה כלל בתוך השבעה כל בדיקות א אלו בין בריקת הפסק טהרה בין בריק כל חשבנה לא תכנס לא בבגד שחור ולא בארזם ולא בבגד פש פשתו חרש אפילו שהוא גקי ולבן מפני שהוא קשה אלא בצמר גקי ורך או בצמר גפן או בבגד פשתו יש ישו שהוא גקי ורך ותכניסהו לחורין ולסדיק עד מקום שאבר התשמיש מגיע ואם לא עשתה בו לא הוי אלא קינור בעלמא ולא יצאה ידי בריקה הסומא בורקת עצמה ומראה לחברתה השוטה והח והחרשת שאינה לא שומעת ולא מרברת ושגטרפת דעתה מחמת חולי צריכות פקחות לברוך אותו ול ולקבוע לחו ווסתות ולאח- בר יהיו מותרות לבע לבעליהן הוקבע להן ווסת הרי חז בשאר כל הנשו לא הוקבע להן חוששת משלשים יום לשלשים יום

היולד צריכות שבעה ימים ואם אינה נולדה בתוך
שבעה של ימי חלידה עליו לספירת שבעה ימים
ואפילו ילדה נקיבה ולא ראתה בשבעה ימים הראש
הראשונים ועליו לה לספירת זיבה וראתה בשבעה
ימים השניים אינה סותרת וטובלת לאחר ארבעה
עשר אפילו לא פסקה וחלמ'כו בת שסותרת וצריכה
שבעה ימים משתפסוק ואם הראש'ול כתב בסבר
ראשונה בת חלמ'כו אע"פ שמן התורה מותר לבעול
על רם סוהר כל הרואה טיפת דם אפילו בתוך ימי
הטהרה תשב שבעה ימים והרי היא בכלל חימר ש
שהחמיר בנות ישראל על עצמו אע"פ שבמקצת מק
מקומות נזהגין קולא ברם טיהר בכר הסבימו הג
הגאונים ועשו סמיכה והחרימו על מי שיעשה בו
דבעל דלכות כתב שאת בזמן הזה נזהגין בדם סוהר
על דין תורה וכן כתב הרמב"ם שתלוי במנהג ובא
דבאשכנז ובצרפת נזהגין בו היתר אין האשה טמא
טמאה לירה ער שיאמר צורת הוולד ואין צורתה גל
צמרת בפחות מלא לזכר ופלא לצקבה לפיכך אם יד
יודעת בברור שהפילה הור הזמן הזה טהורה מטר
מטימאת לירה וזהו דעת חלמ'כס אבל מתוך הגמ
הגמרא יראה דלא שוא זכר ולא שוא נקיבה שוין ל
למ'יום המפלת במין דגים ושרצים מן התורה אי
אינה טמאה לירה ער שיהא חצי צורת פניו ודמה ל
לאדם כגון המצח ועין אחד ולסת אחד וזבת הזקן
דבשהחצי הפדצת דומה לאדם טמאה לירה אבל כל
שאר הגוף דומה לבהמה לפי מה שהיא אם זכר
אם נקיבה נקיבה והאידנא שאין אנו בקיאים בצורת
ה וולד בכלל חוששת לגולד וטמאות לירה מספק א
אם ידאי זכר טמאה שבעה ואם נקיבה או ספק נקיב
טמאה יד' וכן המפלת חתיכה בין לבנה בין שאר
צדאית ויש בה עצם איירא דהל או סנדל או וולד
שלושטו אטום או ברייה שיש לה ב' גבין וב' שראות
בכולן יש לה ימי טומאה של נקיבה וצריכה שבעה
נקיים בשביל הזיבה ובריני השפיר אין אנו בקיאי
הלכה המפלת שפיר או שליא בכל ענין נותנין לה
ימי טומאה ובימי סהרה אין נפקותא כיון שאין ב
צוהגין עתה לבעול אפילו על רם סוהר של וולד גמ
גבור ילדה ואחר כך הפילה שליא אין חוששין מ
במנה לולד אחר אלא תולין אותה בולד שילדה ב
בכר ער בא'יום במה דברים אמורים בשילדה וולד
של קיימ אבל אם הפילה גפלת חלילה אין תולין ב
בה השלייא שהפילה אחר כך וחוששת לשליא ליתן
לה ימי טומאה של נקיבה ואם יצאה השלייא תחלה
אין תולין אותה בולד שתלד אחר כך אפילו אם הד
הוא קיימא וחוששת לשלייא ליתן לה ימי טומא
של נקיבה יצאה מקצת השלייא האם חוששת מש
משום לירה יצאה בולה למחר מוגין לה משעת יצי
יציאת בולה המפלת דמות בהמה חיה ועוף ושל
ושלייא קטורה בח' חוששין לולד אחר ואם אי
אינה קטורה בח' חוששת לו ואם חיה הוולד הנדמה
זכר צריכה למנות ימי טומאה של נקיבה בשביל הש
השלייא היולדת טומטום אנדרוגיטוס נותנין לה
ימי טומאה של נקיבה מי שלא היתה בחזקת מערב
מעוברת והרגישה שהפילה ואינה יודעת מה הרי

זה טמאה לירה וחוששת שמא נקיבה הייתה
ומאימתי מוגין לולד ימי טומאה וסוהרה אם יצא
ברובו דרד ראשו משיצא רוב פרחתו חשוב בילד ב
בין אם יצא חי או מת ואפילו יצא מחותר אברים מ
משיצא רוב ראשו חשוב בילד ואפילו לא יצא לגמ
לגמרי לחיץ אלא משחוציא רוב ראשו חיץ לפרוזהר
חשוב בילד יצא מהופך כגון שיצא דרד מרגלותיו
אינו חשוב בילד ליתן לו ימי טהרה ער שיצא רוב
הוולד בין אם הוא חי או מת או שלם או מחותר א
אבל משיצא אבר אחד טמאה לירה היתה מקשה ל
לילד ושמעו קולו של הוולד חשוב בילד אי אפשר
שלא חוציא ראשו חוץ לפרוזהר חוציא יד או רגלו
והחזירה הרי זו טמאה לירה ואין נותנין לה ימי טו
טהרה ער שילד היולדת תאומים ושחה וולד א
אחר חברו משיצא הראשון טמאה לירה יצא האחר
מוגין לו משעת יציאתו ואם היה הראשון ציבר מהו
אם זכר או נקיבה והשיני אינו ציבר אם וולד או זכר
או נקיבה מוגין לה שכועיים ימי טומאה מן השני ש
שמא נקיבה היה וימי טהרה מן הראשון יוצא דרד
דופן אמו טהורה לגמרי מלירה וצירה וזיבה אפילו
יצא דם עמו

חייב קצבה

אדם לפרוש
מאשתו בימי
טומאתה ער

שהספור ותטבול ולא שמתמיש לבד אלא בשום דב
דבר לא יתקרב אליה אפילו בדברים אם רגילים ל
לערוה לא יורב בהן עמה אבל מותר להתייחד עמ
עמה שלא יגע בה אפילו באצבע קטנה ולא יושט
מיוד לירה שום דבר ולא יקבלנו מידה ולא יאכל
עמה על השולחן ואין על בקערה אחת ודווקא
בימים הראשונים שהיו להן שולחנות קטנות בל א
אחר לבר על שולחן אבל האידנא שרגלין רבים
לאבול על שולחן אחד מותר ובלבד שיעשו שום הי
היבר כגון שיפריש לו מפח לבר או יתן שום דבר בי
ביניהם להיבר כגון קצקז או כיבר וביוצא כו ומי
ומות יין לשתות זה אחר זה בבוס אחר וכתב
בספר המצות וצוהגין להפסיק אדם אחר ביניהם
ולא ישב במטה המיוחדת לה אפילו שלא בפניה ו
ואין על שלא יש עמה במטה אפילו כל אחד ואחד
בגדרו ואין גועין זה בזה כתב אא הראש'ול
בתשיבה שאם הוא חולה ואשתו גירה ואין לו מי ש
שישמשו זולתה מותר לשמשו רק שתזהר ביותר מ
מזרחצת פניו ידיו ורגליו והצנעת המטה בפניו
דלא יסתכל אפילו בעקיבה ולא בכל המקומות המ
חמכוסית בה וראוי לה שתתייחד בגדים לימי גירו
צירותה כרי שיהיו שניהם זוכרים תמיד שחיא גירה
ובקושי התירו לה להתקשט בימי גירותה אלא ברי
שלא תתגנח על בעלה כל מלאכות שחאשה עושה ל
לבעלה צרה עושה לה חוץ ממזיגת כוס שאסור לה
למזוג לו הבוס ולהניחו לפניו על השולחן אלא
אם בו תעשה שום היבר כגון שתניחו על השולחן
ביר שמאלה או תניחו על הכר אי חבסת אפילו ביר
ימיצה ואסור לחציע מטתו בפניו ודווקא פריסת

שמעיה טיט וחוצץ בגלילה ולפי זה אפילו בדיע
בריעבר לא עלתה לה טבילה ולא גהירא ורת פו
מפני שרוב בני ארם מצויין שם והיא בושח וממח
ומנהרת לטבול ואינה מדרקת בטבילה ולפי זה
בריעבר עלתה לה טבילה ואם עשתה במין גרר סב
סביבה טובלת לכתחילה ולא תטבול בקומה זקוף
מפני שיש מקומות שמסתתרים בה ולא תשהה הר
הרבה עד שיברקו סתריה זה בזה אלא שוחה מעט
ע- שיהיו סתרים בית הערוה גראין ברר שגראין ב
בשעת שהיא עורבת ויהיה תחת רריה נראה ברר
שגראי בשעת שמציקה את בנה ויהא תחת בית הש
חשוי גראית ברר שגראין בשעת שמוסקת בזתים
ואינה צריכה להרחיב ידיבותיה זו בזו יותר מראי
וגם להגביה ודועיתיה יותר מראי אלא ברר שהיא
רגילה לעשות בעת חילובה ואינה צריכה לפתוח פ
פה ולא תקפיץ אותו יותר מראי אלא תשיק שפ
שפתיה זו בזו ריבוק בינוני ולא תעצם עיניה ביד
ביותר ולא תפתחם ביותר וישנתידין בזה וא"ה
ה'אש' זל כתב וגכו להחמיר וכתבא' ה'אש' זל
ותעמור אשה על גבה בשעת שהיא טובלת שתראה
שלא ישא- משער ראשה יצא על פני המים וה'אב' זל
כתב אם ברבה שער ראשה ברר שאינה חוצץ בחוט
שער וטבילה בינה לבין עצמה עלתה לה טבילה

לעולם ילמרא ארם ב בתר ב

קיצט

ביוזו שתהא אשה מדיח' קמטיה ובל בית סתריה
במים ושתהא חופפת שער ראשה ושתהא סורקת י
יפה במסרק שלא יהו גרביין זה בזה שזו היא מנת
מתקנת עזרא שתהא חופפת בשעת טבילה ופ' ה'ר
שמעיה בשם ר'ש' שצריכה לרחוץ כל גופה יפה ול
ולחוח אותו במים ולשוטפו וחפיפה שייבא בכל
הגוף ורת פו שאינה צריכה דלא שיר חפיפה אלא
בשער שבראש וכתבא' ה'אש' זל ונחה בגות ישראל
לרחוץ ולחוח כל גופו במים ומנהג כשר הוא ע"כ
לשון הרמב"ם דין תורה שתהא הטובלת מעיינת ב
בעצמה סמך לטבילה ובדוקת כל גופה שמא יש ב
בה דבר שחוצץ בטבילה ועזרא ובית דינו תקנו ש
שתהא חופפת בכל מקום שער שבה במים חמין וס'
וסורקת אותו או משפשפת אותו בידה יפה יפה
כדי שתתיר שערותיה אם יש בהן קשר ע"כ יראה
מודבריו שיותר מחמיר בעיון הגוף מבעיון הראש
מפני שזה דין תורה וזה אינו אלא תקנת עזרא
חפיפה שבמקום שער לא תהיה במים קרים לפי
שמסבכין השער אלא במים חמין ומיחו אפילו בת
בחמי חמה סגו ולא תחוח בנתר לפי שמחתר הש
השער וחוזר ומסתכר ולא באהל לפי שמסכר הש
השער ולא בכל הדברים המסבכין השער חפיפה
זו פ'ש' מוטב שתהיה ביום שלפני טבילת מביל
טבילתה לפי שממהרת בלילה ולא תחוח יפה
ובשאלתיה פ"ה שמוטב שתהיה בלילה כדי שתהי
כמיר לטבילתה וכתבא' ה'אש' זל ונחה גות חגש
הגשום שמתחילות לחוח מבעור יום ועוסקות בחג

בחפיפה עד שתחשך ואז טובלת ועור מחמירות ע
על עצמן שאז על פו שהפכו גיטאות יעורו מסרק
וסורקת בבית הטבילה ע"כ חל טבילתה ברר
במוצאי שבת שאי אפשר לה לחוח מבעור יום דיל
לה בחפיפת ליל טבילתה ומ"מ מנהג יפה שתרחוץ
ותחוח יפה בערב שבת ובמוצאי שבת תחוח מעט
ותסרוך שערותיה גזמנה לה טבילה בליל שבת
שאי אפשר לה לחוח בלילה די לה בחפיפת יום
ואפילו אם חלו שני ימים טובים ביום ה' הופפת
ברביעי וטו' ל' ובליל ש-ת או אם חל יום טוב במ
במוצאי שבת ורוחצת וחופפת בערב שבת ובלבד
שתזהר אחר רחיצה וחפיפה מליתו תכשיל לכנהו
ומלהתעסק בדבר שתכא לירי חציצה וגם רקסור ש
שערותיה שלא יתבלבלו ואם טבילה לא עיינה עצ
עצמה מקורם לבן אם נזהרה מלהתעסק ברר הח
החוצץ עלתה לה טבילה וגם לאו לא עלתה לה
טבילה וכו' ויכולה להחם קיתו של מים להרית
קמטיה ובית סתריה אבל לא לכל הגוף כתב ה'ש'
באחפפה ועיינה עצמה בחול ביום וטבילה בערב
או למחרתו שלא טבילה סמך לחפיפה עלתה לה
טבילה בריעבר א"עם שלא היתה סמך לחפיפה אב
אבל אם לא חפפה בכל לא עלתה לה טבילה א"עם
שעיינה בעצמה בגופה ואפילו חפפה מיר אחר הט
הטבילה וסרקה במסרק ולא מצא שום גימא קשר
אפילו הכי לא עלתה לה טבילה שאני אומר שמא ב
בשעת טבילה היה קשור ועכשיו גימא או גימא עם
המסרק ואין צריך לדבר אם חפפה במקום שיער
ולא עיינה שער הגוף שלא עלתה לה טבילה א"עם
שלא מצאה ע"ה רבר החוצץ ע"כ וה'אב' זל כתב
דוקא בשאר כל הגוף אבל בבית הסתרים בידו שא
שאינו צריכין גימא מים אם לא עיינה אותם קורם
לבן ואחר כך עיינה אותם ולא מצאה בהן שום ר
דבר עלתה לה טבילה וכן אם לא עיינה אתם קור
קורם טבילה ואחר טבילה ג"כ לא עיינה אותם עד
שנתעסקה בתכשיל ומצאה עליה מאותו תכשיל
תולין להקל א"עם שבשאר הגוף אין תולין להקל ב
בבגד חפפה ועיינה גופה וטבילה ובעלייתת
גמצא עליה רבר החוצץ אם סמך לחפיפה טבילה
אינה צריכה טבילה אחת ואם לאי צריכה טבילה א
אחת ובמח הוא סמך בתב' הרשב"א עינה שבאות
עונה שהפפה טבילה במה רברים אמורים שלא צת
צתעסקה באותו המין אחר טבילה אבל צתעסקה ב
צו בין טבילה לבדיקה אינה צריכה טבילה אחת
שאני תולה אותו במין שנתעסקה בו אבל אם לא ת
חפפה קורם טבילה אין תולין בו אפילו אחר טביל
א"עם שנתעסקה בו אחר טבילה חפפה קורם טביל
ובין חפיפה לטבילה צתעסקה ברברים החוצצים א
או שנתנה לבגד תכשיל העשוי לירבך בח לא עלתה
לה טבילה אפילו אם ברקה עיר אחר טבילה ולא
מצאה עליה שום דבר חוצץ שאני אומר
בעלייתת מן המים צפל
ממנה וצריכה
טבילה
אחרת

שתחשך דאח על פריאניה באה לביתה אלא משתח
 משתחשך אכתי איבא סרד כהה פי היא תשער מהל
 מהלכה מכית הטבילה לבית וגמצא שתבלה בידם
 דהיבא ואיבא איצט בגח שיראה לטכול בלילה מחמ
 גוחנות ציגה או פחר גנבים וביצא בו או שסוגרין
 שערי העיר יכולה לטכול בה מבעור יום אבל בשב
 בשבעה לא תטכול מבעור יום אלא דאיכא אוצס
 דאם עברה וטבילה ביום חבלא אוצס עלתה לה טב
 טבילה עברה וטבילה ביום שבעה כתב הרשב"א יש
 מדרולי המורים שהורו שלא עלתה לה טבילה ויש
 מי שהורה להקל אחר שטבילה רבד תורה וצראין
 דבריו ע"כ

צריכה

טחטבול

בל גופה

בפעם א

קצת

אחת לפיכך צריך שלא יהא עליה שום דבר החוצץ
 ואפילו כל שהוא אם דרך בני אדם לפעמים להקפ
 להקפיר עליו חוצץ אפילו אם אינה מקפדת עליו
 עתה או אפילו אינה מקפדת עליו לעולם ביום שר
 סרד רוב בני האדם להקפיר בכר חוצץ ואם הוא
 חתפה דוב הגות אפילו אין דרך בני האדם להקפיר
 בכר חוצץ ואלו הדברים שחוצצין חוטי צמר ופשתן
 ורצועין שכורכין בהן השער בראש או אם הם כשאר
 מקום בגות חוץ מהחוטין שסביב הצואר שאותו א
 אינו חוצצין לפי שאינה מחורקת וקטלא ססביב הצ
 הצואר חוצצת והא רחוטי צמר ופשתן חוצצין דרך
 דודקא כשהן מעטה גריל שהם מהורקין אבל אם א
 ארוגים רפויין הם ואינם חוצצין ובלבד שלא יהו
 מזהבין ולא יהו מטונפין והראב"ד אסר גם בארוג
 ולא התיר אלא בחלולין עשוי מעשה רשת חוטי
 של שער אינו חוצצות במה דברים אמורים בזמן ש
 שהן בשגי שערות קשורין ביחד או יחד אבל אם ה
 הם של אחת אחת מיהרס שער שבגד הלב ובזקן
 הגרבק זה בזה מחמת זיעה חוצץ שבדאש ובבית ה
 השחי אינו חוצץ ושבאותו מקום באיש אינו חוצץ
 ובאשה כנשואה חוצץ בפנויה אינה חוצץ ליפלות
 שבעין אינו חוצץ ושחוף לעין כל שהוא לח אינו ח
 חוצץ יבש ער שתתחיל להנות ירוק חוצץ

זה המלכס חילק על שבתוד העי בין בתור שלש ימי
 ולאחר שלשה ושחוף לעין כתב סתם חוצץ אפילו
 תור שלשה וא"א הראש זל כתב בסברא ראשונה
 בחול שבעין אינו חוצץ ושחוף לעין חוצץ היו עי
 עיניה פורחות אח שחוף לעין אינו חוצץ פי פורת
 פורחות רומעית וי"ל גפתחות וצמרות תמיר
 דח"מלכס כתב היו עיניה פתוחות אח שחוף לעין
 חוצץ הם יבש שעל המכה חוצץ דריר שבתוכה אי
 אינה חוצץ יצא מתוכה כל תור שלשה ימים לח הו
 הוא ואינו חוצץ לאחר מכאן יבש הוא וחוצץ
 לפיכך אשה בעלת חטטין צריכה לחיות במים ער ש
 שיתרכבו והראב"ד כתב דגליר שעל גבי המכה אפי
 אחר שלשה ימים אינו חוצץ וכן לפלות שבעין אפי
 יבש והבחול שאפילו על גב העין אינו חוצץ
 וא"א הראש זל לא כתב כן וטייה שעל המכה חוצ

חיצת חץ או קרץ התחייב בכשר אם צ"א דמבחוץ
 חוצץ ואם אינו נראה אינו חוצץ ואם יש עליו קר
 קרום של כשר בכל עניין אינו חוצץ ליכלופי צואת
 שניל הבשר מחמת זיעה אינו חוצצין דגליר בגליר ח
 ח"צ מלמולין שעל הבשר חוצצין פי שאדם לשע
 עיסה אי מגבל טיט ומשפסח יריו זה בזה גופל מ
 מחו כמו חוטיין אם גופלין על בשר חוצצין

טיט הבורות וטיט היוצרים וטיט של דרכים אם הם
 צרפקים בכשר והם יבשים חוצצין אבל שאר טיטין
 אפילו יבש אינה חוצץ הריהו חללב והרובש שרת הת
 התאינה ושרת החרוב ושרת השקמה הגוספות מח
 מהאילן על הבשר יבשין חוצצין ולחין אינו חוצצ
 חוצצין ולבאורה נראה ושרת שאר האילנות אפילו
 יבשין אינו חוצצין וה"מלכס כתב דאפילו לחת
 ח"צין צבע שצובעית הנשים על פניהם ושער
 דאשן אינו חוצץ וכן מי שאומצתו צבע וידיו צבוע
 צבועות אינו חוצץ צואה שתחת הצפורן שלא כנג
 כנגד הבשר חוצץ כנגד הבשר אינו חוצץ ובצק ש
 שתחת הצפורן אפילו כנגד הבשר חוצץ ומיהו אינו
 דרך בני אדם להקפיר בכר הילכך מי שאינו מקפיר
 אינו חוצץ ואיזה שלא כנגד הבשר זה שחציפורן עו
 עורח על הבשר ולפי שאינו יכולת לבזין מה צק
 כנגד הבשר או שלא כנגדו גוהנות הנשים ליטול צי
 ציפורניהן בשעת טבילה ציפורן המרוללות שפי
 ש-ירשה מיעוטה חוצצת פירשה רובה אינה חוצצת
 אבר ובשר המרוללות חוצצין רוב השער שנקשר גי
 גימא גימא לכורה חוצץ צקשר שתיים שתיים או יוהר
 אינו חוצץ ולא מיהרס השירים והגומים והטבער
 דחקטלאות שבה אם הם רפויים אינה חוצצין ואם
 הם מהורקין חוצצין וכן הריהו באחד של המכה וקש
 וקשקשיו שניל גבי השבר צריכה לחוף שיניה שלא
 יהא שום דבר דבק בו שאם טבילה וגמצא שים דבר
 ביניהו לא עלתה לה טבילה צתנה שעררה בפיה או
 קרצה שפתותיה או קפצה ירה בעניין שלא באו לה
 להם המים לא עלתה לה טבילה צתנה מעות בפיה
 בפיה וטבילה עלתה לה טבילה לא יאהזו בה חבית
 ביורה בשעת טבילה לפי שאין המים באים במקום
 אחיזה יריה ואם הריחה יריה במים תחילה שרי ש
 שמשקה טיפח שעל יריה חיבור למי המקיה ואם
 מ"פ יריה ער שבאין בה המים שרי וה"מלכס
 אסר ברפתה ירה וקצרו אסו לא רפתה והרשב"א מ
 מתיר והבי מסכתב ואינה צריכה להגביה דגליר ב
 בשעת טבילה אלא שרורסת על הרצפה אין בימ
 משום חציצה ביון שהן מלוחלחות לא תעמוד ע
 על גבי בלי חתיבת עץ ותטבול שמא תירא מפני ש
 שעתהפך תחתיה ולא תטבול יפה ולפי זה אם כר
 בריעכר עמדה וטבילה עלתה לה טבילה והראב"ד
 כתב שאם עמדה על גבי בלי עץ שמקבל טומאה וט
 וטבילה לא עלתה לה טבילה עמדה על גבי בלי חר
 חרס שאינו מקבל טומאה או על גבי חתיבת עץ על
 עלתה לה טבילה וא"א הראש זל לא חילק בזה וס
 וסילון המחורב בקרקעית חמקוה שהמים עוברין
 בו כתב א"א הראש זל בתשיבה שלכתחילה עומדת
 עליו וטובלת לא תטבול בגמל פ"ש מנפגי שמע

בזהים ומי'שלכות ותמר עד שלא החמיץ אבל שאר
כל המשקין דמי פירות ומורייס ותמר משהחמיץ א
אין פוסלין מקוה חסר בשלשה לוגין וגם אין מש
משלימין אותו לחבשירו שאם היה בו ל' סאין וגם
ונפל לתוכו סאה אחת מאלו אין משלימין אותו א
אבל אם יש בו ארבעים סאה ונפל לתוכו סאה אחת
מאלו ונטל מתוכו סאה אחת בשר אפילו עשה כן
עד תשעה עשר פעמים אבל טפי לא ואם עשה כן
במים שאובין אפילו עד עולם בשר מי צבע יש לה
לרם דין שאר מים לפסול מקוה חסר בשלשה לוג
לוגין אחת על פי שמשונים במראה מים אבל אם המ
המקוה שלם אע"פ שנפלו בו מי צבע ושינו מראיו ל
לא נפסל ובו אם הריח בו בליים ונשתנו מראיו לא
נפסל אבל אם נפל לתוכו יין או מוחל ושינו מראיו
נפסל ביצר יעשה אם הוא חסר ימתין לו עד שירור
גשמים ויתמלא ויחזור מראיו למראה מים ואם
יש בו ארבעים סאה שאינו נפסל עור בשאיבה ימלא
ימלאו בכתת ער שיחזרו מראיו למראה מים היה
בי ארבעים סאה ונפל לתוכו יין ונשתנו מראיו של
חציו אפילו הטובל במקוה שלא נשתנה לא עלתח
לו טבילה אין שאיבה פוסלת אלא במים אבל
השלג והבור והבפיר והטיט שהוא עב קצת אפילו
יש בו רבות שיכולין להריקו מבלי אל בלי אין שני
שאיבה פוסלת בהן שאם שאב מאלו למקוה חסר ל
לא פסלוהו ולא עור אלא אפילו עשה כל המקוה ש
משלג או כפור או ברר שחבאו בכלי ועשה ממנו ג
מקוה בשר מקוה שיש בו ארבעים סאה מים וט
וטיט שראוי להריקו אם המים צפים על גבי הטיט
יכולין לסבול אפילו בטיט אין המים צפים על גב
גבי הטיט אין טובלין במקוה הטיט אבל במים ט'
טובלין אפילו אם אין בו ארבעים סאה אלא על ירי
חטיט אין הבלי חסר לפסול המים שבו משום
שאיבה אלא אם בו יהיה ראוי לקבל קורם שיקע
שיקבעו בקרקע ושיתמלא לדעת ובשיהיו כל זה
אין פוסל אחר גדול אחר קטן אחר בלי אבנים וא
ואחר בלי גללים לפיכך המניח טבלא אצל המקוה
כדי שיפלו המים ממנה למקוה אם יש לה ארבע ש
שפות שראויה לקבל המים פוסלת ואם לאו אינ
פוסלת זקפה על צדה לירוח אפילו יש לה שפות א
אינה פוסלת כיון שאינה עומדת בעניין שראויה ל
לקבל ובגזן שהמים ראויין לבא למקוה זולתה א
אבל אין המים ראויין לבא למקוה אפילו אין שפה
כלל פוסלת כיון שמקבלת טומאה צינור שאין
לו ארבע שפות ואינו חשוב בלי וראוי להביא עלי י
ידו מים למקוה וחקק בו גומא אחת קסנה קורם
שקבעה אם הוא של עץ אפילו אם אין הגומא מחז
מחזקת אלא כל שהוא נעשה בולן על ידה בלי וכל
המים שעוברין עליו חשובין שאובין ואם הוא של
חרש אין החקיקה פוסלתו אלא אם בו תהא מחז
מחזקת רביעית ואם נפלו צדודות או עפר בגומא
אינו חשוב סתימ' לבסלו מתורת קבלה אלא אם כן
יחו מהורקין לתוכה סילון שהוא צר מבאז ומבאז
זרחב באמצע אינו חשוב קבלה לפסול בו המקוה
בלי שניקב בשוליו אפילו כל שהוא אינו חשוב עור

בלי לפסול המקוה וכתב א"א הרא"ש ז"ל בתשובה מ
גמ' אין להקל לעשות מקוה לבתחילה ולהביא מי
מים בכלי מנוקב כזה וכצדדיו אינו בטל מתורת כ
בלי עד שיהא ברוחב הנקב כצבעות על ב' אצבעו
ואין צריך שיהא מרובע אצבעות על ב' אצבעות
אלא אפילו עגול ויהא מרובע עד ש' אצבעות בינו
בינוצית ש' מהם בטפח מתהפכות כתובו כביב ו
ויהא קרוב לשוליו שאינו יכול לקבל שום מים ממ
ממנו ולמטה אבל אם מקבל שים מים למטה ממנו
לא נכתבסל מתורת בלי ואם עירב סיר וצדודות
וסחם בהן הנקב לא חשיב סתימה להחזירו לתורת
בלי או אם הוסיבו על גבי הארץ אפילו על גבי סי
סיר ונפסית לא חשיב סתימה אבל אם עירב סיר
וגפסית וסתמו חשיב סתימה הילכך הרוצה להו
להוציא מים מן המקוה לנקותו וירא שמא יחירו מ
מן הבלי שמוציאין בו חמים שלשה לוגין למקוה
אחר שחסר ארבעים סאה ויפסלוהו יקוב הבלי בש
בשוליו כל שהוא ואז לא יחשבו המים שבו שאובין
ואם המקוה נובע אז אין צריך לכד בו המעיין אינו
נפסל בשאיבה המניח בליים תחת הצינור לקבל מ
מימיו שיפלו מהם לתוך המקוה אם הגיחו בשעת
קישור העבים וקורם שנתפזרו העבים יררו גשמי
וגתמלאו חשובין לדעת והיו שאובין אבל אם לא ג
נתקשרו העבים בשעת שהגיחה ואחר כך נתקשרו
וגתמלאו או אפילו הגיחו בשעת קישור העבים וב
וגתפזרו וגשאר שם ער שחזרו ונתקשרו ויררו גש
גשמי ער שחזרו ונתקשרו וגתמלאו לא חשיבו לדעת
ואינו פוסלין וכלכך שישבר הבלי או יתהפכנו בע
בעניו שלא יגביהו מעל הארץ שאם מגביהן מן הא
הארץ עם המי חשובים שאובין ופוסלין מקוה שיש
בו אחר ועשרים סאין את על פי שאינו יכול לשאוב
תשעה עשר סאין בכלים ולשופכו לתוכו יכול לש
לשופכו על שפתו והם נמשכין והוא בשר כיון שח
שהרוב אינו שאוב וגם המיעוט ששופך לתוכו אינו
שופך לתוכו להריא אלא ממשיכו לתוכו אבל אם
אין בו אלא עשרים סאין ושאב בו עשרים סאין אפי
על ירי חמשה פסול כתב א"א הרא"ש ז"ל בתשובה
על מקוה שנזבע ונתייבש בקיץ והיה בור רחוק מ
ממנו כמו ארבע בתים ומלאה מים מבונסין ונת
וגתמלא המקוה מתחת הקרקע מאותו מים מנוג
מבונסין שהמקוה בשר אצל פני שנתייבש בולד
דלא חשיב זה אלא כאלו חוזר ונזבע הבא להמשיך
מים למקוה צריך שלא יהא ברב המקבל טומאה
כגון מי גשמים שרוצה להמשיכם למקוה אחר לעש
לעשות מקוה לא יאחז בידו רח ויעבירם עליו אל
יגיה הורח בקרקע ויסיר ידו משם בטרם יעברו המ
המים עליו וכן סילון של אכר או של מתבת אסור
להמשיך בו מים למקוה שמקבל טומאה ואם הוא
מחובר לקרקע שפיר ומי שאז אינו מקבל טומאה
לפי שחיא בסל אגב קרקע במה רברים אמורים ב
בממשיך מים ממי גשמים בעלמא אבל אם ממשיך
מים מעיין או ממקוה שרי אפילו על ירי ובר המ
המקבל טומאה רחשיבין לזה המקוה שממשי המים
לתוכו באלו הוא מחובר למעיין או למקוה שממשל

בברכה

הטבילה כתב
בעל הלכות גר
גרולות לאחר

שתעלה מן הטבילה תברך אֱלֹהֵינוּ על הטבילה וכו'
פְּרִי רֵאשִׁיט טבילות גר שאי אפשר לו לברך אלא אח
אח הטבילה תקנו בכל הטבילות לברך אחריו
והראב"ד כתב שתברך לפניה קודם שתפשוט בגדיו
ואם לא ברבה קודם שפשטה תברך לאחר שתבנס ע
ער צוארה במים ואם הם צלולים עכרן ברגליה ומ
ומברכת וכן כתב אֱלֹהֵינוּ ז"ל בשפושטת מלב
מלבושיה בשעומרת בחלוקה תברך ותפשוט חלו
חלוקה ותטבול

צריכה

שתטבול במי
המקוה שיש
בו ארבעים ס

סאה ואפילו אינו מים חיים שאין צריך מים חיי
חיים אלא לזב ולא לגירה וזכה ואחאם תטבול במ
במעין צריך שיהא בו ארבעים סאה אֱלֹהֵינוּ ז"ל
מטהר בבל שהוא היינו דיוקא לבלים אבל לאדם א
אפילו אם הוא קטן שכל גופו מתבטח בפחות מא
מארבעים סאה אין טבילה עולה בו אלא אם כן יח
יהא ארבעים סאה והרמב"ם והראב"ד כתבו דאח
אדם מטהר במעין כל שחא וז"ל כתב בסברא רא
ראשונה ולוח הסכים אֱלֹהֵינוּ ז"ל אבל אם רחצה
במרחץ או עלו עליה כל מימות שבעולם הרי היא
בטומאתה ויש בה ברת ער שהטביל במקוה או במע
במעין ובטבילה בנדרות כחא איבא פלוגתא דרב
דרבנותא ר' ת' התיר לטבול בנדרות כל השנה ור' י
חיה אסר לטבול בחן כל החורה עד אחר זמן הפש
הפשרת שלגים וכן כתב הרמ"ם מדרש גבורה שאין ל
לטבול בחן בשעת הגשמים ולא בשעת שהם גרול
מהפשרת שלגים וכן היא מסקנת אֱלֹהֵינוּ ז"ל
ואילו ארבעים סאין צריכין שיהו גרורים ועומדים
במקום אחד וגם לא יהו שאובין אלא שיתקבצו מי
גשמים בגומא אחת אבל אם נשאבו או אפילו לא נ
נשאבו ואינן עומדין במקום אחד אלא זוחלין על
חאדץ פסול ומהו פְּרִי רֵאשִׁיט ושאובה אינה פוסלת אלא
מורבנן שמן התורה אפילו בולו שאוב בשר חלב
בל ספק שאוב בו אפילו ספק אם הוא בולו שאוב
אם לאו בשר אבל ח' שמסון פי' שכולו שאוב פסול
גון התורה עד שיהיה רובו בחבשר אבל לאחר שי
שיהיו רובו בחבשר משם ואילך אין שאובה פוסלת ב
בו אלא מדרבנן חילבך כל ספיקא שיארע בו קור
קודם שיהיה בלא שאובה אזלינן ביה לחומרא אבל
מי שירוע שגעשה רובו בחבשר מקילינן בספיקא ש
שיארע בו וכן היא מסקנת אֱלֹהֵינוּ ז"ל כתב אֱלֹהֵינוּ
חראש"ל בתשובה על מקוה העומר בבית חגוי ומ
ומשנינו לישראל שיתן לו כל הטובל בו דבר ידוע בב
בבל פעם שאין להאמינו לגוי רחישנינו שמא יחסר
וימלאנו מעין מטהר אפילו דרך זחילתו ובל חימ
הימים יש להן דין מעין לטחור בזחילה חילבך גל
שנתלש מהים ובו ארבעים סאה ונפל על האדם או
על הבלים עלתה לחם טבילה אבל זרק בלי לאו

לאויר הצל לא עלתה לחם טבילה צריך שלא יהא
ארבעים סאה בתוך הכלי שאין טבילין בבלים לם
לפיכך גיגית שקבועה בארץ ונתמלא מימי גשמים
אין טבילין בה כיון שהיה שם כל העליה קודם ש
שקבעה ואם יש בשוליה נקב בשפופרת הגור שרי
וברב זה שוח מעין למקוה שאם מעין מקלח ל
לתוך בלי וירצאיו ממנו לחוץ פסולין לטבול בחן
לא שגא בתוך בלי לא שגא לאחר שיצא ממנו אבל
המבנס בלי לתוך המקוה ובתוכו בלי אחר אם נ
גם החיצון צריך טבילה עלתה טבילה לשתיחו א
אפילו אם פי החיצון צר הרבה ואם החיצון אין צ
צריך טבילה אן לא עלתה טבילה לפנימי אלא א
אם כן יהא בפי החיצון בשפופרת הגור ואם המעי
מקלח על שפת הכלי ולהובי תוך הכלי אסור לו לט
לסבול וחוצה לו מותר אפילו אם חמים שבתוכו
מורדין מעין שהמשיכו לבריכת המים שהם
גקודין ועומדין יש לה כל דין מעין ואם הפסיק ר
ראש הקילות חזר להיות לה דין מקוה שאינה מסת
מסתרת אלא בארבעים סאה ובאשכנז ואם חזרו
דהמשיר קילות המעין לתוכה חזרה לדין מעין
מעין שחעבירו על גבי אחורי בליים והמשיכו למק
למקוה אחר חזר להיות בה דין מקוה ובלבד שלא
יטבול על אחורי בליים גמש מעין שיודר מן
החר טיפין טיפין בהפסק יש לו דין מקוה אלא אם
אם כן ידר בקלוח בלא הפסק מקוה שיש לו אר
ארבעים סאה ומעין בל שהוא יכול לשאוב במי שי
שורצה וליתנו בתוכם וחס בשדים אחעל פי שה
דבים על המים שחיו בתוכם תחלה אבל כל זמן
שאין במקוה ארבעים סאה אפילו אם חסר כל שה
אם נפלו לתוכו שלשה לוגין מים שאובין פסולות
לא שגא שאבו בלי לא שגא סוחס בסותו ונתנו לת
לתוכו או שזרקם בחיפניו ואפילו נפלו בו משני ב
בליים או משלשה מזה מעט ומזה מעט מצטרפין
במה דברים אמורים שמתחיל מבלי השני עד שלא ח
הפסיק מהראשון אבל אם פסק מהראשון קד
קודם שהתחיל השני אין מצטרפין ואפילו התחיל
השני עד שלא הפסיק מהראשון דיוקא משלשה בלי
אבל מארבע אין מצטרפין בלא שמארבע אין מצ
גצטרפין שלא היה רעתו מתחילה ליתן שלשה ח
חלוגין אבל אם בתחלה חיה בדעתו ליתן בל חש
השלשה לוגין אפילו אם לא נתן אלא מעט מעט מב
מבמה בליים ער שהשלים לשלשה לוגין פסול
ואם העביר בו שלשה לוגין ביריו על גבי קרקע או
שניתנו בו מבח רגלי בהמה בשר ואפילו נתקבצו
בל ארבעים סאה בבחג על ירי רגלי בהמה בשר ובל
זמן שלא יפלו במקוה החר שלשה לוגין ישאר במ
במו שהיה ולגשישלים ממי גשמים בשר אין שלשה
לוגין פסולין אלא אם כן יהיו שלמים ומראיהן מי
מים לפיכך שלשה לוגין מים שגפלו לתוכו יין וחז
וחזרו לגרואה היין וגפלו למקוה חסר לא פסולות
וכן שלשה לוגין חסרין כל שהוא שגפלו לתוכו מעט
חלב והשלימוהו לשלשה לוגין וגפלו למקוה חסר
לא פסולות בגו שאין חשלשה לוגין שלמים אבל
בשחן שלמים ומראיהן מים פוסלין אפילו הם בב

יורה

גידים בצדדים וזו
וחוא שיח מובי
מוביחית קצת על

הגדר ביצור האומר לחברו מורדני ממך שאני אוכל
לך או מפרשני ממך שאני אוכל לך או מרוחקני מ
ממך שאני אוכל לך אסור לאכול עמו אבל אם אומ
שאיני אוכל לך לבר או שאומר מורדני ממך או מו
מפרשני ממך או מרוחקני ממך ולא סיים רבדיו ש
שאיני אוכל לך אינו בלום וזו לך לאכול עמו ולר
ולדבר עמו ולישא וליתן עמו ולגמור בארבע אמות
אמותיו אבל הרמ"ם כתב האומר לחברו מור
מורדני ממך משמע שלא ידבר עמו מפרשני ממך
משמע שלא ישא ויתן עמו מרוחקני ממך שלא יעק
יעמור בארבע אמותיו ולא הראש"ש ז"ל כתב בקרבן
ראשונה אומר לחברו מורדני לך מאכילה או מח
מחנאה שניהן אסורין לאכול או ליהנות זה מזה א
אמר מורדני ממך מאכילה או מחנאה הוא אסור ב
בחדרו וחברו מותר בו ואם לא הזכיר לא אכילה ול
ולא מחנאה לא הוי גדר כלל אצל לחברו מור
מורדני לך משמתינא ממך אפילו סיים בדבריו
שאני אוכל לך אינו גדר ומותר בכל אבל אם אומר
גידים ממך וסיים בדבריו שאני אוכל לך אסור לאכול
עמו לא סיים בדבריו שאני אוכל לך אינו בלום
והרמ"ם כתב מנורה אני או שמתנינא ממך ולא אומר
שאני אוכל לך שלא ישב בארבע אמותיו ובנדינא
ממך ולא אומר שאני אוכל לך אסור ליהנות ממנו
מנורה שלא אוכל לך אסור לאכול עמו ולא הראש"ש
ז"ל כתב בקרבן ראשונה הוזהר בגדרי דשעים עלי
חיי בקרבן אומר בגדרי דשעים בכר זה עלי אסור בו
אבל אם אומר בגדרי דשעים בכר זה עלי ואפי' אומר
בגדרי דשעים בכר זה עלי אינו בלום ואפילו אומר
בגדרי דשעים בכר זה עלי קונס אי כנדבת בשרים
בכר זה עלי הוי גדר כתב א"ה הראש"ש ז"ל הגדר שלא א
אוכל לך או שאוכל ממך אפילו יר לא הוי דלשון זה
לשון שביעיה הוא ולא לשון גדר אם לא שגור לעשו
מצוה ברמ"ז בפ"ד זו צדקה ומיחו ביון ודאירגא ק
מרגלא בשומית דאינשי למינדר בחאי לישנא איז לח
לחלל וצריך התרה בוי שלא ינחגו קלות ראש בגר
בגדריים וז"ל מ"ם כתב האומר פירות פלוני אסור
בכל לשון שיאסר עליו חרדי הם אסורין עליו א"ע
שאין שם שביעה כלל ולא הזכיר שם ולא בגדי דין
ועל זה נאמר לאסור איסור על גמסו שיאסר על גמ
גמסו דברים המותרים וכן אומר חרדי על איסור
אסורין

בבב

גידים בצדדים ביצור
קונס קינח קונס שא
שאם אפי' קונס אי ק

קונס בכר זה עלי אסור בו וכן בכל מקום ומקום
הזכיר אחר הלשון שרגילין בו שאם יש להם ביצור
לגור ונדר בו הוי גדר אבל ביצור כיצוריו
מ"י ביצור שרחוק חרבה קו
הלשון אינ
קונס

וצריך למסוק עמחם יאמר בלא גדר ומיחו אס מצ
מצוח רגומיה ועיחייב ביה ורעי עליה כחיהא דא
דאומר אשנה פיק זה ואשנה מסכתא זו וירא שמאי
יתרשל ברבר ויש בידו לקיים הרבר שרי ליה למיגור
לדודי גמסיה דאמר רב גידל מגיון שנשבעין לקיים
המצוה שנאמר נשבעתי ואקיימה לשמור משפטי צ
צדק ונש' חייבא דרגיל ומשתלי ועבר על אחת ממצ
מצוות לא תעשה או מתרשל בקיום מצוה עשה דש
דשרי ליה למיגור ולאשתכועי להחמיר על עצמו לש
לשמור ולקיים המצוה ועל זה אמרו חכמים צדדים
סייג למרישית אבל מכל שאר צדדים צריך האדם לח
לחתחק מאד

עיקר

גדר האומר בתו
בתורה הוא שי
שיתפרש ברבר

הגור כגון שאומר בכר זה עלי בקרבן או שאומר א
אסור עלי בכר זה והוי גמ' גדר וכן גמ' אם אסור ע
עליו אם אסר עליו בכר אחר שתלאו ברבר הגורר וא
דאומר על אחר יהא כזה אסור ואפילו ער חמשים ב
בולן אסורין או שגדר על יום אחר להתענות בו
או שלא לאכול בו בשר ואמר על יום אחר יהא כזה
אסור ולא דווקא מתפיש בעיקר הקרבן אלא הוא
חרין גמ' בכל דבר הקרוש בקדושת הפה כגון שאר
שאומר בכר זה באמריא ברירים במזבח בחיכל ביר
בירושלים או באחר עובל משמשי המזבח הרי זה גר
גדר אסור הקרבן שאוכל לך בפתח או העולה החס
החסאת התורה והשלמים שאוכל לך בפתח אסור
וכן אם אסר לקרבן לא אוכל בשבא אסור אבל אם
אמר קרבן לא אוכל לך בפתח או קרבן לא אוכל לך
או הקרבן העולה המנחה החטאת השלמים שאוכל
לך בצדי מותר אפי' לא חולין שאוכל לך אסור ו
רחבי קאמר לא חולין יהא לך אלא קרבן מה שאוכל
לך וכן גמ' אם אסר לחולין לא אוכל לך בפתח וכן
גמ' אסר לא בשר לא סחור לא רבי שאוכל לך או לפ
לכשר לטחור לרבי בפתח לא אוכל לך אסור ואין צ
צריך לפר' אם אומר מה שאוכל לך סמא או נותר א
או פגול שהוא אסור אסר חולין בחולין שאוכל ל
לך מותר לרבדי רבא אבל אם אסר חולין בחולין ב
בחולין שלא אוכל לך או לחו' ין לא אוכל לך בשבא
או לחולין שאוכל לך בפתח בכל אלו אסור רב אלמס
וה' מותר ולזה הסכים א"ה הראש"ש ז"ל המהפיש
ברבר האסור כגון ואמר בכר זה יהא בעץ או בבכיל
וטריפה או ביון גסר אינו גדר ואין צריך שאלה א
אפילו בעם הארץ אבל האומר לאשתו חרי את עלו
באימא באחותי בערלה בבלאים א"ע שאינו גדר ש
שהוי תלאו ברבר האסור אם הוא עם הארץ צריך ש
שאלה בוי שלא יהא רגיל בכר ולמעמים יבא לאוס
לאוסרה עליו ברבר הגורר ומחמירין עליו שאין ר
לו בחרטה אלא צריך לפתוח לו פתח ממקדש אחר
והרמ"ם כתב שאת התולה דבר ברבר האסור
שצריך שאלה בעם הארץ ולא הראש"ש ז"ל לא בתב כו
כתב א"ה הראש"ש ז"ל בתשובה האומר ייני ויך גסר אם
אעשה דבר פלוני ועבר ועשאו לא נאסר ביון שלא
התמיחו ברבר הגורר

דמים נשם אפילו בענין שיר בני חסמים על ידו דמך
המקבל טומאה אינו פסול אלא אם כן המים גופ
גופליו להריא מרבה המקבל טומאה לתור המקוח
אבל אם גופלים על שפתו בחוץ דמשבין לתוכו א
או שמחבר לפי הסילוח של אבר צינור קטן של עץ
או של חרס שהמים מקלחין ממנו למקוה בשר
מקוה שנסדק אחר מכתליו והמים יוצאין דרך הס
הסדק יש פוסליו אותו אפילו יש בו כמה סאין בעצ
בענין שיסארו בה ארבעים סאה אחר שיצאו דרך
הסדק לפי שביון שמים העליונים נזערין לצאת ח
חשיב כולו כזוחליו וא"א הראש'ל כתב ווראי אם
ישארו בו ארבעים סאה אחר שיצאו קצתו דרך הס
הסדק בשר אבל אם לא ישארו בו ארבעים סאין פס
פסול ואם בא לסתום הסדק ברי שיסארו ובו אר
ארבעים סאין לפי ה"ד שמשין לא יסתום אותו בי
בירד ולא בכל רבר המקבל טומאה וא"א הראש'ל
בת' שיכול לסתמו בדבר המקבל טומא ודוראי הבא
המים למקוה צריך שיהא על ידי טהרה אבל מגיעת
המים שלא יצאו ממנו אין צריך שיהיה על ידי טה
טהרה לפיכך נקב העשוי להוציא בו חמים מהמקד
יכולין לסתמו במטליות שיש בהן שלשה על שלש
הבא לערב מקוה פסול או חסר עם מקוה
בשר להבשירו אי ששניהם חסרים ובא לערבם להב
להבשירם צריך שיהא נקב שניהם רחב שני עצב
אצבעות בינוניות בעלול ויהיה מרווח בדי שיכול ל
להפכם בנקב סביב ולאחר שנתערב הפסול עם הב
הבשר אפילו דגע נשאר לעולם בהבשרו אפילו נס
נסתם הנקב אחר כך כותל שבין שתי מקוואות שב
שנסדק מצד זה לצד זה ברחב אפילו כל שהוא מצט
מצטרף לערב שתי המקוואות להבשירם ואם נסדק
מלמעלה למטה אינו מצטרף אלא אם כן יהא במקד
אחר רוחב שתי אצבעות ואם נפרץ הכותל למעלה
זה לזה ברוחב שתי אצבעות אפילו אין המים מתע
מתערבין אלא בעובי קליפת השום מצטרפין שלש
נקוואות שיש בשנים מהם בכל אחר עשרים סאין
מים בשרים ובאחר מהן עשרים סאין מים שאובין
דעמדין זה בצד זה אם השאוב מן הצד וידורבהן
שלשה וטבילו ומתוך כך נתמלאו ויצאו על שפתם ו
זנת ערבן יחד הובשרו שלשתן ביוז שפעם אחת ה
היו מחזירים ביחד ארבעים סאה מים בשרים
ואם השאוב באמצע שאין שנים הבשרים יכולין לה
להתערב אלא על ידו ולא הובשרו אלא על ידו ולא
הובשרו אלא צטארו כמו שהיו תחלה וחטובליו בת
בתוכה גב לא נסהרו מקוה שיש בו ארבעים סאה
מצומצמות הארס הטובל בתוכו לא יקפוץ לתוכו
שלא יחזרו המים בקפיצתו בתוכו ולא יטבול בו פ
פעמים זה אחר זה דשמה בראשונה לא טבול בהוג
על סמר השנייה ובשנייה שמה חסרו המים בראש
בראשונה אבל בשלישית טבול בו אלא פעם אחת זו
צדקה לטבול בהוגן טבול בו שנים הראשונים על
עלתה לו טבילה אבל לא לשני אלא אם כן טבול ה
השני בעור שהגלי הראשון נהעין במים דאז חשבי
לכל חמים שעל גופו באלו הן עריון במקוה הסביל
בו בגד עבה שהמים גבלעין בתוכו כל זמן שהבגד

נזנע במקוה הוא כשר עליו ממנו פסול שנעשה ש
שאוב מהמי שידרו מהבגד לתוכו ואם מטבול בו יורח
או שאר כלים מורידין לתוך דרך פיהו שלא יתוך
חמים בשמבניסו לתוכו ונמצא שהוא חסר ומעלהו
דרך שוליו ברי שלא ישאר בו מחמים ויחסר מהמ
מחמקוה מקוה שמימיו מתפשטין ואינו יכול
להתכנסות בו צותן בו מצר אחר חבילי עיצים בריס
שיתקבצו מימיו אל מקום אחר ויעלד בענין שיובל
להתכנסות בו מחס שמוגח בצד המקוה מנענע ב
בירד במקוה ברי שיעשה גל במים ויעבור על המק
המקוה ועולה לו הטבילה ובלבד שלא יעקר חגל
ממקומו אלא יחא מחובר למקוה

אילו

רברים חוצצין בט
בטבילת כלים הן
הזפת וחמר בבלי

זבוכית לפי שהוא חלק מאר אין רברים אחרים חו
חוצצין בו שאין גרביקין בו אבל בשאר כל הכלים כ
כל דבר גרביק חוצץ ידות חבלים שאינם עומדין ל
להיות קבועין כגון שהבניסו שלא בדרבן או שלא
הבניסו כולו או שגשג לתוך הקטא חוצץ בלי שח
שהטבילו דרך פיו פ' שבפח פיו למטה והבניסו בד
למים לא עלתה לו טבילה לפי שלא יגיעו המים ל
לשוליו אפילו אם מבניסו כולו למים דבן בלי שצר
גבאן ומבאן ורחב באמצע אין חמים כאין לו לב
לכל צד ער שיטהו על צדו וכל בלי שפיד צד צריך
לחשייתו במים ער שיתמלא או ימלאנו קורס שיב
שיבניסו למקוה ידות הכלים שהם ארובים ועת
ועתיד לקוצצו מטבילין ער המקום שעתיד לקוצצו
דריין

הג

הלבנות גררים

חציא לעולם אל תהא דגיל בגררים שסופר למעול ב
בשבועות אמר שמואל כל הנזיר אע"פ שמקיימו נק
צקרא דשע דבן תנא דבדימיא אחיה דרב ספרא בלח
הנזיר אח על פי שמקיימו צקרא חוטא ירושלמי
מוקדש ארם ילע קדש ואחר גררים לבקר מתחילא
אין לגרר פנקסתו מתקשת דא ואחר גררים לב
לבקר דאיהור גררים לבקר איחר ארם גררו פנקס
פנקסתו גפתחת מעשה בארם אחר שגרר עולחוא
ואיחר עליה וסבעה ספינתו בים תניא ר' נתן
אומ' כל הנזיר באלו בנה כמה בשעת איסור הבמות
והמקיימו באלו הקריב עליה קרבן שטוב לו יותר ל
לשאל על גררו אמר רבן גמליא כל הבוטא פ' מבט
בשפתיו לרור ראוי לזקרו בחרב אלא שלשון חבמי
מ' תא שיתירו לו על בן צריך כל ארם להתרחק מו
הגררים שלא ירור שום דבר ער שיעשנו ואפ' צוקה
וביוצא בזה אין טוב לירור אלא אם ישנו בירד יתן מ
מיר ואם לאו ירור ער שיהיה לו ואם פוסקין צוקה

דברים

חמותרים ח
זאחיים יור
חידועיו שחן

מותר וצוהגין בחן איסור חוי באלו קבלום עליהם
בגור ואסור להתיירם לחם חלכר מי שנהג שלא לא
לאכול בשר או להתענות בזמן ידוע ושיב רצה לא
לאכול בשר או שלא להתענות באותו הזמן צריך ח
התרה ויפתח בחרטה שמתחרט שנהג בו לשם גור
אבל דברים המותרין ואחרים נוחגין בו איסור מת
מחמת טעות שסבורין שהם אסורין לא חוי באלו ק
קבלום בגור

נדרים

חלים על רב
דבר מצוה ב
ביצר אומר

קוגם טובח שאני יושב לולב שאני גוסל אסור ליש
לישב בסוכה וליטול לולב וכן אם נדר להתענות
זמן ידוע ואירע בו שבתות וימים טובים וחצונות ו
ופורים חל הנדר גם עליהם ומצא לא יצום בהם
אלא מתירין לו גורו ופותחין לו בחן שאומר לו א
אלו שמת ללבו שיפגעו בתוך הזמן האלו הימים לא
הייתה גורר והותר כל הנדר ובתכ ה' מ'ם דווקא
שהוציא בלשון נדר ממש בגון שאומר קוגם יום אם
אכילת פלוגי עלי לכו צריך שאלח אבל אם לא
הוציא בלשון נדר ממש אלא בלשון קבלת תענית
אינו דוחה לא שבת ויום טוב ולא חצונות ופורים
ואין צריך שאלח כלל ובתב בספר המצות ודווקא
שלא נדר בפיו להתענות בשבת ויום טוב אלא איר
אירעו בתוך הזמן שגור להתענות בו אבל אם נדר
להתענות בהן בפירוש צריך להתענות בהן

וה' מ'ם חילק בין חצונות ופורים לשבת ויום טוב
טוב וראש חרש שבת הנדר לצום בשבת ויום טוב
חייב לצום בהן וכן הנדר לצום יום א או יום גבל
ימיו ופגע בהן יום טוב או ערב יום הכיפורים חוי
חייב לצום ואין צריך לומר ראש חרש פגע בהן ח
חצונות ופורים נדרו בטל ולא יצום בהן מפני שה
שהם מרביהם וצריבין חיזוק ומסקנת א' חל'אש
ז' כרבי ה' מ'ם גור מרביים האסורין בגון גבי
גבילות וטריפות חל הנדר ואם אוכל מהן עובר מ
משום בלי חל ומהו אם התפיש בהן דבר אחר אי
אינו נתפש שאין דעתו אלא בעיקר האיסור והוחל
ליה מתפיש בדבר האסור אבל דבר שאסור מדרבנן
ואסור עליו בלשון נדר והתפיש בו דבר אחר נתפש
בגור ואסור

בל

חגדרים חולבין אח
אחר חלשון אם הוא
לשון תורה בפיו מה

שיצא מעשמותו ואם לשון בני אדם כפי מה שיר
שירכו אנשי המקום החוא בזמן החוא ואחר כון
בזנות הצורדים לשון תורה ביצר אמר בפירות האני
האילו עלי אסור בחילופיהן ובגידוליהן וכן חרין
אם לא אמר האלן אלא חיו לפניו ואמר קוגם חס ע
עלי ואם אמר קוגם מה שאני אוכל או סועם מהם

אם הוא דבר שזרעו בלח בגון חיסין וביוצא בחן מ
מותר בחילופיהן ובגידוליהן ואם הוא דבר שאין ז
זרעו בלח בשזרעין אלתו בגון שומין ובצלים אפלי
גדולים גדולים אסורין וכן אם אומר בפירות האלן
על פלוגי אסור בחילופיהן ובגידוליהן אמר לאשת
קוגם מעשה יריר עלי אסור בחילופיהן ובגידוליהן
אומר קוגם שאני אוכל או שאני טועם מעשה יריר
מותר בחילופיהן בדבר שזרעו בלח ואסור בדבר ש
שאינו זרעו בלח אמר לחברו קוגם אני לביתר שאני
נבנס שורר שאני לוקח כל זמן שחיא ברשותו אם
צסור ואפילו נפל וחזר ובנה אותו אסור בו מת
או שמכרו לאחר מותר בו שאינו נקרא עור ביתו
ואומר קוגם לבית זה שאני נבנס אסור בו לעולם א
אפילו מת או נתן לאחר או מכרו וכן אם אגר שתי
חלשונות קוגם שאני נבנס לביתר זה אסור בו לגול
וכן אם אמר ראובן לשמעון קוגם בית זה שאתה נב
נבנס בו ומת ומכרו לאחר אסור שארם יביל לאסור
על חברו דבר שהוא ברשותו לכשיצא מרשותו ובגון
שפירש בחיי ובמותיו קוגם לביתי שאתה נבנס מ
מת או מכרו לאחר מותר אמר לבני קוגם שאי אתה
נחנה לי אם מת יירשנו אמר בחיי ובמותיי אם מת
לא יירשנו אמר לחברו בבני זו אסורה עליך אפילו
נחנה לו במצנה אסורה לו מת ונפלה לו בירדשה
א' שנתנו לאחר והוא נתנו לו מותרת לו שלא אמר
אלא בבני דעתה אינה שלו אמר קוגם בשר ויין עלי
מותר בתבשיל שיש בו בשר ויין אח על פי שנותניו
בי טעם ואם אומר קוגם בשר ויין שאני טועם או
שאני אוכל או שאומר בשר או יין זה עלי אסור בת
בתבשיל שיש בו טעם יין ובשר אומר קוגם זתים וע
וענבים עלי מותר בשמן ויין חיוצא מהן אפילו חר
קרא חרש ואם אומר קוגם זתים וענבים שאני טוע
קוגם א' שאימ' קוגם זתים וענבים אלו עלי אם
אסור א' במשקין חיוצא מהן ובתבשיל שנותניו ב
בהם טעם

אחר

לשון בני אדם בי
ביצר הנדר מן המ
המבושל בין שאו

שאומר קוגם תבשיל עלי ביז שאומר קוגם תבשיל
שאני טועם או אם הוא בצקדם שקורין לצלי מבוס
אסור בו ובשלוף ואם לאו מותר בהן ואסור בכל
מיני תבשיל שמלפתין בו הפת אפילו בביצה מגור
מגולגלת ובירושלם מיבעיא אם הוא אסור במעוש
שנאכל בלא בישול ובמסוגן ובמבושל בחמי טבירי
דתי מיבעיא בגור מהמעושן אם חיא אסור במבו
במבושל ולא איפשיטא ולחומר א וה' מ'ם בתב ש
שהולבין אחר לשון בני אדם לפי המקום והזמן וח
והתיר ביצה מגולגלת ולא נהירא ובירושלם אסר
איתה בחריא הנדר ממעשה קררה אינו אסור אלא
בדבר שגמר ונתת בקרירה בגון דיפות ולביבות
וביוצא בהן ואם אמר קוגם חיוור לתוך קרירה ע
עלי אסור בכל המתבשילין בקרירה אפילו אינה נג
גמר מתובה גור מיוור לתוך קרירה אסור ביוור
לתוך חאלמס שכבר ירד לתוך הקרירה קודם שירב

סתם

נדרים להחמיר בי
ביצור אומר חרי פיר
בירות אילו בבשר

מליח או כיון נסד שיש במשג מליח של קרשים או
יין נסד לשמים שהוא נדר שהרי מתפיש בדבר הנדר
הנדר ויש עור במשמעו בשר מליח ויין נסד לעז
שאינו נדר שהרי מתפיש בדבר האסור אנו תולין א
איתו להחמיר ואם הוא אומר שרעתו כבשר מליח ו
דיין נסד לעז נאמד ואין צריך שאלה אפילו בעם ח
הארץ ואם דוב אנשי המקום קדוהו לבשר מליח של
קרשים בשר מליח סתם וליין נסד לשמים ויין נסד
סתם אינו נאמד נדר כחם ואמר לא נדרתי א
אלא בחרמו שלים בקרבן ואומר לא נדרתי אלא ב
בקרבנות מלכים חרי עצמי קרבן ואמר לא נדרתי
אלא בעצם שהנחתיו להיות נדר בו קוצם אשתי נח
נהגית לי ואמר לא נדרתי אלא מאשתי ראשונה שגר
שגרסתי אם הוא תלמיד חכם נאמד ואין צריך הת
התרה ואם הוא עם הארץ צריך שאלה שלא ינהגו
קלות ראש בנדרים ומי שמורה לו שאינו צריך שא
שאלה משמתינן ליה ומיהו בחרסח סגי ואין צר
צריך לפתוח לו פתח ואם עבר על הנדר אין קוצם
אותו לגדוג איסור בימים שעבר על הנדר ונחג בו
היתר ודוקא בנדרים אלו שאינו אלא דרבנן אבל
הנדר נדר דאורייתא ועובר עליו קוצסין אותו וא
ואין מתירין לו אלא אם כן ינהג איסור בימים שע
שעבר עליו ונחג בו היתר ואם ישמשול בדבר כג
בגון שנדר מדבר שאינו יכול ליזהר בו בגון שאסר ע
עליו כל פירות שבעולם חוץ מרגו ועבר עליו מתי
מתירין לו מיר ואין קוצסין אותו לנהוג בו איסור
בימים שעבר כדי שלא יבא לידי מכשול

אחר

הנדר מעצמו או
שחידו חברו וא
דאמר אמו או רב

שענינו בעניית אמו שהוא קבלת דברים אסור ומ
ומיהו בשחבירו מידו משלו אין צריך לקבל רביר

אין

הנדר חל ער שידא
בשפתיו ויחיה פיר
ולבו שוין לפיכך ח

היה בלבו לידור מפת חיסין והוציא בשפתיו פת ש
שעורין מותר בשניהם אבל אם היה בלבו פת חיסין
והוציא בשפתיו פת סתם אסור בשל חיסין לכו שח
שהוא נקרא פת סתם ויש אומרים דהיינו דוקא ת
תלמיד חכם אבל עם הארץ אסור בכל ואף הראש
ול לא כתב בו ואם נדר על רעת אחרים או איצו ת
תלוי בלבו אלא כפי שיאמרו האחרים שהוא דעתם
בר יחול הנדר והנדר בחלום כתב אף הראש ול ש
שאינו בלום ואינו צריך שאלה הנדר וחזר בו תור
כדי ריבוד או שמיח בי אחרים תור כדי ריבוד וק
וקיבל רביהם לא הוי נדר והוא שאומר

בר בפיו אבל אם אומר חזרתי

אלבי אינו

בלום

האומר

נדר שאני נדע
לידור לא יחא
נדר ונדר נר

נדאי אינו נדר במה דברים אמורים שהוציא תחלה
בשפתיו לומר שלא יחא נדר אבל אם חשב בדלבו
או שאמר בלחש הדי דברים שבלב אינם מבטלים ת
הנדר שהוציא בשפתיו מי שהתנה ואומר כל
נדרים שארוד ער זמן פלוגי יהיו בטלים ונדר בתור
הזמן אם הוא זוכר לתנאו בשעת הנדר נדרו קיים
שחרי מבטל תנאי בשעת שנדר ואם אינו זוכר ל
לתנאו בשעת הנדר התנאי קיים והנדר בטל
ובתב הרמח"א התנאי קיים לבטל הנדר אלא אם כ
כן יזכרו תור כדי ריבוד לנדר ואף הראש ול לא הוי
חילוק בזה התנה על מקצת דברים שיהא נדרו כ
בטל כחן ואינו יורע על מה התנה אם על אבילות כ
בשר או שתיית יין אם אומר בשעת הנדר על דעת
ראשונה אני נדר שאם אזכור על מה שהתנאי שא
שאלך אחר התנאי ונזכר על מה התנה התנאי קיים
והנדר בטל ואם לא אמר על דעת ראשונה אני נדר
התנאי בטל והנדר קיים

הנדר

בתירה והי
מונחת על ג
גבי קרקע

ולא אומר בעה שכתב בה אם הוא תלמיד חכם אין צ
צריך שאלה ואם הוא עם הארץ צריך שאלה ואם
הוא אוחזה בידו ונדר בה אפילו לא במה שכתוב בה
או אומר במה שכתוב בה אפילו אינה אוחזה בידו
הוי נדר וצריך שאלה אחת לציור חכם והאי נדר ל
לאו דוקא אלא נשבע בה שאין זה לשון נדר והי
מכם מפריש בנדר ממש ובמתפיש שכתב וזה לשון
הנדר בתורה בגון שאומר פירות האילן עלי כוז לא
אמר בלום ואין צריך שאלה לחכם אלא בעם הארץ
שלא ינחוג קלות ראש בנדרים נדר במה שכתוב בה
אסור שחרי כתוב בתורה איסור נסלה בידו ונדר בה
במי שנדר במה שכתוב בה רמי

נדרים

אין חליו על
דבר שאין בו
ממש ביצור

אומר קוצם שאינו מדבר עמר שאינו עושה לך שא
שאינו מחלד לך שאינו יושן עמר אינו נדר וכן אם
אמר דבורי ועשייתי והליבתי אסורין עליך ושנח
אסורה עלי אינו נדר ומיהו מדרבנן צריך שאלה א
אבל אומר קוצם פי מרבר עמר קוצם ירי עושות ל
לך קוצם דגלי מהלכות לך קוצם עיניי בשינה הוי
נדר נמור מן התורה ובש שאם אומר יאסר עליך
מי לריבודי וירי לעשייתי ודגלי לחלדכי האומר
אשנה מרדך זה הוי נדר נמור כיון שנדר דבר מצוה
אומר קוצם עיניי בשינה היום אם אישן למחר לא
ישן היום שמה למחר ישבת תנאו וישן ונמץ שעבר
למחר אומר קוצם עיניי בשינה למחר אם אישן ח
היום יכול לישן היום לא חיישינן שמה למחר ישבת
נדרו וישן

נדר

אסור ושאר כל חכם מותר לחדש לו בח ואם אין י
דברו לחדש בעצמו הוא מותר לחדש בה ושאר כל
אדם אסורין לחדש לו בח

מיר שגר או נשבע לישא
אשה או לקנות בית
וביוצא בה ולא קבע

זמן אין מחייבין אותו לישא או לקנות מיד עד שינ
שימצא הראוי לו ומי שאסר עליו שום דבר בלא זמן
אסור בו לעולם

קונם יין שאני סועם יו
יום אחר קונם
יין שאני סועם א

אסור במעט לעת שאני סועם היום אינו אסור מ
מעט לעת אלא עד שתחשך בין אם עומד בתחיל
היום או בסופו צריך שאלה לחכם גזירה שמא מע
מנעם אחרת יאסור עליו יום אחר ולא ידע להפריש
בין היום ליום אחר ויבא לשתות בלילה ומיהו אם
היה הגדר של מצוה כגון ללמוד או לקיים שום מצ
מצוה אין צריך התרה ואם אפי' ביום שאעשה דבר
פלוגי לא אוכל איתו היום דינו בהיום שמותר בלי
בלילה ואם אומר איתו היום ולמחרתו אסור אותו
היום ומחרתו ולילה שבנתיים ולילה של המחרת מ
מותר היה עומד באמצע השבוע ואומר קונם יין
שאני סועם שבת זו אסור עד תשלום כל השבוע
ואם שנת הבא נא אסור ואם אמר שבוע אחת או ש
שבוע סתם אסור מעט לעת היה עומד בתוך הת
החדש ואמר חדש זה אסור עד תשלום החדש ומותר
ביום ראש חדש אפילו אם ראש חדש שני ימים שהר
שהראשון לתשלום חדש שעבר ואפילו הבי מותר ב
בו כיון שלשון בני אדם קורין אותו ראש חדש היה
עומד בתוך השנה ואומר שנהא אסור עד תשלום
השנה ומותר ביום ראש השנה ושנה זו מוגזר מתש
מתשרי שאפילו אם עומד בנ"ס באלול ביום שהגיע
חשוילמותר אמר שנה אחת או שנה סתם אסור מע
מעט לעת ואם השנה מעוברת אסור שלשה עשר ח
הרשים מיום ליום ואם עומד בחודש ואמר שנה זו
זהיא מעוברת אסור עד תשרי ולא אמרינן שאר ש
עצ' יעלה לו במקום אלול היה עומד בחודש וא
ואמר עד ראש חדש אדר עד ראש חדש אדר ראשון ע
עד סוף אדר עד סוף אדר שני וה' מ"ב חילק דח
דהיינו דהקא שאינו יודע שהשנה מעוברת אבל א
אם יודע שהיא מעוברת ואומר עד ראש חדש אדר ע
עד ראש חדש אדר שני וא"א הראש' לא חילק בזה
היה עומד בשמטה ואמר שמטה זו אסור עד סוף הח
השמטה ובשנה שביעית גם כן אסור אמר שמטה א
אחת או שמטה סתם אסור שבעה שנים מעט לעת
צדק מדבר אחר ואמר עד חמשה אינו אסור אלא עד
שיגיע חמשה או עד פני חמשה אסור עד שיצא
וה' מ"ב בתב' דער פני חמשה דינו מעד שאינו אסר
אסור אלא עד שיגיע וא"א הראש' לא כתב כ
צדק דהקציר או עד חציר או עד חמשה ב"א
צדק עד או עד שיחא אינו אסור אלא עד שיגיע

הגורר מהעיר מותר ליבס בתחומה ואסור ליבס ל
לעיבורה מחבית אינו אסור אלא מן האכה ולפנים
צדק מיושבי העיר אסור במי שישב שם ליום מבס
העיר אינו אסור אלא במי שישב שם שנים עשר חדש
צדק מיושבי חים אסור בכל יורדי חים אפילו באב
באותם שאי' הדליבין אלא מעכו לימו ואפילו באותם
שיורדין לטייל ומותר ביושבי יבשה צדק מיושבי יב
יבשה אסור גם ביורדי חים ואפילו באותם שממלא
שמפליגין בן הדבך שסופו לירר ליבשה ואם אמר י
יורדי חים לאחר שלשים יום עלי מי שהוא בשעת ת
הגדר מיורדי חים אסור מי שאינו מיורדי חים בשע
הגדר מותר בו אע"פ שלאחר שלשים יום כשתל
הגדר הוא מיורדי חים צדק גרואף החמה אס
אסור אח' בסופו שלא בתב' דין אלא למי שהחמה דוא
לואה איתו לאפוקי דגים וערביי ואם צדק מן הר
הרואים החמה מותר בסופו צדק משחורי הראש מ
מותר בקרחין ובבעלי תשיבה ומותר בנשים ובק
ובקטנים שאין צדקין שחורי הראש אלא אנשים
בתב' הרמב"ם ואם דברו לקרות שחורי ראש לכל אס
אסור הצורר מן חילורים או מן הצולרים אסור ב
בין באותו שגולרו כבר בין באותו שילורו אחר כך
ואינו מותר אלא בעופות ודגים שמטילים ביצים וא
ואין דברו לחלור צדק משובתי שבת או מאכלי חש
חשום פ' שאובלין אותו בערב שבת מתקצת עזרא א
אסור בישראל ובבנותיים צדק מעולי ירושלים אסור
בישראל ומותר בבנותיים צדק מבני נח אסור באומ'ן
העולם ומותר בישראל צדק מזרע אברהם אסור בישר
ובגרים ומותר באומות העולם אפילו בבני ישמעא
דעשר צדק מהעדרים אסור במלי אומות העולם
ומותר בעדלי ישראל צדק מהמולים אסור בעדלי יש
ישראל ומותר במולין אומות העולם צדק מישראל אס
אסור בגרים מהגרים מותר בישראל מישראל אסר בכ
בכחנים ולוים מהכהנים ולוים מותר בישראל מח
מהכהנים מותר בלויים מהלויים מותר בכהנים צדק
מהגמים מותר בבני בגים

אחר כוונת הצדק ב' ריה
ביצו היה סעור
צמר או פשתן זה

והיה ריחוד קשה עליו וצדק קונם צמר ופשתנים עול
עולין עליו מותר לבסות וללבוש בהן ואינו אסור א
אלא להפשילו לאחוריו היה לבוש בהן וצדק שלא י
יעלו עליו אסור ללבוש ולכסית בהן ומותר להפש
להפשילו לאחוריו היו מפצירין בו ליקח בת אחת
ואומר קונם שחיאנהגית לי לעולם או שגירש את
אשתו ואומר קונם שחיאנהגית לי לעולם מותר
ליחנות לו שלא בתב' דין אלא לשם אישות היה חברו
מפציר בו שיאכל עמו ואמר קונם בית' שאני נכנס
סימת צינן שאני סועם עמד מותר ליבס לכיתו י
ולשתות עמו סימת צינן שלא בתב' דין אלא לשם אכ
אכילה ושתיה ומותר גם באכילה ושתיה בין של
חוציאן במיד ראובן שאל מרזח משמעוד לחדש
בה ולא רצה להשאיל לו ואסר ראובן הצאת חליש
חרישתה עליו אם דברו לחדש הוא בעצמו וא"א אס

להור האלפס צר מחידור לתוך האלפס מותר כיו
ביותר לתוך הקורה צר מהגמל בקדירה מותר נג
בגמל באלפס מהגמל באלפס מותר בגמל בק
בקדירה מחידור לתוך התנור אינו אסור אלא בש
נפת ואם אמר כל מעשה תנור עלי אסור בכל הגע
הנעשים בתנור אמר קוצם בבש עלי אינו אסור אל
בבבש של ירק בבש שאני טועם אסור בכל מיני
בבשים קוצם שלוק עלי אינו אסור אלא בשלוק ש
של ירק קוצם שלוק שאני טועם אסור בכל מיני
שלוקית קוצם עלי עלי אינו אסור אלא בצלי של
בשר קוצם צלוי שאני טועם אסור בכל מיני צלוי
קוצם מלוח עלי אינו אסור אלא במלוח של רג קר
קוצם מלוח שאני טועם אסור בכל מיני מלוחין א
אפילו אינו מלוח אלא להתקיים לשעה וחמשים
כתב בבבש שחולבין אחר הלשון אם קורא בבבש
לכל הבבשים ומלוח לכל המלוחין אם לאו וכן
הוא ודאי בדבריו אם יש מנהג ידוע ואם אין מנ
מנהג ידוע חולבין בבבש אחר הלשון כרפירש
אמר קוצם ירק עלי אינו אסור אלא בצלוי חיון
ואם אמר ירקי קורה עלי אסור אלא בצבשין בה
ואם אמר ירקי המתבשל בקורה עלי אינו אסור אל
אלא במתבשל בה ומיהו בכל המתבשל בה אסור א
אפילו בדילועין שכל דבר שהשליח צמלך עליו הוא
בכלל דמין ההוא ואם אמר לשלוח קצה לי ירק וא
דאין מוציא אלא דילועין הוא צמלך בו לומר תרצה
דילועין הצורך מהבשר אסור בכל מיני בשר בראש
דברגלים בקצה ובלב ובקרבנים ובבשר עופות וא
דאפילו בבשר דגים משום דמימליך עליוהו שלוח
ואינו מותר אלא בבשר חגבים ואם צר בזמן שהגים
רעים לו בימי הזקנה אז אינם בכלל שבלאו חבי לא
היה אוכל אותם ולא הצורך ליהור מהם וכן צמין א
אם צראין הרבדים שלא צר אלא מבשר בהמה מותר
בשאר מיני בשר וחמשים כתב ששאר דגים אינו ב
בכלל בשר סתם אלא במקום שהשליח צמלך עליו
ובדאי כן הוא שהגדרים הלויין בבני ארם לפי חמ
חמקום ותנא דקאמ' דהוי בכלל בשר סתם במקום
היה השליח צמלך עליו וצורך מהקיפה פ' כירוד
דקין שנקפין בשולי הקורה מותר ברוטב פ' בע
במרק מהרוטב מותר בהקיפה מהבשר מותר בשב
בשניהם אם לא שאמ' קדמ' בשר עלי או שאני טו
טועם או שאני אוכל כרפירש לעיל הצורך מהגר
מהריסין אסור במקפה של גריסין מן המקפה מ
מותר בגריסין מהמקפה אסור בשום מחשדם מותר
במקפה מהתבלין אסור בחיון ומותר במבושלין ו
ואם אמר קוצם מהתבלין שאני טועם אסור בחיון
ומבושלין מהברוב אסור באספרגוס מהאספרגוס
מותר בברוב ואספרגוס פ' ש' מין כרוב וחמשים
פ' מי השלקות של הכרוב מהברישין מותר בקפל
בקפלוסות מהירקות מותר בירקות שרה ואינו אס
אסור אלא מגדולי בגנות הצורך מהחלב אם קודם
לקום ע'ש החלב אסור בו אם לאו מותר בו פ' קום
מי חלב הצברלין ממנו צר מן הקום מותר בחלב
מן החלב מותר בגבינה מהגבינה מותר בחלב ואם
ואסור בה בין ליחה בין יבישה ספלה ומלוחה

רג שאני טועם אסור בגדולים ומותר בקטנים והח
שאני טועם אסור בקטנים ומותר בגדולים וחילוק
איזה גדול או קטן תלוי במה שרגילין לקרות גדול
במקום ההוא דגדלים שאני טועם אסור בין בגד
בגדולים בין בקטנים מלוחין וטפלים חיון ומבו
ומבושלין ומותר בסרית טרופה פ' מן רג שמחת
שמחתכין אחר לחתיכות דקות ובציר ומוריס חיו
היוצא מחתנים הנזר מהצחנה פ' מיני דגים חתו
חתוכין מעורבין אסור בסרית טרופה ומותר בצי
בציר ומוריס מטרית טרופה אסור בציר ומוריס
הנזר מהתמרים מותר ברבש תמרים מרבש תמרי
מותר בתמרים מחסית דגיות פ' סופי עגבים שא
שאינם מתבשלין מותר בחומץ היוצא מהן צר
מהרבש סתם מותר ברבש חמרים שחתם רבש אינו
אלא ברבש רבדים מן החומץ סתם מותר בחייעס
סטגיות הצורך מחיון אסור בקוגריטו ובמבושל
דמותר בין תפוחים צר מהתירוש מותר בין ואם
ואסור בכל מיני מתיקה הצורך מהשמן אם הוא במ
בפסוס שמסתפקין בשמן זית אסור בו ומותר בשמ
בשמן שומשמן ואם הוא במקום שמסתפקין בש
בשמן שומשמן אסור בו ומותר בשמן זית ואם מ
מסתפקין בשניהן אסור בשניהן אחר על פ' ש' יובט
סיפורס מאחר מהן הצורך מהתביאה או שאמר
עליתא אינו אסור אלא בחמשת המינין מהרזק
קאמ' ר' מאיר שאסור בכל מיני קסציות חוץ מחילוק
סרגים וטיסין שהן חייטין צרפין אחת לשנים ולש
ולטלשה וחמשים אימרים שאינו אסור אלא בחמש
המינין ויראה מדברי א' א' א' א' א' א' א' א' א' א'
מאיר ומדברי הרמב"ם וראה שפוסק בחבמים והבי
מיסתבר וכן כתב הרמב"ם הצורך מהפת סתם
אינו אסור אלא בפת חייטין ושעורין ובמקום שה
שרגילין לעשות פת מכל דבר וצר מהפת אי עשה
מהמזין אסור בחמשת המינין ואם אמר כל הזע
עלי אסור בכל חוץ מבמים ומלח קוצם חיסה שא
שאני טועם אסור לאפיתה ומותר לאוכלה חיה ח
חטים שאני טועם אסור לאוכלה חיה ומותר לאם
לאפות חטה חטים שאני טועם אסור לאפות חומ
ומותר לאוכלה חיה גריס שאני טועם אסור לבשל
ומותר לאכול חי גריסין שאני טועם אסור לאכול
חי ומותר לבשל גריס גריסין שאני טועם אסור לא
לאכול חי ומבושל הצורך מפירות השנה אסור ב
בכל פירות השנה ומותר בגריסין וטללים בחלבוב
ובצנים ובגוזלות ואם אמר גדולי שנה עלי אסור נג
בכולם מפירות הארץ אסור בכל פירות הארץ נג
ובפרי העץ ומותר בכמיהין ופטריות ואם אמר
גדולי קדקע עלי אסור בכל הנזר מהקיץ אינו א
אסור אלא בתאנים הצורך מהמים הצמשיין ממנו
ממעין פלוגי אסור בכל הגהרות היוצקות ממנו
ואין צריך לומר בהצמשיין ממנו אחר על פי שגשת
שמו ואין קורין אותו אלא צהר פלוגי ומעין פלוג
ואם אמר מזהר פלוגי או ממעין פלוגי אינו אסור
אלא בקראין על שמו הצורך מהבסות מותר בשק
יריעה וחמילה מיני בגדים גסים הם הצורך מהב
מחבית אסור מהעליוה מהעליוה מותר בבית

על שמעון אסור להשיאו בתו קטנה או צעירה לפי
שעריין היא ברשותו והרי מוסר לה שפחה לשמשו
ומותר להשיאו בתו בוגרת ומרעתה ואם גבסי שמ
שמעון אסורין עליו מותר לישא בתו אח על פי שבו
שפוטרו מחייב מזנותיה שחייב לפרנסה ומחזיר
לו אבירתו בין שנבסי בעל אבירה אסורין למחזיר
או שנבסי מחזיר אסורין לבעל האברה ובמקום שג
שנוטלין שבר על החזרת אבירה אם גבסי בעל האב
האבירה אסורין למחזיר אסור לו לקבלו אלא מח
מחזיר לו בחנם ואם גבסי מחזיר אסורין על בעל א
אבירה צריך לקבלו ואינו רשאי להחזיר לו בחנם
ואם גבסי שגיהם אסורין זה על זה אינו יכול לקבל
השבר שאב הוא צהנה ולא להחזירו שאב הוא צהנה
אלא יכול השבר להקדש ואינו שאסר הנאתו
על שמעון וחלה שמעון יכול ראובן ליבנס לו לב
לבקריו ובמקום שנותנין שבר למי שיושב אצל החו
החולה לצוות לו לא ישב אצלו אלא מבקריו מעומד
ואם אין דרך ליתן שבר יכול לרפאותו אפילו ביד
אפילו אם יש רופא אחר שירפאו אבל אם דרך לית
שבר לרופא לא ירפאו בחנם ולא ירפא לבהמתו
ואפילו אם אין דרך ליתן שבר לרופא אבל יכול לו
לומר סם פלוגי יפה לה והוא יעשנו ואם אינו יור
יורע לעשותו והיא תמות אם לא יעשנו זה המור
מותר לעשותו ואם מת יכול להביא לו ארון ותכר
ותכריבין ואם חלה בן שמעון יכול ראובן ליבנס
לו ולישב עמו ולבקריו ואם גבסי שמעון אסורין ע
על ראובן וחלה שמעון גבס ראובן לבקריו מעומד
אבל לא מיושב חלה בן אינו גבס כלל אלא שו
שאל עליו בשוק ראובן יכול להעיר לשמעון
הגאסר בין ערות ממון בין ערות נפשות ראובן ש
שאסר הנאותיו על שמעון יכול ליש עמו במטה ג
גדולה בימות הגשמים ובקטנה בימות החמה
אבל איפכא לא מפני שמהנהו ורוחץ עמו באמבטי
גדולה ולא בקטנה מפני שמהנהו שמגביה עליו ח
המים ומזיע עמו אח בקטנה ומיסב עמו במטה
ואובל עמו על השולחן אבל לא בקערה אחת שמא
יאכל מחלקו ואם דרך שבעל חיות חוזר ומלא
הקערה לאחר שאכלו כל מה שבה מותר היו שנ
שניהם חופרים בברים ביחד לא יחפור בשורה הקר
הקרובה לו מפני שמהנהו שגורפת הקרקע לפניו
אבל ברחיק גפנו מותר ולא ימכור לו ולא יקנה מ
ממנו ולא ישאלנו ולא ילונו ולא ישאל מלוה ממ
ממנו ראובן שאסר גבסיו על שמעון ויש לראובן
מרחץ מושבר בעיר אם גשאר לו בו תפיסת יר שמע
שמעון אסר בו שהוא בכלל גבסיו ואם לא גשאר לו
בו תפיסת יר שהטובר פורע עליו ואפילו המסאי
אינו בכלל גבסיו ובשאסר גבסיו על שמעון לא היה
דעתו על זה המרחץ אכל אם אסר לפניו בפירוש
חל האיסור גם עליו ולכך היה אומר ר' המשביר
בית לחברו ואחר כך חריר השובר גבסיו לא חל ח
האיסור על הבית שחשכר לו ואם פירש הבית כס
בפירוש חל גם האיסור עליו ויא שאפילו אם פיר
פירוש בפירוש אינו יכול לאוסרו בלשון קונם אם
לא בלשון הקדש ממש ובן היא מסקנת אא חראט גל

ראובן שאסר גבסיו על שמעון ואין לו לשמיעין מה
יכול ראובן לומר לחנווני שמעון מורר ממני
הנאה ואינו יורע מה אעשה לו והחנווני יתן לו
דחור וציסל מראובן ואם ירצה ליתנו לו אינו חיי
חייב ליתן לחנווני מה שנתן לשמעון בשביל שאמר
לו בן ראב הוא ליה שלוחו וחיה שמעון אסר בו
והוא חרין גמי אם יש לשמעון הרבה רשרי חיה בי
ביתו לבנות וגרור לגרור ושרהו לקצור הולך אצל
פועלים ואמר להם איש פלוגי מורר הנאה ממני
ואינו יורע מה אעשה לו והו עושין אצלו וחורדים
וצוטלים שבים מזה וכו מית לומר כל הזן לפלג
או עישה עמו אינו מפסיד אבל אסר לומר כל השו
חשומע קולו יוזן לפלוגי רביון שהוא לשון ציווי
הוי בשלוחו ורשם כתב ראפילו אם אסר אם תז
תזן לפלוגי לא תפסיד צי אסור אצל פי שאינו
לשון ציווי רביון שאמר לו מיר צראה בשלוחו
אכל בשאמר כל הזן לרבים אינו מותר לשים יארה ל
להיות שלוחו היו מהלכין בדרך ואין לו מה יאכל ג
ציתו לאחר לשם מתנה והלה מותר בו ואם אין ע
עמו אחר מניחו על הסלע ואמר חר הוא מופקר
לכל מי שירצה וחלה צוטל ואוכל ורוקא בבחש
שנותן לאחר בכתם אבל היבא שיש ערמה בר
ברבר בהיה רבית חרין באחר אביו מורר ה
הנאה ממנו והיה משיא לבנו ואסר לחברו חרין ח
החצר והסעירה צותנין לו במתנה ויבא אבא ויאכל
אסר אצלם שאמר ברי שיבא אביו ויאכל אלא אם
יבא ויאכל אם תרצה אפילו הכי אסור ביו שניכר
הרבר שלא ביו אלא לבר וכל ביוצא כזה כתב חר
מ'ם מי ששבע או גרר שלא לרבר עם חברו יכול ל
לכתוב לו בכתב או לרבר עם אחר והוא שומע ובזח
הורו הגאונים

מי

רב

שחלתו מורר הנאה
ממנו ורוצה ליתן
מעות לבתו צריך

שיאמר לה חרין המעות חללו צתינין לך על מנת ש
שאינו לבעלך דשות בהן אלא שאת תחא אובלת או
לובשת בהן אבל אם לא אמר כן הבעל זכה בפירות
בפירותיהן ואסור אפילו אומר לה על מנת שאין ל
לבעלך דשות בהן ומה שתדצי תעשי בהן ביון שא
שאינו מפרש בפירוש לצורך מה צותנין לה וה'מ'ם
בתב ומחזי אם אמר לה על מנת שאין לבעלך דשות
דשות בה ומה שתדצי תעשי בהן ואף הראשון בתב
בסברא ראונה

המריר

רב

בנו לת'ם
לתלמודת
תורה יכול

למלאות לו חבית של מים ולהרליק לו צד ולצלות
לו רג קטן פי' הר'מ'ם שאסר הציתו על הבן מפני
שאינו עוסק בתורה ומותר האב לעשות לבן רבר
חללו דחר'מ'ן פי' שהאב חריר עצמו מהנאת בנו
ברי שלא יבטל בשביל מלמודו ומותר הבן לעשות
לו הדברים הללו ובן היא מסקנת אא חראט גל

רבה

שאסר צבסי
על שמעון
או שאסר ע

ראובן

עצמו מצבסי שמעון הנאסר אסור לעבור על שוח
האחר אפילו בבקעה בימית החמה שאין בני אדם
מקפידין על דריסת רגל שבה ואסור לישאל ממנו ב
כל בליים שבעולם ואם לא גרר ממנו אלא מאכל א
אינו אסור אלא לאכול משלו ואם גרר ממנו חמביא
לירי מאכל, אסור ליהנות ממנו בכל דבר שמשבירין
ביוצא בו דמח שאין משבירין ביוצא בו מותר במח
דברים אצורים בשאין בו שייכות מאכל אבל אם יש
בו שייכות מאכל כגון גפה ודברה או אפילו שקל
להביא בו פירות וחמור להביא פירות וסוס לרכוב
עליו לבית המשתה וטבעת להראות ב"ל ית המשת
ולעזרה, דרר שרחו לבית המשתה אה על פי שהיו מ
משבירין ביוצא בו אסור בירושלם מבעיא אם מותר
לקנות לו צורבי סעודה או לא ולא איפשיסא ולחו
ולחומרא דאובן שמורר הנאה משמעון יכול
שמעון לפרוע חובו של ראובן ומיהו ל"ה ודוקא
מזונות אשתו ובניו כגון שחלד למדינת הים ועמר
אחר ופרגסח שאינו חוב ברור שאיפשר שהיתה מצ
נמצאמת אם לא שפרגסח אבל שאר כל חוב אינו יב
יכול לפרוע בשבילו ור"ש פ"י שכל חוב יכול לפר
לפרוע בשבילו ואפילו היה לו משכונ ביר המלוח
וחלד ופרע בשבילו ונטל המשכונ מיר המלוח צריך
להחזירו ללוה הנאסר וכן בתב ח"מ"כ פורע חוב
שעליו סתם ומספקת א"א ח"א"ש ז"ל ב"ה ויכול לו
לזון אשתו ובניו וע"ריו חכמים ופ"ה ודוקא ב
כשזן איתם לפניו והוא במדינה כיון שזן אותה ל
לפניו ואינו אומר כלום דרר מתנה הוא ואינו חייב
לפרוע ולא הוא הנאסר כיון שאם לא היה זונה היתה
ממצמצמת ומתמצינת ממעשי יריה וי"מ דמיירי בש
בשהבעל נותן לה צורבה והוא מעצמה במזונות יתי
יתירי אבל בעניין אחר לא ואלא ח"א"ש ז"ל הביא
אלו הדברים המפרשים בפסקיו ואני תמה דכל זה
איז צריך אלא לרובנן אבל לחנן מותר בכל עניין
דהילכת בוותי וכן בתב ח"מ"כ אבל אסור לזון
בחתנו כיון שמאח בין סהורה ואסור ללמדו מקרא
דביון שגותר ליטול שבר עליו וחנא מלמדו חנן
צמצא שמתנהו אבל מלמדו מרדש לפי שאסור ליטול
עליה שבר חלכר אפילו אם הנאסר אומר לו לאוסר ש
שילמדנו מותר והר"מ"כ בתב שאם הנאסר אומר לו
שילמדנו שאז הוא בשלוחו ואינו מותר א"א אם בן
ילמדנו מצמד ואלא ח"א"ש ז"ל בתב כסברא ראשונה
והאירצא שנוטליו שבר גם על המרדש חבל אסור
דמותה ללמדו את כגו ולחשקות כוס תנחומיו וכוס
ששותיו בשיוצאין מבית המרחץ שאין בו הנאה כל
דבר והר"מ"כ בתב וראי הנאה יש בו ואסור לחשק
לחשקותו משל המריר ולא קא"מ שמותר לחשקותו
אלא משל המורר בעצמו אה על פי שמתנהו במח ש
שמסקחו מותר כיון שיש בו מצוה ודבס של חמרה
יש בו משום חיי צמס ומצוה דאובן שאסר צבסי ע

שכל זמן שאין זמנו ידוע ככל לשון שיאמר אינו אס
אסור אלא עד שיחא ובכל מקום זמן הנרד לפי מח
שעמהרין או מאחרין לקצור בו ואנו חולכין אחר
המקום בשעומד בו הנרד בשעת הנרד אפילו אם
הולך אחר הנרד אל מקום אחר בין לחמיר כגון
שחולך למקום שמאחרין הקציר או להקל כגון שח
שחולך למקום שממהרין איתו וקציר סתם הוא ק
קציר חטים ואם המקום שגור בו דגו קציר שעו
שעורים חולכין אחריו ובירושלם מבעיא אם קב
קבע זמן למשתה בנו דגור עד זמן משתה בנו אם
חשוב זמנו קבוע כיון שבירד לאחריו או לא ולא אית
א"א ח"א"ש ז"ל חומרא עד הקיץ עד שיבניסו בלילות
פ"י לא שיקצרו עראי אלא שיקצרו חרבה ומכניסין
החאנים בבלילות עד שיעבור הקיץ עד שיסמרו
הסכנים שקוצצין בהן החאנים לשנה הבאה פ"י ש
שכבד עכ"ל כל זמן קצינתו האסר עצמו מדבר עד
הגשם אסור עד זמן הגשם וכשיגיע זמן הגשם שח
שהוא בארץ ישראל שבעה במרחשוון ובגולה ששים י
יום לתקופה מותר אפילו לא ירד גשמים ואם אר
אומר עד שירד גשמים אי עד הגשמים אסור עד ש
שתרד רביעה שניה שהיא בארץ ישראל שבעה עשר ב
במרחשוון ובגולה שבעים יום לתקופה ואם אמר ע
עד שיפסקו גשמי אסור עד שיעבור הפסח ויתורח
אי"מ קוגם יין שאני טועם עד הפסח אינו אסור אלא
עד ליל הפסח שלא נחביון אלא לשעה שררד בני א
אדם לשחות יין שהכל שותיו ארבע בוסית בליל פ
פסח קוגם כשר שאני טועם עד חצות אינו אסור א
אלא עד ליל חצות שלא נחביון אלא עד שעה שררד
בני אדם לאכול בשר ויסיאומר קוגם טועם שאני
אובל עד שתהא שבת אינו אסור אלא עד ליל שבת
שלא נחביון אלא לשעה שררד בני אדם לאכול שיש
והיינו בליל שבת מתקנת עזרא בתב ח"מ"כ דרב
דרבנן פליגי בזה על ר' יהודה דר' יוסי וחלכת ברבנן
דא"א ח"א"ש ז"ל ח"א"ש ז"ל יהודה דר' יוסי ירושלם א"מ
קוגם יין שאני טועם בזה אסור בתשעה עשר האת
האחרון אמר לאשתו מהשאת עושה קוגם שאני נח
צרנה ממנו עד הפסח עשתה לפני הפסח מותר לי
ליהנות בו אחר הפסח שלא אסר עצמו אלא עד הפ
הפסח אמר מהשאת עושה עד הפסח קוגם שאני
צהנה ממנו אסור ליהנות לעולם כמו שעשתה לפ
לפני הפסח ומותר ליהנות בפת שתעשה אחריו
היה עומד במרחשוון ואומר לאשתו קוגם שאתה נח
צהנית לי מבאן ועד פסח אם תלך לבית אביר עד ח
חזי: חלכה לפני הפסח אסורה ליהנות ממנו עד ח
הפסח ואם נחגית לו לוקח ואפילו לא הלכה אס
אסורה ליהנות ממנו עד הפסח שמא תלך אחר כך
ותעבור למפרע בתב ח"מ"כ ז"ל עכר הפסח אה על
פי שעבר התנאי הרי זה אסור לצהנה חולין בנדר
ולנהיחה שתלך ותנהג אלא נוחצא אסור עד חתה
במו שגור אה על פי שתלה הנרד באיסור זמן שעבר
פ"י ואינו מבין דבריו שחרי לא גרר אלא עד הפסח
הילכך אחר הפסח מותר ליהנות לו אמר שאת צהנ
נחגית לי עד חתה אם תלך לבית אביר עד הפסח ח
חלכה לפני הפסח אסורה בהנאתו עד חתה ומותרת

מי שאינו מתחרט מעיקרו וצריך למצוא לו פתח
צריך לחתויש בדבר וצריך עיון גדול ומה שאינו
מתחרט מעיקרו היינו נשום שהיה לו תועלת בגור
בגון שהיו אזהביו רוצים להעבירו על דעתו בגון
שיאכל עמהם או שישיא בגו או בתו לפי דעתם ובי
דכונא בזה. ובשביל הגור נמלט מהם ולא היה רש
עדיין שלא גור חלבו צריך למצוא לו פתח שאלו
היה יודע שיבא ליו בך לא היה נמנע מלידור אחר
על פי שהיה צריך לשמוע לקול אוהביו ולעבור על
דעתו אם הוא משקר לחכם אין התרת כלום וביד
שצריך ישוב הרעת צריך שיהיה מיושב מי שאמר
קונם הנאתי על בני עירי אין צאל לחכם ששם
ובתכח ח'מ'ם אם נשאל לו והתיר לא הויה התרח
זאם אמר קונם הנאת בני עירי עלי צאל לחכם ש
ששם מי שנתחרט בעיקר הגור אין צריך פתח אלא
שישאלנו החכם אתה חפץ בגור זה והוא אומר אינו
חפץ בו ומתחרט אני שגורתי ומתיר לו ומיחוצ
צריך שיחחרט בעיקר הגור שהיה רוצה שלא גור
מעולם אבל אם אמר עתה הוא מתחרט ועד עתה
הוא חפץ במה שגור לא הויה ח'ט'ה שצריך שיעקר
הגור מעיקרו ובתכח ח'מ'ם זל ויזהר הגור
שלא יאמר שמתחרט מעיקרו אלא אם כן הוא ברור
לו שהיה רוצה שלא גור מעולם שאם לא כן אין ח
ההתרה התרה והוא באיסור גור כל ימיו ואם אינו
מתחרט צריך לבקש לו פתח לומר לו שאלו היה י
יודע רבו זה לא היה גור וגמא הגור נעקר מעיק
נעיקרו וביצר הוא הפתח בגון שגור על דבר אחר
ומצצירין בו הרבה שיסאל עליו אמר לו אלו ידעת ש
שיפצירו לך בל בך ולא תוכל להשיב פניהם לא הו
היתה צורך והוא אומר כן ואפילו פתח שמגור הגור
הגור הויה פתח בגון שהרד פלוגי צונכסין אם יעשה
דבר פלוגי ועבר ועשא פותחין לו אלו ידעת שהיה
עובר על דבריו לא היתה צורך והוא אומר כן. וס
ופותחין לאדם בכבוד עצמו בגון שגור לגרש את א
אשתו ופותחין לו אלו ידעת שלמד יחייא אדמור
מה דאח פלוגי לגרש אשתו אלא שמצא עליה שם דע
וגמא פתח בגיך או שיאמר לו אלו ידעת שאתה
צריך לסדע לה כתובתה הייתה צורך והוא אומר כן
גור שלא להשאיל בלי לחברו או שלא לשאל בשלח
פותחין לו אלו ידעת שאתה עובר על לא תקום או
על לא תשנא את אחיך בלבבך לא היתה צורך אבל
אין פותחין בכבוד המקום לומר אלו ידעת שאתה ע
עושה עבירה בגורר לא היתה צורך שאין אדם נצו
חצות לומר שלא היה נמנע בשביל זה והוא אומר ש
שהיה נמנע מפילו אם אינו אמת וגמא שאין הגור
נעקר מעיקרו ומסעם זה גמי אין פותחין בהיח
דאלו ידעת שהיו ממסמסין בפנקסו לא היתה צורך
ולא בהיחא כל הבוס פי גור דאוי לוקרר בחיב ול
בהיחא רב הגורר באלו בנה במה ולא מהיחא רב
חמקיימו באלו הקריב עליו קרבן ואין פותחין בג
בכבוד אביו ואמר ולומר אלו ידעת שיאמר לאביו
ולאמר דא גוולים שגולתם כמה בניכם קל בגור
וגמא מולול בכבוד אביו ואמר מהאי טעמא גמי
שיאנ חצות לומר שלא היה נמנע בשביל בך ומהאי

טעמא אין פותחין לו בכבוד רבו אבל פותחין לו ב
בדברים שבין אביו לאמו בגון אם הריון מנכסין ש
פותחין לו לומר אלו ידעת שאתה חייב במחצות
במחצותיך לא הייתה צורך ואין פותחין אלא ב
בדבר החוזה שיאמר לו אלו ידעת שיאדע רבו זה לא
הייתה צורך אבל אין פותחין בגור חגולר ומתחרט
אחר כך בגון דאמר קונם שאני נהנה לפלוגי או ש
שאני נכנס לבית פלוגי ונעשה אותו פלוגי תלמיד
חכם שחבל צריבין לו אי איתו בית בית הנכסא א
אין פותחין לו לומר אלו ידעת שנעשה פלוגי תלמיד
חכם או אותו בית בית הנכסא לא הייתה צורך לפי
שעל ידי פתח נעקר הגור מעיקרו בדפריש ופח
בזה אינו עוקר שאתה שאתה חייב נעלה אותו על לב
לא היה נמנע בשבילו מלידור כיון שאינו מצוי בזה
ואח על פי שאין פותחין בגולר פותחין בת
פתחאי גולר ומפ'ש במסב' צור בגון צור שגור קוף
שחבר הבית וח'ב אין פותחין לו לומר אלו ידעת
שיחבר הבית כלום הייתה צורך אבל פותחין בת
בתנאי גולר לומר לו אלו בא אדם בשעת הגור וח
והיה משקר לך והיה אימ' שבאזה שעה חרב הפ
חבית כלום היתה צורך ופל' תנאי בזה צריך הציר
לברט בהגור קורם שיתירנו לו החכם בת הרמב"ם
שצריך הגורר לבא לפני החכם בשיחור לו ואינו ע
עושה שליח לשאל על צדדו ואפילו זל שיכול ל
להתיר לו שלא בפניו בגון שיש צדד בכתב את
צדדו והוא ידע שמתחרט ומתיר לו אין מתירין א
את צדדו עד שיחיל שאם אפי' קונם עלי בכר זה א
אם לא אעשה רבו פלוגי לזמן פלוגי אין ל' התרה
עד שימא הזמן גור על דעת חברו אין לו התרה א
אלא מרעת אותו שגור על דעתו ודוקא שגור על ר
ידעת בשביל שים סוכה שנשח' לו כמו משה שגור ע
על דעת יתרו בשביל ששיא לו בתו אבל אם מעצ
מעצו גור על חברו יכולין להתיר לו בלא דעתו
ואפילו גור על דעתו בשביל סוכה שנעשה לו אם ב
בריעבו התירו לו בלא דעתו הויה התרה והרמב"ם
לא חילק שכתב ראובן שהשניע לשמעון וענחא אמן
אין מתירין לשמעון אלא בפני ראובן וכן אם גשבע
ראובן או גור שלא יהנה ממנו שמעון וצחם וגשאל
לחכם אין מתירין לו אלא בפני שמעון ואפילו חיו
שמעון קסין או גוי כרי שידע הצור שהתיר זה צור
צורה ולמד יחנה לו וגור שעל דעת רבים אין לו ח
התרה בלא דעתם אלא אם כן יש מצוה בהתירה וא
ואין צריך ראובן רבים בפחות משלשה ובגון שיפירט
איתם על דעת פלוגי ופלוגי אבל אם אומר בכלל ע
על דעת רבים יש לו התרה וכתב בספר המצות בש
בשם ר'ת שאם גור בפני שלשה אפילו לא פרס אותו
אלא אמר סתם על דעת רבי אין לו התרה רמיסתא
על דעת אותם רבים שצומריז לפניו קאמ' וגור ש
שגור מעצמו על דעת שג' יש לו התרה אפילו בלא
דעתם וגור שהודד ברבים יש לו התרה וצורים ות
וצרמים שמסילין חקחל לא מקרי על דעת רבים אח
על פי שאמר על דעת המקום ויש להם התרה בלא
פתח וחריס ואין לו יחיד ולא שלשה חריסות שא
שיאנ אלא בעין צורה וצירי כל מי שיעבור על כך

ובן מותר לקנות לו מן השיק מה שצריך אם הוא א
 אים שאין דרכו לקנות בעצמו או אם היא אשה שח
 שהדירה את בנה כתב הרמבם אסר בגו מהנאותו יצ
 דאמר אם יהיה בן בני תלמיד חכם יקח בני גבסי ל
 להקנותם לבנו הבן אסור בגבסיו ובן הבן מותר ב
 בהן אם יהיה תלמיד חכם כמו שהתנה וא"א ה"ה
 ל"ז ז"ל כתב שלא קנה בן הבן ביון שלא תקנה לבן ב
 בלום אלא לאחר שיהיה בן בנו תלמיד חכם ובשי
 ובשיהיה תלמיד חכם חזר סוררא למריח ונתכסל
 הקצין ונכל מקום בן הבן מותר ליהנות מהן אח
 על פי שלא קנה וכתב עוד הרמבם וזה הבן האסור
 בירושת אביו אם נתן ירושת אביו לאחיד או לבנו ח
 חרי זה מותר ובן אם פרע בחובו או כתיבת אשתו
 וצריך להוריעו שאלו גבסי אבי שאסרו עלי דאיני מ
 מבין וב"ד היאר יהא מותר לו לפרוע חוביו מנכ
 מנכסיו האסורין עליו חרי הוא נהנה מהן שלא א
 אצרו אלא ופרוע חובו פי שהעדר פרוע מעצמו
 ו. מ. מאי נפקא מינה שמוריען שאלו הן גבסי אביו

ראובן

שאמר לש
 לשמעון ה
 הריני עליך

חכם או חרי אסור בהנאתו ראובן מותר בהנ
 בהנאת שמעון ושמעון אסור בהנאת ראובן וכתב
 הרמבם וזה נהנה אינו לוקח שהרי לא אמר שמע
 שמעון בלום דאם אמר לשמעון הרי את עלי חכם
 דאינו אסור בהנאת שמעון ואם נהנה לוקח שהרי ח
 חילל ובריו ושמעון מותר בהנאת ראובן הריני ע
 עליך חכם ואתה עלי שניהם אסורין ליהנות זה מ
 בזה ומיתרין ברבד שהיא בשותפות לבני ישראל
 לכל ישר כמו הר הבית והעזרות ואסורין ברבד שח
 שהוא בשיתפות לבני אותה העיר כמו בית הכנסת
 והתיבה והספרים וזה תקנותם שיקצי חלקם שיש
 להם בו לאחר ונמצא שאין אחר מהן נהנה משל חב
 חבר

ראובן

שאמר לש
 לשמעון ה
 הרי פירות

פירותיו של פלוני אסורין עליך אינו בלום שאין
 א"ב אסור דבר באינו שלר על חברו אלא אם כן יע
 יענה הצאטר אמר

שנים

שהן שיתפין ב
 בחצר וגורו ח
 הנאה זה מזה

אם יש בו דין חלוקה חל הגדר ואסורין ליבנס צ"ע
 עד שיחלקו ויבנס כל אחד בשלו ובש"אם אחד מח
 מהם חרי לאחר מן השיק מנכסיו סאסור ליבנס ב
 בו לצורבו אם לא לצורך אחר מהשותפין בחצר וא
 ואם אין בו דין חלוקה לא חל הגדר ומותר ל
 בו בין אם חרי זה את זה או שחרי אחר מהם ל
 לאחד מן השוק מנכסיו אבל שניהם אסורין להעמי
 בי תגור ובירים וריחים ותרנגולים חיה אחר מח
 מהם מורד הנאה מחברו הוא אסור בהעמדת תגור

ורחים ותרנגולים ואסור ליבנס בו אם יש בו דין חל
 חלוקה וחברו מותר בכל ויפין הגורר למכור חל
 חלקו בין שהריר עצמו מחלק חברו בין שהריר חב
 חברו מחלקו והאי כפיה בשאסר בלשון חצירי שמ
 שמונתו בו לאחר שימכר א"ל אם אחר חצר זו לא
 מחציתא כפיה שהרי אסור בו אחר שימכר וכתב
 הרמבם וכל כפינו ליה אלא כשהריר עצמו מחברו
 אבל אם חרי חכרו עליו לא כפינו ליה והרמבם
 כתב בהפך בשאסר חברו עליו בופין איתו ואם א
 אסור עצמו על חברו אין בופין אותו וא"א הרמבם ז"ל
 כתב בספר ראשונה

מי

שאמר עצמו מכל יש
 ישראל אסור לקנות
 מהם ולמכור להם

דבינא מיצנא דאית ביה הנאה ללוקח ולמכור אלא
 לוקח ביותר ומכור בפחות ואם אסר הנאתו עליה
 לוקח מהם בפחות ומכור להם ביותר אם ישמעו
 לו דבינא חריפא הוא הנאת הלוקח ולא המוכר ח
 הלכך אם אסר עצמו מהם יקנו מהם ביותר ומד
 ומכור להם שוה בשוה ואם אסרם עליו ימכרו לו
 להם ביותר אם ישמעו לו ויקנו מהם שוה בשוה
 דבינא חריפא אפי' לא היו הנאת המוכר ולא הלוק
 ח לוקח הילכך אם אסר את עצמו מהם ימכרו לו
 להם בפחות ויקנו מהם שוה בשוה ואם אסרם ע
 עליו יקנו מהם בפחות אם ישמעו לו וימכרו לו
 להם שוה בשוה כתב הרמבם לא גזרינו ליקח מ
 מהם אסר למכור להם כי היכי דגזרינו באוסר עצמו
 מי שאחר דהתם אם לא ישא דיתו עם זה ישא וית
 דיתו עם איש אחר אבל דבא אי איפשר לו הילכך א
 אם אסר הנאתו עליו הרי זה משא"ל ומלוה איתן
 אבל הוא לא יסאל ולא ילוה מהם אסר הנאתו עליה
 ו הנאתו עליו לא ישא ויתו עמהו ובן לא ישא וית
 ויתו עמו ולא יסאל ולא ילוה להם ולא הם ממנו
 מי שאסר הנאתו על הבהגים והלויים באין וזיסלו
 תרומתיו ומעשיותיו בעל כרחו ואם אסר לכהנים
 דלויים אלו חרי אלו אסורין ויתנם לכהנים וללו
 וללויים אחריו ובן חרין במחנות עניים עם עניים

מי

שגור ונתת ישר
 לו תקנה על יו"ת
 חרטה ואפילו גור

באחיזרא כיצור יעשה ילד אצל חכם מומחה רגמ
 אסביר ואם אין יחיד מומחה ילד א"ל שלשה חריוס
 חריוסות והוא רגמי להורוסברי וירעי לפתוח לו
 פתח ויתיר לו והאירנא אין מומחה שיחא דאוי ל
 להתיר ביחיד בפחית משלשה ואין לו לארם להת
 להתיר בארס רבו ובמקום שיש גורל ממנו אלא
 אם בו יתן לו רשות וביצ"ה היא ההתרה יאמר לו ש
 שלשה פעמים מותר לר ואפילו מעימר ובקדושים
 ובלילה ובשבת אפילו אם היה איפשר לו מאתמול
 ליסאל עליו וב"ב שיהו לצורך השבת בגז שגור
 שלא לאכול אי לבטל מעינא שבת ודא רגשאלין מ
 מעמר רווקא בשבתירין בתרסה בלא פתח אבל מ

הוא או בנו או אונס אחר לא נאסר וכו' כ' קיוצא ב
בזח ואח על פי שכל אלו הנדרים אין צריכין הת
התרה אסור לירוד בהן אם לא שדוזה לקיים דב' ד
הנדר או הצבע לאנס לא הוי גדר ולא שבועה לפ
לפיכך נדרין להדגין ולמובסין אם הוא מובס הני
העומר בלא ציווי המלך או שבא ליטול ממנו יותר
מקצבתו יכול לירוד או לישבע ברי ליפטר ממנו וא
ואמר יאסרו עלי כל פירות שבעולם אם איגיו מב
מבית המלך ליפטר מן ההרג או מה שאני מביא מ
מבית המלך ליפטר מהמכס וחושב בלבו יאסרו ע
עליו רק היום את על פי שמוציא מפיו סתם וקיימ
לן דברים שבלב איגו דברים גבי אונס שרי ואפילו
לא בקש ממנו שירור והוא נדרר מעצמו או הוסיף
לירוד יותר ממח שבקש בגון שאמר לו קונם שתה
שתהנה מאשתך אם איגו ברברך והוא אימר קונם
אשתי ובגוי נהגים לי או שבקש ממנו שירור והוא
בשבע איגו בלום שכל מח שעושה איגו עושה אלא
מחמת אונס ולחוק דבריו כנגד האנס

מי שפירש בשעת נדרו על מה נדר הרי
זה בתולה נדרו באותו דבר ואם ל
לא נתקיים הרבר שנשבע בגללו מ
מותר בגון שאמר קונם שאני ~~לפלוני~~ שאני
שאביה רע ואמר לו כבר מת ~~אשתה~~ תשובה אין צ
צריך התרה דהוי כאילו פירש שנדרר על זה התנאי
וביון שנתבטל הרבר נתבטל הנדר ועיר יש נדר שאי
צריך התרה בגון שאמר לחבד קונם שאני נהנה ל
לך אם אין אתה נוטל ממני כד ובר חיי זה יכול ל
להתיר נדרו שלא על פי חכם שיאמר לו בלום נדר
נדרת אלא לבבדיני זהו בבורי שלא אסול מעד ואפי
אין המריר אומר בפירוש שבר חיתה כדונתה אלא מ
מן חסתם וכו' אם אמר לו קונם שאתה נהנה לי אם
אין אתה נותן לי כד ובר יש לו התירה בלא שאילת ח
חכם שיאמר לו הרי הוא באלו קבלתי

קטן בן שנים עשרה ויום אחר דק
וקטנה בת אחר עשר שנה ויו
ויום אחר אם יודעין לשם מי
נדרו ונשבעו נדריהן נדר ושביעתו שבועה את על
פי שלא הביאו ב' שערות ומיהו איגו לוקין אם חל
חללו נדרו ועברו על שבועתו עד שיגדלו וכו' קין
שנת שלש עשר לזכר ושנת שנים עשר לנקיבה שא
שאפילו בדרקו בתחילת השנה ונמצאו שירועין לש
לשם מי שנדרו אם נדרו אחר בדר בסות השנה איגו ב
נדר עד שיברקדס פעם אחרת וקורם שיש שלשה ע
עשר לזכר ושנים עשר לנקיבה אפילו יורעין לשם
מי נדרין איגו נדר ויגויום אחר ואילו לזכר ויגווי
ויום אחר ואילו לנקיבה אפ' שאין יודעין לשם מי
נדרין נדריהן נדר

האב מפר נדריו בתו כל זמן שהיא
קטנה או נעוה על דעת רבים
בגרה או נשאת שוב איגו יכול
לחפר והבעל מיפר נדרי אשתו לברו משבנסה לחו
לחופה עד שתתגרש והגיע הגט לידה היתה מגורש

היו מזמינים אותו גם במקום אחר וחפץ לאכול יר
יותר עם ראובן ואומר לו חריריני גבסייר אם לא יא
יאכל עמו בדי שלא יפצירו בי במקום אחר הרי זה
נדר גמור

נדר הבאי שאמר קו
קונם עלי כבר
זה אם לא ראי
ראיתי נדרר חזה ביוצאי מצרים או נחש בקדורת חב
הבר או חומה לשמים וכיוצא בזה איגו נדר ואפילו
שלא ראה הבר מותר שכו נדר העולם לחפליג ולא
ביון לשם נדר כי יודע שלא ראה בתב ר'ת מי שא
שאמר קונם כל פירות שבעולם עלי איגו נדר כי
ביון שאי אפשר לו להיות בלא כל הפירות חזה לו
נדר שוא וכן אם אומר קונם כל פירות שבעולם ע
עלי אם אעשה דבר פלוגי אח על פי שאיפשר לו ש
שלא יעשה אותו חרבר ולא יאסרו עליו כל הפירות
ביון שהזכיר כל הפירות שבעולם איגו נדר

נדר שנגזר ביצר או
אומר קונם ע
עלי כבר זה א
אם אכלתי ושתיתי ונזכר שאכל ושתה או אם אוכל
ואשתה ושכח ואכל ושתה ביון שהוא שוגג בשעת ה
הוצאת הנדר מפיו או בשעת שיש לו לחול ואם היה
יודע שהוא כן לא היה נדרר איגו נדר וכן אם אימ
קונם אשתי אם נהנית לי שגנבה כיסי או שהביתה א
את בני וגמצא שלא נכבה או שלא הכתה וכן אם א
אמר קונם לי שאשא לפלוגי שחיא בעורה וחיתה יפ
יפה בשעת הנדר שאם היה יודע שחיא נאח לא היה
נדר אבל אם היתה בעורה ויפוח חל הנדר וכו' א
אם ראה מרחוק אנשים שאוכלים פירותיו ולא הבי
חבירום ואומר חרי הם עליכם בקרבן ובשיקר על
עליהם וראה שהן אביו ואחיו שלא היה רוצה לאוס
לאוסדם עליהם איגו נדר את על פי שלא פירש בה
בהן ביון שחרבר מוביח שאין אדם אוסר פירותיו ע
על אביו ואחיו ואפילו נמצא עמהם זדים מותרין
ביון שבטל הנדר אצל אביו ואמו בטל גם אצל האח
האחרים ודווקא בשחלית את דבריו שאמר תחלה
כולכם אסורין ולבסוף אמר אלו חיתי יודע שאבא
ביניכם הייתי אומר פלוגי ופלוגי אסורין ואבאמו
מותר או שאומר תחלה כשראם מרחוק ולא חבירם
יהוא אסורין לזה ולזה ואחר כך תחלה בדבריו לו
לומר אלו חיתי יודע שאבא ביניכם הייתי אומר בול
כולכם אסורין חוץ מאבא או שאומר בשעת האיסור
כולכם אסורין וגם בשעת חזרה אומר הייתי אומר
כולכם אסורין חוץ מאבא או שאמר בשעת האיסור
יהוא אסורין לזה ולזה ובשעת חזרה אומר הייתי א
אומר פלוגי ופלוגי אסורין ואבא מותר שלא תחלה
לשון הנדר בין בשעת איחור לשעת חזרה לא הותרו
האחרים

נדר אונסין ביצר בגון שזימן ראובן
לשמעון וחרירי. אם לא יאכל
עמו ואירעו אונס בגון שחלה

דבר : שדות מיוחדות : **דבר** : שדות מיוחדות

[illegible]

בתב דבא למס חסחא אי
עפוי קרוב לרוב
אס עבריד ראמר

אין חכם מזה אל אדוני ש ולין לזה סכות
מעיף רא וכתב עור לא עיזקסי הבנה לחתה שכן
שועה אל כן כמיות ומי עילתא דאוח בות חקרה
או מצה כון עשית שלום בין איש לאשר ובהר
שלמא דציבורא ורבנכתא ודמיין להם מיוזק קיין
במילי רמוגח וברתו קרוב לרוב אסי עבד מזה
דפתח בעלמא לא עבריו וכתב לא חראש זל דזה
דחומרא בעלמא כתב משום רבינמיה קיל דברי אמל
ו אי הלכה שעתיד בין גרים בין שבויעה בפתח
דחומרא כתב רב האי שהשבע מספר חפילות וזה
דחומרים וסאם מרי הקדש בירו שאן להחומה
דכתב שבריות האחרונים אינן באים לשלם לח
לחתי שבויעה ולחפר בלילא בארץ ישראל ולא בל
בבל וכתב עור וסאלחם מי שבעד שבע על פתח
דבתוה המנהגת בארץ אם יש רשות לחכם לחתור
שבויעה ו אי לא בר ראיו פח שחביר השם או חת

והתורה המצוה בארץ איך רשות לשם אדם לבטל
 לא לתת בין חכם גדול או סופר איך לחם רשות
 להתיר לא מצוה חשבעין בתורה המצוה בארץ
 ולא בשם חזקא דא חזקא ל כתב דכל אלו חזק
 וחומות הן ויאמר חזק לעיל חשבע בתורה ולא ב
 נקיס לח בנות לא שם כלום וקיימא לו גזקק
 לאחיה ישראל אלא כל שבועות יש להן חזקא מן התו
 התורה אלא שהחזקא בימי הנאונים ואמר שלא
 להתיר שבעות ומתוך כך היו העולם צמצעין מלי
 מלישבע ובעבורי באלו הארצות וראיתי שהיו מק
 מקילין מאד בצירים ובשביעות ורגילין הרבה ליר
 לירוד ולשבע ופריצי טפי ואם לא יתיר לחם לא י
 ובא עור לבקש התרה אלא יעברו במזיד כי נשבעין
 על דבר שאי אפשר להם לקיימו ואמרתי להתיר ל
 לחם צירים ושבעות וכן כתב חזקאם שרץ שבו
 שבעה ברוך גדר לכל ובר

חיד חודר ביתר אלא
על ס' חכם דצומ
דמומחה או שלט

הריסות - אפילו אם פירשו ותהנה בשעת הצדק אמר
אמתי שירצה שובטלנו מעיקרד או שתלת באתר שי
שובטלנו אמתי שירצה אין כלום רמיר בשחל חגד
אין לו התנה אלא על ידי חכם ואפילו אם תלאו בר
בדעת אחר וקיימו ושוב נשאל על הקיום אינו מוע
קועיל ומיחו אם גדר לזמן אין צורך התרח אלא ל
לכשיגיע הזמן בטל ממילא

יש דברים שאיז צריכונ
הגדת חכם כגון גר
צורן צירונן צורני ה

רלב

חבאי גרתי שגדתי גרתי אוסיך והתולח בדבר וכל
בתקיים גרתי ויהיו פלשלא גרר אלא לדרז חבדר
בגון שחיה מזה חצץ לחבדר ואמר קונם עלי בכר
זה אם אפחית מחסלע ואמר חלוף קונם עלי בכר
בכר זה אם אפחית על השקל ובתדצו שניהם בשלש
דיצין ולא נאסר אחר מהן שכן דרז התגרים לידור
או ליבע בוז לדרז חבדר ואין בלבו לשום גרר ודר
לדרזא בשאין מעמיד רבניהם אלא שניהם גתדצו
בשלש חבדר אבל אם לא גתדצו מלא זה בסלע וז'
נזה בשקל ומתבסל המסח וראי לגרר גמור גתבונג
דחל הגרר וכל מי שיעבור על גררו הרי חלל דבריו
ואם אתה חזק עמיר דבריו וחשני לא העמיר מתור
שנתבסל לאחר גתבסל גם חשני וכל זה מיירי בס'
בחס אבלי אם אימר שלור גמור גתבונג חוי גר
גרר ואם אמר תפוג קונם אם אפחית לך וכיותר
מסלע אימר חלוף קונם אם אוסית לך על מ'
מעס פחות מסקל ובתדצו בשלש דיצין הרי זה
גרר שאין ורז לזור בשמל יגיון כל כך ולגרר גמור
ביוגו המזמין את חבירו שיאכל עמו ומסיד
ומריר אם אינו אוכל עמו או שאמרים לו קונם ש'
שאני נהנה לך אם אין אתה מתארח עמו ואובל מ'
פת חמה וסותח בוס של צוגו וזה משרב חרי זה גר
גרר דירוז אבל אם זימו ראונו לשמענו לאכול עמו

הוא הפרה ביון שלא ביון לשם מי גורר ולשם הגדר שגורר וחמ"ל שלא יורע לו תור ברי דיבור של החפץ אבל אם גורע לו תור ברי דיבור ורצח גם בחפצה זה הוא הפרה אמר לו גדרה אשה בתוך ביתך סתם והפ' דהי הפרה אח על פי שלא ביון לזאת בפרט כל ההפ' ההפ' תלויה בשעת הגדר ביצר אם בשעת הגדר ח היא גשואה אח על פי שלא יחול ער שתתאלמן בה בגון שאומר קונם עלי בכר זה לאחר שלשים יום וחפר לה ונתאלמנה ביצתו מופר או שאמר קונם עלי בכר זה לאחר שתתאלמן הרי זה מפר חיתה אל אלמנה בשעת הגדר איצו מופר אח על פי שנשאת קודם שיחול לא שנא אמרה קונם עלי לאחר שלש יום ונשאת ביגתים לא שנא אמרה קונם עלי לאחר שאנשא גורר משני דברים כאחר בגון שאומר קונם תאנים וענבים עלי קיים לאחר מזה בפירוש גם השני מקדים הפר לאחר מהו לא הוא הפרה כלל א אילו לאותו שהפר ער שיפר לעצמה וחמ"ל בת דבין קיים בין הפר מה שקיים מקוים ומה שהפר מופר ולא נהירא לאא הראש זל ואם אמרה קונם תאנים עלי קונם ענבים עלי שני גדרים הם יולא שייך אחר לחברו כלל ביצר הוא הפרה ואמר לה מפר לבי שלשה פנמים ודוק בזה הלשון אבל אם לאא בלשון הפרה אח על פי שנראה שרוצה בהפר בגון שאומרים אי אפשר בגור שגדרת או איצו באו ג גדר ואפילו אמר לה מותר לך בלשון התרת חכם א איצו בלום אכל קיום הוא בכל לשון שיאמר לה שגר שנראה ממנו שרוצה בקיומו בגון שאמר יפה עשית עשית אין במותר ואם לא גדרת היתי מרירך וחמ"ל כתב מפר ארם גררי אשתו בכל לשון ביצר מפר אומ"ל לה מופר לך או בטל אין גדר זה כלל ובידע בזה בדברים שעניינם עקירת הגדר מעיקרו ואא הראש זל כתב בסברא ראשונה חישב לשון החפצה בלבו ולא הוציאו בשפתיו איצו בלום במה דברים א אמורים שלא אמר לה טלי ואכלי וחישב לשון ההפ' החפצה בלבו הוא הפרה בין בחול בין בשבת ומיהו טוב לשנות בשבת מבחול שיוצא בחול לשון הפרה ובשבת יאמר לה טלי ואכלי ויחשוב בלבו לשון הפ' הפרה כל זמן שלא חפר הבעל הגדר לאשתו איצו י יכול לכופה שתעבור על גדרה אלא אם בן יאמר לה טלי ואכלי ויחשוב בלבו לשון הפרה בדפריש

ועכ"ז צעני שאסר על עצמו בבשר או ביון איצו חל כלל ויכול לכופו ארצויו שיאכל וישתה בלא הפרה ואפילו לבשיתחרר איצו חל כלל ואם קבל עליו צ צזירות חל עליו ואיצו יכול הארז להתיר לו אבל ב בופהו לשנות יין ואם צשתחרר משלים צזירתו וחמ"ל כתב יכול ארם לבטל גררי אשתו בלא הפ' הפרה ביצר יאמר לה טלי ואכלי ואפילו אם אמר ב בלבו ובפה אותה לאכול הגדר בטל מאליה אפ' אבל ההפ' צריך שיוציא אותה בשפתיו שנאמר ל לה מופר ליבי ומניחה אם רצתה עושה ואם לא רצ רצתה איצו עושה והמקיים בלבו קיים אח על פי שלא הוציא בשפתיו לפיכך אם חפר בלבו יכול לח לחזור ולקיים קיים בלבו איצו יכול לחזור ולהפר אם לא מתוך ברי דיבור ובאשר בתתי היא שיטת א

אא חמ"ל אמר לה קיים ליבי ומופר ליבי חלא תחול החקמה אלא אם בן חלה ההפ' כתב הר"א א איעזר מפיץ דהי הפרה ויש אומרים רחלו שניהם לא ירעיצו אם מיקם אם מופר ולחומרא הוא קיים וכן היא מסקנת אא הראש זל אמר לה בבת אחת קים ליבי ומופר ליבי איצו באו לא הקמה ולא הפ' אמר לה קים ליבי היום או שאמר מופר ליבי היום א או קים ליבי שעה אחת ומופר ליבי אחר שעה בכל בבולחו מבעיא אי הוא הפרה ולא איפשר ולא לחומרא דהוי קיום וחמ"ל כתב קים ליבי ולא תחול הק' הקמה אלא אם בן חלה הפרה הוא מופר קיים לי ליבי ומופר בבת אחת חרי זה קיום קיים ליבי הי היום חרי זה קיים לעולם מופר ליבי למחר איצו מופר אמר לה קיים לך שעה אחת ועבר היום ולא ח הפר חרי זה קיום אמר לה קיים ליבי שעה אחת וב בשעברת השעה הפר לה חרי זה ספק ואא הראש זל כתב בסברא ראשונה קיים גררי אשתו או בתו ונתחייט גשאל לחכם על הקמתו ומותר לו ויש ל לדרק אם צריך לישראל ביום שדמער דאיכא למימר ולא גרע משתיקה ומיהו צראה ביון שאיצו יכול לח לחפר הוא צמי שאיצו יורע שיכול להפר שאין שתי שתיקות קיום ומפר אפילו אחר כמה ימים ומכל מקום צריך שיפר ביום שאלה שהוא לו ביום שמיט הפר ונתחייט איצו יכול לשאל על חרסתו אמר לה קיים ליבי שני פנמים וגשאל על הראשון השני חל דאשה שגדרה שהתפיש אחר בגדרה או שאכרה עליו בגור ואחר התפיש בו והפר לה הבעל או האב היא מותרת והמתפיש בה אסור שאין הבעל והאב עור עורקין הגדר מעיקרו כמו ההבם צרחה היא והת דהתפיש בה הבעל או האב שוב אין אצו יכולין להפ' דהוי בקיום צרר הוא והיא התפיסה בו מפר שלה ושליו קיים אלו דברים שהבעל מפר לאשתו גדרים שיש בהן עיצו נפש ודברים שביצו לבינה א אלא שרברים שיש בהן עיצו נפש בשמתידין לה מד מותרת בחז לעולם ודברים שהם ביצו לבינה אין ח דהתרה אלא לעצמו כל זמן שיש לו בו תועלת דהי דחייצו כל זמן שהיא תחתיו ולאחר שתתגרש כל ז זמן שלא תצא שאיפשר שתחזור אליו אבל לאחר ש שתנשא חל הגדר גם לרדיה ודברים שאינו עיצו ג נפש ואין ביצו לבינה איצו יכול להפר וכתב הר"א א אליעזר אבל הוא מתיר בשאר חכם ומכל מקום אם אמר לו להתיר צררה איצו יכול לקבץ שלשה אחרי שיתירו לה שאיצו רוצה שיתפרסם הדבר שגדרה אלא אם בן מצא שלשה מקובצים או אימר להן שח שהיא מתחייטת ויתירו לה ואא הראש זל כתב שא שאין הבעל מתיר אפילו בשאר חכם מפני שאשתו בגופו ואין ארם מתיר צררי עצמו וכן בת הרמ"ם וכתב עור אח על פי שאין ארם עושה שליח להשיליו על גררי אשתו הבעל געשה שליח להשאיל צררי אש אשתו ובלבד שמצא שלשה מקובצים אבל חתא לא יקבצם תחילה ואני בתכתי למעלה שכל ארם יכול לעשות שליח להשאיל על גדרו דין האב עם בתו ב בכל דין הבעל עם אשתו חוץ מזה שהאב יכול להת להתיר לבתו בשאר חכם שחרי גשאלין לקרובים

מגורשת מספק לא יסר לה גתו לחגט על תנאי או
לאחר זמן לא יסר לה בימים שבינתיים שמעה שמ
שמת בעלה וצאית והרי הוא קיים אינ בעלה ראשון
ושיני מפירין גדריה וכן כל מי שנשאת באיסור ב
ברת צאית לאיסור לאווין או לחייבות עשה והפר
לה בעלה הרי זה מופר משתתארס עד שתכנס לחו
לחופה אין הבעל מפר לבדו אפילו אם חייב במזד
במזוגות כגון בגדת ששהתח שנים עשר חרש ונת
וצתקרשה או אלמנה ונתקרשה ושהתח אחר הקיד
הקידושין שלשים יום שחייב במזוגותיהן וכן שו
שומרת יבם אפילו אין שם אלא יבם אחר שווראי זק
זקוק לו ואפילו עשה בה מאמר אפילו הכי אינו י
יכול להפר לבדו ולא האב לבדו אלא שניהם מפירי
לה בשותפות ואפילו גררים שהיו עליה קודם שת
שנתארס ובתב הרמבם שצריך שישמעו שניהם ביד
ביום אחר אבל אם שמע אחר היום והפר ושמע הש
חשני ביום של אחריו אינו יכול להפר והרמבם ב
בתב שכל אחר מפר ביום שומעו אחעל פי שלא ש
שמעו ביהר והכי מוסתבר ואם הפר אחר בלא שיני
לא הותר ועיהו חלקו של שיני צסאר קלוש והקלא
איסורין ואין בו מלקות ואם קיים האחר אפילו ח
חזר וגשאל על ההקמה אינו יכול עוד להפר עם הש
חשני הלא האב או שלוחיו עם שלוחי הבעל לה
להביאה לו להבניס לו לחופה עדיין היא ברשת
שניהם להפרה מסד האב או שלוחיו לשלוחי הבעל
יצאה מרשות האב ומיהו אין הבעל מפר לה ער
שתכנס לחופה מאורסה שלא שמעו אביה ובעלה
את גדרה ער שבגרה שיצאה מרשות האב גם הבעל
אינו יכול להפר לבדו שאין הבעל יכול להפר גרר
שגדרה קודם לכן לכן ררר תלמיד חכם לומר לח
קודם שיבניסה כל גררים שגדרת משארסותיה יהו
מופירין וכן יאמר האב לבתו קודם שהצא מביתו ב
כל גררים שגדרת יהו מופירין מת הבעל לאחר ש
שנתארסה בעורה געה חוזרת לרשות האב לא מב
נבעיא שמפר מה שגדרת אחר הבעל אלא אפילו מ
מה שגדרה בחייו והוא שומע ומת מפר האב לבדו
ביום שגיהגו לא קיים הגדר או שהפרו קודם שמת
ואחעל פי שהפר חלקו צריך האב לחזור ולהפר כל
הגדר אחר שמת הבעל או שלא שמע קודם שמת
אבל אם קיים הגדר קודם שמת או שמת ביום של א
אחר השמייע אינו האב יכול לחזור ולהפר בגסה
ומת אפילו לא כנסה ממשי אלא שמסרו לו האב או
שלוחיו להבניסה לחופה ומת בעורה געה אינה
חוזרת לרשות האב אלא לעניין גררים שתרדו אחר
מיתת הבעל כנסה וצירה ולא שמע הבעל וגרשה
וחזר וארס אחעל פי שהאירוס גפר בקודמין וגם ל
לא שמע קודם גירושין שיחזר גרדשין בהקמה אפילו
הכי אינו יכול להפר מה שגדרה תחלה ביון שבנסח
לרשותו פעם אחת מת האב משגתארסה אין הכ
הבעל יכול להפר ואפילו שמע הבעל לא מיבעיא
אם לא הפר האב בחלקו קודם שמת אלא אפילו א
אם הפר חלקו ומת אין הבעל יכול להפר ואפילו
שמע הבעל קודם שמת שהיה איפשר לו להפר או ש
שמע הבעל והפר חלקו ואחר כך מת האב אינו יכ

להפר אחר כך חלק האב שמע אביה והפר לה ולא
חספיק הבעל לשמוע עד שמת אין האב יכול להפר
חלקו רביון שהפר האב חלקו קלש חלק הבעל ואי
בו בח לחורישו לאב ובתב הרמבם ודוקא שמת בי
ביום של אחר שמיעה אבל אם מת ביום שמיעה חזו
חוזר ומפר עם האירוס חשני ואינו צראה רביון שא
שאינו יורש חלק ארוס הראשון מפני קלישתו היאר
יכול עוד להפר גדרה והיא ארוסה ומת הבעל בין
קודם שמיעה בין לאחר שמיעה ושמע האב וחזרה
וגתארסה בו ביום וגתארסה לאחרים ושמע אחר
בר אפילו אחר כמה ימים האב והארוס האחרון מפ
מפירין ביהר ביום שישמעו והרמבם בתב שאין א
ארוס האחרון מפר בשותפות עם האב גררים שגור
בפני הארוס הראשון אלא אם כן לא שמעו הארוס ק
קודם שמת אבל אם שמעו ומת אין הארוס האחרון
יכול לבטל ולא גחירי וחדא דאמרינן שחזר לרשן האב
מה שגור תחת הבעל וחדא שמעו דוק בשמת הבעל
מן האירוסין אבל אם גירשה לא מבעל לן אי גירשה
בהקמה דמי ולא איפשר ואלחזקא הלבד שמעה
גדרה וגירשה אין האב יכול להפר לא לבדו ולא כש
בשותפות וגם ארוס אחר ואפילו עם הארוס הראש
הראשון נמי לא אם החזירה אבל אם לא שמע הב
הבעל גירשה וגירשה הוי רוצא במן לא שמע ומת לב
לכל דבר אין האב מפר גדרה בתו ולא הבעל גררי א
אשתו אלא ביום שמעם ודוקא כל היום ולא מעת
לעת שאם שמע בתחילת לילה מפר כל הלילה ויום
המחרת ואם שמע סגור לחשיכה אינו מפר אלא
ער שתחשך ואם עבר היום ושתק אפילו לא ביון ב
בשתיקתו אלא לצערה אינו יכול להפר ואם שתק
מפני שאינו יודע שיש ביד הבעל להפר או אפילו יו
יודע אלא שגדרה גדר שסבור שאינו יכול להפר
כגון שסבור עיניו נפש יכול להפר אפילו לאחר ב
במה ימים ולא הויא שתיקתו קיום ושעת יריעתו
באלו היא שעת הגדר או יום שמיעה ויפר כל אותו
היום רביון שאין מפירין אלא ער שתחשך מפירין ב
בשבת אפילו גדר שאינו לצורך שבת ביון שאם לא י
יפר היום לא יוכל עיר להפר אין האב ולא הבעל
יבולין להפר עד שישמעו וכל שכן שחרש אונו יכול
להפר והרמבם בתב שהבעל יכול להפר אחעל פי
שלא שמע ואם הראשון לא כתב בן השוטה
אינו מפר לא שנא אב לא שנא בעל קסן אינו לוי איש
אישות לפיכך אינו מפר אין האב ולא הבעל מפני
מפירין ער שתורר אבל משגרה מפירין אחעל פי
שלא חל הגדר ביצר אימר קוגם בכר זה עלי אם אל
אלר למקדום פלוני אחעל פי שלא חל הגדר ביון ש
שלא חלבה יבולין להפר ואפילו שלא בפניה
בתב הרמבם שהבעל מפר לשתי גשיו באחר וכן הא
האב לשתי בנותיו והרמבם בתב שאינו יכולין לה
להפר לשתיחן באחת וכן בתב אהראשון אין יכ
יבולין לעשות שליח לא להקמה ולא להפרה אפי
בגררים שגדרה בכר צריך שיבין לשם האשה שגפר
לה ולשם הגדר שחזר מפר ביצר גדרה אשתו וסבור
שגדרה בתו או איפכא גדרה מהתאנים וסבור שגור
מחעגבים או אפכא והפר לה על רעת זה לא הוי הפ

שבוועה אלא אם כן יקבל עליו השבועה ויש ינור
שביעת שוא והוא ששבע לשנות את הירוע כגון יע
על איש שהוא אסח או איפכא וביוצא בזה או ששם
לאמת האמת על דבר שהוא ירוע לבל כגון שנים ש
שחם שנים וביוצא בזה או על דבר שאין כירד לעשו
לעשותו כגון שלא אישן שלשה ימים שאי אפשר ל
לחיות בלא שינה שלשה ימים לפיכך מלקין אותו
על שבע שבוועה שוא והוא מותר לישן מיר אז שש
ששבע שראה גמל פורח באויר ואפילו שאומר שרא
לעוף צרור פורח והוא מכנהו גמל אינו בלום שא
שאנו חולקין אחר לשון בני אדם ואין קורין לעוף
גמל או ששבע שלא לאבול מכל פירות שבעולם או
ששבע לבטל מצוה כגון שלא יאכל מצה או שלא יש
ישב בסוכה במה דברים אמורים שפירש שלא אובל
מצה כליל פסח ולא אשב בסוכה מצוה אבל אם נש
שבע בסתם שלא יאכל מצה ולא ישב כצל כוכבה ח
חלה שבוועה דצריך לקיימו

הלך

לגון שבווע
הוא שאומר א
אני נשבע שא

עיקר

שאעשה דבר זה או שלא אעשה ויש אומרים שאינו
שבוועה אלא אם כן נשבע שאימתי אני נשבע בשם
או באחר מן הבינוניים אבל הרמב"ם כתב דהוא שב
שבוועה אפילו בלא הזכרת שם ובלא כינוי ואם
הראש"ל כתב איפשר ולא גרע מירדות שבוועה שהם
בשביעות ואם השביעו אחר שאומר לו אני משביעך
שתעשה דבר פלוני או שלא תעשה וענה אמר אי רב
דבר ששטעטע טענו שמקבל שבוועתו כגון שאמר הן
אי קבלתי דבריד הן באלו נשבע בעצמו ואפילו הן
השביעו הן אי קסין ואם אמר באלה אי בארור כגון
שאומר אלה באלה או בארור אם לא אעשה דבר כל
בלוני או שאומר לו אחר כן וקבל וברור הן בשם
שבוועה ובלבד שיזכיר השם או כינוי כגון שיאמר
באלה או בארור אלה לשמים או לגוי עשמו רחום
וחנון או אחר משאר הבינוניים אבל אם לא הזכיר
לא שם ולא כינוי אינו שבוועה והנשבע אי מושבע
בשמו ובארץ אינו חסוב שבוועה בכינוי והרמב"ם
כתב בין בשבוועה גמורה או באלה ובארור אם לא
הזכיר שם ולא כינוי הוי שבוועה ליאסר אבל לא הוי
חייב קדש ופלקות עד שיזכיר שם כינוי ודעת רוב
בנשבע מעצמו נאסר בלא שם או כינוי אבל בעושה
מפי אחר לא הוי שבוועה אלא בשם או בכינוי האר
חאומר מבטא שאעשה דבר זה או שעשה דבר זה או
שלא אעשה הוי באלו אופי שבוועה ואם אימתי פני
פעמים על דבר אחר אעשה או לא אעשה הוי שב
שבוועה והוא שמכוין לשם שבוועה אבל אם מבקש
אותו עליו והוא אומר לא אעשה ובקשהו עיר וא
ואמר לא אעשה לא הוי שבוועה גם בזה כתב ציד
שיזכיר על הלאו וחתן והמבטא והאיסור השם אי ב
כינוי והרמב"ם כתב שאין צריך וכן מהרש"א
הראש"ל וכתב הרמב"ם ימין שבוועה וכן שם ש
שבוועה דכתיב נשבע בבימינו ובזמננו עיי
והראש"ל כתב אם נתבין להן חן שאמר הנדא וכן

נאמן צריח צדק של כינוי לבינח או של עינוי נפשו
וחפר לה על מנת שתאמר לפלוני רבר של קלון או
שתאמר מהפכת אחד התשמיש ברי שלא תחעבר א
או שתאמר מלא עשרה ברי מים וטרפכת לאשפה וח
זהו אינו דרש לעשות אחר מאלו הדברים ונתקיים
הנדר יוצא ויתן בתובה אמרו קונם תשמישך עלי
אם אעשה שום מלאכה ושומע ולא חפר יוצא מיר ו
ויתן בתובה אמרו קונם תשמישך עלי אם תעשה
שום מלאכה יוצא לאחד שבעת ימים ואם חתיר ל
לח שום מלאכה אפילו כל שהוא כגון לשחוק בכל
בבלבלי וביוצא בו לא יוצא אחר הבעל כל שביני
עליו או גליו על שבינו ברי שלא תשאלם ולא תש
תשאל מהם או שאומר קונם תשמישך עלי אם אש
אשאל משביני בלום או אם אשאל מלי ושמע וקיי
לה יוצא מיר ויתן בתובה ואם הוא אומר תשמישך
עלי אם תשאל מהם אי תשאלם יוצא לאחר שבעת
ימים ואם היא אצדה בלי שביניה עליה ברי שלא ת
תשאל מהם או שגדח שלא לארור בגדים גאים לב
לבנה אינו יכול להפך שאינו רבדים שבינו לבינח
ואסורה לישאל מאת שביניה ולא ידג הבגדים הלבר
תצא בלא בתובה שמשיאן שם דע בשבינו

הלך

בי תשבע לבטא
בשפתים פ"ס
שנשבע על דבר

נפש

שעבר כגון ששבע שאכל ולא אכל או שלא אכל וא
ואכל בין על דבר שהוא להבא כגון שאובל ואינו א
אובל או שלא אובל ואובל וכן כל דבר אפילו אין ב
בו לא חרע ולא הסבה כגון שזרקתי לים ולא זרק
זרקתי או שאזדק ולא אזדק ואפילו ברבר שאין
בו ממש כגון שיסגתי או לא יסגתי או שאישון או ל
לא אישון ואפילו ברבר שאינו יכול לעשותו אלא על
ירי אחרים כגון שנתתי לפלוני או לא נתתי או ש
שאתו לפלוני או לא אתו ואפילו נשבע על אחי
כגון שזרק פלוני צרור לים או שלא זרק כל אלה הן
שבוועת ביסוי ואם שיקר בשבוועתו חייב בקרבן חם
המפורש בו ויש עוד דברים שאפילו אם שיקר בש
בשבוועתו אינו חייב בקרבן כגון ששבע לקיים חם
אמצוה ולא לקיים או שבע להרע לפלוני כגון לה
להבותו או לקללו ונשבע שיעשה חברו דבר פלוני
כגון שיזדק פלוני צרור לים או לא יזדק וביצא
בו וזהו שוא אבל עבירה איכא בגל דבר שישקר בש
שבוועתו וגם אין לו לישבע על חברו שיעשה שום
דבר שאינו בדין שיעשה על כל פנים ואין חכ
חברו מחוייב לעשותו אם כן יקבל שבוועתו וכתב
הרמב"ם במה דברים אמורים ששבע על דבר שאינו
בדין כגון ששבע על שמעון שלא ילך בסחורה
וביוצא בזה אבל אם משביעו על דבר שהוא שלו כג
כגון שלא יבגס לביתו וביוצא בו או וראי צריך ליד
ליזהר בשבוועתו שהרי בדין הוא לאסור שלו על
כל מי שירצה ואינו מבין דבריו שאין אדם יכול לא
לאסור שלו אלא בקונם לפי שהוא חל על החפץ ש
שאסר אותו על חברו בקונם אבל לא בלשון שבוועה
לפי שהיא חלה על האדם ואינו חלה עליו ליאסר ב

וה'מ'ב' בתב שהאב מפר לבתו כל עניני גורים ול
 ולא גהירא וה' יחיא חילק קורם שנתארס מפר ר
 כל גוריה אבל גתארסה ומת הבעל וחזרה לרשותו א
 אז אינו מפר אלא גדרי עינוי גפס וא' הראש לא ח
 חילק בזה אינו דברים שיש בהן עינוי גפס בגזר רח
 רחיצה קישוט ביחול ופירקוס בגזר שנשבעה שלא
 תרחוץ או שלא תתקשט או שאמרה הנאת רחיצה
 וקישוט אם ארחץ או אתקשט אפילו לא תלתה אל
 ברחיצה וקישוט של היום ואיפשר שלא תרחץ ולא
 תתקשט היום ולא תיאסר אפילו הכי הוי עינוי גפ
 גפס אה' על פי שאין הגזר אלא ליום אחר אמרה ק
 קונם פירות עולם עלי או אפילו פירות מריצה אח
 אחת או אפילו אסרה עליה פירות של איש אחר רב
 לבר הוי עינוי גפס אלא אפילו אינו חנווני ומפר
 לה והיא מותרת וה'מ'ב' בתב שאינו עינוי גפס
 אלא דברים שבינו לבינה ואינו מפר לה אלא בעוד
 תחתיו ומסכנת א' הראש' זל בסבדא ראשונה ואפי
 גדרה ממין שהיא רע לה ולא טעמה אותו מעולם
 הוי עינוי גפס ומפר לה והיא מותרת לעולם גר
 משני בכרות ביחד על אחת מצטערת אם לא תאכל
 תאכלצו ועל השני אינה מצטערת מפר לאותו שמצט
 שמצטערת עליו ולא לשני אמרה קונם שאני גהנה
 לבריות בתב א' הראש' זל שאינו עינוי גפס אלא רב
 דברים שבינה לבינו ואינו מפר לה אלא בעודה תח
 תחתיו ונראה שהוא עינוי גפס ומפר לה לעולם ל
 לא הפר לה מותרת ליהנות מהבעל כל זמן שהיא ת
 תחתיו שאינו בכלל הבריות ולאחר שתתגרש חלה
 הגזר גם עליו ואי אפשר לה ליהנות אלא מלקט ש
 שבחה ופאה ואילו דברים שבינה לבינו בגזר תשמיש
 דביוצא בו דברים שגורמי איבה בינו לבינה וכיוצ
 בזה שאסרה הנאתו עליה שאמרה הנאת תשמיש ע
 עלי אבל אם אמרה הנאת תשמישי עלי אינו צריך
 להפר שהיא משועבדת לו וכן הוא שאמר הנאת תש
 תשמישי עלי אינו צר אבל אם אמר הנאת תשמיש
 עלי הוי גזר ואם אמרה קונם תשמישי על כל העו
 העולם יפר חלקד ותהא מותרת לו עד שתתגרש ות
 ותאסר אז אסורה לו גם כן אמרה קונם שאני גהנ
 לאבא ולאביר אם אני עושה לך או קונם שאני גהנ
 צרצה לך אם עושה לאבא ולאביר יכול להפר מיר
 אה' על פי שלא חל הגזר עריון אה' על פי שחכם אי
 אינו מתיר הגזר ער שיחול בעל מפר אפילו קונם
 שיחול דברים אלו הוי דברים שבינו לבינה שגאי
 הוא לו שנאסרת בהנאת אביה ואביו אם עושה לו
 וכן מה שאינה רשאה לעשות לאביה ולאביו בדי של
 שלא תיאסר עליו הילכך אינו מפר לעולם אלא בעו
 בעודה תחתיו אמרה קונם שאני עושה אלא על פי
 אבא ועל פיאביר אה' על פי אחי ועל פי אחי אינו
 יכול להפר שאינה משועבדת להם קונם שאני עוש
 על פיר יפר אפילו שהיא משועבדת לו שמה יגרשנה
 ואז יחול הגזר ולא יוכל לרחוץ הילכך קריצו ב
 ביה השתא דברים שבינו לבינה ובגזר שאומר יקדשו
 ירי לעושיהו שאם לא בן אינו יכול לאסור מעשה
 יריה לפי שלא בא לעולם גדרה שלא תהו תכן לפני
 בחמתו אינו יכול להפר לפי שאינה משועבדת לו

וה'ש' ריזא לפני סוכי וחמורו משים רביעה א
 אבל חייבת ליתן לבקר ורב אלפס פי שאין חילוק
 בין סוס לחמור לבקר אלא שהיא חייבת ליתן לפני
 בהמתו המיוחדת לו למרבכתו גדרה שלא לרחוץ לו
 פניו וריו ורגליו או שלא למזוג לו חבוס ושלא לחג
 לחצניע לו חמטה אינו צריך להפר לפי שמשועבדת
 לו

המדר אשתו מ מתשמיש חמטה ש חלה

שאמר קונם תשמיש עלי יקיים אותה שבעה ימי
 בין שהדירה בפירות שבעה ימים או יותר או שהר
 שהדירה סתם ולאחר שבעה ימים יוצא ויתן כתוב
 הדירה שלא תהנה ממנו אינו חל שהרי הוא משוע
 משועבד לה ואם אמר לה צאי מנשיה ירד בגזר
 במזונותיה והיא מספקת בהם לזכרים גרילים וא
 דאינה מספקת לזכרים קטנים אם כל משפחה רגו
 דגיליו באותו רבנים קטנים אינו חל שהרי הוא מ
 משועבד לה גם כן ואם אין כל משפחה הגילוי ב
 בהם אלא העשירים וא' יפה עשיר והגילוי בהם ובעל
 אינו עשיר ואינו הגילוי בהן חל הגזר שהרי אינו חי
 חייב לה בהם ומכל מקום כיון שהדירה ממנו וז
 והיא חוזרת לבית אביה הוא מתחייב לה עתה בהן
 הילכך ער שלשים יום ופרגסנה באלו דברים הקט
 הקטנים על ידי פרצת שיאמר כל הון אינו מפר
 דיוני אותה אחר וילך ויקח מן הבעל לא שנא הרי
 הדירה ל' יום או יותר או שהדירה סתם אחר שלשים
 יום יוצא ויתן כתובה הדירה שלא תתקשט או
 שלא תאכל אחר מחמיניז אפילו הוא רע ולא טעמ
 טעמתו מעולם והלאו בתשמיש שאמר קונם תשמ
 תשמיש עלי אם תתקשט או תאכל מין פלוגי יקיי
 שבעה ימים ואז יוצא ואם היא גדרה שאומר קונם
 מין פלוגי עלי או קונם שלא אתקשט בקישוט פלו
 פלוגי או שאמר יאסר תשמיש עלי אם אוכל פלוגי
 או אתקשט בקישוט פלוגי בלל והוא שומע ולא הפ
 הפר לה יוצא מיר גדרה שלא תלך לבית אביה שא
 שאמרה קונם תשמיש עלי אם אלך לבית אבי שאם
 לא תלתה בתשמיש אלא אומרה קונם בית אבי עלי
 אינו יכול להפר אבל כיון שתלתה בתשמיש הוא
 יכול להפר ואם שמע ולא הפר אם אביה עמה בעיר
 גדרה חרש אחר יקיים יתר מחרש או סתם יוצא יר
 ויתן כתובה ואם אינו בעיר וחיא רדופה לל
 לילך לביתו רגל אחר יקיים שנים או סתם יוצא מ
 מיר אם אינה רדופה לילך לביתו שלשה דגלים או
 סתם יוצא שנים יקיים ואם הוא אומר קונם תשמ
 תשמיש עלי אם תלך לבית אביר יתר מחרש או י
 יתר מרגל יוצא מיר אחר שבעת ימים הדירה שלא
 תלך לבית האבל או לבית חמטתה אם גדרה היא ש
 שאמרה קונם תשמיש אם אלך וקיים לה יוצא מי
 מיר ויתן כתובה ואם גדר חוץ שאומר קונם תשמי
 תשמיש עלי אם תלך יוצא לאחר שבעת ימים
 ואם סועו חרתייה שלא תלך שם בטביל בני ארם פ
 פריצים ששם אם הוחזקו שם נאמן ואם לאו אינו

מצות עשה רמ

האסור לו והנשבע על דבר מצוה דרבנן בגין שלא להדליק נר של חצובה או שלא לקרוא המכילה בתבא הראש זל שחשבוה חלה וצריך לקיימה או אם נשבע עליה לקיימה שם שביעה היא וחייב עליה אם מבטלה ומסעס זה גמי מתמיש בנדר גתפ. גתפ שחרי האיסור הוא על החפץ ובשאומו על כ בכר אחר והא במדור חרי הוא במדור אבל שביעה ששבע על בכר שלא יאכלנו אין שום איסור על הכ הכר לפיכך אם אמר אחר יהא במדור אינו כלום ומיחו חר ידח מאגש פירש דיוקא לענין פסד פסוד מלקות וקרבן שאינו חייב על השנייה אבל איסור איבא עליו ולרב אלפס אפילו איסור ליבא וכן היא מסקנת אה הראש זל לפי זה אם שמע חב חברו שנשבע ואומר אני במדור הדיא שביעה גמור אבל הרמב"ם השוה מתמיש בחברו שנשבע למתמיש בכר שנאמר בשביעה ובתב שביעה אינה שביעה לחיוב אלא לאסור ואם אמר אני נשבע על בכר זה כמו שנשבעתי על זה אסור ולא מסע מתמיש בשביע אלא שביעה אחרת היא ויש עור בשביעה מה שאין בז בנדר שאין שביעה חלה על שביעה שאם אמר ש שביעה על אובל בכר זה שביעה שלא אובל בכר זה אין השנייה חלה ואם אמר חריני צור חריני צור שנייה חלה וצריך לצחוג שתי צורות ומיהו גם בש שביעה אם נשאל על הראשונה השנייה חלה ברפא לעיל ונראה בידן שהסעס שאין השנייה חלה מפ מפני שאין לה מקום לחול אם אמר שביעה שלא אובל בשר עשרים יום וחזר ואמר שביעה שלא אובל אובל שנים ועשרים יום שנייה גמי חלה ואסורה ב בבש"מ ימים ביון ששבוניות שגזות מותרות אם נשבע שלא אובל בכר זה אם אמר פלוגי דבר זה ונמצא שלא אמרו מותר בכר או שתלה הכר באחר שאמר שביעה שלא אובל בכר זה אם אובל זה ושבת ואכלו לא חלה עליו השביעה ומיחו בזה יש חילוק בין המפרשים לרש"י חלה השביעה בשעת מעשה או הראשון בין אם אובל האיסור תחילה או התנאי תחילה ומיחו משום הכי בעינן שיהא זכור לשביעה בשעת מעשה הראשון ולרש"י חלה תלוי בשעת אכילת התנאי אם אכלו באחרונה ואין צפוקות במחלוקתו אלא לענין קרבן אם אכל האיסור תת תחלה בשוגג ותנאי באחרונה במזיד ולרש"י פסוד ולר"י חייב אבל לענין איסורא הבל מודים שיכול לאכול התנאי תחלה ולא חיישינן שישבת ויאכלת האיסור אחר כך אכל האיסור אסור לאכול שמא יש שבת ויאכל התנאי ואם אכל התנאי תחילה בשוגג שמותר בשנייה ואם אכלו במזיד חייב על השנייה וכן אם תלאן זה בזה שאומר לא אובל זו אינ צפוק צפוקותא במחלוקתו אלא לענין קרבן אבל לכת לכתחילה אסור לאכול כל אחת ביון שכל אחת ואחת היא אסור שמא יאכל השנייה ואם אכל האחת אם נזכר לשביעה בשעת שאכלו אסור בשנייה לא נזכר לבטל

לשביעה מותר בשנייה

שכבר אים אכיו ואמר וירא מפניכם וצריך לזוהר מאר בכבודם ובמוראם שהוקש בכבודם לכבוד המק המקום דכתיב בכר את אביר ואת אמר וכתוב בכר ימיהונו וממוראם בתיב איש אמו ואביו תראו ונמ ובמוראם מקום נאמר את אלהיך תירא ואמר חבמים שלש שותפין יש בארם חסבה ואביו ואמו בוצו שארם מכבד את אביו ואת אמו אפר חסבה מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וביביוני ובכ דכבוד חקדים אם לאם דכתיב בכר את אביר ואת אמו ובמוראם חקדים אם לאם דכתיב איש אמו ואביו ואנו תיראו ללמד ששניהם שוין בין לבכור בין ל למורא ואיזה מורא ואיזהו ביכור מורא לא עימד במצונו ולא יושב במקומו פי' מקום המיוחס לו ל למורא שם בסדר זקנים עם חבריו לעיצה והרמב"ם בתב דח' במקום המיוחס לו להיכב בביתו ולאסר כותה את דבריו ולא עבדיע את דבריו ולרש"י אם היה חילוק עם אחר בדבר הלכה לא יאמר נראה דב דבריו פלוגי והרמב"ם כתב זה אין צריך דהיינו סותר את דבריו אלא אילו נראה לו דבריו אביו אין לו ל למורא נראה דבריו אבא שגאה במבדיע דבריו אביו אלא אם יש לו תשיבה להשיב על החולקין ישיב בתב הרמב"ם לא יקראו בשמו בחייו ולא במיתו אל אלא אמר אבא מורי היה שם אביו אי שם רבו בשם א אתרים משנה את שמם ויראה לי שאין לזהר בכר א אלא בשם שהוא פליא שאין הכל דשין בו אבל הש השמות שקורין בו כל העם כגון אברהם יצחק ויע יעקב משה ואהרן וביוצא בהן בכל לשון ובכל זמ דמו קורא בהן לאת"י ואין בכר בלום עב' ד ימ' על מה שכתב שאפילו אחרים ששם בשם אבא שאין לקרואם בשם ועד היכו מוראם אפילו היה לבד ש בגדי חמורות ויושב בראש הקהל ובא אביו ואמר וקרעי בגדיו וחבחו על ראשו וירקו בפניו לא יוכל יכלים אתם אלא ישתוק וירא ממלך מלכי המלכ שציהו בכר שאלו בש' דם גזר עליו דבר שהוא מב מבוער יותר מזה לא היה לו לשפכ בדבר קל וחומ בצלד מלכי המלכים חקרוש ברור הוא ואיזהו כיב ביכור מאבילתו ומשקיהו דיתננו לו בסדר פנים יפיות ואליהו לו פנים דעפות שאפילו מאבילת בכל יום פסועות וחראות לו פנים דעמות געגשע עליו וזה שמאבילתו ומשקיהו והיינו משל האבא אם יש לו אבל הכן אינו חייב לו משלו ואם אין לא לאב ויש לבן כופין אותו וזו את אביו בפי מוח שח שהוא יביל ואם אין לבן אינו חייב לחזר על הפתח הפתחים להאביל לאביו אבל חייב לבכור כהנפו אח על פי שמתור כך בטל ממלאכתו ויצטרך לחזר על הפתחים וכתב הרמב"ם דיוקא ראי' לי לבן ממונ לאיתזוגיה ביה ההוא יומא אכל אי לית ליה לאמת מחייב לבטל ממלאכתו ולחזר על הפתח וישגשר בשאר דברים שחשמש משמש בהן את רבו וחייב לב לבכור בשאר דבריו בעשאו ובמתנו ועשיית חפצ

אם נהנינו לימיו ושמאל הידא חוי שביעה וצוחא
 לי בימיו ושמאל אבל כחז הן אינו מבין דבריו
 ירות שבועה ונבנויה חוי בשבועה וביצור ירות בנר
 בגדר רשעים שלא אוכל בבר זה וכיני בינוי כגון שב
 שבותה או שקדוקה שלא אוכל בבר זה או מומי או אד
 אומי אבל אומר באומתא או באומי אינו בלום אמר
 לחברו שבועה שאי אוכל לך או השבועה לא אוכל ל
 לך או לשבועה לא אוכל לך אסור לאכול עמו ואם
 אמר השבועה שאוכל לך נשבע שיאכל עמו ואין ח
 חילוק בין אם הפציר בו תחלה שיאכל עמו או לא
 הפציר בו והרמבם כתב אם הפציר שיאכל עמו וא
 ואמר שבועה שאכל לך אסור לאכול ואף הראשון
 כתב בסברא ראשונה

שבועה

שלא או
 אוכל ס
 סתם אס

הלכה

אסור אפילו כל שחוא ואינו חייב אלא על כזית וא
 ואם פ' כל שחוא או שאומר שלא אטעים חייב אפ'
 בכל שחוא נשבע שלא לאכול אכור גם לשותות ושת
 דשתייה בכלל אכילה נשבע שלא לשותות מותר לאכ
 לאכול ואין אכילה בכלל שתייה שבועה שלא לאכ
 או שלא אשתת ואכל או שתת מאכלים או משקים ר
 דעים שאינם דאויין לאכילה ושתייה פסור אבל אס
 אסור שלא אוכל נבילות וטריפות אינו שבועה שב
 שבועה שלא אוכל נבילה ושחוטת או אפילו אמר ש
 שבועה שלא אוכל סתם חלה השבועה גם על הנב
 הנבילה וכו' אם אמר שבועה שלא אוכל תאנים זה
 וחרר אמר שבועה שלא אוכל תאנים וענבים חלו
 שתי השבועות על התאנים אמר ר' דגם אשתי נרצית
 לי אם אכלתי חיום ואכל נבילות וטריפות אשתא
 אסורה וחשיב שפיר אכילה אמר שבועה שאוכל הי
 היום ואכל עפר יצא וירי שבועה דחא אחסביה אפ'
 שבועה שלא אוכל ואכל עפר פסור שאינו בכלל אכ
 אכילה סתם ואם פירש שלא אוכל עפר ואכל חייב
 בכזית ובפחות מבזית פסור אבל אסור וכו' שבועה
 שלא אוכל חרצן פסור אבל אסור על פחות מבזית
 שזעה שלא אוכל בבר זה חייב על כל בית ובזית ש
 שיאכל ממנו ואסור אפילו כל שהוא שבועה שלא א
 אכלה אינו חייב ער שיאכל בולה אבל אסור אפ'
 בכל שהוא ומכל מקום אם שייר ממנו פחות מבית
 חייב באלו אכלו בולו חלכד אס אמר שבועה שלא או
 איכלה ואחר כך אומר שבועה שלא אוכל בבר זה
 גם השנייה חלה שמתחלה לא נשבע אלא על בלו א
 אבל מקצתו יכול ואחר כך נשבע על קצתו ובשאר
 ובשאר בזה ממנו עובר על השנייה ובשאר ל
 לאוכל מתחייב בראשונה אמר שבועה שלא אוכל
 בבר זה שבועה שלא אוכליה אין השנייה חלה שאי
 איפשר לו לאכול בולה אם לא שיאכל מתחילה מק
 נקצתה שבועה שלא אוכל תשע שבועה שלא אוכל
 אוכל עשר אין השנייה חלה אמר רב שבועה שלא
 אוכל תשע אילו שבועה שלא אוכל עשר גם השנייה
 חלה ואם אוכל תשעה אלו ועוד אחר עיבר על שתי
 השבועות שבועה שלא אוכל עשר שבועה שלא אוכל

אוכל תשע יש כאן שני שבועות ואם אוכל תשע עו
 עובר על השנייה ובשאר בזה מקצתה נמי במש
 הראשונה שביעה שאוכל בבר זה מקצתה נמי במש
 במשמע לפיכך נשית מקצתה חייב לאכול המותר
 שה' י יצא בו ירי שבועה נשבע על כל כזית וכו'
 וכזית ממנו שיאכלנו ומיהו בשחוא לפנינו צריך ל
 לאכול בולו שבועה שאוכלה לא יצא ירי שבועה
 ער שיאכל בולה לפיכך נשית מקצתה אין צריך לא
 לאכול המותר שלא יצא בו ירי שבועה שבועה שא
 שאוכל בבר זה ואחר כך אומר שבועה שלא אוכליה
 הראשונה שבועה ביסודי והשנייה שבועה שוא נש
 נשבע לבטל המצוה לעבור על שבועה ועבר מיר
 אפילו אם לא יאכלה ואם יאכלה קיים שבועה
 הראשונה ואינו עובר על השנייה חלכד מוטב שא
 שיאכלה ברי שלא יעבור גם על הראשונה ואם או
 אומר שבועה שלא אוכל בבר זה שבועה שאוכליה מ
 מיר עבר על השנייה ואם יאכלה יעבור גם על הר
 הראשונה חלכד מוטב שלא יאכלה ברי שלא יעבור
 גם על הראשונה נשבע על בבר שלא יאכלנו ואכל א
 אפילו בולו ונשאל עליו נפטר משבועתו שבועה ש
 שלא אוכל בבר זה שלא אוכל בבר זה אין השנייה חל
 חלה ואם נשאל על הראשונה חלה השנייה שבועה
 שלא אכלתי היום שלא אכלתי היום יש כאן עונש ש
 שני שבועות ושני פעמים נשבע לשקר

דין

השבועה בדין ח
 חגור לכל דבר ב
 בין לענין שצור

הלכה

שיצא בשפתיו ונכתבין לומר פת חיסין ואמר פת
 שעורין או פת סתם ושהולבין בה אחר לשון בני אר
 ארם ובין לענין הקמתה וביטולה בין לענין הב
 תנאים שמטיל בה לפיכך כמו שנדרין זירוזין והב' י
 ואינסין ושגגה ושגגות מהרין הוא הרין צמי לעב
 לענין שבועה ויש אומרים ושבועות חבאי אסורה
 ואף הראשון לא כתב בו ומיהו דחוקא בשאינו מע
 מעמיד דבריו אבל אם מעמיד בגון שיאמר ואסור ע
 עלי כבר זה בשבועה אם לא ראיתי בדרך זה בעולי
 מצרים ואומר בפירוש שאינו מבין להבאי בדרך ח
 הפלגה אלא שדאי דאח או ודאי חבאי אסור וכתב
 ר' שניארה להחמיר בתקיעת בת שאין לה חתיה ש
 שדומה לכריתות ברית ומכל מקום אם יש הפסד ב
 ברבר או מבשול יתירו לו ולא חמירא בשבועה ויש
 דברים שהיא חלוקה מהגרר והוא שהיא חלה על ו
 דבר שאין בו מעש כגון שנשבע שלא ישן א' ש' יר
 ירבר וחטעם בזה ששבועה חלה על גוף האדם ו
 והגוף יש בו מעש ומסעם זה צמי אינה חלה על דבר
 מצוה שאי אפשר לו לישבע שלא ישב בסוכה שהר
 שחרי הוא חייב לישב בה לפיכך אם הוא מוציא בל
 בלשון שבועה שאמר שלא אשב בה או בלשון גרר כ
 כגון שאומר ישיבת סוכה עלי בשבועה לעולם נשבע
 על גופו שלא לישב בה וזה אי אפשר אבל הגרר חל
 על החפץ שאוסרו עליו חלכד על דבר מצוה שאין
 חייב על חסוכה שיקיים על ירה המצוה וביון שאר
 שאוסר ישיבתה עליו אין מאבילין לאדם דבר חסור

שליח לדיוני לא יבא איתו וכו' אם נתחייבו צידו
לא יהא שליח לצדוהו ולא ירדוהו ולא יבא איתו לצ
לצדוהו בשליחות ב' אח על פי שראויין לכד ולא ע
עש תשובה ולא על חבאה וקללה הקפידה תורה ל
לבד אלא אח על הבידיון שכל המבזה אביו או אמו
אפילו ברברים אפילו ברמיזה חרי זה בצלל ארור
מפי הגבורה שנאמר ארור מקלח אביו ואמו ויש
לבד לחכות על זה מבת מררות ולענוש כפי מה ש
שראו כתב הרמבם מי שנתחייב שבועה לבנו בר
דאינו בו תמיד שאינו משביעו בשבועה האלה שח
שהרי זה בא לקלל אביו אלא משביעו שבועה שאין
בה אלה שתוקי חייב על הבאת וקללת אמו ואינו
חייב על אביו אח על פי שגברקה אמו ואמרה בן פ
פלוגי הוא אינו נענש על פיה אבל בנו מן השפחה
זמן הגוברית אינו חייב לא על אביו ולא על אמו עד
שהיתה חזרתו שלא בקדושה אח על פי שלדותו בק
בקדושה כתב הרמבם שאינו חייב על מכת אביו וק
וקללתו וביון שאינו חייב על אביו גם אינו חייב על
על אמו שנאמר ומקלל אביו ואמו את שחייב על א
אביו חייב על אמו שאינו חייב על אביו אינו חייב
על אמו גד אסור לקלל אביו הגוי ולהכיתו ולא י
יבזהוהו שלא יאמר באנו מקדושה חמורה לקדושה
קלח שהרי זה מבזה את אביו ואינו נוחז בו מנח
גבור אבל עבר שששתהר אין לו יחוס והרי הוא ב
במי שאינו אביו לכל רבד

בשם **רמב** **סאדם מצוח**
בבבבור אביו
ויראתו כד ה

הוא מצוח בבבור רבו ויראתו ורבו יותר מאביו ש
שאביו הביא לחיי העולם הזה ורבו מביאו לחיי ח
העולם הבא ואין לו כבוד בכבוד רבו ומירא כבוד
במוראו ואמר חכמים ומורא רבד במורא שמים
וכל החולק על רבו כחולק על השבינה וכל העו
מריבזה עם רבו בעושה ריבזה עם השבינה וכל המת
חמתרעם עליו באלו מתרעם על השבינה וכל המת
המהדרה אחר רבו במהרהר אחר השבינה ואיזהו ח
חולק על רבו כל שקובע לו מדרש ויושב דורו ומ
ומלמד שלא ברשות רבו ורבו קיים אח על פי שר
שרבו במריבה אחרת ואסור לו לאדם להורות בפני
רבו לעולם וכל המורה לפניו חייב מיתח וכתב
הרמבם אם הוא רחוק מרבו שנים עשר מיל ושאל
לו לאדם רבד חלכה בררד מקרה יבד להשיבו אם
אבל לקבוע עצמו להוראה לישיב ולהורות אפילו ח
הוא בסוף העולם אסור לו להורות ער שימות רבו
או ער שיתו לו רשות ואא הראש זל כתב בתלמיד א
גמור תוך שנים עשר מיל חייב מיתח אם הוא מור
וחוץ לשנים עשר מיל פטור אבל אסור הלמיר חבר
תוך שנים עשר מיל פטור אבל אסור וחוף לשנים ע
עשר מיל מותר ולא מקרי הוראה אלא בשמורה על
על מעשה שבא לפניו אבל ישאלו לתלמיד חלכה ב
באורי מי יבול לומר מה שברעתו ביון שאינו מור
על מעשה שבא לפניו ולא מקרי הוראה אלא ברב
שישבו חירוש לשואל אבל מהוראה ירוע שהוא פשוט

לכל מצח צדו סעם למלם או איסור שנתערב בהית
לבטלו מ' וביוצא באלו שמתירין לו אינו נראה לו
רבד חירוש שכבר שמע הוראה זו ופשוט כל ושרי
ולא פורשי מאיסורא כגון שרואה לאדם עובר על ע
עבירה מפני שאינו יודע שהיא אסור או מפני ש
ישעו מותר להפרישו ולומר לו שהוא אסור אפילו
בפני רבו שבכל מקום שיש בו חילול השם אין חול
חולקין ביבור לרב ואסור לתלמיד לראות סבין לצ
לצורך שחיסה בפני רבו שצדאה בצדל שדרה בפני
אבל לצורך עצמו שדוצה לשחוס בו יכול לראותו ב
בפניו אבל שאר כל הוראה אפילו לצורך אסור לח
להורות בפניו כתב הרמבם ולא כל מי שמת רבו
מותר לישב ולהורות אלא אם כן הוא תלמיד שה
שהגיע להוראה וכל תלמיד שלא הגיע להוראה ומד
למורה הרי זה שוסה דשע וגס רוח ועליו נאמר כי
רבים חללים הפילח וכל חכם שהגיע להוראה ואי
מורה חרי זה מוצע תורה וצותו מבשולות לפני ר
רבים ועליו נאמר דעצומים כל חרדיה ואלו חתל
התלמידים הקטנים שלא הרבו תורה בראוי ומכ
ומבקשים להתגרל לפני עם הארץ ובין אנשי עירם
וקיפצין ויושבין בראש לרין ולהורות בישיב הם המ
המרבים את המחלוקות והם המהריבים את העול
ומבכין גיה של תורה ומחבלים בהם לצבאות ועל
דעליהם אמר שלמה שדעלים קטנים מחבלים כדמי
אסור לתלמיד לקדא לדבו בעמי והוא שיהיה השם
הפלאי שכל השומע יודע שהוא פלוגי ואפילו שלא
בפניו שלא יוכיר שמו בפניו ואפ' לו לקרות לאחר
ששם בשם רבו אסור אלא ישנה שם אפילו לאחר
מותו ולא יתן שלום לרבו ולא יחזיר לו שלום בר
בררד שאר העם שנותנין שלום זה לזה אלא טוחח
לפניו ואומר לו ביראה ובכבוד שלום עליך רבי וא
ואם נתן לו רבו שלום עליך אומר לו שלום עליך מד
מורי ורבי ולא יחלוץ תפילין לפני רבו ולא ישיב ל
לפניו אלא ביושב לפני המלך ולא יתפלל בפניו ול
לאחריו ולא מצוד ואין צריך לדמר שאסור לילך בצ
בצור וביצר יעשה בשמתפלל עם רבו יתרחק לאח
לאחריו ולא יהא עביו כגור אחוריו אלא יצור עצ
עצמו לצר אחד וכו' כשילך עמו היו שנים דולבין
עמו הגדול שבשנים הולך לצר ימינו מאחוריו ומצ
ומצוד עצמו לצודין וחקסו לצר שטאלו וחוף לאר
לארבע אמות חבל מותר ולא יבנים עמו במרחץ

ואם היה צריך לו לשמש מותר ולא ישיב לפניו ער
שיאמר לו שכ ולא יעמוד ער שיאמר לו עמוד או ע
ער שיטול רשות לעמוד ובשיבט לפניו לא יחזור
לו לאחריו אלא ג' תע לאחריו פניו כגור פני רבו
ולא ישיב במקומו ולא יכריע רביו בפניו ולא יתח
יסתור את רביו וחייב לעמוד מפניו משוראנו מד
מרחיק מלא עיניו ער שיתבסה ממנו שלא יראה קד
קומתו ואחר כך ישיב ואפילו היה רובב חשוב כמח
במהלך וצריך לעמוד מפניו כתב הרמבם הלמיר
היושב לפני רבו תמיד אינו רשאי לעמוד מפניו א
אלא שחרית וערבית שלא יחא בכורו מרובה מכבוד
שכינה וחס רביו אביו ואמר אין תלמיד חכם ר
רשאי לעמוד לפני רבו אלא שחרית וערבית ושל

הפצו ביצור היה צריך לבקש על שום דבר בעיר ויד
ויורע שישלימו חפצו בשביל אביו לא יאמר עשו לי
דבר פלוגי בשביל עצמי אלא בשביל אבא כדי לתלך
הבכור באביו וכן כל ביוצא כזה יכלול בכל דבריו
שהוא חושש לביכור אביו ולמוראד אבל אם יורעש
שלא ישלימו לו חפצו בשביל אביו יבקש בשביל עצ
עצמו ולא בשביל אביו שאינו אלא גנאי לו בידו של
שלא יעשו בשבילו וחייב לעמוד מפניו בת הרמבם
חאב שהיה תלמיד לבנו אין חאב עומד לפני חבז
ולא עוד אלא חבז עומד בפני אביו אח על פי שהוא
תלמידו ואף הרמבם זל כתב שכל אחר עומד בפניו
חשני ועד חיבן הוא ביגור אפי' גסל בים מלא מעות
ומשליכהו לים בפניו אל יבלימהו וכתב הרמבם א
אפילו זרק כס של הבן לים ור' פי למאי רפסיק' ג
שאין צריך לבכור משלו וראי אם זורק כס של הבן
יכול למנועו אלא מיירי בביתו של אביו ואינו יכול
להבלימו כדי למנועו אח על פי שעתיד ליוורש
בתב הרמבם הא רבארקסי של בן מצי לאבלומי דוד
דווקא מקמיה דשרייה לים דאיפשר דמינוע ולא ש
שרי ליה אבל בתר דשרי' אסיד לאבלומי רמא רהוח
היה וחשתא כי שתיק כיכד שאין בו חסידו בים הר
הוא וגחייב בגויה דווקא לאבלומי אבל למיתכעי
ברוצא שרי לאיתכעי חייב לבכור אפילו לאח-מ
מדתו ביצור היה אומר רבר שמועה מפיו - לא יאמר ב
בר אמר מורי אבא אלא יאמר כך אמר אבא מיירי הר
חריני כפרת משכבו במה דברים אמורים תוד שנים
עשר חרש אבל לאחר שנים עשר חרש בזוכרו אמר
זלחה כתב הרמבם מי שנסרפה רעתו של אביו או
של אמו משתדל לנהוג עמהם בפי רעהם עד שירד
שירוחם עליהם ואם אי אפשר לו לעמוד מפני שג
שנשתנו ביותר יניחם לו וילך לו ויצוה לאחרים ל
לגחנם בראוי וכתב הרמבם אין זו הוראה אם הוא י
יניחם וילך לו למי יצוה לסומרם דאח לאביו שגבר
על דברי תורה לא יאמר לו עכרת על דברי תורה א
אלא יאמר לו אבא כתוב בתורה כך ובר ומתור שיד
שיזכירו יבין מעצמו ולא יתכיש אמר לו אביו הש
השקניני מים ומצוה לפגיו לעשות אם איפשר למצ
למצוה שתעשה על ידי אחרים יצוה לאחרים לעשו
לעשותה ויעסוק בכיבוד אביו ואם אין שם אחרים
לעשותה יעסוק במצוה ויצוה ביכור אביו שהוא וא
דאביו חייבין במצוה תלמיד תורה גדול מכיבוד א
אב ואם אמר לו אביו השקניני מים ואמר אומרה לו
השקניני מים מצוה את אמו ועוסק בכיבוד אביו שג
שגב אמו חייבת בכבוד אביו ואם נתגרשה שאינה ת
חייבת בכבודו או שניחם שותף לבכורם זה בזה אמר
לו אביו לעבור על דברי תורה בין שאמר לו לעבור
על מצוה לא תעשה או שאמר לו לבטל מצוה עשה
אפילו מצוה של דבריהם לא ישמע לו וכתב אף הר
א"י זל בתשובה האב שצוה לבנו שלא ידבר עם כל
פלוגי שלא ימחיל לו על מה שעשה לו ער זמן קצר
קצוב והבן היה רוצה להתפייס עמו אלא שחושש
לצוה אביו אין לו לחוש לצוהתו שאסור לשגוא ל
לשום יהורי אם לא שיראהו עובר עבירה והאב שג
שצוה לו לשגוא לאו כל בטיגיה להעבירו על דברי

תורה דאחר האיש ואח- האשה שותף בכיבוד ובמיה
של אב ואם אלא שהאיש יש בידו לעשות ואשה אין ב
בידה לעשות שרשות אחרים עליה לפיכך אם נתג
נתגרשה או נתאלמנה שניהם שוים כתב הרמבם מ
ממזר חייב בכיבוד אביו ואמו ומוראד אח על פי ש
שהוא פסור על מכתו וקללתו ער שיעשה תשובה
אפילו היה אביו רשע ובעל עבירות מכבוד ומתיי
ממנו וזל ביון שהוא רשע אינו חייב בכיבוד כראמ
גבי הצוה לחן אביהן אירח גדולה חייבין להחזיר מ
מפני כיבוד אביהם ופירד וחא לאו עושה מעשה ע
עצר הוא פי ואין חייבין בכבודו ומשנה בשעשה ת
תשובה אלמ' כל זמן שלא עשה תשובה אינו חייבין
בכבודו אח על פי שאדם חייב לירא מפני אביו וא
ואמו מאד ולכבוד אסור לאדם להכביר עולו על בג
בגיו ולרקדק בכבודו עמחו שלא יביאם לידי מבש
מכשול אלא ימחול ויתעלם מהם שהאב שמחל על
בכבודו בכבוד מחול וחמבה לבנו גדול מנרין איתו ש
שהיי' עובר על ולפני עור לא תתן מבשול חייב אדם
לכבוד אשת אביו אח על פי שאינה אמו כל זמן שאב
שאביו קיים וחייב לבכור בעל אמו כל זמן שאמו ק
קיימת אבל לאחר מיתת אביו חייב בכבודם ומכל
מקום מצוה לבכורם אפילו לאחר מיתת חייב אדם ב
בכבוד אחיו הגדול בכבוד אביו וחייב לבכור חמור ר
דכתב אביו ראה גם ראה

המקלל

חייב סקילה אם הוא בעדים והתראה אח- האיש
דאחר האיש שקללו ואפילו קללום לאחר מיתת
במה דברים אמורים שקללום בשם מו השמות המי
המיוחדין אבל קללום בכינוי אינו אלא בלאו במי
שמקלל אחר מישא ואחר האיש ואח- האשה שהבו
את אביהם או אמה חייבין מיתה ומיתתו בחזק א
אם הוא בעדים והתראה ודווקא בחייהם אבל לא ל
לאחר מיתת שעשו בהן חבורה אבל לא עשה בהן ח
חבורה אינו אלא בלאו במו שמי שמכח אחר מישא
הבחו על אונן וחרשו נחרג שאי אפשר שיעשה חרש
בלא חבורה שסיפת דם יוצא בפנים באזן ועל זה ג
נתחרש לפיכך היה לאביו קוץ תחוב בבשרו ולא י
ידיאנו ששא יבא לעשות בו חבורה וכן אם הוא מ
מקצו דם או דומא לא יקצו דם לאביו ולא יתחורר ל
לו אבר אח על פי שמבוי' לתפואה ואם עשאו פסור
במה דברים אמורים בשיש שם אחר לעשות אבל אם
אין שם אחר לעשות והוא מצטער זה מקצו וח-ת
במימה שירשוחו לעשות היו אביו ואמו רשעים ג
גמורים ועובר עבירה אפילו נגמר דינו להריגה וי
ויוצאין ליהרג אסור לו לחכות ולקללם אם הבה
אותו או קללו פסור ואם עשו תשובה חרי זה חיי
חייב ונחרג עליהן אח על פי שיוצאין ליהרג במה
דברים אמורים בכנו אבל באחר שבא והבחו וקללו
אחר שנגמר דינו אח על פי שעשה תשובה פסור הר
דואיל והולך למיתה ואם ביושו חייב בקצס המבי
עבר אביו א-אמו עבירה שלוקין עליה והיה הבן ש

אביו
או א
אמו

וחרת קימה שיש בחידור אין בעלי אומנות ח
חייבין לעמוד ממלאכתן בפני תלמיד חכם ואם ח
הוא עוסק בטלאת אחרים ורוצה להחמיר על עצ
עצמו ולעמוד מפניו אינו רשאי אין ראוי לחכם שי
שיטריח על הציבור לכוון לעבור לפניו בדי שיע
שיעמוד מפניו אלא ילך בדרך קצרה כדי שלא ירבו
לעמוד ואם יכול להקית הדרך כדי שלא יעכיר לפ
לפניהם זכות הוא לו ואפילו זקני גוים מצוה לח
להרים לקום קצת מפניהם ולסומכן בידו לשה
ח'מ'ם מי שהוא זקן מופלג בזקנה אה על פישא
שאותו חכם עומד לפניו ואפילו חכם שהוא ילד ע
עומד בפני הזקן המופלג בזקנה ואינו חייב לעמ
לעמוד כדי ק'מתו אלא כדי להודו ואפילו זקן גוי
מהרין אותו בדברים ונותנין לו יד לסומכו ע"כ
ואינו יודע למה כתב שאינו חייב לקום מפני הזקן
בדי קומתו והאמת קרא לפי זקן וחכם וכמו
שצריך לקום מפני חכם מלא קומתו בדי צריך מפ
מפני הזקן ואיפשר שלא אמר שאין צריך לעמוד ל
לפני הזקן מלא קומתו אלא ילך חכם שבין שצרי
שצריבין לנהוג ג' ג' בביר אין לו להחבזות לקום
מפני הזקן אלא יעשה לו הידור אבל כל אדם צריך
לקום מפני הזקן מלא קומתו והכי מסתבר צמי בש
בשני חכמים או בשני זקנים שאין אחר צריך לקום
מפני חברו אלא יעשה לו הידור הרהר חכם עו
עובר בהנהגת הרבים אינו עומד מלפניו עד שיגיע ל
לת ד ארבע אמותיו ובין שעובר מלפניו יושב
ומיירי בשאינו רבן או רבו שאינו מובהק אבל בד
ברבי מובהק עומד מלפניו מלא עיניו ואינו יושב
עד שיתבסס מעיניו או עד שישיב במקומו כדפריש
לעיל ואפילו אם הוא עוסק בתורה צריך לעמוד ר
דלית לר' איעזר דאמר אין תלמיד חכם רשאי לעמ
לעמוד לפני רבו בשעת שעוסק בתורה ור' פ"ץ
כתב שאם רוא מופלג בחכמה אפילו אינו רבן דינו
בדי מובהק ובו רבן מובהק ואפילו אינו מופלג ב
בחכמה ואם אין רבן כלל וגם אינו מובהק ומופלג
בחכמה פטור וצוהו ביון שהוא חכם קצת צוהו לע
לעשות לו הידור וח'מ'ם כתב מי שגדול ממנו בח
בחכמה וראוי ללמוד ממנו אפילו לא למדו בלום
אין צריך לקום מפניו אבל צריך לעשות לו הידור
ומי שהוא הסיר ובעל מעשים הכל צריבין לעמוד מ
מפניו אפילו הגדולים ממנו בחכמה הרבה וראה
אב ב' עומד מלפניו משיראנו מרחיק מלא עיניו
עד שיעבור מלפניו ארבע אמות וראה את הגשיא עו
עומד מלפניו מלא עיניו ואינו יושב עד שישיב במק
במקומו או עד שיתבסס מעיניו וכולם שמחלו על
בבדום בבדום מחול אלא שאפילו חבי מצוה לבבד
ולקום מפניהם קצת וכשיושבין שורות שורות בב
בבית המדרש צוהגין עמהן בזה חסד בשהגשיא גב
צבנס עומדיו כל העם ואינו יושבין עד שיאמר לחם
שבו כשאב ב' צבנס עושין לו שורות עומדיו מבאד
ומבאן עד שצבנס ויושב במקומו ושאר העם יושבין
במקומן חכם שצבנס כל שיגיע לו בארבע אמותיו
עומד מלפניו אחר עומד ואחר יושב עד שצבנס במ
במקומו בגי חכמים ותלמידי חכמי בזמן שתרבים

צריבין לחז מפסיעיו על ראשי העם וצבנסין למק
למקומן ואין שבו לתלמיד חכם שיבנס באח'ונה
יצא לצורך צבנס וחוזר למקומו ורוקא שיצא לצו
לצורך קטנים אבל יצא לצורך גדולים לא יחזור ש
שחיה לו לברוק עצמו תחלה בגי חכמים שחיו אב
אבותיהן מצינו פרנסין על הציבור בזמן שיש בהן
דעת לשמוע צבנסין ויושבין לפני אביהן והופכין
את פניהן בגר אביהן ואם אין בהן דעת לשמוע ח
חופכין את פניהם בלפי העם היו ביחד חכם שמ
שמופלג בחכמה והוא בחור וזקן שמופלג בזקנה
והוא חכם קצת אבל לא בחור בשיבה של ריו או
של תורה הולכין אחר החכמה להושיב החכם וכת
ובחור בראש ולרבר תחילה ובצניכח של משתה או
של גישואין הולכין אחר הזקנה להושיבו בראש וא
ואם החכם מופלג בחכמה וחזקן אינו מופלג בזקנ
בכל מקום הולכין אחר החכמה ואם הזקן מופלג
בזקנה וחכם אינו מופלג בחכמה בכל מקום חר
הולכין אחר הזקנה והוא שיהא זקן חכם קצת אפי
אם הבחור חכם ממנו ואם אין שום אחר מחז מוס
מופלג לא זה בחכמה ולא זה בזקנה הזקן קודם
בכל מקום

מצות עשה רמה

על כל אחר מישר שילמוד לבנו שנאמר ולמדתם או
אותם את בניכם וכל המלמד לבנו תורה באלו קב
קבלה מהר סיני ואינו חייב ללמוד לבתו דרשינן
לבניכם ולא לבנותיכם ואשה אינה חייבת ללמד ל
לבנה לא למדרי אביו חייב ללמד לעצמו הוא היה
צריך ללמוד ויש לרבו ללמוד ואין יוד משגת להס
להספיק לשניהם אם שניהן שוין הוא קודם לבנו
ואם בנו צבין ומשכיל מה שילמוד ויהי ממנו בנו ק
קודמו ואח על פי שבני קודם לא יבטל הוא שבנס
שמצוה עליו ללמד לבנו בדי הוא מצוה ללמוד לעצ
לעצמו בשם שמצוה ללמד לבנו בדי מצוה ללמד לבנ
בנו שנאמר והודעתם לבגיד ולבני בגיד ולא לבנ ב
בנו לבד אלא מצוה על כל חכם מישר ללמד לתלמ
לתלמידים שהם הם ג' קראין בניס אלא שמצוה לחק
לחקרים בנו לבן בנו רבן בגיד לבן חבד וחייב לשב
לשכור מלמד לבנו ללמוד אבל אינו חייב ללמד לב
לבד חבדו אלא בחגם ומצינו מתחיל ללמד לבנו
משיתחיל לרבר מתחיל ללמוד תורה צוה לבנו מסח
מודשה קהילת יעקב ופסיק ראשון מפרשה ראשונה
שמגישר ואח בדי מלמד מעט מעט מהפסוקים
עד שיהא בבד ששה או בנו שבעה ואז מוליכו אצל
מלמד התינוקות היח מנהג בעיר שלוקח מלמד חת
דתינוקות שבר גותן לו שבר וחייב ללמדו בשכר
עד שיקרא תורה שבכתב בולה ואינו חייב ללמוד ב
בשכר מצוה ותלמוד וכתב הרמ"ה הגי מיליו ולא א
איפשר ליה דהיקא ליה שעתא אבל אם איפשר ליה
חייב לאגמוריה משנה ותלמוד חלכית ואגדות
מושיבין מלמדי תינוקות בכל עיר ועיר ובל עיר ש
שאין בה מלמד מחדמינן אנשי חעיר עד שיושיבו מ

תלמיד

חכמי
אין יו
יוצאין

בהא כבודו מרובה מכל שמים וא"ל ה' אלהינו
ברב אלפס ולא הביא רביו אבהו וסביהא ליה לב
לרב אלפס והלכה כר' אעזר שלא נתן קצבה לדבר
ואם ר' עקיבא חשוד מוראס למורא חמקום ורדיו
את י' אהיר תירא לרבנות תלמידיו חכמים ואם אדם
מקבל שכינה כמה פעמים ביום צריך לעמוד באימ
דמורא כל מלאכות שהעבר עושה לרבו תלמיד עו
עושה לרבו ואם הוא במקום שאין מכירין ואין ל
לו תפילין בראשו וחושש שמא יאמר עליו שהוא
עבר אינו גועל לו מצעל ולא ח' צ' וכל חמוצע תל
תלמידו מלשמשו מונע ממנו חסד ופורק ממנו יר
יראת שמים וכל תלמיד עשוק מכל דבר מכבוד ר
דבו גורם לשכינה שנחתל מישל אין חולקין בכבוד
לתלמיד לפני רבו אלא אם כן רבו חולק לו כבוד
דאח רבו עובר על רביו תורה אומר לו למרתנו רבי
בד ובר ולא יאמר רבו שלא שמע מרבו עד שיזכיר
שם אומרו וכשימות רבו יש אומ' שקורע כל בגדיו
עד שמגלה את לבו ואינו נאחה לעולם והרמב"ם
ברב שאינו קורע אלא ספח ונזהג עליו כל דין אבי
אבילות מקצת יום אחר וכן הוא מסק' א"ל הראש
ז'ל וככל אלו הדברים שצריך לבכר בהם את רבו ל
לא אמרו אלא ברבו מובהק רוב חכמתו אם מקרא
מקרא אם שנה מסנה ואם תלמוד תלמוד אבל א
אם לא למד רוב חכמתו ממנו הרי זה כתלמיד חבר
דאינו חייב לבכרו בכל אלו הדברים אבל עומד מל
מלפניו משיגי' לארב נאגותיו וקורע עליו ואינו
מאחה לעולם כמו על רבו מובהק ואפילו לא למד
ממנו אלא דבר אחר בין קטן בין גדול כל התלמיד ח
חכם שיעזותו מבוזת אין מרבה בפניו מי שגדול ח
הימנו בחכמה אה על פי שלא למד ממנו בלום
הרב המובהק שרצה לטחיל על בכורו ככל הרברים
האלו או באח' מהם לכל תלמידיו או לאחר מהם ח
הרשות בירו ואח על פי שמחל הרב מצוה על התל
התלמיד להרד' בשם שהתלמידים חייבין בבכורו
הרב כד הרב צריך לבכר תלמידיו ולקרבו שבר א
אמרו חכמים יחי בכור תלמידך חביב עליך בשלך
וצריך אדם לזהר בתלמידיו ולאחבו שהם הבנים ח
המהגים בעולם הזה ובעולם הבא התלמידים
מוסיפין חכמת הרב ומרחיבין את לבו אמרו חכמי
חכמים הרבה למיתו מרבתי ומחבירי ביותר ומה
ומתלמידיו יותר מכולם ששם שעץ קטן מלוקח ח
הגדול כד תלמיד קטן מחרד הגדול הרב בשאילותי
שיצא ממנו חכמה מפוארה אבירת אביו ואבירת
רבו המובהק לפניו להשיב נושיו של רבו קודם לש
לשל אביו היו שניהו גושאין משאוי מניח של רבו ו
דאחר כד מניח של אביו היו שניהם שבוים פד
פורה את רבו ואחר כד פורה את אביו ואם היה אב
אביו חכם פורה את אביו תחלה כן כתב הרמב"ם וב
דבו אם היה אביו חכם אה על פי שאינו שקול כנגד
רבו משיב אבירתו ואחר כד אבירת רבו וא"ל הראש
ז'ל כתב דליגנין לפרותו לפרק משאו אביו אם הד
הוא חכם קודם אפילו שקדל ברבו אבל לענין ח
השבת א ירתו אינו קודם אלא אם כן הוא שקול בר
ברבו אבירתו קודמת לשל אביו או של רבו

מפני

שיבה תקום
והדרת פני
וקד שמצות

עשה לקים מפני כל חכם אפי' אינו זקן אלא יניק
וחכים אפילו אינו רבו וכן מפני שיבה שהוא מופ
מופלג בזקנה והיינו כן שבעים מצוה לקום מפניו
ומאימתי חייב לקום מפניהם משיגיע לתור ארבע
אמיתיו עד שיעכרו מבגד פניו ורכוב חשוב כמה
במהלך ואסור להעצים עיניו ממנו קודם שיגיע ל
לתור ארבע אמותיו כד שלא יצטרך לקום מפניו
בשיגיע לתור ארבע אמותיו אין עומדין מפניהם ל
לא בבית הבטא ולא בבית המרחץ ובתיבת תקום וח

צריך ורעתי קצרה ולא יחא התלמיד כוש מהביר
שלמדו בפנים ראשונה או שנייה והוא לא למד אפי
אחר במה פנים שם נתייש מירב זה נמצא נכב
צננס ויצא לבית המדרש והוא לא למד בלום לפיכך
אמר חכמים הראשונים לא הביישן לומר ולא הק
הקטן מלמד בעת רבים אחרים שלא הבינו ח
התלמידים הרבה משני עומקו או מפני רעתו שהיא
קצרה אבל אם גיבר לרב שהן מתדלגין ברבי תול
ומתקפז עליון לפיכך לא הבינו חייב לרגזו עלי
עיתו ולתבלימן ברבים כדי לחרוץ ובעניין זה
אמרו חכמים זרע מרח בתלמידים לפיכך אין רא
דאוי לרב לחזק קלות ראש בפני התלמידים ולא ל
לשחק בפניהם ולא לאכול ולשתות עמהם ברי ש
שתהא איתו מוטלת עליהם וילמדו עמו מהרה
אין שאלין את הרב בשיכנס לבית המדרש מיר ער
שתתישב ועתו עליו ואין התלמיד שואל בשיכנס
ער שישב וינחה ואין שואלין שנים באתר ואין שוא
שואלין את הרב מעניין אחר אלא מאותו עניין שה
שם עוסק בו ברי שלא יתכייש ויש לרב להסעות
את התלמידים בשאלותיו ובמעשים שעושה בפניה
בדי לחרוץ וברי שירע אם זכרים הם מה שלמדם א
או לא ואין צריך לדבר שיש לו רשות לשאל אותם
בניין אחר שאין עוסקין בו בדי לחרוץ אין שואלין
מנומר ואין משיבין מעומד ולא מבכה ולא מרח
מרתוך ולא מתחדי חוסנים ואין שואלין את הרב
אלא בעניין ואין שואלין אלא מיראה ולא ישאל בע
בעניין יותר משלש חלכות שנים שאלו שאל אחר
בעניין ושאל אחר שלא בעניין נזקקין לעניין מע
מנשה ושאני מנשה נזקקין למנשה חלכה ומרדש
נזקקין לחלכה מרדש והנה נזקקין למרדש הנה
נזקקין לחלכה נזקקין ללך וחומר קל וחומר ונזקקין
שה נזקקין ללך וחומר חיו שואלים אחר חכם ו
ואחר תלמיד חכם נזקקין לחכם תלמיד חכם ועם
הארץ נזקקין לתלמיד חכם שניהם חכמים שניהם
תלמידים שניהם עם הארץ שאלו שניהם בשתי חל
חלכות או בשתי שאלות שתי תשובות שתי מעשים
הרשון ביר המתורגמן מעתה אין ישיגים בבית
המדרש וכל המתרגמן בבית המדרש חכמתו נעשית
קרעים קרעים וכן אמר שלמה וקרעים תלביש גומ
ואין משיחין בבית המדרש אלא ברכי תורה אפילו
מי שנתעטש איי ארז לו רמאה בבית המדרש ואין
צריך לומר שאר רברים וקרונות בית המדרש חמורה
מקדושת בית חכמסת

פ-ק
שלישי להרמב"ם בשלשה בתרי
צבזרו ישי בכתר תורה ובתר
בחוזה ובתר מלכות בתר כח
צחונה צבזכו אחיך שנאמר וחיתה לו ולזרעו אחר
אחרי ברית כחונת עולם בתר מלכות זכה בו דור
שנאמר וזרעו לעולם יחיה וזכאו בשעשגרי בתר
תורה חרי מונח ועומד ומוכן לכל שנאמר ומורשת
קחילת יעקב כל מי שידע יבא ויסול שמה תאמר
שאתי הכתרים גרולים מבתר תורה חרי א אימר
מי מלביש ימלכו הא למדת שבת תורה גרול מבת

סעמים עב בתכ הרמב"ם זל אשח שלמדח תורה יש
להשכר אבל לא בשכר האיש מפני שאינה מצוה וע
ועושה וכל העושה רבר שאינה מצוה עליו אין שכר
בשכר המצוה ועושה ואח על פי שיש לה שכר צווח
חכמים שלא ילמד אדם את בתו תורה מפני שרוב
גשים אין רעתו מכוננת להתלמד מוציאין דברי תו
תורה לרברי הבאי לפי עניות דעתם אמרו חכמי
בל המלמד לבתו תורה באלו מלמדה תפלות במה
דברים אמורים בתורה שכתב אבל בתורה שעל פ
מה לא ילמדו אותה בתחילה ואם מלמדה אינו כנ
במלמדה תפלות

פרק
דביעי מהלכות תלמוד תורה
להרמב"ם אין מלמדין דבריה
תורה אלא לתלמיד הגון נאח
במעשיו או לתם אבל היה הולך ברר לא טובח מ
מחזירין אותו למוטב ומנחגיגין אותו ברר ישרה ו
ובורקין אותו ואחר כך מכניסין אותו לבית המדרש
ומלמדין אותו אמרו חכמים כל השונה לתלמיד ש
שאינו הגון באילו זרע אבז למרקוליס שנאמר כז
בצרור אכן במרגמה כך גותו לבסיל ככור ואין בב
בכור אלא תורה שנאמר בכור חכמים ינחלו וכן ה
הרב שאינו הולך ברר טובח אהעל פי שחכם גד
גדול הוא וכל חכם צריבין לו איז לעירין ממנו ע
ער שיחזור למוטב שנאמר בי שכתו בהן ישמרודע
דעת ותורה יבקשו מפיחו בי מלאר י צבאות הוא
אמר חכמים אם רומה הרב למלאר י יבקשו תיר
מפיהו כיצור מלמדין הרב יושב במדרש כראש ותל
ותלמידים לפניו מוקפין בעטרה ברי שיהיו כולם
דואים את הרב ושומעין רבריו ולא ישב הרב על ח
הבסא ותלמידיו על הקרקע אלא או הכל אל הארץ
או הכל על הבסאות ובראשית היה יושב והתלמ
והתלמידים עומדים ומקורם חורבן בית שיני צח
צחנו הכל ללמד לתלמידים והם יושבין ואם היה ח
הרב מלמד מפיו לתלמידים מלמד ואם מלמד עלי
ידי תורגמן המתרגם עומד בינו ובין התלמידים
והרב אומר למתרגם והמתרגם הוא שואל לרב ומ
ומשמיע לתלמידים וכשהן שואלין שואלין למתרג
והמתרגם הוא שואל לרב והרב משיב למתרגם וח
והמתרגם משיב לשואל ולא יגביה הרב קולו יותר
מקול המתרגם ולא יגביה המתרגם קולו בעת ש
שואל הרב יותר מקול הרב אין המתורגמן רשאי ל
לא לפתח ולא להוסיף ולא לשנות אלא אם כן היה
המתורגמן אכיד של חכם או רבו אמר הרב לתורג
לתורגמן כך אמר לו רבי או כך אמר אבא מורי ב
בשאומו המתורגמן לעם אימרו בשם חכם ומזכיר
שמו של אבי חכם או רבו ואמר כה אמר רבנא מלך
פליגי אהעל פי שלא הזכיר הרב שמו שאסורה לך
לקרות לאביו או לרבו בשמו הרב שלומד ולא ח
הבינו התלמידים לא יבעז עליהם מרגז אלא שר
סונה וחוזר הרב אפילו במה פעמים עד שיבינו ע
עימך החלבה וכן לא יאמר התלמיד הבנתי והוא ל
לא הבינו אלא שואל וחוזר במה פעמים ואם בעס
עליו רבו ורגז יאמר לו רבי תורה היא וללמד אני צ

מלמדי תינוקות דאם לא הושיבו מחויבין העיר ש
 שאין העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות
 של בית דבן מבניסין התינוקות לחתלמר בכונש
 ששהיבנו שבעה ובל אחת כפי בחור ובפחות מכאן
 אין מבניסין איתר ואפילו תינוק שאינו מבין לקר
 לקרות לא יסלקוהו משם אלא ישב עם האחרים א
 אולי יבין והממלך יבה איתר להטיל עליהם אימ
 ולא יבה אותם מבית אויב מיסר אבדו לפיכך לא יב
 יבה אותם לא בשוטים ולא במקל אלא ברצועה קט
 קטנה ויושב ומלמדם כל היום וקצה מהלילה ברי
 לחנכם ללמדם ביום ובלילה ולא יבטלו התינוק
 כלל חוץ מערבי שבתות וערבי ימים טובים בסות
 היום ואין מבטלין התינוקות אפילו לבנין בית ה
 המקדש אף יסורין לתינוקות בתחילה בשבת מה
 שלא למדו משום טורח שבת אבל מה שקראו כבר פ
 פעם אחת שיצו אותו להם בשבת חמשה ועשרים
 תינוקות צריכין למלמד אחד כתב הרמב"ם היו יו
 יותר על חמשה ועשרים ער ארבעים מושיבין אחד
 לשיעור בלימודם חיד יותר על ארבעים מעמידין ש
 שנים ואף הראשון כל כתב שער ארבעים יספיק גם
 במלמד אחד בלא שום סיוע ומא"בעים ער חמשי
 מוש בין אותו לסייע דבשהם רמזים מושיבין להם
 שנים עיר שיש בה חמשה ועשרים תינוקות שצריכין
 להשכיר להם מלמד ויש עיר אחת אצלה שיש לה ש
 שני מלמדים **שיש להם חמשים** תינוקות אין בני ה
 העיר שיש בה **חמשה** ועשרים יכולין לומר גשלהם ל
 לעיר אחת ונחלקם לפני אותם שני המלמדים וח
 והרי מספיקין לבניהם אלא צריכין לשכור להם מל
 מלמד בעירם אבל כהן בעיר אחת מכית הכנסת ל
 לבית הכנסת אחת מוליכין אותם והוא שלא יהא
 צהר מכסיף ביניהם שיהיו צריכין בניהם לא
 יעבירוהו עליו משום סכנה אבל אם יש עליו גשר ח
 חוץ יכול להעבירם עליו לשה הרמב"ם מוליכין ח
 הקטן ממלמד למד אחד שהוא מחיר ממנו ביד
 במקרא בין ברוקדוק בגנה דברים אמורים בשחיר
 סניהם בעיר אחת ואין צהר מכסיף ביניהם אבל
 מעיר לעיר או מעיר הגהר לצד באותה העיר אין מ
 מוליכין אותו אלא אם כן היה ע"ה גשר בגיון בריא
 שאינו ראוי ליפול מהרה מ"מ התינוקות שהניח
 התינוקות יוצא או שעושה מלאכה אחת עמהם
 או שמתרשל בתלמודו הרי זה בכלל ארור עושה מל
 מלאכה א' ברמית **לפיכך אין ראוי להושיב מלמד א**
 אלא בעל יראה מהיר לקרוא ולקדוק ואם יש באז
 מלמד שלומד לתינוקות ובא אחד טוב ממנו מסל
 מסלקין הראשון מפני השני ואם יש בא שנים הא
 האחד קורא הרבה ואיך מרדוק עמהם להבינם על
 גבן והאחר אינו קורא כל כך אלא שמרדוק עמו
 עמהם להבינם לרדחין אותו שמרדוק יותר מי
 שאין לו אשה לא ילמד תינוקות מפני שאמותיהן מ
 מביאין בניהם ואשה לא תלמד תינוקות מפני אב
 אביהם שמביאין בניהם אחד מבני חצר או מבני מ
 מבין שניקש לעשות מלמד תינוקות אין שבינויב
 יכולין לטחית בידו וכי מלמד תינוקות שבא חבירו
 ופתח בית ללמד תינוקות בצרו ברי שיבואו לו תי

תינוקות אחרים או ברי שיבאו התינוקות שאצל זה
 לזה אין יכול למחות בידו שנאמר **א' חפץ למען צד**
צדקו יגדיל תורה ויארור

בל אחר מישר חייב בת
 בתלמוד תורה בין
 עני בין עשיר בין ש

שלם בגופו בין בעל יסורין בין בחור בין אם הוא ז
 זקן גדול אפילו עני המחזר על הפתחים אפילו בע
 בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תור
 ביום ובלילה שנאמר והיה כי ידמם ולילה ומיה
 אי איפשר לו ללמוד מפני שאינו יודע כלל ללמוד או
 מפני טרדת הזמן יספיק לאחרים הלומדים ותח
 ותחשב לו באלו הוא לומד בעצמו כמו שדרשו חבמ
 בפסוק שמח זבולך בצאתך ויששכר באחליך
 לעילם ולמור ארם תורה ואחר כך ישא אשה שאם
 צווא אשה אין רעת פגויה לו ללמוד ואם אי איפשר
 לו בלא אשה שיעיר מתזכר עליו ישא אשה תחלה
 ובתב א' הראשון ללמוד אמוראי שאם אי איפשר
 לו ללמוד אם ישא אשה ולמד ואחר כך ישא אשה וק
 דקצבה לאותו לימוד לא ירענא לא יתכן לבטל מפ
 מצויה ורביה כל ימיו לא מצויה זה אלא בכונש עזאי
 שחשקה גפשו בתורה ער אמר חייב ללמוד ער יום
 מותו שנאמר ופן יסורו מלכבד כל ימי חייו וכל
 זמן שלא יעסוק בתורה הוא סיבה וחייב לשלש לימ
 לימודן שלוש בתורה שלוש במשנה ושליש בתלמוד
 פי' תורה שכתב במד תורה נביאים וכתובים
 משנה הוא תורה שבעל פה ופירוש התורה שכתב
 הוא בכלל זה ותלמוד הוא שיבין וישביל אחרית דב
 דבר מראשיתו ויוציא דבר מתוך דבר וירמה דבר לר
 לרבר דירין בגזות שרתורה נדרשת בהן ער שירע
 היאר עיקר המצות והיא יוצא האיסור והמותר וכן
 ויוציא בזה ברבים שלמד מפי השמועה ביצר היה
 בעל אומנות ועוסק במלכתו שלשה שעות ביום
 דבתשעה שעות בתורה קרא שלשה מהן תורה שבב
 שכתב ובשלשה תורה שבעל פה ובשלשה יבין דב
 דבר מתוך יב' וכתב הרמב"ם כמה דברים אמורים
 בתחלת לימודו של אדם אבל בשינויך בחכמה ולא
 יחא צריך לא ללמוד תורה שכתב ולא לעסוק תמי
 תמיד בתורה שבעל פה יקרא בעיתים מזומנים ת
 תורה שכתב וברבי השמועה ברי' שלא יושב דבר מ
 מרביו ויגיו תורה ופנה כל ימיו לתלמוד בלבד ל
 לפי רוחו לבד וישוד דעתו דר' פי' שאנו סומכין א
 אהא דאיתא בסנהדרין תלמוד בבלי כלול במקרא ו
 דבמשנה ובתלמוד ובו אנו יוצאין ידי חובותינו
 מקדים שנהגו ללמוד תורה שכתב בשבד אבל תור
 שבעל פה אסור ללמוד בשבד לא מצאמי שילמדנו ב
 בחנם ילמוד בשבד ואח על פי שהוצרך ללמוד ב
 בשבד לא יאמר בשם שלמתי בשבד בר אלמוד בשבד
 אלא ילמד לאחרים כחנם וכתב א' הראשון ל
 דמה שנהגו הידיעה ללמד הכל בשבד אם אין לו במ
 במה להתפרנס שרי ואפילו ושל לו אם הוא שבר בטל
 דמיכח שמניח כל עסקיו ומשא שרי וללמוד לקט
 לקטנים שרי משום שבר שימוד ושבר פיסוק טעמ

אחד ש' מלאה הארץ ולעולם אין אדם מענין מן הצד
הצדקה ולא דבר ולא היזק מתגולל על ידו שנאמר
והיה מעשה הצדקה שלום וכל המרחם על עניים
הקדוש ברור היא מרחם עליו ויש לאדם ליתן אל ל
לבן שמבקש בכל שעה מה' שיזמין לו פדיון במו
שמבקש מה' שיזמין לו פדיון במו שמבקש שיסמך
שועתו בן צורך שישמע שועת העניים ואח"כ זאת
שח' קרוב לשמוע צעקת עניים שנאמר שדעת עב
עניים אתה תשמע לפיכך יש לו ליוזר מזעקת וגם
בי ברית בדותה לחם והיה בי יצחק אלי ושמעתי ב
בי חנוני אני גם יתן אל לבו כי הוא גלגל החזור בע
בעולם וסוף האדם לכא לדי מירח זו ואם לא הוא
ובא בנו אי בן בנו ואל יעלה בלבו עיפה לומר איך
אחסר ממנו ליתנו לעניים כי יש לו לדעת שאין ח
הממון שלו אלא הפיקדון לעשות בו רצון הנפטר
וזה רצונו שיחלק לעניים ממנו וזה החלק השם
שהיה לו ממנו ברכתיב וחלל לפגיר צדק ועד
בי הדבר ברוך ומנוסה בי בשביל הצדקה שנותן לא
יוסר לו אלא ארבה תוסית לו עושר וכבוד ברכתי
מהחל חתומה לבא לבית י' אכול ושבע וחותר ע
ער לרוב בי י' בדר את עמו ובתיב הביאו את חמץ
המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתו ובחגוגי
צא בזאת אמר י' צבאות אם לא אפתח לכם ארובות
השמים והריקיתי עליכם ברכה ערבלי דיי ואמרת
חכמים בכל דבר אסור לצאת את י' חוץ מדבר זה
ברכתיב ובחגוגי צא בזאת ועד כי היא דוחה את חל
הגזירות הקשות וברעב תציל ממות כאשר אירע ל
לצרפית בשביל בר הקמח שנתנה לאיחור ומגיעתה
תרחיק הקרובים לשכינה ממנה ומו התורה כאשר
אירע לעמון ומואב שהיו קרובים אליה ונתרחקו
על אשד לא קדמו אותה בלחם ובמים ומקרבת הר
הרחוקים לחסות תחת כנפי השכינה כאשר אירע ל
ליתר על אמרו קראו לו ויאכל לחם על בן צורך א
אדם ליוזר מאר מאר לתנה בראוי והגני מבאר כל
עניינה כפי שמצאתי בתוב על שם הר סעריה ומ"ב
ומדברי הרמב"ם עם קצת שאר דיעות ואבאר תחלה
מי החייב בה וכמה חייב ליתן וכיצד יתן אותה וב
וכמה ראוי ליתן לכל אחר ולמי יתן אותה ואיזה ק
קורם ומי ראוי לקבלה וממי והיאר גמילות ומה
דמתחלקת והגדלותה ושינויה קורם שתבא לידי גב
גבאי ואחריבן.

כל

רמח

אדם חייב ליתן צדקה אפילו עני המתפרנס מן הצדקה

הצדקה חייב ליתנו מה שיתנו לו ומי שאינו רוצה
ליתן או נותן פחות משראו לו ליתן כ' כופין או
אותו עד שיתן מה שאמרוהו ליתן ויורדיו לגכסיו
ולדוקחין ממנו מה שראוי ומשכנין עליה אפילו
בערבי שבתות יתמין איז פוסקין עליה צדקה א
אפילו לפירון שבוין אפילו יש לחם ממוז הרבה
ואם פוסקין עליה לבדור כרי שיצא לחם שם שפיר
דמי גבאי צדקה אין מקבלין מן הנשים ומן העבד
אלא דבר מועט אבל לא דבר גדול שחזקתו גדול או

גבוי משל אחרים ובמה הוא דבר מועט הכל לפי
עושר הבעלים ועניותו ובתב לא הראש ז' בתשובה
במה דברים אמורים בסתמא דאמריין מסתמא איז ח
הבעל מקטיר על זה דבר מועט בזה אבל אם הבעל
מוחה פשיטא שאין לה ליתן בלא ברשותו והמקבל
ממנה חרי זה גזל ואם השכירה מלמד לבנו אם ירע
הבעל ושתק וראי גיחא ליה במה שעשתה אבל אם
מיחא לאלתר אין במעשיה בלום תניא בן שאובל א
אצל אביו ועבד האובל עם רבו נותן פדיון לעני
או לבנו של אוהבו ואינו חושש משום גזל שכן נח
נחגו בעלי בתים אדם שוע שנותן צדקה יותר מח
מחראוי לו או שניצור לעצמו ונותן לגבאי כרי שלא
יתבייש אסור לתובעו ולגבות ממנו צדקה והגבאי
שמבלימו ושואל ממנו עתיד ליתן ממנו שנאמר
ופקדתי על כל לגחציו ואמרו חכמים אלו גבאי צד
צדקה

שיעור

נתינתה אם ירו משגת ית
יתן כפי צורך העניים וא
ואם אין ירו משגת לבל צ

צורך העניים יתן כפי השגת ירו ובמה הוא יתן
ער חומש גכסיו מצוה מן המובחר וא"ר מעשרה
מירח בינונית פחות מכאן עין רעה וקאמר בירוש
בירושלמי שנה ראשונה חומש מהקדן מכאן יא"ל
חומש מהירוח/בבל שנה לעולם לא ימנע אדם עצמ
עצמו פחות משלישית השקל לשנה והיא שתות א
אוקיא של בסח ואם נתן פחות מזה לא קיים מצוה
צדקה כלל וכאשר יתננה יתן אותם בכסר פנים י
יפות בשמחה ובסוב לבב ומתאוונ עם העני בצער
ומדבר לו דברי תחומין ונחמיות ואם נתנם בפני
דעומות ורעות מפסיד את זכותו שאל לו העני וא
ואין לו מה יתן לו לא ינע"ב ויגביה עליו קולו א
אלא יפייסנו ברכים ויראה לו לבד הטוב שצדק
ליתן לו אלא שאין ירו משגת ואם אין בירו ליתן לו
ויכול לעשות לאחרים שיתנו לו שכר גדול כשכר ח
הנותן ויתננה לו בסתר כרי שלא יתבייש ואם א
אי אפשר להגיע לו בירו בעניו שלא ידע ממיקבלה
אין טוב ממנו ובת הרמב"ם בגמ' שנתנה מעלות
ז'ל שמנה מעלות יש בצדקה זו למעלה מזו מעלה
הגדולה שאין למעלה ממנה זה המחזיק ביד ישראל
חמר ונותן לו המתנה או הלואה אי עושה שותפות
או ממציא לו מלאכה כדי לחזק את ירו שלא יצטרך
לבריות ולא ישאל ועל זה נאמר והחזקת ברגד ותן
ותושב וחי עמר פחות מזה הגיתו צדקה לעני ולא
ידע למי יתן ולא ידע העני ממי מקבל שהרי זו מצ
מצוה לשמה בגזל לשבת חשאים שהיתה במקדש ש
שהיו החסידים נותנים בה בחשאי והעניים בגי סד
סובים מתפרנסין ממנו בחשאי וקרוב לזה הנותן
לקופה של צדקה ולא יתן אדם לקופה אלא
אם כן יודע שהממונה עליה נאמן חכם ויודע לגח
לגחוג בה בשורה פחות מזה שיודע הגיתו למי נות
נותן ולא ידע העני ממי לוקח בגזל גדולים החכמי
שהיו חולקין בסתר ומשליכין המעות בפתחי העני
העניים ונזהר ראוי לעשות ומעלה טובה היא אם א

מכתר כחוצה ובתך מלכות אצרו חכמים ממורח
תלמיד חכם קודם לבחן עם הארץ שנאמר יקרה ח
היא מטיגים יקרה היא מבחן גדול שנבנס לפניו ול
ולפנים אין לו מצות בכל המצות כולן שחיא שקר
שקולה כנגד תלמוד תורה אלא תלמוד תורה כנגד
כל המצות כולן שהתלמוד מביא לידי מעשה לפיכך
התלמוד קודם למעשה בכל מקום חייח לפיכך עש
עשיית מצוה ותלמוד תורה אם איפשר למצוה להע
לחגשות על ידי אחרים לא יפסוק תלמודו דאם ל
לאו יעשה המצוה ויחזור לתורתו תחילת דיונו של
אדם אינו גידול אלא על התלמוד ואחר כך על שאר
מעשיו לפיכך אמר חכמים לעולם יעסוק אדם ב
בתורה אפילו שלא לשמה שמתור שלא לשמה בא
לשמה מי שנשא לבד לקיים מצוה זו בדאורייתא
ולא היות מוכתר בכתרה של תורה לא יסיח דעתו לר
לרברים אחרים ולא ישים על לבו שיקצה תורה עם
העושר והכבוד באחר יבר היא דרכה של תורה פת
במלח תאכל ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה דבת
דבתור תהיה עמל ולא עליו חמלאבה לממור ולא
אתה בן חורין ליבסל אבל אם הרבית תורה הרבית
שכר וחשבון לפי הצער שמא האמר אפנה ער שאר
שאקנה ממון ואחיד ואקרא או שאקנה מה שאני צ
צריך ואפנה מעסקי ואחיד ואקרא אם תעלה מ
מחשבה זו עליו איך אתה זוכה לבתרה של תורה ל
לעולם אלא עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי ואל
תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא הפננה בחוב בתור
לא בשמים היא ולא מעבר לים היא לא בשמים לא
בגסי רוח היא מצויה ולא מעבר לים היא ולא במהל
במהלבי למעבר לים לפיכך אמרו חכמים ולא כל ה
המרבח בסחורה מחכים וצור ואמרו הוי מעס עס
עסק ועסוק ברבדי תורה שנמשלו למים שנאמר חרי
בל צמא לבו למים לדמר לר מה מים איך מתבנס
במקום מורדון אלא זוחליו מאיליהו דמתקבצין
אל מקום אשכדון כד רבדי תורה איך צמצאין בגסי
הרוח ולא בלב כל גבה לב אלא בורבא ושפל רוח שמ
שמתאבק בעפר רגלי החכמים ומסיר התאוות מח
מתענוגי חזמו מלבי דעושי מלאכה בכל יום כדי חי
חייך אם לא היה לו מה יאכל ושא יומיו ולילו עוס
עוסק בתורה כל המשים על לבו שיעסוק בתורה ו
לא יעשה מלאכה ויתפרנס מחצוקה חרי זה חילל
את השם ובזה את התורה ובכח מאור חרות וגרם ו
דעה לעצמו וגוסל חייו מן העולם לפי שאסור ליה
ליהנות מרבדי תורה בעולם הזה אמרו חכמים כל
הגהנה מרבדי תורה גוסל חייו מן העולם ועוד צו
צור ואמרו לא תעשה עטרה להתגדל בהם ולא קור
קורדום לאכול מחו ועוד צור ואמרו אהוב את המל
המלאכה ושנא את הרבנות וכל תורה שאין עמה מ
מלאכה סופה בטלח וגוררת עין וסוה אדם זה מל
מלסטס את הבריות מעליה גדולה למי שמתפרנס מ
ממעשה ידיו דמרת חסידים הראשונים היא ובה זוב
זובה לבל בבור וטובה שבעולם הזה ובעולם הבא ש
שנאמר יגיע כפיד כי תאכל אשיר וטיב לך אשיר
בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא שכולו טיב אין
רבדי תורה מתקיימין במי שמתרפה עצמו עליהם

ולא כאלו שלומדין מתוך עיון ומתוך אכילה ושת
ושתיה אלא במי שחמית עצמו עליהו דצער צו
גופו תמיד ולא יתו שינה לעיניו וחזקתו לעפעפי
אמרו חכמים דרר רמו זאת התורה אדם בי ימית ב
באחל אין התורה מתקיימת אלא מי שחמית באהל
החכמה ובר אמר שלמה בחכמתו התרפית ביום צ
ציה צד כחך ועוד אמר את חכמתי עמדה לי חכמ
חכמתי שלמתי באח עמדה לי אמרו חכמים ברית
בריתך שכל היגע בתלמודו בבית חכנסת לא במת
במחרת הוא משבח וכל היגע בתלמודו בציועה מח
מחכים שנאמר זאת צנועים חכמה וכל חמשיע
קולו בשעת תלמודו מתקיים בידו אבל הקורא בל
בלחש במחירה הוא שוכח אז על פי שמצוה ללמוד
ביום ובלילה אין אדם לדמר רוב חכמתו אלא בליל
מי שירצה לזכות בכתר של תורה יזחר בכל ליל
לילותיו ולא יאבר אפילו אחת מחו בשינה באכילה
ושתיה ושיחה וכיוצא בחן אלא ברבדי חכמה ותל
דתלמוד תורה אמרו חכמים אין דינח של תורה אל
אלא בלילה שנאמר קומי רגי בלילה וכל העוסק ב
בתורה בלילה חוס של חסד נמשך עליו ביום שנאמר
יומם יצוה חסדו ובלילה שירה עמי וכל בית שא
שאינו ברבדי תורה נשמעין בו בלילה אש אוכלתו ב
בי רבר ח כזה שלא חשגה על רבדי תורה כל עיקר
וכן כל שאיפשר לו לעסוק ברבדי תורה ואינו עוסק
או שקרא ושנה ופרש לחבלי העולם והגיוח תלמו
תלמודו וזנחו חרי זה בכלל בזה דבר ח אמרו חכ
חכמים כל המבסל תורה מעושר סופו לבטלה מעו
מעוני וכל המקיים את התורה מעוני סופו לקיים
מעושר ועניין זה מפורש בתורה חרי הוא אומרת
תחת אשר לא עבדת את אלהים בשמחה ובטוב לבב
מרגב כל ועבדת את אויבך ואומר למען עגדת לגס
לנסותך ולהטיבך באחריתך

מצות עשה רמי

ליתו צרקה כפי חשגת יר מאר מאר צריך אדם ליוח
יותר מכל המצות עשה כי איפשר שיבא לידי שטיב
דמים שימות חעני המבקש אם לא יתו לו מיר בחח
בההיא עובדא רבו זומא ובמה פעמים נצטוינו כח
בעשה דעור יש לו לא תעשה למעלים עיניו ממנו
שנאמר לא תאמץ את לבך ולא תקפץ את ירך מא
מאחיר האכידן וכל חמיעלים נקרא בלייעל ובאלו
עובר עבודה זרה וכל הזחיר כח מעירה עליו כיח
היא זרע ברך ח רבתיב לעינו אשר יצוה את בניו וא
זאת ביתו אחריו לעשות צרקה ומשפט ואין בסאי
ישא מתבוגז ורת האמת עומרת אלא בצרקה שו
בצרקה תבינני ואין ישראל נגאליו אלא בצרקה שו
ציון במשפט תפירה ושביה בצרקה ואומר שמרומ
משפט ועשו צרקה כי קרובה ישועתי לבא וצוקתי
להגלות וגדלה מכל הקרבנות ואמר ח אעזר
גדול הצרקה מכל הקרבנות וכתוב עשה צרקה ומ
דמשפט גבחר לך מזבח כל חנושה צרקה באלו מל
בלאו לכל העולם חסר שנאמר אוהב צרקה ומשפט

ויבום ויפשיטום ערומים חריו עמהם ביון שיש בו חצלת נפשות קורם

פריז שבויים קורם לפרנס עניים ולבסו רנב

ולצטותן ואין מצוח גדולה בפריז שבויים חלבר לכל דבר מצוח שגבו מעות בשבילן יכולין לשנותן לשוין שבויים ואפילו אם גבו לצורך בנין בית ח חבנסת ואפילו אם קנו העצים והאבנים והקצות לצורך חבנין שאסור למוכרם בשביל מצוח אחרת מותר למוכרם לצורך פריז שבויים אבל אם בנאח גבר לא ימכרו אותה אין פריז שבויים יותר מ מברי רמיה מנני תיקון העולם שלא יהא האויב מוסרין עצמם עליהם לשנותם ואפילו אם קרובו רוצים לפרותו ביותר מברי רמיו אין מניחין אותו אכל אם יכול לפרות את עצמו בכל מי שירצה ובן לאשתו שהיא בנומו ובן לתלמיד חכם או אפילו איז חלמיר חכם ודואין אותו מצליח שאיפשר שיהיה חלמיר חכם יכולין לפרותו בכל מה שיובלו איז מבריחין השבויים ברי שלא יהו האויבים מכוירים עולם עליהם ויוסיפו שמירה על שמירתם מי שמ שגבר עצמו לגוים או שלוח מהם ושבו אותם בחלו בחלואתו מעם ראשונה ושגיה פריז אותו שלישית אין פריז אותו אבל פריז את חבנים לאחר מיתת אביהם ואם בקשו להרגו פריז אותו מיר אפילו א אחר בפח שנים עבר שגשכח הואיל וטבל לשם עבר גבורת וקבל עליו מצות פריז אותו בישראל שגש שגשכח שבוי שגשכח אפילו למצוח אחת כגון ש שאכל צבילות להבעיס וביצא בו אסור לפדותו חריו האשה קורם לאיש ואם נהבעו שניהם לרבי עבירה מקרימין האיש לפי שאין דרכו לבר

מי שיש לו מזון שני סעו שעודות לא יטול מה מחתמחוי ארבע עשר רנב

שעודות לא יטול מהקופה יש לו מאתים זוז אפילו איז גושא ונתן בהן או שיש לו חמשים שגושא ונתן צותן בהן לא יטול מהקופה כלל יש לו מאתים זוז וחסר ריגד אפילו צותנין לו אלה זוז בבת אחת חריז זה יטול יש לו הרבה והוא עליו בחוב או שממוש שממושנן לבתובת אשתו חרי זה יטול יש לו בית וכלי בית הרבה ואין לו מאתים זוז חרי זה יטול ואין צריך למכור כלי ביתו ואפילו הם כלי בסחוב וכלי זהב כפה וברים אמורים בכלי אכילה ושתייה ומצעות וכיוצא בהן אבל יש לו מגורח או שולחו של בסחוב וביצא בהן צריך למכרה ולא יטול מהח מחצוקה והא ואין מחייבין אותו למכור כלי תשפ תשמישו של בסחוב וחוב דווקא כל זמן שאין צריך לי לאסול מהקופה אלא מקבל בסחוב מיחידים ומקדו ומקדוב ויכולין לירד לו ואין צריך למכור כלום אבל אם בא ליטול מהקופה של ערקה לא יתנו לו אלא ימכור כליו ור"ת פי קורם שבא ליטול אם יש לו מלי מסה מחייבין אותו למכורם ברי שלא יצטו

ליטול מהקופה אבל לאחר שיתחיל כבר ליטול גז צורמנו לו כלים אין מחייבין אותו למכור ברי שלא יטול זיא שכל אלו השיעורים לא נאמרו אלא בימי ביניהם שהיה להם קופה ותמחוי והיו מחלקין מ מעשר ענין בכל שנה והיו נוטלין לקט שבחה ופיאח לפיכך שער שמי שיש בו מאתים זוז לא יטול לפי שיכול לעבוד בהן שנה ולשנה הבאה יהיה לו במח שיחיה אכל האירגא שאין כל זה יכול ליטול ער שית שיהיה לו קרן כדי להתפרנס מן הרווח תרע לך שח שחריש חילוק בין אם גושא ונתן שאז אפילו אם יש לו חמשים זוז לא יטול לפי שאיפשר לו להתפרנס מן הרווח אלא הכל לפי הענין ואיפשר ברי ברי ביניהם חיתה ההוצאה מעוטה איפשר להתפרנס ב ברווח של חמשים זוז אבל האירגא אי אפשר והכל לפי המקום והשעה מי שיש לו שרות וברמים דתו הרבה חוץ מבית רירתו ואין לו מעות וכל למיכר אם ממני שרואין אותו שהוא דחיק אין רוצין לקצ לקנות ממנו אין מחייבין אותו למכורם אלא מאב מאכילין אותו מן הצרקה ער שימכור בשוים ויר דיועו הכל שאינו דחיק למכור אבל אם הוזלו כל ח חקרקעות אם של אחרים אפילו אם הוזלו שאינם שוים בחצי רמיהן אם יכול למכורם שיהיו לו מאת מאתים זוז לפי הוזל צריך למכורם לא יטול מהח מחצוקה ואם הוא בימות הגשמים שאין זמן מבי מכירה ואינו מוציא למכור אלא בזול ואם יצחו ער ימות החמה יכול למכורם בשוים אין מחייבין אותו למכור אלא צותנין לו מהצוקה ער שיכול ללג למכורם אפילו בחצי רמיהן והרמ"ב כתב מא מאכילין או ער חצי רמיהן ולא ירחוק עצמו למכור שלא בזמן מכירה יראה מדבריו שמאכילין אותו ער רמי חצי הקרקעות ובאשר כתבתי הוא העיקר בעל הבית ההולך ממקום למקום והמולי מעות בדרך ואין לו מה יאכל מותר לו לקח מן הצרקה ולכשיגיע לביתו אין צריך לשלם רבשעה שלקח היה עני וחזה ליה בעני שהעשיר שאין צריך להחזיר מ מה שלקח עני שגבו לו להשלים לו רי מחסורו וחו וחותרו על מה שצריך רמיתו שלו ואם גבו לעניו סתם והותירו ישמרו לעניים אחרים מותר שבוי ל לאותו שבוי שגבו בשבילו ואם גבו לשבויים סתם וחותרו ישמרו אותם לשבויים אחרים עני שנותן פרנסה לצרקה מקבלין אותו ממנו ואם לא נתן א אין מחייבין אותו ליתן צתנו לו בגדים חרשים ומ מחזיר להם חישנים מקבלין אותו ממנו ואם לא החזירה אין מחייבין אותו ליתן מי שצריך ליטול מ מהצוקה ואינו רוצה ליטול מערימין וצותנין לו ל לשם מתנה דרך כבוד באלו אינו מן הצרקה ואם אינו רוצה צותנין לו לשם הלואה ואם אינו רוצה אומרים לו הבא משכון ברי שלא יתבייש ואין צפי צמריעין ממנו אחר בר כל מי שיש לו ועיניו צוח לא לאכול משלו ומרעיב עצמו אין משגיחין עליו עני חלמיר חכם חייבין לתת לו לפי כבודו ואם אינו רר דוצה לקבל מתעסקים לשחור לו סחירה שקוצין להסחורה בזול וקדוין ממנו סחירה בייקר ברי ש שחצורם בכבוד ואם יורע להתעסק בפ"ק מטיא מ

אין הטענות על הצדקה בהגות כשרה פחות מהח
 שידוע העניינים נוסט ולא ידע הגות למי גות ב
 בנות החכמים שהיו צוררים המעלות נסיוניהן ומש
 ומסליכין אותן לאחוריהן ובאין העניינים ונוסלית
 בדי שלא יהיה להם כושה פחות מזה שיתן לענייני
 ביד קודם שישאל פחות מזה שיתן לו כראוי אחר
 שישאל פחות מזה שיתן פחות מהראוי לו בסבר פס
 פנים יפות פחות מזה שיתן לו בעצב גדולי החכמה
 וזו גותנין פרוסה לעניי קודם כל תפלה שנאמר ואי
 בצדק אחזה פניך

במה

גותנין לעניי די מח
 מחסורו אשר יחסר
 לו כיצראם הואר

דעב וצריך לאפוליאכילהו הוא ערום וצריך לבסוף
 יבסוקו איז לו בלי בית קונה לו בלי בית ואפי' לו
 היה דרכו לרכוש סוס ועכר לרוץ לשגיר בשחיה עש
 עשיר והעני קונין לו סוס לרכוב עליו ועכר לרוץ
 לרוץ לפניו וכן לכל אחר ואחר לפי מה שצריך
 תניא בסיפורי גמחורו אשר יחסר יחסר לו למח ב
 גמחורו בולם ללמדך שחראוי ליתן לו פת גותנין לו
 פת עיסת גותנין לו עיסת מעה מעה חראוי ליתן
 לו פת חמה חמה צונן צונן להאכילו לתור פיו מ
 מאכילו אין לו אשה ובא לישא מטיאז לו אשה זש
 דשוכרין לו בית ומציעין לו מטח וכלי תשמישין
 ואחר כך משיאין לו אשה שבאה לישא משיאין וצו
 דנותנין לה לפחות חמשים זוז של כסה מריצה ואם
 יוכלו על יותר יתנו לה כפי כבודה ובעניי המחרה ע
 על הפתחים בתב הרמבם אין גותנין לו מתנה מד
 מידבה אלא מתנה מועטת ואסור להחזיר העניי
 חשיאל ריקם אפילו אין גותן לו אלא גרוגרות אחת
 שנאמר אל ישוב דר צבלם ולשון אהרן אל ישוב
 גותנין לו מז חקופה מתנה מידבה אלא מתנה מיע
 מועטת משמע ואגב צדקה קאי ומסתמא ברברי
 הרמבם שעל כל אדם קאי דביון שהוא מחזיר אותו
 האחר צריך ליתן לו די מחזור עני העובר ממקל
 למקום אין פוחתין לו מכבר שיש בו שני אוקייאות
 ואם לו גותנין מצע לישו עליה וכסת ליתן תחת מ
 מראשיתיו ושמן וקטנית ואם שבת גותנין לו מ
 מזון שלשה סעודות ושמן וקטנית ורגוויק ואם
 מכירין אותו גותנין לו כפי כבודו ואם ידוע שגת
 ליתן לכל שואל אשריו ואם לאו יקדים למי שראוי
 להקדים באשר יתבאר בעזרת השם

בל

חפוש יריו ליסול
 גותנין לו אפילו גוי
 שפרגסיו עניי גו

גוים עם עניי ישרא משים דרבי שלום בתב הר אל
 אליעזר עני העובר על אחת מכל המצות אינו בכ
 בבלל וחי אחר עמד ואין חייבין ליתן לו צדקה ע
 ער שירעו ששכ בתשובה וכן אם הוא משומר אפילו
 לתיאבון הצות לבניו ולבנותיו הגדולים שאינו
 חייב במזונותיהן כדי ללמד הזכרים תורה ולחנה
 המנות ברר ישרה וגו' הצות מתנות לאביו והן

צדיכין לחך חזק בלל צדקה ולא עוד שצריך לו
 להקדים לאחרים ואפילו אינו בנו ולא אביו אלא
 קרובו צריך להקדימו לכל אדם ועניי ביתו קודם
 קרוביו לעניי עירו ועניי עירו קודמין לעניי עיר א
 אחרת שאלה ראובן היו לו עניינים הרבה קרובים ב
 בעיר ושמעון שבינו לא היה לו וראח דאובן לעשות
 קצבה גדולה לעניי העיר לחלק להם ולמעט קצבת
 העניינים האחרים חבאים מפני שאמר עניי עירו קו
 קורמין ושמעון לא רצה ובת הר יצחק בר מורד
 שאין שומעין לראובן רחא ואמרין ועניי עירו קו
 קורמין רחיינו שלא לשלוח לעיר אחרת אבל הגא
 לעיר לא אמרין עניי עירו קורמין אלא קוד ומעט
 לעניינים שבעיר ויתנו לעניי הגא כפי מה שיוכלו ע
 עב ואינו גראה לו דודאי עניי העיר קורמין

בתב הר סעריא חייב אדם להקדים פרגסתו לכל א
 אדם ואינו חייב לתת צדקה עד שיהיה לו פרגסתו
 שנאמר וחי אחר עמד חייך קורמין לחיי אחר ומ
 דבן אמר הצרפית לא יהו ועשיתי לו ולבני תחלה ל
 לי ואחר כך לבני והורח לה איהו ואמר לה לך ול
 ולבני תעשה באחרונה ואחר שיפרנס גמשו יקדים
 פרגסתו אביו ואמו לפרנסת בניו ואחר כך פרגסתו
 בניו ואם אביו ובנו שבויים ואין לו במה לפרנס
 שניהם יפרה האב ויעזוב הבן ואחר חבנים אחיו
 ואחר אחיו הקרובים ואחר הקרובים אליו שביניו
 ואחר שביניו אנשי העיר ואחר אנשי עירו שבויי
 שאר אצות ומצוה שיהיה בני ביתו עניים ויתן
 דיתומים מושב שיקח מהם להשתמש בהם מהרב
 בעברים ותחשב לו לצדקה וחייב להקדים להאכיל
 לו עב מלבסית הערים שלא ימות הרעב ברעב ומק
 ומקרימין האשה לאיש ביו להאכילה בין לבסותה
 מפני שמתביישת לשאל וכן באו שגירים להשיאטק
 מקרימין אותה להשיאה בתב הרמבם היו לפנינו
 עניים הרבה ואין בהן גנים לפרנס א לבסית או ל
 לפירת כולן מקרימין הבהן ללוי והלוי לישא וח
 דחשדא לחלל והחלל לשתוקי והשתוקי לאסופי
 דחאסופי לעמוד וחממה לגתיו והגתיו לגר והגר
 לעבר משוחרר במה דברים אמורים בזמן שהם שו
 שוין לחבמה אבל אם היה כחו גדול עם הארץ וע
 דממזל חלל תח קודם וכל הקודם בחבמה קודם ל
 לחברו ואם היה אחר מהם רבו או אביו אהעל פי
 שיש בהן שם גדול מהם בחבמה רבו או אביו שחא
 תלמיד חכם קודם לזה שהוא גדול ממנו מי שבא וא
 דאמר הא ילני אין בורקין אחיו אם הוא ומאי
 אלא מאכילין אותו מיר היה ערום ונא ואמר בסוגי
 בירק אחי אם הוא רגאי ואם מכירין אותו מבס
 מיר לפי כבודו תשיבה שאלה לאבי ארונא הראש זל
 ששאלת לציבור שיש להם ליתן לרב או להשליח צי
 ציבור ואין ספק בירם ליתן לשניהם איזה מהם ק
 קודם אם הוא רב מובהק ופקי בתורה בחוראות ו
 דבריניו תלמוד תורה קודם ואם לאו שיתן ציבור
 ערית לחוציא חרבים ירי חובתו ושבתבת שיש אומר
 שיכולין לשנות אפילו מתלמוד תורה לצורך פשיט
 להגמרו בכל שנה לפי שהוא הצלת גפשות שאם ל
 לא יתבשרו עמו יש במה עניים שאין להם ליתן

האמר

סלע זו לצדקה או שאמ
חרי עלי סלע לצדקה וח
דחפרישד ער שלא בא לי

ליר גבאי יחל לשנות ללוותו לצדכו ויפדע אחרת
תחתיו משכא ליר גבאי אסור בין לו בין לגבאי ללו
ללוותו ולפדע אחרת תחתיו אבל יכולין לשנותה
בחדר שגור אותה לצדכו לצדד מצוה אחרת אמר
לא יפדעו אחרת תחתיה ובתבא הראש זל שצדק
שצדקות שנתצדכו לצדד בית הבגסט או לצדד בי
בית עלמין יכולין בני העיר לשנותה לצדד בית ח
המרש או תלמוד תורה אמילו אם הבעלים מעבלי
אבל לא מתלמוד תורה לצדד בית הבגסט בתב חר
מבם רצה הגבאי לצדד חמעות לעשותן ויגדו אינו
רשאי אלא אם כן אין שם עניים לחלק היה לעניים
חנאה בצדד חמעות ביר גבאי בדי לעשות אחרים ו
וליתן חרי הגבאי מותר ללוותם ולפדעם שחצר
אינה בהקדש שאסור ליהנות בו וחור שהתגרר גר א
או מגורח לבית הבגסט אם גשתקע שם בעליה שא
שאינה גקראת על שמו יכולין הציבור לשנותה אם
אפילו לרבר חרשות ואם לא גשתקע שם בעליה מ
בעליה אין יכולין לשנותה לרבר חרשות אבל לרבר
מצוה יכולין לשנותה וחגי מילי בישראל אבל גוי ח
המתגרר כל זמן שלא גשתקע שם בעליה מעליה א
אסור לשנותה אמילו לרבר מצוה בתב הרמבם גוי
שהתגרר לצדד בדק חבית אין מקבלין ממנו לבת
לבתחילה ואם נתנו אין מחזירין אבל לבית הבגס
מקבלין ממנו לבתחילה ואם נתנו אין מחזירין אם
אבל לבית הבגסט מקבלין ממנו לבתחילה והוא שי
שיאמר ברעת ישראל חפשי אותה ואם לא אמר בן
סעוד גציוח שמא בלבו יחשב לפז

הלכות מילה דס

מצות עשה לכל אדם מישראל שימול את בנו וגדולו
היא משאר מצות עשה שיש בה צד ברת וגם גב
גברתו עליה שלשה עשר בריתות בפרשת מילה ולא
צקרא אברהם שלם עד שגימול ובזכותה גברת לו ב
ברית על גתיות הארץ והיא מצלת מדינה של גיו
ציהגם כמו שאמר חכמים שאברהם אבינו יושב בג
בפתח חסד ונתן דא שנתן ללבו של ללבו
כל הגוים ערלים וכל המפר ברית של אברהם שאינו
מל או שגור ערלותו את על מי שיש בירו תורה ומ
זמעים סובים אין לו חלק לעולם הבא וצא דלמך
ממשח רבינו שלא נתלה עליה אמילו שעה אחת שא
שאיחר אותה אלא געש מיר אעפ שהיה בדרך על ב
בן צריך ליזהר בה מאד וגם בי היא ארת ברית חותם
בבשרינו ואינה בשאר כל המצות כמו התפילין והצ
וחציצית שאין קבועין בגוף ובאשר יסורם יסור הא
האית אבל המילה היא ארת חותם בבשרנו ומעירח
בנו שבתר בנו השם מכל העמים ואנחנו עמו וצא
מקיתו אשר לרור ורור אנחנו חייבין לעובר ולש
ולספר תחלתו

לא היה לחם עניים לחלק וצריכי לחלית הפרוטות
או למכור אין מדברין ואין מחליפין לעצמו אלא
לאחרים וכן אם צריכין למכור מה שגבר מחתמחוי
ימכרו לאחרים משום חסד גבאי צדקה חכמים אין
מדקדים אחריהם ומכל מקום בדי שיחיד צדיק מ
מחשם ומישראל טוב לחם שיתנו חסדו

הצדקה

היא כמו

גדר לע

לעבור

עליה משום כל תאחר למיכר האומר חרי עלי סלע
לצדקה או סלע זו לצדקה חייב ליתנו מיר לעניים
ועובר משום כל תאחר אם לא יתנו מיר שחרי עב
עניים מצוין לו בכל שעה ובתב הראש זל רור
דוקא דמפריש צדקה סתם אבל אדם יכול להפריש
פעות לצדקה שיהו מונחים אצלו ליתנם מעט על
יר על יד כמו שיראה לו עב והרמבם בתב אם אין
עניים יפריש ער שימצא עני ואם התנח שלא יתן ע
ער שימצא עני אין צריך להפריש ובן אם התנח בש
בשעת שגור לצדקה או התגרר שיהו הגבאי ורשאי
לשנותה ולצדד אותה בזב חרי אלו מותרין יראה
מדבריו שאין תנאי מועיל אלא בשאין עניים ולא ג
בחירא ועוד מה שצריך תנאי בשאין עניים וחלא א
אין עליו חיוב אלא משום שבכל שעה עניים מצוין
ואב מסיסא שאינו חייב ער שיוצמו לו עניים

המתפייס

בצדקה

חרי זה

במתפייס

בגור כיצד היה סלע של צדקה מונח לסגור ואמר ע
על אחר חרי זה בזה חרי זה בזה צדקה חמפריש
סלע לצדקה ואמר על אחר וזה חרי גם חשני צדקה
אח על מי שלא מירש בתב הרמבם הצדד צדקה וא
דאינו יודע במה צדד פרכח לית ער שיאמר לא לכל
בר גתבוצתי האומר תנו מאתים זוז או ספר תורה
לבית הבגסט יתנו לבית הבגסט שהוא רגיל בה וא
דאם הוא רגיל בשתים יתנו לשתיחן האומר תנו מ
מאתים זוז לעניים יתנו לעניי אותה העיר אמירת
אדם לגבורה במסירתו להחיות למיכר מי שגור
הצדקה אי אפשר לו לחזור בו חמ בלא שאלת אב
אבל אם מתחרס ומציא פתח לגורו יש אומרים ש
שנשאל לחכם ומתידו כל זמן שלא יצא מתחת ידו
דחוי כמו הקדש טענת דקוימא לו שאיצד הקדש
ומיחו אם הוא מקדוש או צדד דבר שאיצד בידו בגור
שיש לו חוב אחר ואמר יהיה להקדש או לצדקה אי
אינו כלום אבל אם אמר חוב שיש לי על מלוצי בש
בשיבא לירי אקדישו או אתגור לצדקה חייב להש
לחשלים דבריו להקדישו וליתנו בשיבא לירי ואמל
האומר חוב שיש לי ביד מלוצי יהיה לצדקה אם אומ
בן במצי הגבאי ובפני בעל חוב זכח בו
הגבאי וחרי הוא צדקה וא
איפשר לחזור ואסור
לשנותה
מאלו בגר בא ליר גבאי

אסור

רנר

לישראל ליקח
צדקה מגוי כס
בפרהסיא דא

ואם אינו יכול לחיות בצדקה של ישראל יבול לקב
לקבלה מחגוי בעצמיה ומותר מלך או שר של גוים
ששלח ממזן לישראל לצדקה איך מחזירין אותו משר
משום שלום מלכות אלא נדטליון ממנו ונותניו לע
לעני גוים בסתר כדי שלא ישמע המלך

לעולם

רנה

דחיק אד
ארם עז
עצמן מה

מחצקה ויגלגל עצמו בצער שלא יצטרך לבריות
וכן צוד חכמים עשה שכתר בחול ואל תצטרך לבר
לבריות ואפילו היה חכם מכבוד והעני יעסוק בא
באומנות ואפילו באומנות מגולת ואל יצטרך לב
לבריות מוטב לפשוט עירות גבילות בשוק ולא וא
יאמר חכם אני גריל אני כל מי שאינו צריך ליסול מ
מחצקה ופרימה העם וניסל אינו מת ער שיצטרך
לבריות וכל מי שצריך ליסול ואינו יכול לחיות א
אלא אם כן יסול בגד זקן או חולה או בעל יסוריו
זמנים ועתו ואינו צול חרי זה שומר ומים ומתח
ומתחייב בנפשו ואין לו בצער אלא עוונות חסא
וכל מי שצריך ליסול ומצער עצמו ודוחק השעה
וחיה חיי צער ברי שלא יטריח על חציבור אינו מת
ער שיתפס אחרים משלו ועליו ועל כדוצא בוגא
באמר ברוד הנכר אשר יבסח בל

כל

רנר

עיר שישה ישראל חיי
חייבין להעמיד מהם
גבאי צדקה ידועים וז

וגאמנים שיהו מחזירין על העם מערב שבת לערב
שבת ולדקחין מכל אחד מהן שהוא ראוי ליתן ור
דבר הקצוב עליהן והן מחלקין המעות מערב ש
שבת לערב שבת ונותנין לכל עני ועני מזונות המ
מספיקין לשבע הימים והוא הנקרא קופה של צד
צדקה לפיכך מי שיש לו מזון שבעת ימים לא יסול
במנה וכן מעמידין גבאיין שלוקחין כל יום ויום מ
מכל חצר וחצר פתומיצי מאכל ופירות אי מעות
שנתגרב לפי השעה ומחלקין את הגבוי לערב וגור
דנהגין ממנו לכל עני פרגסת יומן והוא הנקרא ת
תמחוי לפיכך מי שיש לו פרגסת יום אחר לא יסול
ממנו וצריכים הגבאיין שיהו גאמנים חכמים וגב
דגבויים שירקדו על כל עני ועני ליתן לו הצריך
דירקדו עליהם שלא יהו רמאים חרץ ממנו שמבקש
שיאכילוהו שאין מרדקין אחריו בדפריש לעיל
ואם אין הגבאיין חכמים וראויין לכר דוחין אותם
ולא יגבו כלל ואם אין יכולין לרחותו אסור לתת צ
צדקה עליהם שכן אמרו חכמים לא יתן אדם פיר
פרוטת לארצקיי של צדקה אלא אם כן תלמיד חכם
ממונה עליה ובהעניות מחלקין מזונות לעניים
וכל תענית שאכלו חם ולא חלקו מזונות לעניים

חרי זה בשומבי דמים במח דברים אמורים שלא חל
חלקו פת ופירות שהוא מיני מאכל אבל אם לא חל
חלקו מעות או חיסין או כדוצא ברי שאינו מוכן לאב
לאכילה אין חשיבין בשביל זה בשומבי דמים

הקופה אין נגבית במחית משנים שאין עושין שרף
על חציבור במחית משנים אבל לאחר שנגבית אחר
נאמו עליה חילכר אפילו שני אחי יכולין לגבותה
ואינה מתחלקת אלא בשלשה לפי שהוא בריו ממנו
ממונות לעיון על כל עני ועני במח ראוי ליתן לו
ותמחוי כמון שמתחלק בשלשה בר אינו נגבית אלא ב
בשלשה לפי שאינו דבר קצוב וצריכין לעיון על כל
אחר ואחר במח ראוי שיתן תמחוי נגבית בכל יום י
דקופה מערב שבת לפי תמחוי לעניי עולם וקופה
לעניי אותה העיר ורשאין בני העיר לשנות מקומה
לתמחוי אם רבו עליה עניי עולם ואין מספיק לה
להם התמחוי שגבו לצורכם וכן לשנות תמחוי ל
לקופה אם יש חרבה עניים בעיר ואין מספיק להם
הקופה שגבו בשבילם ולשנותם לכל מח שירצו

ובתב חר יוסת מאגש דוקא לצורך עניים יכולין
לשנותה כגון לצורך כסות וקבורה וקיצא כן אה
על פי שגבו אותה לצורך מאכל אבל שלא לצורך מא
מאכל או שלא לצורך עניים לא ורף מ' דלכל צור
צורכי ציבור יכולין לשנותה וכן חורח לתת לשומרי
העיר מהקופה וכן בתב הרמבם ולזה חסבים אל
הראש' ול דבתב זמיה דדוקא קופה ותמחוי שהוא
דבר קבוע ואם יחסר להם יגבו פעם אחרת אבל א
אם אירע מקרה שהוצרכו לצורך עניים כגון שמוצ
שהוצרכו לגבות לצורך כסות או שבאו עניים הר
וגבו לשמם לא ישנו ליתנו לצורך דבר אחר ולא א
אפילו לצורך עניים אחרים יש בעיר חבר עיר מלא
אדם גדול שחבל גביו על דעתו והוא יחלק לעניים
במי מח שיראה לו חרי זה יכול לטנותו למל מי שיר
שיהצח מצורכי העיר מי שישב בעיר שלשים יום ב
בדפין אותו לתת לתמחוי עם בני העיר ישב שם ש
שלשה חדשים כופין אותו לתת לקופה ישב שם ש
ששה ח'שים כופין אותו לתת לכסות ישב שם תשעה
חדשים כופין אותו לתת לצורכי קבורה שקבורין ב
בה העניים ועושין להם כל צורכי קבורה מי שדול
ממקדמו לעיר אחרת לסחורה ומססו עליו אנשי הע
העיר שה' שם צדקה חרי זה צותו לעניי אותה הע
העיר ואם חיי רבים שחלבו שם ופסקו עליהם צד
צדקה נותניו דבשהו באין מביאין אותו עמחם ומ
דמפרגסין בה עניי עירם ואם יש חבר עיר במקום
שפסקו עליהם צותניו אותה לחבר עיר והוא מחל
מחלקה במי מח שיראה לו

גבאי

רנר

צדקה אין רשאין
לפרוש זה מזה ל
לגבות אלא כבד

בכרי שיראה זה את זה מצא מעות בשוק או שפיע
לו חיבו בשוק לא יתנם לתור ביוט משום חשד אלא
יתנם לבית של צדקה ובשיבא לביתו יחזור ויסלם
אין מוניי מעות של צדקה שנים שנים שלא יחשדו
שגוטל אחר מב' מגיין אלא מוגין אותו אחר

המל

רסה

מכיר ברוד א
אתה יאחינו
מלך העולם

אשר קרשנו במצותיו וצונו על המילה ובת' הרמב"ם
שם אבי חבז מל בעצמו מכיר אשר קרשנו במצותו
וצונו למול את חבז ונחגו שלא לחלק וכו' כתב בע
בעל העיסור ואבי חבז מכיר ברוד אתה יאחינו מ
מלך העולם לחכמים בביתו של אברהם אבינו
וצריך לברך מעומד דילפינו לבם לבם מעומד כתב
הרמב"ם שם אין אבי חבז אין אחרים מכריזין אות
ברב ויש מי שהורה שיברכו אותה בראו אחר מח
מהעם ואין ראוי לעשות כן ע"כ ונחגין בכל המק
המקומות שיברך אותה מי שתופש הצד וכו' כתב
הראב"ד ורש"ם הנחגים שיברך האב קודם המילה
ולחכמים משמע לחבא ונס צריך לברך קודם לעשי
לעשייתו ור"ת כתב שאין צריך ורב שר שלום כתב
שאינו לו לברך אלא עד לאחר המילה ביום שנעשית
על ידיו אחר וכו' כתב בעל העיסור וא"ה הראש"ל
כתב שוב לברך מיד אחר ברב המילה קודם שיעש
פריעה וחשיב שפיר עובר לעשייתו ולהבא דמ
דמל ולא פרע כאלו לא'מל ואם היו אחרים עומדים
שם אומד בשם שהכניסו לברית בן תכניסו לתו
לתורה ולחופה ולמעשים טובים ואבי חבז או מוח
מוחל או אחר מהעם אומרים ברוד אתה יאחינו מ
מלך העולם אשר קרש ירד מבטו וחוק בשאר שם
וצאצאו חתם באות ברית קרש על כן בשכר זאת א
חי חלקנו צורינו צוה להציל ירירות זרע קרש שאר
שארנו משחת למען בריתו אשר שם בבשרינו ברוד
אתה יבורת הברית ועל חבז מכריזין אותה שם
שמכיר תחילה בורא פרי הגפן וכתב בעל העיסור
ומצהג ליתו יין בפי התינוק יין אחר ברבתי היין וא
ואחר בורת הברית ולומר קיים את הילד הזה לאכיל
ולאמו שנקרא שמו פלוגי וכו' ובק"ש רחמים לא חוי
הפס"ק בין ברבך לשתי' ויש אומרים ביום שנתו יין
בפי התינוק לאו הפס"ק היא ויש סידור' שכתב בהז
ברוד אתה יבורת הברית ושותהו דבגולר מחולב
בתבתי למעלה שאין מכריזין עליו ובעל העיסור ב
כתב שמכריזין עליו וכתב עוד שאפילו לרברי האן
האומר שאין מכריזין ברבתי על המילה אבל ברבתי ל
לחכמים בביתו ואשר קרשנו במצות מכריזין
כתב הרמב"ם שאין מכריזין על אנדרונוס מפני שח
שהוא ספק ור"י פסק שהוא זכר גמור וחייבין על
עליו סקילה בזכר ולרבריו מכריזין עליו תשובה
לגאון ממזר אח על פי שהוא מטיח פסולת בישראל
הוא לכל דבר ומכריזין עליו ברבתי מילה עד בורת ח
הברית אבל אין מבקשין עליו רחמים כתב בעל
העיסור היבא דמיסלע מילה ביומא דתעניתא אשכ
אשכחן לרבודתא קמאי דקאמרי מכיר על חבז ומ
ומנהג להגידו ער מוצאי יום הביפורים ושותהו א
אמו של תינוק והאריך הרבה ברבד והיוצא מכלל ד
דבריו שבידם ביפורים ותשעה באב לא מכריזין כלל
אבסא ועברינו בבירכותא רלית ביה חמרא ובשאר
תעניות מכריזין ומסעימינו לינוקא וכתב עוד
היבא דאיבא תרי ינוקי לממלתו בני בגישתא ביו ד

דלא איפשר למימלהינחזי בחדא צריכי ברבא אבל ח
חדא וחדא וא"ה הראש"ל כתב בתשובה מי שיש לו ש
שני תינוקות למול או לברך לשני חתנים וברך בה
אחת לשניהם ואפילו אם שנים מליזין הראשון וברך
על המילה ועולה לשני וחשני וברך אשר קרש ירד
מבטו ועולה לראשון ואפילו אין הנער חשני לפי
לפניו בעת חברכה ביון שרעתו עליו רק שלא יסית
דעתו בינתיים שר רב צמח גאון חיבא וליבא אל
איתחא וזכר הפיש ליה לינוקא מכריזין על המילה
והיבא דאיפשר לה עכריזין בעשרה והיבא דלא איפשר
עכריזין לח בפחות מעשרה כתב הרמב"ם שאבי חבז
מכיר שחיינו על כל מילה ומילה ובעל העיסור
כתב שאין לו לברך וכו' דעת ר"י ויש אומרים שצריך
לבסות עדות חקסן בשעת הברכה ובעל העיסור כת
שאינו צריך דלא חוי ערוה כל זמן שאינה ראויה לב
לביאח וכתב עוד מנחם שאבי חבז עומד על חמדה
לחוריעו שהוא שלוחו בראמרי לגבי קרבן איפשר
שיחא קרבנו של ארם קרב והוא אינו עומד על גביו
ברברים שבין בני מזרח ובין בני מערב בני מזרח
מוחלין על חמים ס'א וצותצין על פניהם ובני מע
מערב מוחלין על העפר מן הרא דכתיב גם בדם ברי
בריתך שלחתי אסיריך מבור אין בדם דמיס דבישיבת
דב בחז צדק במתא מחסויא מנחם למול במים שלוק
שליקין וכו' הרם ומיני בשמים ונזפל דם המילה
על המים ודוחצין בהן כל הנזערים כלומר זהרם
הברית שבין המקום לאברהם אבינו איתשיל מקמי
דב יחוראי גאון מחו למימהל על גבי עפרא ואמר ש
שפיר דמי ובלבר שלא יעשה כן בשבת שלא יביא
עפר מהחוץ וצוחגין על פי המרדש לעשות בסא ל
לאיחוד על שאמר קנא קנאתי לך בי עבד ברית בי
בית ישראל אל הקחייר שאין עושין ברית מילה עד
שתראה בעיניך מבאז התקיצו חכמים לעשות בסא
לאיחו שהוא נקרא מלאך הברית

מילה

רסו

בין בזמנה ב
בין שלא בזמ
בזמנה דוחה

צדעת שאם יש בח בהדת בעור הערלה אח על פי ש
שיש בקציצת הבהרת לא תעשה חותכה עם הערלה
אבל אם לאחר שנימול גזל בשר במילתו עד שאינ
צראה מחול וצריך לחתכו אם יש בהדת באותו בשר
לחתכו ביון שאין צריך למולו פעם אחרת אלא מרד
מדרבנן ושבת ויום טוב אינו דוחה אלא בזמנה אב
אבל שלא בזמנה בגזל שלא נימול ביום חשמיני מש
מפני חולי התינוק או דבר אחר שיעכבו איז מליז א
אותו בשבת ואפילו בזמנה אינו דוחה אלא המילה
עצמה אבל מבשירה שאיפשר לעשותו מבעור יום
אין דוחין חשבת ביצר מליז ועושין כל צורכיה בגז
פריעה ומציא וחוזר על ציצין המעכבין אח על פי
שפירש דעל שאין מעכבין אם פירש אינו חוזר ואז
לאו חוזר ובעל העיסור כת' דאח עפי שאין מעכבין
וחוזר אח על פי שפירש וא"ה הראש"ל לא כתב כן
דנותן עליה איספליגית ואיזה חז מבשירה שאינר
בדוחה שבת אין עושין סבין למול בו ולא מביאין או

האב

רסא

חייב למול את
בנו ולא האשה
את בנו ומיחו

אינו חייב ברת אפ לא ימוליצו שאין ברת אלא בערל עצמו ורבותיב וערל זכר אשר לא ימול בשר עד ערלתו ונברתח לא מלו חייבין ב' למולו לא מל מלוהו ב' חייב למול את עצמו לבשיגדיל ואם לא מל חייב ברת בתכ הרמב"ם אין מליץ בנו של אדם שלא מרעהו אלא אם כן עבר ונמנע למולו שב' מל מליץ אותו בעל ברחו ונתעלמו ב' ולא מלוהו חיי חייב למול את עצמו לבשיגדיל ובכל יום שיעבור ערליו לבשיגדיל מבטל מצות עשה אבל אינו חייב ברת עד שימות והוא ערל במזיר ע"כ ואינו יודע למה אינו באיסור ברת בכל יום שיעבור ובן בתכ הרמב"ם ובן משום התראת ספק פוסקין אותו מן ח השמים ובכל יום עומד באיסור ברת

אשה עמלה את בנו ראשון ומת מחמת מילה שחבש שחבשילה בחר ומלה גם חשני ומת מחמת מילה חר חרי החזקה שבניה מתים מחמת מילה לא שנא חי היה מבטל אחר או משנים ולא תמול חשלישי אלא תמתין לו עד שיגדיל ויתחזק בחר גולד בשחוא מח מחול כתב ר"י שאין צריך לחסיה ממנו דם ברת ורב אלמס כתב שצריך ובן בתכ רבינו חאני הביא אס אסבימו רבנו קמאי שצריך לחסיה ממנו דם ברת ד ומיחו בנחת וצריבא מילתא למיבדקא יפה יפה בי כירים ובמראית עינים ולא בפרזלא דלא לעייק לי ליה ואין מכריזין על המילה אלא אם כן גראית לך ערלה בכוסה ורואין וצוהרין היאר מליץ אותו וממ וממתניגין לו הרבה ואין חוששין ליום שמיצי שלא יביאוהו לירי סכנה כתב גאון יצוסא דמית ולא חור ליה שמונת יומין צחגיגן ליה דמחלי ליה אבי קברא

זמן

רסב

המילה ביום ש
שמנה לליתו ב
[ביום ולא בלילה]

ומשעלה עמוד השחר של יום שמנה הוא תחלת זמן זמנה ובל היום' אשר לבר אלא שחדיין מקרימין למ למצות מיד בנקד חלה אין מליץ אותו עד שיבריא דממתניגין לו מעת שנתרפא מחליו שמנה ימים מע מעת לעת ואז מליץ אותו דהם אז אין מליץ אותו א אלא ביום אחר על פי שאינה בזמנה בפה דברים אמ אמורים שחלצתו חמה ובידא כזה שהוא חולה שב שבבל הגזה אבל חלה באחר מאבריו שבאבן לו עיניו ובידא בו ממתניגין לו עד שיבריא ולאחר שיבריא מ מליץ אותו מיד ובן בל מילה שלא בזמנה בגוד סומסום שנקרע דגמזא זכר או משור פי' שנימול בב בבר ומשר העוד ער שנתבטח מילתו שצריך למול פעם אחרת או שלא מלו אותו בזמנה מחמת מקרה שלא היה להם צרכי מילה בולם אין צימולים אלא ביום אגודגיגוס מי שיש לו זכרות ונקבות דמי שיש לו שני ערלות צימוליו לשמנה ובן יוצא דומה אחר על פי שאין אמו סמיאה לידה גולד בין חש השמשות ספק מן היום אן מן הלילה מוצין לו מן הלילה וצימול לתעשה שהוא ספק שמנה אבל אם הוציא ראשו חוץ למרחודר מבעור יום או ששמע איתו בובה אמילו לא צולד ער אחר שתחשך מוצין לו שמנה ימים מיום שיצא ראשו או ששמעו אותו ב בובה

הכל

רסד

בשרים למול א
אמילו עבר אש
אשה וקטן וע

וערל ישר שמתו אחיו מחמת מילה ואם יש גרול שי שיועד למול קודם לבולם ואם אין גרול ימול אחר מאלו אבל גוי לא ימול כלל ובתכ הרמב"ם ואם מל אין צריך לחזור ולמול פעם שנייה ובספר המצות כתב שצריך לחזור ולהסיה ממנו דם ברת ובכל מל מליץ אמילו בצור ובזבובית ובכל רבר חבורת חוץ מבקרופית של קנה למי ששסמין נתזין ממנו ויבא לירי ברות שומכה ומצוח מו המובחר למול בברזל בין בסכין בין במספריים וצחקו כל ישר בסכין ביץ מליץ חותכין את הערלה כל העוד החופה העסרה ואחלה פורעין את הקרום חרד שלמסה מחעורב בצפורן ומחזירין לבאן ולבאן ער שיראה בשר העט העסרה ואחר כך מוצצין המילה ער שיצא חרם מח מחמקסות חרוקים כרי שלא יבא לירי סכנה ובל מחול שאינו מוצץ מעבירין אותו ואחר שמצ צותה עליה איספלו' או רסייה ובידא בו מל ולא פ פרע באלו לא מל יש ציצין המעבבין המילה ויש ש שאינן מעבבין אותה ביצר אס' בשאר מחעור עורח והתפתח את הרוב צובחת של העסרה אמילו במקום אחר זהו המעבב את המילה ובאלו לא צימול לא ב בשאר ממנו אלא מעט ואינו חופה רוב צובה של ח העסרה אינו מעבב המילה חמל בל זמן שמתעסק במילה חוזר בין על ציצין המעבבין בין על שאינן מעבבין מירש ממנה אינו חוזר אלא על המעבבין ד ואין צריך לחזור על שאינן מעבבין פי' מיירי בשבת או חוזר על המעבב אבל אינו חוזר על שאינן מעב מעבבין אבל בחול חוזר על הכל בין מעבבין בין ש שאינן מעבבין ואין צריך לחזור על שאינן מעבבין קטן שבשרו דר ומדולדל שהוא בעל בשר הרבה ער שנרא באלו אינו מוחל דוא' אם בעת שמתקשה גרא מחול אין צרי למול פעם שנייה וממ משום מראית העין צריך לתקן דיבוי הבשר שמבאז ומבאז ואם אינו גראח צימול בעת קישויו צרי לחתור בל חבשר חמדולדל ער שיחא גראח בצימול בשעת קישויו

קטז

רסג

שמנא ירוק סי
סימן' שלא גמל
בו רמז ואין מ

מליץ אותו עד שיפול דמו ויתחזר מדאן במראה שא שאר הקטנים ובן אם גמזא אדם סימן' שלא גבלע דמו באבריו אלא בין עוד לבשר ואין מליץ אותו עד שיבלע בו דמו וצריך ליזהר מאד באלו חוברים שא שאין מליץ ודלר שיש בו חשש חולי דסכנת גמשות דר דוחה הכל שאיפשר לו למול לאחר זמן ואי אפשר לחתור גמס אחת מישר לעולמ

בעבר של איקרים ואומר אני סובל לשם בן חורין
אכל גוי שמוכר את עצמו לישראל קדשה גופו מיר ואינו
יכול להקדים ולטבול לשם בן חורין המל העברי
מכר בדרך אלה לאהינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו למול את העברים ולהטיח מהם דם
ברית שאלמלא דם ברית לא נתקיימה שמים וארץ ש
שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ
לא שמתי וחלמכם כתב ואם רבו מלך אומר למול
העברים ובעל העיסוד כתב אומר בדרך אלה לא
אחינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו למול
למול את העברים ולהטיח דם וחותם בדרך אלה לא
בורת הברית ובו היא מסקנת אלהים וזל שהו שות
שתי ברבות שאלו מקמיה רב יהודאי גאון המל הע
העברים מברך אחת או שתיים ואומר חמל מברך ע
על המילה וצונו למול את העברים בולל במקום ל
לחבניסו בכריתו של אברהם אבינו וצריך לבסות ע
ערותו בשעת ברית ביום שהוא גדול
תשלום הלכות עברים

רחח

עבר עברי נוחה
עתה שאינו נוחה
אלא בזמן שהיו

אז

שהיו בל נוחה ומכל מקום שאינו נוחה בשורה מותר
לרדותו ולחשת עכר בו בעבר וכן אם הוא מצות המ
המלך שמי שאינו נוחה חמס שישתעבד למי שפודע
בשכיל מותר להשתעבד בו וכתב הרמב"ם גוי ששב
דשבייה לישראל וקניא בדינא ומלכותא וחרר ובגילוי
לישראל קניא למעשה ירדו דבי היכי קניא גוי למעש
ירדו הכי מציה לדבוציה למעשה ירדו ואה על גב דק
דקיימא לו אינן עבר עברי נוחה אלא בזמן שהיו בל
נוחה חמל למקני גופיה ולשאר ריבוי עבר עברי אכל
למעשה ירדו היבא דקניא שבא למעשה ירדו בדינא
ומלכותא חרר מציה לדבוציה לישראל למעשה ירדו וד
ורדוקא שגשבה במלחמה דדינא ומלכותא הוא וחמל
צמי בל היבא דקניא ליה בדינא ומלכותא מסעמא א
אחרניא בגון שמכדוהו גובי המס אכל גשבה בשעת
שלום ולא קני ליה שבאי בדינא ומלכותא לא קני
ליה רבו שגי בלל ודינא הוא דגפיק מיציה בלא דמי
ובשעת מלחמה צמי דקניא למעשה ירדו אינו ריבוי
לא בעבר עברי לכל רבו ולא בעבר בנעני לכל רבו
דהגד גופו קצוי וזה אין גופו קצוי לא דיינינו ליה
בריו עבר עברי שאינו נוחה אלא בזמן שהיו בל נוחה
ובעבר בנעני צמי לא דיינינו ליה דליפח לעולם ב
בעל ברחיה דבתיב ובאחיבם בני ישראל איש באחיו ל
לא תרדה בו בפרך אלא למעשה ירדו הוא הקניא רב
ומפועל בעלמא דבי היכי דפועל מצי מהרר ומיח
ומיחרר ליה זוזי דלאו עברים לעבדים הם האי עבר
צמי צמי יחויב לרביה דמי מקנתו או דמי שויו וג
מפיק ויר הארון על ההתנחל ליקח הפחות ועבר
בנעני נוחה עתה ומחו עבר בנעני מי שלוקח אחר
מכל האומות לא שנא אם לקחו מישראל או מגוי או ש
שמוכר את עצמו או שלקחו בשבייה או גבוי ובכשו
לחיות לו לעבר אלא שאותו שלוקח מגוי אין גופו
קצוי לו אלא למעשה ירדו ער שיסמילנו לשם עבדות

וילדה צמי פליגי לרמב"ם נאמול לשמנה אמילו ילדה
קודם שטבלה ולא משבחת ילד בית שנימול לה אל
בלוקח שפחה לעבדה ונתעברה בביתו וילדה שא
שאינו לו בגוף השפחה בלום או שלוקח שפחה ונת
והתנה שלא להטבילה ולר' אבא אמילו לקחה קציו
צמור ונתעברה בביתו וילדה אינו נאמול לשמנה
אלא אם בן טבלה קודם שילדה שאמו טמאה לירח
אכל ילדה קודם שטבלה נאמול לאחר
ומקצת הגאונים פסקו בר' אבא ובשאלות פסקו ב
ברבנא הילכך אזלינן לחומרא ונימול לשמנה אח
על פי שאין אמו טמאה לירח בגון בטקנת כחש של
שלוקח שפחה מעוברת ועוברת עמה אה על פוסל
שילדה ואחר כך טבלה וילד בית שלוקח דיקצית
ונתעברה אצלו אה על פי שילדה ואחר כך טבלה וא
דאין נאמול לאחר אלא בלוקח זה שפחה וזה עובר
או בלוקח שפחה על מנת שלא להטבילה ובחילול ש
שבת אזלינן לחומרא ואין מלין אותו בשבת אלא א
אם בן טבלה שילדה בין בילד בית בין מקצת כחש
הלוקח עבר גדול מן המצוי חייב למולו מיר
ואסור לקיימו ערל אלא אם בן קנא בערב שבת
בין השמשות ולא הספיק למולו מקיימו ערל אית
שבת ואחר כך מולו מיר ואם כשקנא התנח עמו על
מנת שלא למולו מותר לקיימו והא ואסור לקיימו
בשקנא סתם דווקא בשלא נתרצה מעולם להתנח
אבל אם נתרצה להתנח וחרר בו מגלגל עמו שנים
עשר חרש אולי יחזור לרעתו הראשון ואם לא חזר
צריך למוברו לגוי אחר שנים עשר חרש וזהו לרש"י
אבל לרב האי הוי איפכא קנא סתם ונתרצה למול
למולו אלא שדוחה אותו מיום ליום אסור להשהותו
וצריך למוברו מיר לגוי
בהריא שאינו נוחה למול מותר להשהותו שנים עשר
חרש אולי יפתחו שימול ואם מלו והטבילו בעל בד
ברחו לשם עבדות לרש"י זל ריצו בעבר לכל דבר
אבל לבתחילה אין לעשותו שלא יבא להכשיל את רב
רבו באיסור וחיתר ביון שאינו נוחה לקבל עליו ער
גדל מצות ולרב אלפס אין עליו תורת עבר כל זמן
שאינו מתגייר מרצונו מי שהוא עבר מוטבל לשם ע
עבדות ורוצה רבו להטבילו לשם חירות אם נחה ב
בבר במצות שעבר חייב בהן בגז שקנא רבו מישראל
או שקנא מגוי והטבילו לשם עבדות וחיה עבר בב
בביתו לרב אלפס מרצונו ובקבלת מצות ולרש"י א
אמילו בלא קבלה ואחר כך בא לשחררו יכול לשח
לשחררו בעל ברחו אבל אם מיר אחר שלקחו מן חג
הגוי והטבילו לשם עבדות בא לשחררו צריך שיחיה
מרעתו כתב רב יהודאי גאון עבר קטן או שוטח מ
מוטבילין אותו על דעת בל חשובה לגאון עבר
שמלו רבו וחרר לגיותו ומכר לגוי וחרר ישראל וקנאו
ממנו בית שנימול וטבל לשם עבדות פעם ראשונה
והבניסו תחת כנפי השבייה אה על פי שחרר אינו ח
חרר לעבדותו והרי הוא בישראל משומר שאינו צריך
טבילה אלא מלקות הלוקח עבר מן הגוי אין הגוף
קצוי לו ער שיטבלו לשם עבדות הלכך אם קדם
טבל לשם בן חורין הרי הוא בן חורין לפיכך צריך
להסמיל עליו שום עבודה בעתו במים שהוא צרא

אותו מקום למקום ואפילו להוציא מחבית ולח ולהביאו דרך גגין חצרות ומבואות שלא ערבו אסור אבל שבת באחר מהן מותר להביאו מזה לזה את על פי שעירבו חצרות עם הבתים ובעל העיסור לא חתירו אלא שלא ערבו חצירות עם הבתים אבל ערבו דשכתי מאני רבתי בחצר לא ויש מחמירין ל לאסרו להביאו מזה לזה אפילו שבת בהן וא"א ה' א"ש ז' כתב בסברא ראשונה אין שוחקין לה סממני ולא מחמין לה חמין ולא עושין לה איספליגית ולא סורפין לו יין ושמן לא שחק לה במין בערב שבת לועס בשיניו ולא טרח לה יין ושמן סורח לה יין ושמן טורח לה לזה לעצמו וזה לעצמו אין עושין לה חלוץ אבל בדרך עליה סמרטוט ואם לא התקין לה מערב שבת בדרך על אצבעו ומביא דרך מלבוש אפ"י מחצר אחת שלא ערבה מלו הקטן בשבת ואחר כך בתפוז החמין או נשפכו החמין עושין חבל בשבת ואפילו ישרא מכעיר האש לחמם מים לרחצו מפני שסכנה הוא לו ואפילו ביום השלישי שחלל לח לחיות בשבת היא סכנה אם לא ירחצוהו אבל לפני המילה אסור אפילו לומר לגוי לחמם אותם לצורך המילה שכל דבר שיש בו איסור דאורייתא אסור לו לומר לגוי לעשותו אפילו לצורך המילה בגון לחמם חמין או לומר לו להביא סבין דרך רשות הרבים אלא תרחח המילה ער מחזר אבל דבר שיש בו איסור דרבנן כגון לומר לו להביא לו מים דרך ברמלית או דרך חצר או מבוי שלא ערבו מותר לומר לו ואם יש כאן מים שחממם גוי לצרכו או שעבר ישרא וחממם מותר לישראל לרחוץ בו התינוק בל גו גופו בורכו אפילו לפני המילה את על פי שאסור דחיצת כל הגנה אפילו במים שנתחממו מערב שבת תתירוהו לצורך המילה ויש רעות אחרות שמתירן אמירה לגוי באיסור דאורייתא לצורך המילה ודב אלפס כתב בסברא ראשונה ובן כתב א"א ה' א"ש ז' וכל המכשירין שאין רוחין חשבת וגם יום טוב אי אין רוחין חוץ מזה ששוחקין לה סמין ביום טוב חואיל וראויין לקדירה ובן טרפין לה יין ושמן ובן כתב ה' א"עזר הלוי אם האב יודע למול אין לו ל לול בשבת אם יש אחר שיודע למול והא מילה הוא פסיק רישיה גבי דיריה הוא מכוין לתקן את בנו א אבל לגבי אחר לא מקרי תיקון ושרי ומיחו אם אין אחר שיודע למול ימול ספק אם הוא זמנה אם לאו אינו רוחה חשבת לפיכך אם נולד בערב שבת בין השמשות אינו גימול בשבת אלא נרחית ער אחר בשב שהוא ספק עשירי ואפילו לא הוציא אלא ואשו בבין השמשות את על פי שיצא בולו בשבת אינו גימול בשבת קטן שגולד בשחור מחול ומי שיש לו שני ערלות וכל שאין אמו סמאה לירה בגון יוצא דופן וגירות שנתגיירה וילדה ואחר כך סבלה את על פי שגימולין לשמנה אם חגיע יום שמנה בשבת אין רוחין שבת ואנדרוגינוס כתב הרמב"ם שאין רוחה שבת ורב אלמס כת שרוחה ובן הוא לר"י שמחשיבו זכר גמור מי שגולד בחרש שביעי לעיבורו והוא ש שלם הרי הוא בילור קיימא לכל דבר ומלין אותו בשבת והגולד לשמנה אם הוא שלם בשערותיו וגב

ובצפורניו אפילו נולד ווראי לשמנה כגון שפירש ב בעלח ממנה מיר אחר שבעל אפילו חבי חסוב בר קיימא ומלין אותו בשבת דביון דגמרו שערותיו וצ צפורניו וראי נגמר לשבעה ונשתחא לצאת אבל א אם שער לקוי ואין צפורניו שלימים בבריותו הרי זה וראי בן שמנה שלא היה ראוי לילור אלא לתשעה ומיחר לצאת וחרה הוא באבן ואסור לסלטלו ואין מ מלין אותו בשבת ספק אם הוא שבעה או בן שמנה מלין אותו ממנה גפטר אם הוא בן שבעה הרי הוא בר קיימא ואם בן שמנה הוא חרי הוא במחתר בשר בעלמא לשון הרמב"ם מלין אותו בשבת על כל פנ פנים אם בן שבעה הוא ושלם בריו הוא שירחה וא אם בן שמנה הוא במחתר בשר בעלמא ויראה מרב מרביו ש'ל נגמרו שעריו וצפורניו ונראה דאפ"י לא גמרו שעריו וצפורניו שרי ממנה גפטר אבל בן ש שמנה שלא גמרו שעריו וצפורניו אין מלין א"עזר דמחתר בשר בעלמא ומכל מקום ביון שהוא באבן למה יחתכו בשר שלא לצורך כתב א"א ה' א"ש ז' בן שבעה ספק בן שמנה אין מחללין עליו שבת ואינו מבין דבריו ודראי מלין אותו ממנה גפטר ברפ"ש והא דקתני אין מחללין עליו חשבת מוקי ליה בגמ בגמ' במבשירין ואלויבא ד' א"עזר דשרי מבשירין בשאר מילה ובזה אין נפקותא לפסק הלכה ואפ"י בוראי בן קיימא קיימ' לן דאין מכשירין ורוחין שבת ישר שנסתמר וגשווי ישראלית ונולד לו בן ממנה מ מלין אותה בשבת ואין אנו מחזיקין אותו שיצא לת לתרבות רע ביון שאמו ישראלית ישר שנשא גויח וילדה לו בן אינו גימול בשבת שוולדה במזוהר כל מילח שאינה רוחה שבת וגם יום טוב אינו רוחה וכתב הרמב"ם דוקא יום טוב ראשון של גלויות אבל יום טוב שני דוחה ובר' גם יום טוב שני איגור דוחה וא"א ה' א"ש ז' כתב בתשובה דמילה שלא בג בזמנה אינו רוחה אפילו יום טוב שני של גלויות

מצות

עשה על הרב
למול את ע
עבריו שנא

שנאמר חמול ימול ילד ביתך ומקצת בספר עכר ח הרב ולא מלו מצוה על ב' למולו אחר עבר שגולד ב בבית ישר אן שגאנר רבן מן חגוי חייב למולו דא ואינם גימולין אלא ביום ודניהם יש למול לשמנה ויש שגימול מיר אפילו לקחו מבן יומן ביצר לקח שפחה מעוברת ועוברת עמה וטבלה לשם עברות וילדה גימול לשמנה את על פי שלקח העובר בפני עצמו והרי הוא מקצת כסה אפילו הבי גימול לשם לשמנה ביון שקנה גם האם וטבלה קורם שילרה וא דאם אחר קונה השפחה ואחר קונה העובר גימול מיר אפילו סבלה קורם שתלר ואין צריך לומר קב קנה שפחה וילדה עמה שגימול מיר את על פי שאין לו שמנה אבל בלקח שפחה ועוברת וילדה קורם ש סבלה קאמר ר' אבא שאינו גימול לשמנה ביון שא שאין אמו סמאה לירה ורבנן פליגי עליה ואומר שגימול לשמנה את על פי שאין אמו סמאה לירה ו ובליר בית כגון שלקח שפחה ונתעברה אצלו וילר

אין יוצאין בראשי אברים לפי שאינו מיוחד לרבו ש
 שחבל בו עבדי צאן ברזל יוצאין בראשי אברים לאי
 לאיש אבל לא לאשה ושל גבסי מלוג אין יוצאין לא ל
 לאיש ולא לאשה חפיל שן עבד וסיפא עינו יוצ
 יוצא בשינו וזנותו לו רמי עינו ובו גמי איפכא יצי
 יציאת העבר בראשי האברים נוחה בכל מקום ובכל
 זמן ומיחו קנס הוא וצריך בו מומחיו לפיכך אין
 דגין אותו עתה שחרי אין מקבלין עדות לרצו ואם
 יורה מעצמו פטור אה על גב שהוא תפיש שחרי חר
 הוא מוחזק בגופו מפילו הכי כתב הראב"ד שאינו מ
 מועיל ואם יורה יפטר אבל הרמב"ם כתב שאין חר
 הודאת פטרת אלא בבד והאירצא ליכא בו מומחיו
 והיה ליה במורה חוץ לבד שאינו פטור מקנס חלבר
 ביון שהוא תפוש מהני אה על פי שמורה וכן היא
 מסקנת אהראש"ל וקונה עצמו בשטר שבוטל לו
 על הנייר או על חתום הרי את בן חורין או חרי את
 לעצמו או אין לי עסק בד' ומסרו לירו או לאחר ב
 בשבילו אפילו בלא יריעת העבר יצא שזכות הוא לה
 שיוצא מתחת יד רבו לחירות ומיחו אה מוחח ביר
 מלקבלו לא יצא בו לחירות אמר לו אחר מאלו הל
 חלשונות על פה אינו בלום הכותב לשפחתו חרי א
 את מותרת לכל אים אין זה לשון שחרור כתב הר
 מ"ם מוסר לו חסר בפני ערים או שהיו ערים חת
 חתומין בד' ומסרו לו בינו לבין עצמו יצא בו לחי
 לחירות והתוס' פוסקין דעירי מסיר ברתו וצריך
 שימסרו בפני ערים ומיהו כשאנו מוצאין אותו ח
 חתום אין צריך שיבואו לפנינו עירי מסירה שאנו
 תולין שברין ומסר צריך שיכתוב גט שחרור לשמו
 במו גט אשה הרמב"ם כתב שצריך גט בו שיהא כתוב
 בתלוש ושיחתמו ערין זה בפני זה במיתו ודומה לו
 גמי לענין זה שהוא פסול אם געשה בערבאות של
 גוים אפילו בעירי מסירה ישר ודומה לו גמי למול
 למוליד ומביא שהמביא גט שחרור בארץ אין צריך
 לומר בפני גכתב ובפני נחתם ואם מביא בחוצה ל
 לארץ אין צריך ערים לקיימו אמר בפני גכתב ובפני
 וזהו קיימו ואם בא הארון אחר בד' ומערער אינו ב
 בלום ובשם שהאשה עצמה מביאה גט ואומרה כפ
 בלתי ובפני אה התנה שלא תתגרש ער שתגיע לבד פל
 פלוגי בו העבר מביא שחרור ואומר בלתי ובפני ו
 ובשם שהאשה גטה יוצאה מתחת ידה ואומר שנת
 שנתגרשה בו אינו צריכה לקיימו בד' העבר ששטר ש
 שחרור יוצא מתחת ידו אין צריך לקיימו עבר שח
 שרביא גיסו לחשתחרר בו עתה בפנינו בגון שמסר
 לו על מנת שישתחרר בו בבית דין לא שנא אה היא
 בתב בו עצמו וגבסי קנויין לך לא שנא אה כתוב בו
 כל גבסי קנויין לך עצמו קנה על פי ריבורו שיאמ
 בלתי ובפני גבסי לא קנה ער שיתקיים בחותמו הבד
 הדין כל גבסי לעבדו יצא לחירות שהוא בכלל הג
 הגבסים וקנה עצמו בכלל הגבסים שייר קצת
 מזו הגבסים בין מוקדקעי בין מטלטלי בין פירש
 השטר בין לא פירשו בין אם היו לו גבסים אחרים
 חוץ מאלו ששייר בין אם לא היו לו גבסים אחרים
 חוץ מאלו ששייר לא יצא לחירות ולא קנה הגבסים
 אבל אם בתב לו עצמו וגבסי קנויין לך חוץ מרבו

פלוגי אפילו אין לו אלא אחי דבר יוצא לחירות
 והרמב"ם כתב בזה שלא יצא לחירות וא"ה ראש"ל
 בתב בסברא ראשונה הכותב שטר אירוסין לשפחתו
 וכתב בו צאי בו וחתקדשי לי אין בזה לשון שחרור
 ואינה לא משוחררת ולא מקורשת כל הגבסיים
 להביא גיטי צמים בשרים להביא גט שחרורו דעבר
 בשר להביאו ולקבלו בשביל עבד חברו מיר רבו של
 חברו אבל אם שניהם של איש אחר או אינו יכול לק
 לקבלו מרבו בשביל חברו חמשחרר שני עבדים בש
 בשטר אחר לא קנו הכותב כל גבסיו לשני עבדיו
 קנה כל אחר חצי הגבסים נמצא שכל אחר ואחר קב
 קנה חציו וחצי חברו לפיכך צריבין לשחרר זה את
 זה ודווקא שכתב שני שטרות וכתב בכל אחר כל גב
 גבסי נתונין לפלוגי עבדיו או שכתב חצי גבסי נתוני
 לפלוגי עבדיו וחצי האחר לפלוגי עבדיו ומסרם לא
 לאדם אחר ביחר שזכה בשבילם והשתא ובו שני
 שניהם כאחר אבל מסר שני חסרות ביחר אם בת
 בתב בכל אחר מהם כל גבסי נתונין לפלוגי חרי
 הראשון קנה ושני לא קנה בלום שבכר נתנם לרא
 לראשון ואם כתוב בכל שטר חצי גבסי אפילו אם פ
 פירש חצי האחר אין שים אחר מהם קונה ראשון ל
 לא קונה שחרי שייר וביון שראשון לא קונה שני ג
 גמי לא קנה ואם לא פירש באחר מהשטרות חצי הא
 האחד אפילו אם מסרם ביחר לא קנו דאיכא למימ
 חצי אחר נתן לשניהם וחרי שייר קנויין אבל אם כ
 כתב להם כל גבסיו בשטר אחר בכל ענין לא קנו
 חמשחרר חצי עבדו בשטר לא קנה העבד את חציו ד
 וצאאר עבד במו שחיה אבל אם שחרר את חציו בכסת
 שנתו לו רמי חציו כדי להשתחרר קנה והוא חצי ב
 בן חורין במה דברים אמורים כששחרר חציו ב
 בשטר וצאאר לרבו חצי האחר אבל אם מכר אינו
 נתנו לאחר בין שחיה השחרור והמכירה או הגתים
 באחר בין שקדם המכירה או הצתינה לשחרור קב
 קנה העבד את חציו וחלוקה או המקבל חצי האחר
 ובו עבר של שני שותפיו ששחרר אחר מהם את חלק
 חלקו אפילו בשטר קנה והוא חצי בן חורין
 הכותב לשפחתו מעוברת חרי את בן חורין וולד ע
 עבר דבריה קיימין את שפחה וולד בן חורין לא א
 צמר בלום וחיו כמז משוחרר חציה מי שחציו עכ
 עבר וחציו בן חורין אינו יכול לישא לא שפחה ולא
 בת חורין לפיכך בופיו את רבו לשחררו וכותב לו
 שטר על חצי רמיו ובעור לא כתב לו שטר שחרור
 מעשה יריו לעצמו ואם חמיתו שור אינו משלם לא
 קצצ ולא בופר במה דברים אמורים בעבר שהוא ג
 מצוה על פדיו ורביה אבל שפחה תשאר במו שהיה
 דעיבדת את רבך יום אחר חכה ארם על ידה וצמתח
 וסופה לחזור אם חכה ביום שעובדת את רבך הניק
 לרבך ואם ביומה הגזק לעצמה אבל אם גקטעה
 ידה וכן כל דבר שאינו סופו לחזור חילקין הגזק ח
 היא וחאורז ואם הומתה גותה חצי הקצק ופטור מ
 מהחצי חבופר עבר של שני שותפיו ששחרר אחר מ
 מהם חלקו בופין גם חשני לשחרר חלקו ואם ירע
 מחברו שרצה לשחרר חלקו וקדם והקנה חלקו לב
 לבגו הקטן ואחר כך שחרר חברו אין בית דין יכולין

לפיכך אם קדם וסבל לשם בן חורין הוא ובאיגד
בולחו הנה קצו לו מיר ובבולם כל זמן שלא הסב
חטבילו לשם עבדות דיוצו בגוי לכל רבר ולאחר שי
שיטבילו לשם עבדות הוא עבד וחייב במצות שהא
שחאשה חייבת בהן ובעבד זה מותר לעבד בו בפר
בפרד ובתב הרמבם אח על פי שחידו בר מירות
חסירות ורובי החכמה שיהא אדם רחמן ודורח צר
ולא יכבד עולו על עבדו ולא יצר לו דיאכילו ויש
דישקהו בכל מאכל ומשקה וכן לא יבזהו לא בירד
ולא בדברים לעכדות מסרים הבתוב ולא לבושת ולא
ירבה עליו צעקות ובעס אלא ירבו עמו בנחת ויש
דישמע טענותיו האשה קונה שפחית אבל אינה
קונה עבדים אפילו קסנים מפני החסד ובתב הר
הרמבם ויראה לי שאינה אסורה לקנות אלא מבזה
תשעה ולמעלה וזר אה שאין לחתור בפחית מבזה
תשעה שמא תשהו אה לאחר שיגריל יכול הרב לר
לומר לעבד עשה עמי ואיני זנר אלא ילך וישאל לפ
לפתחים או יתפרנס מן הצרקה ובתב הרמבם במה
דברים אמורים בעבדיו אבל בעבדים שחכמים לו א
אשתו בגבסי מלוג חייב במזונותיהן שעל מנת בן
הבניטה אותם ואם לא יזון אותם ימותו או יברחו
והרי אינו חייב באחריותו במה דברים אמורים שיה
שיכול לומר עשה עמי ואיני זנר שהשנים בתקנן שי
שימצא מרחמים שירחמו עליו אבל בשנת בצורת אי
אינו יכול לומר עשה עמי ואיני זנר אבל יכול לומר
צאי מעשה ירדך במזונותיך אה על פי שהוא שנת
בצורת ושנא לא יספיקו לו מעשה ירדך למזונותיו
הקדושי עבדו בעני של חברו צותו גזק צער ריפוי
שבת ובושת לארון והעבד ציון מן הצרקה אה על
פי שהארון לוקח השבת שחרי יכול לומר לו עשה
עמי ואיני זנר וחריו צותו לרפאותו ואם אמרוהו
להתרפאות בחמשה ימים ועשו לו חמשים חזקים ש
שגיוח להתרפאות בשלשה ימים הארון לוקח הית
חיתרו אה על פי שהעבד גזסער בסמים החזקים ו
והחרפים שמיחר להתרפאות בהן כמו שלוקח ח
הצער של עיקר המכה אין קציו לעבד בלא רבו ש
שכל מה שקנה העבד קנה רבו בין מצא מציאה או צ
נתנו לו מתנה בין שנתנה לו הארון או אחר לא זכ
זכה בה אלא הכל חוזר לארון בין צותו בין פירות א
אפילו אמר לו על מנת שאין לרבר דשות בו אני צו
צותו לך אינו בלום אלא אם בן יאמר לו אני צותו ל
לך על מנת שתצא בו לחרות עבדו בעני בין קנאו
בעוד גוי בין קנאו אחר שחטביל גקנה בבטח או ב
בסדר או בחזקה בין קנאו מגוי בין קנאו מישר וח
וחזקה הוא שישתמש בו בגון שיתיר לו מנעלו או י
יעילו או שחוליד בליו לבית חמרחץ או הפשיט
וחרצו סבי או גררו ורוקא ביוצא באלו שימוש ש
של גופו אבל עשה לו מלאכה בגון שתפר לו בגדיו
וביוצא בזה לא חגיכה העבד לרבר לצורך תשמיש קב
קנאו חגיכה הרב לעבד לא קנאו וקנה בחליפין
ובמשיכה שתקמו ומשכו אליו אבל אם קדאו והוא
בא אליו לא קנאו אלא אם בן הוא קטן העבד
קונה עצמו לחיות יוצא מתחת יד רבו בבטח ובסדר
ובראשי אברים בבטח בין על ידי עצמו שאחר נתן ל

לו הבטח ואומר הרי זה צותו לך על מנת שתצא בו ל
לחרות ונתנו לרבו יצא בו לחרות אבל לא אמר לו
על מנת שתצא בו לחרות לא בין על ידי אחרים שא
שאחר צותו הבטח לרבו לפדותו יצא בו לחרות אפי
בעל כרחו של העבד ור"ת כתב רבחליפין גמי קונה
עצמו מיר הארון יש לו בלי לעשות בו חליפין בגון
שנתנו לו על מנת שיצא בו לחרות וחרמ"ח כתב רח
וחליפין לא מחני אלא לאפקועי שיעבורא אבל לא
לאפקועי איסורא ורוקא רלית בהו שיה פרוטח
אבל אי אית להו שיה פרוטח מחני אה לאפקועי כש
בטח בבטח והמ בחליפין הנותניו בתורת דמים אב
אבל בטח חליפין הנותניו על מנת להחזיר מספח
לן א' בשוה בטח דמי ומהני לאפקועי איסורא דמת
דמתנה על מנת להחזיר שמה מתנה או לא בשוה ב
בטח דמי מירי רחוק אקירושא אשה רמהני בה בטח
דשוה בטח ולא מחני בה חליפין הנותניו על מנת ל
להחזיר אה על גב דאית כחו שוה בטח חח"הבא ואי
סבירא לן דלא בשוה בטח ימי ולא מחני אלא לאמ
לאפקועי שיעבורא עבדיו לחומרא דאיסורא ורי
דינא הוא רכיפיו ליה לארון או לירשיו אם מתח
הוא למיכתב ליה גס שחרור מירי דהוה אטפקירא
את עבדו ואלה הראש זל כתב בדבריו ר"ת וקונה עצ
עצמו לצאת בראשי אברים שאם סימא ארצו את עי
עינו או היפיל שינו או חיסרד אחר מראשי אצבעו
אצבעותיו וריו או רגליו או ראשי אצבעו או ראש חח
החוסם או ראש הגוייה או ראשי חררים שבאשה יוצ
יוצא לחרות וצריך גס שחרור אבל חתר לשינו אי
אינו יוצא לחרות סרסו בבצים ונתקו מהביס לגמרי
יוצא לחרות ברתו ועודן תלויין בכיס אינו יוצא ל
לחרות היה לו אצבע יתירה וחתיכה לו אם עומדת
בסדר האצבעות יוצא לחרות ואם לאו אינו יוצא ל
לחרות רליל עצם מוקנן יוצא לחרות הבחו על יד
וצמתה וסופה לחזור אינו יוצא לחרות הפיל שינו
של קסן אינו יוצא לחרות חיתת עינו בהווייה קצ
קצת והבחו בו וסמא אם מתחילה היה יכול להש
להשתמש בו קצת יוצא בו לחרות ואם לאו אינו י
יוצא לחרות אבל אם חססה אפילו חיתה סמוייה של
שלא חיתה יכול להשתמש בו כלל יוצא לחרות שח
שחרי חסרד אבר ור"ח באחר מראשי האברים שהיה ב
בטל ואינו עושה בו מלאכה אם חתכו יוצא בו לחרת
שהרי חסרד אבר הבחו על עינו וחסר מאורה על
שינו וצורה אם יכול להשתמש בו עריון אינו יוצא ל
לחרות הבחו על עינו וסמא על אצו וחרשה יוצ
יוצא לחרות חכה ככותל בגנר אצו או בגנר עינו ו
וצבעת ער שאינו רואה ואינו שומע אינו יוצא לחר
לחרות בתב הרמבם ככל אילו אינו יוצא לחרות ע
ער שיעשה הארון בכוננה לפיכך ביוז לזדוק אבו ל
לבהמה ונפלה בעבד וחתיכה אצבעו או הפיל שינו
אינו יוצא לחרות וכן הוסיס ירד למעי שפחתו וסי
וסימא עין עובר שבמעייה אינו יוצא לחרות אבל א
אם היה רבו ודפא ואמר ליה כחל עיני וסמא יוצ
יוצא לחרות שהרי ביוז לאבר ולרעת התוספות גס
בזדוק אבו לבהמה ונפלה בעבד יוצא לחרות מי ש
שחציו עבד וחציו בן חורין או עבד של שני שותפין

שהגיע לידו לא יתנו לו שאין גס לאחר מיתח ואפי' לרביו איבא למימר דווקא בשאמר תו לו אבל אמר זכה לו יצא מיר לחירות וכן כתב הרמב"ם אפר זמן בגט זה לעבר יצא מיר לחירות אח על פי שלא הגיע לידו קורם מיתח הארון אבל אמר תנו לו אח על פי שאינו יכול לחזור בו לא יתנו לאחר מיתח ודף ב"ק דבתן לו נמי אם נתן הארון הגט מיר ליר חשליח ואמר ליתנו לעבר חיי בזכה ויצא לחירות מיר מש' בשהגיע ליר חשליח אפילו אם נתן הארון קורם ש' שהגיע ליר העבר אבל אם לא נתן הגט ליר חשליח אמר תנו גט לזה לעברי ב"ה גמ' אמרינו: אם נתן הארון לא יתנו אפילו אם הגט לפנינו ביון שלא מסרו ביד חשליח לא אמרינו: זה דחוי באלו אמר זכה בגט זה לעברי ביון שלא מסרו ביד חשליח מי שאמר בשעת מיתחו מלוצ' שפחת' אל ישתעבדו בו אין זה לשון שחרור אלא שלא יסריחוה במלאכת בכירות ואם אמר יעשו לה קורת דוח כופין היורשין לעשות לה קורת רוח ופי' רב' אלפס מאי קורת רוח אי אערה האי עבירות לא אפ' מצינא למיעבר בה לא כפינו לה ור' טי' פי' שאם לא צחק רח דעתה אלא בשחרור כופין את היורשין לשחררה והבי מסתבר לא אהר' אש' ז' כתב הרמב"ם אמר אל ישתעבדו בה היורשין לא מצו כפינו לה ל' למיעבר עיבירותה כלל ולא מצו לזבוגא לא שנא אם יעשו לה קורת רוח לא שנא אל ישתעבדו בה יורשין דאי אמר יעשו לה קורת רוח לא מצו לזבוגא דחא ל' לא מתעבירא לה קורת רוח וכל שכן אם אמר לא ישתעבדו בה סתמא ואם אמר לא ישתעבדו בה יור יורשין נמי לא מצי לזבוגא דמבירותא לשם שיעבדו זהו שיעבדו שביב מרע שבתב כל גכסיו לעבדו דעמר חוזר בנכסים ואינו חוזר בעבר שהרי כבר יצא עליו שם בן חורין אכור לא-ם שישחרר את עב עברו והמשחרר עובר בעשה אבל מצוה שצריך לו להשלימו לעשרה בבית הכנסת שרי וכן שפחה שנו שנוהגין בה מצוה הפקר שיכולין לשחררה כדי להש להשיאה לבעל שישמרנה אה על גב שאיפשר ליה ליחרה לגבר אינו שומרה כל כך ואין צריך לומר חציה שפחה וחציה בת חורין שנוהגין בה מצוה ת הפקר שיכולין לשחררה שהרי אינה ראויה לא לעב לעבד ולא לבן חורין ולא עוד אלא שכופין את רבה לשחררה המוכר עבד לגוי או לגר תושב יצא לחי לחירות שאם ברח מהגוי אין רבו יכול להשתעבד ב בו עוד ואם אינו יכול לברוח קוצסין הארון לפדו לפדותו אפילו ער עשרה מכרי רמיו אם אין הגוי ר דוצה ליתנו בפחות צריך לפדותו בכר ולכתוב לו גט שחרור להתירו בבת חורין אבל אם אין הגוי רוצ דוצה ליתנו אפילו בעשרה ברמיו אין צריך לפדותו ביותר ואם מת קורם שפדאו אין קוצסין חבן אחד אחריו לפדותו וכתב רב אלפס ולא מגבינו האי קצ קנסא אלא באי אבל לא בחל וכן כתב הרמב"ם וכתב אהר' אש' ז' ותמחתיו על רבוי הגאון דמה ענין זה לקצסות שאין גובין בבבל דחיינו קצסות שחייבה תורה ואין גובין אותה בבבל משום דבעינן מוטת מומחין ואין סומכין בבבל אבל אם חכמים תקצו

קצס לעשות סייג לתורה למח לא יגבו אותו בבבל לוח עליו מגוי מעית לזמן שאם לא יפרענו לא יתנו ז זמן שיחיה חליט לו ומסרו לו מיר גוי אינן שיכול לפדותו עד חזמו יצא לחירות ביון שזולל בתקנת חכמים ומסרו ליר גוי וגם קבע לו זמן להחליטו לבר יצא מיר לחירות וכן נמי לא הבגיסו לרשות ח הגוי ולוח עליו על תנאי לכשיבא אותו זמן שימש שימשבנו ליקח העבר ועבר הזמן ולא נתן לו המע המעות אח על פי שלא משכנו בו, והוא עריין ברשו ברשותו קוצסין אותו ויוצא לחירות גבא הגוי בחובו או שקם עליו אנס ופרה את עצמו בעבר לא יצא לחירות מברו לעבר המלך שהגילין ליקח בה בהמית ועבדים מאשר ימצאו ונותניו רמיחם לכל לבעלים יצא לחירות מברו לשלשים יום על מנת ש שיחזירו לו לאחר שלשים יום או חוץ ממלאכתו שיסאר לו ממלאכתו או חוץ מהמצות או חוץ מהש מחשבות וימים סובים פי' שהתנה עם חלוקה של שלא יבטלינו מעשות שום מצוה או שלא ישתמש בו בשבת ויום טוב אי שמכרו לכוני או לישראל משומר גכולתו מבעיא אם יצא לחירות אם לא ולא איפשר ולקולא דאיסורא דרבנן ולא יצא דהרמב"ם כתב ביון רספסך הוא אם תפס העבר ברי רמיו מברו לצא לצאת בו לחירות מיר הגוי אין מוציאין אותו מיר עבר שחפיל עצמו ליר גויים ואין רבו יכול לפדותו לא בריגי ישראל ולא בריגי האומות או שגבה דאין דוצין ליתנו לפדותו מיתד ליקח מהו רמיו ואין ב בזה משום מוכר עבר לגוי דיכול ליתן לו אפילו שס שסר מבירה עליו המוכר עברו לחברו לקצס פי' שלא יהא שום דבר אלא הקצס אם חמיתו שור אינו מבור ואפילו הקצס לרבו חראשון המוכר עברו ל לחל יצא לחירות וקוצסין את רבו שני שקנאו שצ' לכתוב לו גט ומפסיד הרמים שנתן בו וכתב הרמב"ם אפילו אם עריין לא נתן הרמים שלא קנאו במשיכה או הגבהה או בחזקה צריך ליתן למוכר מעותיו או על פי שצריך לשחררו ואפילו אם יאמר איני רוצה לחוציא לו חל אשתעבר בו בארץ ישראל אין שומעין דחיישינן שטא ישראלג בדברים שיצא אחיו לחל המוכר עבד לסוריא או לעבר דינו למוכרו לחל ור דרין זה צוחגאפילו חאירצא בן חל ששנא אשה בארץ ורעתו לחזור וחכמים לו עבדים מבעיא אם הוי ב באלו מכרם אותם לו או לא ולא איפשר ולקולא ולא יצאו לחירות עבר שיצא אחר רבו לסוריא ומ מוכרו שם אם בשיצא הרב היה רעתו לחזור לארץ י ישראל לא איבר העבר את זכותו יצא לחירות אם לא חיה רעת הרב לחזור איבר העבר זכותו ולא יצא לח לחירות ביון שיצא לרעת העבר שאומר לעליה לא לארץ ישראל כופין את הרב לעלות עמו או ימכרהו ל למי שיעלח שם ואם לא ימצא יכתוב שטר על רמיו ויגבינו לילך רצה הארון לצאת לחוצה לארץ אינו יכול לכות לעבר שיצא עמו אלא ימכרו שם עבר שב שברה מאדונו מחוצה לארץ לארץ ישראל אין להחזיר לארצו לחוצה לארץ אלא אם ימצא למי שימכרו שם ימכרו לו ואם לאו יכתוב לו העבר שטר על רמ דמיו ויוצאנו לחירות ואפילו אם יאמר אשתעבר

יבוליו לכוח לקטן אבל מעמידיו לו אפיסרופא וש
דשם העבר בדמים ונותן קצת מחומים לקטן כרי
שיתרצה בשחרורו ושחררו האפיסרופא ברמים שק
שקבל הקטן ויבתיב לו האפיסרופא שטר שחרור
על שמו ודיוקא כחאי גוונא שביון לחפסיע תקנת
חכמים אבל אם מת והניח בו קטן ואחר כך שחרר
השוהת חלקו איך מעמידיו אפיסרופא לשחררו א
אלא עובר את עצמו יום אחד ואת הקטן יום אחד ע
ער שיגריל המפקיר עבדו יצא לחירות וצריך גס
שחרור ואם מת קורם ששחררו הידרש בותב לו גס
שחרור וגר שמת ואין לו יורשין דקיימא לן הקור
בנכסיו זכה והיו בהן עבדים גדולים זכו בעצמו
והרי הם בני חורין קטנים אין בהן יד לזכות בעצ
בעצמם וכל הקודם בהן זכה וכתב הרמב"ם ואם ל
לא זכה בהן שום אדם ער שיגריל אין להם תקנה ש
שבמיתת הגר לא פקע איסורא מנייהו שהרי כל הקד
הקודם בהם זכה וביון דמיתת הגר לא פקע איסור
מנייהו כי גרלגמית בתר חבי אח על גב דפקע ממונא
איסורייהו לא פקע דבמאי פקע השתא הא ליבא מ
מיתת הארון דליפקע איסורייהו מנייהו עבר ש
שנשבה וברח מבית האיסורין אחר שנתיאש רבו מ
ממנו אינו יכול עוד להשתעבד בו וצריך לכתוב לו
גס שחרור להחירו בבת ישר ואם פראו ישר אחר מ
מו השבאי לפני יואש בין אם פראו לשם עבר בין
לשם בן חורין צריך להחזירו לרבו ראשון ומש
דנשתעבד בו בתחילה ונותן חרמים לזה שפראו מ
פראו לאחר יואש בהא פליגי חכמים פראו לשם ע
עבד ישתעבד לרבו שני לשם בן חורין ישתעבד לרבו
ראשון ולא לרבו שני ורשב"ג אומר פראו לשם עבר
ישתעבד לרבו שני לשם בן חורין ישתעבד לרבו ר
ראשון ופסק הרמב"ם בחכמים וכן כתב הרמב"ם
והרמב"ם והראב"ד פסקו כרשב"ג וכן היא מסקנת
א"א הרא"ש ז"ל עבר שעשאו רבו אפיתקי לבעל חב
ואחר כך שיחררו הפקיעו מיד שיעבור וחריו הוא ב
בן חורין וצריך לשלם לבעל חובו דקיימא לן המ
המזיק שיעבורו של חבירו חייב אם לא נשא לו מק
מקום אחר לגבית ממנו ובופין לבעל חוב שיכתוב
לו שטר שחרור שלא יוציא עליו לעז לומר שהוא ער
עריץ עבד עבר שנשא בת חורין לפני רבו לא יצא
אבל אם השיאו רבו יצא לחירות וצריך גס שחרור
דאין צריך לומר אם נדשא שפחתו שחיא בת חורין ש
שאנו אומרים אם לא ששחררה לא היה עושה איסור
ולא היה מגיחו לעשות איסור וכתב הרמב"ם שמקור
שנקודת מספק ובופין את רבה לכתוב לה גס ש
שחרור ואי בעי לשהוי בתר חבי בעיא קידושי את
אחריני דקידושי קמאי ספק קידושי צנהו ואי לא ב
בעי לשהוי לשם אישות בעיא גס לקידוש קמאי ד
דמשום אומרי דעתא מפקיעין ממונא אבל גבי אי
איסורא לא אזלינן בתר אומרו דעתא להתיר בלא
גס שחרור בין בהשיאו רבו בין בנדשא שפחתו וא
הרא"ש ז"ל כתב הא ומצריבין גס שחרור במשיא עבד
משום שלא יאמר הארון לא שחררתיו ועבדו הוא א
אבל ודאי אזלינן בתר אומרו דעתא ודוראי שחרריו
מפקיעין אותו ממנו ומותר בבת חורין חלבר גבי

מקדש שפחתו דליבא למיחש שיאמר לא שחררתיו
אפילו גס אינה צריכה עבר שלוח רבו ממנו או שע
שעשאו אפיסרופא או שהניח לפניו תפילין או קר
קרא בפניו בתורה ולא מיחה לו לא יצא לחירות ו
ואסור לארם שילמד לעבדו תורה אבל אם הניח לו
רבו תפילין או קראו לקרות בתורה יצא לחירות
וכתב הרמב"ם וכותב גס שחרור וכן כל כיוצא באל
הדברים שעשה רבו שאין חייב בו אלא בן חורין
יצא לחירות ובופין את רבו לכתוב לו גס שחרור וכן
וכן אם נדר צדק שבופין אותו לעבור עליו בגז שגר
שנדר שלא לאכול בשר וכיוצא בו שאין הצדק חל על
עליו והיה יכול לבופו לאוכל וללא בפאו אלא אם
לומפר לך יצא לחירות שביון שלא בפאו אותו ב
במקום שיכול לבפוטו גלה דעתו שחפסיע שיעבד
שיעבור ומכאן אני אומר שהמסחרר עבדו בכל ל
לשון והוציא דברים מסוד שמשמען שלא נשארו על
עליו שיעבור כלל ושגמר בלבו לרבו זה שאינו לחז
לחזור ובופין אותו לכתוב לו גס שחרור אחר על פי
שעריין לא כתב ע"כ כתב בשטר עשיתי כל עבדי ב
בן חורין או עשוי הוא בן חורין או חרי הוא בן חו
חורין ומסרו לירו יצא לחירות אבל אם כתב אעשנו
בן חורין ומסרה לירו לא יצא לחירות וכתב הרמ
ב"ם ודוקא אמר אעשנו אבל אם כתב יהא בן חורין
קנה דאעשנו לי שגא רבאבטחה הוא לחבא אבל יהא
בן חורין לאו רבאבטחה הוא אלא לשון שחרור אבל
אם אמר על פה עשיתי לפלוני עבדי בן חורין או ע
עשוי בן חורין אינו בלום ויכול לחזור בו וכתב
הרמב"ם והרמב"ם בבבא אבא שביב מרע שאומר אחר מא
מאלו הלשונות ביון שמשמענות לשון שחרור וכן
מיר בגופו דאינו יכול לשעבד בו וצריך גס שחרור ל
להחירו בבת חורין ואפילו בבבא אבא אמרו רב ד
הוראה גמורה מחגי למיקניה גפשיה וצריך גס ש
שחרור להחירו בבת חורין וזהו ברברי הרמב"ם ש
שכתבתי למעלה האומר עשיתי פלוני עבדי בן חו
חורין והוא אומר לא עשאי בן חורין חיישינן שמ
זיכה בו שטר שיחררו על ידי אחר וכתב הרמב"ם
אם רצה הארון לחזור בו אינו יכול ובופין לו לכת
לכתוב לו גס שחרור וא"א הרא"ש ז"ל כתב ודאי זיכה
לו על ידי אחר ביון שהעבד איפשר לו שלא ירע וכן
דהארון סודו ודאי חרי הוא בן חורין ומותר בישר
בישראלית ואם אמר בתבתי שחררו ונתתיו לו והע
דעבד אומר לא נתנו לי חוראת בעל דין של העבד
במאה ערים דמו וחריו הוא עבד כמו שהיה וכתב
הרמב"ם ואם שניהם עומדין בדיבורם לא איצטריך ל
לאשמועינן דהא לאותבע חד מחכרית מירי
ולא איצטריך לאשמועינן אלא וחריו תדויהו שהר
שחבר אומר לא נתתיו והעבד אומר בן קבלתיו אב
אבל אם העבד חזר בו ואמר בן קבלתיו והרב לא ח
חזר בו בופין אותו וכותב גס שחרור האומר תנ
שטר שחרור זה לעבדי אם רצה לחזור בו לא יחזור
דזכין לארם שלא בפניו וזכה בו מיר וכתב רב אל
אלפס ודוקא לחזרה שאין הרב יכול לחזור בו את
על פי שלא הגיע ליר העבד אבל העבד לא יצא לחי
לחירות ער שיגיע לירו לפיכך אם מת הארון קורם

וּפְשָׁעָה וְגַמְדָּא יִסְדְּרוּשִׁיחָהּ לַחֲנוּת בְּחֵן חֲזָא וְכִינֵי בִי
מִצְוֹת בְּתִיבַת הַתּוֹרָה הֵיא בְּדִי לְלַמּוֹד בַּח דְּבִתִּיב וּלְ
וּלְמַדָּה אֵת כְּנִי יִשְׂרָאֵל שִׁמְחָה בְּפִיחָם וְעַל יְדֵי הַגְמִירָא וּמִן
וּפְרִירוּשָׁה יִרְעֵי פִי הַמִּצְוֹת וְהַדְרִינֵי עַל בּוֹרִינֵי לְכֹן חֵן
וְהַסְפִּירִים שְׂאֵרִם מִצְוֹת לְכֹתֶכֶם וְגַם שְׂאֵל לְמוֹכְרִם א
אִם לֹא לְלַמּוֹד תּוֹרָה וּלְיִשָּׁא אִשָּׁה

אין בִּיתְכִי סֵפֶר תּוֹרָה הַמִּלִּין דְּמַחֲזֶה עַל עוֹר בְּ

בְּחֵמָה וְחֵיחַ סְמִיחָא וְלֹא עַל עוֹר דְּגַאפִּילוּ חֲסִידוֹר א
אִלָּא עַל עוֹר בְּחֵמָה חֵיחַ וְעוֹת הַסְהוֹרִין וְאִפִּילוּ עוֹר
בְּבִילֻת וְסִרְיָמוֹת שְׁלֹחַן וְצִירִיד שִׁיחֵי הַעוֹרוֹת מִעֵיב
וְצִירִידֵינֵי לִשְׁם סֵפֶר תּוֹרָה אֲבָל תִּיקִין חֲסִלֹת וְיִסְדֵּר
וְסִרְטוֹטֵן אֵין צִירִיד שִׁיחָא לִשְׁמָה וְחֵי בְּרִיד נִסְתַּפֵּק
אִם צִירִיד שִׁיחָא בְּשִׁפְתֵינֵי שְׁמַעְבֹּד לִשְׁמָה אִי אִי סִי
בְּמַחֲשָׁבָה שְׁמַחֲשָׁב כִּד בְּלִבֵּי וְכַתֵּב אֵלֶּיךָ חֲרָאֵשׁ זֶל הִיל
וְהִילְכֵי סוֹב שִׁיחָא בְּשִׁפְתֵינֵי וְיִאמֵר בְּתַחֲלִית הַעִיבֹד
בְּשִׁמְשִׁימוֹ לְתוֹר הַסִּיד הַעוֹרוֹת אִלֹּא אִי מַעְבֵּר לִקְרוֹ
לְקִירוּשָׁת סֵפֶר תּוֹרָה וְהוּא לֹא צִירִיד כְּתִיב הַרְמָלִים אִם
חֲגוּי מַעְבֹּד פִּסְלוּ אִפִּילוּ אֲדַמֵּר לוֹ יִשְׂרָאֵל עִבֹד עוֹדוֹת
אִלֹּא לִשְׁם סֵפֶר תּוֹרָה וְחֵי בְּרִיד כְּתִיב שְׂאֵם מַעְבֹּד וִי
וְיִשְׂרָאֵל עוֹמֵר עַל גְּבוּי וְמִסִּיעֵד שִׁרִי וְכֹן כְּתִיב בִּינֵל
וְעִיִּסִיד וְסִי בְּדִי שְׁמַעְבֵּרִם לִשְׁמָה וְכֹן הֵיא מִסְקִנָּה
אֵלֶּיךָ חֲרָאֵשׁ זֶל וְכֹן כְּתִיב רַב צִירִידֵינֵי אִם אִיפְשֵׁר לְיִשְׂרָאֵל
לְעַבְדֵּם לִשְׁמָה מִצְוֹת מִן חֲמוּכָה וְאִם לֹא יִלְדֵּי לֹא
לְגוּי וְיִאמֵר לוֹ קִלְחָ לְסֵפֶר תּוֹרָה אִי צִירִיד וְכַשְׁמַעְבֵּר
וְכַשְׁמַעְבֵּרִם לִשְׁם סֵפֶר תּוֹרָה יִסִּיעַ עֲבֹד יִשְׂרָאֵל מַעֲסֵ וְכֹ
וְכֹי הֵיא גְּוֹנָא חֲוִי עִיבֹד לִשְׁמָה תְּשׁוּבָה לְגִאֹן
לְעִנְיֵין עִיבֹד לִשְׁמָה רַבִּין וְתִרְתִּי מִתִּיבָהָ סְבִירָא
לְחֹר דְּבִל שְׂאֵל לִשְׁמָה פִּסְלוּ לְקִירוֹת בֹּד בְּצִירִיד וְיִאֵל
רַב מִשָּׁה גִאֹן הוּא פְּלִיג אִמֵּר מִצְוֹת מִן חֲמוּכָה לִמֵּ
לְמִיעֵבֵד עִיבֹד לִשְׁמָה אֲבָל מִתְּוֹרָת סֵפֶר שְׁקִירִין בֹּד
צִירִיד לֹא צִמִּיק דֵּאִית לֹא וְלִדְבִין וִיקְדוּקָא בְּחֵא מִי
פִּילְתָא לְחֻחֵי לְרַב מִשָּׁה גִאֹן וְיִמִּיחוּ אוֹתָם שְׂאִיד
בְּמִקְדָּשָׁם שְׁעִישָׁה גְּוִילִים וְלֹא דִק אִם יִשׁ בְּמִקְדָּשָׁם
שְׁפֶר תּוֹרָה כְּחֻזֵּן הַשְּׁמִיד וְקִרְאוּ כֹן בְּצִירִיד וְאִם ל
לֹא אֵל תְּשַׁבִּיתוּ קִרְיָאֵת הַתּוֹרָה בְּצִירִיד מִפְּנֵי שְׂאֵרִם
הַכְּתִיבָה עַת לְעִשׂוֹת לֹחַ הַפִּיד תּוֹרָתָה אִלָּא עֲסֹד סֵפֶר
תּוֹרָה מִן חֵיחַ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ מִן שְׂאֵרִים מַעְבֹּד לִשְׁמָה שְׁמֵר

רַב מִשָּׁה בְּרָאִי הוּא לְלַמּוֹד עַלִּי בְּשַׁעַת חֲדָתָךְ וְכֹשׁ
עַל דִּיד שְׂאֵרִים עַת לְעִשׂוֹת לִי הַפִּיד תּוֹרָתִיךְ אֲבָל א
אִם יִשׁ לָהֶם לְחַחֲזִיר יִרְיָעוֹת חֲדָתָךְ לִידִי מִתּוֹת וְלִהַע
וְלִהַעבִיר עֲלֵיהֶם סִיד לִשְׁמָה חֲדָי יִצְאָתָם יִרְיָעוֹת
לִשְׁמָה וְאִם אֵין יִבֹּלֵת לְעִשׂוֹת כֹּן בְּתִיב בֹּד אֵלֶּיךָ מִי
שְׂאֵרִים מַעְבֹּד לִשְׁמָה וְקִרְאוּ בֹד בְּצִירִיד וְצִירִיד שִׁיחָא מִן
מַעְבֹּד בְּעַמֻּצִים אֲבָל אִם אֵינוּ מַעְבֹּד וְחֵי דִיקָתָהּ
וְכַסּוֹל וְיִמִּיחוּ הֵיא אֲדַמֵּר רִתֵּי וְעִיבֹד סִיד שְׁלֹחַ חֲסוֹב
צִירִידֵינֵי עַמֻּצִים וְנִכְתָּבֵת בִּין עַל גְּוִיל וְקִלְחָ וְזִיבִסֵּט
וְזִיבִסֵּט וְחֵיחַ מִסְלָח עַל רוֹבִסֵּט וְסִיד וְחֵיחַ מִסְלָח עַל רוֹבִסֵּט
חֲרָאֵשׁ זֶל לֹא כְּתִיב בֹּד מִי גְּוִיל עוֹר שְׁנִיגִיד דְּנִיתָקֵן ב
בְּמִקְדָּשָׁם חֲשֵׁר וְכַמֻּקֹּם חֲשֵׁר לֹא נִיתָקֵד וְקִלְחִיד
וְזִיבִסֵּט וְחֵיחַ הוּא עוֹר חֲנִתִּלֵּק לְשָׁרִים חֲלֵק חֲחִינִצֵּי ש
שֵׁל צִירִיד גְּוִילֵי גְּוִילֵי קִרְיָאֵת וְכַתֵּבִין בְּצִירִיד חֲחִינִצֵּי

אֲכַל אִם הָאֵחָד גִּילָר שְׂאֵל בְּקִירוּשָׁה וְחֵיחַ הוֹדֵתוּ ש
שְׂאֵל בְּקִירוּשָׁה וְלִירוֹתוּ בְּקִירוּשָׁה חֵיחַ מִתִּיר רִי וְלֹא ש
שִׁיד לְחִלּוּפֵי בִין שְׂחֵאחֵר חֲבֵל בְּקִירוּשָׁה וְחֵיחַ הֵב
חֲבֵל שְׂאֵל בְּקִירוּשָׁה וְמוֹתֵר בֵּל אֲחֵר בְּצִי חֲבִירוֹ אִפִּילוּ
נִשָּׂא לְאַחֵר שְׁנִתְגִּייר וְקִירוּבָה שְׁמַחֲרָא שְׂאֵל מִן ח
הָאֵם בֵּל חֲעִרִיּוֹת חֲאִסוֹרִין לְגוּי אִסוֹרִין בֹּד לְאַחֵר
שְׁנִתְגִּייר אֵחָד עַל מִי שְׂאֵין אִישׁוֹת לְגוּי שְׂאֵל יִאמֵרוּ ב
בְּאִנּוּ מִקְדוּשָׁה חֲמוּרָה לְקִירוּשָׁה קִלְחָ בְּגוֹן אִשָּׁת אֲבִיד
לִי עֲקִיבָא וְאַחֲוֹת אֲבִיד לִי אֲלִיעֹד אֲבָל אֲחֻת אֲבִי
אֲבִיד לִי עֲקִיבָא וְאַשָּׁת אֲבִיד לִי אֲלִיעֹד שִׁיד
וְכַתֵּב אֵלֶּיךָ חֲרָאֵשׁ זֶל בְּכַעַל חֲלִבּוֹת מִסְקֵי בִי עֲקִיבָא וִי
וִישׁ מִסְקִין בִּי אֲלִיעֹד עֵבֶר וְלֹא חֲבִירֵי חֲלִכֵּר טוֹב
לְחֵחֵמִיד בְּרִבְרֵי שְׁנִיחָם נִשָּׂא אֲחֻתוֹ מִן חֵיחַ יִצְאָ
מִן חֵיחַ לְכַתְחִילָה לֹא יִבְנֹס וְאִם יִבְנֹס לֹא יִצְאָ וְאִם
וְאִסוֹר בְּחֵמָתוֹ שְׂאֵם נִתְגִּייר וְאַשָּׁתוֹ עֲמֹד אִסוֹר בְּחֵמָ
בְּחֵמָתוֹ אִפִּילוּ לְאַחֵר מִיתָת אִשָּׁתוֹ גַּם בֹּד כְּתִיב אֵלֶּיךָ
חֲרָאֵשׁ זֶל וְלֹא חֲבִירֵי וְאִם צִשְׁחִיחַ גְּוִי נִשָּׂא אִשָּׁה וְכֹת
וְכֹתָה אִי אִשָּׁה וְכֹתָה אִי אִשָּׁה וְאַחֲוֹתָה מִן חֵיחַ
יִצְאָ הָאֲחֻת אֲבָל אִשָּׁה וְכֹתָה כְּנֹחַ אִי אִשָּׁה וְאַחֲוֹתָה מִן
מִן דִּאֵב שְׁנִתְגִּייר מוֹתֵר לְכַתְחִילָה לְבִנּוֹס שְׁתִּיחֵן
וְכֹל חֲשִׁנִּיּוֹת שְׂאִסְרוֹם חֲכָמִים בְּעִרְיָת מִיתָדִים בְּגִיל
הַגִּירוֹת שְׁנִתְגִּיירוּ בְּנִיחַ עֲמָה לֹא חוֹלְצִין וְלֹא
מִיִּיבָמִין אִפִּילוּ חֵן תְּאֻמִּים אִפִּילוּ הֵיא לִירוֹתוֹ בִּק
בְּקִירוּשָׁה בִּין שְׂאֵין חֵיחַ בְּקִירוּשָׁה אֲבָל חֵיכִיז מִן
מִשְׁוֹם אִשָּׁת אֵחָד אִם חֵיחַ הוֹדֵתוֹ וְלִירוֹתוֹ בְּקִירוּשָׁה הֵיא
חֵיחַ בִּישָׁר לְכֵל דְּבִר וְלִעֲנִיין עוֹדוֹת אִפִּילוּ אֲחִים מִן ח
הָאֵם מִעִירִים זֶה לָזֶה וְגַר שְׁנִתְגִּייר בְּקִסֵּן שְׁוֹלֵד
דְּמִי וְלִיבָא לְמִיחָשׁ דֵּאִית לֵאחִיחֻלּוּפֵי בִישָׁר שְׂאֵין מִק
מִקְבִּלִין עוֹדוֹת אֲלֹא בְּכִית דִּין וְחֵיחַ בְּקִיִּאֵין בְּרִבְרֵי זֶה
וְלִעֲנִיין דִּין גֵּר פִּסְלוּ לְדוֹן רִינֵי נִפְשוֹת אֲבָל בְּרִינֵי
מִמִּצְוֹת דִּין אִפִּילוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַחֲרִים אֲמוּרִים בִּלָּא
בְּפִיחָם שְׁמַקְבִּלוּ עֲלֵיו לְדוֹן אֲכַל עֵי בְּפִיחָם פִּסְלוּ לִי
לְדוֹן יִשְׂרָאֵל עַד שִׁיחָא עֲמֹד מִישָׁר אֲבָל אִם חֲבִירוֹ גֵּר ב
בְּשֵׁר לְרֹחַ אִפִּילוּ בְּכַפִּיחָהּ וְלִחֲלִיצָה פִּסְלוּ אִפִּילוּ קִבֵּל
קִבִּלִיהָ עֲלִיהָ וְאִפִּילוּ לְחִלְצָת גְּרִים בְּגוֹן שְׁהוֹרָתוֹ וְל
וְלִירוֹתוֹ בְּקִירוּשָׁה עַד שִׁיחָא אֲבִיד וְאַפִּילוּ מִיִּשְׂרָאֵל

מִצְוֹת עֲשֵׂה עֵר

עַל כָּל אֲרָם מִישָׁר שִׁיבְתוֹב לוֹ סֵפֶר תּוֹרָה מִאֵר צִירִיד
לְחֹזֵר אֲחִידִיחַ דִּאֲמֵר רִי יִחְשַׁע בֶּן לֹוי חֲלוּקָה סֵפֶר ת
תּוֹרָה מִן חֵיחַ בְּחֻסָּה מִצְוֹת מִן חֵיחַ כְּתִיב אִי
שְׁחָגִיה בֹּד אִפִּילוּ אֵית אֲחֵת כֹּאֵל קִבֵּלָה מִחֵר סִינִי
וְכֹל שְׂכֹן שְׂאֵין לוֹ לְמוֹכְרָה אִפִּילוּ יִשׁ לוֹ חֲרִיבָה מִחֵר
וְאִפִּילוּ לְמַכּוֹר יִשׁ בְּדִי לְקִנּוֹת חֲרֵשׁ אִסוֹר וְאִפִּילוּ א
אֵין לוֹ מַח יִאֲבֵל וְיִמִּיחוּ אִם צִירִיד לְמוֹכְרָה בְּדִי לְלַמּוֹ
תּוֹרָה אִי לִישָׁא אִשָּׁה וְאֵין לוֹ רִבֵּר אֲחֵר לְמַכּוֹר שְׁמִיד
דְּמִי וְכַתֵּב אֵלֶּיךָ חֲרָאֵשׁ זֶל שְׂחָ לֹא נִאֲמֵר אֲלֹא לְרוֹדוֹת
חֲרָאֲשׁוֹנִים שְׁחִי בְּתִיבֵין סֵפֶר תּוֹרָה וְלִמְרִים בַּח
אֲבָל הֵיאִנָּה שְׁכֹתִיבִין סֵפֶר תּוֹרָה וְנִצְחִיחֵן אוֹתוֹ בִּב
בְּבִית חֲבִנְסֵת לְקִירוֹת בְּחֵן בְּרִיכִים מִצְוֹת עֲשֵׂה עַל כ
כָּל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יוֹר מִשָּׁתָה לְבָנוֹת וְחֵיחַ הַתּוֹרָה חֲחִינִצֵּי

בו שמה אין שומעין לו שמה ישרלנו לילך אחריו

גר

שבא להתגיייר אינו גר עד שצימול ו
ויטבול היח צימול בתכר חגנאל
שאי לו תקנה אבל בניו צימולין
ונבצטין בקהל ודא אגויר בקהל בסבילה ובגר חש
חשוב להכשיר זיעו אבל לא הוא ובעל חלבות בת
שיש לו תקנה שמטיטין ממנו דם ברית ובעל העי
העיטור כתב שאם צולר מהול אין צריך להטות ממ
ממנו דם ברית אלא בסבילה לחור סני באשה אם ל
לא צולר מהול אלא שלא צימול לשם גירות בגון ע
ערבי מהול צריך להטות ממנו דם ברית ואלא הו
אש זל לא חילק אלא בכל עניין צריך להטות ממנו
דם ברית וכתב אם נכרת חגיר אין מילתו מעכבת
מלהתגיייר וסני ליה בסבילה וכו' כתב גאון סריס
שבא להתגיייר נכנס תחת בגדי חשיבה באשה וכש
דבשבא להתגיייר אומר לו מה ראית שכתאת להתג
להתגיייר אי אתה יודע שישא בזמן הזה רחופים וס
דסחופים ומטורפין ויסורין באין עליהם ואם אמר
יודע אני ואינו בראי להתחבר עמהם מקבלין אותו
מיר ומוריעים אותו מקצת מצות קלות ומקצת מצ
מצות חמורות ומוריעין אותו עונשו של מצות שאו
שאומו לו קודם שכאת למדה הזאת אכלת חלב אי
אתה עונש ברת חללת שבת אי אתה סקילה ועתה א
אתה ברת חללת שבת אתה סקילה ומוריעין אותו
מתן שבין של מצות שאומר לו הוי יודע שעולם ח
חבא אינו צפון אלא לצדיקים וישרא בעולם הזה א
אינו יכולין לקבל לא רוב טובה ולא רוב פורענות
דאין מרבין עליו ואין מרדקין עליו קבל מלין א
אותו מיר ואם גשתיריו בו ציצין המעכבין את המ
המילה מלין אותו שנייה וממתניין לו עד שיתרפא
זמטבילין אותו סבילה הוגנת בלא חציצה וניין מז
מזייה ושקל סיפריה דיריה ודכרעיה וברסליק פכ
מברד ברוד אתה י אחינו מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על הסבילה ותלמידי חכמים עומד
על סבילתו ומוריעין אותו אז גם כן קצת מצות ק
קלות וקצת מצות חמורות ודרי הוא בישראל לכל ר
דבר שאם חזר לסדרו חרי הוא בישראל משומד שאם
קדש קידוש קידושין ואשה מושיבין עד צוארתה ב
במים ותלמידי חכמים עומדין מבחוץ ומוריעין א
איתח מקצת מצות חמורות וכל ענייניו בין לחורי
לחוריעו המצות לקבלם בין המילה ובין הסבילה
צריך שיחיה בשלשה חבשים לרין וביים ומיחו דוד
דווקא לכתחילה אבל בדיעבד אם מל אותו או סבל
בפני שנים ובלילה אפילו לא סבל לשם גדות אלא
איש שטבל לקריו ואשה שטבלה לצירותה הוי גר ומ
ומותר בישראלית חוץ מקבלת המצות שמעכבת א
אם אינו ביום ובשלשה דלרב אלפס אפילו בדיעבד
שטבל או מל בפני שנים או בלילה מעכב ואסור כי
בישראלית אבל אם גשא ישראלית דחוליד ממנו כד
לא פסלינו ליה חמל הגרים מברד ברוד אתה י א
אחינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו למד
למול הגרים ולהטות מהם דם ברית שאלמלא דם בר
ברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בדי

ברית ידמם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת
ולדרי האמר שמכרים שמים על העבדים גם על
הגדים מברכין שמים גזכרית שנתגיייר ודא מ
מעוברת בנה אין צריך סבילה גרי קטן אם יש לו א
אב יכול לגיייר אותו ואם אין לו אב נכא להתגיייר ב
בד מגיירין אותו שזכות הוא זכין לאדם בלא ידיעתו
ולא שנא קטן שגייירו אביו או גיירדו בך יכול לימ
לימחות בסיגורל ואין דינו בישראל משומד אלא בגרי
צמור במה דברים אמורים בשלא נהג מצה יחורות מ
משחגוריל שוב אינו יכול למחות ואם חזר בו דינו
בישראל משומד כתב בעל חלבות חרש שוסח וקטן ש
שבא להתגיייר אין מקבלין אותו מפני שאין בשריו
להתנות עליהן אבל קטן אח על פי שאין צו דעת מ
מלין אותו על פי אבותיו ואינו יודע למח פסק דלא
כרב הוצא ואמר קטן מסבילין אותו על רעת בית ר
דין אח על גב דקאמר לימא מסייע ליה ורוחח אותו
עיקר דבריו לא נרחו כתב הרמבם גרי שבא לחתן
ערלתו מפני מבח או מפני שחין שגולד לו בזה אס
אסור לישראל לחותב מפני שהגדים אין מעלין אות
אותם מירי מיתה ולא מורדין אותו אליה אח על פ
פי שניעשת מצוה ברפואה זו שחיי לא נתמזן למצ
למצוה לפיכך אם נתכוון חגוי למילה מצוה לישראל
למול אותו גר שבא ואמר נתגייירתי בבית דין פלוגי
בראוי אינו נאמן בין בארץ ישראל בין בחוצה לארץ
עד שיביא ראיה ומיחו אפילו לא אמרו העדים אל
אלא שמענו שנתגיייר בבד פלוגי יש אומר שהוא ער
ערות שאין צריך עדות גמורה אלא גילוי מילתא
דיש אדמדים שצריך עדות גמורה וכו' היא מסקנת א
אא הראש זל ומה שצריך עדות דווקא בשירענו בו
שהי גרי אבל לא חבדוהו גרי וכא ואומר נתגייירתי
בבד פלוגי נאמן ואם אמר נתגייירתי ביני ובין עצ
עצמי ויש לו בנים אינו נאמן לפוסלם אבל נאמן ע
על עצמו לשווי גמטו חתיכה דאיסורא ליאסר אבל
אם בא על בת ישראל לא פסלה אחר גר שנתגיייר לש
לשם אשה ואחר אשה שנתגיייר לשם איש ושנתגיייר
לשם שילחן מלכים ואחר צירי אריות וחלומות כו
כולם גרים כתב בעל חלבות גר שחזר לסדרו ויצו יי
יון גסר ופתת פת בותי פירותיו סבלים וספריו ס
ספרי קוסמין ושגנו ויינו ובשאר כל דבריו בגוי

דנראה דלאו לבד מילי קאמר דהוי בגוי שחרי אם ק
קדש בת ישראל קידושין קידושין אלא לעניין להרחיקו
קאמר

שני

רסט

אחיז שנתגיייר
בין אם הם אחי
אחים מן האב

ולא מן האם או מן האם ולא מן האב אי שחו אחיז
מן האם ומן האב אסורין בכל העריות האסורין לוי
לישראל אח על פי שחיו מותרין להם בגיותו דלא לי
ליתן לחלופי לישר חלבד אסור כל אחר באשת חברו
אח על פי שגשא בגיותו ונתגיייר אכל אין חייבין
עליהם ואין חילוק בין אם גולרו שניהם שלא בקר
בקדוש או אם אחר מהם צולר שלא בקדוש והש
וחשיבי חורתו שלא בקדוש וליתרו בקדוש

אבל בדבקות אות לחברתה כתב שמועיל גרירה
ויזין אותיות שצריכות זיוון ואלו חן שעטנו גץ
בכל מקום שיבא אחת מאלו צריך לעשות לה שלשה
זיונין אחת מימין ואחת משמאל ואחת למעלה כז
בזה ויש מפרשין שלשתו זקופין למעלה בזה
וכן נוחגין ואם חסר אלה הזיונין כתב הרמבם ש
שאינו פסול ביוון דאמר רבא שבנה אותיות צריכין
שלשה זיונין מעבבי וכן יראה מלשון א"ל הראש
לל שכתב בהלכות תפילין על מה שכתב בשימוש
דבה שצריך בתפילין תגין אחרים חוץ מנגף שנסנו
ואם חסר מהם פסולים ובתב א"ל הראש לל על רב
דביון ולא מיסתבר כלל למיפסל תפילין בשביל
הגין אלו ביון שלא הוזכרו בתלמוד ע"כ וביון שז
שנמו שנים לרביון בשביל שאינו מוזכרים בתלמוד
מכלל רבחסרון תגי גץ שעטנו שמוזכרים בתלמוד
פסול

פרשה

פתוחה לא
יעשנה ס
סתומה ד

רעה

וסתומה לא יעשנה פתוחה ואם שינה בשניהם פס
פסולה ובתב הרמבם שאין לו תקנה וצריך להסיר
כל היריעה וא"ל הראש לל כתב בתשובה דוראי מגיל
לו תיקון ביון שמועיל תיקון בסעות של הסירות
דיתירות כ"ש בתיקון הפרשיות אלא שאינו יודע אי
איריתקון עיות הפתוחות וחסותומות כי היה צר
צריך למחוק חרבה לפגיו ולאחריו ושם יזמנו לו
שם וגם היה צריך למעס הכתב בשביל ריוח שבין
פרשה לפרשה ודבר זה אסור ע"כ ודבר הרעיות
בצורות הפתוחות וחסותומות ולכן לא אכתוב אלא
מסך גת א"ל הראש לל הפתוחה צריכה שתהיה
פתוחה בסוף השיטה או בתחילתה ברי תשעה אות
אותיות חילבד אם נשאר בשיטה עריין ברי לכתוב
תשעה אותיות או יותר יצית חלק ויתחיל בראש
השיטה שתחתיה ואם נשאר פחות מזה או שסיום ב
בסוף השיטה יצית ברי תשעה אותיות בראש שיטה
שתחתיה ויתחיל לו משם ולהלן והסתומה צריך ש
שיהא חלק באמצע ברי שלשה אותיות חילבד אם נש
נשאר עריין חלק ברי להניח שלש אותיות ולהתחיל
בפרשה אחרת בסוף השיטה יעשה ואם לא יניח כל
שיטה שתחתיה חלק ויתחיל בתחילת שיטה שליש
ואם סיים הסתומה בסוף הרת יצית שיטה העליונה
של ראש חרת חלק ויתחיל בשנייה ועוד יש בתיקון
סופנים פרשה סדורה והוא שכתוב שיטה ער חציו
או ער שלישית מתחיל בשיטה תחתית בגדר חנחת
מעליונה ונראה שאם שיגה בזה לא מסל ביון שאיב
מפורש בגמרא צריך לידחו בשירות שלא לעשותם
בשאר הכתב שאם כתב בשאר הכתב או כתב שאר הכ
הכתב כמותם פסולה ומיח צראה דווקא שכתב
השיטה שאר הכתב בלא פיוח אבל שיגה בפיוח מ
ממה שנתנו לא מסל ובלבד שיהא אריח'על גבי לבי
בתב א"ל הראש לל פירת חים בותכין שיטה ראשונה
ברינה נשאר כל השיטות האות מניחין באמצע ד
רעת מעס ושתחתיה פותח באמצע וחלק מש

צריכות לחיות גולם אחר לבר צריכות בולן ליגע ב
בגון חקורה בשין ובעין ומה שאחורי הציר ובא
ובאחת שאינה גוגעת פוסלת כל הספר חוץ מרגל
ההא והקדוח שאותו לבר אין להם ליגע ואם גוגעת
פסול בית צריך ליוחר בתג שאחורו לרבעה ש
שלא תהא גראית בכח וצריך שיחא לה בראשה לצר
שמאל תג קסד ולה צריך ליוחר בתג שאחורו
לרבעה שלא תהא גראית בריש חא יש לה תג קסד
למעלה לצר שמאל בראית בפרק הקדום מאן טעמ
אית להא תגא ופ"ש יש לה תג קסד בסוף גגה למ
למעלה ור"ת פ"י ומיירי בעוקץ שלא לרבעה שלא ת
תהא עגולה מאחוריה וטוב ליוחר ברברי שניהם
זית איתא בפרק הקדום חזינא לסיפרי דוקני ח' דת
דחטרי לגא דחית- ופ"ש במין חוטרא של צר ש
שמאל יש לה במין מקל בזה ור"ת פ"י יש לה לה
לחיות גבית באמצע גגה בזה מלשון חטירות
דיוחר שלא יאריך רגל היור שלא גראית ברי ושל
יקצר רגל היור שלא תהא גראית ביון וכן רגל היור ל
לא יאריך שלא תהא גראית בגון פשוטה ולא יקצר
רגל חנון שלא תהא גראית בזון ור"ת פ"י שצריך ש
שיחא ראש חסמאל של היור כפות למטה בזה בראית
בפרק הקדום מפני מה דאשה של יור כפות דאיתא
בפסיקתא העולם הבא צברא ביון מה יור יש לה ג
צקורה אחת למטה רמז למתים שיוודין לגיהנם וא
ואחת למעלה רמז שעתידין לעלות לפי זה יש ליה
תג למעלה וגם כפות למטה ח"ה היה אומר ר"ת
שצריך ראש ימין שלה כפות למטה בזה וכתב יוחר
לעגלה מאחוריה שלא תהא גראית בבית וחסמ
צריך לעגלה משלשה דוחותיה שלא תהא גראית בג
במם סתומה ובכל אחת שיש בהן ספק מייתיגן תי
תינוק ולא חבים ולא סיפס אם יבול לקרותה כשר
ובתב א"ל הראש לל בתשובה צורת האותיות אינן ש
שוות בכל המדינות הרבה משונה כתב ארצנו מכת
הארץ הזאת ואין פסול בזה השינוי רק שלא יעשה
החין חתין ביתין כפין כמז שפורש בגמרא ע"כ
ציקב נקב בתור האית כשר וי"א אפילו ציקב כל תו
תובו כשר אבל בירושלמי יש שצריך שיהא מוקף גוי
גויל גם בפנים חילבד ציקבו כל תוכו פסול ציקב
דכל הפנימי של הא אפילו לא נשאר ממנו אלא כל
שהוא כשר ציקב רגל הימיני אם נשאר קמנו בגלוא
אית קסנה כשר ואם לאו פסול ואם נפסק איתא
אחת בנקב מייתיגן תינוק ולא חבים ולא סיפס ל
לראות אם יבול לקרותה כתב בספר המצות אם ג
נפל טיפת ריו קורם שנומר האות ולא היתה האומ
צברת ואחר כך גסל הדיו אן שלא היתה מוקפת גוי
גויל מתחילתה פסולה דהוי כמו חק תובנת אם ג
צבר היתה עשויה בתקנה וגמל בה ריו יבול ליש
ליטלו וא"ל הראש לל מסל גם בזה וכן כתב בספר
התרומות וכתב עור אפילו עשה ריש כמו דלת
שאינו יבול לגרוד לתקנו וקיוצא בזה בתב א"ל ח'
א"ל בתשובה עם פתוחה שצירב פתוחה ונסת
ונסתמה אינו מועיל לגרוד חרבק ולפותח דביון
שאינו עושה מעשה בגון האות שנאמר אלא צור
הסתומה ובזה געשה האות וחוי ליה בתק תובנ

שיעור הגיליון ל למטה דאז רעב

אצבעות ב
בגורל ולמעלה שלשה וכו' כל דור ודור לפיכך צריך שיחא בתחילת כל יריעה וסופה ברוח אצב אצבע ובדי תפירה ונמצא בשתופר התפירות ביחוד יחיה בין כל דור ודור בכל הספר ורוחב אצבעות דב ובין שיטה לשיטה במלא רוחב שיטה ובין כל ספר וספר ארבע שיטין ויתחיל בראש שיטה חמישית וי ויציח בתחילתו ובסופו כדי לגול על העמוד ועוד שני אצבעות שיטין בו העמוד וחרת לא ימעט הב חתב מפני ריוח של מטה ומעלה פ' שלא יעשה א אותיות קטנה בשטה עליונה ותחתונה כדי שיסאר שיעור גיליון ולא מפני ריוח שבין פרשה לפרשה כ בגון פרשה סתומה שצריכה להיות פתוחה באמצע ובתוכה משני צדדין לא ימעט חתב כדי להתחיל ב בסוף גזרמנה לו תיבה בת ה אותיות לא יכתוב ב בתוך חרת ו' חוץ לרת אלא ב בתוך חרת ו' חוצה דאם אין לו מקום כדי לכתב ב בתוך חרת יציח חמ המקום חלק וכתב לא הראש ז' לווקא בבת ה אותיות שרי בשרוב בתוך חרת ובין שאין חוץ לר לרת אלא ב אותיות אבל בת ז' או בת ט' אע"ג דרוב בתוך חרת בגון ד' מ' ו' ח' מ' אין לכתוב לכתחילה ג' או ד' חוץ לרת וה' מ' כ' כתב ראפילו בת עשר אותיות יבול לכתוב לכתחילה חציה בתוך חרת וחציה חוץ לו ולא צהירא לא הראש ז' ותיבה בת ג' איתיות יבול לכתוב ממנה ב' חוץ לרת אח על פי שמיעוט במנים אבל אם אין בה אלא ב' אותיות אינו יבול ל לכתוב לכתחילה חוץ לרת וכל אלו חכמים אינו אלא למצוה מן המובחר אבל אם שיגח בהם שקור חסיטין או חרטיקין או האייבין או קיצין בשך

צריך שיאמר חסוף בשיתחיל לב לכתוב ספר רעב

זה אני בותכ לשם קדושת ספר תורה ומספיק לכל הספר ואם לא עשה כן פסול וצריך שיחיה לפצור ספר אחר שיעתיק ממנו שאסור לכתוב אפילו או אנת אחת שלא ענן חתב ויכתוב בתיבה באחד ומי וזמירות חמה שתחא מוקפת גויל שלא תובק אות לחברתה אלא יחא ביניהן בחוט חשירה ולא יחומ מופרדות חרבה זו מזו כדי שלא תהא תיבה אחת צר צראית בשתיים ויחיה בין תיבה לתיבה במלא אות קטנה ולא יקרבה ביותר שלא יחא שתי תיבות צר צראות כאחת ואם שיגח שריחץ בין האותיות ער שחתובה צראית בשתיים או שקירב ב' תיבות ער שגר שגראות באחת פסול וצריך שלא תיפסל צורת שום אות ער שאינה צראת אות או רמה לאות אחת בין בעיקר הכתיבה בין בקרע בין בגקב שניקב בה בין בסטטוס ויזחר בתיקון גומז האותיות שירביק מ מה שראוי להרביק ויפריד מה שראוי להפריד ואלו האותיות שצריך ליזחר ולקרקב בתיבתו שב שבקל ארם סועה בחו הא צריך ליזחר בגקורה שע שעליה שהוא כמין י' שתגע בה ובן כל האותיות צרי

הפנימי שכלפי חבשו וחלק הפנימי שבצד חבשו נקצקרא ורובסוסטוס וכותבין בו בצר החיצון שכלפי חשער ואם שיגח וכתב בקלח בצר החיצון ורובסוסטוס ובדובסוסטוס בצר הפנימי פריעבר בשך בספר תורה וקלמים שלגויש להם ריוקלה וכתבין בצר הפנימי הפנימי שכלפי חבשו ידועלם כתב חציה על גבי גז גויל וחציה על גבי קלח פסול אמל עשה חציה גזי גויל וחציה צבאים אח על מי שאינה מצוה מן המז המובחר בשך ספר תורה צריכה שירטוש ותגיא במ במכת סופרים חלבה למשה משיני מסרגלין בקצוה דמ' לא אתא לאמרי סבין אלא עומדת ובינא בו שצובע ופ' ה' שאין חובה לשרטט אלא טוב לשרטט כדי ליפות חתב שיחא נאה וה' מ' כ' פסול בלא ש שירטוט ולזה הקדים לא הראש ז' ואינה נכתבת א אלא בריו ופ' ה' שאינה נקרא דיו אלא שעושין אות ממני קוצים ודועים שמבשלין איתה ועושין אות פמימיהן אבל לא שעושין מעמצים ומסול לספר תורה לא הראש ז' כתב שהוא בשך בין שהוא עש עשוי עם קדמוס

אין עושין ספר תורה לא אורכו יותר על הקיפו ולא

הקיפו יותר על אורכו פ' יבין שיחא חוט הפקית יריעות כל הספר לאחר שיתפר ויתגלל יחא אורד ב בשיעור אורד חיריעה ממטה למעלה והוא ששה ספחים בגויל בתיבה בינונית ואם הכתיבה גסה יתרבה השיעור ואם רקה יתמעט וכתב לא הראש ז' והעמוד שעושין לה בסומה הוא בכלל זה ואם אין שיעור לעובי העמוד א' בקל יבול לבין שית בהקיפה ששה ביעשה עובי העמוד כפי הצורך ורוחב כל דור ודור יהיה בשיעור שיובל לכתוב שלשה מעמ' כן למשפחותיכם ולא פחות מזה מפני ש שצראה באגרת בששסות קצרות ולא יותר מפני ש שעיני הקורא משוססות בששסות ארובות וכתב ד' בשם ד' חגאל רחיוצו רווקא בשחבתיבה דקה א אבל בכתובה גסה הבל לפי הגוי דיבול לעשות שס ססות ארובות שאין עיניו משוססות כן בשחבתיב גסה ושיעור אורד חיריעה כדי שתכל שלשה מאלו הדמין או שתכל ארבע א' ח' ז' אבל לא יעש של ב' ולא של ט' ועיקר הגוי משל ד' אוה לפיכך א אם גזרמנה לו יריעה בת ט' דמין והוא צריך לחלק לאיחלקנה בעניין שיחא ג' דמין בא' וסשה בשנייה אלא שיהו ד' באחת וה' בשנייה במח דברים אמורים בכל חיריעות שבספר חוץ מבאחרונה אבל באחרונ אפילו אין בה אלא ד' אחת שמירדמי וצריך שיסיל בסוה חרת ובאמצע השטה לפיכך אם לא שאר לו חלא פסוק בשמניע ליריעה אחרונה צריך שיעשה ממנה ד' אחר כדי שיסיים בסופו אח על פי שאין ב במסוק האחרון תיבות במניין השיטות שבשאר דר חרמין יעשה אותיות ארובות ממטה למ למעלה כדי שתחזיק תיבה א אחת ד' או ח' שיטין כדי שיסיים בסוה חרת

אז שלא כתב האזהרה לשמן נאמן והוא מסולח והחזיר
והחזירו לבעליו נאמן על האזהרות ולא על הגיל

חריב אדם לנחוצו
בבור גרול בס
בספר תורה ו

ומצוה ליחור לח מקום ולכבוד אותו המקום ולחור
ולחרו ביותר ולא ידוק בנדר ספר תורה ולא יגלוש
ערוותו בנגדו ולא יפסוס הגליו בנגדו ולא יציחו ע
על ראשו במשוי ולא יחזיר אחריו לספר תורה אל
אלא אם כן גבוה ממנה עשרים ספחים אלא ישב ל
לפניו בבור ראש ובאימה וביראה ובפחד שהוא ח
הער הנאמן על כל באי עולם שזרחה שם בד לער
דיבכרצו לפי בחו חרואה אותו בשחוק מחלד חייב ל
לעמוד לפניו ויחיו הכל עומד עד שיעבור זה שמו
שמוליכו ויגיעו למקומו או עד שיתכסה מעיניהם
דברים שבלוחות חברות הן שבספר תורה לכד צר
צריך לכבדו חיה חולד ממקום למקום וספר תורה
עמו לא יציחו בשק ויציחו על גבי חמור וירבב ע
עליו אלא מציחו בחיכוך בנגד לבו והוא רוכב על ח
החמור ואם היה מפחד מפני הגנבים מותר אמילד
לרכוב עליו ויש אומרים ואמילד בלא פחד הגנבים
מותר להפסילו לאחוריו על גבי החמור ולזה נוסח
אזהראש זל ומכל מקום הביא במסכת רביה דב
דבדי רב אלפס שאסר אלא אם כן לפניו ובחיקו ל
לכד סגב להחמיר אמרו חכמים כל חמכר את חת
התורה גזמו מכובד על חבריות וכל המחלל את ח
התורה גזמו מחולל על חבריות ולא יאחזו אדם ס
ספר תורה ויבנז בו לבית חבסא או לבית המרחץ
או לבית הקברות או על מי שברוד במסכת רגות
וגתו בתק שר ולא יקרא בו ער שירחיק ארבע א
אמדת מהמת או מבית הקברות או מבית חבסא וא
ולא יאחזו ספר תורה ערום פי בלא מסמחת אסור
לישב על המטה שספר תורה עליה בית שבו ספר ת
תורה לא ישמש בו מסתו עד שיוציאו ואם איז לו
מקום לחוצאו יעשה לפניו מחיצה גבוה עשרה ס
ספחים ובתבה'מבם דשרי אם מציחו בכלי בתוך
בלי דחוא שאיזו בליו חמיוהרים לו אבל אם הם כל
בליד אש'נן עשרה בחר מבא דמי ואם פירש סליתו
על הארץ שמנח בו חסוב בכלי בתוך בלי ואזה'ח
אש'נן כתב ולא שרי בספר תורה בכלי בתוך בלי א
אלא בתפילין ושאר ספרי הקודש אבל בספר תורה ל
לא שרי אלא במחיצה ומיחו בכל ספרי הקודש אמיל
בחדשים שרי בכלי בתוך בלי מל חטמאים אסור
צרות מותרין לאחזו בשפר תורה ולקטיות בו והוא ש
שלא יחא יריחו מסוגמות או מלובלכות אלא ירחצו
יריחו ואחור כר יקראו בו ספר תורה שגלה או גמס
גמסל בותנין אותו בכלי חרש וקוברין אותו אצל ת
תלמיד חכם וזהו המצוה בל תשמישי חסם- שי
שיש בחו קדושה אסור לנחזה בחו גזירה למיפר מס
משפחות ספרים שכל עושין מהן תבויבין למת כ
מושה תיק שהוכן לספר תורה וחזנה בו וכן המסמ
המסמכתה'החזנה'האגול שמציחו בו ספר תורה א
האגול שימחיו מציחו ספר תורה בו בשחוק לבד

אות אחת וחוזר לראש חסדר ואם יש בו שלש סעי
סעיות בכל דת ודת יכול לתקנו ארבע יגנז חיה ב
בכל דת ודת ארבע סעיות חוץ מזה אחד שאין בו ס
סעיות יתקנו כולו על ידו ואמילד יש בכל דת ודת א
ארבע סעיות ודת אחד שלש סעיות יתקנו כולו על
ידו והוא שיהא רוב הספר מתוקן אבל אם רובו מש
משובש לא יתקן אמילד אם יש בו דת אחד כולו של
שלם והא דפסלינו ארבע סעיות בכל דת ודת ודע
בשטעה ובתב המלא חסר לפי שהוא גנאי לתלות ב
כל בר ביצי שייסי אבל כתב חסר מלא אמילד סעיה
במה סעיות בדת יכול לתקנו לפי שאין הגרירה גב
גנאי במד חתלייה שאלה לא אזהראש זל לפי ש
שנחגין לעשות ס' שייסין ביריעה אם יכול למחיק ש
שגי שייסין או שלש ולבתיב במקומו ארבע או חמ
חמש ולחכמים מה שרילג תסבח לא יתקן בעינו
למחוק שגי שייסין או שלש ולבתיב ארבע או חמש
לחכמים מה שרילג שממעס הכתב דמחזי במגומד
וסוב לסלק חיריעה עב

ספר תורה שנקרעה חי
חיריעה למעלה א
או למטה בגליון

דבננס ער שגי שייסין בתוך הכתב יכול להופרה וזה
נחוא שלא יעבור הקרע על דאיותיו בעניין שישת
שישתנה צורת שום אות אבל אם עבר הקרע על הג
הכתב לא יתפור וגם הקרע איזו נחפר אלא בגידין
בננס הקרע תוך שלש שייסין אם העור מעובר בע
בעפצים יתפור שאז התפירה אינה גברת כל בר דא
דאם אינה מעובר בעפצים לא יתפור אה על פי שא
שאיז הקרע עובר על הכתב ושאל אזהראש זל לח
למאי שרי לתלות עליו מסלית בחקו ולרבסר ברב
ברבס ורעת אזהראש זל חיה גוסס להחיר וח'רם
מרוטנבורק אסר ואם נקרע בין שיסה לשיסה או
בין דת לדת שלא בנגד הכתב ער שאילו נקרע בנגד
הכתב חיה בננס'תוך שלש שייסין מבעיא אם יכול ל
לתופרו אם לא ולא איפשיטא ובתב הרמבם שית
שיתפור וצראה ביון ולא איפשיטא עבריה לחומרא
ספר תורה שכלו ממנה יריעות ובא להחליפם לא
וסול שתיים אלא יטול שלש וחוזר שלש פי' אפי
לא כלו ממנה אלא אחת או שתיים צריך להחליח
שלש לפי שאי אפשר שיחו אותו שמחליח דומות ל
לגמדי לאחרות לכד צריך שיהא לפחות שלש דת
דומות ואז אין כל בר גנאי בשיגויין

ספר תורה שכתבו
מין ישראל בת
בתבו גוי יגנז

צמצא ביד מין או ביד גוי יגנז ואין קורין בו דא'עם
שאיז קורין בו חייבין הציבור לקצותו ממנו ולגזרו
כרי שלא יזלזל בו ומיחו אם רצה להעלותו חרבת
אין קוצין אותו ממנו אלא בבדי רמיו ומעס יתבד
דאם רצה להעלותו חרבת מציחין אותו ביון גר שח
שחזר לסורו מחמת יראה בשר לבותכו ספר תורה
שאמר חסומר בעגרו ביון שלא עובר העדות לשק

מקדמות ונמצא השיטה הלוקה לשלשה ונמצא ריח כנגד הכתב וכתב כנגד חריוח וראשי השיטות כתובים במסכת סופרים ואם שיצח בהן לא פסל ובצורת שירת האזינו מפורשת במסכת סופרים באמצע כל שיטה ריח בשיעור פרשת סתומה וצמצ כל שיטה חלוקה לשתיים והתחלת ראשי השיטות בכתובים במסכת סופרים וגם הרמבם כתב ושיצח בהן קצת ע"כ כתב הרמבם ויש עור דברים שאינן בכתוביו בתלמוד אלא שנהגו בהן הסופרים כמו שהשעתיקו איש מפי איש כמו באותיות הגדולות וזה דחק סגות והנקודות והמשונות כמו מפין הלפופין ואותיות העקומות ועור צהנו במניין השיטין שלא לעשותן פחות מאלו ולא יותר מאלו וכן כתב במסכת סופרים וחר יהודה בר צלוצי כתב מ"ב וסימן ל"ט סיני בקרש ועור צהנו שיחא ריח בין פרשה לפרשה ס אותיות ועור צהנו בראשי שיטין של למעלה משיטות חים ה שיטין וה שיטין וזה תחלתן הבאים ביבשה ל מת במצרים ולמטה מחשירה ה שיטין והתחלתן כל שיטה ושיטה מהם ותקח סוס ויצאו ויבואו ויהיו ולמעלה משירת האזינו ששה שיטין וזהו התחלתו ואעידה אחר הרדר באחרית לבע להבעיסו קהל ולמטה חמשה שיטין וזה התחלתו ויבא וירכד לרדכי אש. הזאת וכל אלו הדברים לפי למצוח ואם שיצח לא פסל אבל אם כתב המלא חס חסר או חסר מלא או דבר שקרי כתב בקריאתו כגון שכתב ישבכנה יש במקום ישלגה וביוצא בז ששעה פרשה מתוחה סתומה או סתומה פתוחה או שכתב השירה במתה או שכתב בשירה אין בה קר קדושת ספר אלא בחימש מהחומשין שקורין בה התקדושות

טעה

דוילג תיבה או יותר יכול לתל לתלותו בין הש

השיטין אבל לא בריוח שבין זה לזה את על מי שאד שאמר בתחילת כתיבת הספר שכתב לשם קדושת ספר תורה בכל פעם שכותב שם צודד לחשוב כשב בשביתת לשם קדושת השם ואם לא עשה כן פסול ואמילו חמלר שואל בשלמו בשכותב השם לא ישייבצו היה לרלכתוב שנים זה אחר זה ימסיק ביצ ביניהם ויושב בשטובל הקולפיס לכתוב השם לא יתחיל מיד בשם לכתוב שמא יחיה עליו ריבוי ריח ולא יצא חכתב מיושר אלא יבוין שיסבלצו בתיבה שלםציו כתב האזכרות בזה פסול טעה דוילג חס השם יכול לתלותו בין השיטין דיוקא בולו אבל א איצו יכול לכתוב מקצתו במנים ולתלות מקצתו דבספר התרומות כתב ולבתחלה אין תולין השם אלא אם סעה דוילגו יגדור תיבה אחת שלםציו ויב דיבתוב השם על הגדר ויתלה התיבה שמחך אלא אם כן סעה דוילג עמו ב תיבות של חול או יכול ל לתלותו עם ב התיבות של חול אבל בריעבר שתלה אותו לבד בשר ואלא חראש זל כתב בסברא ראשונה אסור למחוק את השם ואילו הן חשמות שאין צמ גמחקין א אנה אהים אחי אהיכם אהיהם האוהים

אחיה אשר אהיה אד יח שרי צבאות אבל הגדול ח הגיבור והגורא האריך החזק האמיץ חנוך ורחום א אדר אפים ורב חסד גמחקין כתב אל מאהים יה מ מיהוה איצו גמחק טו משרי עכ מצבאות גמחק צר צריך שיהו כל אותיות השם בתור הוה ולא יצא מח פהם כלל חוץ לזה יש בו רבס באותיות השם יש לו לגוררו ואין צריך אחר כך להעביר עליו קולמוס ל לקרש כי כבר נכתב בחלכתו בקדושת השם אלא שחלפות לא היו בחלכתו ובשתיקן האותיות הדר הרי חסם בחלכתו

כתב

רעז

חיריעה ובא לת לתלותה ברי שת שתתיבש לא יח

יחפור הכתב למטה אח על פי שמביין ברי שלא יע יעלה אכ על גבי הכתב מכל מקום רדר בזיון הוא אלא יחיה פני הכתב למעלה ויפרוש עליו בגר

אין

רעח

תופרין ספר תו תורה אלא בגירי בחמה או חיה ס

שחורה שראויה ליכתב בעורן ולא יתפור כל חיריפ מראשה לסופה אלא יציה בראשה מעט ובסופה מע מעט שלא יהא תפור ובתיקון התפירה שאל השוא מאא חראש זל תודיעני עניין התפירה בי מתור והמרא משמע שיש לתופרה מבחוץ והנה ראיתי ב בכל המקומות שאין תופרין מבחוץ אלא מניחין שתי ידיעות זו על גב זו ותופרין בבסל עשוי כזה מבית ומחץ ויהי זל יותר טוב כזה לכל דבר לג לגלול לחזק עכ והשיב גם אני ראיתי אבא מורי זל שתפר ספר תורה כאשר כתבת אך בספרים החיצ החיצונים יש שיש לתופרה מבחוץ ותפירה מבחוץ וזהו יותר צאח שאין החוסיין גראין בפנים וגראה בילז כסלה אחר והתופרים כאשר כתבת דעתם ב בזה שמה שאמר לתופרה מבחוץ למעוטי שלא לת לתופרה מבפנים בעין תפירת חוץ בי זה מגונה ביו ביותר אבל לתפור באשר כתבת גראה בעיניהם קיי קיים יותר עכ ויא מח שכתב במסכת סופרים לתו לתופרה מבחוץ לא אתפירה חיריעת זו לזו קאי

אלא אגקדע חיריעה וקאמר שאל לתופרה שלא יתתוב המחס בתור הכתב אלא מחוץ לכתב ולא ב צהירא דהא פשיטא היא דעור דלישנא מבחוץ לא משמ חבי ועושיו לה שני עמורין אחר בראשה ואח בסופה דמה שסיר ממנו בראשה וסופה יכירוד אות על העמורין ויתפרצו בגידים על העמורים חסר פמנח אמילו יריעה אחת שאינה תסורה עמו אמילו וזה מונחת אצל אי קורין בו ער שיקוא כל יריע יריעותיו מחוברין יתן

ספר

רעט

תורה שאינה מונה אסור ל להשחות יו

יותר משלשים יום אלא יתקן או יגזז ואמילו קרא בו בריעבר לא יצא ביון שהוא חסר או יתיר אמילו

ואם שלא כתב האחריות לשמן נאמן והוא מסול והוא
החזירו לבעליו נאמן על האחריות ולא על הנזיל

חריב אדם לנחית בכו
בכור גדול בס
בספר תורה ו

דמצוה ליחיד לח מקום ולכבוד אותו המקום ולחיד
ולחררו ביותר ולא ידוק בגדר ספר תורה ולא יגלוש
עירותו בגדר ולא ימסוס הליו בגדר ולא יניחו ע
על ראשו במשוי ולא יחזיר אחוריו לספר תורה אל
אלא אם כן גבוה ממנה עשרים ספחים אלא ישב ל
לפניו בבובר ראש ובאימה וביראה ובפחד שהוא
הער הנאמן על כל באי עולם שגדוהו שם בד לער
דיכבדו לפי בחו חרואה אותו בשחא מחלד חייב ל
לעמוד לפניו ויחיו הכל עומד עד שיעבור זה שמו
שמוליכו ויגיעו למקומו או עד שיתבסח מעיניהם
דברים שבלוחות חברית הן שבספר תורה לכד צר
צריך לכבדו חיה חולד ממקום למקום וספר תורה
עמו לא יניחו בשק ויניחו על גבי חמור וירכב
עליו אלא מניחו בחיקו בגדר לבו והוא רוכב על ח
חמור ואם היה ממחר מפני הגנבים מותר אפילו
לרכוב עליו ויש אומרים ואפילו בלא פחד הגנבים
מותר להמסילו לאחוריו על גבי חמור ולזה נוסח
אא הראש זל וסבל מקום הביא במסכת דבריו דב
דבריו רב אלעזר שאמר אלא אם כן לפניו ובחיקו ל
לכד סוג לחמור אמרו חכמים כל חמכד את תת
התורה דמו מכובד על חבריות וכל החמלל את ח
התורה גמור מחולל על חבריות ולא יאחזו אדם ס
ספר תורה ויבסס בו לבית חכסא או לבית המרחץ
או לבית הקברות או על פי שבורד במסכת רגת
וגתו בתיק שלו ולא יקרא בו ער שורחיק ארבע א
אמדת מהפת או מבית הקברות או מבית חכסא וא
ולא יאחז ספר תורה ערום פי בלא מסכתא אסור
לישב על המטה שספר תורה עליו בית שבו ספר ת
תורה לא ישמש בו מסתו עד שיצאנו ואם איז לר
מקום לחוצאו יעשה לפניו מחיצה גבוה עשרה ס
ספחים ובתב הרמבם דשרי אם מניחו בכלי בתוך
בלי והוא שאיננו בליו המיוחדים לו אבל אם הם כל
בליו אפילו עשרה בחר מנא דמי ואם מירש סליתו
על הארץ שמנחה בו חסד בכלי בתוך בלי ואם חס
אש זל כתב ולא שרי בספר תורה בכלי בתוך בלי א
אלא בתפילין ושאר ספרי הקודש אבל בספר תורה ל
לא שרי אלא במחיצה ומיחו בכל ספרי הקודש אפילו
בחושיים שרי בכלי בתוך בלי מל חטמאים אסור
גרות מותרין לאחז בשפד תחיל ולקיות בו והוא ש
שלא יחא יריחו מסוגמות או מלובלבות אלא ירחצו
יריחו ואחר כך יקראו בו ספר תורה שגלה או גמס
גמסל צותגין אותו בכלי חרש וקוברין אותו אצל ת
תלמיד חכם וזה המצוה בל תשמישי חסם שי
שיש בחו קדושה אסור לנחית בחוצות למיפר מט
מסכתות ספרים שבל עושין מהן תכדיכין למת מ
מוחה תיק שחכו לספר תורה וחונכו בו ולכן המסמ
המסמלתהאחז והאגל שמניחו בו ספר תורה א
אגל שיסמיו מניחו ספר תורה בו בשחא לבו

אות אחת וחוזר לראש חסר ואם יש בו שלש סעי
סעיות בכל דת ודת יכול לתקנו ארבע יגזו חיה ב
בכל דת ודת ארבע סעיות חרץ מרת אחר שאין בו ס
סעיות יתקנו בולו על ידו ואפילו יש בכל דת ודת א
ארבע סעיות ודת אחר שלש סעיות יתקנו בולו על
ידו והוא שיהא רוב הספר מתוקן אבל אם רובו מש
משובש לא יתקן אפילו אם יש בו דת אחר בולו של
שלם והא דפסליו ארבע סעיות בכל דת ודת ודוק
בשטעה וכתב חמלא חסר לפי שהוא גנאי לתלות ב
כל בד ביצי שיסי אבל כתב חסר מלא אפילו טעה
במה סעיות ברה יכול לתקנו לפי שאין הגרירה גב
גנאי כמו חתלייה שאלח לא הראש זל לפי ש
שנחגין לעשות ס' שיסין ביריעה אם יכול למחיק ש
שגי שיסין או שלש ולכתוב במקומו ארבע או חמ
חמש ולחכמים מה שרילג תנוכה לא יתקן בעינו
למחוק שגי שיסין או שלש ולכתוב ארבע או חמש
לחכמים מה שרילג שממעס הכתב רמחיו במגומד
וסוב לסלק חיריעה עב

ספר תורה שנקרעה חי
חיריעה למעלה א
או למטה בגליון

דבנס עד שגי שיסין בתוך הכתב יכול לחמרה וח
נחוא שלא יעבור הקרע על האותיות בעניין שיסת
שיסתנה צורת שום אות אבל אם עבר הקרע על הכ
הכתב לא יתפור וגם הקרע אינו נהפך אלא בגידין
בבנס הקרע תוך שלש שיסין אם העור מעובר בע
בעפצים יתפור שאז התפירה אינה גברת כל בד וא
דאם אינה מעובר בעפצים לא יתפור אה על פי שא
שאינו הקרע עובר על הכתב ושאל אא הראש זל לח
דמאי שרי לתלות עליו מסלית בחקו ולרובקו ברב
דובק ורעת אא הראש זל חיה גוסה להתיר וחזק
מדטנבורק אסר ואם נקרע בין שיסה לשיסה או
בין דת לרה שלא בגדר הכתב עד שאילו נקרע בגדר
הכתב חיה גבנס תוך שלש שיסין מבעיא אם יכול ל
לתופדו אם לאו ולא איפשיטא וכתב הרמבם שית
שיתפור וגראה ביון ולא איפשיטא עכריה לחומרא
ספר תורה שבלו ממנה יריעות ובא להחליפם לא
יסול שתיים אלא יסול שלש וחוזר שלש פי אמי
לא בלד ממנה אלא אחת או שתיים צריך להחליהס
שלש לפי שאי אפשר שיהו אותו שמחליה דומות ל
לגמרי לאחרות לכד צריך שיהא לפחות שלש דת
דומות ואז אין כל בד גנאי בשיגויין

ספר תורה שכתבו
מיו ישרה בת
בתבו גוי יגזו

נמצא ביר מין או ביר גוי יגזו ואין קורין בו ואעפ
שאי קורין בו חייבין הציבור לקנותו ממנו ולגבזו
כדי שלא יזלזל בו ומיחו אדם רוצה להעלותו חרבה
אין קוצין אותו ממנו אלא בכור ומיז ומעס יתבד
דאם רצה להעלותו חרבה מניחו אותו ביון גר שח
שחזר לסורו מחמת יראה בשד לבותכו ספר תורה
שאמר חסומר בעגרו ביון שלא עיבר הערות לשם

מקובלות ונמצא השיטה חלוקה לשלושה ונמצא ריוח
 ריוח בגר הכתב וכתב בגר הריוח וראשי השיטות
 כתובים במסכת סופרים ואם שיצה בהן לא פסל
 ונצורת שירת האזינו מפורשת במסכת סופרים בא
 באמצע כל שיטה ריוח בשיעור פרשת סתומה ונמצא
 כל שיטה חלוקה לשתיים והתחלת ראשי השיטות ב
 כתובים במסכת סופרים וגם הרמבם כתב ושיצה
 בהן קצת ע"כ כתב הרמבם ויש עור דברים שאינן ב
 כתובין בתלמוד אלא שנהגו בהן הסופרים כמנהג
 שהעתיקו איש מפי איש במדבר באותיות הגדולות וה
 והקטנות והנקודות והמשניות כמו מפני הלפומין
 ואותיות העקדמות ועור נהגו במציין השיטין שלא
 לעשותן פחות ממלך ולא יותר מ"ט וכן כתב במסכת
 סופרים וחר יחזרה ב"צלוני כתב מ"ט וסימן ל"ט
 סיני בקדש ועור נהגו שיחא ריוח בין פרשה לפרשה
 ס אותיות ועור נהגו בראשי שיטין של למעלה משי
 משירת חים ה שיטין וה שיטין וזה תחלתן הבאים
 ביבשה ל מת במצרים ולמטה מחשירה ה שיטין
 והתחלתן כל שיטה ושיטה מהם ותקח סוס ויצא
 ויבואו ויחיו ולמעלה משירת האזינו ששה שיטין ו
 וזהו התחלתו ואעירה אחר הרר באחרית לבע
 להביעו קהל ולמטה המשח שיטין וזה התחלתו
 ויבא ויבדל לדברי אש. הזאת וכל אלו הדברים לפי
 למצוה ואם שיצה לא פסל אבל אם כתב המלא חס
 חסר או חסר מלא או דבר שקרי כתב בקריאתו כג
 בגון שכתב ישכבנה יש במקום ישלגה וביוצא בוש
 שעשה פרשה מתוחה סתומה או סתומה פתוחה או
 שכתב השירה במנהג או שכתב בשירה אין בה קד
 קדושת ספר אלא בחימם מהחומשין שקורין אות
 התיצוקות

טעה ודילג תיבה או יותר יכול לתל לתלותו בין הש
 השיטין אבל לא בדיוח שבין דה לרה אה על מי שא
 שאמר בתחילת כתיבת הספר שכותב לשם קדושת
 ספר תורה בכל פעם שכותב שם צודר לחשוב כשב
 בשכותב לשם קדושת השם ואם לא עשה כן פסול
 ואפילו חמלר שואל בשלמו שכותב השם לא ישי
 ושיבצו היה לו לכתוב שנים זה אחר זה עמסיק ביצ
 ביניהם ויושב כשסובל חקול פיס לכתוב השם לא
 יתחיל מיר בשם לכתוב שמא יהיה עליו ריבוי דרי
 ולא יצא חתב מיושר אלא יבדל שיסבלו בתיבה ש
 שלפניו כתב האזכרה בזה פסול טעה ודילג חס
 חסם יכול לתלותו בין השיטין ודוקא כולו אבל א
 אינו יכול לכתוב מקצתו בפנים ולתלות מקצתו דפ
 ובספר התרומות כתב דלכתחלה אין תולין השם א
 אלא אם טעה ודילגו יגרדו תיבה אחת שלפניו ויב
 ויכתוב השם על הגרד ויתלה התיבה שמחך אלא א
 אם כו טעה ודילג עמו ב תיבות של חול או יכול ל
 לתלותו עם ב התיבות של חול אבל בדועבר שתלה
 אותו לבד בשר הוא הראשון בכתב בסבדא ראשונה
 אסור למחוק את השם ואילו הן השמות שאין צמ
 במחוקין א אנה אחים אחי אחיכם אחיהם האחרים

אחיה אשר אחיה או יח שרי צבאות אבל הגדול
 חגיבור והנורא האריך החזק האמיץ חנוך ורחום א
 אדר אפים ורב חסד נחמקין כתב אל מאחים יהמ
 מיהוה אינו נמחק טו משרי ע"כ מצבאות נמחק צר
 צריך שיהו בלאותיות השם בתוך הרה ולא יצא מח
 פהם כלל חוץ לרה יש בו דבק באותיות השם יש לו
 לגודל ואין צריך אחר כך להעביר עליו קולמוס ל
 לקרש כי בכך נכתב בחלכתו בקדושת השם אלא
 שאותיות לא היו בחלכתו ובשתיקן האותיות הר
 חרי השם בחלכתו

כתב חיריעה ובא לת לתלותה ברי שתת יבש לא יח
 יחמוד חתב למטה אה על מי שמבין ברי שלא יע
 יעלה א"כ על גבי חתב מכל מקום ררר בזיון הוא
 אלא יהיה פני חתב למעלה ויפדש עליו בגר

אין תופרין ספר תו תורה אלא בגירי בהמה או חיה ס
 שחורה שאינה ליכתב בעורן ולא יתפור בל חיריפ
 מראש לכותב אלא יצוה בראש מעט ובסופה מע
 מעט שלא יהא תפור ובתיקון התפירה שאל השוא
 מאה הראש זל תודיעני ענין התפירה כי מתור
 והגמרא משמע שיש לתפירה מבחוץ והנה ראיתי ב
 בכל המקומות שאין תופרין מבחוץ אלא מניחין
 שתי ידיעות זו על גב זו ותופרין בכפל עשוי כזה
 מבית ומחץ וזיה זל יותר טוב כזה לבל דבר לג
 לגלגל תלחזק ע"כ והשיב גם אני ראיתי אבא מורי
 זל שתפר ספר תורה כאשר כתבת אך בספרים החיצ
 החיצונים יש שיש לתפירה מבחוץ ותפירה מבחוץ
 וזיה יותר נאה שאין החוטין נראין בפנים ונראה ב
 בילד כקלח אחר והתופרים כאשר כתבת דעתם ב
 בזה שמה שאמר לתפירה מבחוץ למעוטי שלא לת
 לתפירה מבפנים בעין תפירת חוץ כי זה מצוה ביר
 ביותר אבל לתפור באשר כתבת נראה בעיני קיי
 קיים יותר ע"כ ויא מה שכתב במסכת סופרים לת
 לתפירה מבחוץ לא אתפירה חיריעה זו לז קאי
 אלא אנקדע חיריעה וקאמר שבא לתפירה שלא ית
 יתחב המחס בתוך חתב אלא מחוץ לכתב ולא ב
 צהירא והא פשיטא היא ועור דלישנא מבחוץ לא
 משב חבי ועשויו לה שני עמודין אחר בראש ואל
 בסופה דמה ששייר ממנו בראש וסופה יכרור אות
 על העמודין ויתפרצו בגידים על העמודים חסר
 ממנה אפילו יריעה אחת שאינה תפורה עמו אפילו
 היא מונחת אצלו אין קורין בו ער שיקרא כל יריע
 יריעותיו מחובדין וזהו

ספר תורה שאינה מדגה אסור ל להשחותו יר
 יותיר משלשים יום אלא יתקן או יגזז ואפילו קרא
 בו בריעב לא יצא בין שהוא חסר או יתיר אפילו

וקבע מזוזה במצרים בחלל הפתח הצפוני ובשחלת
פנתח הוי אחורי חולת אם יש בערבי המצרים עובי
חברלה סמך בין סתח לפתח צריך מזוזה אחרת לפי
לפתח מערבי הואיל ואין המזוזה בחללח ואם ל
לאו אין צריך מזוזה אחרת שהרי היא במזוזה בחל
בחלל עצמו עכ ויראה מכאן אותם סתחים שהן ח
חלוקים ועומד באמצע רי להם במזוזה אחת אמר
אם יש בערבי העמוד סמך ולא מחייב בשתים בשיש
בערבי העמוד בסמך אלא בשתאחר בצפון ואחר למ
למערב אבל בששני הפתחים ברוח אחת אמילו אם
יש בערבי המצרים סמך חשוב הכל בסמך אחר ואמל
לפי השני שפירש'ו כמו שררר לעשות פתח קטן אצל
שער הגדול שאין פיתחין תמיר דשער הגדול לפות
ובותחין הקטן ואם יש מצרים דיוח סמך ביניהם צ
צריך מזוזה אחרת אמילו לפי זה צ"א שפתוחות
החלוק אין צריך דשאני התם שפתח הקטן גבול מ
משער גדול לגמרי שהרי צפתה ונסגר כל אחר בלא
חברד אבל חכא שאינו גבולין זה מזה רבשזה צפת
גם זה צפתה וכו' נסגרים ביחד ואין העומד נכנס
אלא לגוי וראי כחך חשיבו חסוכר בית בחל וחידר ב
בפונדקי בארץ ישראל מסור מהמזוזה שלשים יום
והסוכר בית בארץ ישראל חייב במזוזה מיר משום י
ישוב ארץ ישראל

אין הפתח חייב במזו
במזוזה אמילו
הוא עומד במקום
החייב אלא אם כן עשו כחצונו כיצד שתהא לו שתי
מזוזות ומשקוה על גביהן ואם אין המשקוה שחר
שהרלת שוקה עליו למעלה ישר אלא אכן צנכס ואב
ואכן יוציא או שאין המזוזה ישרה אלא אכן צנכס ו
ואכן יוצא פסור פתח שאין בו אלא מזוזה אחת כב
בגז שמצר האחר עובר הכותל לחלוא מהפתח בזה
אם המזוזה מצר ימיני חייב ואם היא מצר שמאלי
פסור ואם הפתח ממלא כל הריוח בזה חייב שבות
שבותלי הבית שמן הצריון חסובין במזוזות ואם יש
לו שני מזוזות והאיסקופא שעליהן עשויה כקשת
ומתקצרת והולכת עד שאין בה ארבע ספחים ברוח
ביוחב אם יש בגובה המזוזה עשרה ספחים קורם
צנתקצרת עד שאין בה ארבע חייב ואם לאו פסור

כיצד מצותה יקח
עור אחר שיש
בו לכהוב תר
פרשת שמע והיה אם שמע ויכתבם זה אחר זה בס
בסור ואם שינה וחקרים והיה לשמע פסולה ואם
כתב בשני עורות פסולה ואמילו אם ירבעם ורש
אמילו אם כתב בשני עורות פסולה או בעור אחד
בשני דפין ולא נחירא וממ' סוב לכותב בזה אחר
ובל משפטי ספר תורה בעגיון עכור העור ולשמור
ודין חרין וחבתיבה וחתיקין של שעסנזגץ בר הוא
חרין במזוזה אלא שהיא נכתבת שלא מן הכתב
והרמב"ם כתב שאינה צריכה עיבוד לשמה ואם
הראש"ל כתב דהיגוי לחציון עיבוד לשמה

המרחץ ובית הבדסקי ובית הסבילה ובית הכנסת
שאיין בה בית דירה לחזן פטורין כיון שאין בהם בי
בית דירה אבל כל מקום שהוא לדירה חייב אלמ' ש
שהוא במקום חסיגות וסוב לבסותה כרי שלאת
תהא גראית אבסורה שיש לה שלשה מחיצות וסור
ומרוצה ברביעית מסורה אלמ' שיש לה פצימין ברו
ברוח הרביעית בצורת הפתח אבל אם יש לה מחי
מחיצה גם ברוח רביעית אלמ' שהיא געוכה או שע
שעשויה חלונות חלונות חייבת מרפסת שהיא
דור לעלות בה לעליות ובית שער והגנה פטורין
ואם בית פתוח לאחר מאילו חייב את במקום שנכב
שנכנסין לו מרשות חרבים חוץ מהמקום שנכנסין
לו מחבית דר' פי' רבית שער חייב מורכנז אמילו
בין בית פתוח לו בית שער הפתוח לבית ולחצר ח
חייב בשתי מזוזות אחר לבית ואחר במקום שפתוח
לחצר חוץ מהמקום שנכנסין לו מרשות חרבים בי
בית שער העומד בין הגנה לבית חייב בשתי מזוזות
אחת במקום שפתוח לבית ואחת במקום שפתוח ל
לגינה בית המדרש פטור מהמזוזה ואם יש בו פת
פתח שגיל לצאת בו לביתו חייב אבל עיקר הפתח
העשוי לכל לבניסח ויצאח פטור ירושל'ם ביה מ
מדרשיה דר' חגיגה הוי ליה מזוזתא וכו' עשה הרמ'
מרוטנבורק מזוזה לפתח בית מדרשו ואומר בשהיה
ישן בו שינת הצהרים היה רוח רעה נבעתתו קור
קורם שתיקן בו מזוזה סוכת החג כחג והבית ש
שבספינה וחלונות שבשוקים פטורין שתי סוב
סובות של יוצרים זו לפנים מזו הפנימית חייבת
והחיצונה פטורה בית שאינה מקורה שאין בו אר
ארבע אמות על ארבע פסור וכתב הרמב"ם יש בול
לרבע ארבע על ארבע אלמ' שהוא עגול או בעל חמש
זוויות חייב ואין צריך לומר שאם אורכו יותר על ר
רחבו שהיא חייב כיון שיש בו לרבע ד' על ד' ואח'ה
אש'ל כתב שאינו חייב אלא אם כן הוא מרובע אר
ארבע על ארבע בית שאינה מקורה פטור ואם מק
מקצתו מקורה ומקצתו אינה מקורה כתב הרמב"ם
אם הקירוי אצל הפתח חייב ואם לאו פטור וכתב
עור שאין הבית חייב במזוזה אלא אם העמיר לו רל
דלתות לפיכך צריך להעמיר דלתות קורם שיקע
שיקבענה ולא נחירא לאל' הראש'ל שאין חייב ח
המזוזה תלוי בדלתות י"ב בית חרבה חרבים זה
לפנים מזה בלם חייבין במזוזה וכן אם יש בכית
חרבה פתחים פתוחים לחצר או לרשות חרבים ונע
וגעשו כולן לבניסת ויצאת בני הבית כולן חייבין
אמילו צתמעטו הדיורין שאינו רגילין עתה לצאת ל
לבא אלא באחר מחו אבל מי שיש לו פתח קטן לצאת
בו לבדו למדרשו וביוצא בו שאין בני הבית רגילין
לצאת בו פטור ארובת שבין בית לעלייה ועולין ל
לה בסולם ועושין סביב הסולם היקח מחיצות מע
פעמ' למטה ברצלי הסולם ופעמים למעלה בראש
ויש בו צורת הפתח במקום שעושין אותו חייב ואם
עשו למעלה גם למטה חייב בשתים תנא פתח שא
שאחורי חולת אם יש לו מצרים סמך חייב במזוזה
פירש'ו בגז שיש במקצוע הבית מצרים קבוע לשני מ
פתחים פתוחין בו אחד לצפון ואחד למערב וקב

אליהו בן נחמיה ויהוה בן נחמיה
 אלא כשהוא בתיק וכן הכסא שהוצב להציה עליו ספר
 ספר תורה וזאת עליו ספר תורה בולג תשמישי קד
 קדושה וזו ואסורין אלא לאחד שיהיו או ישברו נגב
 נצוצין היבט שגשגה מותר לעשות מנחה אחרת
 קטנה אבל אסור לעשות מנחה בסא לספר תורה
 וכסא שגשגה מותר לעשות ממנו כסא קטן ואסור ל
 לעשות ממנו שרמרה לכסא אבל אם בזה הביטוי ש
 שגשגה עליון האוחז הספר אין בהו קדושה ובל
 מה שעושה לספר תורה אם עשאו על תנאי להשתת
 בו שאר תשמיש אם רצה מועיל בו התנאי כתב ה'ר
 מ'כס תפוחי זהב שעשוי לספר תורה לבני תשמישי
 קדושה הן ואסור להוציאן לחולין אם לא לקנות בר
 ברמיזה ספר תורה או חופש עב ומיהו ב' בני הע
 העיר קאמר על כל הגר דקתני בהן שאסור לשנות
 לקדושה קלה אמר רבא לא שנו אלא שלא מברוחו
 שבעה סובי אגשי העיר במעמד אנשי העיר אבל מ
 מברוחו שבעה סובי העיר במעמד אנשי העיר שרי
 אפילו למשתי ביה שיבא וכתב א'ה'ר'אש' ז'ל' ח
 חילבד וחיד שנגד ספר תורה שלו מותר להשתמש ב
 ברצונו דמי למברוחו שבעה סובי העיר ולפי זה ח
 התמורה יבולין בעליהן למורכז וחלוקת יבול ל
 לעשות בו כל מה שירצה מותר להניח ספר תורה ע
 על גבי ספר תורה ואין על פ' ח'מש אבל לא חומש
 על גבי ספר תורה ומציחין חומשים על גבי צביאים
 וכתובים אבל אין מצי ח'ין צביאים וכתובים על גבי
 חומשים ולא חומשים על גבי ספר תורה ומותר ל
 לרבץ תורה וצביאים וכתובים בכרד אחר ומציח ב
 כל חומש ארבע ש'סין ובין כל צביא וצביא שלשה
 ובו בין כל צביא וצביא של שנים עשר ואין בקדושת
 בקדושת ספר תורה אלא בחומש בעלמא ומותר לב
 לכתוב כל התורה חומש בפגי עצמו ואין בהו קדוש
 ספר תורה חסלם ודשיעור הגיליון שלהם למטה ש
 שלשה אנבעות ולמעלה שנים ובין זה להצביאל
 דוחב גורל רב אלפס חתיר לכתוב מגילה לתיצוק
 להתלמד בה ואם רעתו לתשלימה לחומש מותר וז'
 ולזה חסכים א'ה'ר'אש' ז'ל' והר'מ'כס כתב לא יכתוב
 מגילה לעצמה שיהיה בה פרשיות ואין בכתבין מצי
 מגילה לתיצוק להתלמד בה ואם רעתו להשלימה ל
 לחומש מותר ולזה חסכים א'ה'ר'אש' ז'ל' אלא שגת
 במסקנא ואימשר שדב אלפס ראה להקל משום דלא
 אימשר לכל עני שבישרא לכתוב תורה שלימה לבג
 סדרן של צביאים יחוסע שופטים שמוא מלכים
 ירמיה יחזקא ישעיה חרי עשר וסדר לכתובים ונת
 תילים איוב משלי קהלת שיר השירים קינות וגיאל
 מגילת אסתר עדןא ור'ברי חימים

אליהו בן נחמיה ויהוה בן נחמיה
 אלא כשהוא בתיק וכן הכסא שהוצב להציה עליו ספר
 ספר תורה וזאת עליו ספר תורה בולג תשמישי קד
 קדושה וזו ואסורין אלא לאחד שיהיו או ישברו נגב
 נצוצין היבט שגשגה מותר לעשות מנחה אחרת
 קטנה אבל אסור לעשות מנחה בסא לספר תורה
 וכסא שגשגה מותר לעשות ממנו כסא קטן ואסור ל
 לעשות ממנו שרמרה לכסא אבל אם בזה הביטוי ש
 שגשגה עליון האוחז הספר אין בהו קדושה ובל
 מה שעושה לספר תורה אם עשאו על תנאי להשתת
 בו שאר תשמיש אם רצה מועיל בו התנאי כתב ה'ר
 מ'כס תפוחי זהב שעשוי לספר תורה לבני תשמישי
 קדושה הן ואסור להוציאן לחולין אם לא לקנות בר
 ברמיזה ספר תורה או חופש עב ומיהו ב' בני הע
 העיר קאמר על כל הגר דקתני בהן שאסור לשנות
 לקדושה קלה אמר רבא לא שנו אלא שלא מברוחו
 שבעה סובי אגשי העיר במעמד אנשי העיר אבל מ
 מברוחו שבעה סובי העיר במעמד אנשי העיר שרי
 אפילו למשתי ביה שיבא וכתב א'ה'ר'אש' ז'ל' ח
 חילבד וחיד שנגד ספר תורה שלו מותר להשתמש ב
 ברצונו דמי למברוחו שבעה סובי העיר ולפי זה ח
 התמורה יבולין בעליהן למורכז וחלוקת יבול ל
 לעשות בו כל מה שירצה מותר להניח ספר תורה ע
 על גבי ספר תורה ואין על פ' ח'מש אבל לא חומש
 על גבי ספר תורה ומציחין חומשים על גבי צביאים
 וכתובים אבל אין מצי ח'ין צביאים וכתובים על גבי
 חומשים ולא חומשים על גבי ספר תורה ומותר ל
 לרבץ תורה וצביאים וכתובים בכרד אחר ומציח ב
 כל חומש ארבע ש'סין ובין כל צביא וצביא שלשה
 ובו בין כל צביא וצביא של שנים עשר ואין בקדושת
 בקדושת ספר תורה אלא בחומש בעלמא ומותר לב
 לכתוב כל התורה חומש בפגי עצמו ואין בהו קדוש
 ספר תורה חסלם ודשיעור הגיליון שלהם למטה ש
 שלשה אנבעות ולמעלה שנים ובין זה להצביאל
 דוחב גורל רב אלפס חתיר לכתוב מגילה לתיצוק
 להתלמד בה ואם רעתו לתשלימה לחומש מותר וז'
 ולזה חסכים א'ה'ר'אש' ז'ל' והר'מ'כס כתב לא יכתוב
 מגילה לעצמה שיהיה בה פרשיות ואין בכתבין מצי
 מגילה לתיצוק להתלמד בה ואם רעתו להשלימה ל
 לחומש מותר ולזה חסכים א'ה'ר'אש' ז'ל' אלא שגת
 במסקנא ואימשר שדב אלפס ראה להקל משום דלא
 אימשר לכל עני שבישרא לכתוב תורה שלימה לבג
 סדרן של צביאים יחוסע שופטים שמוא מלכים
 ירמיה יחזקא ישעיה חרי עשר וסדר לכתובים ונת
 תילים איוב משלי קהלת שיר השירים קינות וגיאל
 מגילת אסתר עדןא ור'ברי חימים

הלכות מזוזה רפ"ה

מצות עשה לכתוב פרשת שמע והיה אם שמע וז'
 ולקדושתו על מזוזת הפתח וכתב וכתב על מזוז
 מזוזות ביתך ובשעריך וצריך ליתר מאר כח ב
 כמו שאמרו חכמים כל מי שיש לו תפילין בראשו ופ
 ובזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו מוחזק הו
 הוא שלא יחסא מפני שיש במזוזה יחודו של הקדו
 ברור הוא ותמ' בבואו וצאתו יזכור יחודו של ה'ס'ת
 ויתן יראתו על פניו לבלתי יחסא ובל חזיר בה יא
 יאריבו ימיו וימי ציו דכתיב למען ירבו ימיכם ו
 יומי בציכם ואם אינו זהיר בה יתקצר ומכלל זה
 אתה שומע לאו ובו דרשו חכמים בעון מזוזה ב
 ציו ובנותיו מתים קטנים וכתב רם גפשה אכיו
 אביונים נקיים וסמך ליה לא במחתרת מצאתים
 וגדולה מזה שהבית גשמו על ידה כמו שדרשו ספס
 י'שומר וגו' מלך בשר ודם מכפצים ועבריו שומרי
 אותו מבחוז ואתם ישינים על מטהכם וה'ס'ת שו
 שומר אתכם מבחוז ועל כן נהגת בספח החיצון ש
 שיחא כל הבית לפנים הימנה ובשמירתה ומ'לא
 יח ח'נוגת המקיימה אלא לקיים מצות חבורא ית
 שגוג עליה

אסור לכתוב בלא ש' שיהיה ופלי דאליגי ביה א

איבא מאז רשרי למיכתבאגי תיבות בלא ש'ירטוס וז'
 ואסר בשלשה דאיבא מאז נשרי בשלשה ואסר באר
 וכן כתב הר'מ'כס ופעל חלמות אסר שלשה ושרי שג'
 ולזה חסכים א'ה'ר'אש' ז'ל' כתב הר'מ'כס כל כתבית
 הקדש אין נהגת בלא ש'ירטוס אפילו מתוך ע'ל'ת

ואילן חז' המקומן שחייבין במ במזוזה אחד

שערי בתים ושערי חצירות מריצות ועיירות ורפת
 בקר ולולין ומתבן ואוצרות יין ושמן ובית האשה
 ובית השותפין בולג חייבין ובית התבן ובית הע
 העצים ובית הקבר סתמא חייבין אלא אם בו חגש'
 דוחצות בהן או חו'פסורין והר'מ'כס כתב שאין ח
 חייבין אלא אם בו חגשים וישובות בו להתקשט אב
 אבל סתמא פסורין דא'ה'ר'אש' ז'ל' כתב בסברא ראש
 ראשונה בית הכנסת של כפרים סתם חייבין ומקט
 דמסתמא דרים בה ושל דבים אם יש בה בית ירוח
 לוחז חייב ואם לאו פסור אבל בית הכסא ובית ח

ורובצת על האפרוחים או על הבצים שלה בין אם יש בקן ביצים או אפרוחים הרבה בין אם אין בואל אלא ביצה או אפרוח אחד ואין הבצים מזדווח ולא האפרוחים מפריחים ואינו מזדמל אצלו אלא כבוד יוני שובר ועליו וצפורים שקצנו בסמיון ובבורן ואודין ותרגולין שקצנו בפרס בכל מקום שימצא שימצאנו בין ברשות הרבים בין ברשות היחיד אפי' ברשותו בין באילן בין בארץ ארצות שיתן ופ' ומעלות ואפילו מצאנו בים או על ראשו של איש אם אסור ליקח האם מעל הגנים אפילו הוא לצורך מצוה אלא צריך לשלוח ערשתא מתחת ידו ואחר כך יקח הבנים ואם רוצה להתור בנפיה קודם שישלחנה ברי שלא תוכל לפרוח ויקחנה מיד אינו רשאי אלא ישלחנה מירעם ונפיה ברי שתוכל לה לפדותה ולאחר שיצא מתחת ידו יקחנה אם ירצה ואם התכוון ישלחנה ער שיגרלו בנפיה וישלחנה ואם רוצה ליקח האם ולשלוח הבנים אינו רשאי לשלוח דחורה אפילו במה פעמים חייב לשלוח אבל אם שלח חוטל הבנים והחזיר לקד וחזרה האם ע"י פסור מלשלה ואם נטל האם מגל הבנים ולא שלחה ושלחנה עריון ופסור אבל קד דמזמן לו בגזן יוני חרסיות ואודין ותרגולין שקצנו בבית ועושה סמא שדבץ על ביצי עוף סהור ועוף סהור שדבץ על ביצי עוף סמא או שהבצו מזדווח או האפרוחין מפריחין או שהן טריפות או שהזמר דבץ על הבצו פסור מלשלה אפילו הוא קורא זכר וכן אם האם ודובצת על ביצים שאינו שלה פסור ודווקא עוף דבץ דעלם אבל קורא נקיבה שדובצת על ביצים שאינו שלה חייב לשלוח והרמב"ם כתב אפילו כל אם שדובצת על ביצים שאינו שלה חייב לשלוח - אלא שאם שאינו לוקח והבי מסתבר ואם מסלית וכנפי צנח מעודה אחר או ביצים מזדווח מפסיק בינה לקד או שיש סדרי ביצים שנים זה על זה או שזכר על הבצים ונקיצה על גביו בבולהו מבעיא אם חייב לשלוח או לא לאו ולא איפשיטא ולחומרא כתב הרמב"ם שחט קצת סמניה בהור הקד קורם סיקחנה חייב ל לשלוח ואם לא שחט אינו לוקח היתה מעופפת על הקד אם בנפיה נזעזע בקד חייב לשלוח ואם לא פסור אלא שגזעין מן האר והרמב"ם כתב שחייב אם נזעזע מן הצד היתה יושבת בין הבצים או בין האפרוחין אפילו נזעזע בהן פסור היתה יושבת על שני ענפי אילן והקד תחתיה דאין כל שאלו תשטט ונפלת עליהן חייב ואם לאו פסור

חדש

בתיב ולחם וק' דקלי וברמל לא תאכלו ער

עצם חיוץ החד שאסור לאכול מתבואת חמש המיני ער שיקרב העומר שהוא בשש עשר בניסן ואיסור זה נוחג בין בזמן הבית בין בארץ בין בחוצה לארץ בין בשל ישראל בין בשל גוי אלא שבזמן שהעומר קרב מותר מיר בשש עשר בניסן אחר הקרבתו לקרובים שיועם שכבר קרב ולרחוקים מחצות ואילך ובזמן דליבא עומר אסור מליום ששה עשר

והאירא שאנו עדשין שני ימים אסור כל יום שבעה עשר תחילת ליל שבעה עשר משום שהוא ספק יום שבעה עשר ואין העומר מתיר אלא תבואה שש שששת קורם העומר אבל אם לא שרשה קורם לו איננה מתירה כתב א"ח ראש"ל כתשובה ודאי בכל השנים אין לחוש מספק על התבואה לאסרה שם ששרשה קורם וסמכינו ארובה ששרשה קורם לער לעומר דער שהוא ספק ספיקא שמה היא מתבואה שנה שבעה ואפילו היא מתבואה שנה זו שמה שנה ששרשה לפני העומר ועתה לפני הפסח נתתי אל ל לבי יען שימי עיגוי הגוים היה בפרוס הפסח וגם עת הצדיר היה ולא יכלו לחרוש ומיעוטא ומיעוט לא דער לפני הפסח ולא מלאגי לבי לאסור אפילו לא ישמעו לי ואני משיב לשואלים דדשו מאת עוברי דאורפא אם יאמרו שהרוב שרש לפני הפסח מותר ואם לאו אסור וגם אני זכור מצעורי פעמים ושלש שימי עיגוי הגוים היה בפרוס הפסח שבוהתי נהג איסור אבל לא חורד חלבה למעשה לאיסור ואה"ס שכתבנו ואינו מורה איסור ומוטב שיתו שוגגין ואל יחזי מזינין דהחרד יפרוש ע"כ תבואה שנזדעקה אחר העומר דקצת וזרעה ובשעת העומר היה תחת דקרקע ולא התחילה עריון לשרש מבעיא אם העומר מתיר באלו היתה מזדווח בכלי או לא להמביעא בשבולת שהביאח שליש קורם העומה דעקרה אחר העומר וחדו ושתלה והוסיפו אם התד התדספת אסור העיקר שהותר או לא תויתו לאא אימשיטא ולחומרא

ערלה

בי תבואה אל הארץ ונסעתם ב

כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל כל חנוסע עץ מאכל מד מוצה לו שלש שנים מעת נסיעתו וכל הפירות שח בן תור שלש שנים בולס אסורין בחנאה לעולם בין עיקר הפרי בין הגרעינין בין הקליפין בגזן קליפין אגוזים וחריומונים וחנץ שלהם וחזיון והגרעינין של הענבים והתמר העשוי מהן והפגים והתמרים שאינו מתבשלים והענבים שלקד ואין נגמדין בבי בשירולן בולס חייבין בערלה ופטורין מרב עי אב אבל העליון והלולבין ומי הגפנים פ' בשחיתבין ח חגמז גטסה ממזר במרמים מיתרין משום ערלה האביונות והתמרות של צלח חייבין בערלה במהר דברים אמורים בא"י ישראל אבל בחוצה לארץ קפד קפידסין חייבין והאביונות והתמרות פטורין ואפילו שלש שנים אין נמנים מיום ליום אלא חול חולבין בחז אחר שנית העולם שהוא מתחיל מתש מתשרי ואם נתעברה נתעברה לערלה ולרביעי ופע מעמים שאינו אלא שני שנים ומד יום ופעמים שח שהם יתירים על שלש שנים ביצר גסעטקורם ששה עשר באב ששאר עריון מד יום ער רח תשרי ביום שחגיגה רח תשרי עלתה לת שנה ומוצה עורב שנים ואם נטע פירות ששה עשר ומיום ששה עשר ואילך פ' מותר מלח חרדי הבא שלש שנים שלימים ולאחר

והחמירה מספר תורה שניקד מצותה דווקא על ידי דבסנסטוס ואם כתבה על הקלה בשירה ור' פסל אם כתבה על הגול וא' הראש ז'ל הכסיד כמו על הקלה לבן טוב לכותבה בכל דבר שמשתמרת בו יד יותר ועוד חמירה מספר תורה שלרברי הכל צריך שירטוט ואם לא שירטוט פסולה ועוד שאין תוליד בה כמו שתוליד בספר תורה ומצוה ריוח למעלה ולמטה בחצי רוחב ציפורן ובתחילתה ברי לגול או אותה אחר שתכרוד ובסופה אין צריך להניח כלל וכותב כל שיטותיה ביושר שלא תהיה אחת ארוכה מחבירתה ואם האריך בשיטה אחת יותר מבאותה שלפניה ובאחרת תחתיה קיצר יותר מבאותה של שלפניה ולפני פניה כזה בשירה ובלבד שלא יעשה בקדמה או כזנב פי בקדמה כאהל שהוא צר למעלה ודרוחב למטה כזה כזנב רחב למעלה וצר למטה כזה והרמ"ם כתב גם כן ולא יעשה בעגול ועל הארץ יב יתנוב בראש שיטה עליונה ולא יכתוב בה יותר וצנחו לעשותה בשיטין וזהו התחלתו שמע י' ח חרברים לבגיד ובשכר בין והיה מצוה בכל יורה עשב מן והשתחויתם השמים ועבודתם ושמרתם איתם בדרך ובשעריך אשר על הארץ קרוב לטפפת בתרא לסופפת יד חסר קרמאח מזוזות בתראח מזוזות ותירושד חסר ויד הטובה לאבית' חסר ויד ובחפסך שכין פרשת שמע לוהיה צנחו לע לעשותם סהוד על כן טוב שלא להניח לה שלשה א אותיות ולא בכוח שיטה שמסיים בה שמע ולא בר בראש שיטה שמתחיל בה והיה ואם עשאה פתוחה בשירה ובזרבה מסופה לראשה מאחר בלפי שמע וכתב א' הראש ז'ל צנחו לכתוב שרי מבחוף על הרי חריות שבין פרשה לפרשה ובי צנחיו באשכנז ובס ובצרפת לכתוב מבחוף כגור י' אהיגו שם של ארבע אותיות וחס הסמוכות לאותיות של י' אהיגו באלף ביתא ביוז במוכסז ביוז אבל מבפנים אין להוסיף מאומה ולא לעשות חותמות לפי שנראה באילו עב מבין לעשות לו קמיע לשמירר אלא יעשה המצוה בתקנה לקיימה מאמר הדיא ית והוא שומרינו דהוא יצילנו על ירימינו ע' זכנ כתב הרמ"ם מ מנה לכתוב מבחוף שרי אבל אילו שכותבין שמית או פסוקים או חותמות הן בכלל שאין להם חלק לעולם הנא שאילו הסיפסים לא די להם שסלדו המצוה אלא שעשו מצוה גדולה שחיא יחוד שמו של הקב"ה ואהבתו ועבודתו באילו היא קמיע של חזאת עצמו כמו שעלה בלבם הסכל שזה חובר מחגי בה בחבלי העולם

ב לקובעה יתגרה ב בשופרת של קנה או של כל רברוי

ויקבענה במקומה ויברר ביד אהה י' אחינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לקבוע מזוזה ולא יברר בשעת כתיבה ואיזהו מקומה במזוזת ח הפתח בימיני שחא ימין לביאה בשארם צנכסלבי לבית כחלל הפתח בספח החיצון הסמוך לרשות ח חרבים משני שלישי גובה הפתח ולמעלה ולמטה

מצוה חשיעור לא יציאנה אבל מצוה חשיעור ולמעלה הוא הכל מקומה ער המשקוה וחרמכם כתב בתת בתחילת שליש התחתון של גבוה השער ואם קבעת למעלה מצוה בשירה והוא שירחיקנה מן המשקוה ספח וא' הראש ז'ל כתב בסברא ראשונה ואם הני הציחה אחורי הדלת אין זה מצותה וצראה שאם שוב שיצה באילו המקומות אינו מעבב רק שתהיה בצר הימין לביאה שאם לא קבעה בצר הימין לביאה ור דאי מעבב דאם אין גיבר איזהו ימין לביאה או ליצ ליציאה בגון מן שחולק ביתו ל' ובכל חלק פתח פתוח לרשות חרבים ובמחיצה החולקת יש פתח מ מצוה לזה ואמר באותו פתח אין ידוע איזה חשוב ב ביאה או יציאה מצוה לזה ארמוה לזה אגו חולבין א אחר היבר ציר כ' במקום שעושה החור שבסח שצי שציר הדלת סוכב בו ומעמיר שם הדלתות הוא חב הבית ובררר ימין שנכסיו בו קובע אותה ולא רר דרך ימין כשיוצאין ממנו וכ' צר קובעה יסמו אות במסמרים במזוזות הפתח או יחפור בה חפירה ויק ויקבענה בה ובלבד שלא יעמיק לחפור ספח בעומ המזוזה שאם העמיק לה ספח פסולה תלאה בנסל במקומה ולא קבעה פסולה עשאה במין גר פסול ופ' ש' שתחבה בזרד עומק המזוזה בברית שנכנס בחור אלא צריכה להיות זקופה אורבה לאורך המ המזוזות הפתח ויכוין שיהא שמע רחיונו סוח הגל הגלילה לצר חוף לאורך הפתח ור' פ' שפסולה ב בזקיפה והיינו פירושה דכגור אלא צריך להשכיבה ארובה לרוחב מזוזות הפתח ויכוין שיהא שיטה אח אתונה שבה על הארץ לצר רשות הרבים ושיסגר ראשונה שבה שמע לצר הבית לפנים והמדרקרינ יוצאין ירי שניהם וקובעין חצויה בזקיפה וחצויה בשכיבה כגון כפופה כזה וא' הראש ז'ל כת ונהיגי בעלמא בר' ש' קבעה במזוזה בעורה תלושה ואחר בר חברה לכתח פסולה

ספר תורה או תפילין ש שכלן אין עושים אותם מזוזה מהם

ולא בותביו אותו על גיליונים של ספר תורה לפי ש שאין מירידין מקדושה חמורה לקדושה קלה

מזוזת יחיד צברק פעמים בש בשבע שני

ושל רבים פעמים ביוכל השוכר בית מחבירו חייב השוכר לקבוע בו מזוזה ולתקן מקום קביעתה ולא יסלגה בירד בשיצא דאם שכר מגוי נוטלה בשיצא ח הכל חייבין במזוזה אפילו נשים ועבדים ומחנבין הקטנים לעשות מזוזה לפתחיהם

שלוח הקו כתיב כי יקרא קו ציפור לפגי

וג' שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך שכל מי שימצא קו מעוה טחור אפילו אם האם טריפה

בלאי

הכרם בארץ יש
ישראל אסור מן
התורה לזרעו

ולקיימן ואסור ליהנות מחפרי חיוצא מהם ובהל
אסורין מרובנן הילכך ספיקו בארץ ישראל אסור וכן
ובחיצה לארץ מותר כיצד ידע העומד בין הגפנים ו
דאין ידוע אם גרע שם באיסוראם לאו אפילו אם
רואה שהגוי לוקט משם מותר לו לאכול ולבשר של
שלא ילקט הוא ויאלל וכלאי זרעים בארץ ישראל א
אסור לזרעו ולקיימן ומותרין באכילה ובהל מה
מותר לבתחילה לערבם ביחד ולזרעם ולא מקריב
כלאי הכרם אלא אם כן זרע שני מיני תבואות אי ש
שני מיני זרעים עם חיצו יהר בה יא יהו דאמר
ער שזרע חטה ושעורה וחיצו במפולת יר אכל מי
מין אחר עם חיצו או שני מינין בין הגפנים מותר
לבתחילה לזרעו בחיצה לארץ והלאה כתב האר
דבעי חטה ושעורה וחיצו במפולת יר היינו דווקא
למלקות אבל איסורא איבא ואפילו זרע במין אחר
בין הגפנים והלאה כתב רמורה יאשיה בזרע א
אפילו בחר מינא בין הגפנים בלא שהוא אסור א
אבל בחוצה לארץ שרי אבל הזרע שני מינין בין ה
הגפנים גזרו ברבנן אה בהל ולא גזירא ללא חל
אש זל אלא אפילו איסורא ליב אלא בזרע ששת
ביחד ויראח מרבדיו דאח בארץ ישראל דאמר ר' יאשי
יאשיהו שאינו גזקרא כלאי הכרם אלא בזרע שלשה
ביחד אלא רבשני מיני זרעים לבד היו כלאי זרעים
ממ אינו לוקה משום כלאי הכרם ער שיהו שלשה
ביחד אבל הרמבם כתב בארץ ישראל אפילו הזרע מ
מין אחר של תבואה או ירק עם גפן בין שזרעו ישראל
ישראל או זרעו גוי או שגלו מאיליהו בין שזרעו חב
חיצו בתוך הירק אסורין באכילה ובהנאה אבל חו
בחוצה לארץ מותר לזרעו בתוך הגפנים לבתחילה
ולא אסורו אלא לזרע שני מינין עם חיצו במפולת י
יר ואם אמר לתיגר גוי לזרע לו בחוצה לארץ מ
מותר אלא לא יאמר לגוי גזול שלא יתחלל בישראל א
אסור לזרע כלאים לגוי ומותר לזרע לגוי לזרע לו
זרעים לבתחילה ע"כ ור"ל אפילו בשל ישראל ואינו יד
יודע למה ביון שאסור לקיימן היאך יהא מותר ל
לומר לגוי לזרעם

הנוטע בהור שלו לצורך רבים חייב ובתבחרמכם
במה דברים אמורים בארץ ישראל אבל בחוצה לארץ
פטור ואם הראש זל לא חילק בזה הנוטע בהל
לצורך עצמו והגזלו שנטע והנוטע שנטע בין לע
לעצמו בין לישראל והנוטע בבית ועל גג שמלאו עם
עפר ונטע בו חייבין הנוטע בספיצה או בעציץ ש
של חרס חייב אחר על פי שאינו גזק דמים ובשל עץ א
אם גזקבים חייב ואם לאו פטור העולה מאיליו ביש
בישוב חייב ובמדרב לא שגא עולה מאיליו ולא שגא
גטעו אינו חייב אלא אם כן עושח טפילה ברי להב
להביא פירותיו לישוב

הרבתת האילן ב תיבא את חק

חקותי תשמרו בהמתד לא תרביע כלאים שדר לא
תזרע כלאים מה בהמתד אפילו בחוצה לארץ אח ש
שר בהל והאי שדר לא תזרע לאו בכלאי זרעים אי
איירי שאותן אינו אסורין בחוצה לארץ אלא בכלאי
האילן שאיתן גזעיהן אפילו בחוצה לארץ ודווקא
במדינת אילן באילן אבל מותר לערב זרעוני אילב
אילנות עם זרעוני שרה ולזרעו ביחד שלא אסרו
תורה בחוצה לארץ אלא הרבתת אילן באילן בין יר
ירק באילן בין ירק לירק שאינו מינו בין לאילן ב
באילן שאינו מינו ואפילו עץ סרק על עץ מאכל או
עץ מאכל על עץ סרק ויש איסור הרבתת אפילו תח
תחת הקרקע כגון זמורות גפן שהכריבה תחת הק
הקרקע אסור לזרע עליה ירק אלא על גבה עפר
שלשה ספחים ואפילו הכריבה בתוך ולעת או בתוך
בתוך סילון של עץ מפני שגשרשבה והנה ליה מר
מדיב ירק באילן אבל הכריבו בסלע אפילו אינו ע
עליה עפר אלא שלשה אצבעות מותר דווקא בהנ
שגזקרא עליו שם אילן קורם שהכריבה אבל מותר
לזרע אצל האילן אחר על פי ששרשי הירק נכנסין ב
בתוך שרשי האילן כיון שאין על חרשים שם אילן
ואפילו במבדיר דווקא בזמורות גפן מפני שהיא ר
דבה ושרשי חזרעים נכנסין בה אבל העבדיר ענב
אפילו אין עליו מאילן אחר מותר לזרעו על גבי
עפר שלשה אצבעות סרק על גבי סרק מאכל על גבי
מאכל והוא מינו מותר ואיזהו מינו דהנהג האסורים
דחקרוסטמלים הפרשין והעוזרין אינו כלאים זה
בזה התפוח והחזיר הפרסקין והשקדיו והשרפ
והרימון אחר על פי שרומין זה לזה כלאים זה בזה
אגסים פירש בלעז קרוסטמלין מן אגסים ודומין
לעפצים פירושין פרוש עוזרין קורמם כל גז
חזיר מין תפוח וגדל ביער ומאבילים לחזירים שר
שרפים מפרש בירושלם הנוטע זתים ורימונים יח
יחד גפיק מנהו שרפיו אסור להגיה לגוי להרביב
בשלו ואסור לקיים חמורבב אבל הפרי חיוצא מע
מותר ואפילו לזה שעבר והרביבו זמות

ליקח ענח מן חמורבב
ולנוטעו
במקום
אחר

בלאי

בהמה כתיב ב
בהמתד לא תר
תרביע כלאים

ולאו דווקא בהמה אלא חיה חיה ועיה הלכך המר
המרביע מין עם שאינו מינו בין בהמה עם בהמה ו
וחיה עם חיה או חיה עם בהמה ועיה בין סמאים
עם סמאים בין סמאים עם סהורים אפילו במינו
חיה שבים לוקה בין בארץ בין בחוצה לארץ ואינו
לוקה עד שיבנים כמכחול בשפיפת אכל איסורא א
איבא אפילו אם יעלם זה על זה או יעזרם בקגל וא
ואסור לזרע שיתן בחתול לגוי שירביענה לו אבל
מותר להכניסו בדיר ביחד ואינו זקוק להפרישם א
אפילו רואה שזרעים זה את זה הנולד מהכלאים
מותר בהנאה ובאכילה אם הוא עין הסהור ומותר

ראש חדש תשרי של שנה רביעית כל הפירות שיהיו
בו קורבן חמשה עשר בשבט ושלחם גם כן דין ער
ערלה אח על מי שגמר אחר כך לא שנא חיו שלשה
שנים ערלה שלימים בגזן שנסע מקורם ששה עשר
באב והנהצטיו בדמט' בשבט של שנה רביעית ער
ש' בשבט של שנה חמישית נקראין רבעי ויש להן
דין מעשר שיני לכל דבר וכמוז חבית היו צריכין לח
להעלותה לירושלים לאובלם שם ולפירותם ולהעל
ולהעלותם הפירות שם והם מותרין מיראחר חם
הפירות ולאחר ס' בשבט של שנה חמישית חז' חולץ
זמוריו והאירצא שאין יכולין להעלותן לירושלים
פירות אותם אחר שיגמרו ויתלשו ויכולין לפדות כו
כולן בשנה פדוטה אפילו הן רבים וישחוק הפרה
הפדוטה ויפדוה לרות או ישליכנה לגדה ויבדק
בשעת פדיון בידך אתה לאהיגו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו על פדיון רבעי ורביעי זה
אינו חייב בלקט שבחה פרס ועוללות אלא מעלה
כולו לירושלים בזמן חבית והאירצא פודה כולו
בתב' חמ'ב' שאין צטע רבעי גוהג בחל' אלא מירא
אחר ס' בשבט של רביעית מותרין מיר בלא פדיון
אבל בארץ ישראל גוהג בין בזמן חבית בין שלא בזמן
חבית והורו מקצת הגאונים שאינו גוהג בחל' אלא ב
בכרם ולא בשאר אילנות ואין להוראה זו עיקר
ואלא הראש' ול' הסכים להוראת הגאונים ערלה גוהג
בכל מקום דכל זמן בין בשל גוי בין בשל ישראל
אלא בארץ ישראל הוא מן התורה ובחל' חלכה למשה
מסיני הלכך בארץ ישראל ספי' אכור ובחל' ספיקר
מותר ביצר בים שיש בו צטיעות של ערלה וענבים
צמכרים חוצה לו אפילו ידע שהובאו מאותו הכרם
מוותרין רק שלא יראה שנבצרו מצטיעות של ערלה
ואין צריך לדור בים שהוא ספק ערלה שהוא מותר
חבית של יין חסמונה בכרם של ערלה מותר שאין
הגנב גוהג בכרם זה וסומו בתוכו אבל ענבים שגם
שנמצאו סמוכים בו אסורין שקרוב הרבר שגנבם מ
ממנו וסמנם בתוכו אסור ליסע פרי של ערלה וא
זאם צטעו הפירות שיוצאין ממנו מיתרין דזה חז' צו
גורם מותר ומותר ליסע יתור של ערלה שאין איס
איסור ערלה אלא בפרי ישראל וגוי שיש להם שדה
בשותפות יכול ישראל לומר לגוי סול אתה שני ערלה
ואני אסורל שני היתר בגנזן אפילו לא התנו תחילה
וזה' מ'ב' בת' דדוקא שהתנו תחלה שיטול הגוי שני
ערלה וישראל יטול שני היתר בגנזן אבל לא דתני א
אסור ואפילו אם התנו תחלה אם באו לחשבון לומר
במה פירות אבל הגוי בשני הערלה בר' אבל חישא
בגנזן אסור שהרי זה בעתלית פירות של ערלה
דלא הראש' ול' כתב בסברא ראשונה אחר הצוסע
גרעין או יתור או שעקר כל האילן וצטעו במקום
אחר ואחר המרביב יתור באילן אחר ואחר המברית
שעושה גומא אצל האילן ומשפיל אחד מענפי האיל
ומטמין אמצעיתו בגומא וראשו יוצא מצד האחר וצ
דעשה אילן כולו חייבין בערלה ודוקא שהתכו מ
מצד זה מעיקר האילן אבל כל זמן שהוא מחובר ח
חשיב כאחד מענפיו ומסור ואם לאחר שגירל הענף
שהבריד עז ממנו ענף אחר בארץ ועשה כן במה

מעמי זה אחר זה כל זמן שהראשון מחובר לעיקר
האילן כולו מסורין חפסיק הראשון מהעיקר האו
האילן חייבין ומתחילין למנות לחן משעה שהפסל
והעיקר פסור ואם צעקר העיקר מהקרקע חזר ל
להיות ספל לענף שהבריד ומניין מין לעיקר בין
לענף משעת שצער אע"פ שגנז עובדי ארמא לל
לחבריד חנפ' ככל שנה ושנה היתר ד' לשנות יין
מגנפני חנפ' פשים וספק ערלה מותר וכתב
א"א הראש' ול' חרי מצא היתר לגנפי חנפ' אבל גנפ'
שיש עובדין אותם ומרריכין אותם בכל שנה ושנה
שהוא ערלה לא מצא היתר ואני ודא ששטס החית
בכל הארצות ואין משגיח ותרתני אני בלבי למצא ש
שום צד היתר להוציא רבים ממכשול והאירר ברבר
והוצא מכלל רבריו שאין מרביב ומבריד חייב בער
בערלה אלא בא' אבל לא בחל' אילן שצקצ' וחור
וגרל מחשרש כתב הרמב"ם שאינו חייב בערלה אלא
אם כן צקצ' מעט הארץ אבל אם נשאר ממנו כל שח
שהוא פסור ואלא הראש' ול' כתב שאפילו נשאר נדע
ער סמח חייב ומספח ולמעלה פסור אילן שעקר
דוח או שספו גחר וחליבו למקום אחר ומחפד ש
שסבין שרשיו עמד וחוסית שם עפר וגשש שם בארץ
אימרי' ודתי ואם היה יכול להיות געפר חדאשון ש
ש-א עמ' בלא תוספת עפר אחר חרי זה בגט' ג' במ
במקורו ופסור מהעל' ואם לאו חייב אילן שצע
שצער ונשאר משרשיו מחובר אפילו בגנזי המוחס
שמותחין בו חבגר לאחר אריגה בידוע שיכול להיות
בלא תוספת עפר ופסור אפילו הוסיף עליו עפר ח
ח'ב' ילדה שאינה גבוה סמח חייבת בערלה לעד
לעולם משום מראית העין שגזא' באלו היא בת ש
שנתה במה רברים אמורים בצטיעה אחת אי אפיל'
שתיים בגר שתיים ואחת יוצאה זכ' אבל אם כל הב
הברם בר שרי ואית לי קלא אילן זקן שצערדו ובר
פירות ושתלו במקום אחר או שלח ענף מלא פיר
מאיל' זקן והרביב בילדה אם גית' בפרי עד שג'
בפרי הראשון שהוא היתר חלק אחר ממאית' של ח
הת' כ'ב' אסור שגורלי איסור מבטלין ההיתר ואם
לא הרביב ענף מלא פירות של ערלה בתור אילן זקן
הפירות של הענף אסורין לעולם אפילו גרלו שאין
גרלי היתר מבטלין האיסור הצוסע עץ מאכל
ואין דעתו לצורר אבילה אלא להיותו גרר לשרה או
בשביל העצים לשורפו או לבניין פסור והוא שיהא
גיבר שאינו לצורר אבילה בגנזן אם הוא לשריפה שב
שנוסע רצופין ואינו מרחיק בין אילן לאילן בראוי
ואם ח' לבניין שמשפה הענפים ברי שיתערבו וא
זאם לגרר שהוא במקום שצריך לצורר ואפילו אם צ
צ'רו האחר בין פנימי בין חיצוני בין תחתון בין עלי
עליו לצורר אחר מאלו וצ'רו השני לאבילה את של
שלצורר אבילה חייב וחשאר פסור ואם חישב עליו
אחר כך בשנה ראשונה או שנייה לאבילה חייב כע
בערלה וברביעי' וצ'נין לו משעת צטיעה אבל לא ח
חישב עליו אלא ער סוה שנה שלישית אין בו דין רב
רביעי' שאין רביעי' בלא ערלה ואם צטעו לחאבל וא
ואחר כך חישב עליו לאחר מאלו חייב הצוסע לצ
לצורר מצוה בגנזן לצורר לולב או אתרוג חייב

לשק וחתיכת בגד צמר מחובדת לקופה וחברו יחד
בשני תפירות מצטרפין אח על פי שמחברין לשני
בלים ואסור להתבסות בשק או בקופה ולא אמרינן
האי לחוריה קאי והאי לחוריה קאי אכ ובגד מצטר
מצטרפין ביצר היה הוא לבוש צמר ובגד פשתים
וחבר של עם של בגד בשני תפירות וחבר חגורה ע
עליו ועל בגד אסור משום בלאים אבל אם לא חבר
חגורה על שניהם שרי רבין שהם בעלי חיים נפרדי
זה מזה הוא עצמו מצטרף לבלאים ביצר היה לבוש
צמר בגדלו אחת ומשתו בשניצית וחברו יחד בשני ת
תכיפות חוי בלאים

דבר תורה אין איסור בלאים אלא דרך לבישה או להעלו

לחעלותם עליו דרך חימום אבל אם מעלם עליו ש
שלא בדרך חימום כגון אהל של בלאים שמאחיל על
עליו או שמפשיל קופה של בלאים מאחוריו או סמך
שמציעין תחתיו מותר אבל חכמים אמרו אפילו א
עשר מצעות זו על זו ובלאים תחתיהן אסור לישן
עליהן שםא חכמי דרבי גימא ורודא בריהם אבל
צרים ופסחנות שחזו קשין וליבא למיחש שמא תכרר
עליו גימא מותר לישן עליהן ובלבד שלא יהא בשד
בונע בחזן כמה דברים אמורים בשחזו דיקצין ונתח
וגתונו על גבי קרקע אבל אם הם מלאים או אפ
דיקצין וגתונו על גבי מיסה לא לפי שניכפת תחת
תחתיו ובכרד על בשד וכן כל בגדים הקשין מות
מיתרין בהצעה מתחת ואסור ללובשן ולברין חקש
חקשין מותרין אפילו בלבישה כיון שאפילו לבישת
חביו אינו אלא מדרבנן בגד גדול ובלאים מצר את
אחר אסור ללובש אפילו מצדו השני את על פי שח
שהצר שבו חבלאים צריך על גבי קרקע אסור ללבוש
בלאים אפילו דרך עראי כגון סליית של קסד וגדיל
לובשו דרך עראי לצאת בו לשוק הלובש בלאים וא
ואינו מכוין להנאתו כגון שלובשם להעביר בהם ח
המכס' והוא מכס העומר מאיליו או שאין לו קצבא
מותר וכן מוכרי בגדים שמעלים עליהם בגדי בלא
בלאים בשמוליבין אותם למיכרם או שלובשין אות
אותם כדי להראות מידתו מותר דבלבד שלא יכוננו
בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים והצמ
והצנעין מפשילין במסל לאחוריהם וכן תופרי ב
בסית תופרין בדרבן ובלבד שלא יכוננו בחמה עפ
מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים והצנעין תר
תפילין באיך תכריבין המת מותר לעשותו מבלאים
אפילו אותי שקוברין אותו בהן וכן מדרעת החמור
מותר לעשותה מבלאים את על פי שיושב עליה
זכתב חלמכם ובלבד שלא יהא בשדו נוגע בה
דאא הראש' זל כתב שמותר אפילו אם בשדו נוגע ב
בה ובלבד שלא יתנגח על בהמה אפילו לחוציא בה
הזבל ורודא שחבלאים צברים ויודעים בבגד אבל
בגד שאבר בו בלאים דאין מקדמו ציבד אסור לעשות
ממנו מדרעת לחמור כיון שאין מקדמו ציבד שגא
ישבת ויקח ממנו סלאים לתופרו על גבי בגדו ולא
ומכונן לגוי שגא יחזירנו וימכרנו לישראל

המחט פעם שצית וצמצאו שני ראשיון החוטין בית
ביחד וקושר שני ראשי החוטין רבענין אחד אינו
מתקיימין אבל אם אינו קושר שני ראשי ח
החוטין או שאינו מעביר המחט אלא פעם אחת א
אלף שקושר שני ראשי החוטין על שפת חבד אינו
חיבור והרמבם כתב דאפילו תכיפה אחת וקושר
שני ראשי החוטין או שני תכיפות אפילו אינם קוש
קשורים ביחד חוי חיבור ואא הראש' זל בתמכסב
ראשונה אסור לעשות לבגד צמר שפה ממשתי
או איפבא אלף שאינו אורגו עמו אלא תוחבו לתוד
האריגה והוא שתוכפו בשני תכיפות בגד צמר שה
שדוקם עליו חבלט' או חגרי בפשתים אסור משום
בלאים את על פי שאינו מכנין אלא לעשיתו לסימנ
הניא חלוק של צמר שנפרס פורפו בחוט של פשת
ואם תפרו אסור משום בלאים וכן כתב הרמבם ב
בגד של צמר שנפרס מותר לפרוח אותו בחוטי פש
פשתן אבל לא יתפור וכתב שהבריית' נישנית ב
בטעות דקשר חוי חיבור לענין בלאים ואא הראש'
זל כתב וזל רלא קשה דמיירי שחיבר שני ראשי חק
הקדעים דבר החוט סביבם וקושרים יחד ולא חוי
חיבור החוט של פשתן והחלוק של צמר כיון שיכול
לחוציא שני ראשי הקדעים בלא התרת הקשר עכ
מכסה של פשתן וכן צמר מותר שאין התפירה מחב
מחברת יחד הפשתים והצמר שהרי יכול לחוציא ב
בל הצמר והתפירה גסארת קיימת אלף שתופר ח
המכסה חבל סביביו ואינו יכול לחוציא הצמר חוי
בשק של פשתן שממלאו צמר ותפר את פיו שאין
בו משום בלאים מותר ללבוש חלוק של צמר על
גבי חלוק של פשתן ולקשרו ביחד אלף שאינו יכו
יכול לפושטן בלא התרת הקשר ובלבד שלא יהא ח
הקשר של קיימא אבל אם הוא של קיימא אסור
יש מקומות שדגילין לחבר הרצועה שתוגרים בה ע
עם החלוק ובאותו המקומות אסור לחגור ברצוע
של פשתן על חלוק של צמר או איפבא רצועה
שראשה של צמר והשני של פשתן אסור לחגור בה א
אלף שרצועה של עור באמצע מפני שקושר שני רא
ראשיו ביחד בשחוגר בה אבל אם יש באמצעיתו צ
צמר במקום אחד ופשתן במקום אחר דאין זה אצ
אצל זה מותר והרמבם כתב גדיל של צמר בגדיל
של פשתן אסור אלף שהרצועה באמצע וכתב אא ח
הראש' זל על דבריו ולא תלח הסעם מפני שקושר ש
שני ראשיו באחד זידיא מדרבין שהוא אסור אפילו
לא קשר שני ראשיו באחד וכן כתב העישה בגד כולל
מצמר גמלים או קצנוד וארג בו חוט של צמר מצד
זה וחוט של פשתן מצד זה אסור ולא השיב על דבר
דבריו והיה חוכד להחמיר בדבר ולא היה מחמיר
על עצמו ולא היה תופר עורה התפורה בפשתן תח
תחת בגד של צמר לפי שהתפירה מחברת העורה וב
דבר הצמר ביחד אבל לא היה מורה להחמיר לאח
לאחרים והרמבם התירו להדיא וכן נדחגין חמב
המצחיק בהמית בחבלים בידו ומחם של פשתן מותר
את על פי שדורבן ביחד בידו אבל אם החבלים קש
קשורים ביחד אסור לבדורם סביב ידו חשק והקופה
מצטרפין לבלאים ביצר חתיכת בגד צמר מחובדת ל

לא תלבש שעסנז צמר ופשתים יחדיו ואין נקרא צמר
צמר סתם אלא צמר רחלים ואילים אבל צמר גמל
וארנבים וביוצא בזה לא ואין נקרא פשתים אלא
שתם פשתן שאין לו שום בינוי אבל אם יש לו בינוי
אחר בגון פשתים שלם או קצבוס לא ואח על פי ש
שמן התורה אין בלאים אלא בצמר ופשתים חבמי
אסור משי עם צמר לפי שדומה לפשתים וכן אסור
כלד עם פשתן והוא מן צמר שגדל בברכי הים ועל
ועל האבנים שבים ודומה לצמר ואסורם משום מ
פראית העין שלא יאמר על חלובשן שהוא לבוש
בלאים ובתב לא הראש זל ומפני זה אסרתי באשכנז
שלא לתפור בגד קצבוס תחת בגד צמר לפי שאין ב
בגד קצבוס מצוי באשכנז ויהיו סבורין שהוא בגד
פשתן והאירגא מצוין בגדי משי בינוי וחבל מבי
מבירין בו הילכך מותר לתפור בגדי חמשי תחת בג
בגדי צמר וכן חוסי משי בסרבל של צמר עכ

צמר רחלים וצמר גמלים שערבו זה עם זה וט

וטוואם יחד אם חרוב מהרחלים ואפילו מחצת על
מחצת חשוב ככולו רחלים ואסור עם פשתן ואם ח
חרוב מחגמלים אז של הרחלים כטל ומותר עם ח
הפשתן וכן הרין בפשתים או קצבוס שערבו ב
ביחד אם הרוב פשתן אסורין עם הצמר ואם רובו
קצבוס מותר עם הצמר חלבד מי שנתערב לו צמר
עם פשתן מביא מין אחר ומערבנו עמחם ומבטל א
אחר מהם ולא שייך בהו ביטול אלא קורם אריגה א
אבל לאחר שעשה מחו בגד לא שייך בהו ביטול שוב
שיבטל אחד מהן במין אחר שאפילו בחוס אחר של
פשתים שאר בשל צמר צעשה כולו גזח אחר של אי
איסור ואפילו עשה בגד מצמר גמלים וארג בו חוס
אחר מצמר רחלים ואצלו חוס אחר משל פשתים כו
כולו אסור חלבד בגד שחשתי של משי והעריב של פ
פשתים אסור לתפור עם הצמר אפילו אם רובו ש
של משי אבל אם עשה בגד מצמר גמלים וארג בו חו
חוס אחר של צמר ובמקום אחר ארג חוס של פשתן
שאינו אצל הצמר מותר

דבר תורה לא הוי בלאים לרשי אלא עירב הצמר והפשתן ביחד

וסדרם ביחד במסדק וטוואם וארגם ביחד ולית
הוי בלאים ואורייתא אפילו סדק בל אחר ואחר לב
לבד וטוואד לבד ושדרו לבד ואחר בר חברו ביחד
על יד אריגה או קשרים אי תפרם יחד בשתי תכיפות
וח'מ'מ'כ' כתב צמר ופשתים שטוואם ביחד ושע או
אותם ועשה לבדים אין זה בלאים טרפו וטווח אות
אותם כאחר וארג בגד מסווי זה חרי זה בלאים עכ
ומיחו מדרבנא אסור אפילו אינו שיע וסווי ביחד ח
חלבד חלבדיו אסורין מדרבנא אפ' שאינו סווי ול
לא ארוגין ביחד חיבר צמר ופשתים בשתי תכיפות
הוי חיבור וביצר הן שתי תכיפות כגון שמעביר ח
המחט מעם אחת ואינו מעביר בל החוט ומעביר ח

לקיימו כל שני המינין בהמה או חיה אפילו חר
דומין זה לזה וגרילים זה עם זה בלאים זה עם זה
שיצר הואב עם הכלב וכלב כומרי עם השועל והעי
והעיוזים עם הצבאים והיעלים עם הרחלים וחסד
והסוס עם הפרר והפרר עם החמור והחמור עם ח
העדר אפ' שדומין זה לזה מין שיש בו מדברי ויש
וישובי כגון שור חבר עם השור והדמז עם הסוס מ
מותרין זה עם זה אבל האדוז עם אווז חבר אסורי
זה עם זה ששני מינין הן חבוי אסור עם החיה וע
ועם בהמה ואין לוקין עליו מפני שהוא ספק חב
חבאים מן הכלאים אין מותרין זה עם זה אלא אם
בו אמותיהן שוין כגון פררה שאמה חמורה או סו
פוטא עם פררה שאמה פררה או חמורה או סוסיא
אבל פררה שאמה חמורה אסורה עם פרר שאמו סו
סוסיא או אימכא ואין לוקין עליו וכן פרר שאמו
חמורה אסור להרביבו על חמורה או אם פרר שא
שאמו סוסיא אסור להרביבו על סוסיא אפ' שהוא
מין אמו שמא חוששין לדע חאב אבל אין לוקין ע
עליו וסומכין על סימנין להרביב או למשור בשני
פרדות שאין אנו יורעין אם אמותיהן שוין ואלו סי
סימניהם שיהיו שדים באזניהם ובזנבותיהן ובקול
בל העושה מלאכה בשני מינין כגון חורש ומד
דמוסד בקרון וביוצא בזה לוקה אפילו חר דומין זה
לזה וגרילים זה עם זה בין בשני מיני בהמה או ב
בשני מיני חיה או חיה עם בהמה ואפילו חיה או ב
בהמה עם עוף בין אם שניהם סמאים או סחורים
בין אחר סמא ואחר סחור ואפילו במין של ים עם
מין של יבשה אסור להנחית אלא שאין לוקין עליו
דאין מותר לעשות מלאכה או להנחית עם בולד בת
ח'מ'מ'כ' משכבם באחר או הנחיתם באחר אפ' בקול
לוקה אבל המזונן פסור ער שימשוך או ער שינחית
וא' הראש זל כתב שאין איסור אלא בקשורין יחד
אכל סוס וחמור שהולכין זה אצל זה ואינו קשורין
יחד ורה מוצח עליהן מותר לישב על צדי זה וכן
בתב אבי העזרי על מה שכתב ח' אפרים שהרובב
בסוס לצור ציר ומוסד בחבל הכלבים אצל חסד
שהוא לוקה משום מנחית בלאים רבחהגה לבד שא
שמנחיתים זה עם זה לוקה אפילו אם אינו קשורין
דאבי העזרי כתב שאין צד איסור בדבר שאין איסור
בהנחה ער שיעשה מלאכה בשניהם ביחד ועל ידי
קשירה שני מינין הקשורין בקרון ומוליכין אותו
היושב עליו פסד ר' שאינו לוקה ורב אלפס כתב ש
שהוא לוקה וכו' הוא מכקנת א' הראש זל
קשר שני סוסיא בקרון וקשר עמחם חמור אפ' ש
ששני חסוים יבולים למשכו בלא החמור לוקה
וכן עגלה חמושבת בקרון וקשר מין אחר בצד הקר
הקרין או מאחוריו חייב מפני שדוחה הקרון בגו
בגופו ומסייע בחליבתו אבל אם קשרו בו בשער ח
מסור מפני שבאב לו אם ימשוך ואינו מוסד

בלאי בגדים ובתי ובגר בלאים שעסנז לאי

יעלה עליו ואין בלאים אלא הצמר ופשתים וכתוב

שמיהו כחצא ומודע ליה לבחצא רבבזר מסד וחלח
חוא ולישוילא כחצא מאי בעית ספי כרד בוצרד רין
או חמש סלעים ומחייבת למיפרקיה כחו וליחרר
ליה ברי בוצרי בעינא טמי וחילר חמשה סלעים כפ
בפורקניה ובחוריא ריחוב לחו ביריה מברר ברור א
אתה י אחיצו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצ
וצנו על פדיון הבן ושהחיינו וחרר מזגו לבחצא
בסא וחמרא ומייתא אסא ומברר כפח ובורא עצי ב
בשמים ברור אתה י אחיצו מלך העולם אשר קדש
עובר במעי אמו ולא רבעים יום חלק אבריו מאתים
וארבעים ושמונה אברים שיש בו ונפח בו נשמה כר
ברכתיו ויפח באפיו נשמת חיים ויחי הארם לצפש
חיה עוד ובשר חלבישו ובעצמות וגויות סכבו ברב
ברכתיו עוד ובשר תלבישני ועצמות וגויות תסוב
תסובבני וצוח לו מאבל ומשתח וזימן לו עני מלא
מלאכי השרת לשומרו במעי אמו וברכתיו חיים וחסד
עשית עמרי ופקודתך שומרה רוחי אביו אומר ד
זה בני בכור דאמו אומר זה בני בכור שבו פתח חל
דלתי בטגי חמש סלעים נתחייבנו ליתן לכהן בפר
בפריונו ברכתיו ופרויו מבו חדש תפרה בערבר ח
חמשת שקלים בשקל הקדש עשרים גרה חשקל וברתי
אך פרה תפרה את בכור הארם ואת בכור הכהמה ח
הסמא תפרה בשם שזכה בכור הזה לפדיון בר יוב
יזכחו חא לתורה ול זופה ולמעשים טובים באי מק
מקדש בכורי ישראל לפדיונו מברר הבחן את הבן ומ
ומחזירו לאביו ולאמו וכי פריק איהו לצפשיה מב
מברר על פדיון בכור וכתב אא הראש זל ולא צהנו
באשכנו וכצפת שיברר הבחן ברבה זו ושלא מצינו
שמבררין שום ברבה שלא במשנה או בתוספות או ב
בגמרא בי אחרי סידור רבאשי ורביא לא גתחרשה
שום ברבה ועוד למה יברר הבהן אינה ערשה שום מ
מצדה אלא מקבלו מתנות כהונה ותחילת הגרבה
קשה לי אשר קדש עובר במעי אמו אי קדשת הבכור
קאמר בפסר רחם תלא רחמנא עב אין הבכור דא
דאוי לפדיון ער שיעברו עליו שלשים יום ואחר ש
שלשים יום יפרני מיר שלא ישהה המצוה לפיכך א
אם מת אפילו ביום שלשים אין צריך לפרותו דאם
קבל הכחו המעות צריך להחזירם ואם מת לאחר
שלשים יום כבר נתחייב בפריונו וצריך ליתנו לכהן
המעות לפיכך מת האב תור שלשים יום לליתת הכ
הבן בחזקת שלא נפרה ער שיביא הבן דאיהו שגפיה
לאחר שלשים יום בחזקת שנפרה ער שיאמר שצוה
בשעת מיתתו שלא נפרה נתן המעות לכהן בחור של
שלשים יום על מצת שיחיל הפדיון לאחר שלשים יו
יום פרוי אפילו אין המעות בעיז לאחר שלשים יום
מי שלא פראו אביו חייב לפרות את עצמו בש
בשיגדל ואם הוא לפרות ויש לו בן לפרות פודה את
עצמו תחלה ואחר כך בנו ואם אין לו אלא חמשה ס
סלעים פודה בהן את עצמו שעבר כל צבסיו ער ש
שלא נשאר לו חמשה סלעים בני חורין אין הבהן גו
גובה הפדיון מן המשועברים אח על פי שקרם חוב
הפריון לחוב של בעל חוב פדיון הבכור תלוי במי
שפוסר חרמם שאם הוא בכור לאב ולא לאם אינו ח
חייב בפריון ואם יש לו כמה נשים ויש לו בכור מב

מכל אחת ואחת חייב לפרות לכלם אשה אינו חיי
חייבת בפריון ולא לפרות לבנה בהנים ולוים פסו
פטורין מפריון בכוריהם ואפילו כחצת ולויה נשו
נשואה לישראל אין חבו חייב בפריון ואם הם מעו
מעוברת מגוי לויית פטורה וכחצת מעוברת מגוי
חייב הבן לפרות את עצמו לפי שנתחללה מבחונת
מביאת הגוי וכן בת ישראל מעוברת מגוי חייב הבן ל
לפרות את עצמו בהן שנולד לו בן חלל ומת האב
תור שלשים יום לליתת הבן חייב הבן לפרות את ע
עצמו לאחר שלשים כבר זכה האב בפריון וירשו ב
בניו מצמו חלכר יפריש הפדיון ויעבכנו לעצמו ש
שפחה שילרה ואחר כך נשתחררה וגויה שילרה ואח
בר נתיגירה וילרה אחר פטורין מן חבכורה גתעבר
השפחה והגויה ובערון מעוברת נשתחררה השפחה
וגתגירה הגויה וילרו חייבין בבכורה ספק אם יל
ילרו קודם שנשתחררה וגתגירה אם לאו פטור חב
הבא אחר גפלים שיצא ראשו חי בלדו שמועברת הא
תאמים אחר גפל ואחר בלדו לו חרשיו והוציא הגפל
ראשו חי דאחר כך החזירו ואחר כך יצא אחיו השני
שחוא בו קיימא אינו בכור לפדיון מפני הגפל שה
שהוציא ראשו תחילה וכן בו ש שיצא ראשו מת הב
הבא אחרי אינו בכור וכן המפלת כמין בהמה חיה
ועוף שחצי פרצית פגיהם רומה לצידת ארם או סב
סגול או שיליית או שפיר מירקם או שיצא הדילר
מחותר אברים אברים הנולד אחר כל אילו אינו בב
בכור לפדיון אבל בו שמנה שהוציא ראשו מת דח
דהמפלת שפיר מלא עינים או מלא מים או רם
דהמפלת כמין רגים שקעים ורמשים והמפלת ליום
מ חצולר אחר כל אילו הוא בכור לפדיון יוצא רחם
דופי והבא אחרי רר רחם שגיהם אינו בכור לפר
לפריון מי שלא בברה אשתו וילרה זכר ונקבה אינו
נותן לכהן כלום שמוא נקבה יצאה ראשונה ילדה ש
שני זכרים נותן לכהן חמשה סלעים מת אחר מהן
תור שלשים יום אין לכהן בלדו רשמיא הבכור מת
בתב הרמבם מת האב קודם שפראו בין מת תור ש
שלשים יום או לאחר שלשים יום וחבנים קיימין ג
גותגין בין שגיהו חמשה סלעים אפילו חלקו בכר
הגבסים ואינו צראה בו בגמרא אלא אם מת האב ת
תור שלשים יום אפילו לא חלקו פטורין ואם מת
לאחר שלשים יום אפילו חלקו חייבין שתי נשיא
שלא בברר וילדו שני זכרים ונתערבו נותן עשרה ס
סלעים לכהן מת אחר מהם תור שלשים יום והוא
בכר נתן פדיונו אם לכהן אחר נתן יחזיר לו חמש
סלעים דאם לשנים נתן איז שום אחר מחזיר לו ש
שכל אחר יאמר אני תופש בשביל החי ילדו זכר וב
דנקיבה או שני זכרים נותן חמשה סלעים לכהן וא
דאם מת אחר מהזכרים תור שלשים יום אינו נותן
לכהן כלום וילדו שתי נקיבות וזכר או שתי נקיבות
ושני זכרים אין לכהן כלום אחת בברה ואחת לא ב
בברה וילדו שני זכרים נותן לכהן חמשה סלעים
דאם מת אחר מהם תור שלשים יום אין לכהן כלום
דאם מת האב בין שגיהם נותנין חמשה סלעים זכר
דנקיבה או שני זכרים דנקיבה אין לכהן כלום
שתי נשים של שני אנשים שלא בברו וילדו זכרים וג

מפדות שפורשין על השולחן לקצח בהן חידים ומס
ומסתפחיה הספרים שנותנין על הספר ומסתפחיה
בהן אחרי הרחיצה יש בהן משום בלאי ומסתפחיה
בהן אם יש לו בית ראש ולובשין אותו ברור לבוש
אסור ואם לא מותר וילון אם הוא רך אסור לע
לעשותו מכלאים מפני שהמשמשתחמם בו לפעמי
לא יקח אדם ביצה חמה בכנר בלאים כיוון מפני ש
שנחנה בכלאים ליגצל בהן מפני החמה ערדילין
אין בהם משום בלאים ופי' הגאונים רגילין ללובש
תחת מגעליהן וסולין עליהן עוד תישים מעובד
תחת קרסעוניהן ובגד העקוב של רגל יש שעושי
אותו של צמר אין בו משום בלאים לפי שהעקוב ק
קשה ואינו מתחמם לשון הרמבם מגעל שהוא בל
בלאים ואין לו עקב מותר ללובשו שער הרגל קש
קשה ואינו נהנה בשאר עור הגוף בגד בלאים שמ
שמעות צדורות בו מותר לתתו בחקר שהמעות ק
קשין ואינו מתחממין הרסייה והאיספלגית מות
מותר לעשותו מכלאים כיון שאינו רך חמורם לש
לשון הרמבם אין איסור בלאים אלא בגדים שהן דר
דרך חמורם בגון כתונת ומצנפת ומכנסים ואבגס
ושמלה ובגדים שהם מחפין בהם השוקיים וחורים
וביוצא בהן אבל צלצלי שעושי העם בבית יר שלח
לצדור בהם או תכלין מעות או סמרטוט שנותנין ע
על הרסייה ואספלגית וביוצא בהן מותר צלצול
של עוד או של משי שתולין בו צמר וחסי פשתן מ
פדולדין על מני האדם להכריח בו הזבובים אין
בו משום בלאים עכ

בגד

צמר שארצ'בו חוס
של פשתן ואינו בי
גיבר יצבעו ויהיה

גיבר ויסירנו שאין חצמד והפשתן עולין כצבע אחד
או ינתק חוס אחד ממנו והוא מותר שאינו תולין
לומר שהסיר החוס של הכלאים במה דברים אמור
בכלאים ודבצן אבל בלאים ראוייתא אין תולין ל
להקל בספיץ כל המקדמות שהפשתן מצוי בהן ה
חלוקה שם בגדי צמר מן הגוים לא ילכשם אם הופ
תופרת בפשתן ואפילו אם הגוי מכיח לפי חזמו ש
שתפרו בקצבוס אינו גאמץ ובתב לא הראש זל וח
והאידנא פשתן מצוי בכל הארצות הילכך הקוצה ב
בגדים מן הגוים צריך להחזיר תפירתו ולתופרו בק
בקצבוס

המיתני

בלאים ב
בבגד א
אם הם ד

דאורייתא פושטו אפילו בשוק ואם הוא בלאים ור
דרבנן והוא בשוק אין צריך לפושטו וכן אם הוא
בבית חמדרש אין צריך למחר בשבילן לצאת משם
בתב הרמבם חרואה בלאים של תורה על חברו אפי
הוא בשוק קודעו מעליו אפילו חזא רבו שלמדו ת
חבמה ואא הראש זל בתב אח על מי שהמוציא בלאי
דאורייתא פושטו אפילו אם הוא בשוק דוקא שה
שהלבוש מוצאו בעצמו שהוא מזיר אבל חרואה בלא

בלאים על חברו והלבוש אינו יודע אין צריך לומר
ל' בשוק עד שיגיע לביתו ומשום בביר חברות יש
ישתוק ואל יפרישו משוגג בתב הרמבם המלביש
את חברו בלאים אם היה חלובש מזיר חלובש לוק
לוקה והמלביש עובר על ולפי עור לא תתן מבשול
ואם לא ידע חלובש שהוא בלאים והמלביש מזיר
המלביש לוקה וחלובש פסור

בלאי

בגדים מותר לע
לעשותו ולקיימ
ואינו אסורין א
אלא בלבישה

פריון

בביר בתיב אר פוח
תפוח את כנ
בביר הארם וב

דבך ופריון מבו חרש תפוח שמצות עשה על בלי
ישר שילול לו כז שהוא בביר מאמו ישר בכל מקד
מקום ובכל זמן שיפרנו מחכהו ולא מחכהנה בת
בחמש סלעים שהם שתי אונקיות וחצי לרש
ולרברי הגאונים משקל אלה ותשע מאות ועשרים
שעורים בסח ואם יש לו שני ראשים צריך לפדותו ב
בעשר סלעים ואלו חמשה סלעים צותנין לבהן בכ
בבסת או בשוח בסח מכל דבר שירצח חוץ מעבדים
ושסרות וקרסעות שאם יש לו שטר חוב על אחר וב
וצותנו לבהן בפריון בנו אינו פרוי דאם בתב לבהן
שטר חוב על עצמו בחמשה סלעים בשביל פריון בנו
חייב ליתנם לו ואפילו הכי בנו פרוי לשון הלכות
גדולות כתב לבהן שחייב ליתן לו חמשה סלעים ת
חייב ליתן לו חמשה סלעים אבל אין בנו פרוי עד
שיאמר לו הילך בפריון בני ואא הראש זל לא בתב
בז ואם נתן לו חפץ בחמשה סלעים וחכהו קבלו
בכר בנו פרוי אפילו אינו שוח כל כך ואם נתנו ל
לו סחם אם הוא שוח חמשה סלעים בנו פרוי אפי
שלא שמו אותו תחלה לידע אם הוא שוח חמשה סלע
סלעים ואם אינו שוח חמשה סלעים אין בנו פרוי
נתן חמשה סלעים אפילו לעשרה בחגים בין בבית
אחת בין בזה אחר זה בנו פרוי וצריך שיתנם לו במ
במתנה גמורה ואם ירצה להכח להחזירם לו אחר ש
שקבל אותם רשאי ומניה לא יהא רגיל להחזירם ל
לב לא להפסיד לשאר הכהנים שמתוך כך יתנו
הכל פריוני בביריהם לו ולא לכהנים אחרים אבל
לעניים יבול להחזירם ובש שמהאי סעמ לא יקבל
על מנת להחזיר וממאם עבר וקבלם על מנת לה
להחזיר הבן פרוי הפריש חמשה סלעים לפריון ב
בנו ובאברו חייב באחריותו עד שיבואו לירבהו וב
דבשעת שנותן הפריון לבהן מברר ברור אתה יאח
אחיו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על
פריון הבן ואם פודה את עצמו אומר על פריון הבן
הבכור דיכיר שהחיינו דלי היה מסתפק היבא שג
שמת חבו לאחר שלשים יום שאפילו הכי חייב בפרי
בפריונו ואם יש לו לברך שחייבו אם לאו
בתשובת הגאונים תיקון גאוני לסודרי מצחא ופר
ופריונה וברכתה ריליה חבי דמייתא אבוה ברוח קמ

באמצעותו ושני ראשיו בולטין לחוץ אין השחיטה מתירו ובשבא לשוחטו יכול לתלוש הצמר של מקום השחיטה כדי לעשות מקום לשחיטה ודוקא בירא אבל לא בכלי כדי שלא יהא צראה בגוזה ופז מותר גם בן לעשות בשבא לראות מומו האירג מלא חוט מצמר בכגר אם הוא רבר חשוב בגוזה מעשה ציור אי אינו בטל ובולד סעון קבורה ואם לאו אינו רבר ח חשוב בטל ברוב

בביר

בזמן הזה אין לו חיתר אלא על ידי מום ואפילו אם י

ירצו הבעלים או הבחן לבונסו לביפה עד שימות מעצמו אינו רשאי אלא צריך הבחן לגרלו עד שיפ שיפול בו מום ואפילו בשיפול בו מום בגלוי וגיבר לבל בגוזה שנקטעה ידו או רגלו וביוצא בו אינו רש דשאי לשוחטו אלא על פי מוצאה שורה לו שהוא מום הראוי לישחט עליו ואם אין חכם מומחה גית ציתר על ידי שלשה בני כנסת פי החכם קצת ואינו בקי אין כל בר וכתב חר' יונה האידנא דליבא מומחי אינו נשחט על ידי בני חכמה אלא כמדמין מובהקי בגוזה נסמית עינו ונקטעה ידו וביוצא בהן אבל דוקין שבעין וחזרור ומים חכבועין וביוצא בו לא דצרימת האזן שגראה מום מובהק היבא ומיג דמיגברא שפיר וצראה לעינים שהוא יותר מנהגות צפורן וביצר צרימת האזן שנפגמה בחסרון ערשתה שתחזק בה הצפורן ומז הסבום פי התגורר ולא מז העור שמשפת האזן בין שנפגם בידי אדם בין שנפגם בידי שמים או שנסרקס סרק הציבר אח על פי שאינו חסר כלום וכו' אם גיסק בדישגא או שיב שיכש ברי שתחא גפרר בציפורן אזן הגרי שהיא בפולה וצרימת בשתי אם אינו אלא עצם אחר בגוזה שאין לו אלא תגור אחר אלא שנכפל תגור העליון ונתחבר למטה וצראה בשתים הוי מום ואם אינו עצם אחר אלא התנובים צכרלים למטה אינו מום אזן אחת גדולה מחברתה ער שניבר למראית העין שהיא גדולה מחברתה הוי מום אבל אם אינו גיבר ער שימדור אותו ביר אינו מום מושב עינו עגול ב של אדם הוי מום שררר בכהמה להיות משור עי עינו אחת גדולה בשל עגל והשנייה קטנה בשל ארץ הוי מום אבל אם שתיחן גדולות או קטנות אינו מום מים ושאר מומי העין אינו מובהקין להתירו על יד יד האיוצא על בו אין רצוני להאריך בחן רחל שי שיש לו קרנים או עז שאין לו קרנים אינו מום היה לעז קרנים ונחתכו עם הבשר שבהם אם נעקרו ב בכח ער שנשאר במקומו בעין גומא הוי מום נחת ונחתכו בשוח ולא נשאר במקומו גומא אינו מום היו דומה לשל חזיר בזה ששפתו העליונה עורפת על התחתונה או שתחתונה עורפת על העליונה הוי מום ואפילו אם אינו חר בשל חזיר הוי מום ודוד ודוקא שיש באותו עורה עצם אלא אם אינו אלא ב בשר נוסח אינו מום פיו כלום פי סתים שאינו יבו יבול לפותחו אם מחמת העצם שחשפתים נפתחים יפח אלא שעצמות הליחיים גרביקים זה בוח הוי מו

מום אבל אם אין השפתים נפתחים אלא כמו הלית הליחיים אח על פי ששניהם אין נפתחין כדרכו אינו מום גיטל רוב לשונו הוי מום אפילו לא גיטל הרוב של כל הלשון אלא הרוב מהמקום שאינו רבוק למ מלקחים גפגם העצם שבפיו שהשניים קביעין בו הוי מום יש לו שלשה ידים או שאין לו אלא אחת או אחת מפרסת ידיו או רגליו עגולות בשל חמור א אפילו חז סדוקות או שנשמש חירד ממקום חבורו ואפילו לא איעבול גיביה או שאחת מיריבותיו קבד קבוע במקום הכסל והשנייה למעלה ממנה או שי שירך אחר גרול מחברו או שנשכר עצם חיר או הרגל אפילו אינו חסר כלום ואפילו השכר קטן שאינו צי ציבר בו שנשכר אלא כשהוא מהלך או שנפגם עצם ידו או רגלו בכל אחר מאילו הוי מום פיסת ידיו צר צרות שאינו רחבות כדרכו אם מחמת הבשר צר והע והעצם מרחיב ויוצא לחוץ הוי מום ואם הבשר זה והעצם שוין ששניהם צריך מבררבו אינו מום גטלו חטלפיים עם הבשר שבהם הוי מום אין לו בצים אי שאין לו אלא אחת הוי מום אפילו יש לו שני בס בצים ובן אם אין לו אלא בים אחר הוי מום אח על פי שיש לו שני בצים ואם יש לו שני בצים ואין לו אלא ביצה אחת שוחטו מיר בחזקת שאין לו אלא ב ביצה אחת ואין צריך למשמש בו לראות אם יש לו עוד אחת ואפילו אם לאחר שחיטה נמצאת לו רבד רבוקה בכסלים הוי מום כיון שאינו במקומו והרמבם כתב אם לא משמשו תחילה ואח כר נמצא בכסלים יקבר והרמבם זל כתב כסברא ראש ראשינה ולזה הסכים אא הראש זל ביצה אחת גדולה מחברתה אינו מום גחלק ראש הזנב לשנים עד העצם הוי מום ובן אם יש בו בשר נוסח כגדול ב בין חילא לחוליא זנב העגל שהוא קצר ואינו מנויע לפרק העליון שמחבר הארביבה לשוק הוי מום זנב הגרי שהוא עגול בשל חזיר הוי מום ואפילו א אם הוא עק כדרכו ואם הוא קצר דלן לו אלא חילי אחת הוי מום יש לו שתיים אינו מום ובסלה יש לו שתיים מום שלש אינו מום יבלת שיש בה עצם בכל מקום שתהיה בין בעין בין בכל מקום הוי מום וש שאין בה עצם בכל הגוזה אינו מום ואפילו יש בה ש שער ובעין אם יש בה שער הוי מום אין בה שער א אינו מום כל אילו המומין מובהקין אין להתיר על ידן אפילו בזמן הזה השיחט הבכור שלא

על פי חכם אפילו מ' איהו אחר כך לחכם ומציא בו מום אם הוא דוק שבעין וביוצא בו שאינו חסרון בגופו לכולי עלמא יקבר ואם הוא מום של חסרון ר' יהודה מתיר ור' מאיר אסר ופסק בשאלתות בר יהודה וכו' כתב חר' שמואל הבחן חגאין בו חפני וב ובעל חלכות פסק כר' מאיר וכו' כתב הרמבם ובן חיא מסקנת אא הראש זל השוחט הבכור שלא על פי מומחה ומכר ממנו ואבלוהו מחזיר לו הרמים לא אכלוהו יקבר וחזיר לחם הרמים מי שאינו מומ מומחה וראה הבכור נשחט על פיו יקבר ושלם וב בומה ושלם אם הוא כארץ ישראל משלם בכסח חצי דמיו וברקה רביע דמיו ובחוצה לארץ בין ברקה בין בין בכסח חצי דמיו

ונתגברו צותו כל אחר חמשה סלעים לבחן מת אח
אחר מהם תוך שלשים יום אם לבחן אחר נתנו וב
ובתכו הרשאה זה מזה ויוציאו ממנו חמשה סלע
אבל בלא הרשאה אין שום אחר יכול להוציא ממנו כ
בלום שיאמר לכל אחר בגד החי ואם לשנים נתנו
אין יכולין להוציא מהן בלום ילדו זכר ונקיבה או
שני זכרים ומת אחר מהם האבות פטורין והבן ח
חייב לפדות את עצמו וכו' מבכרת שלא שהתח א
אחר בעלה שלשה חרשים וילדה ספק בין ש' לראש
או בו שבעה לאחרון האבית פטורין והבן חייב ל
לפדות את עצמו ילדו שני נקיבות וזכר או שני זכ
זכרים ונקיבה אין לבחן בלום אחת בכרה ואחת ל
לא בכרה וילדו שני זכרים זה שלא בכרה אשתו נות
חמשה סלעים זכר ונקיבה אין לבחן בלום ובתב ח
ה' מ' כ' ש' א' ילדו שני זכרים ונקיבה ציתו חמשה ס
סלעים ביון שאינו נפטר אלא בשתי ספיקות אם יל
ילדה אשתו זכר חייב ואם ילדה זכר ונקיבה חייב
אלא אם כן יצאה הנקיבה ראשונה הואיל והרבר רח
דחיק חייב ע' ואינו מבין דבריו שגם אינו מתח
מתחייב אלא בשתי ספיקות שמא ילדה אשתו נקיב
ואם ילדה זכר ונקיבה פטור אלא אם כן יצא הזכר
תחילה וביון דאיכא למימר חבי והבי אין מוציאין
מן הספק

הלכות

בכור בהמה
בכור בהמה ט
טהורה ציהג

בזכרים ולא בנקיבות דבתיב כל פטר רחם הזכר
דגו יצוה בין בזמן הבית בין שלא בזמן הבית
דכתב הרמב"ם שאינו צוהג אלא בארץ ואפילו אם ח
הובאו מחל לארץ לא יקרבו שחיא חולין גמורין
והרמב"ם כתב שצוהג בחל וכן היא מסקנת א"ה
א"ש ז' ובתב הרמב"ם עור שצריך להקרישו ואם ל
לא הקרישו קרוש גורח וא"ה הראש ז' כתב שאין צ
צריך וזו היא מצותו ונהנין אותו לבחן ולא לכהג
בין אם הוא תם או בעל מום שגולר במזמו או שג
שגולר בו מום אחר שגולר ולא יתנו לו מיר בשיוולר
אלא הבעלים חייבין ליטפל בו בכהמה דקה שלשים
יום ובגסה חמשים יום ואם אין לו בהן מצוי חייב
לטפל בו ער שיוצמן לו בהן במה דברים אמורים
בהם בזמן הזה אבל בעל מום שרוצה בהן ליקח
אותו ולא יכלו מיר אותם בזמן הבית ורוצה לקבל
מיר ולהקריבו רשאי ואם הבהן מסרב מלקבלו מ
מפני שיש טורח גדול ליטפל בו בזמן הזה ער שיפ
שיפול בו מים אינו רשאי מפני שנראה במבזה מת
מהנית בהוצה וחתם בזמן הבית יקריבנו תוך שנתו
שיזרוק רמו ויקטיר אמריו דיאכל חבשר ומוגין ל
לו השנה משיחיה שמנה ימים ואם לא הקריבנו תוך
שנתו לא נפסל ויקריבנו אחר כך ובזמן הזה ישה
ישהנו ער שיפול בו מום והבעל מום שוחטו על פי
מומחה ואובלו בכל מקום ומאכילו בכל מי שירג
אפילו לגוים ומוכרו ומקדש בו את האשה שהוא בש
בשאר ממנו ובלבד שלא ימכרנו במקדשין ולא יש
ישקלנו בליסורא ומכל מקום מותר לשקול בו מנה

נצמד מנה ונצמד בלי וקופיץ וה' בשור אבל חלבו
ורמו דגירו וקרניו גמברין במקולין ונשקלין בלי
בליסורא ושומנו של גיר הגשח דינו בבשר ביון שח
שחוא מותר מן התורה ואח' בעל מום מצוה לאוכלו
תוך שנתו ביצר גולר במומו אי קים לך באויה שכלו
לו חרשי מוגין לו משעת שגולר ואם לא קים לך ב
ביה שכלו לו חרשי מוגין לו השנה משיחיה לו שמ
שמנה ימים גולר הם ונפל בו מום תוך שנתו יכול
להשהותו ער גולאת לו שנה ללירתו גולר בו מום
אחר השנה יכול להשהותו שלשים יום אחר שנפל ב
בו המום וכן אם נפל בו מום תוך השנה ולא נשאר
ממנה שלשים יום יכול להשהותו ער שישלימו של
שלשים יום לגפילת המום בגון אם נפל בו מום ת
חמשה עשר ימים קודם תשלום השנה משהח אותו
חמשה עשר ימים אחר השנה ושנה זו היא שנת הלב
הלבנה שנים עשר חרש מיום ליום ואם היא מעוכה
מ' צין לח שלשה עשר חרשים כתב הרמב"ם גולר ש
שני טלאים אחד בחמשה עשר בארר הראשון ואחר ב
בראש חדש ארר השני ביון שהגיע יום ראשון בארר
שנה הבאה עלתה לו שנתו וזה שגולר בחצי ארר הר
הראשון לא עלתה לו שנתו ער חצי ארר של שנה הב
הבא הואיל וגולר בחדש העיבור מ' צין איתו לו וא
ואם עבר ושהה אותו אחר זמנו לא נפסל

מרגליות בבכור אפילו
בעל מום פ' להפשי
עורו משלם דרר מרג

מרגליות והרמב"ם התירו וא"ה הראש ז' לא כתב
בו ואם שחטו ונמצא טריפה כתב הרמב"ם שהעור
מותר בהנאה אם נשחט על פי מומחה וא"ה הראש
ז' כתב שעורו עם בשרו אסור בהנאה וטעמו קבורה

בחן לשהותו ול
ולגדלו לעולם
ער שיפול בו מ

מים ובזמן שבית המקדש קיים שעומד להקריבה א
אינו רשאי למדברו כל זמן שהוא תם ובזמן הזה כי
בין תם בין בעל מום יכול הבהן למוכרו בין לכהג
בין לישראל והלוקח יצוהגו קדושת בכור במה דב
דברים אמורים שהלוקח קדושה אותו לצורכו אבל א
אסור לעשות בו סחורה לקנותו ברי להרויח בו קג
קצאו לצורכו ולא נצרך יכול לחזור ולמוכרו

אסור בגיזה
ובעבודה ו
ואפילו אם

עבר וצדד או תלשו בירו או אפי' נשר הצמר מעצמ
אסור בהנאה לעולם לא שנא מת מעצמו לא שנא
שוחטו אחר כך אפילו על ירי מומחה אין חשח
השחיטה מתרת הצמר שנתלש מחיים אבל צמר הנ
חמחבר השחיטה מתירתו בבשרו ואם נתלש מחי
מחיים ועורו מסוכך בשאר הצמר את שוראה בש
בשאר הצמר בגין שעולה יותר שוראה הצמר בגון
שעולה או שיקרו הפור בלפי ראש בגון שבפול ב

רואין בכור וראי לישראל אלא אם כן יש בהן עמו ש
שמה לאחר שיוע שחוא מום יאכלנו ולא יתנו לבחן
ואם הוא מובחק ובא לישראל עליו רואין לו ולא ת
חיישינו לחבי דכיון שיוע שחוא מום ובא לחכם ל
להתיר לו מפני שחושש לבכור חכם אל מדרקס במ
במעשיו ועל כן כתב חרמכם אם היה חכם ומרדקס
במעשיו רואין לו לבד

ספק

שטר

בכור אין חב
הבעל צריבין
ליתנו לבחן א

אלא ישחנו עד שיפול בו מום ויאכלנו ואסור בגיזה
ובעבורה ואם תקפו בהו כתב חרמכם שאין מציאי
אותו מירד ואלא חרמנו לכתב שמיציאו אותו מירד
יוצא דופן ושנולד אחריו דרך רחם עניהם אינם ב
בכור אפילו ילדה נקיבה תחלה דרך דופן וזכר אח
אחריה דרך רחם כיון שקדמו אחר בכור שחוא טומ
שומסום ספק אם הוא זכר אם לא ויאכל לבגלים
לבשיפול בו מום אבל מה שהוא סומסום אינו חש
חשוב מום ליחס עליו וכתב חרמכם בין אם מט
מטיל מים במקום זכרות או במקום נקבות

אבל אל חרמנו לכתב דוקא כמטיל מים במקום ג
נקבות אבל אם מטיל במקום זכרות בכור וראי הו
הוא דצריך ליתנו לבחן ואנדרוגינוס כתב חרמכם
שהוא חולין גמורין ואלא חרמנו לכתב שהוא ספ
ספק ויאכל במומו לבעלים מכברת שיצא מלאה
וחזרה ריקנית הבא אחריה בכור מספק שמה הפי
חפילה ובר שאינו פוסט מן הבכורה רחל שילדה
מיו עד ועז שילדה מיו רחל פוסט מן הבכורה ואם
הולד דומה לאמו במקצת סימנים חייב ומיהו חשוב
בעל מום ליחס עליו רחל בת רחל ואיתה בת רח
רחל היא בת עד ועז בת עד ואותה עד היא בת רח
רחל ורחל בת עד בת רחל כולו פסורין פרה שי
שילדה מיו רחל וחמור שילדה מיו פרח או סוס א
אינו קרוש ולא בקדושת בהמה טהורה ולא בקדושת
בהמה טמאה ואפילו אם דומה לאם במקצת סמ
סימנין פרה שילדה במיו חמור חייב וינתן לבחן
ופרה שילדה במיו סוס או גמל ספק ויאכל במומו ל
לבעלים וחמור שילדה במיו סוס הוא ספק פטר
חמור ויפריש עליו סלה והוא שלו בהמה דקה ש

שטנפה פי שגימות העובר ויצא המיחוי פטורה מד
הבכורה וצריך להראותו לדועה חכם שיראה אם ה
הוא מחוי הולד ובהמה גסה שהפילה שיליין פטור
מן הבכורה והשיליין עצמה אינו בחקודשה ומותר
להאבילה לבלבים שפעה חררת דם פטורה מן הב
הבכורה והחררה תקבר לפרסמ' שהיא פטורה מן ה
הבכורה בכור שכרבו בסיב והוציאו ולא געג
ברחם או שכרבו בשיליין אחרת או שנתברכה עליו
אחותו ויצא ולא געג ברחם או שנפחתו בותלי בית
הרחם ויצא או שנקדו בותלי בית הרחם ונחלו ב
בצואו ויצא כולו איבעיא ולא איפשיטא והוי ספק
בכור וכן הרביק שני רחמי ויצא בזה והכניס בזה
דאחר כך יצא מן חשני מבעיא אם חבהמה שהבכור
גבס בה ויצא פטורה מן הבכורה אם לא ולא איפ

איפשיטא גפרק מקצת חרמם דעומר מדובה על הפ
הפרוך ויצא דרך הפרוך או שפרוך מדובה על העו
העומר ויצא דרך העומר חריספק גממו בותלי
בית הרחם אינו קרוש

הלוקח

שיר

בהמה מחה
מהגוי וילד
ואינו יודע

אם בכרה אם לאו חרי זה ספק ויאכל לבעלים בין
אם לקחה תור שנתה או אחר שנתה ואפילו אם הב
חגוי מסיח לפי תומו שכבר בכרה אינו נאמן ואפילו
אם היא חולבת כתב ר' שהיא ספק ושמא חולבת
אה על פי שאינה יולדת ולחריבו אם היא חולבת הו
הוא חולין גמורין וכן היא מסקנת אל חרמנו ל
ואם ראינוה שהיא חולבת אה על פי שאינה יולדת ו
דאחר כך ראינוה מניקה ולר פטורה מן הבכורה ש
שלא היתה מרחמת עליו להניקו אלא אם כן ילדתו
ואפילו אם היא מן אחר שאינה מינה בגו רחל מב
מניקה חזיר מי שיש לו בערד מבכירות ושאינו מ
מבכירות וילדו ולא היה שם ארס וצוצא מבכירות
מניקית נקיבת ושאינה מבכירות מניקות זכרים
אינו חושש שמא בנה של זו בא אצל זו ושל זו אצל זו
אלא הרבה בחזקתו שכל אחת מניקה את בנה
ח' דוקא בהמה מחברו ולא ח' דיעה המוכר את בכרה
אם לאו כתב בהלכות גרולות שחוא וראי ח' ח' ח'
דח' יוצה שהוא ספק בכור וכן היא מסקנת אל
חרמנו ל

שנים

שיר

שהפקידו אצל
אחר שני זכרי
אחר בכור ואחר

פשוט ומת אחד מהם ואינו יודע איזו מציח השאר
ביניהם והוא בין שניהם דריצו בספק בכור אחר
שהפקיד בכור אצל חברו ולחברו פשוט ומת אחר
מהם המוציא מחברו עליו הראיה וכיון שהנפקד מ
מיחוס יחזיקנו ויאכלנו במומו דריצו בהו שנתו ח
חבהמות בחצר ביגל הבית יולדה אחת מהו בכור ו
זנת עכר עם של בעל הבית ומת אחר מהו לא אמרינ
ביון שהיא דריצו של ח' הקנה לו חצרו שיקנה לו הב
חבכור מיר וחזה ליה בשנים שהפקידו אצל אחר אל
אלא כיון שלא בא ליר בהו לא זכח והיה ליה בעל
הבית מוחזק ויאכלנו במומו

רחל

שיר

שלא בכרה דיל
דילדה שני זכרי
אפילו יצאו שני

דאשיחז באחר איז לבחן אלא אחר והבחוש שבהו
והשני ספק ויאכל במומו לבעלים וחייב במתנות
בהוצה מת אחר הוי ספק שזה ואמר לו חבכור מת
ועליו לחביא ראיה זכר ונקיבה איז לבחן כלום וי
ויאכל במומו לבעלים שתי רחלים שלא בכרו ויל
דילדו שני זכרים שניהם לבחן זכר ונקיבה הזכר לב
לבחן שני זכרים ונקיבה איז לבחן אלא הבחוש ויא
ויאכל חשני במומו לבעלים ואם מת אחר מהן הו

החשוד

למבור ב
בבור לש
לשם חז

חולית אין קדוץ ממנו בשר צבאים שדמח לבשר ע
עגלים ואין לוקחין ממנו עורות שאין עבדים אפ"י
של צקיבה שמא יחתור דבריה ויאמר של צקיבה וא
ואין לוקחין ממנו צמר אפילו מלובן ובש צואי
אבל לוקחין ממנו צמר סווי ולבדים ועורות עכו"ל

הנוטל

שכר לראות
הבכור אין
שוחסין אותו

על פיר אלא אם כן הוא מומחה וארס מוחזק וירר
וידוע לכל בבשר והוא שיחיה שכר צטילתו ציבת
ואם הוא פועל ומתבסל ממלאכתו כרי לראותו גות
נותן לו שכר בפועל שיש לו מלאכה בזו שבסל ממ
ממנה ובמה היא רוצה ליקח כרי לישב בסל וכדי י
יתן לו וצריך שיתנו לו שכר בין אם יהיה לו המ
חמם קבוע ויתירנו בין אם לא יהיה קבוע
והרמב"ם כתב ולא יתנו לו שכר על בהמה זו אלא
פעם אחת ודואה אותה לעולם כל זמן שמבואיו או
אותה כרי שלא יבא לירי חסר אין החכם ודואה בב
בבור לעצמו אפילו הוא חכם ומומחה אין דואין מ
מומין ב"ט אבל אם דאחו מערב י"ט יכול להקדור ע
עליו ב"ט אם גפ"ל בו המום

אסור

לחסיל מום ב
בבכור ואסור
אפילו לגדום ל

לו מום כגון ליתו דבילה על גבי אצו כרי עיסלנה
הבלב משם ויקסע אצו עמה וכידעא בזה או שאר
שאמר לגוי להסיל בו מום ואם עשה בו בירים או
בגרמתו אין שוחסין אותו על ידו עד שיפול בו מום
אחר מעצמו ואם עשה בו מום ומת אין קדושתו כז
בגו אחריו אלא שוחסין אותו על ידו ואם גוי או ת
תינוק מסיל בו המום מעצמו אם לא ביון להחיר
מותר אפילו אם שאל למח אין שוחסין אותו וחשי
והשיבו לו לפי תומם שאסור לשוחסו עד שיפול בו
מום אבל אם ביון להחירו כגון לאחר שדואה שנית
אחר על ידו עושה גם כן לאחרים אסור וכתב א"א
הראש"ל בתשובה על שאלתו לגוייה המשרתת בב
בבית יחודי על הבכור שאין לאוכלו בלא פ"ס והל
והלכה וחתכה אצו שזה חשוב לרעת ואין לשוחסו
עליו היה הבכור ודורא אחר הבחן ובעס בו כרי לח
להציל עצמו ועל ידו כן עשה בו מום מותר לשוחסו
עליו וכתב הרמב"ם דווקא שבעס בו בשעת דריפת
אבל אם בעס בו לאחר שגיצל ממנו לא והרמב"ם ב
כתב אפילו בעס בו לאחר שגיצל ממנו וכן כתב א"א
הראש"ל וכן תורה בכור שגפ"ל בו מום עובר מותר
להסיל בו קבוע אלא שחכמים אסדוהו ובהמה ש
שאהז חרם ואין לה רפואה אלא על ירי הקדוה שאם
יקיזוה במקום שעשיו בו מום קבוע תמות חשיבא
בבעלת מום ומבל מקום אינה נשחטת עליו וחשו
במום עובר ביון שיש לה רפואה ומליגי בהא רבנן

סברי מותר להקדוח להסיל בה מום קבוע אע"פ
דבעל"מ אסור להסיל מום קבוע בבחמה שיש בה מ
מום עובר חכא שרי ביון שתמות אם לא יסילן בה
חמום הקבוע ומבל מקום סברי שאינה נשחטת ע
על ירי המום של הקדוה ור' שמעון מתיר לשוחסו
עליו והרמב"ם פסק כר' שמעון ואלא הראש"ל ברב
דאם היא בעציון שלא תמות אם לא יקיזוה או שיש
לה רפואה על ידי הקדוה במקום שאין עושין בו מום
רבנן סברי לא יקיזוה אפ"י סמור למקום שיוכל לבא
לידיו מום כגון סמור לאזנים או סמור לגיב שפתו
וחיסם חיישינו שמא יעשה בה מום בלא מתכווין
ד' שמעון שרי והלכתא בותיה מותר להסיל מום
בבכור בזמן הזה קורם שיצא לאויר העולם

הבהנים חשודין להסיל מום בב

בבכור מפני שיש להם בו טורח גדול ליטפל בו עד
שימות אפילו אם הוא חכם ויושב בישיבה אם עש
עשה דבר שגראה במערים כגון שנתן לבכור שעור
בסל בעניין בשיבא לאוכלם נפגם שפתו או כיוצא
בזה אין לשוחסו על אותו המום לפיכך כל מום ש
שראו לבא בירי ארם אין שוחסין אותו עליו עד ש
שיעירו שמעצמו גפ"ל בו ומיהו כהן יכול להעיר לח
לחברו על בכור שלו ולא חיישינו שמא מעיר לו ש
שקר כרי שיעירו גם כן בפעם אחרת ואפילו כגון
ובתו מעירין לו ח"ץ מאשתו שהיא בגופו ואפילו
עד אהרסגי בהבי ועד מפני עד ודועה כהן נאמן ל
להעיר עליו בעוד שהיא ברשות ישראל והרמב"ם
פסל דועה כהן להעיר עליו בעודו בבית ישראל ולא ח
חשיר אלא דועה ישראל על בכור שביד כהן והרמב"ם
כתב בסב"א ראשונה וכו' היא מסקנת א"א הראש"ל
כהן שיש לו בכור וראינו שעומד היא יכל בני
ביתו אצלו בחוץ וגבס הבכור לבדו לבית שלם וי
וצא בעל מום מותר לשוחסו ולא חיישינו שמא אח
אחר מבני הבית נסמן שם וחסיל בו המום או שמא
חפר גומא לחבשילו שיפול בו לא היה מוחזקין ב
בו שדרא בכיר ואמר חבתי בכור הוא זה ומום זה
גפ"ל בו מעצמו נאמן ח"ד מוחזקין בו בבכור והו
דחא הביאו לפגיו במזמו אומר חכם פלוגי התי
התירו לי נאמן דווקא שאומר חכם פלוגי שמדכי
שמזבירו בפרס אבל אם אומר חכם סתם לא ישראו
אומרים בשאומר חכם פלוגי שהוא נאמן אפילו אם
אין עדים מעירין על חמום שמעצמו גפ"ל בו אבל
לרש"י פ' דווקא שישערים על חמום וכן כתב ח"י
מ"ב וכן נאמן לומר על בכור שהוא בירר והוא בע
בעל מים ישראל פלוגי נתן לי במומו אבל אמר ישראל
סתם שאינו מזכירו לא וכתב ח"י יונת שאם הוא מ
מום מובהק נאמן אף על פי שאינו מזכיר שם הו
החכם נאמן ישראל לומר נתן בכור זה לבחן במזמו א
אפילו היה קסן והגריל ולא חיישינו שמא אינו נכיר
מכירו ישראל לא נחשדו על חכמות אפילו על של
שלחם חלכר ישראל שיש לו ספק בכיר שנאכל במזמו
לפעלים נאמן לומר שגפ"ל בו מום מעצמו אין יד

המצוה שבא לידו ולאחר שיפדו הוא חולין גמורו
 מותר בגיזה ובעבודה בשאר חולין וחכיון יעשה גם
 בו בשה כמו בשאר חולין ובשם שפדוהו בשם בר מ
 פדוהו בכל מה שירצה אלא בשפדוהו בשאר כל דבר
 צריך לפדותו בשווי אבל שה אפילו אינו שוח כל
 שהוא ופדאו בו פדוי אבל הכא לימלך בתחלה או
 אומר לו שלא לפדותו בפחות משח ששח שלשה ריב
 דיגרון ודווקא בשח פדוין פחות מכרי שווי אבל
 לא בעגל ולא בחייה ולא בכרי ולא בבליים אלא בב
 בכרי שווי ואפילו בשח אם הוא שחוס אין פדוין
 בו אלא בשווי ובו פקיע חסוב בשחוס וגימה מב
 מבעיא ולא איפשיטא הלכך אין פדוין בו אלא בשי
 בשווי ואם פדוהו בו חוי ספק הלכך אם מת פטר
 החמור קודם שנתן הפדוין לבחן לא יתן לו הפד
 הפדוין ופטר החמור יקבר והפדוין ישאר לבחן ביד
 ביון שהוא מוחזק והלמלם כתב שפדוין בכו פקד
 פקיע לבתחלה ואם פרה בגומה פדוי ואלא הראש
 זל כתב בסברא ראשונה פדוין בשח אחר במה פעמי
 כהן אם קצאו מהכחז אחר שנתנו לו או ישר שיש לו
 ספק פטר חמור שרינו להפריש עליו טלה וחוא ש
 שלו ואם יש לו חרבה מהם פדוין בולו בשח אחר ש
 שמפרישו על כל אחר ואחר מיר בשח פריש חטלה ת
 תחת פטר חמור חולין אפילו קודם שנתנו לבחן מ
 מותר ליהנות בו ואם מת לא יקבר וחכיון זכה בשח
 מיר זהו באחריותו שאם מת ביד חבליים קודם
 שנתנוהו לבחן פטורין שאינו חייבין באחריותו לפ
 לפיכך מיר בשמפרישו מברך ברור אתה לאהיצו מ
 מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על כדיון פ
 פטר חמור ואין להמתין עד שיתן הפדוין ליר כדן
 דכתב בספר המצות שמברך גם כן שהחיינו ואלא ה
 אש זל לא כתב בו ישר שפירה פטר חמור של חברו
 הוא פדוי ופטר חמור הוא לבעליו פטר חמור יכול
 למוכרו קודם שיפדוהו ובלבד שיורע ללוקח שהוא
 פטר והוא יפדוהו אח על פי שהלוקח לא יפדוהו אלא
 בשח כל שהוא וזה ימכרו לו בשווי ברמים מרוב
 חוץ מכרי רמי השח של כל שהוא שצריך לפדותו בו
 אפילו הבי כל מה ששוח יתר על שח כל שהוא מותר
 בהנאה אבל אם מכרו בשווי למי שאינו יורע שח
 שהוא פטר חמור שאינו פדוהו הרמים אסורים פס
 פטר חמור קודם שיפדוהו אסור לעבוד בו ולגזוזו כ
 בדי ליהנות בשעור אבל אם הנה שעור מסוכד או ש
 שיש לו מכה במקום השער מותר לגזוזו להנאתו וזה
 וחשער אסור בהנאה ויקבר פטר חמור שמת קודם
 שנפדוהו יקבר לפיכך ישרא שיש לו ספק פטר חמור
 יפריש עליו טלה להפקיע איסורו ומעבב חטלה ל
 לעצמו לא רצו בעליו לפדותו ונתנוהו לבחן מפדו
 עליו חכיון טלה או יערפנו ויקברו וחישא לא ית
 יתנו לו אלא אם יפריש עליו השח או יערפנו לפניו
 שחם חשוד על דבר זה מפני שחן אומרים מה אני צ
 צריך להפריש עליו טלה ביון שהוא לעצמו לא רצ
 רצה לפדותו ולא יתנו לבחן מכהו בקופיץ בערפו
 עד שימות ויקברו שחרי חיא אסור בהנאה ולא י
 ימיתנו בקצח ולא במגל ולא בקודרים ולא במגור
 אלא בקופיץ ולא יבניסנו בחרד ויגעול בפניו עד

שימות מצות פדויה קדומת למצות ערופה
 חמורח שלא בברה וילדה שני זכרים צותו טלה אחד
 לבחן זכר ונקיבה ספק מפריש טלה והוא לעצמו
 שתי חמורח שלא בברו וילדו שני זכרים צותו שני ס
 סלאים לבחן זכר ונקיבה חזבר לבחן שני זכרים וצ
 ונקיבה אחת לבחן ומפריש טלה והוא לעצמו שני ז
 זכרים ושני נקיבות או שני נקיבות וזכר אין לבחן כל
 כלום ובשני נקיבות ובשני זכרים מפריש ב סלאים
 והן לעצמו ובזכר ושני נקיבות או שני נקיבות וז
 זכר מפריש טלה והוא לעצמו והלמלם בתכר רב
 זכרים וב נקיבות אין צריך להפריש כלום ולא צהי
 צהירא אחת בברה ואחת לא בברה וילדו שני זכ
 זכרים צותו טלה אחד לבחן זכר ונקיבה מפריש
 סלה והוא לעצמו הלוקח חמור מהגוי ואינו יו
 יורע אם בברה אם לא מפריש טלה והוא לעצמו
 ישר שירש מאבי אמו בהן וראי פטר חמור ואיתר כח
 בהן ירשו מאבי אמו ישר מפריש טלה והוא שלו
 צר שכברה חמורתו קודם שנתגיר או אחר כך מט
 מפריש עליו טלה והוא שלו בהנים ולוויים פטור
 מבכור בהמה טמאה ושנתפדת הגוי פטר בו בעו כ
 בבחמה טהורה וכל ריגי שותפות הגוי כטהורה כז
 דינו בסטאה אלא שאסור להשתתף עמו ביד להפק
 להפקיע קדושתו ביון שאיפשר בפדויה או בערופה
 דנראה דהוא הדין גמי שותפות בהנים ולוויים גמי פ
 פטור גוי שהפריש פטר חמור מוריעין איתר שאי
 חייב והרי הוא מותר בגיזה ובעבודה פרה שיליה
 בעין חמור וחמור שילדה בעין פרה כתבתי למעלה
 בהלכות בכור בהמה טהורה

הלכות חלה שבב

בתיב ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה כחיל
 כל איש להפריש חלה מעיסתו וליתנה לבחן ואין
 לה שיעור מן התורה אפילו כל שהוא רק שלא יע
 יעשה כל העיסה חלה אלא ישייר ממנה מעט וחב
 דחכמים צתנו בה שיעור זה יתבאר ואין חילוק זה א
 אלא בארץ דכתיב באכלכם מלחם הארץ ומירבנז
 צוהגאח בחל ונזמן שחיה טהור כארץ לא היה מפר
 מפרישין אלא חלה אחת ונאכלת לבחן ובמקומות
 הקרובות לה שני חלות אחר לאור ואחר לבחן וצת
 שאין סהרה בארץ ישר או איפשר לבחן לאכל שח
 החלה אלא נשרפת ובתכ בחג שאין צריך להפריש
 אחרת לבחן ובו כתב הלמלם אבל בשאר המקומות
 בתכ שצריך להפריש שתיים ככראשונה ולא כיון שא
 שאין חלה נאכלת בארץ ישראל גם בשאר המקומות
 אין צריך להפריש אלא אחת ולשרפה ואלא הראש
 זל כתב שצריך להפריש שתיים בכל המקומות ביו
 בארץ בין בחוצה לארץ במה דברים אמורים בשאי
 שם כחז סחור אבל אם יש כחז קטן שלא דאח קרי
 או גדול שסבל לקדוין אין צריך להפריש אלא אחת
 ואין לה שיעור אפילו כל שהוא וחקטון או הגדול ש
 שסבל לקדוין אין צריך להפריש אלא אובלה אם א
 אין כחז קטן או כחז גדול שסבל מפריש שתיים את

הוי הבחן מוציא שתי צדיבות וזכר או שתי צדיבות ושני זכרים אין לבחן כלום ויאכלו במדמו לבעלי אחת בברה ואחת לא בברה וילדו שני זכרים צותו ל לבחן הבחוש ואיכל השני במומו מת אחר מוחן או שילדו זכר וצדיבה אין לבחן כלום ויאכל במדמו לב לבעלים גר שנתגייר ספק בברה בחמתו קודם שנת שנתגייר ספק אחר בו הוי ספק ויאכל במדמו לבע לבעלים

מבברת

המקש
לילד י
יבול ל

לחתר אותו אברים אברים ולהשליכו לבלבים וכת הרמבם ודיקא במחתר אבר אבר ומשליכו אבל אם מציח האברים לפניו עד שיצא דבן קדוש למפרע ו ואסור להשליכו לבלבים ואם הראש זל כתב דאסור במחתר ומציח אינו קדוש למפרע יצא בדלו באחת קדוש ואסור להשליכו לבלבי וכתב גם כן הרמבם שמתחת אבר אבר ומשליך שלא גפסרה מהבכורה ואם הראש זל כתב שהיא פטורה יצא שלישי ומכרז ל גוי וחזר ויצא שלישי לדעת הרמבם חל עליו קדוש קדושה למפרע ולדעת א"א הראש זל כיון שלהבא זה היא קדוש מכירה שמכר לגוי הוי מכירה ומפסיע ממנו קדושת בכורה יצא שלישי דרך רופז ושני שלי שלישים דרך רחם כתב הרמבם כיון שלמפרע מתקדש נמצא שיהיה הראשון דרך רופז אינו קדוש ולדעת א"א הראש זל קדוש יצא רוב העיבור עליו מיעוט האברים שמשלימו לרוב חשיב כילד אחד על פי שרוב האבר מבפנים ואסור למדבר לגוי ול להשליכו לבלבים ופוסק הבא אחריו ואם יצא ח חציו של עובר על ירי דב אחד מהאברים שעל ירו צ שלם יציאת חצי העובר גבעיא אם חשוב כילד ול ולא איפשיטא ואוליגז לחומרא שאסור למדבר לג לגוי ולהשליכו לבלבים ואינו פוסק הבא אחריו

בהנים

ולווים חייבי
בכבוד בהמה
סהורה ויכר

דיפרסנו הבחן ויערבצו לעצמו חסותפוז חייבין אבל שותפות חנוי פוסק חלבד חמור עובר פרתו לגוי או לזקח ממנו עיבור פרתו פטור מהבכורה ואפילו אין לו עמו שותפות אלא באין בין באם בי בין בעובר פטור והרמבם כתב היה הגוי שיתפזב באם אי בעובר אפילו באחר מאלה פוסק מהבכורה היה לו באחר משניהם אבר אבר כגון יד או רגל ויא דואין כל שאלו יחתר ויהיה בעל מום פוסק ואם אי איפשר שיחתר ולא יהיה בעל מום אינו פוסק ואינו יורע למח כתב היה לו באחר משניהם אבר אחד וכו' דהוא חרין גמי אפילו אם אין לו אלא כל שהוא ביר או ברגל פטור שאין צריך שיחיה לו כל האבר בהמת ארציגא פי שהמלך נוסל ממנה חמער חשי חשיבאיר גוי באמצע ופטורה מהבכורה ובזמן זה הזה מצוה לשתח עם חנוי באונו וביוצא בו קודם ש יצא לאויר העולם ברי לפטור מהבכורה אה על פי

שמפסיע קדושתו חבי עריות ספי ברי שלא יבא לירי מבשול להצות ממנו בגיזח ובעבירה ואם יקנה לג לגוי און העובר אין הקציון חל לפי שאין און העוב בעולם והיה צריך להקנות לו און האם שהיא בעו בעולם ברי לקנות און העובר ואין חבל בקיאיין בו בזה לכר טוב יותר להקנות לו און שהיא בעולם דלרש"י שפירש שמעות קצות בגוי צריך להקנות לו במעות ולר"ת רמשיבא קדנח בגוי צריך שימסור חב בהמה לרשותו או לסימסא חלבד לצאת ידו שניהם צרי שיתן חנוי מעות וגם ימסבנה לרשותו וחמחור שכלם שיקבל פרוטה מהגוי ויקנה לו חמקום שת שחכמה עוזרת שם וחמקום יקנה לו האון חמק חמקבל צא: ברזל מהגוי אה על פי שחמקבל חמקבל עליו האחריות חשוב כיר גוי באמצע ליפטר מהבכ מהבכורה ומיהו אין כל הולדות פטורין לעולם אלא לרב הוצא הרביעי לאם שקבל חייב ליתנו לכח לבחן ולרב יהודה החמשי וכתב הרמבם ולא אים איפשיקא חלבדא במאן חלבדא הוי הרביעי ספק ואם הראש זל פסק ברב הוצא וכו' כתב הרמבם

ואם העניין וולדות תחת אמותיהן שאמר לגוי אם ידמתו האמהות יהיו וולדותיהן תחתיהן ויגוי כי בירד ער הזמן שקצב באשר היו האמהות והשתא ש שיבא בהן יר גוי ספי חלבד דור שלישי לוולדות ש שהוא רביעי לאם גם הוא שלו והרביעי לוולדות הו הוא לבחן לרב הוצא ולרב יהודה החמישי ופ"ר ש' שמקבל הצאן לזמן ירוע ושם אותם ברמים להחזי להחזירם לו לאחר זמן אחאם ימותו ומה שילדות תור הזמן וחלקו הולדות וצריך לומר לפירוש רא דאפילו לאחר שחלק עם חנוי בוולדות חלקו פטור ער דר שלישי ומה שתלד השלישי והיינו רביעי לא לאם יתן לבחן ולרב יהודה ער דר רביעי וכתב הרמבם וזל חמקבל בהמה מן הגוי להיות מטפל בה זהו לרות כיגיהז אי שהגוי קבלה מיש' בזה פטור פטורין חמקבל צאן ברמים קצובין ופיסק עמו שיהיה השב' ביניהם ואם פחתו פחתו ליש א"א ח' שברשות ישרהן והם בקצינו הואיל ואם לא ימ ימצא חנוי מעות לגנות ממנו יגבה מן הכרמית דא האלו או מולדותיהן צעשה במי שיש לו אחריות על עליחו ועל וולדותיהן והרי יר גוי באמצע ופטורין הן וולדותיהן אבל וולדיו וולדות חייבין שהיו של ישרא חן ואין לגוי עליהן רשות ע"כ יראה ש"א אפילו אין לגוי חלק כלל בוולדות אלא שנותו לו ח חלקו מהדיוח ברמי אפילו חבי מה שילדו הולדות פטורין ומה שילדו הולדות חייבין

הלכות

פסד חמ
חמור ב
בכור בח

בהמה טמאה צוהג בכל מקום ובכל זמן ואינו צוה צוהג אלא בחמורים וזח מציתו שכל ישר שיש לו ח חמורה שבכרה פירחה בשח בין זכר בין צדיבה בין תם ביו בעל מים בין גרול בין קטן ויתננו לבחן ולא לבחנת ואין לו זמן ירוע אלא מיר לבשילר ער שימות אלא שמצוה הוא לסדנה מיר שלא לחמייץ

ולאחר אפי' תפחה ונתרבות ער שצאית באלו יש
בה בשיעור פטורה אסור לעשות עיסתו פחות מבש
מבשיעור ברי לחפסיע ממנו חיוב חלה

שתי

עיסות שאין ב
בשום אחת בש
בשיעור אם גז

שבת

בזמנות זו בזד ער שזרפין מעט מזו כזד מצטרפין
ברבר הראוי לחצטרות ואם אינו נרפין וזן בסל ח
הסל מצטרפן ואפילו אחר שנאפה ונעשת פת ואם
נתנס על לוח וביוצא בו ברבר שאין לו בית קיבול
בתב הרמבם שהוא ספק אם מצטרפן אם לאו ואם
הוא חלה מבריהם פטורה לכו' בשמצטרפין בבלי
צריך שלא יצא ממנו שום דבר למעלה מרופני הבלי
ואם מבטח הפת במפה חשיב כמו בלי לצרפו ואם
יש בכל עיסה בשיעור ורוצה להפריש מזו על זו אינ
צריך לא צירוף בלי ולא גניעה אלא רק ששתיהן לפ
לפניו מפרשין מזו על זו

שנים

שלוש כל אחר
ואחר קב לברד
וחשיבוים יחד

שבת

אז שנתנו הקמח לנחתום ועירבו אינו מצטרף ואפי'
אחר שעשה עיסה גדולה לחלקה בצק פטורה וחמ'
אינו רעלמא אבל נחתום העושה עיסה לחלקה בצ
בצק חייב ואם אחר שלש קב לברד ונתערבו או שג
שנתן הקמח לנחתום ועירבו מצטרף ואפילו שנים
שלוש כל אחר קב לברד אם נתערבו ואינו מקפידין
על העדויות אם הוא מין אחר מצטרף וסתם שנים
מקפידין זה על זה ואינו מצטרף ער שיוורע שאינו מ
מקפידין וסתם ארם אחר אינו מקפיד ומצטרף ער
שיוורע שהוא מקפיד ואם אחר פת קיבר ואחר פת ג
צאה אפילו של ארם אחר מכתמא מקפיד ואינו חצ
מצטרף שנים שלש יחד כל אחר קב וחלקם והוס'
כל אחר רדבע הקב על שלו פטור אבל אם לא היה
ברעתו לחלקם וחלקם אחר כד צראה שהוא חייב
אפילו לא הוסיף על כל אחר ואחר שבין שהיה בו ב
בשיעור נתחייב אה על פי שחלקם אחר כד המפר'
חלה מהעיסה שאין בה שיעור אינו בלום שאין על
עליה שם חלה לפיכך שתי עיסות שאין בשום אחת
בשיעור והפריש מכל אחת ונתערבו חייבות בחלה

אף

חיוב חלה להתח
להתחייב על האר
האובל בלא חלה

שבת

ער שתרכסו העיסה ונעשה גזא אחר ומיחו מירבש
בשיתערב ממנה חמשה רבעים קמח במים יכול לה
להפריש אבל אם הפרישה קורם אין שם חלה על
עליה לפטור העיסה ואפילו נתנה לבחן צריך להת
להחזירה ואם יש בה חמשה רבעים צריך להפריש
ממנה חלה כמו משאר חולין ומיחו קאמר ר' יהושע
אה על פי שחכנו צריך לחזירה אסור לזר לאוכלת
משום מראית העין דבין שראו שכאף ליריבחו א
יאמרו ראינו דר אוכל חלות אלא חישר מונחה לבית

דבגז פליגי עלה דא' הראשון לא פסק ברבדימי
וצראה שחלבה בחבמים וגם הרמבם לא כתב בו לא
לאיסור ובתב' הר' איעזר גמין ור' קא באומר שחול
עליה שם חלה בעורו קמח אבל מפרש קמח ואו
ואומר בשתיעשה עיסה יחול עליה שם חלה ובריו
קיימין אה על פי שיכול להפרישה מיר אחר שיתע
שיתערבו חמשה רבעים מ' עיקר מצותה לאחר ש
שתגמר כל העיסה אלא שיכול להפרישה מיר אם יר
ירצה ובלבר שלא צשאר עריו חמשה רבעים שלא
נתערבו במים ומיחו אם מתנה שתחול החלה אה
על מה שמתערב אחר כד ואין לחוש אם היו עריו
חמשה רבעים שלא נתערבו וסובל למר הנשים שי
שיתנו שתהיה החלה אה על מה שמתערב אחר כד
מפני שדרר לערוך הרבה קמח בפת וצריך לזהר ש
שלא לשייח החלה ער אחר כל העריבה שאם לא כד
אינו חלה על המתגבל אחר כד אה על פי שהתנה לא
הפריש חלה מן העיסה יפריש מן הפת אחר שנאפה

שיעור

חלה לבד
לבעל הב
חבית את

שבת

אחר מ' בין אם יעשה עיסה לעצמו או למוכרה ד
ולנחתום אחר מ' בין אם עושה למכור או לעצמו
ובשעת שיפריש החלה יבדד בודד אתה י' אהינו מל
מלך העולם אשר קרשנו במצותיו וצונו להפריש ח
חלה ויש אימרים להפריש תרומה ואין חילוק לפ
לפיכך אסור לאיש להפריש חלה ערום לפי שאי אי
איפשר לו לבדד אפילו אם פניו של מסה סוחות ב
בקררע מפני שערותו בולטת אבל אשה שפניה סר
סוחות בקררע יכולה להפריש ערומה לפי ששער
שערותה מתכסת בתב הרמבם הסודא והשיבור
מפרישין לבתחילה לפי שאין בעיסה רעה ויפה שי
שיבגו ויפרישו מהרע על היפה אין מפרשין חל
חלה בלא רשית בעל העסה ומיחו אם נתן רשית לא
לאחר להפריש אפילו בעורו קמח מוגיל אה על פי
שעדיין לא נתחייב וכתב בספר המצות שאם הגבל
הפריש בלא רשות רהוי חלה

אף

חיוב חלה אלא
בלחם ובתיב ב
באבלם מלחם

שבת

הארץ לפיכך הסופגין העשויין בספוג רביבין רב
רבי' והרוסעין והאסקריסין והן מסוגגין ברבש פ
פטורין מן החלה ועיסה שבלילתה רבה ובשלה במ
במים או סגנה בשמן פטורה אבל אם אפאה בתגור
או אפואה במחבת בלא שמן והרתיתו תחלה ואח'
הרביס בו העיסה לבולי עלמא חייבת אבל אם הר
הרביס ולבסות חרתית בזה פליגי ריש לקיש פוסר
ד' יוחנן מחייב ור' פוסק ב' ור' אלפס כ' כי
יוחנן וכו' היא מסקנת א' הראשון ובלבר שלא ע
על ידי משקין ועיסה שבלילתה עבה שבשלה במים
או סגנה בשמן כתב רבינו תם שחייבת וכבר נתת
בתחייב משעת גילגול ד' שמשו כתב דאפילו הער
העושה עיסה גמורה אם רעתו לבשלה או לסגנה פ

אחת לאור ואחת לבחן ואין לה שיעור ויש לה שיע
 שיעור ומותרת אפילו לזבין ולזכות וזירות ויולר
 ויולרות אינה אסורה ומרבי הרמ"ם יראה ודוול
 בחל שיעור חיובא מדרבנן שרי לבחן קטן או לגר
 לגרול שטבל לאוכל אכל באי איז לחם לאוכל
 שתדמ' אי אסור אפי' לסמא'מגע אפי' אינו דאורייתא
 וכל שכן דאיבא מאן דאמר שהוא דאורייתא אפילו ח
 ואירגא שקדושה שגיה לא בטלה ובימי עזרא נתח
 נתחייבו בחלה את על פי שלא עלו בולם

בל

שכב

חלה שהיא מרובנן
 נתנת אפילו לבחן
 עם הא"ץ ואינה ס

סובלת שמינה לאביל מחפת ולהפריש אחר כך
 ומתבטלת ברוב חולין כדי לאוכלה בסומאח בגז
 שיש בהן גרול שטבל לקיריו שאין מפרישין אלא אח
 אהת והוא אוכלה בטורה היינו דוקא בשחא בעי
 בעיניה אבל יבול לערבה ברוב חולין לאוכלה בימ
 בימי סומאח והרמ"ם כתב שיבול זה לערבה עם
 חולין שזה בשוה ולאוכלה ור"פ שאסור לבטלה ב
 כדי להאכילה לזר אלא אינה בטלה בחולין אלא ב
 בלא כתרומה דאורייתא וכן היא מסקנת א"ה א"ה
 זל וכתב בספר המצות שצריך לזהר בה שלא לאר
 לאוכלה בקערה בערך דותה שלא יאסר מלאכול ח
 הזר באותו קערה ואם נתערבה בכבדות אחרות במ
 במינו כגון חיסין בחיסין צריך קא לבטלה לזר
 דמין בשאינו מינו בטלה כל בהן יבול לאוכלה עם
 הזר על השולחן ולא חיישינו שמא יבא לאוכלה ע
 עם הזר ולא חיישינו שמא יבא לאכול עמו ואין בה
 מסום בהן מסייע במתניתין שאסור ליתן לו מהצר
 מתנות בהנזה

לא

שבר

בל המינוח חייבין
 בחלה אלא חמשה
 מינוח חיסין ושע

ושעורין ובוסמין ושיבולת שועל וסיפור ואפילו ב
 באלו המינוח אין חיוב אלא אם בו יש בעיסה חמשה
 דבעיב שהן משלשה בצים וחומש ביצה והרמ"ם
 שיע- מרת הבלי שהוא שבע אצבעות פחות שני הש
 תשיעית אצבע על שבעה אצבעות פחות תשיעית א
 אצבע ברוב שני אצבעות פחות שני תשיעית אצבע
 וכל שאר המינוח בגז אורז ודוחן ומיני קטניות או
 אפילו אלו מינוח ואין בהם כשיעור פסור וכל אלו
 המינוח מצטרפין שאם אין בעיסה אלא חמשה רבעי
 מחמשתו מצטרפין במה דברים אמורים בשערב
 קמח אבל אם לש כל אחד לבד ואין בו שיעור ומ
 ומרבין למין אחד אין מצטרפין אלא בזה הסדר
 החיסין אין מצטרפין א"א עם הבוסמין והבוסמין
 מצטרפין עם כל אחת ואחת השעורה מצטרפין ע
 עם הכל חוץ מעם החיסין ושיפור מצטרף עם ש
 שעורין ובוסמין ולא עם שיבולת שועל וחיסין וש
 ושיבולת שועל מצטרפין עם שעורין ובוסמין ולא
 עם חיסין ושיפור ובין שאין מצטרפין בעיסה אלא
 במינוחן עירב קב מעיסה עם קב אחד מעיסה שא

שאינו מינוח וחלקן אחד בר' וחוסית על כל אחד רוב
 דובע חקב ממינו חייב בין שלא מצטרפו בשחיומ
 מעורבין אבל אם עירב קב קמח עם קב קמח ממין
 אחד על דעת לחלקו וחלקם וחוסית על כל אחד
 דובע חקב ממינו פסור ואם לש כל מין ומין לב
 לבדו ויש בו בשיעור ודוחן להפריש ממין זה על זה
 אין מפרישין אלא על מינו ביצר אין מפרישין מבח
 מחחיסין על שום אחד מהם ולא משום אחד מהם ע
 עליהן ובוסמין ושיפור מפרישין מזה על זה וכו' ש
 שיבולת שועל ושעורין מפרישין מזה על זה ואלו ח
 חמשה רבעים אפילו חשור והסוכין וחמורסין בולן
 מצטרפין להשלימה במה דברים אמורים שלא הפ
 הפריש סוכו מתיכן אלא לבד ולשר בלא חרקה אכ
 אבל אם ריקר הקמח והפריש סוכו ומורסו מחוץ
 דחור וערבנו עמו אינו מצטרף ומשעורין אותה לפי
 התבואה אבל לא לפי הקמח אהעל פישאין יותר מ
 משא"ל חיו משעורין אותו בקמח לבד בשממלאין ח
 חמרה קמח צריך לגדושה קב חיסין מצר זה וקב
 שעורין מצר זה וחצי קב שעורין מצר זה וקב קוס
 בוסמין באמצע מחברו הרי אלו מצטרפין וצריך ל
 להפריש מכל מין ומין חצי קב חיסין מצר זה וח
 וחצי קב שעורין מצר זה וחצי קב בוסמין באמצע

מצטרפין דתורם מהבוסמין על שלשתו קב חיסין
 מצר זה וקב חיסין מצר זה וקב אורז באמצע קב של
 צוי או של חולה אי קב של חלה באמצע אינו טמס
 מצטרפין היה ביניהן של מין אחד מחמשה מינוח א
 או קב משל אשה אחרת מצטרפין היה קב חרש מצס
 מצטרפין קב של תבואה חרשה וקב של ישנה אין מ
 מצטרפין היה קב חרש מצר זה ויש באמצע מצס
 מצטרפין העושה עיסה מהאורז ומהרגז אם יש בה
 טעם רגז חייבת בחלה אע"ג דרובה אורז ואם לאו
 פסורה נתן שאר מעיסת חיסין לתור עיסת אורז
 אם יש בה טעם רגז חייבת בחלה ואם לאו פסירה
 נתן שאר מעיסה שלא הורמה חלתה לתור עיסה ש
 שהורה חלתה והכל ממין אחד אם יש לו קמח ארע
 עיסה שלא ניסל ממנה חלה מפי-יש ממנו על זה ה
 השאור לפי חשבון ביצר אם הוא קב מפריש עליו א
 אחר מכל בקב או אם ירצה יביא דובע בקב מקמח
 ויערבנו עם זו העיסה ויפריש ממנה ואם לאו שא
 שאין לו קמח אחר יפריש אחר מכל שבכל העיסה

וכתב הר"ף רחוק הדין צמי אם חשאו של הפסור
 והעיסה של החיוב כמו במוצאי פסח שלוקחין שא
 שאור של גוים ונוהגין בעיסה שיכול להפריש מינו
 וביה דמה שנהגין ללוש עיסה אחרת חומרא ית
 יתירא היא מי שנתערב לו פת שהיפרש ממנו חלה
 עם פת שלא הופרש ממנו אם יש לו עוד קמח יעשה
 עיסה מחמשה רבעים ויצרפנו עם הבכרות בכלי
 ויפריש ממנה על אותו בכרות שתערבן ואם ירצה
 להפריש מינוח וביה צריך להפריש מעט מכל בכרוב
 ובכר או יצרפם בולם בכלי אחר ויפריש מכל אחר
 על בולן עד שיפריש מבין חשבון הבכרות ומאחר
 יותר כגון אם חמשה שהופרש עליהן נתערבו בעש-
 שלא הופרש עליהן יפריש מששה שאר זראי חפריש
 מאחר שלא הופרש עליו עיסה שאין בה בשיעור

העומדין לשתייה וסבין ברבדים העומדין לסיבה
אבל לא ישנו ברבר נמח שרבו לעשות בו ולא יעשו
משקיד משום פירות חרץ מעגבין ויין לבר אבל ח
האירנא שהכל טמאים ואי אפשר לח לאכל מפר
כל שחוא אפילו חיסה אחת ונדתנה לבחן אפילו ל
לעם הארץ ואינו מיוחס רק שיחא מוחזק בבחן זה
והוא שורפה ויכול להניחה ער שישרפנה ליחנות ב
בה בשעת שריפה ולא חיישינו שמא יבוא ליחנות מ
ממנה אפילו אם מניחה בבלי שאינו מאוס ביון שא
שאינו שום תרומה נאכלת אבל זר אסור ליחנות בשר
בשריפה אם לא שיחא כהן נחנה עמו וממ שאר הנא
הנאות שאינו מכלה אותה מותרת אפילו לזרים בר
בדתנו מערבין לישר בתרומה ואין מפרשינו אותה
אלא מז המוקח במה וברים אמורים באי אבל בחל
מפרישין אותה לכתחילה שלא מן המוקח אה על
מי שאין לה שיעור למשח יש לה שיעור למעלה שא
שאינו יכול לעשות כל גורנו תרומה ואם קרא שם ת
תרומה על הכרי אין שם תרומה חלה עליו וזה ח
חרין אם חובשרה חתבואה בגז שבא עליה מים א
אחר שנתלשה אבל אם לא חובשרה אינה ראויה ליק
ליקבל טומאה וחרין היא טהורה ואי אפשר לאוכל
שהכל טמאים וטמא אסור לאכול בתרומה טהורה
ואי אפשר לשורפה ביון שיחא טהורה אלא תקבר
וסוב יותר לחכשירה קודם מידות שעריין לא חל ע
עליה חוב תרומה ברי שתטמא וישרפנה מיר פז
יבא לירי מבשול ליהנות ממנה ואחר בר מפריש א
אחר מעשה מהנשאר ויהנו לבחן או ללוי וחבהד
או חלוי שנתגזחו לחם יפרישו מטנה אחר מעשרה
והוא הנקרא תרומת מעשר ואם זה חמפריש תרומ
מעשר בהן הוא יעבבנה לעצמו ואם הוא לוי יתגזר
לבחן וריבנה ביון תרומה גדולה וחנשאר הוא ממ
ממנו של הבחן או הלוי לכל דבר ומותר לזרים וכו
בחן ולוי צריכין להפריש מעשר משלחן אה על פיש
שחוא לעצמו ברי להפריש ממנה תרומת מעשר
וכן הדין בכל התרומות ומעשרות אה על פישח ל
לעצמו צריכין להפרישן במו ישר ואם הפריש חיש
הישר מעשר בשבדלים קודם שהפריש תרומה גדול
אין הלוי צריך להפריש ממנו חלק תרומה גדולה ש
שהיה על הישר להפריש אבל אם דש הישר והפריש
המעשר מן חרצו קודם שהפריש ממנו תרומה גדול
חייב הלוי להפריש תרומה גדולה שבו מלבד תרומת
המעשר לוי שלקח המעשר בשיבולים לא יתן ממ
ממנו תרומה משיבולים אלא קוצסין אותו לרדש ול
ולחבר וליתן המעשר דגן ואינו חייב ליתן המעשר
מן התבן והעצה ואם הפריש תרומת מעשר שבדל
במו שלקח חרי בודש וגזתו לבחן את חרצו ואת ח
התבן ומפרישין תרומת מעשר אפילו שלא מן חרצו
דמוקח ואחר בר יפריש הישר אחר מעשרה מהנשאר
והוא הנקרא מעשר שני וזה משפטו אם לא חובשר
אז הוא טהור והיה דאוי לאוכלו בירושלים שאה על
מי שאין חומה קדושת העיר והבית לא בסלו אלא
שאי אפשר לאוכלו ביון שאין מזבח דאיתקש לבכר
בחמה מה בכיר בזמן שיש בית אה מעשר דוקא
בזמן שיש מזבח אלא אם הוא חרץ לירושלים יחל

יחללנו על שח פרוטה וישליכנו לבחן ואם חוא ב
בירושלים שהוא טהור אי אפשר לפדותו ואיבא ל
למיוחש שמא יבא בו לירי תקלח חלבר מותר לחכש
להכשירו ברי שיטמא ואה על פי שאה לאחר שנסמ
אסור לאוכלו ולא לבערו בסומאח ממ ביון שנסמא
יכול לפדותו אפילו בירושלים ויחללנו על שח פז
פרוטה אפילו אם הוא הרבה וישחקה ויוליכנה ל
לבחן ובלבר שיחא במעשר שח פרוטה ואם אין לו
ממנו שח פרוטה ישנהו ער שיחא לו ממנו שח פז
פרוטה ובשעת שמחללו יבדך ברור אתה ל אהינו מ
מלך העולם אשר קרשנו במצותיו וצונו על פיריון מ
מעשר שני וכן כתב הרמבם שאה בזמן הזה אין פז
פורין אותו בירושלים ולא מחללין אותו ולא מוכ
מוכרין אותו שם ואם נכנס בירושלים אה בזמן ח
הזה אין מוציאין אותו משם אלא מניחין אותו ער
שירקב ואם עבר וחוציא מניחין אותו ער שירקב
לפיכך אין מפרישין מעשר בירושלים בזמן הזה א
אלא מוציאין הפירות בסבלו חרץ לעיר מפרישין או
אדנה שם ופורה ואם הפרישוהו שם בזמן הזה יר
ירקב מעשר עני על שנת שלישי ורשית גזתו לע
לעניים והוא עמובו לעשות בו כל מה שירצו ולא
ולאיכלו בסומאח ובמו שירצו ואם באו העניים בש
בשבילו בשרה צריך ליתן לכל אחר ברי שובעו ואם
אין לו ליתן לכל אחר ברי שובעו גזתו לפניהם יה
והם מחלקין ביניהם ואם חביאו לביתו מחלקו במ
במו שירצה אפילו אם מגיע לכל אחד אלא בזית
באר איש ואשה לשאל גזתו לאשה תחילה ופוסד
אותה ואחר בר לאיש ובשהוא מחלקו בשרה אין ב
בו טובת הנאה לבעלים אלא העניים באים ונוטלי
אותו בעל כרחו ואפילו עני שבישר מוציאין אותו
מירד אבל המתחלק בבית יש בו טובת הנאה לבע
לבעלים ונדתנו לכל עני שירצה אב ובנו ושני
אחים ושני שותפין שהיה אחר מהן עני גזתו לו הש
השני מעשר עני שלו שני עניים שקבלו השרה בא
באריסות זה מפריש מעשר עני שחלקו ונדתו לחב
לחברו וכו חכרו מפריש מחלקו ונדתו לו מעשר ע
עני אין פורעין בו המלוה ולא משלימין בו את חת
התגמולין ולא פורין בו השבויים ולא עושין בו ש
שנבינות ואין גזתו ממנו צדקה אבל משלחין
ממנו דבר של גמילות חסדים וצריך להודיעו שהוא
מעשר עני וגזתו אותו לחבר עיר בסוכת הנאה
דאין מוציאין אותו מהארץ לחוצה לארץ וכל אלו
התרומות וחמערות ואפילו מעשר עני סובלין ש
שאסור לאכול מהתבואה קודם הפרשתם ועל כולם
מביד בשעת הפרשתם ואין תורמין אלא מן היפה
ולא ממין על שאינו מיון ולא מרבר שנגמרה מלאכ
מלאכתו למעשר על דבר שלא נגמרה מלאכתו ולא
מרבר שלא נגמרה מלאכתו אלא שעמדה על דבר ש
שנגמרה מלאכתו ואין תורמין מן התלוש על חמת
המחובר ולא מן המחובר על התלוש ואין תורמין
מן היבש על חלה ולא מן חלה על היבש ואם תרם
אין תרומתו תרומה ואין תורמין מפירות הארץ ע
על פירות חוצה לארץ ולא מפירות חוצה לארץ על
פירות הארץ ולא מפירות שאינו חייבין בתרומה

פסורה אבל אם בשלה ולא היה ברעתו לבשלח אלא סתם ואחר כך צמלך לבשלח חייבת וכן כתב חרמב"ם שהכל הולך אחר רעת הארץ ביצור העושה עיסה ותחלתו וסופו על רעת סופגין פסורה גלגלה על רעת עיסה וצמלך לעשותה סופגין חייבת שכבר נתחייבה משעת גילגול גלגלה על רעת סופגין וצמלך שלא לעשותה סופגין אלא עיסה סתם חייבת וכן מסקנת א"א הרא"ש ז"ל ומיהו בה"ה שמשון אפילו בשעושה אותה על רעת לבשלח אם רעתו לאפות ממנה מעט אפילו אין באותו המעט שיעור חלה בזה מהחייבת על ידו וכן היה מצאג חרמב"ם מרדכיב"ר בביתו בשחיו עושין עיסה ברי לבשלח במים או לסגה בשמן לאפות מעט ממנה ועל ידי כן נתחייבה בזה בחלה ומכל מקור לא היה מכדי עליה ברבת המוציא אחר שנתבשלח או ניסגה וזה לא היה אוכל אותה בלא המוציא אלא היה מכדי על לחם אחר המוציא ואחר כך היה אוכל סדייתא והוא עיסה שכלילתא רבה ושו"ת בין אותה על בירה ומתפשט עליה דנאפה פסורה אבל אם יש בכירה גומא ושו"ת בין אותה לתוכה חשוב לחם וחייב בצק שאיפיו אותו בשפור ומדשחין אותם בבצים או בשומן או במי פירות פסור לחם העשוי לכותח ומיכשין אותה בחמה פסור במה דברים אמורים בלומדין פ"י שלא ערבו ועשאו בצורת לחם אבל בעבין פ"י שערבו ועשאו צורת לחם חייב חלס העיסה ברותחין בין שנתו ודרותחין על גבי הקמח או שנתו הקמח ברותחין חייבת בין שנאפה בתנור או באלפס בלא משקין עיסה שגילשה במי בצים או ביון או רבש בלא שום מים כתב הרמב"ם שחייבת בחלה וא"א הרא"ש ז"ל הי היה מסתפק בדבר וכתב וסוב ליזחר שלא ללוש עי עיסה במי בצים לבד בלא תערובת מים כדי לצאת מירי ספיקא

עיסת זכרי פסורה אפילו לשה לך ישראל ושל יש

יש חייבת אפילו לשה לו זכרי נתנה לישך במתנה אם עד שלא גלגלה נתנה לו חייבת ואם לאחר שגלגלה נתנה לו פסורה עיסת השותפין חייבת יש שהוא שותף עם הזכרי אם אין בחלק הישרא בשיעור פסורה ואם יש בה בשיעור חייבת ויבול ל להפריש מיניה דביה זכרי שחיה לו עיסה ונתתה ל גלגלה קורם שנתגזיר פסורה אחר שנתגזיר חייב או ספק אם גלגלה קורם שנתגזיר אם לאו חייבת שני גוים שעשו שני קבים בשותפות וחלקו אותו ו ואחר כך נתגזיר והוסיף על כל אחד על שלו ער שחשלימו לבישועור חייבין ובשני ישראל ביוצא בזה פסור ברפ"ל לעיל חיתח העיסה בין ישראל ובין הגוי והוסיף על אחד על שלו ער שחשלימו לבישועור חיי חייבין ובשני ישראל ביוצא בזה פסור אבל אם היא ש של גוי פסורה חפסיר עיסתו קורם שנתגלגלה וזה דובה כך ואחר כך גלגלה או חפסירה אחר שגלגלה וחזר בה חייבת חפסירה ונתגלגלה בעורה חפסיר

ואחר כך דבה בה פסורה העושה עיסה לבחצה ולחיה פסורין עיסת הכלבים בזמן שחרועים אוכ אוכלים ממנה חייבת ואם לאו פסורה לבאורה מש מש"א אם ראוי לרועים ואם לאו שאינה ראוי לא לאכילה וחרמב"ם פ"י על פי חידוש שלם שאפילו אם היה סולת צקיה אם עשאה לשם הכלבים פסורה ומיהו דווקא שצבר בה שהיא לכלבים בגזו שאינה ערובה ועשויה בצורת לחם הא לאו הכי חייבת כתב הרמב"ם חלוקה מהנחתום בחוצה לארץ צריך להפריש חלה מספק אבל חלוקה מבעל הבית אין צריך להפריש מספק ואין צריך לומר חמתא-ח א אצלו שאין צריך להפריש מספק

הלכות תרומות ומעשרות מפני ש

שאינן צוחגין בתרומות ומעשרות בארצות האלו אין דצוני להאריך בהם. אה"על פי שמצינו בבמה מקומה בתלמוד שחיו מפרישין תרומות ומעשרות בחל פ"י ד"היינו דווקא במקומות הקרובים לא"י כמו עמ עמון ומואב ומצרים ובכל שחייבוה חכמים בתרו בתרומות ומעשרות גזירה אסור ארץ ישראל אבל ב המקומות הרחוקים מארץ ישראל לא חייבום אבל בארץ ישראל צוחגין וכתב הרמב"ם שאינו אלא מרובנן שאפילו בימי עזרא לא היו דאורייתא כיון שלא עלו בולם ולא חיו כל יושביה עליה וז"ל ר"א שייר האי סע"א אלא גבי חלה דבתיב בה בבואכם דרשינן מינ מיניה בכיאת בולכם אבל לענין תרומות ומעשרות לא בעינן שיהיו כל יושביה עליה ומכל מקום איבא מאן דאמר דהאידיגא אינו אלא דרבנן שבטלה קדושת הארץ משגל נמנה אבל ר"י ואורייתא וקדושת שגיה שקדשו בימי עזרא לא בטלה חלבו חזרע בא בארץ ישראל חייב להפריש תרומות ומעשרות לפי ס סור שנות השמיטה וזה סידרן שנה ראשונה תרומה גרולה ומעשר ראשון ומעשר שני וכן בשגיה בשלי בשלישית חבל בסדר שתי שנים הראשונים אלא שב שבמקום מעשר שני צוחג מעשר עני ושלשה שנים השגיים בשלשה הראשונים ובשביעית היא שמיטה ואסור בחרישה ובזריעה ובכל עבודת קרקע זבא ובארץ ישראל האירגא מרובנן ואין בה תרומות ומעשר ומעשרות ובחוצה לארץ שאין שמיטת קרקע צוחג צוחגות אפילו מרובנן הקרובים לארץ ישראל כמו ע עמון ומואב ומצרים צוחגין מעשר עני כמו בששית ודרהוקים כמו בכל צוחגין מעשר שני ושמיטה היא בשנת פ"ח לר"י ולר"ש בשנת פ"ט ובו עיקר וכן ימנה לעולם שבע שנים אחר שבע דקיימא לו שנת חמש עולה לבא ולבאן וזה משפט התרומית והמעשרות תרומה גרולה אין לה שיעור מן התורה וחכמים גת צתו בה שיעור עין יפה אחר מארבעים ועין דעה א אחר מששים ובינונית אחר מחמשים במה דברים אמורים בזמן שא"י בסהרת והיא נאכלת ואז לא היו צוחגין אותה אלא לבחז חבר ומיוחס בין גרול בין קטן ומאכיל לכל קצוינו כמו לאשתו ולעבדיו ואוב וא"ה לני דברים העומדין לאכילה ושותים דברים

והניחה מעוברת תאכל היא וכל העבדים אפילו ק
 קורם שתלך בת בהן שגשגת לישראל ומת ויש לה
 זרע או שהניחה מעוברת לא תחזור לבית אביה לא
 לאכול מת חזר חוזרת בת ישראל מאורסת לכהן
 או שומרת יבם לכהן אינה אוכלת וכן בת בהן מ
 מאורסת לישראל או שומרת יבם לישראל נפטלת בת ב
 בהן נשואה לישראל חרש שוטה וקטן פוסלה ובת יש
 ישראל נשואה לכהן חרש שוטה וקטן אינו מאכילה
 ישראל שבא על בת בהן באונס ופיתוי אינה פוסלה וא
 דאם נהעברה ממנו פוסלה ובחן שבא על בת ישראל
 באונס ופיתוי אינה אוכלת עד שתלך כל זרע הב
 הבהן מאכיל ושל ישראל פוסל אפילו הוא ממזר ביצר
 בת בהן לישראל ובת ישראל לכהן וילדה בת נשואה חב
 חבת לממזר וילדה בן הרי הוא ממזר היתה אסא
 אמו בת ישראל לכהן תאכל אפילו מתה אמו בת בהן
 לישראל לא תאכל ואם חזר עבר אינו פוסל ולא מא
 מאכיל ביצר בת בהן לישראל או בת ישראל לכהן וילדה
 ממנו בן והלך חבן ולקח שפחה וילדה בן הרי הוא
 עבר היתה אסא אוכלת בהן לישראל תאכל אחרי מו
 מות אביו בת ישראל לכהן לא תאכל פעמים שהזרע
 בהן גמור ופוסל ביצר בת בהן לישראל וילדה ממנו ב
 בת נשואה חבת לכהן וילדה ממנו בן הרי זה בהן ג
 גמור ומאכיל את אמו אפילו אחרי מות אביו ופוסל
 את אסא אמו שהרי זרע הישר קיים בת ישראל שיש לה
 זרע מכהן שאוכלת בשבילו ונשאת לישראל ויש לה ז
 זרע ממנו אותו הזרע פוסלה מת אותו זרע חוזרת
 לאכול בשביל זרע מכהן אח על פי שאין עתה תר
 תרומה נפקא מינה לחלל שנוהגת עתה אפי' למד
 לא בטלה קדושת עזרא וחיוב תרומות ומעשרות ה
 האירגא ראורייתא היינו דווקא בזרע שוה ואוכל
 תכונתה אבל זרע ומזר אינו אלא דרבנן וכן הלך
 הלוקח אפילו מחברו ישראל אין צריך לעשר אלא מדר
 מרבנן ואין צריך לומר בלוקח מן הגוי ומיחזק
 מרבנן חייב לעשר אפילו למדין קצין לגוי בארץ
 ישראל ודווקא בלוקח אחר שמרחם הבעלים אבל
 חלוקח קורם שמרחם הבעלים חייב לעשר מן הת
 התורה בזרע בתור שלו אפילו לוקח מגוי המזר
 פירות שרחו לגוי אפילו לאחר שגדל השליש ומר
 חגוי פסור מן התורה ומרבנן חייב לעשר אבל
 גוי הממרח פירותיו של ישראל לא נפסדו בכך לשון
 הרמבם פירות חגוי שגדלו בקרקע שלו באי אם נג
 נגמר מלאכתו ביד גוי פסור מכולם ואם לקחן יש
 יש אחר שנתלשו קורם שתגמר מלאכתו וגמין יש
 ישראל חייבין בבל מן התורה ומפריש תרומה גדולה
 ונזהגו לכהן ותרומת מעשר ומזבח לכהן ומעשר
 ראשון והוא שלו מבר הגוי לישראל הפירות כשהן מת
 מחוברין אם עד שלא באו לעונת מעשרות באולי
 לירי ישראל חייבין בבל ונותן התרומות והמעשרות
 לבעלים ואם מברז לאחר שבאו לעונת מעשרות מ
 מפריש תרומת מעשר ומעשר ונותן לבעלים לפי ח
 חשבון ביצר לקוח חתבואה זרעה מן הגוי אחר ש
 שחביאה שלישי ונמרה ביד ישראל מפריש תרומות ומ
 ומעשרות ונותן שני שלישי המעשר לגוי ושני שלי
 שלישי התרומה לכהן ומזר לו חשליש ישראל שמבר

פירותיו לגוי קורם שבאו לעונת מעשרות פסדין
 מן התרומות ומעשרות ואם לאחר שבאו לעונת מ
 מעשרות אח על פי שמרד הגוי חייבין הבל בבל מר
 מדבריהם וכן גוי שמרד פירותיו של ישראל הואיל ו
 דריגצו ביד גוי אינן חייבין בתרומות ומעשרות אל
 אלא מדבריהם מבר הגוי פירות לישראל מחוברין את
 אחר שבאו לעונת מעשרות ברשות הגוי ומרחן הגוי
 ברשות הישר אינן חייבין בתרומות ומעשרות הוא
 הואיל ובאו לעונת מעשרות ברשות הגוי ומרחן הג
 הגוי אח על פי שחן ברשות הישר פירות אי שצאו ל
 לחלל פסדין מן החלל ומן המעשרות ואם יצאו לס
 לסודיא חייבין מדבריהם ופירות של חלל שנכנסו ל
 לארץ חייבין בחלה ואם נקבעו למעשר ביד ישראל
 לאחר שנכנסו לארץ חייבין במעשרות מדבריהם ע
 עכ' אח על פי שהלוקח מהישר והלוקח מהגוי ש
 שוין שחייבין להפריש מדברנן בזה הז חלוקין שח
 שהלוקח מן הגוי צריך להפריש הבל ונותן תרומה
 גדולה לכהן ומזר לו תרומה ומעשר ומעכב חמע
 המעשר לעצמו ובלוקח מישל אם המזרזר חבר וב
 דבקי במעשרות ואינו חסור עליהן אינו צריך לעש
 לעשר שאסור לו לארם למזר פירותיו טבליים וא
 דאם הוא עם הארץ מפריש אחר מעשרה למעשר וע
 דמפריש האחר מעשרה שבו לת דעת מעשר ומזרזר
 לכהן ומעכב המעשר לעצמו ומעשר שני יחללצו
 על שוה פרוטה ומעשר עני גם כן יפרישו ויעכבצו
 לעצמם אבל תרומה גדולה אין צריך להפרישה כלל
 שאין עמי הארץ חסדין עליה כתב בספר התרומות
 אח על פי שלוקח מגוי ומישל שניהם אינן אלא דרב
 דרבנן אין תורמין מזה על זה לפי שיש יותר חיות
 בלוקח ישראל מבלוקח מגוי וראמי לתורם מחיוב על
 הפסור או איפכא ובל שכן שלא יתורם אפילו בל
 בלוקח מישל על פירותיו ואין צריך לומר בלוקח
 מגוי ולא חמקבל שרה מן הגוי בארץ ישראל למאן
 דאמר יש קצין לגוי אין צריך לעשר אבל החובר מ
 ממנו ברבר ידוע צריך לעשר והרמבם כתב שאין
 קצין לגוי בארץ ישראל

מתנת עניים שח שלב

דפאה ופרס ועוללות וכתב הרמבם שאין נזהגין
 מן התורה אלא בארץ ובחוצה לארץ הז מרבנן
 ואם אין שם עניים אין צריך להגיהם והאירגא אין
 נזהגין בהן לפי שהרוב גוים ואם יצחום יכואו גו
 גוים ויסלום לפיכך אינו רוצה להאריך בהם

ראשית חגז בת' ראשית ג' גז צאנז שלב

תתן לו שחייב כל ישראל לתת מראשית גז צאנז לכהן
 בבל מקום ובכל שגה ואינו חייב אלא אם כן יחית
 לו חמש רחלות ויגזז מחם מסקל ששה סלעים לא
 לאחר שיחיה מלובד ובשיחיה לו בשיעור הזה יתן
 לכהן ממנו ח' סלעים ואין צריך ללבנו תחלה

בגזון של לקס שבחח ומיאה והפקד או פירות שנתר
שנתרמה תרומתו על פירות שהייביו בתרומה ולא
מפירות החייביו על פירות הפסורין אפילו אחר
חייבו מדברי תורה ואחר חייבו מדבריהם אין תור
תורמין מזה על זה ואם תרם אין תרומתו תרומה
עשה אדם שליח להפריש לו תרומותיו ומעשרותיו
ואין עושין שליח גוי חמשה לא יתרמו ואם תרמו
אין תרומתו תרומה ח' וזהו מדברי שתרם על של
ישראל אפילו ברשותו זה תורם שאינו שלו שלא ברש
הבעלים אבל התורם משלו על של חברו ח' וזהו
תרומה וטובת ההנאה שלו שנתנו לכל בהן שיר
שירצה התורם משל חברו שלא ברשות ומצאו בעל
הפירות ואמר לו בלך אצל יפות אם יש שם פירות
יפות יות-טאיתם שתרם תרומתו תרומה שהרי אי
אינו מקפיד ואם היו יפות מאיתם שתרם אין תר
תרומתו תרומה שלא אמר לו אלא רר מיחוי ואם
בעל הפירות וליקט וחוסית אפילו אין יפות מא
מאלו תרומתו תרומה חמשה לא יתרמו ואם תר
תרמו תרומתו תרומה חרש המדבר ואינו שומע
ואילם ששומע ואינו מדבר דהערום והשיבור והסו
והסימא קסז שהגיע לעוצת גדרים אח על פו שלא
הביא שני שערות תרומתו תרומה כתב הרמבם
האומר לשלוחו צא לתורם וחלך ותתם ואינו יור
יודע אם תרם אם לא תרם ומצא בריו תרומה אין חז
חזקתו תרומה שאין אומר חזקתו שליח עושה שליח
שליחתו להקל אלא להחמיר וירושש שמא תרם את
אחר שלא ברשות ובז פס' ר' אבא ח' שמשו פס
פס' ראפילו בשל תורה סמביו אשליח עושה שלי
שליחתו אם הוא בעציו שיהיה מכשול למשלח אם
לא יעשו אם יודע שכריו תרומה ולא חיישיו לשם
תרם אחר אבל אם אין יודע לו שהוא תרם לא יסמ
יסמור אשליח שהשליח הושש שג' לא יסמ' עליו ולא
יאל ממנו עד שידוע לו שהוא תרומה ולזה הסב'
א' הראש' וז' פירות חשודות חייבין ליטול רשות זה מ
דמעשרות ואין חשודות חייבין ליטול רשות זה מ
מזה אלא כל התירם מהם תרומתו תרומה תרם א
אחר מהם ובא השני ותתם תרומה שניה שלא ידע ש
שתרם חברו אם היו ממחין זה על זה אין תרומתו
השניה תרומה ואם לא היו ממחין ותתם הראשונה
בשיעור אין תרומת השניה תרומה ואם לא תרם
הראשונה בשיעור תרומת שניהם תרומה כתב הרמבם
האומר לשלוחו לתרומה וחלך ותתם וזה בטל שליח
שליחתו קודם שתרם אם לא שינה השליח בגזון ש
שאוטרים לו תרומה מן הצפון ותתם מן הדרום ובס
ובטל שליחתו קודם אינה תרומה ואינו מבין כי
בין שביטל השליחות קודם שתרם' למח לי שינה א
אפילו בלא שינוי אינו תרומה ואם שינה אפילו לא
ביטל השליחית אינה תרומה אריס שתרם ובא בעל
הבית ומצאו ועיבב ואם ער שלא תרם עיבב אין תר
תרומתו תרומה ואם משתרם עיבב תרומתו תרומה
האמיטרוטין תורמין על של יתומין גוברי שתרם
משלו על של ישראל רב תורה אינה תרומה ומדברג
היא תרומה ובדוקין הגוי שהפרישה אם אפר בדע
ברעת ישראל חפשיה תנתן לכהן ואם לאו סעוצה ג

גזיזה במה רבדים אמורים בארץ ישראל אבל בחוצה
לארץ אינה תרומה כלל אין הישר חייב ליטול בת
בתרומה לחביא אותה מן הצדד לעיר ומן המדבר ל
לישוב אלא בהגנים יוצאין לגורנות וישראל גזיזין לח
לחם חלקם שם ואם לא יצאו הרי זה מפריש ומני
דמניח בצדד ואם היה ובחמה מצויה שם ואינה
משתמרת שם תקנו חכמים שיטול בה ויביאנו לע
לעיר ונוסל שכר הבאתה מחכחו אסור לכהן שיש
שיטול תרומה או שאר מתנותיו ער שיפרישם חכ
הבעלים ואין לו לכהן ער שירימו אותם ואחר בר
זובה כהן ואם אחר שהורמו לא יטול איתם אלא מ
מרעת הבעלים שהרי חם לבעלים ליתנם לכל כהן
שירצה ואם לקחו שלא מרעת בעליהן זכה כהן שא
שאינו לבעלים כהן אלא טובת הנאה וטובת הנאה א
אינה ממנו ואסור לכהנים ולוויים לסייע בבית ח
הגורנות כדי ליטול מתנותיהן ואסור לישראל לחניח
ולסייען אלא צותן להם חלקם דרך בכור צותן תר
תרומה לכהן על פנת להחזירה יצא ירי בתינה ואם
ואסור לעשות בו מפני שגנאה ככהן חמסייע בבית
הגורנות ובז אסור להם שיחטפו תרומות ומעשרו
דאפילו לשאל איתם בפיהם אסור אלא צוטליו בבב
בכור לא יתן אדם תרומה לשומר שדהו ולא בכור
לשומר שדהו ולא בכור לשומר ערדו ולא מתנות ל
לשומר לרועה בהמתו ואם נתן חילל אלא אם כן ג
נתן לו שבר שמירתו תחלה כתב הרמבם ורשאי יש
ישראל לומר לישראל הילך סלע זה ותן תרומה זו או בב
בכור זה או שאר מתנות לפלוגי ככהן כן בתי
במה רבדים אמורים שהיו הבעלים רוצים ליתן אות
לאחר משני בהגנים אלו כהנא ואומר לו חברי הילך
סלע ותן לזה אבל בעלים שאומרים לכהן אי ללוי
ח' ל' סלע זה בסובת הנאה אסור ע' ומיהו בב
בבכורות בפר' ער במה משג' דרוקא בתרומה ומע
דמעשר שרי למימרא הילך סלע ותתם לבן בתי כהן
אבל בבכור דרוע לחיים וקיבה אסור ואיתא גמי הת
חתם דרוקא ישראל שרי למימרא חבי לישראל חכריה
אבל כהן לכהן אסור אסור לעשות סחורה בתרומה
דמעשרות אה על פי שלוקח מכהן ומוכר לכהן
כהן שגשא ישראלית מאבילה בתרומה ובז אם קנה
עבדים דרוקא עבדים בעצנים אבל שאר עבדים א
א' ילד גרע אינו אוכל ביון שאין גופו קצוני לו
זכהו אפילו ערל וטמא שאין אוכלין ומאבילין לגשי
לגשיהם ועבדיהם בת ישראל שגשאת לכהן והבניסח
לו בין עברי מלוג בין עברי צאן ברזל יאכלו ובת
כהן שגשאת לישראל והבניסח לו בין עברי מלוג בין
עברי צאן ברזל לא יאכלו כהן הריוט שגשאה גר
גרועה והבניסח לו בין עברי מלוג ועברי צאן ברזל
עברי מלוג לא יאכלו ועברי צאן ברזל יאכלו בת
ישראל שגשאת לכהן ומת ויש לה זרע ממנו ואינה מע
מעוברת היא וחכמי אוכלין בין של מלוג בין צאן ב
ברזל הניחה מעוברת ואין לה זרע ממנו לא היא
ולא עבדים אוכלין ער שולר ואם היא מעוברת
וגם יש לה זרע אם יש בהן זכר תאכל היא וכל העברי
ואם כולן נקבות היא ועברי מלוג יאכלו ועברי צאן
ברזל לא יאכלו ובת כהן שגשאת לכהן ומת והגי

שמדחק מפי שהחל ממנו ויצעד עצמו לעיני רואי
אבל אין צריך להתרחק מבני אדם לא באכילה ושת
דשתייה ולא בשאילת שלום ואין צריך לנחוג באת
באחד מכל דיני האבל ואין צריך לפייס למי שחחצית
בצנור ואין צריך שיתירו לו אלא בידו שנחג בסוף
זמן נדימה מותר ממילא מצורח לרב מצורח לתל
לתלמיד מצורח לתלמיד שצרח לכבודו אינו מצורח
לרב אבל צדור צדור לשאר כל אדם וכתב הראב"ד
דדוקא שלא בפני הרב אבל בפני הרב אפיקודתא חו
הוא דהוא עצמו צריך גירוי ואי פליג ליה רביה יק
יקרא שפיר דמי ואלא הראש"ל חביא דבריו בפסקי
ולא חשיב עליהם אבל כתב בתשובה וז"ל תלמיד יב
יכול לצרחה לכבודו במקום גדול ואין זה בפוגם ב
כבוד הגדול ממנו שגם הרב לא ניהא ליה שמביישו
תלמידיו כי בכורם הוא בכור ואינו מקפיד אם ח
התלמיד לו לוקח גקמתו ע"כ ויש במשמעות
זה אפילו לפני הרב ממש ואם צורה התלמיד על ד
דבר איסור הוא מצורח גם לרב וכן כל מי שצרח ע
על דבר איסור אין לזלזל בגירוי ואין להתיר לו עד
שיחזור בתשובה מחובר שצורחו בשביל
ידושלם זקן שצרח לצורך עצמו אפילו בהלכה אינו
גירוי וכתב אבי העזרי לא ידענא מאי פירושא רחא
מצוין לכבוד הרב שטא הבו פירושא שצורח בהלכה
דמיהו לא נתיבין אלא לדיוח שלו שישתבד בהתרת
הגירוי חלכך אינו גירוי מצורח לעירו מצורח לעיר
אחרת אפילו צורח מזאת מצורח לעיר אחרת אינו
מצורח לעירו אבל מצורח הוא לשאר עיירות שכן ב
ביוצא באותה שחא מצורח לה או פחותות ממנה
מצורח לגשיא מצורח לכל ישר מצורח לישר אינו מ
מצורח לגשיא ביצר התרת הגירוי שאומר לו שריו ל
לך מחול לך ואם הוא שלא בפניו אומר שריו לך
כתב הראב"ד מתירין הגירוי בשלשה חריסות אוב
ביחיד מומחה ותלמיד מתיר החכם והגירוי אפילו
במקום הרב שלשה שנו שהלכו להם וחזר בו מחד
מהרוב שצורח בגלל מתירין לו שלשה אחריים
אבל הראב"ד כתב שאין שלשה אחריים מתירין לו אלא
אם בן יהיו גדולים כמותו שכתב צורח שלשה איז
השנים יכולין להתיר אלא אם בן יתן להם השלי
השלישי רשות אבל שלשתו מתירין לו אפילו זה ש
שלא בפניו את על פי שהיו ביחד בשעת הגירוי
ואפילו שלשה אחריים יכולין להתיר ובלבד שיהיו
חשובין וגדולים כבראשונה ואם היו דברים בשעת
שצורחו צריבין שיתירו כולם או אחריים כמותו וב
דשיהו גדולים וחשובין כמותם צורחו ואינו יורע
מי צורחו אין אחרי יכולין להתיר אלא חשיא ואם
יורע מי צורחו המצורח יכול להתיר אפילו הוא עם
הארץ אז אחד כמותו אבל מאר צריך לרקד בעצ
בעצמו מי שצורח להתיר מה שאסר חברו שיהיה ש
שוח לו שאם הוא שקול בחכמה שמא אינו רומח לו
ביראת שמים ובגדולת ובשנים ע"כ גירוחו בפניו
אין מתירין לו אלא בפניו צורחו שלא בפניו מתיר
מתירין לו בין בפניו בין שלא בפניו גירוחו עלת
הגאי חל הגירוי וצריך התרה את על פי שמקיים ח
התגאי ואפילו צורח את עצמו על תגאי מרת רווקא

שהמצורח מסופק בשעת התגאי אם יוכל לקיימו
אבל אם ברור לו שיכול לקיימו אין צריך התרה
וכתב הראש"ל אפילו אם קבע זמן שאומר יהא
בגירוי אם לא יעשה רבר פליגי לזמן פלוגי יכול ל
להתיר מיד את על פי שלא חגיע הזמן ולא חלה ח
בגירוי עריין תלמיד חכם שצורח לעצמו מתיר לע
לעצמו וכתב הראב"ד אפילו צורח על דעת פלוגי
אפילו על רבר שחייב עליו גירוי ואם היה הגירוי ד
דרר שבועה אפילו תלמיד חכם אינו יכול להתיר לע
לעצמו מי שאינו תלמיד חכם אינו יכול להתיר לע
לעצמו וכן כתב הראש"ל אלא יתירו לו עשרה
במו צורחו בחלום אבל לא בעינו ותנן הלכתא כח
בחתם דשאני התם דחמיר טפי שצורחו מן השמים
צורחו בחלום הוי גירוי וצריך התרה ואפילו התיר
לו בחלום אינו כלום ואפילו יורע מי צורח אינו יב
יכול להתיר ואין לו התרה אלא על ידי עשרה ותנן
חילכתא ארמתנו לשון הראב"ד צריך עשרה בני אר
אדם ששוגין חלכות להתיר לא מצא סורה אחרית
ער פרסח לא מצא מתירין לו אפילו עשרה ששוגין
משג לא מצא מתירין עשרה שיועין לקרות בתור
ואפילו עשרה שאינו יורעין לקרות לא מצא במקום
עשרה מתירין אפילו שלשה ע"כ ומלשון הראש"ל
ז"ל יראה שאין לו התרה אלא על ידי עשרה רמתנו
אין חצי השומע חזקת השם מחברו צריך לצרחתו
דיכול להתיר לו מיד ואם לא צורחו הוא עצמו חייב
גירוי וכתב בספר חמצית במה רביים אמורים במ
במזיר אבל בשוגג שאינו יורע שהוא אסור אין לו ל
לצרותו והראב"ד כתב אם הוא שוגג אין לצרותו אל
אלא מזהירו שלא לשנות בבר הראה מחברו שאכל
מסירותו ואומר יהא בגירוי וחשיב לו ארובה הוא
יהא בגירוי גירוי של חשני הוא גירוי ולא של הרא
הראשון וכן כל ביוצא בזה כל המצורח חברו שלא
ברין ואמר חשני ארובה אבל אם קודם שלקח ממ
מפירותיו התרה בו ולא שמי לו וצורחו גירוי שב
שכרין צורחו את גדול בשנים שבינה וחירה לאחיו
הקסן ממנו בשנים והוא תלמיד חכם וצורח תלמיד
הקסן בשנים לגדול בשנים כתב הראש"ל בתש
בתשובה שצריך גירוי תלמיד ססרה אין מצוין אותו
בפרהסיא אבל יכולין להלקותו ואי סנו שומעני
בגז שמתעסק בספריו מינין ושותה במיצי זמר או
שהגירוי מהצניען ממנו ושם שמים מתחלל על יד
ער שאומר שרא ליה עריה למלוציא משמתינו ליה
לשון הראב"ד על ענינים וארבע דברים מצוין האדם
בין איש בין אשה ואליהו א המבזה את החכם
אפילו לאחר מותו ב המבזה שליח ב"ד ה חקורא
לחברו עבר ד המדלל מבר אחר מוכרי סופרים
ואין צריך לומר ברכי תורה חמי ששלחו ב"ד וקב
דקבעו לו זמן ולא בא ד מי שלא קבל עליו את
חדין מצוין אותו ער שיתן ד מי שיש ברשותו רבר
חמיוק שיסיר חנוק ה המיבר קרקע שלו לגוי
מצוין אותו ער שיקבל עליו כל עובש שיבא מן הגוי
לישראל חבד בעל המיץ ח המעיר על ישראל בער
בעבאאות של גוים והוציא ממנו ממון בעדותו שלא
מין מצוין אותו ער שישלם ו סבת כחן שאיבד

ובן אם יש לו אפילו במה מינין אינו צותן לו אלא ממשקל חמשה סלעים ואם יש לו שני מינין ציזות אחר טוב ואחר רע לא יתן מהרע על הסוב אלא יתן מכל אחד לפי שיעוריו היה לו חמשה דהלות וגזר דאשוגה ומכרה חייב ביון שחיה לו חמש כשהתחיל לגזור לא חספיק ליתנו לבחז ער שצבעו פטור שסגן שסגאן בשינוי לבנו ולא צבעו עריין אין באן שינוי דחייב הלוקח גז צאנו של בכרי שלא קצח עיקר הצ חצאן אלא הגיוה לבר פסור אבל אם לקח עיקר ח הצאן שיהיו שלו ער שיגזוז אותם ויחזירם אחר בר חייב לקח גז צאנו של חברו ואם המוכר שייר לו ק קצת מהניזה הוא חייב לא שייר מהם כלום אם מכ מכר לו סתם הלוקח חייב ואם פירש לו אני מוכר לך חבל אין שום אחר מהם חייב היו לו דהלות ש שחורות ולבנות או זכרים ונקבות ומכר שחורות א או זכרים ושייר אצלו לבנות או נקבות קרינן בית שפיר שייר ומוכר חייב דזכרי ונקבות וכן שחורות ולבנות חר מינא גיגחו ואם ירצה המוכר יקצח מהל מהלוקח מהשחורים או מהזכרים שאין צמח טוב ב במן של לבנות ונקבות שיעור כדי להפריש ברי של שלא יצטרך להפריש מחיפה על הרעה דבר תורה ראשית הגז נחג האירנא ובחוצה לארץ אלא שלא נחגז בו

הלכות נירוי שלד

גרסינן בפר' אלו מגלחין אמר רבא מגלו דשמתינן ד דכתיב אורז מרזן ומגלו דמחרימין וכתוב אורז ארז למאן דאבול ושתי בהרי ויתב בארבע אמוש דירוח דכתיב יושביה דאמר עולא בארבע מאה שיפ שיפוריה שמתיה ברק למרזן וקורם שיגזו מתירין בו שני וחמשי ושני במה דברים אמורים בשממין על עסקי ממון אבל אם מגזיל שעובר על דבר אי איסור מגזין אותו לאלתר ואין גירוי פחות משלש יום ואם אינו חוזר בו שוגין לצרותו לאחר שלשים יום ואם אינו חוזר בו דממתינן לו ער שלשים יום וזמחרימין אותו אפילו פגע חרגל בתוך יום ש של גירוי אינו מבטל אותו במה דברים אמורים דגירוי שלשים יום בגירוי דירהו אבל בגירוי דירך בגזיפה גיגחו שהוא שבעה ימים ובגזיפא דירך חרי יומא ושל גשיא שלשים יום בתב חרמ'ם ביצר חגי הגירוי אמר פלוגי יחא בשמתא והר'אב' שאין אומר בשמתא יחא שהוא חמור יותר מן הגירוי אלא אומ' בגירוי יחא ואם צראה לב' להחמיר עליו מפני גזר גזרל חסאו אומר אורז דחייגו שמתא שיש בו גירוי דקללח

דזה

דין המגורה והמאורר אין אובלי ושותין עמו ואין יושבין בארבע אמותיו חוץ מאשתו ובניו ובגבי ביתו שמתירין לישב עמו ואין מזמנין עליו ואין בוללין אותו לכל רכר שצריך עשרה ואסור בתספור בתספורת באבל ומבעיא אם חייב בקריעה ובעט דבעט פת הראש ובבטית חמשה ואם אסור ברחי

ברחיצה ובסיכה ובתשמיש המטה ואם מותר בחפי בתפילין ובשאיילת שלום ולא איפשיטא ד'אדאלינ' בהו לחומרא ביון ולא איפשיטא ד'רב אלפס פסק לקולא ולזה הסכים א'הראש' ו'ל' ולבולי עלמא מ מותר לרבר עמו ובגזיפת הסגל כתב רב אלפס ש שהוא מותר והר'אב' כתב אסור וכן היא מסקנת א'הראש' ו'ל' ומותר במלאכה ובדברי תורה והמו והמותרים אסור בדברי תורה ובמלאכה דתניא מנו' שונה ושוגין לו גשכר וגשכרין לו מוחרם לא שונה ולא שוגין לו לא גשכר ולא גשכרין לו אבל שונה הו חזא לעצמו שלא ישבח תלמודו ועושה לו חנות קט קסנה ברי פ'גסותו מגורה שמת ב' סוקלין את אר ארונ' לא שיעשו עליו גל בגלו של עכו אלא ב' שד שולחין ומניחין אכן על ארונ' ללמד שכל המת המתגרה ומת בגירוי ב' סוקלין את ארונ' ואח על פי שאסור לאכול ולשתות עם המגורה מ'מ' האובל ושותח עמו אין לו דין מגורה ואם רצו בב' למעט חגירוי פחות משלשים יום או לחוסיה עליו הרשות בידם למעט או לחוסיה סות דבר בפי מה שקוצבין זמן הגירוי כך הוא ובשיגיע הזמן מתירין לו אם יר ירצו אחאם לא יחזור בו ומ'מ' טוב שלא יתירו לו אם לא יחזור בו שלא תתמעט יראתם ואם ירצו ב' להחמיר עליו עור ולחחרמי שחא חמיר יותר בדפ ברפרישת הרשות בידם ואפילו המותרים האובל ו דשותה עמו אינו מותרם ואם ירצו ב' להחמיר על עליו יותר לפי שראו בו קושי האיסור והעברה מחר מחרימין גם האובל ושותה עמו וחיושב בארבע אמותיו אבל אין מחרימין מיר אלא למי שנתקשח על פעם ושתים ברפריש לעיל שבפעם הראשון מצדין אותו ושיגין אותו חגירוי לאחר שלשים יום דממתינן לו עור שלשים יום ומחרימין אותו בתב הר'אב' חא דאמרינן במגורה סתם שהוא אסור בריגי המגורה דוקא בריגי מגורה לב' שהוא מגורה לכל אדם בין דלא אתי לבי דינא או דלא ציית דינא או ל לאפיקודינתא או לר' עבירה בין שגדוהו ב' בין ש שגדוהו לכל אדם דינא שח בין לעירי בין לעיר אח אחית אבל מגורה לחצאין בגזו תלמיד שגירה לב לכבדו וכן מגורה לעיר אחית שגדוהו לכבדו בין שאינו מגורה לכל אינו אסור בכל דין המגורה אלא שבני אדם מחריקין אותו כדי לביישו אבל אבילות אין עליו שאין אבילות לחצאין וכתב עזר הא ראם דאמרינן סתם גירוי שלשים יום חייגו לענין בשם בשממין אותו אומר פלוגי יחא בגירוי שלשים יום ומ'מ' אם חזר בו אם היה חגירוי בשביל ממון אי בש בשביל רבר עבירה או אפיקודותא ופי' לב' דינא מתירין אותו לאלתר ואפילו אם לא חזר בו מתירין לו לאחר שלשים יום וחא שיבא לב' דמבקש שיתי שיתירו לו אבל אם מזלזל בגירוי דאינו מבקש שי שיתירו לו ומניחין אותו בגירוי ער שימות ולכש דלכשימות סוקלין את ארונ' גזיפה הוא שארם גרז גרזל גוער לומר במה פלוגי חצות ובידנא בי דזה מ משפטו שיהא מתחבא ויושב בכיתו ויחא גבלס ולא יראה פנים למי שמבלימו ולא יעמוד בפניו בגילוי הראש וימעט בשחוק ובדיבור דב'עסקיו במי שגר

מיר שלח ונסה למות אימר לו התורה ש שכן דרך כל המומ

המומתיו מתוודין אים יוצא לשוק דומה לו במי ש שנתנוהו בקולר עולה למטה ונפל דומה לו במי ש שנתנוהו לגרום לירון שכל העולה לגרום לירון אם יש לו פרק ליטין גרולים ציול ואם לאו אינו ציול ואלו חז פרק ליטין של אדם תשובה ומעשים טובים זכרי שלא ישכר את לבו אמר לו הרבה התו התוודו ולא מתו והרבה שלא התוודו ומתו והרבה שהולכין בשוק ומתוודין שבשכר שאתה מתוודת א אתה חי ובל המתוודת יש לו חלק לעולם הבא אם יבול להתוודות בפיו יתוודת ואם לאו יתוודת בלבו אחר המתוודת בפיו או בלבו ובלבד שתהא דעתו מיושבת עליו ואם אינו יודע להתוודות אומר לו אמור מתתי בפרה על כל עוונותי וכל אלו הרברים אין אומרים לו לא בפני עם הארץ ולא בפני נשים ולא בפני קטנים שמא יבכו וישברו את לבו ובלשון הווידוי פליגי ר' מאיר אומר עויתי פשעתי חטאתי וחכמים אומרים חטאתי עויתי פשעתי ופסק הדין גאות ב' מאיר ובעל חלבות דרב אלפס פסקו בחכמים ולוח הסבים אלא הראשון כתב הרמבם בסדר וידוי שכיב מרע קבלו מחסידים ואנשי מע מעשה מורה אני לפניך יי אהי ואהי אבותי שרפואתי בידך ומיתתי בידך יהי רצון מלפניך שת שתפאני רפואה שלימה ואם אמות תהא מיתתי ב בפרה על כל עוונותי וחטאיים ופשעים שעויתי ושח ושחטאתי ושפשעתי לפניך וזהו חלקי בגז ערן וזה וזכני לעולם הבא הצפון לצדיקים ואם גתפא צר צריך להתוודות בעשרה וכתב באורח חיים בסוף בריבות

הגוסס שלח הוא בחי לכל דבר דבריו א

אין קושרין את לחיד ואין סבין אותו ואין מריחין אותו ואין פוקקין את נקביו ואין שומטין חכר מת מתחתיו ואין גותנין אותו לא על גב חולי ולא על גב חרסית ולא על ארמה ואין גותנין אותו על בר ברסן ולא קערה ולא מגרפה ולא צלוחית של מים ולא גרגיר מלח ולא משמעיין עליו עיירות ואין שר שוכרין חלילין ומקוננות ואין מעמצין עיניו עד ש שתצא גפשו וכל המעמץ עם יציאת הגפש הרי זה שופך דמים ואין קורעין ואין חלצין ולא מספידין עליו ולא מבגיסין עמו ארון לבית ערשימות סוף דבר כלל של דבר כל שהוא משום עסקי מיתח אין עושין לו עד שתצא גפשו ואין פותחין עליו בצר בצדוק הדין עד שתצא גפשו וכת הרמ' מרדכי בנדרס דדוקא בעודו לפניו חסוב בחי אבל מי שאמר לו ד דאינו בגר או אחיד גוסס היום שלשה ימים הוא כח בחזקת שמת וצריך להתאכל עליו הציא בשנת ר' גבס ר' חייא אצל ומצאו כובה ואמר לו מפני מה אתה כובה והא תניא מת מתוך השחוק סימן י יפה לו בלפי חבולת סימן רע לו מציו למעלה סי

שמה אסעה וצמצאתי הדרג גפשות בשדג וזוא שין שיזחר מאר מאר כמו שראוי לזחר בדיגי גפשות אן שלא יאמר חסבה מוחץ ואני ארפא שכן אין דר דרכן של בני אדם ברפואות אלא שנהגו שצאמר גם בחליו לא דרש י אלא ברפואות על בן בא ללמדנו שנתנה לו דשות לרפאות ומצוה היא ובכלל פיק פיקוח גפש היא והזרין הרי זה משובת ואם מוצע עצמו הרי זה שופך דמים ואפו יש לו מי שירפאנו שלא מן חבל אדם וזכה להתרפאות ומיהו לא יתע יתעסק ברפואה אלא אם בן יחא בקי ויודע בחכמה ובמלאכה ולא יחא שם גדול ממנו אבל כל שאינו י יודע בטיב מלאכה זו לא יהא עוסק בה וכן אם יש גדול ממנו לא יתעסק בה כלל קל וחומר משאר די דיגי ודוראות שבתורה והיאך יורה בספק גפשות במקום שיש גדול ממנו ואם לא נתעסק בה כלל ה הרי זה שופך דמים וכן גיחגם הוא בודאי ואם ריפ דיפא שלא ברשות ב' וחזיק חייב בתשלומין אפו אם הוא בקי וכל שכן באחר שאינו בקי שאין ב' מ מרשין למי שאינו בקי אבל אם דיפא ברשות ב' וש וסעה וחזיק פטור מדיגי אדם וחייב בדיגי שמים ואם המית וגורע לו ששגג גולה על ידו ורמ' אינו צדי לימנע מפני חשש טעות ברפוישו וכן מבעיא אי שרי להקצין לאביו ודעת הרמב' לחתיר אלא שבת אבל רבן הגדול כתב אבעיא לחו בן מחו להקצין לא לאביו ואיסקנא רב פפא לא שביק לבדו למישקל ליה סלואי ולעגין שבר הרופא מותר ליסול שבר ב בטלה וטירחא אבל שבר הלימוד אסור דאבירת גו צופו היא ורחמנא אמר והשבות לו לרבות אבירת ופ צופו ואמדיגן בעגין עשיית המצות מה אני בחגם אח אתם בחגם חלבר שבר החכמה וחלימוד אסור אבל שבר הטורח ושבר הבטלה מותר מי שיש לו סמנין וחברו חולה וצריך להם אסור להעלות לו ב ברמיחן הרבה מפני צורך השעה שלא מצאו סמנין אלא בידו ואין לו אלא דמיחן אבל אם התנה בשכר הרופא הרבה חייב ליתן לו שחכמתו מבר לו ואין לו רמים ואח על פי שמצוה עליו לרפאותו שכל מצ מצות עשה דמיא אכולי עלמא ואם צדמנה לאחד ולא רצה לקיימ' אלא בממון אין מוציא ממון מיד ולא מפסק יעין מיד חייב שלה שאין זה כיון דיבית שיוצאה ברייגין דרחמנא אומר דחי אחיד עמד אח אחר ליה כי חייב דלחיי בהדר ראובן שאסר הנאתו על שמעון דחלה שמעון אם אין מנחה המקום לי ליתן שבר לרופא יכול לרפאותו אפילו בירו ואפ' אם יש לו רופא אחר שירפאנו אבל אם דר ליתן שג שבר לרופא לא ירפאנו בחגם

חולה שמת לו מת אין מוריעין אותו שמא תהיה דעתו עליו ואין קורעין חלוקת ואין בוכין ו ואין מספידין בפניו שלא ושבר את לבו ומשתקין את המנחמין מפני

מפני שחמדות ונחמד לבחור אחד מנזירי אותו עד ש
 שיתן יא חמולל יום טוב סיני של גליות אתעל פ
 פו שחוא מנחג יב הערשה מלאכה בערב חסד
 אחר חצות יג המזכיר שם שמים לבסלה או לשכונ
 לרובי חבאי יד המביא את הרבים לירי אכילות קר
 קדשים בחורץ טו המביא את הרבים לירי חילול
 השם יז המושב שנים וקובע חרשים בחרצה לא
 לארץ יח המכשל העור יח המעבב את הרבים
 מלעשות מצוה יט סבב שיצתה טריפה מתחת יד
 כ סבב שלא הראה בדיקת סכינו לחכם כא המקש
 עצמו לדעת כב מי שגרש אשתו ועשו ביצור ובינה
 שותפות או משא ומתן המביא לו להזקק זה לזה
 כשיבואו שניהם לבד מנזירי אותם כג ששמועתו ר
 דעה כד המנחה למי שאינו חייב גירוי צורבא
 דרבנן דעביר דינא לנפשיה במילתא רפסיק ליה פו
 פו אפילו לרין ולהוציא ממנו ממון ולגדותו אם
 לא יתן לו והוא אבד ברב ודאי בעניו ממון שאינו
 יכול לרדו לעצמו אבל מי שמפקיר עצמו בנזיר א
 אם חרין פסוק בהחזא והקורא לחברו עבד שהוא
 בניו יוכל לגדותו והוא מצווה לכל ישר ואם אי
 אין הרבר פסוק אינו מנודה אלא לו לבדו כהבה
 הרמבם המבזה את החכם אפילו ברבים אם יש עד
 ברבר בל מנזירי אותו ברבים וקוצנין אותה לישראל
 עבב בכל מקום ונותנין אותו לחכם והמבזה את
 החכם ברבים אפילו לאחר מיתת כל מנזירי אותו
 נחן מתירין לו כשיחזור בתשובה אבל אם החכם חי
 אין מתירין לו עד שירצה החכם שגדוהו בשביל
 וכן החכם בעצמו מנדה לבכורו לעם הארץ שהפקר
 בנזיר ואין צריך לא ערים ולא התראה ואין פתי
 מתירין לו עד שירצה החכם ואם מת החכם באין
 שלשה ומתירין לו ואם רצה החכם למחול לו ולא נר
 צוהו חרשות בידו אתעל פו שיש רשות לחכם לנר
 לצוות לבכורו אינו שבה לתלמיד חכם שיצא עצה
 בדבר זה אלא יעלים עיניו מרובי עמ הארץ ולא
 ישית לבו לחם וכן היה דרך החכמים הראשונים ש
 שומעין חרפתו ולא משיבין ולא עור אלא שמדלל
 למחרת וסולחין וחכמים גדולים היו משבחין במע
 בנעשיהם הנאים ואמר שמעון לא נרו אדם ולא ח
 חריומו לבכורם במח דברים אמורים בשגדוהו ות
 וחמדותו בסתם אבל תלמיד חכם שביצתו או חרם
 חרפותו בפרהסיא אקור לו למחול לו על בכורו
 ואם מחל געש ממנו שזה בזיוז התורה אלא נוקם
 ונוסר הרבר כנחש עד שיבקש ממנו מחיל ויסלח לו

קדישר דברו לספר תורת האדם שחבר הרב הג

תגדול הרמבם עם קצה דיעות אחרות שאבגים בו
 ועל כל דבר ודבר אבתוב מסקנה אא הראש זל ועל
 חסד סיוור הרב חרץ מהרברים שבתבתי במקדמו
 אחרים אמר רב יצחק בר רב יחורא לעולם יבקש
 אדם שלא יחלה שאם חלה אמר לו חבא זכות ותם
 ותמסר וביון שחלה האדם מצוה על כל האדם
 לבקרו שבו מצינו בחסד שם בקר כמו שדרשו במ

בפסוק וידא אליו יא באלוני ממדא מלמד שבא א
 אליו לבקר חחולה וסמכוה אקרא וחורעת להם א
 את הדרר ילכו בה ומצוה גדולה היא לבקר שמתור
 בר יבקש עליו רחמים וגמלא באלו מחיה והם מת
 מתור כשרואו ומעיין בעניינו אם יצטרך לשדמ ר
 דבר משתל בו להמציאו לו עושה שיכבוד וירבד
 לפניו וחקרובים גבנסין מיר לבקר וחרחוקים א
 אחר שלשה ימים והחכמים בקרובים ואם קמץ ע
 עליו חחולי אלו ואלו גבנסין מיר ואפילו חחול יל
 ילד לבקר חקסז ואפילו במה פעמים ביום ואפי
 בז גילו שגוסל אחר מששים בחליו וכל המוסיח
 חריו זה משוכח ובלבר שלא יסריח ולא ישב על גבי
 מסח ולא על גבי כסא ולא על ספסל אלא מתעסה
 ויושב לפניו שהשכינה מעלה מראשותיו של חולח
 שנאמר יא יסערי על ערס דוי ואין מבקדין אותו ב
 בשלשה שעות ראשונות של יום מפני שכל חולח מי
 מיסל עליו חוליו בבקר ולא יחוש לבקר עליו רח
 רחמים וכן לא בשלשה שעות אחרונות של יום שא
 שאי מבכיר עליו חוליו דיתיאש מלבקש עליו רחמי
 ובשםבקש עליו רחמים אם מבקש לפניו יכול לב
 לבקש בין בכל לשון בין בלשון הקדש ושלא בפניו
 לא יבקש אלא בלשון הקדש כשאר תפילות יחיי
 ויבלול אותו עם חולח ישר שיאמר חמקום ירחם ע
 עליך בתוך חוליו ישר ובשבת יאמר שבת היא מלד
 מלועזק ורפואה קרובה לבא ורחמי מרובין ושם
 ושבתו בשלום ומזכירין אותו שיתן דעתו על עניי
 ענייניו דתניא משעלה אים למסה גבנסין
 אצלו ואומרים לו רבים מחיים ולא דברים ממת
 שמה חליות או שמה חפקות אצל בני אדם או הפק
 הפקידו אצלך פו אומר לו שיתן דעתו על עניינו
 דאל יפחר מפני זה יותר מז חמות אין מבקדין לא
 לחולי מעים ולא לחולי העיז ולא לחולי הראש
 חולי המעיים משום ביסופא חולי העיז וחראש ממ
 מפני שחרבור קשה להם הלבד כל חולי דתקית ל
 ליה עלמא וקשה ליה רבירא אין מבקדין אותו במ
 בפניו אלא גבנסין בבית החיצון ושואלין ודורשי
 בין אם צריבין לבכר ולרבץ לשניו וכיוצא בד ושומ
 ושומעין צערו ומבקשין עליו רחמים מבקדין
 חולי גוים מפני רבי שלום תניא האיש משמש חא
 האיש בחולי המעיים אבל לא לאשה והאשה משמ
 משמשת האשה והאיש בחולי המעיים ראובן שאמר
 הנאתו על שמעון וחולה שמעון יכול ליכנס לו ול
 ולבקרו ובמקום שגיתגין שכו למי שישב אצל החו
 חחולי לצוות לו לא ישב אצלו אלא מבקרו בעומד
 ואם חלה בנו של שמעון יכול ראובן ליכנס לו ולוי
 דלוישב עמו ולבקרו ואם גבסי שמעון אסורין על ר
 ראובן וחלה שמעון גבס ראובן לבקרו מעומד א
 אבל לא ישב חלה בנו אינו גבס בלל אלא שואל ע
 עליו בשוק

תנא רבי יסמעא ורמא ירמא מב מכא שנתחדר ושות לרמא לרמאות שלא יאמר מה לי לצער הקה

אחד ואיש ואחר האשה שוין לענין קריעה אלא ש
שהאשה קורעת התחתון ומחזיריו לאחוריו וחור
והחזרת וקורעת העליון על כל המתים רצה מצית
שפת חבג שלמה וקורע מהשפה ולמטה ועל אב
אביו ועל אמו צריך לקרוע כל השפה על כל המת
קורע מבפנים אם ירצה ועל אביו ועל אמו וזו קא
מבחוץ ופרש' בפנים בחזר מבחוץ בפני העם
וה' יז' גיאות פ' בפנים מבנים וירו תחת חלוקו דק
וקורעו וכן פ' הרמב"ם ועיקר על כל המתים אם
בא להחליט בגדיו תוך שבעה מחלית ואינו קורע
ועל אביו ואמו אם מחלית תוך ששה קורע כל חב
הבגדים שהוא מחלית ואינו מאחז לעולם כמו בפע
בפעם הראשון ורבי האי בתב שאינו קורע בבגדו
שמחלית כל שבעה אלא העליון בלבד וא"ה ראש
על בתב בסברא ראשונה על כל המתים שולל לאחר
שבעה ומאחז לאחר שלשים ועל אביו ואמו שולל ל
לאחר שלשים ואינו מאחז לעולם והאשה שוללת
לאחר משום בכורה על כל המתים רצה חולץ ר
רצה אינו חולץ ועל אביו ואמו חולץ פ' חולץ זר
קורע ומוצא בתוך חוץ לקרע ונמצא זרועו עם
בתוך מגולין ואם הבן גדול ואינו בכורו שולל חל
חלוצ בתוך אינו צריך לחלוצ ונשיא ודעה לאב שצד
לחלוצ עליו בתוך ולקורע מבחוץ ולא לשאר רבד
ורבו שלמדו חכמה דומה לקרע אביו שאינו מאחז
לעולם ברפ' לעיל ובתב הרמב"ם אבל שולל מירב
ביום השני ואינו דומה לו לשאר רבדים ודעה עליו
אכילות מקצת היום והקורע על חכם שמת ביום
שהחזיר פגיו מהמסה שולל מיר ובתב הרמב"ם שמ
שמאחז ביום השני והרמב"ם בתב שמאחז מיר א"כ
לאחר קבורה ת' על חכם חולץ מימיו ועל אב ב' כ
משמאל ועל נשיא מבאן ומכאן ומדלא פירש באב ה
חיבן חולץ ש' רצה מבאן או מכאן ואם רצה חולץ
את שתיחו וכן רבו שלמדו חכמה רצה חולץ שתיחו
על כל המתים אם לא שמע תוך שלשים יום אינו קר
קורע או מי שאין לו חלוץ וזרמו לו חלוץ תוך שב
שבעה קורע לאחר שבעה אינו קורע ועל אביו ואמו
קורע והולך ופ' הגאונים עד שנים עשר חרש
והרמב"ם בתב כל שלשים יום ובעל חלכות בתב
לעולם וכן עיקר וכשם שאסור לאחז קרע שקרע
על אביו כד אסור להפוך צד העליון של חבג למטה
ולאחזה ואפילו חלוקה אותו אסור לאחזה לפיכ
אם בא למובדו צריך להודיעו ללוקח מכרו לו סתם
ולא הודיעו אסור לו לאחזה עד שידע שאינו מהק
מהקדעו שאין מתאחז ואסור למובדו לגוי
הקורע מתוך חמלל ומתוך חסלל ומתוך חליקוס
ומתוך חסולמות לא יצא ידי קריעה ומתוך האוחז
יצא ובאחז אלבסגורי ופ' הרמב"ם רחיצו תפירה
שהיא שוח למעלה ובולסת מלמטה והרמב"ם פ'
דסתם תפירה שוח למעלה ובולסת מלמטה ואיחזו
אלבסגורי שוח למעלה ומלמטה ובעין אריגה
דא"ה הראש' ז' הסבים לפ' הרמב"ם קרע על מת
ומת לו מת אחר תוך שבעה קורע אחר לאחר
שבעה מוסיף על הקרע הראשון כל שהוא ועד חיוב
קורע ומוסיף ער סבורו חציע לסיבור מרחיק של

אצבעות וקורע נתמלא לפגיו מחזיריו לאחוריו נת
נתמלא מלמעלה הופכו למטה נתמלא מבאן ומכ
דמבאן צעשה במי שאין לו חלוץ שאינו קרע אם
אמר מת אביו וקרע מת בנו וחוסית תחתיו מתאח
ועליון אינו מתאחז מת בנו וקרע מת אביו וחוס'
עליון מתאחז תחתיו אין מתאחז מת אביו ומתה א
אמו מת אחיו ומתה אחותו קורע קרע אחר על ב
בולם ר' יהודה אומר על בולם קרע אחר ועל אביו
דאמו קרע אחר והלכתה כוותיה ופ' ש' וארישאנו
צמי פליג היבא שעת אביו וקרע ואחר כך מת בנו
או שמת בנו וקרע ואחר כך מת אביו לעולם צריך
שיחא קרע אביו או אמו בפני עצמו וה' אברהם פ'
פ' רישא דברית דאירי בזה אחר זה מיירי ושמע ל
לאחר שבעה ומוסיף על הקרע בהא מורה ר' יהודה
ולא פליג אלא כסיפא שכא לקרע על שניהם והם ר'
יהודה לא פליג אלא על אביו או על אמו עם אחרים
אבל על אביו ואמו ביחד מורה שקרע אחד לשניהם
וכן היא מסקנת א"ה ראש' ז' כל הרבנים מי שמ
שמתו לו שני מתים באחד או שכל לו שמועה משני
באחד קורע קריעה אחת על שניהם קרע ואחר כך
מת לו מת אחר תוך שבעה קורע קרע בפני עצמו
בין באותו קרע עצמו שמוסיף בו וקורע עיר ספת
או מרחיק שלשה אצבעות וקורע טפת לאחר שבע'
מוסיף על קרע ראשון כל שהוא מת אביו או אמו וא
דאחר משאר קרוביו קורע תחלה על אביו או על א
אמו עד לבו ומרחיק שלשה אצבעות וקורע טפת ג'
על מת האחר מת אביו וקרע דאחר שבעה מת אחד
מהקרובים מוסיף על הקרע הראשון ותחתיו מתא
מתאחז ועליון אין מתאחז מת אחר מהקרובים
דאחר כך מת אביו או אמו בין תוך שבעה בין לאחר
שבעה מרחיק שלשה אצבעות וקורע מן הצד בשפת
חבג שחרי צריך להכביל קמי שפה וקורע ער שמה
שמגיע ללבו מתו אביו ואמו באחר קורע קרע אח
אחר על שניהם אמרו לו מת אביו וקרע או שאמר
לו מת סתם וסבור שהיה אביו וקרע דאחר כך צמ'
שהוא בנו אם קורע לו תוך כדי דיבורו של הקריעה
אין צריך קריעה אחרת לאחר כדי דיבור צריך קרי
קריעה אחרת וכן היה לו חולץ ונתעלה וקרע על
עליו דאחר כך מת אם מת תוך כדי דיבורו של קריע
אין צורך קריעה אחרת ואם לאו צריך קריעה אח
אחרת כתב הר"ז גיאות על שם באין מי ששמע ש
שמת אביו וקרע וישב עליו אכילות שלשה ימים וב
דבאו ואמר לו קיים היה ופסק ואחר כך אמרו לו
מת ביום שקרע בשעת חימום יצא ידי קריעה ואין
צריך לחזור ולקרע אבל צריך לישב שבעה ימים ש
של האכילות דצופין ודחה הוא דברי הגאון רבינו
ששמע לאחר כדי דיבור אחי קריעה לא יצא ובתב
הרמב"ם ודאי היבא שאמר לו מת וקרע ולא מת וא
דאחר כך מת לא יצא ידי קריעה אבל אמרו לו מת ו
וקרע ונזהר שלשה ימים אכילות ואח"כ אצד לו מת ו
וחפסיק וחזרו ואמר לו בפעם הראשון מת כמי שא
שאמר הראשונים ואלו שחפסיק אבל אחר עירוש ש
שקר חש ודאי יצא ידי קריעה בדברי הגאון לענין
מה שאמר שצריך שיחא שבעה ימי אכילות דצופין

סימן יפה לו למטה סימן רע לו פניו צחובין סימן יפה לו ירוקין סימן רע לו עצובין סימן רע לו מת בערב שבת סימן יפה לו במוצאי שבת סימן רע לו במוצאי יום הכיפורים סימן יפה לו בערב יום הכיפורים רע לו בחול המועדים סימן יפה לו שרובן של צדיקים מתים בחול המועדים אל אתורה ואמנות קא בכתא תר מת פתאום זו מיתת חסדן חלה יום אחד זו מיתת רחופה ר' חנינא בן גמליא אומר זו מיתת מגפה ב ימים זו מיתת רחופה ר' ימי זו מיתת גערה ד ימים זו מיתת גזיפה ח ימים זו מיתת כל אדם ובאבל רבתי תניא לר' ימים ולח' ימים זו מיתת רחופה לששה ימים מיתת האמורה בתור' לז' ימים מיתת של חיבה יותר מבאן ביסודין בן חמשים שנה זו מיתת ברת בן נכ' שנים זו מיתת שמדא חרמתי בן ששים שנים זו מיתת כל אדם בן שבעים שנים סיבה בן שמונים שנים גבורה ר' חנינא בן אסתיגוס אומר זקן שחלל שבת או אכל ת חלב מי מוריעני שמת בהכרת אלא המת לשלשה ימי מת בהכרת לר' ור' מיתת רחופה לששה מיתת האמ האמורה בתורה לז' מיתת של חיבה יותר מבאן ביס ביסודין

מי שמת לו מת וחד שהוא מהמתים שראוי להתאבל

עליהם כאשר יתכאר חייב לקרוע עליו ועצבן מי מיתת בירי שמים אם אינו קורע וצריך שיקרע מע מעומר ואם קרע מיושב כתב הרמב"ם שיצא ובן דעת רב אלפס והר"ז גיאות כתב שלא יצא וצריך ל לחזור ולקרוע וכו' היא מסקנת אא הראשון זל ומקום הקריעה בכל מקום בית הצואר לפניו אבל אם קרע בשולי הבגד למטה או מצדד תחת בתי ה ידים לא יצא והרמב"ם כתב שגם לאחריו לא יצא והרמב"ם כתב גם בן שאין מקום קריעה אלא שלפני בית הצואר אבל לא מן הצדד של בית הצואר מבאן ומבאן ואם קרע שם לא יצא ושיעודה ספח במה דברים אמורים בתחילת קריעה אבל אם קרע על מת ובא להוסיף באותו קריעה על של מת אחר שגי בכל שהוא חץ מעל אביו ואמו שהמורו יותר כאשר יתבאר ובשם שקורע על קרובו שמתאבל על עליו בר קורע על מת שמת לקרובו ובן כתב הרמב"ם שאינו קורע אלא בפני קרובו בדרך שאומרים באבילות שאינו מהאבל עם קרובו אלא בפניו ואלא הראשון זל כתב בירי וקריעה אינו אלא בשעת חי חיים קורע מיר אפילו שלא בפניו ובשם שקורע על הקרובים בר צריך לקרוע על הרחוקים כל את אחר כפי מה שהוא דתניא מפני מה מתים בניו ובן דבנותיו של אדם בשחן קסגים מפני שלא בכה והת והתאבל על אדם בשר שכל חבובה ומתאבל על אדם בשר מוחלץ לו כל עונותיו בשביל בבור שעשה לו אפילו בובה ומתאבל שבוכה וקורע עליו אבל אין צריך לישב עליו באבילות אלא על רבו מובהק ובל המוריר דמעות על אדם בשר גזון בבית גזון ואם הוא חכם יעשה עליו בראוי לו דתניא חכם

שמת חבל בקרוביו חבל חולצין עליו וחבל מברין עליו ברחובות של עיר לפיכך יעשה על כל אחר ואחר לפי הראוי ביצור כל העומד בשעת יציאת נש נשמה של כל אדם חייב לקרוע ובתב הר' יונה ורוב בארם שאינו רשע אבל אם הוא רשע וחדשד אין ל לקרוע עליו והר' מאיר מרדסגבורק כתב שעל ח חבל חייבין לקרוע חוץ מעל משומר ועדבר עבודה דר אר עובר על כל אחת מכל מצות שבתורה להב להכעיס שאותו חסדב במשומר אבל אם אדם עושה לפעמים עבירה לתיאבון או שצניח מלעשות חמצ חמצוה בשביל סודת על האדם ביון זה חייב לקרוע ביון שאינו בוסר בתורה ואינו עושה להכעיס

וחסעם שקורעין על כל האדם בשעת יציאת נשמה קאמר ר' שמעון בן איעזר מפני שרומח לספר תורה שצוה שחבל חייבין לקרוע עליו ופ' ש' שעריון ח היה זה יבול ללמוד דרומח לס' ובתב הרמב"ם ול לפי זה אין צריך לקרוע על אשה ופ' הוא שאינו א אלא דומיון בעלמ' שהוא חסר גרול וחדר רבה ור וחייב אדם לקרוע עליו בעל סת' שצוה ועל כן כת שקורעין גם על אשה ואם אינו עומד בשעת יציאת נשמה אם הוא אדם בשר שאינו חסר על שום עבירה ולא על שום ביסול גצוה ולא סגו שומעניח אלא ש שאינו גרול בתורה חייב לקרוע אם ירע בין מיתת לקבורה אבל אם לא ירע בין מיתת לקבורה אינו צ צריך לקרוע והרמב"ם כתב על אדם בשר צריך לקר לקרוע בפניו וראה שאינו מחויב אלא בפניו ואלא הראשון זל כתב סתם בין מיתת לקבורה ולא אמר ב בפניו ועל חכם ותלמיד חכם ששאלין אותו רבר חלכה בכל מקום ואמר קורעין עליו אפילו לאחר קבורה ביום שמועה אם הוא תור שלשים יום ואם לא קרע בשעת שמועה יקרע בשעת שעסוקין בחס בחספס ועל רבו שלמדו חכמה אפילו לא חאיר עיב עיניו אלא במשנה אחת ועל חברים שלומדין שמו שמועות זה מזח קורע ואינו מאחה בקרע של אביו ואמו והרמב"ם כתב שרומח לאביו ואמו שקורע לע לעולם בשישמע אבל הוא מתאחה והרמב"ם רימח אדתו עוד לאביו ואמו שקורע ער שמגלה לבו ולא צ צהירא לח'מב' וכו' היא מסקנת אא הראשון זל בהרמב"ם אלא שבתב שאינו מאחה לעולם על כל המת

קריע ספח בכר העליון וריו ועל אביו ואמו קורע כל בגדיו אפילו הוא לבוש עשרה ער שמגלה לבו ואם לא קרע כל בגדיו לא יצא ידי קריעה וגוערין בו במי שעובר על מצות עשה מדברי חכמים ובל ז זמן שאותו בגד עליו אומר לו קרע אפילו לאחר כג במה ימים במי שלא קרע בשעת חייו ואם קרע איה מעכבת הקריעה פ' שאם קרע כל בגדיו חוץ ממנה יצא אבל לכתחילה כתב הרמב"ם שצריך לקור לקרוע והרמב"ם כתב שאפילו לכתחילה אין צ צריך לקרוע וכו' היא מסקנת אא הראשון זל ואם ואמרסותו פ' ש' שחא סודר שעל ראשו ופופל על פניו ולפי שאינו מלבוש אין צריך לקרוע ובעל ח הערור פ' שחא לכוש התחתון ופתחו בכתיופיו ובש ובשחא לכוש קושרו ולפי שאין עושין אותו ללב ללבש אלא לקבל הדיעה אינו מעכב הקריעה

ולא ניתן לקבורה שלא חל אגרות על חסרובים ול
 ולא קרינו ביחמי שמתו מוסל לפניו ביוז שלא גת
 צתנוהו לקבורו ומל לא חל עליהם אכילות ביוז
 שלא צתיאשו מלקבורו וכן אם קרובי המת בתפיס
 שאין אגרות חל עליהם מטעם זה וכן מי שגחיה
 צדור או צדור חיה או שטפו צדור ולא צתיאשו מלק
 מלקבורו אין על חסרובים לא רין אגרות ולא רין
 אכילות ומוגיו לו שבעה ושלשים מידם שגתיאשו
 מלקבורו כתב הרמבם שכל זמן שלא צקבור המת
 אינו אסור בכל חרובים שאכל אסור בחז וכן כתב
 הר"ז גיאות שאינו מותר בין מיתח לקבורה כתב
 בתפכוסת ובתספורת וברחיצה ותשמיש המטה ובש
 ובשאר גזירת שבעה וכתב הרמבם שגחיה היא מה ש
 שחתירו בתשמיש המטה ודולי עלמ כחול אסור בו
 וכן קצת ריני אכילות וזהגין בו בגון רחיצה וסיבה
 קל וחומר מאכילות בשר ושתית יין ואין צריך לו
 לומר בשמחה ובתספורת ואסור בחנחת תפילין וא
 ואסור בשאילת שלום שאח אחרים אסורין בשחמת
 בעיר ובמלאכה גמי או במלאכת עצמו אח אחרים א
 אסורין ובכר אמרו שאסור לישב אפילו על גבי מסח
 בפניה אלא על גבי קרקע צריך לישב על גבי מסח
 לא אמרו אלא שאינו חולץ מגעל וסגרל ואינו חייב
 בעטיפת ראש ובכפיית המטה והקלו באלו גופני
 שהוא טרור בעיסקי המת ומוסל עליו לקבורו ולי
 ולילך מעיר לעיר ואם באתה להחמיר עליו בחליץ
 מגעל וסגרל ועטיפת הראש אח עסקי המת גפסור
 בכר לפיכך לא החמירו עליו באלו אה על פי שמו
 שמותר לאכול בשר ולשתות יין משנמסר לבתפיים
 חייגו משום שאינו מוסל עליו לקבורו אבל בערוגין
 ובשמחה אסור וכן כתב הר"ז פדץ שאסור בכל מה שג
 שנוהג באכל חוץ מגעילת הסגרל ומדברי בעל התר
 והתוספות יראה שאינו אסור אלא בבשר ויין ותש
 ותשמיש המטה אבל בשאר כל ריני אכילות מותר ח
 חמסמר המת אפילו שאינו מתו פסור מקריית שמ
 שמע ותפילין ומכל מצות האמורות בתורה חיו ש
 שגים זה משמר וזה קורא

מי שהבין כל צורכי חופתו שאפאח פתו וטבח סכחו

ומזה יגז ומת אכיל של חתן או אמה של בלה שאין
 לחם מי שיטרח בשבילם לפעם אחרת גם הוא בעצ
 בעניין שאם ירחה החופה יפסיד מה שהבין בגון ש
 שאינו צמכר מכניס את המת לחרר ואת החתן ואת
 הכלה לחופה ובעל בעילת מצוה ופודש וביון שח
 שחלה עליו החופה הוא ליה לריריה ברגל ונוהג ש
 שבעה ימי חמשתה ואח"כ נזהג שבעה ימי אכילות
 וכל שבעה ימי המשתה שחז לו ברגל נזהג בהן דם
 דברים שבצנעה ואסור בתשמיש המטה חלבב כל ש
 שבעה ימי חמשתה ושבעה ימי האכל והוא יסן בין
 האגשים דחיא ושינת בין הנשים ובתב חלמכר דת
 דתרוויחו ורוקא שיחו אנשים ושיגים עם החתן וצ
 וגשים עם הכלה ורוקא כלילה אבל ביום מותר ל
 לחתיתור עמה במו עם שאר גשים ואינו אסור אלא

בתשמיש המטה אבל במיני פרישות במזיגת הבוס
 והצעת המטה וחרחצת פניו וריו ורגליו מותר ולא
 עוד אפילו בחיבוך ונישיק וכיוצא בו מותר ולא ח
 חראש זל כתב הרבה חפליג חחכם להחמיר כלילה ל
 להצריך בדי שתי משמיות והפליג להקל כיום לה
 לחתיר יחור חיבוך ונישוק ואיכבא מסתכרא כי למ
 למראית העין היצר מתגבר הלכך יחיר אסור ביום
 במו כלילה אבל במיני פרישות אין צריך לחתיר
 ואין צריך שתי משמיות אלא הוא בין האנשים או
 חיא בין הנשים וכתב הרמבם מניין שלשים אינו מ
 מוצה אלא משבעה ימי האכילות ואילך ואינו רומח
 לקבור מתו בגל שהרגל עולה לו למניין שלשים א
 אח על פי שאינו מוצה לאחר הרגל והתם צורה מצו
 מצות ברגל אבל הכא כל שבעה ימי החופה מותרין
 בגיחוץ ותספורת הלבד לא סלקי כלל וכן כתב
 א"א הראש זל והיבא שאין לו פסידא שיכול למכור מ
 מה שהבין או אפילו אית ליה פסידא ומת אמו של
 חתן או אביו של בלה או אחר משאר חסרובים שגש
 שגשאר לחם מי שיבין להם לפעם אחרת לא חתירו
 לרחות האכילות וכתב בעל הלכות שמבנים המת ל
 לחרר ואת החתן והכלה לחופה ובעל בעילת מצו
 מצוה ופודש ונוהג שבעה ימי אכילות ואח"כ ש
 שבעה ימי המשתה וכן כתב הר"ז גיאות ולא צהיר
 לא"א הראש זל אלא קובר איתו מיר ונוהג שבעה ימי
 האכילות ורוחה חופתו עד שיעבור כל שלשים יום
 אם לא שיש בגים קטנים או לא קיים פרייה ורבייה
 באשר יתבאר והרמבם כתב שאינו מאחרין החופה
 שלשים יום ביוז דטריח ליה וקאי עליה מילתא

מה בעיר כל בניה בעיר אסורין ב ואם יש חבורות

בעיר עכל אחת מתעסקת במתים ביומה כל אחת
 מותרת ביום שאינו יומה במה דברים אמורים שלא
 בשעת הוצאתו אבל בשעת הוצאתו הכל בטליו בר
 ברלקמ כתב הר"ז גיאות בהלכות מוקי לה דוקא
 במת מצוה שאין לו קרובי וכל צהירא א"א כבל מ
 מת איירי רב המצונא איקלע למתא שמע קר"י שפ
 שיפורא דשנבא והוא להצר אנשי דעבדי עיבדהא
 אמר בשמתא לחוי הצר אנשי לאו שיכבא איכא במת
 אמר לנה חבורתא איכא בפרוש וכתב הרמבם מ
 מבאן אני שומע כל חרואה מת ואינו מלוהו ערש
 שיהא כל צורכו בר גידוי הוא אין שואליו שלום זה
 לזה וחמת בעיר במה דברים אמורים בפד קטן א
 אבל בעיר גדולה שואלין

מי גדולה לח להספיד על המת ב

בראוי וכל חמת עצל בחספרו של אדם בשר אינו מ
 מאריך ימים וראוי לקבורו בחייו ומצוותי שירים
 קולד לומר עליו דברי המשברים חלב ברי לחיבות
 בבית ולחזקו שכוו ואסור להפליג בשבחן יותר מ
 מראי אלא מזכירים מרותיו הסובות שבו ומוסיפי

ראוי לומר בכך חדרה זקן אל אשיש לחשיב ודחפה
 היא בתוכה בספרו אלא שאין רצונו להאריך וסי
 וסיום דבריו וקדוב היה לומר שציון שחלה עליו א
 אכילות וגהגו בו אה על פי שבטל מקצת חימים ב
 בשוגג עולין לו ואין תשלומין לאבילות ודבר זה
 צריך תלמוד קטן שמת לו מת מקריעין לו מפני
 עגמת גשם פי כיו להדבות בחספר בת ה' י' ג' י' א' ו' א'
 ואם הגיע לחיבור קורעין לו ברד שמתחבין אותו
 בשאר מצות אין קורעין לכבוד אשתו אלא על חפ
 חמיו ועל חמותו בלבד הקורע בשבת על מתו אח
 על פי שחלל השבת יצא ידי קריעה ופריך עלה כי
 בירושלמי נהרי מצה בזולה אין יוצאין בה בפסח דמ
 ומשני התם העיקר עברה ביום חבא עכר עברה
 כתב הרמב"ם ושמעין מחבא הקורע בחלוקה חג
 הגזול לא יצא ידי קריעה קטן שמת ביום שלשים
 ולא קים לו ביה שכלו חרשיו כתב הרמב"ם לא שקד
 שקורעין עליו אה על פי שאין מהאכלין עליו ולא
 גחירא אלא אין קורעין עליו אין קורעין ביום אמי
 ביום השני של גליות אבל קורעין בחול המועד קור
 קורעין על כל אחר בפי מה שהוא אם עומד בשעת
 יציאת גשמה או אם הוא ארם כשר או חכם על כל א
 אחר ברינו אם שמע שמועה קדובה כרגל שזנח
 בה אחר הרגל שבעה ושלשים וראי קורע אבל אם ש
 שמע שמועה קדובה כרגל ולאחר הרגל געשת רחוק
 בתכ הגאונים כיון שאינו נזח שבעה אחר הרגל א
 אינו קורע כרגל וחרמב"ם כתב שהוא קורע כרגל ה
 החולר בכג קדושה לפני המת פי שמראה עצמו כ
 באלו קדע ולא קדע הרי זה גזול החיים והמתים
 האומר לחבירו השאיליני חלוקה שאלך לבקר את א
 אבא שהוא חולה ומצאו שמת קורעו ואינו מאחה
 ומחזיר לו חלוקה ומשלם לו דמי קורעו אומר לו ש
 שאלך ואבקר את אחי או בני קורעו ומאחר ומשלם
 דמי קורעו לא חורעו שהלך לבקר בו החולח לא יג
 יגע בו המשאיל לחבירו חלוקה לילך בו לבית האבל
 אינו רשאי ליטלו ממנו ער שיצא ימי האבל וברגל ע
 ער שיצא ימי הרגל ובמשתה ער שיצא ימי המשתה
 קורעין על שמועות רעות כגון שנקצו רוב חציבור
 למלחמה ושמע שנגזר לפני אויביהם אפילו לא
 נהרגו אלא המיעוט מהם ועל השומע ברכת חסם מ
 מיטל אפילו בזמן הזה אבל השומע מהגוי בבינו
 אינו חייב לקרוע ער שישמע שם המיוחד ואחר
 השומע או השומע מהשומע כגון ששמע מהערים ח
 היאד בירד מלוגי ודעדים אין צריבין לקרוע מעם
 אחרת והוא ספר תורה שנשרה או אפילו מגילת
 אחת מהגביאים או הכתובים קורע שני קריעות
 דווקא שדוא שדורפין אותה ובזרוע כמעשה שח
 שהיה הדואה ערי יחודה בחורבנו אומר ערי קר
 קרשך חיו חרבה וקורע על הראשונים וריו
 ובשרואה ירושלים אומר ציון חיתה מרבה שממחוק
 וקורע ואם קרע על ירושלים תחלה אינו קורע על
 האחרות ובשרואה בית המקדש בחורבנו אומר ב
 בית קרשינו ותפארתינו אשר הללור אבותינו היה
 לשריפת אש וכל מחמינו לחרפה וקורע ואם מדע
 במקדש תחלה קורע על המקדש ומחל על ירושלים

ואם פגע בירושלים תחלה קורע על כל אחר ואחר
 בסני עצמו ולסוף שלשים יום צריך לקרוע אם אי
 אינו דואה אותו בנתיים וכל אלו הקדעים רשאים ל
 למוללן לשוללן ללוקסו ולעשותו במין סולמות ל
 לאחר שבעה אין רשאים לאחותו לעולם

מי שמתו מוסל לפניו א או אפילו אינו לפניו ומוסל עליו לקבור

והיינו כל הקדובים המתאבלין עליהם אוכל בבית
 אחר אין לו בית אחר אוכל בבית חברו אין בית ל
 לחברו עושה לו מחיצה ואוכל אין לו דבר לעשות
 מחיצה מחזיר פניו ואוכל אינו מסב ואוכל ואינו
 אוכל כשר ולא שותה יין ואינו מכרד ברכת המוציא
 ולא ברכת המזון ואפילו אם אוכל עם האחרים
 שמברכין לא יענה אחריהם אמן ומסור מכל המצ
 המצות האמורות בתורה אפילו אם אינו מכרד צו
 צריך לעסוק בצרכי המת כגון שיש לו אחרים שעו
 שעוסקין בשבילו ואפילו ירצה להחמיר על עצמו
 ולברך או לענות אחר המברכין אינו רשאי ובשבת
 ויום טוב אוכל כשר ושותה יין ומכרד וחייב בכל ח
 המצות חוץ מבתשמיש המטה שאסור בו ואם צריך
 לחושד על התחום כיו לעשות בצורכי המת חל
 עליו אצנות ליאסר בכולן משה שמחשיד ואם ר
 דצה לקבורו ביום ראשון על ידי עממין כיון שצו
 להמציא לו צורכי קבורה חשוב במיטל לפניו ואם
 דאסור בכולו ובש כיום טוב שני שהוא בעצמי יכול
 לקבורו שחל עליו דין אצנות ראיתי לנא הר"א שזל
 שמת לו מת בשבת ובמוצאי שבת לא חבירל ולא ח
 התפלל ולא ביום א' בכקר ולאחר שנקבר המת הת
 התפלל תפילת שחרית שעדיין לא עבר זמנה אבל
 תפילת הערב לא שכבר עברה זמנה ולא רמי לשבת
 ולא התפלל ערבית שמתפלל שחרית שתיים כיון ש
 שבליילה לא היה חייב להתפלל ובענין ההבדלה
 איבא מלוגתא חרמ' מרדכיבורק בת שצריך לחבירל
 דקיימא לו מי שלא חבירל במוצאי שבת מכריל והו
 דחולר כל חשבת כולה וה' יחודה בתב שאין
 לתבריל ולזה חסבים א' הר"א שזל בתב דבי יצחק
 בשנפסדה אמי מדתי חוריעו חובר לרבינו תם שחי
 שחיה אחיה וחיידד בעיר אחרת ואכל בשר ושתה
 יין קודם קבורתה ונתן סעם לרבינו שבינו שהיה ל
 לה בעל שחייב בקבורתה מוסלת על בעלה ולא ע
 עליו ולא קרינו ביה מי שמתו מוסל לפניו וכתב
 א' הר"א שזל וסברה חלושה וקלושה היא זו ואם כן
 אחי המת יאכלו בשר וישתו יין כיון שבניו שירשיד
 איתו חייבין בקבורתו אלא דראי לא פלוג רבנן אל
 אלא כל המתאבלין ומתאוצנין קרדיין מוסל עליו ל
 לקבור ואפילו אינו בעיר ולא בעיניו מוסל לפניו
 מקום שזחגין שם שבתיים מיוחדין להוציא המ
 המתים ולאחר שיתעסקו הקרובי בצורכי חקבורה
 ימסרו להם והם יקברוהו ומשמידיהו להם מית
 מדתיו הקרובים בבשר ובין אמילי קודם שחזיר
 שהוציאוהו מהבית ושוב אינו מוסל עליהם לקבור
 ומתוך כך חורח לו על מי שהיה תמוש ומת בתמיש

שרים

על המה
שדמים
על המל

שמלכים ואין בו משום דברי האמורים ומה שדרם
עליון משה וכלי תמישין ותניא בתוספתא בשם
שדמים על המלכים כד שדמים על הנשיאים אבל
לא על החריטות הלכך הבא לשה על החריטות
מעבדין אותו ראיבא יורה וחסותה האומר אל ת
תקברוהו מנכסיו אין שומעין לו אלא מוציאין מי
תורשיו כל צורכי קבורתו בעל כרחו וכן כל מה ש
קדילין לעשות לפני משפחתו ואמלו האבן שנות
שנותיו על הקבר וחוצ שירץ ממנו מאכיהם ואמלו
מת שאין לו יורשין ואומר אל תקברוהו אין שומעין
לו דבזיוגא רבולו חי הוא ולא משום משפחתו ל
לחור

מה

והכריזין אסר
אסורין בחנאח
ידווקא שהם

שהזמינם לצורכו ונתנם עליו אבל בהזמנה לבד
ואמלו עשאם לצורכו לאחר שמת לא נאסרו והוא
ההזמנה לאו מילתא היא וכן אם נתנם עליו ולא חז
הזמינם לכך תחלה עדיין לא נאסרו וזווי המה ה
המתקברין בגופו כגון מאת צבית וכוונא כזה אס
אסורין כמו המה עצמו במה דברים אמורים בסתם
אבל אם צוה שיתנו גוי גופו המתקברים בו לבני או
לצורך דבר אחר מותרין אבל שערות ממש אמילא
אם צוה עליו אסור בהנאה כמו גופו אשה שנגמר ר
צוה ויצאה ליהרג מותר ליהנות מסערה מחייה
שאין נמר ריבה אוסרתה אלא מיתה אוסרתה אבל ב
בהמה שנגמר ריבה ליסקל אסור ליהנות ממנה מה
החיים תפיא ויד אביו ואמו מזדקין בו בליים מצ
מצוה על אחיהם להצילן רשכא אומר ברא שלא נגעו
במטה אבל אם נגעו במטה הנקמרת עזר אסורין
משום המהלך בתכריכי המה ותניא באבא רבא כל
המצילין פון המה חרי זה גזל את המהים ויש שמצ
שמצילין ויש שאין מצילין עד שלא נגעו לארון מצ
מצילין משנענו כן אין מצילין אבל מלמדין אתה
האדם שלא יתאחבל ממוצי שאמר מל המרבה בליים
על המה חרי זה עובר משום כל תשחית דברי רמא
מאיר ר' איעזר בר צונק אומר מנצלו רשכא אינ
מרבית עליו חרמה עד תניא באבא רבתי כל שהפת
דבה בו אסור בהנאה חוץ מהסלגאמגריפה המין
המיוחדין לקבורה אין אדם אסור דבר שאינו שלו
למייבד המורש על המה דבר שאינו שלו אמילא לקד
לקדבה בו אינו נאסר בתכאא הראש זל שאין גא
נאסר אלא מה שזדקין על המה במהירות הלב כדו
שיחא נקמרת עמו ונגע במטה הנקמרת עמו אבל אם
מציחין המה על מצע או שנותנין בו או בסת תחת
מראשותיו או שמירש סדיו או שלית על הארון או
על המטה שמוליכין מה המה לקבור
אינאסר

ועל אלא שאומר דא שאני עולה באילן ועומל ומת
אבל ראהו חנוק ותלוי באילן ומושלך זהו המאמר
עצמו לרעה ואין מונעין ממנו כל דבר וקסו
אמילא מאמר עצמו לרעה חסוב בשלא לרעה כיון ד
כלאו בר רעה הוא וכן גזל המאמר עצמו לרעה זה
והוא אנוס בשאול המלך אין מונעין ממנו כל דבר
מנורח שמת דינו במאמר עצמו לרעה אין קורעין
ולא חולצין ולא מסמירין עליו ולא עור אלא שפכו
אורו וסוקלין ארצו וחלל באמקירותא שערבאל
דבר תורה אבל בפסוקא בידו שמת מסור בגזרתה
דאין סוקלין ארצו ומסמירין בראוי חרדי ב
אין מתעסקין עמהם בכל דבר אל אחיהם וקדנביה
באין ושואלין בשלום חרדיגין ובשלום חרדיגין שאין
בליבנו עליהם כלום שרין אמת רבתם ולא היו מת
מתאבלין עליהם אלא אננין ולא היו מברין עליהם
כל המורשים מן הציבור והם שמורקין עול מצות
מעל צוארם ואינו בכלל ישר מעשיית המצות וכן
דבכבוד המועדות ושיבת בתי נבסיות ומדדשות זה
המשומרים ומשורים אין מתעסקין עמהם בכל דבר
דבר אלא אחיהם וקדנביהם לובשים לבנים ומתע
זמת עטמים לבנים אוכלין ושותין ושמחים וכתב
חרדי גיאות מבאן שהאבלים וקדנבי המה לובשים
שחורים ואמ' הראש זל בתכובכל מקום ומקום יש
לעשות כפי מנהגו חרדי מלכות אין מונעין
מהם כל דבר וחרמכם בתכ חל חרדי מלכות ישר
צדיגי מלכות אבל חרדי מלכות אומות העולם אה
מונעין מהם אלא הספר מי שנפל לים או טבע
צנח או אכלתו חיה רעה אין מונעין מהם כל דבר
אורז העובר ממקום למקום אם שלד קיימת עומ
עומדין עליו בשורה ואומדים עליו כרבת אבליים
ותנחומי אבליים אם יש אבליים שמתאבלין עליו
זאם אין שלד קיים אין עומדין עליו בשורה ואם
אומרים עליו ברבת אבליים

מי

שהיה בעלה עמה
צלוה בעיר או א
אשתו עמו צלובה

בעיר אביו ואמו צלובין בעיר לא ישהה בהם א
אלא אם בו חיתה גזלה באנטוכיא ולא ישהה בצר
זה אלא בצר זה דער מתי אסור עד שיכלה אבסר
בולד שאין חצורה צורת בעצמות

שמי

שמת לו מה לשמי
שליש יום חסמו
חסמובים לרגל לא

יסמירנו משיבניסו ל יום חסמובים לרגל אבל מה
דור שלישים יום לרגל מותר לספור אמילא בערב
חרגל ואמילא אם מסמיר על מה שמת תור שלישים
יום לא יעורר עמו אותו שמת לפני שלישים לשמא
אמילא יסמיר לו בחג אסור ולרב דווקא בשבוע אב
אבל בחג מותר ומסק חרמכו ברב וחרמכו מסק
בשמא ולזה חסבים אא הראש זל מהו לחסמיר ב
בתלילין שחביאזי בשבת או להחשיר עליהן להב
לחביאן או לקבר מקבר שעשה גוי בתבתי בהלכות

בה קצת דק שלא יפליג בידתו ואם לא היה בו מרות טובות כלל לא יזכיר עליו וחכם וחזיר מזכיריו להזכרתו וחסינותו וכל המזכיר על מה שלא היה בו כלל או שמיסה להפליג יות-מראי על מה שהיה בו גורם דע לעצמו ולמת דגשים צמיצס צספרות בין האנשים וכיו החכמים בראוי להם דת ותנו אפילו עני שבישר לא יפחות משני חלילי דמ ומקדננות בעניין הספר אשתו תניא באבל רבתי במ מקום שמספירין פי שרגיל מקדננות להספיר בש בשכר מספיר על אשתו ואם לא רצה בעלה באאב אביה וקבורה ומוציא בעל ברחו תניא קססז בז כמ במה שנים יהיה שמספירין עליו ר מאיר אומר מש משום ר ישמעאל עניים בני גג עשירים בני ה יהודה אומר משמו עניים בני ה עשירים בני ששה והלכה ב יהודה ותניא באבל רבתי בני עשירים בב בכני חכמים בני חכמים בכני מלכים לעניין שבת מעשיהם שמוסיפין קצת על שבת מעשיהם תינוק שידוע לישא וליתו יוצא במעשה עצמו איז לו מע מעשים יוצא במעשה אבותיו ואם אין מעשים לא אבותיו יוצא במעשה קרוביו פי בשמספירין אותו ויוציא מזכירין לו שבחיו או של אבותיו או של קרד קרוביו הבלה יוצאה בין בכור אביה או בכבוד בע בעלה שעלה עמו ואיצו יודת עמו בתב רב האי תינוק שעברו עליו שלשים יום אומר עליו צירוק ודיו וקריש ואין זה דומה להספר דקיימ לו עניים בני ה ועשירים בני ששה המחותר והמסדר והנפלי דכן חוב סמת הגדים והעברים איז מתעסקין עמ עמחם לבל דבר פי להספר וללנות אבל צורכי מ מסה וקבורה מתעסקין עמחם דיורשים שאינם רד דרצים להספיר מוציאו מהו בעל ברחו דהספרא יקרא ושבבא הוא לפיכך צוח שלא יספרדחו שומעל לו אסור לתלוש על המת אפילו שער אחר בין במ במקום שער בין העיניים בין בכל מקום שבראש אחר האיש ואחר האשה וכו אסור לסרס בשוד בין ביר בין בבלי וכתב הרמב"ן דיוקא לשרוס שר שריפה אבל מותר להבות על בשרו אח על פי שחרם שותת ולא נחירא לאא חראש זל אלא בכל עניין אס אסור אבל על האדם גדול בתורה שמת חבל מותר אם אינו מבזין אלא על תורה ועל המצות שבטלו ה העם העסקין בהספר כל זמן שהמת מוסל לפניה צסמסין אחר אחר וקורין את השמע איז חמת מד מוסל לפניהם וז יושבין וקורין והאוצו יושב דוד ורומם הן עומדין ומתפללין והוא מצדיק עליו חד חרין ואומר יחי רצין מלפניך י אחי שתגיד פרצ פרצתיו ופרצת עמר בית ישר ברחמים דווקא ח העם חבאים לשמע ההספר אבל החוצים המספירי מסדירין מקרית שמע דמיהו דווקא ביום הראשון אבל מיום הראשון ואילך גם החוצים חייבין לשוד הרמב"ן והספר שקודם הקבורה לפני המסח גשמ גשמסין כל אחר ואחר וקורין את שמע ואין מתם מתפללין בזמן שאין ההספר לפני המת קורין ומ ומתפללין לאחר קבורה איז מפסיקין השודח ל לא לקרית שמע ולא לתפילה אבל ההספר מפסי מפסיקין בין לקרית שמע בין לתפילה עב אין ע

עושיין שני הספרין בעיר אחת אלא אם כן היה בה ב ברי הספר לזה וברי הספר לזה אין עושיין שני הס הספרין בעיר אחת אלא אם כן היה ברי קלוס לזה וברי קלוס לזה דשבג אומר את על פי בן אסור מ משום איבה אין אומר בפני המת אלא רברים של מ מת כגון צרכי קבורתו והספר אבל שאר כל דבר אס אסור בין בדברי תורה בין במילי רעלמ ודווקא חרך ארבע אמות אבל חרץ לארבע אמות שרי חבל ורבי חאי כתב דאח חרץ לארבע אמות אסור בדברי תורה תר חכם שמת בית מדרשו בסל פי שסופרין כל שבעה ואחר ההספר איז תלמידיו מתקצצין בב בבית מדרשו אלא מתחבין שנים שנים ולומדין ב בבתיחו אב בן שמת כל מדרשות שבעיר בטליו כי כי מספירין אותו בכל מקום ובני עירו גבנסין לבי לבית הכנסת ומשנין מקומן היושבין בדרום יוש יושבין בצפון והיושבין בצפון יושבין בדרום צשיא שמת כל המדרשות בטליו מספירין אותו בב בכל מקום כל שבעה ואחר ההספר איז גבנסין לב לבית המדרש אלא מתחבין שנים שנים ולומדין בבתיחו ובני חציר גבנסין לבית הכנסת וקורין ש שבעה ויוציאין שכל בני העיר מתפללין בבית האב האבל בין בחול בין בשבת ואין מתפללין בבית חב הכנסת אלא קריאת התורה בשבת ובשני ובחמשי שצריבין לקרות בבית הכנסת מה שאין בחכם ואב בן שאין בית הכנסת בסל אלא מקצתו מתפללין ב בבית הכנסת ומקצתן בבית האבל בבית הכנסת ובבית המדרש מספירין בהן תלמידי חכמים וגשו דצותיהו אבל לא שאר העם צסאל מרביצו חאי אר ארם חסוב שמת מהו לעשות לו הספר וספר תורה מונח לפניהם וסדין פרוס עליה וחתיר לעשות כן לארם חסוב וגדול בתורה דחירי בדרד לגאון בעניין ההספר צוהגין בישיבה להספיר לפני המסה לשאר התלמידים אבל חכם ואלוה וגאון מכניסין אותו לבית המדרש ומכניסין חמסה במקום שחיה דורש וסופרין התלמידים וקהל ישר ובשמוציאין חמסה סופרין אותו עד לבית הקבורה ואם חכם ה הוא סופרין אותו עוד יום אחר בתוך ימי האבל ול ולזמן ישיבה סופרין אותו כל ישר הקרובים וחרח וחרחוקים לפי כבודו בחדש אדר ואלול וליום שלי שלישי ושביעי עוללין לבית הקבורה ומבקרין אותו וליום שלשים ושוב אין מבקרין אותו ותכלית שנים עשר חרש משביבין ומבקרין אותו

המאמר

עצמו
לרעת
אין
מתעסקין עמו לכל דבר אין קורעין ולא חולצין ול ולא מספירין עליו אבל עומדין עליו בשודה ואומ עליו ברבת אבלים פי מפני שהוא כבוד לחיים ובל שהוא כבוד לחיים מתעסקין בו ובל שאינו כבוד ל לחיים איז מתעסקין בו דחאי אין קורעין פי לרח לרחוקים לכבוד אבל הקרובים חראויין להתאבל קורעין עליו דאיזחו מאבר עצמו שלא לרעת שע שעלה באילן ופאל ומת דאיכא למימר שמה נאנס וז

ועולין בחבר עיר על האיש ואין עולין בחבר עיר על האשה

מת

שלא היה לו צרכי קבורה דגבול לצר לצרכו מעות או

שאר דברים דחותליו אם בשגבו גבוסתם ולא יתרו לזה חמת יעשו מהם צרכי שאר מתים ואם יתרו לצרכי זה חמת יתנו ליושרו לא שנא מעות או שאר דברים

אסור

להלן חמת ואם מלינו לבב לבכורו להביא

לו ארון ותכריכין ומקוננות מותר תניא כל המד המרחח מטתו חרי זה משדבח פי שממחר להוציאה על אביו ואמו חרי זה מגונח חית ערב שבת או ערב יום טוב או שחיו גשמים מזלפין על מטתו חרי זה משדבח לפי שאינו עושה אלא לבכור אביו ואמו

נשאי

חמסה וחלו חלופיחו ד חלופי חיל

חילופיחו את של מסה צורך בהן בין מלפניה בין מלאחריה פטורין מקרית שמע שאין למסח צורך בהן חייבין ואלו ואלו פטורין מן התפילה הילכך אין מוציאין חמת סמור לקרית שמע בעגיון שלא יוכלו לקבורו קורם זמן קרית שמע ואם התחילו והגיע זמן קרית שמע אין מפסיקין ואיתא בגמרא שאדם חשוב מותר להוציא סמור לקרית שמע ואם חלש זל לא הביאו בפסקיו ואיני יודע למה ידושלם הכתפיים אסורין בעילת הסגור שמא יפ ופסק סגורו של אחר מהם וצמצ מתעכב מן המצוה

מקום

שנהגו נשים לצאת לפני המטה יוצא

יוצאות מקום שנהגו להיות אבלים הולכין אחר הג המטה חולכין לפני המטה הולכין

תנו

רבנן מעבירין את חמת מלפני הבלה פי אם פגעו זה ב

כזה בדרך מקדימין הבלה תחלה והחג להקדים ש שאם אין בעיר כראי לזה ולזה מקדימין ומבניסין הבלה לחופה ואחר כך קוברין חמת והרמבם כתב מי שהיה לפניו מת ובלה מניח הבלה דמתעסק במ מת ובהב הרמבם ולא נהירא ומיהו דוקא הבנסת בלה לחופה קודם לקבורת חמת אבל לאחר שגבס לחופה ויש לפניו לגחם אבל ולשמח החתן תנחומי האבל קודם ובז חבירת חמס אבל קודם למשתח של חתן במה דברים אמורים שיש בידו ספק בדי שני שניהם אבל אם אין בידו בדי שניהם משתח החתן ק קודם חמת והמילח המילח קודמת ובל זה בשא

בשאינו מת מצוה אבל אם הוא מת מצוה מת מצוה קודם שהרי הוא רוחח תלמוד תורה ומקרא מגילה וסומא דבהן וצויר ופסח ומילה ואין דבר שקודם לו בכל התורה

תנו

רבנן מבטלין תלמ תלמוד תורה לרדצ להוצאת חמת ולה

ולחכמה בלה לחופה למאן דמתני פי ששימש תלמ תלמודי חכמים אין לו שיעור אפילו יש עמו במה אלפים מתבטל בשביל מאן דתני פי שלמד מע מעצמו אם יש ששים דיבוא אין צריך להתבטל בשב בשביל למאן דלא קרי ותני בתב בהלכות גדולות ביון שיש לו מי שיתעסק עמו אין צריך להתבטל בשביל דרבנן דנא בתב דכי ליכא עשרה מבטלי וכתב הרמבם רסעמ רמסתר הוא דהא איכא שורה וקריש דברכת אבלים רבעי עשרה וכתב עור שאין צריך שיעור בוראי שיש לו כל צורכו אלא כיון שיש בעיר מי שראוי לעסוק בו אין צריך לראות א אם יש מי שיעסוק בו אלא כיון אם יש מי שיעשה מ מעשה תלמוד תורה קודם יש אומרים שאין צריך ל לבטל בשביל אשה ותיצוק אלא במאן דלא קרי ותני ויש אומרים כיון שאינה מצוה לקרות ועושה מה ש שמוטל עליה וזהירה בלימוד בניה ובעלה רינה במ במאן דקרי ותני וכו כתב אל הרמבם זל כתב הר יום טוב מטימאני שתיצוקות של בית רבן אינו מבטלין בשביל הוצאת חמת שהרי אין מבטלין אפי לביצין בית המקדש ובל זה לא איירי אלא בשעת ה הוצאתו שצריכין להתבטל ללוחות אבל כל זמן שמ שמוטל לקבורו אין מבטלין בשביל תלמוד תורה אלא אם יש חבורות בעיר שכל אחת מתעסקת יומח אותה שאינה יומה מותרת בין בתלמוד בין בשאר מלאכות ובשעת הוצאתו מבטלין מכל שאר מלאכה ודאין ללוחות אפילו לא קרי ותני דלא מפליגי בין קרי ותני אלא בביטול תלמוד תורה אבל בשאר מלאכות אפילו אי לא קרי ותני הכל בטלין ובאין ל ללוחות ואם אין חבורות בעיר כל בעלי מלאכות צ צריכין להתבטל ולהתעסק בו עד שיקבר אבל מת מתלמוד תורה אין צריכין להתבטל אלא בשעת ה הוצאתו בדפרי יש אומרים הא דמבטלין תלמוד ת הדיח להוצאתו חייצו דוקא במת מצוה ולא נהי אלא בכל מת גמי איירי ירושלמי ר אבחו שלח ל חוציה בריה לסכריה פי ללמוד אמר לו גומל חסר הוא פי שגומל חסר למתים ללוחותם שלח לו המגלי אין קברים בקסרין שלחתי לטבריה צמצו ונמרו ב בעליית בית ארם בלור התלמוד קידם למעשה רב רבנן דקסרין אמרין הרא רתימ בשיש שם מי שעשה מעשה אבל אין שם מי שעשה מעשה קודם לתלמוד והיוצא מה שמחלק בגמרא דירן בין אם יש שם כל צ צרכו או לא אמר רבנן אמר רב יהודה אמר רב חרואה חמת ואינו מלווה עובר משום לועג לרש ח חרע עושחו ובר גירוי בפרו לעיל ולפחות ילוחד ארבע אמות ואם לוחו מה שבר עליו הבהוב א מ מלוח פי חונן דל ירושלמי אמר ר יוסי אילין

תניא

באבל רבתי
מתירין שע
שעירות לב

שמיט

תניא

בראשונה חיו
מגליו פני עש
עשירים ומב

שנב

לכלות ומגליו פנייהם של חתנים ונדה נזירות וקול
וקולמוס בצרו ואין חוששין משום דרבי אמרין
תולין מפתחו של מת ופנקסו של מת בארצו מש
משום עגמת גפשו ועור תניא חתם עושי חופות ל
לחתנים ובלות ותולין בחז אחר רבנים שהביאו א
אובל גפשו ואחר רבנים שלא הביאו אובל גפשו דברי
ר' מאיר וחכמים אימרים אין תולין בחז אלא רב
רבנים שלא הביאו אובל גפשו כלל של רב כל הת
התולין בחופתו של מת אסור בחפצו לפיכך אין תו
תולין בו רבנים שהביאו אובל גפשו שאין אסורין א
אובליו ואין מפסידין אותו שלא לצורך

דבעינן הסלת ציצית בחז איבא פלוגתא דרבנן
יש אומרים להסיל בחז ציצית ויש אומרים שלא לח
להסיל והר"ז הלוי בת בשם הר"י יצחק בן מלכי צור
בשנשא אותו לקוברו מטילין בו ציצית שלא יחד
צוסי חמטה מעוספין בציצית והוא בלא ציצית
ובשקוברין אותו צוטליו אותו ממנו ובשעת פסידת
דבינו גרשם אומר ציצית חוץ וצטתקו בדבריו א
אם רצה לומר שיסירום מהסלית או שילבשם ודף
לארץ ויש מן המעלות שקורין אותו בכזה חבד
והרמבם כתב אין כזה שום ספק אלא אין קוברין
המת אלא בסלית שיש בו ציצית

תבריי

חמת מותר
לעשותו מב
מכלאים וב

שנב

תני

רבנן בראשונה חיו
חיתה יציאת חמ
חמת קש לר' קובי

שנא

יותר ממיתתו מפני שהיו מוציין עליו יציאת מרד
מירכות עד שהיו מציין אותו בדורחין ממנו עד
שבא ר' ה' ח' ונח קלות בעצמו והוציאוהו בבלי
משתו ונחגו בולו אחריו בבלי פשתו א' פטא האי
האינא נחג בצררא בר דזא תניא ר' נתן אומר בסד
בסות היורדת עם המת עולה עמו לעתיד לבא על
בן ציה ר' יצאי לבניו לא תקברו צי בבליים לבנים ש
שמה לא אזהרה ואחיה בחתו בין האכלים ולא בשחז
בשחורים שטא אזהרה ואחיה כאכל בין החתנים אל
בבליים צבועין קצת והאירגא נחגו בלבנים ובן ראוי
לעשות תניא איש כורד ומקשר איש אבל לא את
האשה האשה בירכת ומקשרת האיש והאשה לשת
הרמבם מנחג ישר במתים ובקבורתו מעמיצין עי
עיציו של מת ואם נפתח פיו קורין לחיו ומוקסין
נקביו אחר שמרחין אותו בעיני בשמים וגוזזין ש
שערו ומלבישין אותו תבריינו תפודין של משתו ל
לבנים ולא יהו רמיחן יקרים ואסור לקבור בתבר
בתבריינו של משי ובגדים מוקסמין
אמילר לגשיא שבישראל שח
בסות הרדח והשתתח
ומעשה גדים

תניא

עיר שיש בה ש
שני מתים כאח
כאחר מוציין

שנב

הראשון ואחר כך מוציין השני ואם היו מלציין הר
הראשון מוציין השני חכם ותלמיד חכם מוציין
החכם חכם ועם הארץ מוציין תלמיד חכם שני
ה' שניהם עם הארץ מוציין הראשון פ' אותו ש
שמת תחלה איש ואשה מוציין האשה מפני שק
שקדבה לבית הנזיר הוציאוהו ראשון וקברוהו א
אין עדמדין עליו בשדרה ואין א' עליו ברבית אבל
לא תנחומי אבלים עד שיוציאו השני הוציאו השני
וקברוהו באין ועומדין בשדרה מנחמין ומסירין הר
חרבים ואין מנחמין שני אבלים באחר אלא אם כן ת
חיה בבורם שדה וקילוסם שדה

תני

מניחין גטח של
גשים ברחוב מם
מפני שקדובה לי

שנב

ליסול לא שנא של יולרת לא שנא של שאר אשה ועו

חיה אא ה'א'ט'ל ובתב ח' ישעיה עבשיו שקוב
שקוברין הקטנים בקברי הגדולים באיסור חן עוש
שקבר מת אסור בהנאה אפילו לקבור בו מת אחר
וגם לישב על הקבר אסור ועל האבנים שמכסין בו
הקבר או על עפר הקבר דבולחו בתלוש ולבסותו
חברו דמי ואא ה'א'ט'ל לא היה אוסר לישב על הא
האבן שאינו נחשב הקבר אלא ציון שנותניו עליו
אחר כך והארקבר של בניין אסור לעולם ודוקא
שכנאו לשם מת דנתנו בו אפילו על דעת לפנותו
ואפילו אם לא נתן בו אלא נפל אבל אם נאון לשמו
ולא נהנה בו מותר וכן אם נהנה בו ארעתא לפנותו
ולא הנמינו עתחילה מותר לאחר שפינחו אבל אם נ
נתנו על דעת להיות בו עולמית אסור אפילו לאחר
שפינחו אפילו לא נאון לשמו ואם לא נאון לשמו
ונתנו בו בתומו וחוסית בו דימוס לשמו בולו אסור
אפילו לאחר שפינחו דאח על פי שקברו שם ועל ד
דעת לפנותו ואם מביר הדימוס שחוסית לשמו מ
מסירו והוא לכו אסור ושאר הקבר מותר חמוצא
קבר בתוך שדה ואינו יורע אם נקבר שם מועת ב
בעל חסדה מותר לפנותו ומקומד'טהור ואם בעל
השדה נקבר שם אסור לפנותו ואם נפחו מקומו ש
שנא ואסור בהנאה ואם הוא מת מצוה שמצאו ארם
שם וקברו אפילו שלא מרעת בעל חסדה אסור לפנ
לפנותו שמת מצוה קדמה מקומו ובל חמוצא צר
צריך לקבורו במקום שמוצאו ואם מצאו על המ
חמיצר שצריך לפנותו משם מפני הרבים שלא יאה
יאהילו עליו מפנהו לאיזה מקום שירצה מצאו
בין שדה בור לשרה גיר מפניהו לשרה בור בין שדה
גיר לשרה זרע מפניהו לשרה זרע בין שדה זרע לש
לשרה אילן מפניהו לשרה אילן ואם שת
שתיחו שדות מפניהו לקרובה שבהן ואם שתיחו ש
שדות בקירוב מפנה לאיזה מהם שירצה במה
דברים אמורים במוצאו חוץ לתחום אבל אם מוצאו
בתוך התחום מביאו לבית הקברות ואינו נקרא מ
מת מצוה אלא אם כן מוצאו ראשו ורובו או שדרה
דגולגולת וקבר המזיק לרבים בנוי שהוא סמוד לר
לדרר אפילו נקבר שם מרעת בעל חסדה מותר לפ
לפנותו ומקומו סהור ואסור בהנאה ובירושלמי מ
מחלק דדוקא שהקבר קורם אבל אם חררד קורם ע
מקומו מותר בהנאה ולא כל במיציה לאסור של רב
דבים החוצק קבר לאביו וקברו במקום אחר לא
יקבר בו הוא עולמית משום כבוד אביו אבל אחר מ
מותר ליקבר בו ויש אומרים דדוקא בקבר בניי
אבל קרקע עולם שרי והרמבם כתב כיון דסעמא
משום כבוד אביו אפילו קרקע עולם גמי אסור

החומר

שמע ומהתפילה ומהתפילין ומכל מצות האמורות
בתורה ואם הם שנים וחגיע זמן קרית שמע אתר
עולה וגוסל יורד וקורא קרית שמע ומתפלל ובתב
הרמבם דדוקא בוד ולא חפיר ליה אלא אחר לפיכך ד
זה חופר וזה קורא אבל אם היה מקום ששנים מתע

מתעסקין בו באחר פסודיו מרחיקת הקברות מצו
העיר חמשים אמה

המזכר

מקום מעמור ומקום חסידיו באין בני משפחה וק
דקוברין אותו בעל כרחו של לוקח ומחזירין לו דמ
דמיו תניא באבל רבתי אשה שירשה קבר נקברת
בתוכה היא וכל יוצאי יריבה רבתי ר' מאיר וחכמי
אומרים היא ולא יוצאי יריבה ומתים חכמים שאם
דאתה איתם בחייה נקברים עמה במותה פירוש ש
שירשה מקום בית הקברות ממשיכה ודניה מת
מת ייחסים על שם משפחת אביהם ונזאי לבני מש
משפחתה ליקבר אצלם אביה אומר תקבר אצלי ונ
ובעלה אומר תקבר אצלי תקבר אצל בעלה ואם יש
לח בנים ואומרת קברוני אצל בני קוברין אותה אצ
אצל בניה אביה אומר לא תקבר אצלי ובעלה אומ
אומר לא תקבר אצלי תקבר אצל בעלה שחייב בקבר
בקבורתה חפירת כוכין בחול המדבר וחיצונו בתב
בתבתי בספר אורח חיים בחלבות חול המדבר

קוברין

ומנחמין אביליהם מפני דרכי שלום ופ'רש' לא שי
שיקברום בקבר ישר אלא משתדלים בקבורתם כמו
שמשתדלים בישר

לא

בזדעו ויקרא בו או יתפלל והוא חרץ צמי על ס
פח אסור ודוקא בתוך ארבע אמות אבל חוץ לאר
לארבע אמות מותר ופ'ר' דדוקא תפילין ושאר מצ
מצות וביצא כהן אבל ציצית שהוא חובת חבירו מו
מותר שאינו יכול לפשוט בגדיו בשכנס לבית הקבר
הקברות ובתב ח' יוצא וזהו דדוקא בימייהם שהיו ע
עושין ציצית בכל בגדיהם ואי אפשר שיפשוטו בגד
בגדיהם אבל סלתות שלגו שאין אנו מבודנין בחול
למלבוש אלא לשם מצות ציצית חיי במי תפילין
וכן היא מסקנת אא ה'א'ט'ל

תנו

מרעין כהן בחמות ואין מוליכין בו אמת המים ול
ולא יסייל כהן לקפנדייא ולא ילקס כהן עשבים
ואם ליקס או שצריך ללקסן לצורך בית הקברות ש
שורפו במקומו תניא באבל רבתי קבר חדש נמרד
וגמבר נחלק וחישו אינו נמבר ולא נמרד ולא נחלק
פ' אינו מורדיו אותה כמה מתים נקברים במקצתו ש
שיתנו אותו מרח למתים אחרים כגורו ולא נמבר
משום פנים משפחה ולא נחלק בין חידושין אלא כ

ששה

בית הקברות א
אין גוהנין בהן
קלות ראש אין

דקיימא מקמיה מיתח לא קיימא אלא מקמיה אליך
דגמלין ליה חסד דכתב חרין גאות שמע עומדין ל
לפני המת וכן ראינו חסידים אנשי מעשה דבעלי מ
מעשים עושים אפילו במקום שאין צריבין ללחוד
צריבין לעמוד מפניו וארון העובר מקום למקום
אם שלרו קיימת צריבין ללחוד כמו בשעת הדאגה
המת

בזיון בעתים ודודס שאין ביניהם עפר ששח ספח
אבל אם יש ביניהם עפר ששח ספחים מותר אין
קוברין ושע אצל צריק אפילו ושע חמור אצל רשע
אל אין קוברין וכן אין קוברין צדיק ובשר ביצוי
אצל חסיד מופלג

ידושלמי

אין שסב

ממל

י ח

חמת והעצמות לא מקבד מקבד לקבד מקבד ולא
מקבד בזוי לקבד בזוי ולא מקבד למקבד ואין צ
צריך לומר ממקבד לבזוי ואפילו בתוך הקבר
תניא אין מלקסין עצמות לא מתוך הארון ולא מת
מתוך הקבר לצד לקבד שם מת אחר ובתוך שלוא
אפילו ממקבד לבזוי הקבר שרי שערב לארס שיהא
צוח אצל אבותיו בשאל לרבינו חאי גאון מערות ש
שיש בהן בובין שמבניסין שם מתים ובשעה שמבני
שמבניסין שם חמת מלקסין העצמות שלשם ומע
דמערבין אותם ומניחין אותן בגומא שבמערות אי
שרי או לא וכן בית הקברות שנתמלא ואין לחם
מקום וחופרים בקברים חישנים ומניחין העצמות
לבר אי שרי אי לא וחשיב דשלא בדין עברי דחא ח
חיישינן רבנן למקום תפישת שני מתים אלא צריך
שלא יחא בין מת לחברו פחות מששח ספחים שלשח
לזה ושלשח לזה ולענין בית הקברות שנתמלא
דראי אי ליבא דובתא אחריית אפילו שיהא רחוק מ
משם מה יעשר אי איפשר ליה למשבקיה למת בלא
קבר אבל אי איבא דובתא אחריית אפילו בסידחא
ובדחא ילך שם ואל יבול חמת דבמה קברים שם
שנרחקו חמתים ודנינו שלא יקבר שם אבל וראי א
אם יבול לחעפיק שיהא הקבר בעומק ויהא בין מ
מת למת ששח ספחים שפיר דמי אח על פי שזח למ
למעלה מזה עב לפיכך אסור לפנות חמת או
העצמות ממקומן לצורך מת אחר וכל שכן לצורך
המקום ואפילו כדי לעשות לו קבר מקבד מזה אס
אסור אבל לכפרה שלו או לבכורו בגזן לחעלותו ל
לארץ יש או לקבורו בקבר אבותיו מותר ואם מת
מתחילה יהיה דעתם שלא נתנוחו שם אלא לפי שע
שעה או שנוחגין לקבור מהמורדות בלא ארון ער ש
שיתעבל הבשר דאחר כך נותנין העצמות בארון מו
מותר תניא אבל רבתי ארון שפיוצחו אסור בהנאה
אם הוא של אבן יקבר של חרש ישבר המוציא גסדים
בבית הקברות לא יזיזם ממקומן

אמר שסא

ד יוחנן מני

לקבורה מו

התורה פו

שצריך לקבורו בקרקע ולא יתנו בארון ויציחו ב
בד תלמוד לומר כי קבור תקברנו לפיכך הצותו
מתו בארון ולא קבורו בקרקע עובר משום שמלין ח
חמת אלא צריך לקבורו בקרקע ואם עשה לו ארון
וקבורו בקרקע אינו עובר עליו וממילא לקבורו
בארץ דקבורת ארץ מטש מצוח אפילו בחוצה לאי
דכל מקום ומקום לפי מנהגו יש קוברין בכובין
ויש בחפירות בארון ויש בלא ארון ולרבי הבל צו
נותנין חמת על גביו ופניו למעלה וחכי איתא ביר
בירושלם יהבוצי על גבי לא עומר ולא יושב ולא מ
מוצח בין ברבי אלא בארס שהוא ישן שאלה לרב
צטונגאי איזו דרד ישר לקבורה אם להסילו בבד
דלהניח לוח למעלה מן הקבר שלא יגע בפניו עפר
דטיס או בשם שאנו עושין שנותנין עפר על בולד
דחשיב להסיל עפר על פניו יש בזיון בדבר ולא צ
צבון לעשות כן ולא כל הארצות שוות יש מקום שי
שיש בוד גרול כמו בארץ ישראל מבניסין אותו לבד
דאין נותנין עליו כל עיקר ססומכין שיש שם ברר וי
דיבש ואינו מתלע אבל בכל שאין שם כור קוברין
אותו בארון ונותנין עפר על פניו ועל עיניו ואם
יש גשמים מביאין עפר יבש ונותנין עפר על פניו
דמבסין פניו בכגרי ונותנין עפר על בגדיו שהוא
על מלך וביון שנותנין על גובה ספח נותנין לוח
שהוא בסוי של ארון על העפר וחוזרין ונותנין עפר
הרבה עד שנעשה גל גבוה כמו אמה או יותר ומה
שנותנין עפר שרואתו עפר היא שכן בתיב בי עפר
דכול ירושלם כצואתו של ר' אמר אל תרבו עלי מאד
תכריבין ותהי ארצי גסומה לארץ פי שיטלו דחא
חארת חתחתון וישיבונו על הארץ שקבורתו קר
קרקע מצוח ולא תימא משום חביבותא ארץ ישראל
אפילו בחוצה לארץ דבתיב בי עפר אתה וכול
בראשונה חיו קוברין במהמורדות נחעכל חבשר מל
מלקסין העצמות וקוברין אותו בארצות אותו חי
היום היה מתאבל למחר היה שמח לומר שינוחו ע
עצמות אביו מן הדיו תניא באבל רבתי אין
קוברין שני מתים זה בצד זה אלא אם כן היה דופד
הקבר מפסיק ביניהם שגמצא כל אחר ואחר בתוך
קבר לעצמו ולא חמת בצד העצמות ולא העצמות
בצד חמת ר' יחורא אימר האיש נקבר עם בתו הקסט
וחאשה נקברת עם בנה הקסט ועם בן בנה הקסט
זה חבלל כל שיש עמו בחייו נקבר עמו במותו וב
דנהגו עבשו כר יחודה אין נותנין שני ארזות זה
על זה ואם נתן בופין העליון שופנה שאין נותנין

קבר שסא

אסור בהנאה ד

ורדקא קבר ש

של בגיין אבל

קדש עולם של קבר אינו נאסר בת חר' ישעיה שחעפר
שמבסין בו חמת בתוך הקבר אסור בהנאה דתלוש
ולבסוח חבירו הוא וחשוב בתלוש ואיזחן קרקע עו
עולם בגזן החופר כור בסלע שהוא קרקע שלא נתל
נתלש ואינו נראה אלא העפר נקרא קרקע עולם אם
אפילו תלוש ואחר כך החזיר דחא לא משבח תלמ
תלמודא למיסר אלא בקבר של בגיין וכן דעת

וצברית דודוקא שהם משלשים יום ואילך או שק
שקים לן בחד שבלו חרשיו שיצא מכלל צפל הא לאו
הבי ספק צפל הוא ואין מסמאין לו ולאחיו ולאח
ולאחותו מאכיד אפילו הם פסולים אבל לא לאחיו
ואחותו מאמו ואינו מסמא לאחותו ארוסה אפילו
היא ארוסה לבתו ולא לאנוסה ומפוחה אבל מסמא
לארוסה שנתגרשה ובוגרת ומוכת עץ לכל אלו מס
מטמא בין לצורך בין שלא לצורך עד שיסתום הג
הגולל אבל משנסתם הגולל שוב אין מטמא להם
דבעור שהכחן מתעסק במתו מותר לסמאות גם לא
לאחרים אבל משפירש ליטמאות למתו אסור לית
ליטמאות גם לאחרים אפילו בו ביום לפיכך אין
לן ליכנס לבית הקברות לקבור מתו אף על פי שבש
שבשעת שמבניסו מותר לטמאות לאחרים מכל מק
מקום לאחר הקבורה בשחזור על הקברים מוסיח
לו טומאה לפיכך משפחות בהנח עישין להם שבו
שבונח בסות בית הקברות שלא יטמאו בקברים אף
אחרים וכן כתב הרמב"ם ור"ת כתב שיכול ליכנס
לבית הקברות לקבור מתו ולא נהירא בהן שפ
שפרשו אבותיו מרובי הציבור בגזי המיני והמסור
אינו מטמא להם ולא להרוגי ב"ד ולא למי שמאבר
עצמו לרעת אינו מטמא לספק כגון שנתערב וזל
בזל שפחה או ספק בן תשעה לראשון או בן שבע
לאחריו ואינו מטמא לקרובים אלא אם בן יחא המ
חמת שלם אבל אם חסר ממנו כל שהוא אפילו הוא
מונח אצל אינו מטמא לו וח"מ שנחסר לאחר מיתתו
אבל אם חסר ממנו אבר בחייו ומת מטמא לו אף ע
על פי שאינו שלם ואינו מטמא לאבר מן החי של ק
קרובים

בשם

שמטמא לקרובים ב"ד מסמא
למת מצוה ואפילו הוא בהן
גרול וגזיר וחולר לשחוט את
פסחו ולמול את בנו ומצא מת מצוה מסמא לו ואי
דאינו נקרא מת מצוה אלא אם כן מצא ראשו ורובו
או שדרה וגולגולת ואם מצא שדרה וגולגולת או רא
דאשו ורובו חוץ מאבר אחד חוזר ליטמאות בשביל
אותו אבר ובה חמור מקרובים שאינו מטמא להם
אלא אם בן יהו שלמים כדפריש ואיזהו מת מצוה
כל שמוצא במקום שאם יקרא המוצא לישור לבא
להשתדל בו ולא ישמע אותו לבא להשתדל בו אבל
אם קורא בהן המוצא לאחרים לבא ובאים לא יטמ
הבהן המוצא אם יש לו כל צורכו וכמה כל צורכו
למאן דקרי ותני ער שיהא לו שיתא אלפי גברים ול
זלמאן דמתני אין לו שיעור וכן לגשיא מטמא לע
לעולם לרבו לא יטמא אם יש לו שיעור

ב

הקרובים שהכחן מטמא להן שהם
אביו ואמו בנו ובהו ואחיו ואחותו
מאביו הבתולה ואשתו מתאכלים
עליהם ועור הוסיפו עליהם אחיו ואמו ואחותו
מאמו בין בתולה בין גשואה ואחותו גשואה מאכיד
שמתאכלים עליהם אף על פי שאין בהן מטמא להן
וכשם שהוא מתאכל על אשתו ב"ד היא מתאכלת על
עליו ורוקא אשתו בשדה וגשואה אבל פסולת או

ארוסה לא אבל בנו ובתו ואחיו ואחותו אפילו הם
פסולים מתאכל עליהם חוץ מבנו ובתו או אחיו או
ואחותו משפחה וצברית שאין מתאכל עליהן גר
שנתגייר הוא ובניו או עבד שנסתחרר הוא ואמו אין
מתאכלין זה על זה וכל מי שמתאכל עליו מתאכל
עמו אם מת לו מת ומיחו דודוקא בעורו בפניו אבל
אם אינו בפניו אין צריך לנהוג אכילות חוץ מאשת
אח על פי שמתאכל עליה אינו מתאכל עמה אלא בש
בשמת אביה או אמה משום בבור חמיו וחמדתו אב
אבל אם מת אחיה או אחותה או בנה ובתה מאיש א
אחר אינו מתאכל עמה ומכל מקום אינו יכול לב
לבוסח להחזק שם אבל יכול למזוג לו הבוס ולחציע
לו המטה ולרחוץ לו פניו וידי ורגליו ור"א שהיא גם
בן אינה מתאכלת עמו אלא בשמת חמיה או חמות
אבל שאר קרוביו שמתו אינו מתאכלת עמו וכן כ
בתב הרמב"ם אבל הרמב"ם כתב שהיא מתאכלת על
כל הקרובים שמתאכל עליהן וכן יראה דעת ר"א
הראש"ל בכתב הרמב"ם שאין מתאכלין עם הקרובי
שמתאכלין עליהם אלא בשמתאכלים על קרובה ד
דשאר כגון בנו ואחיו שמתאכל על בן או בת שלהם
אבל על קרובה דקידושין שלהן כגון שמת אשת כ
בנו או אשת אחיו או בעל בתו או בעל אחותו אינו
מתאכל עליהם וכן כתב הרמב"ם ואין גראה בן דע
דעת ר"א הראש"ל שלא חילק בזה ויש אומרים שלא
אמרו להתאכל עם מי שמתאכל עליו אלא בשם מת
קרוב לו אבל אחיו מאכיד שמתאכל על אחיו מאמו
שאינו קרוב לו כלל אינו נוהג שם אכילות כתב
הרמב"ם שהאכילות נזהג עם מי שמתאכל עליו הוא
אכילות גמורה בחליצה מנעל וסנדל ועסיפת הראש
ומתעסקין בהכרעה ובל שאר דיני אכילות וכן נז
נוהג דין שלשים בגיחץ ותספורת ולא כמו שניחזק
עכשיו בשבנס לבית חולץ ובשידוא לשוק ציעל זה
והאכל מביד אותו שיוצא לשוק כשאר כל אדם אלא
נזהג אכילות גמורה וכן אינו מסתפר בבית אחר
דאינו מגחץ ואף על פי שאמרו שאינו נוהג אכילות
אלא עמו בבית ביוז שהוא גראה עמו בבית נזהג א
אכילות גמורה לא התירו אלא כגון רברים שבצנע
שבתור ביתו שאינו נוהג אלא לעצמו וכן בעיר אח
אחרת אינו נוהג כלל אבל בפני האכל נזהג במנהג
בכל רבר וכתב ר"א הראש"ל והאידנא נהגו להקל ב
באכילות של המתאכלים וסומכין על זה שאינו א
בשביל בבור האב"ד ואם רצה האכל למחול על בור
בבורו אין צריך להתאכל עמו והאידנא כל האכלים
נוהגין למחול על בבורם ל"כ נזהגו להקל וכן כתב
הרמב"ם תיגוק כל שלשים יום ויום שלשים בכלל
אין מתאכלין עליו אפילו גמיר שעדתה וצפורגיו
ואין צריך לומר שאין עומדין עליו בשורה ואין או
אומרים תנחומי אבלים וברכת אבלים מיום שלש
ואילך מתאכלין עליו אפילו גולל ששמה חרשים
ואי קים לן ביח שבלו חרשיו כהן שבעל ופירש וג
וגר שנתעב חרשים בין שלמים בין מקוטעים
מתאכלין עליו אבל אין עומדין עליו בשורה ואין א
אומרים עליו ברכת אבלים ותנחומי אבלים ער את
אחיו שלשים יום ועל רבן שלמד חכמה צרי לנהוג

כולם נקברים שורות לעצמם וחבל משום בבורים ש
של מתים

אמור

אל הבחנה
בני אחד
דאמרת א

אליהם לצפשא לא יטמא בעמיד מבאן שהבחן מוזהר
שלא לסמאות למת וכן לכל סומאות הפורשות ממ
ממנו ולא לגולל שהוא האבן שנותניו על הקבר לצ
לציון ולא לדופק והוא שפעמים סומכין האבן בא
באבנים קטנים ונקראין דופק שכולן מסמאים
זהבחן מוזהר עליהן וכן על אבן מן החי שיש עליו
בשר כל בר שאם היה מחובר היה ראוי לעלות ארום
על ידו ואפילו ספק סומא כגון אילו שמיסר על ח
הארץ וענפיו מוברלין זה מזה וסומא תחת אחד
מהן ואין ידוע תחת איזה או אבנים יוצאין מן הק
הגדר וסומא תחת אחד מהם ואין ידוע תחת איזה
או שדה שנתחרש וכן קבר ואין ידוע מקומו וכל א
ארץ העמים אסור לבחן לסמאות כהן

מי

ששברה מפרקתו ור
ודרב בשר עמה וכן
מי שנקרע מגבו ברה

אפילו עריין הוא חי חסר כמת ומסמא אבל בנזוס
ומי ששחט בו שני סימנים או פציע הרבה פצעים
אינו מסמאין עד שתצא נפשו ומכל מקום אסור לי
ליבנס לבית שיש בו גוסס

בשם

שאסור ליגע
במת בר אס
אסור ליבנס

תחת האהל שהמת תחתיו אפילו הוא גדול הרבה ש
שהמת תחתיו ואפילו לבית אחר או לעלייה אחרת
הפתוחים לאותה בקרב שיש בו ספח על ספח ובית
לאותו בית עד עולם ואם סתם חנקב מותר לו ליה
ליבנס לבית האחר שהסתמא חוצצת אפילו לא בס
בטלו להיות שם עולמית והם שסתם כל הנקב א
אבל אם לא סתם בלדו אלא מיעטו מספח אם נת
צתני להיות שם עולמית ממעט וחוצץ מפני הטו
הסומא שלא תעבור ואם לאו אינו ממעט
ארוגה שבין בית לעלייה ואין בה פתח ספח ובית
מהמת למטה בבית בגדרה הבית טהור והעלייה ס
טמאה שני חדרים פתוחין לבית ובכל אחר חצי זית
מהמת ורלותיהן געולין הבית טמא והם סהורים
ואם צפתו גם הם סמאים החצר חמוקפת דיוני
ואבסדראות וסומא באחת מן הכתי אם כל פתחי
הכתיים והחלונות געולים סומא יוצאת לתחת ח
חזיון והאבסדראות ואם צפתה חללן או פתח מ
מצר האחר ואותם של צד החצר בולין געולות אין
הסומא יוצאת לתחת חזיון ואם צפתה גם כן את
אחר מהן לצד חזיון הסומא יוצאת מחבית לתחת
חזיון וכן אם סומא תחת חזיון גבססת מתחתיה
לבית לבן הרבה גגיו בולטין למעלה על פתחי ח
הבתים וסומא באחר מחביתם כל חביתם שפתח
שפתחיהן פתוחים סמאים

אסור

לקרוב תוד א
ארבע אמות
של מת או ת

תוד ארבע אמות של קבר במה דברים אמורים שאין
הקבר מסויים במחיצות גבוהות עשרה ספחים אבל
אם הוא מסויים במחיצות גבוהות עשרה ספחי או
בחרין עמוק עשרה אין צריך להרחיק ממנו אלא
ארבע ספחים

תח

על פי שהבחן אס
אסור ליבנס לשד
הנחרש נד קבר

או לארץ העמים אם צריך לילך שם לדבר מצוה כג
כגון לישא אשה או ללמוד תורה ואין לו דרך אחרת
לעבור וכול לעבור דרך שם אפילו אם מוצא ללמוד
במקום אחר וכן אבל העובר דרך שם יכול לילך
אחריו לצחמו ומטעם זה קאמ' בגמרא שהיו מדלגו
על הקברות לילך לקראת מלביישי' וגוים רבינו
דרוב ארונות אין בהן פותח ספח אין בו אלא איס
איסורא דרבנן ולרבר מצוה לא אסרו וזהו דווקא
בימיהם שהיו קוברים בעניני' שיש ביציאת הקבר פו
פותח ספח אבל האידנא שכולן סתום אפילו יש בו
אור טפח כל בגדו טמא מן התורה קברי גוים
כתב הרמבם שיותר לבחן לילך עליהם ואלא הראש
ז'ל בת בתשובה בהא איבא פלוגת דרבנן וראיתי
לח'מ' מרוטגבורק שמיחה בכהנים מליך עליה וזה
והחמיר תעב עכ'ל

בשם

שהבחן מוז
מוזהר שלא
לסמאות כד

הוא מוזהר לחזיר הקטנים מלסמאות ובתב' ח'
מ'בם שאין הגדולים מוזהרים על הקטנים אלא של
לסמאות ביר אבל אם בא לסמאותם בעצמו אין בד
מצווין להפרישו אלא שאביו מצוה לחנכו בקדושה
ד'ל' שצריבין להפרישו וכן משג' הלשון שדרשו אמ
אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים מטמ' שצ
שצריך לחזירם מלסמאות ודווקא בהן בשר מוזה
ואפילו הוא בעל מום אבל חלל ובחנות מותרין ליס
ליסמאות

כל

המתים האמורים ב
בפירשה שבהן מטמ'
להם מצוה שיטמא

לחם ואפילו לא רצה מסמאין אותו בעל ברחו א
אחר האיש ואחר האשה והרמבם כתב ביד שבהנות
אינה מוזהרת על הסומא גם אין הנשים מצוות ל
ליסמאות לבהנים לקרובים ולא נחידא לאא הראש
ז'ל אלא אשה מצווה לסמאות לקרובים כמד האיש
ואלו הקרובים שמטמא להם אשתו נשואה שהיא בש
בשירה אבל פסולה או גרושה או ארוסה אינו לא או
אוצן בשבילה ולא מטמא לה וכן היא לא אדגנת ולא
מסמאת לו ומטמא לאמו אפילו גתחללה ולבנו
ולבתו אפילו חסולין חוץ מבנו ובתו משפחה וכן

שעה

שעה

לצר והעם מסדר עמנו לפני שדות שדות
ראשונה בקרובים ושניה בחכמים ושכנים ושלישי
בכל העם ואין שורה פחותה מעשרה בני אדם ואם
היו מעטים נעשים פולם שורה אחת והיו מזכירין
שם ענין תחית המתים כגון הא הגדול ברוב גדלו
אדיר וחזק ברוב גורא מחיית המתים במאמרו ומ
ומבשרין רחמים על המת לחור היא סבה מלוצי לה
לתחית המתים ואינו וית כזו ומקדשין שם ואומר
דעלמא דהוא עתיר בחרתא עלמין ובן וזהו הנקרא
המסדר בבית עלמין ואחר כך נמקום שנהגל עשן
מעמר ומושב עוקד שליח ציבור ואומר עמר ישרל
עמוד ועומרין ואומר ברור דיון האמת ובידא כן
בזה דבר של צירוק חרין בקצרה ואחר כך חרין הש
השליח ואומר להם שבו יקרים שבו ובר עושין עד
שבעה פעמים ובפעם השביעית כשאומר להם ענ
עמר יקרים עמוד עומרים וכל חכם עומרין שוך
שדות על הסדר שהושבו ועוברין משמא האבל וכל
אחר אומר לו תתנחם מן השמים ומשם חולבין למ
לעקום אחר סמור לזה והוא הנקרא מקום הספר
וסופרין ומקדשין ברבד ומשם לרחבה של עיר ומ
ומברכין על הכוס ברבד שמסיימין באי מנחם אבל
ואם בא לרבות בברכות כגון שבו של הקבה ולחת
בה באי מחיה המתים וכגון המנחמין באי משלם ח
הגמול וכגון כל ישר לחתים ברוד עוצר המנחם חר
חרשות בירו לרבות בהן כפי הענין ולחאריך בשב
בשבו של הקבה ובקשת רחמים ממנו ואחר כך נב
בבסין ער האבל והוא מסב בראש ושליח ציבור א
אומר בשאלו בשאלו רבנן סעמא ואבל אומר ברור ד
דיון האמת וגדולי החכמים מנחמין כל אחר ואחר
בפי מה שרואה לרדש בנחמה ויש עיירות ובפרים
שאין שם רחוב וחולבין ממקום הספר ובבסין לב
לבית חכנסת ומברכין אותה ברבד של מנחם אבל
בבית חכנסת ומקומות שאין אבלים בבסין מבית
הקברות לבית חכנסת ומברכין אותה בבית האבל
והיו צוחקין לצאת לבית הקברות כל שמעה לחספיר
ובשחוזרין לרחובת של עיר מברכין ברבד של רחוב
הזן כל שבעה והוא שיש פנים חרשות ומאריכין כ
בשאר חכנסות כמו שעושין ביום הראשון ואם לא
יצאו לבית הקברות וכאן פנים חרשות חולבין לבי
לביתו של האבל ומברכין ומנחמין אותו בבית

ויתקדש שמיח רבא בעלמא
דחוא עתיר לחרתא ולאת
ולאתאח מתיא ולשכללא
חיבליח ולמיפרק חיילא ולמבני קרתא וירושלם ילמ
ולמעקר פולחנא וזכראא מארעא ולאתא פילחנא
קדישא ושמיא לאתריה ודיוח ויקריה ושביצתיח בת
בתיבון וביומכח ובן תתכלא חרבא וכפנא ומותנא
מנא מכל עמיה בית ישראל ואמר אמן ובן

אחריהם באלו הנה הגדול בבית
כתב בסברא ראשונה שאינו נגדר אחריהם אלא אם
בן חור הגדול תור שלשה ימים כתב ח'מ'בם שאין
חילוק בין אם זה הבא שמע מיתת המת באותו בק
מקום שהיה שם תחלה בין אם שמע עליו באותו מ
מקום שנבצט שם בין אם לא שמע עד שימצא האב
חאבלים בביתם ואם הראש זל כתב דמיורי דווש
שלא שמע עד בואו אל אחיו דאי גורע לו ביום שג
דהתחיל להתאבל לא מסתבר כלל שיצא אבילתו
בשביל שבא אל אחיו אבל בשלא התחיל כלל ובא א
אל אחיו חשבינן ליה באלו התחיל להתאבל עמהם
עב כתב רב נטרונאי היה במקום רחוק ונבצט
ביום שלשה במקום קרוב ועמר שני ימים או שלשה
ימי חשבינן ליה באלו בא ממקום קרוב ולא נחירא

תנא

אין עומדיו עליו בשורה ואין
אומרים עליו ברבת אבלים ער
שיסתום הגולל באין ועומדיו
עליו בשורה ומנחמין ופוטריין את הרבים קברו ס
סמור לקרית שמע וחזרין אם יבולין להתחיל ולק
ולקרית אפילו פסוק אחר ער שיגיע לשורה יתחיל
דיקראו מה שידברו ואם לאו לא יתחילו אלא יעשו
שורותם ואחר כך יקראו ויתפללו והעומדיו בשור
בשעת קרית שמע הדואח את הפנים פסורין שאינם
רואין את הפנים חייבין שהיו רגילין לעמוד שורות
שורות זו לפנים מזו אין שורה בפחות מעשרה ואין
פוחתין משבעה מעמדות ומושבות למת בגדר חבל
הבליים אמר קהלת כי הכל חבל ואין עושין מע
בעמר בפחות מעשרה אין המנחמין רשאי לפתוח
אלא האבל תחלה והאבל מיסב בראש וביון שבעה
האבל בראשו שוב אין המנחמין רשאי לישוב אצל
דביון שהוא אסור בשאילת שלום בזמן שפוסד המב
המנחמין שוחח בראשו כתלמיד השואל לפני רבו ל
ליתו שלום לכל אומר שב פי אם בא לכבד חברו ול
ולקום מפניו אומר לו שב חוץ מלאכל ולחולח דמ
דמשמ' שב באנילות שלך ובחולי שלך אמר רב יח
יהודה מת שאין לו מנחמין באין עשרה בני אדם ו
וירשבין במקומו ההוא דשביב בשכנותיה דף יהודה
ולא חור ליה מנחמין בכל יומא חור מבניה יהודה
עשרה ואיל ויתב ברובתיה לבתר שבעה יומי א"ת
איתחזי ליה בחלמא אל תנח רעתר שחנחת דעת
לשוו ח'מ'בן באין עשרה בני אדם בשרים וירשבין
במקומו ושאר העם מתקבצין עליהם ואם לא
היו שם עשרה קבועין בכל יום מתקבצין עשרה ו
וירשבין במקומו עב כל אלו חכמים תלמידי רב
במנהג לפיכך כל מקום ומקום יעשה במנהגו
ובתב א"א הראש זל וחאידנא לא נהגו לעשות אלא מ
מעמר אחר בצאתם מן הקבר עושין שורה אחת וא
דאומר קדיש ובאשכנז ובצרפת אומרים צירוק
חרין ואחר כך אומר קדיש ומנחמין האבל ומלווין
אותו ער ביתו וח'מ'בם כתב חננאל שחיד צוחקין ב
בימי רבותי כך היה היו קוברין המת וחזרין למק
למקום סמור לבית הקברות והוא הנקרא מקום מ
מעמרן של בני המשפחה ומתעבב שם האבל ועומד

ההגדל

כל אנינות ומתאבל עליו בחליצת סגורל וכל דין אב
אבילות יום אחד ונשיא אח על פי שחבל מסמאין לו
אין מתאכלין עליו כלל

מנין

לאכילות שבעה דכתיב וחתם
והפכתי חגיגתם לאבל מה חתם
שבעה אחאכילות שבעה מש
משום דאיכא חתם שאינו אלא יום אחד סמכו ליום ש
שמועה יום אחד וכן שלשים יום לגיחוף ולתספור
אסמכוה אקרא דחבל אינו אלא אסמכתא בעלמא ש
שאינא אכילות דאורייתא אפילו ביום הראשון אבל
הגאונים כתבו שאכילות יום ראשון דאורייתא ולפני
יתבאר בעתה ומאימתי חל האכילות משיסתום חתם
הגולל ופירש"י בסוף הארון וכתב הרמב"ם ולדבריו
בשנותיו אותו בבית הארון וסותמין הביסוי במס
במסמרים על רעת ליתן הארון בכור או בקבר מר
מוצה משעת סתימה אבל אם מוצא המת במטה או
בארון פתוח לבית הקברות וקובר מותו בקרקע אי
אינו מניח אלא משיסתום הקבר בנסר ובעפר שנות
שנותיו על המת או על הארון דרת פי גולל הוא
האבן שנותיו על הקבר מלמעלה וכן פרשו הגאון
הגאונים כל זמן שהארון מגולל אין מוצין לו עד ש
שינתו בכור או בקבר וסתום פיהם באכנים או כב
בנסרים לפי מה שדרכו בקבורה וכן כתב לאהרן
אש"ל אחר שנגמר נסתום סתימת הקבר מתחיל
האכילות אפילו אם ישנו חרבה מלידתו עליו האבן
במה דברים אמרו באותם שהולכין עם המת לבית
הקברות אבל אותם שאינם הולכין עמו מירב שית
בשיחור פניהם מהמסה מתחילין למנות ומיחו
כתב הרמב"ם דווקא בשמוליכין המת מעיר לעיר מי
מירב שסעסדוהו לאלו שמוליכין אותו והחזיר פני
פניהם מהמסה בכר צתיאשו ממנו ורמי לסתימת
הגולל אבל הקדרים בבית הקברות סמור לעיר
החוזרים משערי העיר אינו מתאכלין עד שאמר לו
להם שצקבר וכן כתב הרמב"ם מה שדרכו לשלוח
המת למדינה אחרת לקבורו ואינו יודעין מתי יקבר
מירב שיחזרו פניהם מתחילין למנות האכילות אבל
בעל הלכות לא חיל ראפי צקבר בעירו מתחילין מיר
בשיחור פניהם ומסלקת אף חראש זל בדבריו חר
מב"ם והא דאמרין בשמוליכין אותו מעיר לעיר שא
שאותו שבבאן מוצין משיצא המת ואותם שיוצאין ע
עמו משיסתום הגולל היינו דווקא שאין בחז גרול
משפחה אבל אם יש בחז גרול משפחה הכל הולך א
אחריו אם צאק בבאן אלו ואלו מוצין משיצא המת
ואם הולך עמו אלו ואלו מוצין משיסתום הגולל ו
גרול משפחה כתב הרמב"ם וצאק רביתא סמיר
עליה וגרירי בולחו בתריה לא שנא אח ולא שנא כ
קטן והיבא שממנין המת מקבר לקבר אם קברוה
בקבר ראשון על דעת לחיות קבור שם עולמית אל
שלאחר כך גמלכו לפנותו משם אין מוצין לו אלא מ
משיסתום הגולל הראשון אפילו פיגורו תרביעית
ימים אבל אם מלכתחילה קברוהו על דעת למנותו
בשיחור לחם מתחילין אכילות מיר ואם פגורו
תור שבעה חגיגין ומוצין משיסתום גולל שני

ואם פיגורו עד לאחד שבעה בכר עבר אכילותו דא
ואין מתאכלין עליו פעם אחרת ואם מתחילה היה
דעתו לפנותו משם תור שבעה אין מתחילין למנות
עד שיסתום גולל שני חרזי מלכות מאימתי מ
מוצין להם משנתיאשו לשאל אבל לא מלגב מי
שגמל לים או חרזוהו ליסטים או גררו חיה מאימתי
מתחילין למנות משנתיאשו לקוברו מצאדו אברל
אברים אין מוצין להם עד שימצאוהו ראשו דרוב
ד' יחורו ואמר השררה וגולגולת חם רוב שאלת
לרבינו חאי גאון ולרב שרידא על שחרזוהו שלטון
וקרוביו בעיר אחרת מאימתי מתחילין האכילות
דחשיבו משעת שמועה דמה שאמרו בחרזי מלכות
בשעת שנתיאשו מלשאל מיירי שלא צתברר שלא מ
מת אלא קול יוצא בכר וקרוביו מהפשים על אמת
אמתת חרבר בחא קאמר בשעת שמתיאשו ופוסק
דרישתו מוצין כי בכר צתקרה דעתם אבל אין יוד
יודעין מתי צהרג במה מעצמו דמי ומוצין משעת ש
שמועה אבל ר' בתב על מי שמת בתפיסה ולא נת
נתנו המושל לקבורה שאין מוצין לו אלא משעת ש
שנתיאשו ממנו לגמרי וכן כתב הרמב"ם ואם גמ
צמצא אחר שנתיאשו ממנו אין חקרוכים צריכין ל
להתאבל אלא חבנים ואם יש שם בשעת שנמצא מת
מתאכלין אותו היום ולא גרע מליקט עצמות אכיו
שמתאבל עליו אותו היום וקדרע אבל אם אינו שם
שמה ושומעין אחר שיעבור היום אין צריכין להתא
להתאבל אחר מהאבלים שלא היה עם האחרים ב
בשעת מיתת המת דאחר כך בא אצלם אם היה קרוב
להם תור עשרה פרסאות והיה גרול חבית בבית וא
דאפילו בא ביום השביעי מוצה עמחם והוא שבא
דמצאו שערין צוהגין אכילות בחליצת מצעל ועסי
ועסיפת הראש ורבים מתעסקין עמחם לגחמם
אבל אם היה רחוק מעשרה פרסאות אי שלא היה גר
גרול בבית או שזה הבא הוא הגרול אפילו בא ביום
חשני מוצה לעצמו הלך הגרול לבית הקברות להת
להתעסק בצורכי המת לעשות לו מצבה ובניין לק
לקבר ובא אחר מהאבלים ממקום קרוב שלא היה
אצלם אם חזר הגרול לבית תור שלשה ימים הרי ה
הוא כאלו לא חלך ביום שהלך לצורכי המת וקסו ח
הבא גרר אחרותם ומוצה עמחם לא בא לבית תור ש
שלשה ימים הוי כאלו אין הגרול בבית וקסו הבא מ
מוצה לעצמו אפילו בא ביום חשני כתב הרמב"ם
יש אומרים חלכו מקצתו עם המת לבית הקברות
דמקצתו צאק בבית אילו שבבית צוהגין אכילותם
משחזיר פניהם מהמת ואלו שהולכין עמחם אין
צוהגין אלא משיסתום הגולל חזרו אותם שחלכו ע
עם המת תור שלשה ימים מוצין עם אלו שבבית ל
לאחר שלשה ימים מוצין לעצמו בין שבית הקברות
רחוק או קרוב בין שהיה ההולך שם גרול חבית או
קטן אבל הוא פסק שאותם שחזרו מכית הקברות
מוצין לעולם עם אותם שבבית אפילו באו ביום ש
שבעה אפילו בית הקברות רחוק והגרול הלך שם
והוא שבא קורם שפסקו מאכילותו ועל כן כתב ח
הלך גרול חבית לבית הקברות ובא אפילו ביום ש
שבעה אם בא אחר מהאבלים שלא היה עמחם גרר

שנחננו לחבדות כבשד ויין ובמצי מעמנים ערשין ומ
ומנחמין תחילת כתבשיל של בצים או של עדשים וז
זכר לאבילות ואחר כך אוכלין כל צורכם כתב ח
ח'מ'כו בשמברין את האכל אוכלין ושותין עמו כל
בני משפחתו והמצחיביו עליו והעוסקין עמו בה
בהספד מרתנו במועד אין מברין אלא קדובין של פ
מת הא בחול אחרים גמי מברין עמו ותניא חכם
שמת חבל מברין עליו ברחובת של עיר שהיו נוחגין
להשקות שם האכל בוס אחר ולחאכילו מעט וחתם
וחתבשיל של הערשים בבית שהיה ברחובת של עיר
ואחר כך חילמברין אותו בבית האכל במנחה ומח
והאירגא נחנן חבל בבית האכל

ברחיצה וסליבה ופעילת חסנרל ותשמיש חמטח ואס
ואסור לקרות בתורה ואסור בשאילת שלום ובכביש
וחייב בעסימת הראש ובבסיית חמטח כל שבעה זא
זאסור לפעיות תמילין ביום הראשון ואסור בגיהוץ
ובתספורת ושפוח ואילו חקרע כל שלשים יום
ובולת אסמכוח אסור מלאכה ותניא אכל כל ימים
לראשונים אסור במלאכה אמילו עני המתפרנס מן
הצדקה מבאן ואילך אם הוא עני ואין לו מח יאכל
בצנעא קתור ביתו ואשה סוזה כמלך בתור ביתו
מי אין מתירין לה אלא מלאכה של צנעא ושל עראי
בגון להיות סוזה כמלך בתוך ביתה ואם אינה מס
מספיקה בזה עושה אומנות שלה בצנעא תוך ביתה
אבל אמר חכמים תנא מארה לטביו שהצריכוהו ל
לכך ואמילו הרבר חמותר בחול חמותר בגון דבר ח
האבר אסור לאכל לעשותו בין הוא בין עבדיו ושם
דשחיותו וזניו ובנותיו אמילו אם הם מרולים אם
סומכין על שולחנו ובשם שחנא אסור במלאכה כן
אם אסורין לעשות מלאכתו ומיחר רבר האבר
מת לעשות על ידי אחרים בגון חיו ותיד להסוד
ד' וד' של יין לגוף ומשתנו להעלות לו מן המשרת
שכל א' נמשכים אם לא יעשום מיד מותר שיעשור
על ס' ימים ומרביצין לו שררה משהגיע עונת מ
מיס' ופי' ח'מ'כו דתר השקאה מיירי בהשקאה
מזגית שגושי לשרה חלבן קודם זריעה לזרעה מ
מיר בזמנות ודבר האבר הוא שאם אין מרביצין אותו
בזמנות באין ימות הגשמים ושם אינה זרעה בש
ג' נח'ז אבל אם היא זרעה אסור להשקותה אלא
הא' השלחין והיינו דקתני מרביצין לשון ריבוצ' ח
היא משמע רבו מועס בגון ריבוצ' הבית ור' סי' מיר
השקאה מדעסת לירקות ור' יצחק פי' ואיירי אמילו
שרה זרעה ולא משום פסידא דזרעים ולא שריגן ל
להשקות אלא בית השלחין אלא משום פסידא קמיס
נהמים חלד'ין לבני הבקעה לכל אחר ואחר יומ
אם יגיע עונת מים בזמן אכלו ולא יסקו לו שררה
נהח חרי פסידא ולא חרור' ו' והדרה נתב אח זרעין
זרת גירת ושרה העומרת לפשתן ור' מ' מליגו עליות
מ' ח'מ'כ' כר' יחזרה ור' אלפס מסק כרבנן
ול' חכמים א' ח'מ'כ' ז' ואם איז שם אחרים שיע
שיעשן ל' כל אלו דברים האבר' קאמר ר' שב' שיע
שיעשם הוא בעצמו ומסק ר' אלפס דלא בזהויה
וכן בתב ח'מ'כ' ור' אב' וח'מ'כו מסק ב' שב' שיע
ול' חכמים א' ח'מ'כ' ז' ואם האכל סמ' או בל' ל
לרבים וחגיע חרגל קאמר ר' שב' שיע שיע שיע
ביון שהוא צורד רבים ומסק ח'מ'כו במיתו אבל ר' ב
אלפס לא מסק ב' וכן בתב ח'מ'כ' וכן היא מסקנת
א' ח'מ'כ' ז' וביון דבר האבר מותר לאכל על ידי
אחרים כל דבר האבר מותר אמילו דבר האסור כפ
במועד משום סירתא ואמילו הוא מעשה אומן דר
דרווקא במועד אסור דברים של סודת משום כבוד
חמותר אבל באכל שערשח על ידי אחר' מאי איכסת
ל' בסירתא באחרים ח'מ'כ' משקין לו בית השלחין

שעה

בב
בת
חטוב

מזכירין

והמסיב מעיד חמותר בבית האכל וזה גוסחו ברור
אתה לא חייג' מלך העולם הא חטוב וחמסיב א' אמ
אמת שומט צדק ל' ח'מ'כ' גמטות פ' שפס' של'ס בער'מ
לעשות בו כרצונו כי כל דרכיו משפס ואנחנו עמו ע
ועכרין ובכל אנחנו חייבין לר' דוד' לו ול'כ'כו צורד
מ' צ'ח' יש' הוא יגורר חסד'ה הזאת מ' ג' יג' ומ'ל
אבל זה לחיים ולשלום חרמנו ור' בת' א' ח'מ'כ' ז'
ול' בעל חלכות לא כתב ול' ח'מ'כ' גמטות במשפס ור' ב
דב אלפס לא כתבו ראיבא כמ' במ' מר' ל' ק' ו' ש' ג'
מיתח בלא חסא ומיחר גראה שלא למדוק' וכן
עמא דבר דבתב ר' עמרם ברבת אבליים בבית אכל
בדר' מ'ג' ח'מ'כ' אבליים שאכלנו משלו ולכותר
חטוב וחמסיב שבכל יום יסיב לג' א' אמת וכן ור'
דמעל כל עמו יש' לחיים והוא יגמלנו לע' ל'ח' לר'
לרחמים וכל טוב ח'מ'כ' וכן ועור מ'ר' מילתא
דאבליים בבזנח' ח'מ'כ' ז' ומסיים בה מנחם אבליים
בברכת חמז' בין ביחור בין בשלש' בין בעשרה וח
והאכל מן המנין והאירגא לית לו לא ברבת רחבה
אלא חטוב וחמסיב ויין אמת יש אומרים ברור מ
מנחם אבליים טעיה הוא שמג'ס' בברכה וכן שא
שאינו מן הברכה ומוסיפין על המסב' שת'ר'ז חב
חכמים וח'מ'כו חכמים לרעה ר' עמרם לומר ברור
מנחם אבליים בתב ר' סעדי' שבעה ימי ח'מ'כ' מברר
האכל לעצמו בחטוב וחמסיב א' אמת ואם בר' א' ח
אחרים לפניו כר' הם מברכין ויש מוסיפין בבית הא
האכל צחם י' אחינו את אבלי ציון ואת אבלי ירוש
ירושלים ואת אבלי עמר יש' ואין בכך הפסד ובש
דבשבת אין אומרים א' אמת וכן בתב ר' ג'ס'ר'נאי
גאון שאין מברכין ברבת אבליים בשבת כיון שמבר
שמברכין בשלש' או בעשרה ולא דברים שבצנעא
הוא ובחלכות גרולות כתב שמברכין ברבת אבלי
בשבת דחוי דברים שבצנעא ומי שאין לו מברכין ח
הוא מברר לעצמו וח'מ'כו כתב ואני אומר בר' ב
ביחור או בשלש' אבליים מברך ברור שמברר בחול
רצנעא הוא ואם אכלו אחרים עמו וברכו אין מברכ'
רביון דאיבא אחרים לאו צנעא הוא ע' ומב' ל
מקום מדברי כולם גלמ' שמברכין א'
אמת כל שבעה

חבי אומר לאן מצהינן להתרחק מבית הקברות שי
 שיעור חמשים אמות או מאה אמות ויש מקומות
 שבנין בית לבר זה אכל לתור ארבע אמות לא דמ
 דמת הדמ ארבע אמות לקריית שמע בשאל לגאון ב
 מחצית אצלינו בשחזרין מבית הקברות ורחצין יר
 ירחם קודם בעיסתו לבתיהן ויושבין על הדרך פ
 מה סעם וחשיב אין צריכין לרחץ ואם צוחקין ור
 ורוחצין אין בכך בלום וכשאמרד במי שחזר מאח
 מאחורי המלך לישיב שבעה פעמים לא אמר אלא ל
 למי שהולך לבית הקברות ובחזרתו ובקדושים וב
 דביום ראשון ובמקום שצחצח צריך לישיב שבעה פ
 פעמים מפני שהרוחות מלוות אותו ובכל שעה שיר
 שיושבין בדרך ממונן ואמר רב האי לא נהנה מעול
 לקצת יריהם כבבל בעפר וכן אנו וראים דמאן רע
 דעביר חבי אין בכך בלום אלא שרי למיעבד אבל צ
 צוילת ירים לבתר חבי ליכא אלא כמי שנשאר למסח
 פץ לגאונים ובמקומות חללו נהגו בכך לקצח בע
 בעפר ולתלוש עשב מן המחזיר לאחר קריש ולר
 ולרחץ יריהם במים והם אומרים שהם דומין לי
 ליצירת האדם בענין שאמר בהגדה ולקח הכהן
 מים קדושים בבלי חרש ומן העפר למח מים ועפר
 שתחילת מן המים וסופה לעפר למיכר נבדקת במ
 במים ועפר אם סחור היא בכרית ואם לא ורחצת
 לעפר וכן המים ודעפד אלד רמז ליציר ולמית והע
 דהעשב רמז להחיות המתים בענין שנאמר ויצא
 מעיר בעשב שדה הארץ

העברים

וחשפחות אין עומ
 עומדין עליהן בשור
 ואין אומרים עליהן

ברכה אבליים ולא תנחומי אבליים אלא בשם שאמר
 לאדם על שורו וחמורו שמת המקום ימלא חסדגד
 כך ארץ על עבדו ושפחתו שמת שאלו מקמי מרבי
 יהודאי אבל מצודה מהו להברותו ולא חשיב וכתב
 חרמב"ם וצ"ר ביום שאסור לישיב בארבע אמותיו אין
 עושי לו שורה ולא מברכין לו ברכה אבליים ולא
 תנחומי אבליים שכל שהא כבוד לחיים אין עושין
 לאבל המצודה אבל מצודה שמת עומדין עליו בש
 בשורה ומנחמין אבלי

אבל

אסור לאכול מ
 משלו בסעודה
 הראשונה אבל

בשנייה מותר אפילו ביום ראשון ומצודה על שביצו
 שיאבילו משלחם ביר שלא יאכל משלו ויכול אחר
 לחאביל לחברו בימי אבלו והוא יחזור גם כן ויאכ
 ויאבילו בימי אבלו ובלבד שלא יחזו תחלה אשה
 שאירעה אבל אין לאנשים להברותה כתב חרמב"ם
 אבל ודאי גם אסורה לאכול סעודה ראשונה משלח
 דגשים מברות אותה ואם יש לה בנים אפילו הקטני
 יבוליים אנשים להברותה ואשה צעירה שאירעה אב
 אבל אינה יכולה לאכול סעודה ראשונה משל בעלה
 דביון שחייב במצותיה במשלח דמי וכן מי שיש
 לו סומך או שכיר אם אוכל עמו בשבדו ועיראן אבל

אינו אוכל עם בעל חבית אבל מי שזוהן מצודות לע
 לעני או ליתום או לבנו או לבתו הגדולים בלא תנאי
 ואירעם אבל יבוליים לאכול עמו בסעודה ראשונה
 רצה האבל שלא לקבל ההבראה שלא רצה לאכול חי
 חיות חרשות בירו דגרסינן בירושלמי ר' עזריאמר
 פרמך מקיר ומר לא תקבלון עלי יומא דין אבלה
 ולמחר מדידות ואיתא גמי בירושלמי שחיו צוחקין
 להתענות ביום מיתת החכמים דגרסינן התם חר
 חרואה תלמיד חכם שמת בראח ספר תורה שנשרח
 א"ר אבהו יבא עלי אם סעמתי בלום אותו חידם ולב
 ולבאורה צראה שאם אינו אוכל כל אותו חיום שלם
 שלמחרתו אסור לאכול בסעודה הראשונה משלו
 דביון דילמינן ליה מקרא ולחם אנשים לא תאכל א
 אלמ' שמצוה צוחקת הוא באכל כשאר כל דיני אבילי
 אבל מלשון הירושלמי משמ' שאין צריך דקאמ' לא ת
 תקבלון עלי אבלה יומא דין ולמחר דיליה פ' למ
 למחר יאכלו משלו וכן יראה מלשון הרמב"ם שכתב
 אם רצה שלא לקבל הבראה רשאי משמ' שום הברא
 שאם לא יאכל ביום השני משלו חרי מקבל הבראה
 ביום השני וכן כתב בספר המצות רבי נתנאל היר
 אבל וישיב בתענית ובליילה אבל משלו וחרבר צריך
 תלמוד אין מברכין על חקסן ער שיחיה בן שלשים
 ואי קים לן ביה שכלו חרשיו אפילו תוך שלשים מב
 מברך עליו ההולך לבית האבל לאכול עמו לחירותו
 אם לבו גס בו יברחו על מסות כפיות ואם אין לבו
 גס בו יברחו על מסות זקופות פ'ו שהמכרה יושב
 על מסה זקופה אבל האבל יושב על בפניה ובשלב
 גס בו את המכרה יושב על בפניו כתב הרמב"ם
 בשאין לבו גס בו את האבל יושב על מטה זקופה
 וכן כתב הרמב"ם וכן דעת א"ר הראש"ם ז"ל תניא מרב
 מרביצין ומברכין בבית האבל זמריחין קערות בוס
 דצלוחית וקיתוציות ואין מביאים שם לא בשמים ו
 ולא מוגמר אבל מביאין אותם בבית שחמת שם וא
 ואין מברכין עליהם ואין אומרים שמדעה ואגרת
 בבית האבל אלא יושבין ורומין תניא בראשונה
 חיו מוליכין לבית האבל עשירים בקלותות של כסה
 דחב ושותין בזבובי לבנה ועניים בסלים של צרר
 ושותין בזבובית צבועה והיו עניים מתביישין הת
 התקיצו שיהו עושים לכל בשדה חגיגה עשרה בוסות
 התקיצו בבית האבל שלשה לפני סעודה ושלשה תו
 תוך הסעודה וארבע לאחר הסעודה הוסיפו עליהן
 עוד ארבע התחילו שותים ומשתכרים החזירו הרבר
 ליושניו ופ'רשי לעשרה וחרמב"ם פ' ליושניו שלא
 ישתו אלא לתוך הסעודה דין לאחר הסעודה משבר
 וכן עמא דבר תניא ויזר יעקב צזיר אותו חיום
 גכסר אברהם אבינו ועשה יעקב תבשיל של ערשים
 להברות את אביו מאי שנא ערשים מה ערש זה גל
 גלגל את אבילות גלגל החזור בעולם איבא ראמר
 מה ערש אין לו מה אכל אין לו פה מאי ביציהו
 איבא ביציהו לנחם בבצים שאין לו פה ואינו גלגל
 בתב חרף צאות תניא באבל רבתי מקום שנחגו לב
 לנחם אבליים בבצים וערשים מאבילין וכן כתב
 הרמב"ם מקום שנחגו שלא להברות אלא בתבשיל של
 ערשים ובבוסות שתקנו חכמים עושין מקום שנה

אבל

אסור בתשמיש
המטה ותניא
באבל רבתיא

אבל אסור בתשמיש המטה ותניא מעשה באחד שש
שמש מטהו כימי אבלו ושמשו חזרים את גזירותיו
ואמר ר' יוחנן אבל שמש מטהו חייב מיתה וכתב
הראב"ד אבל בשאר דבר קדושה מותר אפילו בצניעות
וחפז וחצעת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו בין ב
באבלות דיריחו ובשם שמותיהם לאכול עמך בקערות
ובמלך ובתובת משכך שמותיהם לאכול עמך בקערה
ולישן עמו במטה והדעת מברעת שעל ידי דבר זה
חוצץ בינו לבניה קאמ' ומיחד משום לה לר' אומר
לצניעות מבעיא ליה לר' חזקוני שלא לישן עמה במטה
בלל ודווקא בל אחר בבגדו אבל בלא בגדים אסור
אפילו אם סיגר מפסיק ביניהם אפילו בשבת ורגל
דווקא באבילות בעלמא אבל אם מת אביה של חתן
או אמה של בלה שמכניסין חמת לחור ואת החתן וא
זאת חמלת לחופה ובעל בעילת מצוה ומרש
דנחש ימי חמשתה ואחר כך שבעה ימי האבילות א
אסורין לומר בל ארבע עשר הימים ברמי לעיל בוד
מי שמתו מוסל לפניה אבל אם נסס לחופה והתחיל
ימי המשתה שלו ואחר כך מת לו מת מותר לומר ע
עמה במטה בשאר אבילות וזוהי שבעל אבל אם לא ב
בעל לעולם אסור להתייחד עמה בין בחל בין בש
בשבת וכתב הראב"ד רמי שאירע אבל ברגל שאסור
להתייחד עם אשתו דה"ל חתן חתן ולזה חסכין
אם חלש זל

אבל

אסור לקדוה ב
בתורה ונביא
דכתיבין ואס

ואסור לשנות במשנה תלמוד חלכות ואגדות וישא
אדמו' שאין אסור זה אלא ביום ראשון בליל
ולא אלא אסור בל שבעה ואם רבי צריכי לו מותר
דבלבד שלא יעמוד תורגמן אלא יאמר לאחר וזאת
יאמר למתורגמן והמתורגמן ישמיע לרבים וכתב
ה"ה גיאאות דווקא בשרבים צריכי לו להתלמד אב
אבל אם האבל בחו דאין שם בחו אחר אלא הוא אס
אסור לקדוה וזוהי דסגי ליש' שיקרא במקדש וב
זבש במקום תל' דרב קרא בנאנים וכתב הרמב"ם
בית שאנאבל יוצא לבית הכנסת אין צל שאינו עומד
דקדוה ואין באו משום דרבי שלום כתב א"ה
א"ה זל בתשנכה בשמתפללין בבית האבל אם אין ש
שם מי שיתפלל יכול האבל להתפלל ולהוציא חרבי
שחיי הוא חייב בכל המצות יש אופרים שכתשעו
באב מותר לקדוה באיוב ובקניות ובדברים הרעים
שבירמיה באבל אסור כמו שחזא חמוד מתשעה בא
באב גם כן בשאר דברים ויש מתירין וכן דעת א"ה
הראש זל שבת וכן נחגו שהאבל קדוה במסכת מוע
מודע קסד בחלבות אבילות אפ"ה רבאבל רבתי מש
משכך שהוא אסור ותניא חכם רב תלמיד חכם שמת ל
לו מת באין ויושבין לפניו ונזשאינ לפניו בהלכות
אכלים ואם טעו משיבין בשפה רפה והוא אינו שוא
שואל ואם רצה מרבה על ידיו עאמו ואם לאו אחר מ

איסטגיס אני וקסטר אפיוה לילח דרבנן ובמקדש
איסטגיס לא גורדו כתב רב חאי דלא קיימ' לו ברג
ואמר אפיוה לילח דרבנן ורב אלפס פסק במותר
ובתב עוד רבינו חאי לאו כל ואמר איסטגיס אני שו
שומעין לו אבל ודאי אי מליא מילתא דאית ביה ח
חאי מילתא ואם אינו דוחץ בא לירי שפחה דוחץ דרג
דדמיא לסכנה ורמזא משום דאיסטגיס בולח גדול
הוא ממדה זו ולא כל מי שזוחג בשרו בנקיות איש
איסטגיס הוא אלא מי שבא לירי סכנה אם אינו דוחץ
דוחץ פ"ה כתב הרמב"ם מה שכתב לאכל מי שא
שאמר איסטגיס אני ומתנהג בנקיות מתירין לו ימ
ומה ביד אבל מה שכתב שאם אינו דוחץ בא לירי ס
סכנה לאו סכנה גמשה אלא מצטער הדבה נבא לירי
מיחד בבר ירושל' מקום שנהגו להדחץ אחר
המטה מרחיצין א"י יוסי בר גוד' מי שמתיר ברחיצה
עשה אותו באבילות ושתיה וכתב הרמב"ם וראוה מב
מבאן שהיו נוהגין במקדש מקדמות שהקדושים היו
המכריז האבל חיד מרחיצין אותו קודם הכרזת למי
שעשו אותו באבילות ושתיהו שצריכה להכריז מזה
ממני שצריכין להעביר מזה הדוחמא וזהו מתירין
זו הרחיצה הראשונה ואחר כך חיד נזהג אסור ב
ברחיצה בל שבעה חילכר אי איבא דובתא דנחגי בר
ברחיצה זו א"י ממחין בידם מי שתכמוהו אפילו
שאירעו שני אפילות זה אחר זה מותר לרחוץ בל ג
גדמו כצונו נזה שזרמנה זמן סבילותה בימי אבלה
לרעת האוה' שפורסין סבילותה בזמנה מצוה טובלת
אבל אינו בזמן סבילותה אינה טובלת וזהו בל דלא
קיימ' לז סבילותה בזמנה מצוה ולמי זה אינה טובלת
אפילו אם זמנה בימי אבלה ויש אפריס דאפילו א
אם אין סבילות בזמן מצוה טובלת אשה לא תכחול
ולא תפרקס בימי אבלה שכל אלו אסורין ברחיצה
דאשת איש אינה אלא תוד שבעה אבל אחת שבעה מד
מותרת בכל שר' שלא תתגבה על בעלת וכלה שאי
שאינ' אבל תוד שלשים יום לחופתה מותרת לה
להתקטש אפילו תוד שבעה בוגרת בידו שעומדת
לינשא מותרת בביחול ומידקוה אבל אסורה ברחיצ'
חמין בל גופה ונעדרה אסור אפילו בביחול ומידקוה

אסור בעילת
סגול דווקא
בשל עוד אבל

באינמיליא של בדר ושל גפיו של שער פתחו וכו' בש
בשל עץ שאין מצעל אלא של עוד ואם ודא עץ ומחו
דמחופה עוד אסור וזוהי מותרת לצעול בל שלשים
יום ובל אדם מותר לצעול מחמת סכנת עקרב
הביא אבל ומגדרה שהיו מחלכין בדרך מותרין בנע
בנעילת סגול ובשיגיע לעיר חולצין האדאמריגו
על כל המתים רצה חולץ רצה אינו חולץ על אביו
ואמו חולץ כתב הר"ם מרדכי בנזיר' א"ה מלוצת מצעל
לילד יוחל לבית הקברות וכן צוה ר"ה ב"ה יתחיל ליל
לילד יוחל לבית הקברות ולחזור בשמתה אמש
ובתב א"ה הראש זל על החליכה תמחתי בלא גסתה
עריין והולל ולא חל עלין
עריין האבילות

אמילי ממי חשמי וממי קילון ועושיין לו עולות
 לגמנים ואמץ לבת חילת דחמיה לו בודות שיהיה
 ולערוה את צדיק להם ובניד לו הפרצה בודות
 דחמיה לו חביותיו ומכניסין לו פירותיו משני הק
 חוגבים ומרמסיה שלד ברבר האבד שאם לא תה
 יפבור יפסיר מחקר צמרת לו על ידי אחרים
 אבל אם אינו ממסיר מחקר אלא שאם ימכרנה עת
 קתה ירויה בה יותר משאם ימכרנה אחר כך אסור
 למכרה לו ויגמל אם השירות באות קתה בימי אב
 אצל רואינו מצוי שיבואו אחר כך שיולו הסחורות
 אם אינו במכרות עתה אחרים מוכרים להם בשביל
 ואין צריך לומר וידי אם חשש שמא יפסיר מחקר
 שלו אבל לענין לקצות פד השירות כדי שיקצת
 בזול בזה חילק חרמכו אם אינו צריך לו חרבו
 אלא להשתכח בו אסור ליקח אצל שירותיו ברבר
 שלוקח בזול מהשידא אבל אם צריך לעבדו ולשם
 ולשפחות פחמח בסדת וכלים לצדו דהנה דוא לו
 ליקח אותם אצלו לו עתה מייסובי גדול וחבר
 ידע שלא ידע לו אחר כך במד השירות דבר הא
 האבד הוא ובעת שד המד הוא דומה לסחורה שוה
 שיוולת אחר כך וידי ואם חרש לו לא חילק בש
 בשידא ביד לקצות מהם או למכור להם אלא שדי ב
 בכל ענין בכל דבר ובענין חלוקת דרים גריבית
 בימי אבד אסור חרמכו אמילי על ידי אחרים וידי
 חתירו אמילי בחול חמדה צב מהא באבד על ידי א
 אחרים וידי בתב ביד שרת חיה מתיר לרבים דהנה
 בו חיתר אין בחול אסור וחממה תעב ואם חר
 אש זל כתב באסור חרמכו רבר יצא חרמכו אסור בחל
 במל ודא ריבית לבנים בחול חמוער ואני חתרת ב
 בנית להלחמה למדים שרגילין חמיר להלחמה בבר
 שאם לא ילח להם ילכו לבתים אחרים וילח להם
 דירגילום לכא אצלם ואינא פסידא עב אם בן כח
 שריבאבל על ידי אחרים ואם מסיק דדי באיניס א
 אחרים זהא דמל פסידא לוח וברר רבי לא משבח ל
 לוח שריבאבל על ידי אחרים וידי חרמכו חרמכו
 שאם שריבאבל דדי על אדם אינו תובע כל שבעה
 ואיניסא רבר ואבד כחך שבקש לילד למי יצא חר
 או שריבאבלים ערשה מורשה דוד עמו וכל דבר
 שחלוקת כחמיר משום צדד חמוער פלם אסורין בא
 מאבד אמילי על ידי אחרים אמילי אין לו מה יאבד
 אלא עניי ממש שאין לדבמה שיתמסר ערשה פסידא
 ואילר אמילי על ידי עצמו בצעא כחך ביהו
 אבל שרחה ציד אחרים באיניסות או בחבירות אור
 בקבלנות דדי אלו עוברת בידיו בימי האבד של בע
 מעל השדה ואמילי נשלם זמן מבירות קודם הא
 האבד ונשאיר בשרה פמו שחיר ואם האבד הוא בש
 בשרה של אחר לא יעבור הוא בעצמו אבל על ידי א
 אחרים מותר ואם ישלאבד חמור או ספינה ביד א
 אחר מותר או מושבר חר זה לא יעשה בימי אב
 אבל של בעל החמור וחספינה אם לא ששברם קד
 קודם שחתחיל חאבילות ועריין לאבד חמור אמי
 שברם בבר ממוץ לחרש או לשבור בימי חרמכו אמי
 אסור ביד שכל חמור וכתב חרמכו אם חתחיל
 חמור וחספינה ציד אחרים לפחמה לשל ישר לרבר

דדי במד אם היו מחוברין ויש שאוסרין שלא תה
 חתירו אריסות אלא בקרקע ולאריסא קיימ אבל
 בלים וכתחמה לא משום ולעולם צקדאין על שם חב
 חבעלים ואם האבד בעצמו הוא מותר או מ
 מדשבר אצל אחר לא יעשה מלאכה בימי אבד
 ואם יש שכיר יום שעובר שרחה אמילי בעיר אחרת ל
 לא יעשה חיתה מלאכה אחרים בידו ברבר תלש
 כגון בבר לארץ בין בקבלנות בין שלא בקבלנות ל
 לא יעשה חיתה מלאכה ביד אחרים בקבלנות ברבר
 תלש בביתו לא יעשו בבית אחרים יעשו חית
 לו כניין בית מיד אחרים בקבלנות בחול או בחול
 של מרער לא יעשו אמילי הוא חוץ לתחום חעיר
 ואם אלו חקבלנין גרים מותרים לבנותו בשבת ויש
 שחל במי האבד אם הוא חוץ לתחום חעיר ואין
 עיר אחרת בתחום של חבית וכתב חרמכו וכתב
 אם קבלו לחרוש ולרדע שרחה שחרין כמו בקבלנין
 של כניין בית שהוא אסור בחול ביד שחור לבד וא
 חובל חסידות נקרא אבל על שמו ויש אומר ביד ש
 שחור לבד נקרא בשדה חרש ודורע אינו נקרא על
 שמו חרש וכתב חרמכו ואם חרש זל ח
 חבית אחרת שני אחרת או שני שותפות חבורין שאם
 שחור אבד אחר מהם חיי אלו דעליו חנות של
 יעשה חסידות כחמיה אבל יבול לעשות בצעא
 אחר בידו אמילי בעסק השותפות ואם האבד
 אדם חסד וחסתמות נקרא על שמו שאמילי אם יע
 ועסחוד בצעא בתוך ביתו ידוע שיש לאבד חלק בו
 אסור לשני לעשות אמילי בתוך ביתו חגיא בב
 בכור חבית חרות כוסות וחצעות המסות אין בח
 חתן משום מלאכה אבל חגיא אבד חחולר ממקום
 למקום אם יבול למעס בעסקיו ימעס פו שלא יק
 יקצת וימכור אלא מעס ואם לא יגלה עמחם פו
 יקצת לצדד חרד גריים שיש בחם חיי נפש על כל
 חמחם רצה ממעס בעסק רצה אינו ממעס ועל אב
 אביו ואמו ימעס בעסקיו אמי בקברים חמחמים ל
 ידשלם על כל חפצות אסור לילד בסחורה עד
 ליום כאלו ואמו עד שיערד בו חכיריו ויאמר לו
 לד עמנו פו בחולבז לסחורת למרחוק איירי ואיבא
 פירסום גדול דומה לשמחה שחולר בשיירה גדול
 אבל שאר כל משא ומתן מותר לאחר שבעה יו
 ימים

חריצה

ביצד אסור
 לרחוץ כל
 גופו ביד ב

בחמיה ביד בצונן מניד ידיו ורגליו בחמין אסור בצ
 בצונן מותר ולסוד אמילי כל שהוא אסור ורוקא ש
 שומיו לתענוג אבל אם הוא פלובלר בסיס וצואה
 רדצה לחעבירו רוחץ לחעבירו או שסר לחעביר הז
 וחחמא או לרפואה כגון שיש לו חסית בראשו מו
 מותר לסיכר יולדת אבלה שריצה לרחוץ מותר לו
 לרחוץ מאן דאית עירוביבא ברישיה מותר לחות
 ראשו בחמין ואל גרע מאיסטגיש שמותר לרחוץ א
 אמילי כל גופו גריסיו גמר חיה קורא רגחיה ר
 דחץ בלילה חראשך שמחה אשתו משום ראמו אי

מחבליהם אלא של עור ששחררין אותו בוצענות
בארובות המטה אינן צריכה במייה אלא מותר תרם
וזרועות שהעור קשר בהן והוא צומל לארץ
מטה שנקליטין ונאמין מי שעצים זקוקין לצד רגל
דאשה שאי אפשר לבסותה זקנה על צד וריו
ובשמהרין את החבל מי שלבו גס בו מבריהו על מש
מסות במייות ושאינו לבו גס בו מבריהו על מסות
זקנות ולמעלה כרין חבוראח מרשתין

אבל אסור להניח ת
תמילין וריות
ביום ראשון א

אבל בשני מותר דמיון שהניחו ביום שני שוב אינו ח
חולצין אמילו באים פנים חרשות ויש אומרים שא
שאינו מותר ביום השני מיד אלא אחר שיתמללו וי
ויעמוד המנוחין מאצלו אבל רב אלמס כתב שא
שאינו אסור אלא ביום הראשון וכן כתב אהרן
על שמותר מיד ביום השני אחר הצץ החמה בתב
הרמב"ם ומבעי ליה לאכל לאיתובי דעתייה לבדוניתיה
לבית תמילין שלא יסית דעתו מחם הלכך מצח לה
ביום דעתו אבל בשעת הספר ובכי לא מצח לה

אבל אסור לבכס ב
מסות בל יום
שבעה אמילו

במים לבד ולאחר שבעה מותר ורבינו יגאי אסר כל
שלישם ובספר המצות כתב מותר ללבוש חלק לבן
מיד אחר שבעה וזעולם נהגו בו איסור ונחזקין אר
אדם אחר לזבשה תחילה ואחר כך לזבשה הוא והמג
דחננה עיקר ע"כ ואינו יודע טעם למצוה זו דאמל
ציהוד מותר בשנים מכש כיבוס ובשם שאסור לבב
לבכס בך אסור ללבוש המבוכסין מקודם לבן אמל
ישגו ואין צורך לומר שאסור ללבוש חרשים כתב
הרמב"ם דאיתי על שם רש"י שחתיך ללבוש בשבע ימי
אבילות חלוק המבוכס מקודם לבן ואינו צריך וכן
הסריציון המצעות של המטה אסור לבכס ולחצויע
המבוכסין וכן מספחות חרשים אצל שם שמונת
לבכס וכן בכל אלו ששגינו בחן שמותרין לבכס ב
במותר כגון היוצא מבית השבייה ומבית המסורין
למנוחה שחתיך לוחכמים והגשאל לחם והחזק וכן
והבא ממדינת חים שחלך להריות ולא היה לו נגאי
לגלח אסורין בימי אבלו שאם אירעו אחר מהם קד
קודם האבילות ובכס מיד לתוך האבילות אסור ל
לכס אלא אם כן אירעו אחר מהם ותכפוחו מיד ש
שני אבילות זה אחר זה אז מותר לבכס בין בנתר ב
בין בחול אמילו תוך שבעה ובלבד שיעשו בצנא
בתוך ביתו ואחר שתכפוחו אכליו זה אחר זה מב
מכס במים אבל לא בנתר וחול כתב הרמב"ם ז"ל
קרוב בעיני הרב לומר שאסור לומר בכלים חרשים
צבועין ובישגין מבוכסין היוצאין מתחת המבכש
תוך שבעה אף על פי שאין בחן משום גזירות שלש
ומותרין לאחר שבעה תוך שבעה אסורין וכתב
עזר חרבה כתבו בעניין לבכס ולהצית ואגי אומר ש
שאסור מצד מלאכה בין על ידי עצמן בין על ידי אחר

אסור לגלח א
אחר שער רא
ראש האחר

אבל אסור לגלח א
אחר שער רא
ראש האחר

שער זקן ואחר כל שער שבו אמילו בית הסתרים ל
לבד כתב הרמב"ם אף על פי שבחול המועד מותר לגל
השער שעל השפה אבל כל שלשים יום אסור
והר"ן גיאות כתב שאסור תוך שבעה ומותר לאחר
שבעה וכן כתב מחלבות גדולות והרמב"ם כתב שא
שאמילך תוך שבעה מותר ליסול כל שער שעל השפה
ומחזירין כל שמעכב האבילות ישב לגלח ואמר
לך מת וקביו חיי זה משלים ראשו אחר המגלות ואחר
המגלות כל אלו שאמר מותר לגלח בחול המועד
בגזן חמא ממדינת חים שחלך להריות ולא היה לו נ
נגאי לגלח קודם המועד והיוצא מבית השבייה ומכ

אחרים ואם היה מסותו בקיבולת ביד אחרים מכס
מכסין אותו בדרכו כמז שאר מלאכתו בתלוש שביר
אחרים בקיבולת ולאחר שבעה אף על פי שחואאס
אסור בזהוד מנהך בין לעצמו בין לאחרים
תניא כל שלשים יום לגיחוד ופי' רבי האי עבדו ת
חמורתא אמנא אחר בכלים חרשים אחר בישגים יד
יוצאין מתחת המבכש ר' אומר לא אסור אלא בחרש
לפנים והלכתא בוותיה חלכר ישגים אמילו לבגים
אז צבועין אמילו חרשים מותרין שאין איסור אלא
בלבגים חרשים המנוחין וכתב הרמב"ם שאמילו ב
בגיהוד חרשים לבגים המנוחין מותרין אלא אם כ
בו גתנו במכס אחר הגיחוד ומסעם זה חתור חל
חלוק קשתן שחתכו אמילו מחיריעה של חתגר את
על פי שחתגר בוכש חיריעה ואינה מציחה לילך לב
לבאן ולבאן ביון שביר החיים התופרה יוצאה לבאן
ולבאן ואינו מקמיר בכר יוצאה מכלל מכס ולא
משכנת בלים חרשים יוצאין מתחת המבכש אלא ס
טלית וסרין שהפך תחילה ונתנו לבוכש ובכש ת
תחת המבכש אבל הרמב"ם כתב דחרשים אסורין א
אמילו אינו בכוסין במכס שלא חוזר מכס אלא
אישנים וכן כתב הרמב"ם וכן היא מסקנת אהר
דאש ז"ל וחרשים לבגים מנוחין אסורין ללבוש אמ
חזן של פשתן אלעז רגבי ש באב אמרין בלי פשתן א
אין בחן משום ציהוד חייגו דוקא לגהצו ולהצית
אבל אסור ללבוש המנוחין חלכר חמא שאין איסור
ציהוד אלא בלישה שחרי לצפץ ולהצית מותר בין ב
בעצמן בין על ידי אחרים חלכר אין חילוק בין כל
צמר לפשתים והרמב"ם כתב רכלי פשתן אין בחן מ
משום ציהוד וכתב עליו הרמב"ם ואין זה נכון דאינו
דציהוד שלבו בביוס שלהם חבל מותר לאחר שבעה
ודשלם על כל המתים אסור בציהוד עד שלשים יום
ובאכיו ואמר עד שנים עשר חרש ובאבל רבתי תניא
עד שיגיע הרגל ויגער בו חבריו וכתב הרמב"ם
בצמרא דירו לא שוי חילוק בין ציהוד דאביו ואמו ל
לשאר קרובים וכן הרמב"ם לא חילוק בחן דציהוד
סמבינו אירושלמי ואבריות ראכל רבתי דצמרא ציה
ציהוד מתספורת חלכר אסור באביו עד שיגיע הרגל
אחר שלשים יום ויגער בו חבריו לצמר לו לבוכש
בליים המנוחין לבכס הרגל וכן כתב אהרן דאש ז"ל

אבל אסור לגלח א
אחר שער רא
ראש האחר

שם אסור לגלח א
אחר שער רא
ראש האחר

שער זקן ואחר כל שער שבו אמילו בית הסתרים ל
לבד כתב הרמב"ם אף על פי שבחול המועד מותר לגל
השער שעל השפה אבל כל שלשים יום אסור
והר"ן גיאות כתב שאסור תוך שבעה ומותר לאחר
שבעה וכן כתב מחלבות גדולות והרמב"ם כתב שא
שאמילך תוך שבעה מותר ליסול כל שער שעל השפה
ומחזירין כל שמעכב האבילות ישב לגלח ואמר
לך מת וקביו חיי זה משלים ראשו אחר המגלות ואחר
המגלות כל אלו שאמר מותר לגלח בחול המועד
בגזן חמא ממדינת חים שחלך להריות ולא היה לו נ
נגאי לגלח קודם המועד והיוצא מבית השבייה ומכ

אבל

שם

חייב בבטיות ח'
חמסה מ' מסות
עץ חסדוה בח

בחבלים שיהפוך ראשו למסח ורגליו למעלה וזה
ותניא אמילו נתנה על גבי סמסלים או על גבי אבני
שחיא גבוה הרבה מן הארץ ונתן עליה שלטון או אר
ארבע מצעות יצא רק שיהיה רגליו זקופות למעלה
דאין סעם חמשייה מ' שיצטרע שנאמר אם ישן על ג
גבי הארץ או על גבי חמסה או על חבלי חמסה כל
מצע וחיא זקופה שיצא אלא סעם ברתני בד קפרא
רצות דיוקני נתתי כבס דבעוצות יבם חמבתייה יה
יחמם חבל מסתו עליה אם מצטרע עצמו וישן על
גבי קרסע אחל חבלי חמסה והיא זקופה לא יצא
אבל אם חמכה וישן על גבי קרסע יצא את על פי ש
שאינו ישן עליה ותלמבם כתב שלא יצא עד שישן ע
על גבי מסח במותיה ואם הראש זל כתב בסברא רא
ראסותיה ותלמבם שיצא או בשעת אכילה או יוש
יושב על חמסה במותיה אבל כל חיים אינו יושב אפי
על מסח במותיה אלא על גבי קרסע ובן חמנחמין
יושבין עמד על גבי קרסע דאמר רב יהודה אמר רב
מגין לאבל שאינו רשאי לישב על גבי חמסה אלא ע
על גבי הארץ רבתיב וישכח אתו לארץ דאמר רב
יהודה אמר שמואל מגין למנחמין שאין רשאים לישב
על גבי חמסה רבתיב וישכח אתו לארץ ולא מסתה
בלבד הוא כופה אלא כל מסות שיש לו בבית ופ'
הראש בזה מסות אשתו ובגין שמתאבלין עמו אם
אבל אם יש לו אבסנאין אינו בופין אפ' שחמסית ש
שלו ביון שאינו ישן עליהן אלא מרחיק לאבסנא'
זה למב' בזה אם יש הרבה מסות מ' ודאין לאבסנא'
צריך לכפות בולד ואם באין אבסנאין ודקה להן ה
הצורך לזה יוצאין חזר ופסוק ואם הראש זל ח
חסכים לסברת הראש חיה לו עשרה מסות בעשרה
מקומות וישן על בולד מעמיס באו דמעימים באו ב
בומה בולד אפ' שחמסית שביכח בבית שחמסית ב'
ותניא חיה לו חמשה בתים בזמן שמתמש בכולל
בומה בולד ואם לאו אינו כופה אלא בבית שמשח
שמשמש בולד חמשה אחין ומת אחד מהן
בולד שחמסית בביתו בולד בופין אפ' שאין אחד
מהן ישן בבית שחמסית שם שאין מיתת חמת גרמית
הבטיות אלא חובת האבל היא ותניא ארבע אחין
שהיו אוכלין אצל אביהן ומת אביהן בזמן שכל אח
אחר ואחר חולד וישן בבית בומה בביתו ואם לאו
בומה בבית שישמש בו חדר עם חבד באבסנא'
ואם לבד גס בו כומח ואם לאו אינו כופה חדר
בסודרס אינו כופה שמה יאמרו מרש הוא מ'
פוצרוס רבים גבסין בו ואם יראוהו כופה יאמרו
עליו שחמסית ובתב א' הראש זל ועל זה אנו
סומכין באבסנא ובצדפת שאין נוחגין בבטיות חמס'
לפי שרין בין חגוים וכל חירם גוים גבסין ויוצאין
בביתיהם ולא חסעם לפי שמסות שלהן לא היו ראש
ראשיות בולסין בעין שלגו וחיה ציבד בחן חמפיות
אבל מסות שלגו ראשיות בולסין ואינו ציבד בחן ח
הבטיות לא שיר בחן חמפיות מסה חמפיותה לבלי
אינה צריכה בבטיות דהשנהיא מסה שאינה סודנה

מדבר על ידו מ' בשמשיבין צסטער אבל לישראל א
אינו שואל כלל ו' לביצור לבין עצמו מותר לשאת א
אבל בשאחרים צאטין ונחגין לפי איבא מירסום
סמי דאסור ומירי בשאין רבים צריבין ל' אבל אם
אחרים צריבין ל' אפילו בחלכות אחרים מותר לדר
לדרוש כל חיים עד כאן

אבל

שם

אסור בשאילת
שלום ביצד ש
שלשה ימים ח

הראשונים אינו שואל בשלום כל אדם ואם אחרים
לא ידעו שחמסית אבל שואל בשלום צריך לחזקיעם
שהוא אבל ולא ישיבם משלשה עד שבעה אינו שואל
דאם אחרים לא ידעו שחמסית אבל שואל בשלום מש
משיב להם משבעה עד שלשים הוא שואל בשלום א
אחרים שאחרים שרדיו בשלום ואין אחרים שואל
בשלום ובש' שמיב למי ששאל בשלום ל' לאחר של
שלשים חרי הוא בשאר כל האדם כמה דברים אמור
בשאר קרובים אבל על אפי' ואמו שואל בשלום את
אחרים אחד שבעה ואין אחרים שואליו בשלום עד
אחר שנים עשר חרש תניא המוצא חבד אבל עד
שלשים יום מדבר עמו תנחומין ואינו שואל בשלום
בשלום ולאחר שלשים יום שואל בשלום ואינו מ
מדבר עמו תנחומין בדרב אכל מדבר עמו מן הצד
שיצא מזכיר ל' סם חמת אבל אומר לו תנחומין
מות אשתו וצא אחרת איצד כנס לביתו לדבר עמו
תנחומין מצא בשוק אומר לו תנחומין בשפה רפה
ובבבד ראש וכתב הרמב"ם אבל לא בשא אחרת מרבד
עמו תנחומין עד שיעבד שני רגלים ביון שכל ב'
מואכל עליה שאינו רשאי לישא אחרת ועל אפי' וא
דאמו מדבר עמו תנחומין כל שנים עשר חרש ולאחר
שנים עשר חרש מדבר עמו מן הצד ירושלמי מקדם
שנחזו לחיות שואליו בשלום אבלים בשבת שואליו
ד' אדעית רבא אול לחר אתר וחמא חמו אבלא בש
שבתא ושאל בחז דאמר איני ידע מצהה מקומבם
אבל ילום עליכם במצהה מקומי

אבל

שם

חייב בעטיפת
הראש מ' סיב
שיכסח ראשו

לא יחא ראשו מנולח ואמר שמואל כל עטיפת שאין
בעטיפת ימעינים אינה עטיפה ואמר רב נחמן עד
גבי דיקנא וכתב רב חיי דיקנא הוא שער שעל הלס
הלסתות ועטיפת זו למעלה מחחוסם וישמעאיים
ג' איו ערין שחזירין קצת חמנחמה על פניהם וע
ועל ראש חחוסם שלהם לרב מתתיה ששאל אם עט
עטיפת הראש בסיוט או בסודר ושפיר דמי כתב
הרמב"ם ח' שצריך עטיפה בכל חיים אבל בשבאים
אחרים ומנחמין מגלח ראשו מאותו עטיפה לבבד
ברתניא אבל רבתי גסתם הגולל מבסה ראשו באל
לעמוד בשורה מגלח ראשו מ' לבבד דעם יצאו חז
חזק לשורה מבסה ראשו ונכנס לביתו באר אחרים
לנחמו חרי זה מגלח
ראשו ומסור

לֹא חֲשׂוֹב בְּכִיתָ וְחַיָּו בְּלִבְכֹּר לְשִׁמּוֹעַ דְּבָרֵי חֲבֵירֶיךָ
וְיִסְדְּכֹד מִשְׁחָרֵב בֵּית חֲמִקְדָּשׁ הַתְּקִינֵנו חֲכָמִים שׁוֹחֲדֵי
חֲתָנִים וְאֲבָלִים הַזֵּלֵכִין לְבִתֵּי בְּנִסְיוֹת וְלִבְתֵּי מִ
מִרְשָׁוֹת וְאֲנֹשֵׁי חֲמִקְדָּשׁ רֹאֲיוֹ אֶת הַחֲתָן וְשִׁמּוֹחִים עַל
עַמּוֹ וְאֶת הָאֲבָלִים וְשִׁבִּין עַמּוֹ לְאַרְץ כְּרִי שִׁינְאוֹ כֹּל יֵשׁ
יִשְׂרָאֵל יִרְיָ חֲזָקָתוֹ בְּגִמְלֹת חֲסִידִים וְעַלִּיבָה הוּא אֵל
אוֹמֵר בְּרוּר נֹתֵן שֶׁכֶּר טֹב לְנוֹמְלֵי חֲסִידִים

אֵיךְ מִתְקַסֵּין עַל חֵם חֶמֶת יוֹתֵר מִדָּאֵי וְכָל חֶמֶת קִשְׁשָׁה עַל

עַלִּין יוֹתֵר מִדָּאֵי עַל מַת אַחֵר הוּא בִּזְכָּה אֵלֶּיךָ יִמֵּי
לְבָבִי וְלִמְסַפֵּר וְלִלְתַּסְפֹּרֶת וְזִיחוּץ וְכַתֵּב הַרְשֵׁב
בְּלֹא כִשְׁאֵר חֵם אֲבָל תִּלְמִירֵי חֲכָמִים הֵבֵל לְפִי חֵב
חֲכָמָתוֹ וְאִין בִּזְכָּיו עַלִּיבָה יוֹתֵר מִשְׁלָשִׁים יוֹם וְאִין
מִשְׁפִּידִין עַלִּיבָה יוֹתֵר מִשְׁנִים עֶשֶׂר חֹרֶשׁ וְכֵן חֵב
חֵבִים שֶׁבֶן שְׁמוֹעֵתוֹ לְאַחֵר יֵב חֹרֶשׁ אִין מִסְפִּידִין אוֹת
אוֹתוֹ תֵּנִי אֲבָל רִבְתִּי יוֹצֵאִין לְבֵית חֲקִירוֹת וְכֵן
וְמוֹקְרִין עַל הַמַּתִּים גִּימִים וְאִין חֹשְׁשִׁין מִשְׁוֹם דֵּר
דְּרָבִי אֲמֹרִי וְדַעֲשָׁה שְׁפָקְדוֹ אַחֵר וְחִיָּה בְּשָׁנִים וְחֵן
וְהוֹלִיר הַגִּימִים וְאֲלֻכְמַת אִין לֹוי כֹּל גִּימִים יִרְאָה הָאֵל
הָאֲבָל עֲצָמוֹ בְּאֵל חֶרֶב מוֹצֵחַת לֹד כִּזֵּן בְּתִיפִין מִגֵּד
דַּעֲרֵז בְּאֵלֹו זְקוּפָה בְּגִירוֹת בְּקֶרֶן זִוִּית מִזְעֵר לְבִאֵלֹו
עוֹבֵרֶת יִרְשָׁלַיִם כֹּל אוֹתָהּ חֲסִנָּה חֲרִין מִתּוֹחַ בְּגִירָא
אוֹתָהּ מִשְׁפָּחָה אֲמֵר רַבִּי וְחֲזָן כֹּל שְׁבַעֲהָ חֲחִרֵב שְׁלֹו
שְׁלֹוּמָה עַד שְׁלָשִׁים חֵיָא רִמְסַת לְאַחֵר שָׁנִים עֶשֶׂר חֵי
חֵיָא וְחִזְרָת לְתַעֲרָה לְמָה חֲרִבֵּר דְּמָה לְבִימָה שֶׁל אֲב
אֲבָנִים בִּיזֵן שְׁתִּירְעֵעָה אוֹתָהּ מִחֵן גִּתְרִיעֵעָה כּוֹלָה
אֲמֵר רַבִּי אֲלִבְסָגְדֵי גִדְלֵר בֵּן זֶבֶר בְּאוֹתָהּ מִשְׁפָּחָה כֵּן
גִּתְרִמָּת כֹּל חֲמִשְׁפָּחָה כֵּתֵב הַרְמָבֵם וְלֹא כֹל מִי שֶׁאִין
שֶׁאִין מִתְאֲבָל בְּמֹו שְׁחֹו חֲחֲכָמִים חֲרִין זֶה אֲבָדִין אֵל
אֵלֶּיךָ יִפְחֹד וְיִרְאָה וְיִשְׁפָּשׁ בְּמַעֲשֵׂי דִיחֻדֵּךְ כִּתְסוּבָה כֵּן
וְאַחֵר מִבְּנֵי חֲבֵירוֹת שְׁמַת תִּרְאָה כֹּל חֲחֵירוֹת כּוֹלָה

אֲבָל בִּיזֵן שְׁעוֹמֵר שְׁעוֹמֵרִין חֵם חֲמִיחֵמִין מִ

מִאֲגַלֵּר בִּיזֵם וְזִמְתֵּר בְּדוֹחֵיחָה רִמְסַת חֵיָם בְּבִלֹו
לֹא שְׁנָא מִקְצַת יוֹם וְלֹא שְׁנָא מִקְצַת יוֹם לֹא רַחֲמֵי
מִקְצַת יוֹם שְׁחִיר לְגַחֲהָ אֲבִילֹת קִצַּת חֵיָם וְכֵן
שְׁחִיחָה בְּלִילָה לֹא חֲשִׁבִּין כֹּל חֵיָם וְלֹא רַחֲמֵי מִקְצַת
מִקְצַת חֲלִילָה חֲשׁוֹב כֹּל חֵיָם חֲחִירֵי מִדּוֹסְגְבוֹרֶס
כֵּתֵב חֲחִירֵי בִיזֵן שְׁחִירֵי סְחִירֵי לֹא חֲשִׁבִּין מִקְצַת
לִילָה כֹּל חֵיָם אֲבָל בְּשִׁמּוֹעַ רַחֲמֵי שְׁחִיחָה גוֹהֵל
אֵלֶּיךָ אַחֵר וְאֵם שְׁמַע בְּלִילָה חֲשׁוֹב כֹּל חֵיָם וְכֵן
זִמְתֵּר חֲחִיר בְּשַׁעַת חֲחִיר לְחֻדֵּךְ בְּלִילָה

כֵּתֵב חֲחִירֵי אֲבָל שֶׁלָּא כִּהְגָּא אֲבִילֹתָתוֹ

חֲחִירֵי בִיזֵן בְּשַׁעַת בִּיזֵן מִשְׁלִים אוֹתוֹ כֹּל לֹא
חֲחִירֵי מִקְרִיעָה שֶׁאֵם לֹא קִדַּע בְּשַׁעַת חֵיָם אִין חֲחִירֵי
קִדַּעֲלָא חֲחִירֵי וְכֵתֵב אֵלֶּיךָ חֲחִירֵי לֹא שְׁנָא שֶׁלָּא כֵּן
גוֹהֵל אֲבִילֹת כֹּל לֹא אֲבָל אֵם זִלֵּל בְּמִקְצַת חֵיָם

קִיּוֹם לֹא שְׁנָא בְּרָא לְבָרָא וְכֵתֵב לְבָרָא אֵלֶּיךָ לֹא
לְבָרָתָא וְכֵתֵב לְבָרָא וְדוֹנָקָא חֲרִי מִתְרִי אֲבָל חֲרִי מִ
מִאֲחֹד לֹא מַעֲשָׂה בְּאֲחֹר שְׁחִיר דְּמַת אֲחִי חֲמִשְׁרִבַּת
קִדּוֹב לְחֻפָּה אַחֵר שְׁחִיזִין חֲקִירוֹת וְחֲחִירֵי רִת
שְׁתַּבֵּס לְחֻפָּה חֲחִיר שְׁלָשִׁים יוֹם מִשְׁוֹם פְּרִיָּיָה וְרִבִּיָּה
שְׁלֹו בִיזֵן שְׁחִיר זֹאת וְאֵם לֹא יִשְׁאֲנָה לֹא יִשְׁאֲחֵרֶת
אֲבָל אֵם לֹא שְׁחִיר אֵלֶּיךָ שְׁחִיחָה בְּזֹאת יוֹתֵר מִבְּאֲחֵרֶת
וְיִרְבֵּד בְּחֵי אֲסוֹר וְכֵן חֲחִירֵי אֵלֶּיךָ חֲחִירֵי חֲלָכָה לְמַעַ
לְמַעֲשָׂה לְאַחֵר שְׁחִיר וְחִיזִין בְּלִיזְרִי חֻפָּה וְכֵתֵב
חֲחִירֵי חֲמִשְׁרִבַּת וְחֲחִירֵי לֹא קִיּוֹם פְּרִיָּיָה וְרִבִּיָּה וְחֲחִירֵי
לֹא לְבָנִים וְלְבָנִים אַחֵרֵי שְׁחִיחָה סוֹמֵר עַל רִת בִּיזֵן שְׁ
שְׁחִיחָה לֹא חֲמִסֵּר בְּדִבְרֵי אֵם לֹא יִכְנוֹס אֲבָל בְּלֹא
חֲמִסֵּר אוֹמֵר שֶׁלָּא חֵיָה מִתְרִי

אֲבָל בְּלִיזְרִי חֵר חֲרָסוֹנִים אִין אִיגֵן יוֹצֵא לְבִי

לְבֵית הָאֲבָל וְלֹא לְבֵית חֲקִירוֹת וְכֵתֵב וְאִילֵר חֲחִירֵי
וְאִיגֵן יוֹשֵׁב בְּמִקְדָּשׁ חֲמִיחֵמִין אֵלֶּיךָ בְּמִקְדָּשׁ חֲמִיחֵמִין
וְכֵתֵב חֲחִירֵי בִיזֵן בִּיזֵן חֲחִירֵי לְבֵית חֲחִירֵי חֲחִירֵי גִימֵי
חֲחִירֵי חֲחִירֵי אִיגֵן יוֹצֵא מִכָּאן וְאִילֵר חֲחִירֵי וְעוֹמֵר בִּשְׁ
בְּשׁוֹרָה אֲבָל חֲחִירֵי אֲבָל שְׁבַת רַחֲמֵיחָה מִי שְׁבַת
שְׁבֻעָה רַחֲמֵיחָה אִיגֵן יוֹצֵא מִתּוֹחַ בֵּיתוֹ אֲמִילֹו לְרִבֵּי
מִצּוֹה בְּגוֹן לְמִילָחָה וְכֵתֵב בִּיזֵן שְׁחִיחָה יוֹצֵא וְאִיגֵן יוֹשֵׁב
בְּמִקְדָּשׁ וְאִיגֵן מִרְבֵּי שְׁלִישִׁית יוֹשֵׁב בְּמִקְדָּשׁ וְאִיגֵן
מִרְבֵּי רִבְעִית חֲחִירֵי הוּא כִּשְׁאֵר כֹּל חֲחִירֵי אֲמִילֹו לֹא
לֹא שְׁלֹו גִי שְׁבֻעִית בְּגוֹן שְׁמַת בְּאֲמִצָּה שְׁבֻעָה מִיר
בְּשִׁבְלָתָה אוֹתָהּ שְׁבֻעָה וְשִׁתִּים שְׁלֹו חֲחִירֵי חֲחִירֵי רִבִּיעַ
רִבְעִית וְלֹא בְּעִיזָּה מַעַת לַעַת וְלַעֲנִיין יוֹצֵא חֲחִירֵי
לְבֵית חֲבִיסָת כֵּתֵב חֲחִירֵי יוֹצֵא חֲחִירֵי אֲמִילֹו כֹּלֵל
וְחֲחִירֵי כֵתֵב שֶׁאֲמִילֹו שְׁבַת אִיגֵן יוֹצֵא וְאִיגֵן בְּרִבְרִי
שְׁחִיחָה אֵלֶּיךָ בְּחֹל אִיגֵן יוֹצֵא כֹּל עִיקָר וְשְׁבַת תִּלּוּי
בְּמִנְחָה וְכֵן כֵּתֵב רִבִּיזֵן חֲחִירֵי שְׁחִיחָה כִּמְנַחֵה דְּמִרְיָחָה
חֲחִירֵי דְּחִירֵי דָּאֵי לְבִי בְּנִישְׁתָּא מִקְרִים וְאִיגֵן מִצְחָה
קִמִּי צְחִירֵי לְבִי בְּנִישְׁתָּא וְחֲחִירֵי חֲחִירֵי לְמִיתָב כִּבִּי
בְּנִישְׁתָּא יִתִּיב וְכֵתֵב בְּכָמִרִים כּוֹלֵי עֲלָמָא גְּמָקִי לְבִי
בְּנִישְׁתָּא וְכֵתֵב בִּיזֵן עִיּוֹת גְּזוּלוֹת רִבִּין וְשִׁבִּין בְּכֵת
בְּנִישְׁתָּא וְיִרְעִיחָן וְנִמְלִי חֲסִר אִין עַלִּיחָן וְיִמְעוֹס

עִיּוֹלֵי לְבִי בְּנִישְׁתָּא וְיִתְכִי בְּמִקְדָּשׁ אֲבָלִים וְכֵתֵב
וְכֵתֵב אֵלֶּיךָ חֲחִירֵי וְכֵתֵב חֲחִירֵי בְּאֲשְׁבָּז שְׁחִיחָה חֲחִירֵי לֹא
לְבֵית חֲבִיסָת בְּשְׁבַת וְאַחֵר חֲחִירֵי יוֹצֵא חֲחִירֵי חֲחִירֵי
חֲחִירֵי וְיִשְׁבֵּי לְפָנֵי בֵּית חֲבִיסָת וְכֵתֵב חֲחִירֵי חֲחִירֵי
אֲחִירֵי וְיִשְׁבִּין אֲחִירֵי וְעוֹמֵר חֲחִירֵי חֲחִירֵי לְבֵיתוֹ וְכֵן
וְכֵתֵב חֲחִירֵי חֲחִירֵי וְיִשְׁבִּין שְׁחִיחָה אֲחִירֵי וְכֵתֵב
וְסוֹמְכִין עַל רִבִּי חֲחִירֵי בְּמִקְדָּשׁ וְאִיגֵן רַחֲמֵיחָה שְׁמַת
שְׁמַת גְּמִילָת חֲחִירֵי גְּזוּלָה לְפָנֵי חֲחִירֵי לְמִיכָר בְּשִׁבְב
בְּשִׁבְבָה בֵּית חֲמִקְדָּשׁ בְּגַחֲחִירֵי שְׁחִיחָה אֲחִירֵי חֲחִירֵי
וְאַחֵר לְאֲבָלִים דְּלִמְנֻרִים וְחֲחִירֵי יִשְׂרָאֵל חֲחִירֵי בְּשִׁבְב
בְּשִׁבְבוֹת בִּין חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי
יִוֹרְעִין שְׁחִיחָה חֲחִירֵי וְאִיגֵן חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי
יִשְׁמַחֵר בְּבָנִים וְכֵתֵב חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי
וְשְׁמַחֵר מְכוּסָה חֲחִירֵי יִוֹרְעִין שְׁחִיחָה אֲבָל וְאִיגֵן חֲחִירֵי
חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי חֲחִירֵי
וְאִין שְׁמַחֵר מְכוּסָה חֲחִירֵי יִוֹרְעִין שְׁחִיחָה מְכוּסָה וְאִיגֵן

ומבית האיסורין ומנזרה שחתירו לו חכמים וחנש
 וחגשאל לחבם וחותר בולם אסורין לגלח בימי אב
 אבל שם אירעו אחר מאלו קודם האכילות ונבגס
 מיר תוך האבל אסור לגלח אבל אם אירעו אחר מא
 מאלו ותכפוהו מיר שני אכילות זה אחר זה מגלח
 בדרבנן בין בתער בין במספריים אפילו תוך שבעה
 ומבגס בסותו בדרבנן ובחול אפילו תוך שבעה ולב
 ובלבד שיעשו בציצעא בתוך ביתו וארם אחרות
 שתכפוהו אפילו זה אחר זה מיקל שעריו פי שפגלוהו
 קצת בתער אבל לא במספריים על כל המתים
 מגלח לאחר שלשים יום על אביו ואמו ער שיגער
 בו חבריו ואפילו פגע בו חרגל לאחר שלשים יום א
 אסור ער שיגער בו חבריו תניא באבל רבתי
 אשה מותרת בנסילת שער אחר שבעה ובן בת רב
 אלפט שאשה מותרת בנסילת שער והקשה הרמב"ם
 א"כ תהא מותרת בגיחוץ וכן כל מצות ולא יחוצא
 צוהגות בה על בן נראה בדברי המפרשים ונסילת
 שער דשרי באשה חייב במעבדת סדק על פניה וסור
 וסופלתו בסיר שהוא משום תבשים שלא תתנוול ע
 על בעלה אבל בתספורת ממש אסור כל שלשים יד
 יום כמו האיש וכן בת א"ה א"ש ז"ל תניא בשם
 שאסור לגלח בימי אבלו בד אסור ליסול צפורניים
 דבריו י' יהודה וי' יוסי מתיר וחלכת בנותיה ומותר
 בין בשל ידים בין בשל רגלים ומיחו דווקא בשיצור
 בגון ביריו או בשיצור אבל במספריים או בסבין אס
 אסור כתב רב אלפט חזינא לקצת רבנותא רבתי ר
 דווקא תוך שלשים אבל תוך שבעה אסור ואנן לא ס
 סביר לן הכי אלא אפילו תוך שבעה שרי וכן כתב ה
 הרמב"ם וכתב הר"י גיאות דאחר שבעה מותר אפילו
 במספריים וכן כתב בהג' דכו פסק בספר המצות
 אבל הרמב"ם כתב שאין חילוק בין תוך שבעה לאחר
 שבעה שלעולם אינו מותר אלא על ידי שיצור

אבל

אסור בשמחה כל
 שלשים יום אפי'
 תינוק אין לו לי

ליקח בחיקו שמא מתוך כך יבא לידי שחוק ומיחו
 דחו דווקא תוך שבעה ותניא על כל המתים נבגס
 לבית המשתח לאחר שלשים ועל אביו ואמו לאחר
 שנים עשר חרש ואחאם חשנה מעוברת מותר לאחר
 שנים עשר חרש ומסעם זה אסור לו לילך בדרך בש
 בשיורא גדולה כל שני עשר חרש מפני שחזא שמחה
 ששמחים הרבה בדרך ולשאר קרובים שלשים יום
 אמו רב-הוגא ולשמחת מריעות מותר לבגס לאלתר
 פי' כמו שעושי רעים זה עם זה שאובלין ושותין ע
 עם זה היום וחזרין ואובלין עם זה למחר מותר מ
 מיר אח על פי שאובלין ושותין זה עם זה אין בו ש
 שמחה כמו בחופת חתנים ב"ה דברים אמורים
 שצריך לפרוע יומו בגון שבבר אבל עם דיעיו וחגיע
 יום הפירעון בימי אבלו אבל אסור להתחיל ולעשו
 סעודת מריעות ער לאחר שלשי יום ועל אג"י ואמו
 אסור בין להתחיל בין לפרוע ער לאחר שנים עשר
 חרש תניא באבל רבתי על כל המתים אסור לילך
 לבית המשתח ער לאחר שלשים יום ולאביו ולאמו

כל שנים עשר חרש ואם היא חבויה לשם מצוה כג
 בזון קדוש חרש מותר מיר בין תוך שלשים לשאר
 קרוביו ותוך שנים עשר חרש לאביו ולאמו וכתב
 הרמב"ם וכן משיא יתום או יתומה או עני וענייה לש
 לשם שמם שאם לא יאכל שם יעשה הוא יתבסל ח
 המעשה מותר וכל זה לא להתירו אלא משלשים דא
 ואילך שאביו ואמו אבל תוך שלשים יום הוא אס
 אסור לכל סעודה מצוה שבעולם והרמב"ם כתב דא
 ואינו חמור להתיר סעודה של משיא יתום ויתומה
 דא"ה א"ש ז"ל חביא רביו הרמב"ם ויש נוחגין לחקל
 בבניסות בית המשתח ולהסב שם בשעת שמחה דח
 ודא אומר שלא אסור אלא לאכול עמהם בשעת שמ
 שמחה אבל הבניסות שם מותרת שאין שמחה בלא
 אכילה ושתיה וכן יהודה אלברצלוני כתב בז שבת
 יש נוחגין ליבגס תוך שנים עשר חרש לחופה לשם
 לשמיע חברה או לבקר אבל או לאכול ויש מת
 מחמירין שאין נבגס כלל והרמב"ם כתב שאסור ליב
 ליבגס שם כלל בין בשעת אכילה בין בשעת שעוסק
 שם במדמורי חתן וכלה וכן כתב א"ה א"ש ז"ל וכן
 נוחגין באשכנז דכל שנים עשר חרש עומד חוץ לב
 לבית לשמוע חברות ואינו נבגס לבית כלל

כל

שלשי אסור לישא
 או ליארס אפילו
 בלא סעודת איר

אירוסין ונישואין ולאחר שלשים מותר אפילו על
 אביו ואמו ואפילו לעשות סעודת אירוסין ונישואין
 בדרבנן והרמב"ם כתב על שלשים לנישואין אבל ל
 ליארס מותר אפילו ביום המיתה ולא נחירא
 מתה אשתו אסור לישא אחרת ער שיעברו עליה שלש
 רגלי י' יהודה אומר ראשון ושני אסור שלשי מותר
 ופסק הרמב"ם בת"ס והר"י גיאות והרמב"ם פסקו ב"י
 יהודה ולזה חסבים א"ה א"ש ז"ל לא שנא חרגלים
 קרובים כמו פסח ועצרת לא שנא אם הם רחוקים
 אבל ראש חשנה ויום הביפורים לא חשיבי ברגלים ל
 לרבד זה ודוקא לישא אסור אבל ליבגס לבית המ
 חמשתה חיי דיבג במזבש קרובים והיא שמת
 בעלה אינה מואכלת אלא שלשים יום אלא שאסור
 ליארס וליבגס לאלתר שלשה חרשים משום הבחנה
 בדאיתא ביבמות תניא אין לו בגים מותר ליבגס
 לאלתר משום פריה ורביה ואם יש לו בגים קטנים
 מותר ליבגס לאלתר משום פריסתו או אם אין לו מ
 מי שיממשנו מותר ליבגס לאלתר ופי' הרמב"ם ול
 דלעולם אסור שלשים יום וקורא אותו לאלתר משו
 משום דזמן גישואו אחרי מיתת אשתו ג' רגלים או
 ב' לכו קורא תניא א"ה א"ש אסור לבא עליה ער לאחר
 ל' יום ופ"ה רחיינו דווקא מי שיש לו בגים קטנים
 או מי שאין לו מי שיממשנו שאינו ממחר לישא אלא
 ברי שתמשנו אבל מי שאין לו בגים וממחר לישא
 משום פריה ורביה מותר לבגס ולבעול מיר אחר ז'
 והרמב"ם לא חילק בכולם חתיר ליארס ולבגס מיר
 ולבעול אחר ז' וא"ה א"ש ז"ל כתב ב"ה וכל זמן
 שאין לו בן ובת חשיב לאקיים מריה ורביה חיד"ג
 בגים ומתו לאקיים מריה ורביה אבל הצ"ח כבד

איפשר לו לעשותה בלילה אבל אסור לרחוץ צדו
הלילה ביום שאי אפשר לו לרחוץ בלילה אח על פי
שמותר לכבס מבעור יום אסור לו ללבוש עד הלילה
ורבינו זבא כתב כמו שאסור לרחוץ ביום אסור לכבס
בל חיום ומיחו בערב סמור לחשיכה מותר בשניה
ואין צריך להמתין עד הלילה והלילה כתב שאסור
מותר לא לגלות ולא לרחוץ ולא לסוד ולא לעשות
שום מלאכה עד שצנע יום ויום מפסיק שאר השבעה
ולאחר יום שלשים שלשים מיום המיתה וסבורא דר
הראשונה היא סברת הראב"ד ולזה חסבין א"א הרא"ש
ז"ל וזוהר רגל מבטל גזירת שלשים ויוקא בשאר
מתים אבל באביו ואמו אינו תלוי בשלשים אלא אם
אסור לספור עד שיגער בו חברו ומיחו כתב בספר
חמצות ויוקא שפוגע בו הרגל בתוך שלשים אבל
אם עבר שלשים ואחר כך פגע בו הרגל או אפילו
אם חל יום שלשים ברגל הרגל מכילוי ראש השנה
יום חגיגות חסובין כרגלים לרחות האבילות וע
ועולין בשביל שבעה ימים אח על פי שאינו אלא י
יום אחר בעצרת וזה הכלל לכל המועדים וזה
שעה אחת לפני הפסח אותה שעה חסובה בשבעה
ושמנה ימי הפסח חרי חמשה עשר ומשלים עליו
חמשה עשר שעה לפני עצרת חסובה בשבעה ועצרת
חשוב בשבעה ביום שאם לא קירב קרבן עצרת בעצ
יש לו תשלומין כל שבעה חשוב בשבעה חרי ארבע
עשר ומשלים עליהם יום ויום שני של עצרת עולה ל
למניין יום ביום שאנו בקיאיין בקביעותא דירחא דא
דאין אנו עושין יום שני אלא מסוס מצה חשיב כחול
ועולה למנין יום שעה לפני ר"ה מבטל ממנו גזירת
ר"ה חרי יום ומגלה ביום הכיפורים שמבטל ממנו
גזירת ל שעה אחת לפני יום ויום חרי יום ומגלה ערב
החג שעה אחת לפני החג דהחג יום ושמיני עצרת ש
שחא רגל בפני עצמו חשוב כן חרי בל יום שני של
שמיני עצרת שחא כמו חיל בדבר חרי בל ומשלו
עליו ח' ויא שהקובר מתו קדים ר"ה אין יום מבטל
ממנו גזירת ל וכן אם קברו קודם יום אין החג מב
מבטל ממנו גזירת ל דהרי קולי בחרא אבילות לא ע
עברינו שיבא רגל אחר ויבטל גזירת ל וכן דעת בעל
הלכות שכתב היבא שמת לו מת שעה קודם ר"ה עולה
לו למנין יום ור"ה חרי יום וז' שבין ר"ה לר"ה שחא בל
ברגל וחשוב כן חרי בל יום ונקוט בחג יום ימים
וסבורא הראשונה היא סברת הראב"ד ולזה חסבין א
א"א הרא"ש ז"ל כתב ח' שמשון הקובר מתו שעה אחת
לפני הרגל שעותה שעה והרגל חסובין בל מירא
אחר הרגל יש לו יום שבעה לענין שיעב במש
במקומו ואינו מדבר אפילו כ"ה ועצרת שאינו אלא
יום אחר כתב בהג' חלכה למעשה הקובר מתו ברגל
לא חיילא עליו אבילות אלא אחר הרגל תקני יומי
דאבילות מיום סוב האחרון א"ע ולא נחייג ביה אב
אבילות עולה למנין יום ולא נקיס לאחר הרגל אלא
ז' ימים ומאן ושיב ליה שבבא ביום שני שחא יום
האחרון או ביום שני ועצרת נחייג ביה אבילות ו
דהוא יום מיתה וקבורה וחיי אכיומו רבן דאכיל
יום ראשון ואורייתא ודחי עשה ורבנן וכן כתבו
כל הגאונים וכן כתב הראב"ד וכתב דבמירא

איפשר לו לעשותה בלילה אבל אסור לרחוץ צדו
הלילה ביום שאי אפשר לו לרחוץ בלילה אח על פי
שמותר לכבס מבעור יום אסור לו ללבוש עד הלילה
ורבינו זבא כתב כמו שאסור לרחוץ ביום אסור לכבס
בל חיום ומיחו בערב סמור לחשיכה מותר בשניה
ואין צריך להמתין עד הלילה והלילה כתב שאסור
מותר לא לגלות ולא לרחוץ ולא לסוד ולא לעשות
שום מלאכה עד שצנע יום ויום מפסיק שאר השבעה
ולאחר יום שלשים שלשים מיום המיתה וסבורא דר
הראשונה היא סברת הראב"ד ולזה חסבין א"א הרא"ש
ז"ל וזוהר רגל מבטל גזירת שלשים ויוקא בשאר
מתים אבל באביו ואמו אינו תלוי בשלשים אלא אם
אסור לספור עד שיגער בו חברו ומיחו כתב בספר
חמצות ויוקא שפוגע בו הרגל בתוך שלשים אבל
אם עבר שלשים ואחר כך פגע בו הרגל או אפילו
אם חל יום שלשים ברגל הרגל מכילוי ראש השנה
יום חגיגות חסובין כרגלים לרחות האבילות וע
ועולין בשביל שבעה ימים אח על פי שאינו אלא י
יום אחר בעצרת וזה הכלל לכל המועדים וזה
שעה אחת לפני הפסח אותה שעה חסובה בשבעה
ושמנה ימי הפסח חרי חמשה עשר ומשלים עליו
חמשה עשר שעה לפני עצרת חסובה בשבעה ועצרת
חשוב בשבעה ביום שאם לא קירב קרבן עצרת בעצ
יש לו תשלומין כל שבעה חשוב בשבעה חרי ארבע
עשר ומשלים עליהם יום ויום שני של עצרת עולה ל
למניין יום ביום שאנו בקיאיין בקביעותא דירחא דא
דאין אנו עושין יום שני אלא מסוס מצה חשיב כחול
ועולה למנין יום שעה לפני ר"ה מבטל ממנו גזירת
ר"ה חרי יום ומגלה ביום הכיפורים שמבטל ממנו
גזירת ל שעה אחת לפני יום ויום חרי יום ומגלה ערב
החג שעה אחת לפני החג דהחג יום ושמיני עצרת ש
שחא רגל בפני עצמו חשוב כן חרי בל יום שני של
שמיני עצרת שחא כמו חיל בדבר חרי בל ומשלו
עליו ח' ויא שהקובר מתו קדים ר"ה אין יום מבטל
ממנו גזירת ל וכן אם קברו קודם יום אין החג מב
מבטל ממנו גזירת ל דהרי קולי בחרא אבילות לא ע
עברינו שיבא רגל אחר ויבטל גזירת ל וכן דעת בעל
הלכות שכתב היבא שמת לו מת שעה קודם ר"ה עולה
לו למנין יום ור"ה חרי יום וז' שבין ר"ה לר"ה שחא בל
ברגל וחשוב כן חרי בל יום ונקוט בחג יום ימים
וסבורא הראשונה היא סברת הראב"ד ולזה חסבין א
א"א הרא"ש ז"ל כתב ח' שמשון הקובר מתו שעה אחת
לפני הרגל שעותה שעה והרגל חסובין בל מירא
אחר הרגל יש לו יום שבעה לענין שיעב במש
במקומו ואינו מדבר אפילו כ"ה ועצרת שאינו אלא
יום אחר כתב בהג' חלכה למעשה הקובר מתו ברגל
לא חיילא עליו אבילות אלא אחר הרגל תקני יומי
דאבילות מיום סוב האחרון א"ע ולא נחייג ביה אב
אבילות עולה למנין יום ולא נקיס לאחר הרגל אלא
ז' ימים ומאן ושיב ליה שבבא ביום שני שחא יום
האחרון או ביום שני ועצרת נחייג ביה אבילות ו
דהוא יום מיתה וקבורה וחיי אכיומו רבן דאכיל
יום ראשון ואורייתא ודחי עשה ורבנן וכן כתבו
כל הגאונים וכן כתב הראב"ד וכתב דבמירא

שבת אינו מפסיק האבילות כ
במו חרגל ש

שאי אפשר לשכנע חיימים בלא שבת דאם היה מפסי
לא יחיד לעולם שבעה ימים ועולה שהרי קצת
דיני אבילות נזקקין בו דקיימא לו פ"ה חובה נהר
דשות פ' פריעת הראש שמגליו מעטיפתו וחזית
קרע לאחוריו וזקיפת מסה ח"כח שלא לנחוג בהן
אבילות בשבת לפי שחז של פרהסיא אבל געילות
סגורל ותשמיש חמטה ורחיצה בחמין שחז דברים שב
שבצינעא רשות ויכול לנחוג בהן אבילות הילכך ה
חייב לנחוג בהן כמו בחול ביום שאינו גראח באבי
באבילות דאם יש לו מצעל ברגליו אחר פריעת הראש
רשות שמגעלין מוביחין עליו והלילה כתב תשמי
המטה ורחיצה שהם דברים שבצינעא מצד חייב לב
לנחוג בהן אבילות בפניית המטה וחזרת הקרע לאח
לאחוריו שחז דברים שבפרהסיא אסור בהן אלא חייב
בזקיפת חמטה ובחזרת קרע לאחוריו בסרי הראש
וחליצת חסגורל חייב לנחוג בהן אבילות בתוך ביתו
כמו אח"כ להראות לו פנים פריעת הראש חובה
שלא לנחוג ונעילת הסגורל רשות ואם חז סגורל ב
ברגליו ואין פריעת הראש רשות א"ע ויש אומרים
דאח חזרת קרע לאחוריו אינו חובה אלא בשחא כב
בגליו אבל בשמטיל בתוך ביתו אין צריך להחזירו
לאחוריו וא"א הרא"ש ז"ל כתב דברים שבצינעא בגור
ביסור הראש ורחיצה בחמין ותשמיש המטה וביו
בהן נזקקין והאידנא שאין געילות לילך יחח הדי
געילת הסגורל חובה ותלמוד תורה וראיה וחיי דברי
שבצינעא אבל לחזור הפרשה ביום שחייב אדם לחש
לחשלים פרשיותיו עם הציבור הוי כקורא את שמע
ומותר ואם קראו את האכל לעלות לתורה צריך
לעלות שאם היה נמצע הוי דבר של פרהסיא ושמעתיו
שרה הוי קורין אותו בכל פעם שלישי ואירע בו אב
אבילות ולא קראו חזון ועלה מעצמו ואומר ביום
שחורגל לקרות שלישי בכל שבת חרואח שאינו עו
עולה אומר שבשכיל אבילות הוא נמצע והוי דברים
של פרהסיא א"ע ושאלת שלום הלוי במצח בדפריש
בדיני שאלת שלום דוקסין חמטות בערב שבת מה
קופצתה ולמעלה וא"ע לא ישב עליה עד שתחשך

ולא נחה בזה אבילות כבוד מישאמו לו שמת לו מת
ביום הראשון וזוהי בעיד אחרת ולא נחה אבילות ב
ביום ראשון וביום השני באלעירד נחה אבילות אין
צריך לחסלים ומוצח שבעה מיום ראשון מישמת
אביו או אמו וזוהי קטן באותה שעה והגדיל קודם ש
שעברו עליו שלשים יום וכתב ח"מ מרוסנבורק ש
צריך להתאבל משיגדיל ואינו מוצח מיום קבורה
אלא שבעה ושלשים מוצח הכל משיגדיל ואם עברו
עליו שלשים יום קודם שהגדיל בסל ממנו גזירת ש
שבעה ושלשים ומסלים שנים עשר חרש מיום קבו
קבורה וא"ה ראש זל כתב ביוז שהיה קטן בשעת ק
קבורה אפילו הגדיל תוך שלשים או אפילו תוך ש
שבעה בסל ממנו בל דין אבילות

כתב ח"מ ב"ב שמתאב על פ"ע אחר וער

שיצו מפי עד דגוי מסיח לפי תדמו ומילתא דעבידא לגל לגלוי לא משקר וח"מ מרוסנבורק מפסק ברבר וזוהי תמה היאך נחה העולם להתאבל על פ"ע אחר

בעניין האבילות איכא פלוגתא

דרבנן א"א ש ממנו מן התורה הגאונים כתבו ש
אבילות יום ראשון אם הוא יום מיתה אז הוא דא
דאורייתא ושאר הימים דרבנן והראב"ה חוסי' לר"מ
דגזירת שלשים לגיחוד ולתספורת דאורייתא ור"ת
ור"י פירשו שאין שום אבילות דאורייתא אלא גזירות
לחור הוא דחזו דאורייתא ביום ראשון וגזירות לת
לחור ואבילות לחור אסור בזה מותר בזה ואינו א
אינו אסור ביום ראשון מן התורה אלא באבילות ק
קדשים ומעשה שני ועוד החמירו בו חכמים לאסור
בדברים המפרשים בפר' מי שמתו אבל אבילות לא
מצאנו בזכרון מקום שיהא מן התורה והרמב"ם
האריך בזה מאד וסידם דבריו דמצאנו למידים שאב
שאבילות יום ראשון שהוא יום מיתה וקבורה מן ה
התורה ולא בל הצוחק באבל אלא בשבעה מתים ה
הנפטרות בתורה שהן אביו ואמו בנז וכתו ואחיו
ואחותו בתולה ואשתו גשואה אבל שלשה מתים שה
שחסינ' עליהן לאבילות שהן אחיו מאמו ואחותו
מאמו גשואה וארוסה מאב או מאם ואחותו אנוסה
או מנחתה אבילות מדברי סופרים ובזכתה ח' ח'
מבם אלא שכתב אשתו בכלל אותם שהם מדברי סו
פריים וזוהי ודאי מן התורה אם היא גזולה אבל
אשתו קסנה מדברי סופרים וא"ה ראש זל חסכים
לדברי רבנן תם ולרבינו יואל

הקורבן מתו קד קודם ה הרגל ב

שיצו בעניין שחל עליו אבילות נחה בו אפילו שעה אחת קודם הרגל הרגל מפסיק האבילות ומבטל ממנו גזירת שבעה ומי הרגל עליו לו למניין ל' ושבעה

לפני הרגל של האבילות וימי הרגל מעלים עליהם
חשלים ודורקא שנחה אבילות באותה שעה אפי'
לא נחה אלא רב יום שבציעא כגון ששמע שמרעה ק
קרובה ביום שבת שחל להיות ערב הרגל שא"פ שא
שאינו נחה אלא דברים שבציעא הרגל מפסיק אב
אבל אם שגג או חזיר ולא נחה אבילות או שהיה קר
קרוב לחשיבה ולא היה יכול לנחה אין הרגל מבטל
האבילות וכל שכן אם לא ידע במיתה חמת קודם
הרגל שאין הרגל מבטל אלא נחה כרגל דברים ש
שבציעא ומוצח שבעה אחר הרגל ובאותו השבעה
מלאכתו געשית על ידי אחרים ועבדיו ושפחותיו יע
עושין בצניע כבוד ביתו דביוז דכבר נתבטל בשביל
ימי הרגל ממלאכה א"פ שלא נתבטל מחמת האבל
אלא מחמת הרגל ומכל מקום סוד סוד נחה כריו א
אבילות בעניין מלאכה הלכך אין להחמיר בו כפי
בשאר אבילות ומלאכתו געשית על ידי אחרים וכל
ימי הרגל רבים מתעסקין בו לנחמו הלכך אין מת
מתעסקין בו לנחמו אחר הרגל ורגל עולה למניין
שהיו דין שלשים רחיצו גיחוץ ותספורת ציחגין בר
ברגל וכתב ח"מ ל' ולא מתורת רגל כל ב' אסור
בהן אלא אח מתורת אבל שהיו מתורת הרגל מותר
ללבוש בגדים מגוחצין חרשים ולכנים ונוטל צפור
צפורציו במספרים ושמה שמחות מרעות והבא ממ
ממדינת חים ומכית השכיוח ומשאר דברים שמנו ח
חכמים מותרין לספר ולכבס ומרין אבילות אסור
בבולן כמו בחול שהוא אסור בתספורת ובגיחוץ כי
בין לכבס בין ללבוש ואפילו הבא ממדינת חים זאב
ואסור בשמחות מדינות ואסור בגטילת צפורציו
במספרים ומדברי א"ה ראש זל יראה שאינו אס
אסור כלל מתורת אבילות אלא בדברים האסורין לו
מתורת הרגל הקובר מתו ברגל בחול המועד נחה
דין אבילות כל זמן שאינו נקבר ולאחר שיקבר נחה
דברים שבציעא והרמב"ם כתב שאינו נחה אפילו
דברים שבציעא ולא נהירא והרגל עולה למניין ש
שלשים שמסלים עליה שלשים אפילו קברו בחג ולא
אמרינן דחג שמיצי עצרת מבטל ומתעסקין ברגל לב
לנחמו ולאחר הרגל מתחיל למנות שבעה למיתה ח
המת אחר על פי שעריו לא בל' שבעה ימי האבילות
מלאכתו געשית על ידי אחרים ואין רבים מתעסקין
בו לנחמו כגון אם קברו בשלשה ימים האחרונים
של האבל ואם נחה שבעה לפני הרגל והרגל פוגע בו
תוך שלשים הרגל מבטל ממנו גזירת שלשים אפילו
אם חל יום שבעה בערב הרגל דמקצת חיים בביל
ועולה תחילתו לסוף שבעה וסופו עולה לתחילת
שלשים ומותר לספר ולכבס ולרחוץ ערב הרגל
וכן אם חל יום שמנה בשבת שבעה הרגל מותר ל
לספר ולכבס ולרחוץ בערב שבת ואם לא גלח בערב
הרגל או בערב שבת מותר לגלח אחר הרגל שכבר
מתבטל ממנו גזירת שלשים אבל תוך הרגל לא יגלח
ביוז שהיה איפשר לו לגלח קודם הרגל ואם חל שב
שביעי שלו בשבת בערב הרגל אסור לגלח בערב ש
שבת ומותר לגלח אחר הרגל וכן בתוך הרגל כיו
שלא היה יכול לגלח קודם הרגל ואם חל יום ז' או
יום א' של ערב הרגל מותר לספר ולכבס כיוז שא"א

כתב ח"מ ב"ב שמתאב על פ"ע אחר וער

שיצו מפי עד דגוי מסיח לפי תדמו ומילתא דעבידא לגל לגלוי לא משקר וח"מ מרוסנבורק מפסק ברבר וזוהי תמה היאך נחה העולם להתאבל על פ"ע אחר

בעניין האבילות איכא פלוגתא

דרבנן א"א ש ממנו מן התורה הגאונים כתבו ש
אבילות יום ראשון אם הוא יום מיתה אז הוא דא
דאורייתא ושאר הימים דרבנן והראב"ה חוסי' לר"מ
דגזירת שלשים לגיחוד ולתספורת דאורייתא ור"ת
ור"י פירשו שאין שום אבילות דאורייתא אלא גזירות
לחור הוא דחזו דאורייתא ביום ראשון וגזירות לת
לחור ואבילות לחור אסור בזה מותר בזה ואינו א
אינו אסור ביום ראשון מן התורה אלא באבילות ק
קדשים ומעשה שני ועוד החמירו בו חכמים לאסור
בדברים המפרשים בפר' מי שמתו אבל אבילות לא
מצאנו בזכרון מקום שיהא מן התורה והרמב"ם
האריך בזה מאד וסידם דבריו דמצאנו למידים שאב
שאבילות יום ראשון שהוא יום מיתה וקבורה מן ה
התורה ולא בל הצוחק באבל אלא בשבעה מתים ה
הנפטרות בתורה שהן אביו ואמו בנז וכתו ואחיו
ואחותו בתולה ואשתו גשואה אבל שלשה מתים שה
שחסינ' עליהן לאבילות שהן אחיו מאמו ואחותו
מאמו גשואה וארוסה מאב או מאם ואחותו אנוסה
או מנחתה אבילות מדברי סופרים ובזכתה ח' ח'
מבם אלא שכתב אשתו בכלל אותם שהם מדברי סו
פריים וזוהי ודאי מן התורה אם היא גזולה אבל
אשתו קסנה מדברי סופרים וא"ה ראש זל חסכים
לדברי רבנן תם ולרבינו יואל

הקורבן מתו קד קודם ה הרגל ב

שיצו בעניין שחל עליו אבילות נחה בו אפילו שעה אחת קודם הרגל הרגל מפסיק האבילות ומבטל ממנו גזירת שבעה ומי הרגל עליו לו למניין ל' ושבעה

הקורבן מתו קד קודם ה הרגל ב

שיצו בעניין שחל עליו אבילות נחה בו אפילו שעה אחת קודם הרגל הרגל מפסיק האבילות ומבטל ממנו גזירת שבעה ומי הרגל עליו לו למניין ל' ושבעה

ובן כתב בהג' דה' יחיא כתב שאין שבת עולה לו
בתחילת המניין שלא יתחיל למנות ביום
א' והוא ליה יום שבעה שבעה
לאבילות וזוהי בו
דברים
שביצעא במקצת היום

תניא

המלקט עצמות
אביו חרי מתאבל
עליהן כל היום

בולו ולערב אין מתאבל עליהן אפילו צדורות לו ב
בסריגו בתב הרמב"ם כל זמן שלא נקברו חל עליו
כל דין אנינות ליאסר בשתיית יין ואכילת בשר
ואחר שנקבר חל עליו כל דין אבילות עד הערב וא"א
הר"א ז"ל כתב שאין עליו דין אנינות כלל אלא מיר
חל עליו דין אבילות אפילו קורם שקברום
היה עומד ומלקט וחשכה לו מותר ביום של אחריו
לפיכך אין מלקטין אות סמור לחשיכה ולא רחוק
עצמות אביו אלא על כל הקרובים גמי מתאבל ביו
ביום ליקוט עצמותיהן בכל הרברים הנזכר באבל
בקריעה ובכל ריגוי אבילות כל שקורעו עליו בש
בשעת מיתתו קורעין עליו בשעת לקוט עצמות
אין עומדין עליהן בשורה ואין אומרי עליהן ברבת
אבלים אבל אומרים עליהן תחומין לעצמן ואין
מברין עליהן בחבר עיר אבל מברין עליהן לעצמן
תניא לקוט עצמות אין אומרים עליהן קריעה וזוהי
דאין אומרים עליהן ברבת אבלים ותחומין אבלים
אבל אומרים דברים מהן דברים רבגן אומרים
קלוסין פי מקלסין המת ומספרין בשבחו לפי מ
מה שהוא ויש אומרים קלוסין להקדוש ברוך הוא
שהוא מצית ומחיה בתב הרמב"ם מותר ללקט במ
במועד ואינו מתאבל עליהן כלל מפני ששמחת הר
הרגל עליו אבל הרמב"ם כתב אין מלקט עצמות א
אביו במועד ואין צריך לומר עצמות שאר קרוביו
ירושלמי תנ"י אין שנועה ללקוט עצמות אמר רבי
חגי והוא ששמע למחר אבל אם שמע בו ביום יש ש
שמועה ללקוט עצמות פי אם שמע שלקטו עצמות
אביו חיים מתאבל עליהן אה על פי שלא היה שם
תניא אין מפרקין את העצמות ואין
מפסיקין את הגידין אלא אם

בו נפרקו העצמות

מעצמן ונפסקו

הגידין כל

העצמות אדם מלקט חוץ מעצמות אביו ואמו דברי
ר' עקיבא פי לא ילקטם בידו אלא אחרים ילקטו לו
ר' יוחנן

בן גוריון אומר לקוט

עצמן אינו אלא משיביל הבשר

כל חבשר אין חצורה גברת בעצמות

אח על גב ההלכה בר' עקיבא מחברו הכא מסתבר

טעמיה בר' יוחנן מלקט עצמות שני

מתים באחר בראש אפרסקאל

מבאן ובראש אפרסקאל

מבאן דברי

ר' יוחנן בן גוריון ר' עקיבא אומר סחא אמרסקאל
לחתעבל וסחא עצמות לחתעכל אלא מלקט
ונותנים

בארזים פי סחא

אפרסקאל לחתעכל ונמצא

עצמות שני מתים מהערבין אלא מלקט

ונותנן כל אחד לעצמו בארון של ארזים אמר רבי

אמר בר צורק בר אמר לי אבא בשם מיתתו מתחילה
קברוני

בבקעה ולבסוף לקט

עצמות ותנן בארזים ואל

תלקטם אתה בידך שלא יהו בזוית בידך

ובן עשיתי לו גבס יוחנן וליקט ופירש עליהן
את אפרסקאל

ובבבסתי וקרעתי

עליהן את הסריץ ובשם שעשו

לאביו בר עשיתי לו תניא המלקט

עצמות והמשמר עצמות וחמוליר אותם ממקום

למקום פטור מקרית שמע ומז התפילה

ומז התפילין ומכל מצות

האמורות בין כחול

בין בשבת

לא שנה עצמות של קרובים לא שנה של רחוקים בין

אם הוא

בספינה או בדרך

ואפילו אם הם מלקטין רבים

ואם רצה להחמיר על עצמו לא יחמיר

מפני בבור עצמות חמוליר עצמות ממקום למקום
הרי זה

לא יתנן בשק ולא

ברסקיא ויניחם על גבי

חמור וירכוב עליהן מפני

שנוחה בחו מנחה בזיו ואם היה מתירא

מפני חגבים וחליסין מותר תניא חיה ר' מאיר
אומר סדב

לבת אל בית אבל

מלבת אל בית משתח כאשר

הוא סוחב כל האדם והחיות אל לבו

דברים של מיתה דיספורי ספורג' דיספורי ספורג' דיספורי
דיספורי

יסעיניה דרלאי

ירלוגיה חיה ר' מאיר אומר

גדול השלום שלא ברא הקדוש ברוך הוא

מרה יפה מן השלום שנתנה לצדיקים שבשעה
שנפטר

האדם מן העולם

שלש ביתות של מלאכי בשרת

מקרימין אותו בשלום הראשונה אומר יבא שלום

והשנייה אומרים יגדלו על משכבתם

והשלישית אומ' הולך גבוהה

ולא ריון לצדיקים

שמיתתן

ביום בבור שנאמר ובור פי יאסמיר אלא שמקלסין
לפניו יבא שלום יבא שלום

Handwritten notes and signatures at the bottom of the page, including a signature that appears to read 'F. Lippman' and a date '1609'.

והמוציא שבת חוץ תמיד תמיד אמר לו לא בשאר ימי השנה

תה

הנחית המעשה ברחוב
החול המערב ולא קודם
קודמיו מן האל קודמיו

של מה הראוי להחיל עליו פי לאמר פי שיהיה
לקרוע בשביל צדקה של מה אכל פי שצדקה לקרוע
לקרוע עליו בשביל חכמתו או שהוא אדם צדיק או
דבר או עומד עליו בשעת יציאת שבת קודמיו על
כל אחד בדין צדקה בדין צדקה לעיל בדין קריעה
ואין חולצין בתה במערב ואי מכרין בו אלא קרובין
של מה אכל הקרובים מיהא מכרין ואח בשביל
אין מכרין אלא על מטה וקופות ואין מוליכין לב
לבית האב ולא בסבלא ולא באסקטלא לא בקנין
ולא בסלים ואין מן ברכת אבלים שאומר ברחוב
אבל עומדין בשורה ומצחמין ומסרין את הרבים
נשים בחול המערב מעצות פי שכולן עינות כאחת
אבל לא מסמחות לחכות בה אל כח כראש חרש חנוכה
ומורים מעצות ומסמחות אבל לא מקוצצות שיהא
אחת מדברית והאחרות עוצות אחריה נקבר הנה
לא מעצות ולא מסמחות והם לא יגישו דעלמא אבל
לתלמיד חכם כיו בחול המערב בין בראש חרש חנוכה
חנוכה ומורים מעצות ומקוצצות כדרכו בחול
דחגי מילי בפניו אבל שלא בפניו לא כתב בתשובת
הגאונים ושאלתם חיבא שמסמחין בראש חרש מ
מחו שיאמרו צירוק חרין בר שנינו גשים במערב מע
מעצות אבל לא מסמחות חלצר צירוק חרין אם עו
עונין בולו כאחר מותר ואם אחר מרבר וכולן עוצין
אחריו אסור ובת דביה האי מנהגינו לומר קדיש
על חמת ביום טוב לומר כן תתבלא חרבא ולשאל
בו טעם בחול לשון אלהים זל ועל צירוק חרין
חרין לאמר בראש חרש חנוכה ומורים נחלקו בו
חבמי אשכנז חבמי גרמניא ואמר דר חילוד וחבמי
מעצצא אי אומר אותו אלא על חבם גרול וכן חס
חסיף ד משלם כל מטה שנינו אין מציח חמסה ב
ברחוב שלא להגיל חמסה ומתוך צירוק חרין נמי
ירצלו את החמסה וכן אין צירוק חרין אלא קדיש
ויר לארם מופלא שמסמחין בחול המערב שאומר צי
צירוק חרין וקדיש ובחילוח מנהגין שבין בני בבל
וצי ארץ ישראל בתו שלרברו שניהם אין אדם צירוק
חרין בחול המערב והר"ן גיאות בתבאנו מנהגינו
מימות וקנים הראשונים שלא לומר צירוק חרין א
אחר חמת בראש חרש בחנוכה ומורים ולא עדיה צי
צירוק חרין ואדיוס מצירוק חרין רמשה רבינו רב
ומסלקינו לוח בשבת שחלה לחיות במערב ואמר
בראש חרש וחנוכה שחלו לחיות בשבת דחללו יומי
שבתה נגחו וכתוב ביום שמחתכם ובמנוחתכם י
ובראשי חרשים ובכל חמא אומר בו חלל זה חרש
עשה צדקה ושמחה בו למיכר מבטלין בו צירוק
חרין ותלמידיו שבתו בשמן שאומרים על חמא
צירוק חרין וקדיש בחולו של המערב שאין זה חמס
וחילול יום טוב אלא חורא וקבלת דין שמים לב
דבר בתב חרמם שאומרים בחולו של מערב צירוק

חרין וקדיש בחולו וכן ביום טוב שבו אכל ביום ש
שבת ראשון כיון שאין מתעסקין במת אין אומרים
צלוס בתב בשאלות שאם מת לו מת במורים אסור
לחפור ולצחוק בו אבליות ואם מת קודם מורים ומ
דמעה ברחוביות בתור שבעה בסלח ממנה גזירת
שבעה וחוקא מורים אבל חנוכה וראש חרש אין מ
מבטלין האבילות אלא שאין מסמחין בחן והר
מבם בתב שנוהגין במורים כל דין אבילות והר
מרוסנמורס בתב שם מורים אין מבטל האבילות
ומבל מקום אין אבילות נוחה בו לא בארבעה עשר
ולא בחמשה עשר אלא דברים שבציעה נוחגין לא
לאחר שיתמללו בבית האבל בלילה ילך לבית חבט
לשמוע מקרא מגילה וחייב לשלוח מנות ואח על
פי שאינו מתאבל בחן עולין לו ומשלים אבילותו
אחר כך ויש אומרים שאינו חולד לבית חכמת ואם
חראש זל כתב בדברי חרם מרוסנמורס

השומע
שמת לו מ
מת אם ח
חוא בתור

שלשים יום ויום שלשים ככלל ויגזר ביום קבורה ר
ולקריעה ולחברא ולכל דין אבילות ואם שמע מ
מיום שלשים ואילך אין צריך לנהוג אלא שעה אחת
לא שנה שמע ביום או בלילה ואמר שעה על איין
ועל אמו ובתב חרמם והר"ן לעלין גזירת שבעה
אבל לעלין גזירת שלשים נוחה על אביו ועל אמו ב
בת שמחה ער שיערו בו חבדיו ובתחורץ ער שיגיע
חרגל ויעירו בו וכן בשאלות שלום ולבס בבית
המשתה ופוגה מיום מיתה ולא מיום שמועה לפי
אם באתה לו שמועה על אביו ועל אמו לאחר שנים
עשר חרש אינו נוחה אלא יום אחד אח כרין שלשים
דכתב עוד שחשומע שמועה רחיקה אין צריך לנהוג
כל דין אבילות אלא דין בחליצת מנעל ואין צריך ל
לא עסיפה ולא בפייט חמסה ומדת במלאכה דחי
דחיצה וסיבה ותשמיש חמסה ובתלמוד תורה ואם
אין לו מצעלים ברגליו צריך שיכסה מסתו או יע
יעטות ראשו צריך שיעשה מעשה שניבר בו שעושה
משום אבילות חרמיאם חרמיאם חרמיאם חרמיאם
במלאכה או שחיה דוחץ וסך ובאתה לו שמועה מ
מפסיק שעה אחת משום אבילות וחוזר למח שבי
אבל אי חיה לבוש אמילין אין צריך לחולצו ומבל
מקום אינו יוצא ידיו אבילות בחפסס זה וצריך שיע
שיעשה מעשה שניבר שעושה משום אבילות כגון ח
חליצת מנעל או בפייט חמסה ועסיפה ומי בתרא
פרי אין קדמיו על שמועה רחוקה אלא על אביו
ואמר קדיש לעולם כרין קדיש שאינו מתאחה לע
לעולם חשומע שמועה בשבת או ברגל ולמוציא ש
שבת חלל עשית רחוקה אינו נוחה אלא יום אחד
דכתב חרמם דבשבת דרגל אסור בדברים של צינעא
וחשומע שמועה רחוקה בשבת או ברגל אינו נוחה
אמילין דברים שבציעה ולמוציא שבת דרגל נוחה
שעה אחת ורין ובתב בספר חמנות חשומע שמועה
קרומה בשבת חשבת עולה לו ליום אחד ולמתוך ק
קודם ונחה לוח יום שבעה לאבילות

(13)

הנה נראה כי המים
 יורדים מן ההר אל הים
 ונראה כי המים יורדים
 מן ההר אל הים

הנה נראה כי המים
 יורדים מן ההר אל הים

הנה נראה כי המים
 יורדים מן ההר אל הים

הנה נראה כי המים
 יורדים מן ההר אל הים

הנה נראה כי המים
 יורדים מן ההר אל הים

126 4-1 + 4 = 133

הנה נראה כי המים
 יורדים מן ההר אל הים

הנה נראה כי המים
 יורדים מן ההר אל הים
 והנה נראה כי המים
 יורדים מן ההר אל הים
 והנה נראה כי המים
 יורדים מן ההר אל הים

133